

FOT. RAFAŁ POZORSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Kultura

KULTURALNY ROZKŁAD JAZDY NA LATO

**Festiwale, koncerty, pokazy filmowe,
premiery teatralne i wystawy,
które warto zobaczyć ► 14-18**

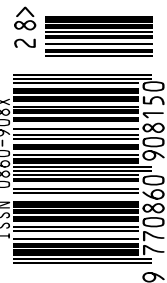

FOT. KONRAD KOZŁOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

FOT. MATERIAŁ PRASOWY

Wydaje Wyborcza Sp. z o.o.
nr indeksu 348198

Reforma PIP

Branżę IT straszą kontrolami

Programiści, marketingowcy, lekarze, kurierzy – to ich najczęściej wymienia się jako potencjalne cele Państwowej Inspekcji Pracy po reformie, która weszła w życie w minioną środę ► **10**

Wołyń

Wielki test dla Polski i Ukrainy

Kolejna rocznica rzezi wołyńskiej powinna być dla Polski i Ukrainy przestrogą, a nie okazją do rozkręcania skrajnych emocji, na których zyskuje wyłącznie putinowska Rosja, nasz wspólny wróg.

Roman Imielski

Zogromnym smutkiem obserwuję chocholi taniec wokół grobów ofiar rzezi wołyńskiej, której rocznica przypada 11 lipca. Bardzo łatwo bowiem wywołać konflikt wokół pamięci historycznej i zabrnąć w nim w ślepią uliczkę, z której powrót jest bardzo trudny.

Cierpią na tym nie tylko relacje polityczne na linii Warszawa – Kijów. Mimo wielu problemów – choćby takich jak sprawa otwarcia europejskiego rynku dla ukraińskiej żywności, konkurencji dla naszych rolników – były one dotąd naprawdę dobre.

Cierpią na tym Ukraińcy, którzy znaleźli dom w naszym kraju i ciężko pracując, dokładają sporą cegiełkę do naszej gospodarki. Coraz częściej słyszymy o atakach na Bogu ducha winne osoby tylko za to, że na ulicy mówią w swoim języku. I choć na razie to incydenty, to przecież atmosfera niepewności, a czasami wręcz strachu wśród Ukraińców narasta, bo incydenty mogą się zamienić w falę nienawiści.

Także postrzeganie Polaków i Polski – a przecież dla ogromnej części Ukraińców nasz kraj jest wzorem do naśladowania, o czym mówią publicznie – jest coraz bardziej negatywne. Wystarczy poczytać wpisy w ukraińskim internecie. Szczególnie emocjonalne są te, których autorami są mieszkańcy Kijowa, Charkowa czy Zaporozża – miast, na które codziennie spadają rosyjskie bomby, zabijając cywilów.

Rosja umiejętnie podsycia nastroje

No i rzecz kluczowa – nikt tak nie cieszy się z konfliktu polsko-ukraińskiego jak Władimir Putin. Rosja umiejętnie podsycia nastroje i zaciera ręce, że tak skutecznie udaje jej się wbijać klin w relacje Warszawy z Kijowem i w relacje pomiędzy zwykłymi ludźmi. A przecież naszym wspólnym strategicznym celem jest to, by rosyjski agresor wyszedł z napści na Ukrainę, która płaci za woj-

nę bardzo krwawą cenę, jak najbardziej osłabiony. By rosyjski imperializm już w ogóle się nie odrodził, bo tylko wtedy i Polska, i Ukraina będą bezpieczne.

Dlatego 11 lipca i rocznica rzezi wołyńskiej powinna być dla Polski i Ukrainy przestrogą, a nie okazją do rozkręcania emocji i zyskiwania punktów w politycznych sondażach. Powinna być okazją do wspólnej refleksji nad przeszłością i do godnego upamiętnienia ofiar.

To bowiem data tragiczna dla obu narodów. Decyzja ukraińskich nacjonalistów, by w 1943 r. na okupowanych przez Niemcy wschodnich terenach II RP rozpętać antypolską czystkę etniczną, spowodowała, że w zorganizowanych mordach zginęło ok. 100 tys. Polaków, a w akcjach odwetowych 15-20 tys. Ukraińców.

***Z ogromnym smutkiem
obserwuję chocholi taniec
wokół grobów ofiar rzezi
wołyńskiej, której rocznica
przypada 11 lipca.
Bardzo łatwo wywołać
konflikt wokół pamięci
historycznej i zabrnąć w nim
w ślepią uliczkę, z której
powrót jest bardzo trudny***

Po każdej stronie były to przede wszystkim niewinne ofiary, bardzo często dzieci, kobiety i starcy. Należy oddać im hołd i godnie pochować, bo wiele ofiar wciąż leży w zbiorowych nieznanach mogiłach. Decyzja ukraińskich władz o odblokowaniu ekshumacji na Wołyniu była właściwym gestem w tej sprawie.

Niestety, politycy postanowili po raz kolejny wykorzystać tragiczną datę do własnych celów. Nieodpowiedzialna decyzja prezydenta Wołodymyra Zełenskiego o nadaniu jednej z wojskowych jednostek imienia „Bohaterów Ukraińskiej Powstańczej Armii”, która odpowiada za rzeź Polaków, i nieodpowiedzialna decyzja prezydenta Ka-

rola Nawrockiego o odebraniu Ordełu Orła Białego Zełenskiemu, potraktowana w Ukrainie jako policzek dla całego krwawiącego narodu – nieprawdopodobnie nakręciły emocje.

Politycy prześcigają się w licytacji

W Polsce politycy prześcigają się w licytacji, kto był i kto jest bardziej antyukraiński, kto bardziej dba o pamięć ofiar rzezi wołyńskiej. Ci, którzy jeszcze niedawno chwalili się pomocą dla walczącej z rosyjskim agresorem Ukrainy, dziś żądają wręcz zerwania relacji z Kijowem, jeśli ten nie padnie na kolana i nie wyzna swych win. Już otwarcie i z dumą podnoszą głowę ci, dla których Putin jest przyjacielem, a Ukraina odwiecznym wrogiem.

W Ukrainie trwa zaś wyścig o to, kto zajmie twardsze stanowisko wobec Polski, kto nie będzie przepraszał za rzeź wołyńską i kto nie pokłoni się ofiarom tragicznych wydarzeń sprzed ponad 80 lat. Padają oskarżenia o współdziałanie Warszawy z Moskwą i postulaty, by nie przejmować się Polską, tylko rozmawiać bezpośrednio z Berlinem, Paryżem i Waszyngtonem. Padają wreszcie absurdalne oskarżenia, że Polska ma swoje imperialne plany wobec Ukrainy, bo z historii wiemy, że zawsze je miała.

Wszyscy powinniśmy się opamiętać

To nie doprowadzi nas do niczego dobrego, dlatego wszyscy powinniśmy się opamiętać – i politycy, i my, zwykli obywatele. A nawet od nas zależy więcej, bo to my codziennie stykamy się z ukraińskimi uchodźcami w sklepie, bloku, na ulicy. I to my decydujemy o tym, kogo poprzemy w wyborach, komu oddamy władzę w kraju.

Pamięć o przeszłości to ważna rzecz dla każdego narodu. Gdy jednak zajmują się nią cyniczni politycy i środowiska skrajne, a czynną zakulisową rolę odgrywa wspólny nieprzyjaciół Polski, i Ukrainy, służy wyłącznie do wzajemnego okładania się, a nie przebaczenia i pojednania nad grobami ofiar. ●

• **Musimy się albo dogadać i nauczyć szukać kompromisów, albo tracimy. Rozmowa z doradcą Zełenskiego ► 4-5**

Witold
Mrozek

Jak były prezes TVP został szefem teatru

Mateusz Matyszkowicz będzie dyrektorem teatru – gruchnęła wiadomość. Był prezesem TVP w czasach PiS, będzie szefem Teatru Osterwy w Lublinie.

Upadek ze stanowiska szefa Radiokomitetu i rządzenie skromną placówką w terenie to mógłby być scenariusz niezłej komedii z czasów realnego socjalizmu. Mówimy jednak nie o komedii, ale o realnej instytucji, z realnym zespołem, w realnym świecie. I o realnym braku jakiegokolwiek doświadczenia w pracy teatralnej człowieka, który właśnie objął dyrektację.

Matyszkowicz zastąpił na stanowisku aktora Redbada Klynstrę, który przez lata grał w Nowym Teatrze Krzysztofa Warlikowskiego, a skończył w „Smoleńsku” Antoniego Krauzego. Klynstrę odwołały te same pisowskie władze województwa, które wcześniej go powołały. To niejedyna taka zmiana w instytucjach rządzonego przez PiS województwa lubelskiego. Wcześniej dyrektorem Centrum Spotka-

nia Kultur w Lublinie został aktor Michał Chorościński, mąż epizodycznej aktorki Dominiki Chorościńskiej, były dyrektor Teatru Jarczaka w Łodzi. „Wyborcza” śledzi też inne transfery ludzi dawnej władzy na Lubelszczyznę. Również

W naszym wschodnim województwie powstaje pisowska „Polska Lubelska”

w tym regionie, w Chełmie, za samorządowe pieniądze odbywa się „Wystrzałowy sylwester” Telewizji Republika, wierna kopia imprezy TVP z czasów PiS. W naszym wschodnim województwie powstaje zatem pisowska „Polska Lubelska”.

Ale problemem nie jest jedynie upartyjnienie kultury w tym konkretnym regionie. Chodzi też o utratę zaufania do instytucji konkursu na dyrektora nie tylko w województwie lubelskim. Ostatnie nadużycia samorządów – ponad partyjnymi podziałami – nie zachęcają ludzi z uznanym dorobkiem i pozycją do startowania.

Czy to nierozstrzygnięty konkurs w warszawskim Teatrze Dramatycznym – efekt działań ekipy Rafała Trzaskowskiego – czy powtarzany do oczekiwanego skutku konkurs w Muzeum Literatury w wykonaniu samorządu Mazowsza (KO/PSL). Czy wreszcie afera w Kielcach, gdzie przez mniej więcej rok marszałkini z PiS nie chciała uznać wyniku konkursu na dyrektora Teatru Żeromskiego – wygranego przez reżysera Jacka Jabrzyka – i odmawiała powołania go na stanowisko.

O konkretnych planach Matyszkowicza trudno mówić, bo ciągle nie znamy jego programu. Czy będzie robił teatr z ciekawymi artystami, o sympatiach konserwatywnych albo niekonserwatywnych, czy jednak z klubikiem zaangażowanych twórców partyjnych, których środowisko PiS się dorobiło przez ostatnią dekadę?

Takie artykuły zwykło się kończyć wezwaniem do zreformowania procedur i naprawienia sytuacji. Ale czy pojawi się szersza wola polityczna, by naprawdę coś tu zmienić? Tyłu jest kolegów do poratowania. ●

Andrzej rysuje

Wenecja Symbol samotności, bezbronności i cierpienia dzieci

Wenecja, 9 lipca 2026 r. „Nothing Serious” – słynna instalacja francuskiego rzeźbiarza Jamesa Colominy’ego w kanale Rio di San Felice. Przedstawia dziecko dryfujące na kole ratunkowym z maskotką misia. Autor nawiązuje do kryzysu migracyjnego, wojen oraz bezbronności i cierpienia dzieci w obliczu dramatów, na które nie mają wpływu.

Mniej bezrobotnych

6,8

PROC.
Tyle wyniosła szacowana stopa bezrobocia w końcu czerwca 2026 r., to o 0,1 pkt proc. mniej niż w maju – podał resort pracy i polityki społecznej. Oznacza to, że w rejestrach urzędów pracy ubyto 13,2 tys. bezrobotnych
► **Wyborcza.pl**

35-letni bramkarz bohaterem mundialu

Przyćmił nawet Haalanda

Pprzed mundialem Ørjan Nyland był najbardziej kwestionowaną postacią w norweskiej reprezentacji. Ale on się nie poddał. Udowodnił, że nawet w wieku 35 lat i bez klubu można zostać legendą mistrzostw świata.

Zadebiutował w kadrze w listopadzie 2013 roku. To były czasy, w których Norwegowie przegrywali niemal ze wszystkimi.

A jednak. Wraz z nadejściem cudownego pokolenia Erlinga Haalanda, Martina Ødegaarda, Alexandra Sørloth, Kristoffera Ajera i Juliana Ryersona po raz pierwszy od 28 lat Norwegowie zameldowali się na wielkim turnieju. Awansowali na mistrzostwa świata, a łącznikiem pomiędzy starymi a nowymi czasami pozostaje Nyland.

Norwegię opuścił jako 25-latek. Trafił do Ingolstadt, do Bundesligi. Przez półtora roku gry na najwyższym poziomie w Niemczech nie zachwycił. Wraz z klubem z Bawarii spadł z ligi. Po degradacji radził sobie lepiej. To zaowocowało przenosinami do odbudowującej się Aston Villi. W klubie z Birmingham, rywalizującym wówczas na poziomie Championship, z marszu stał się numerem jeden, ale na przełomie lat 2018 i 2019 doznał poważnej kontuzji. Od tego czasu rozpoczęły się poważne problemy dobijającego 30 lat Nylanda. Od października 2020 r. do lutego 2021 r. był bez klubu, aż podpisał kontrakt z Norwich City. Na Carrow Road... nie zagrał jednak ani jednego meczu. Po zaledwie siedmiu miesiącach trafił do Bournemouth, w którym wytrzymał pół roku. W 2022 r. aż dwukrotnie był bez klubu.

W 2023 r., niczym gwiazdka z nieba, pojawiła się Sevilla. W wieku 33 lat Nyland w końcu znalazł stabilizację. Przez dwa sezony był niekwestionowanym numerem jeden. A wraz z reprezentacją awansował na mistrzostwa świata.

Niestety, czar prysł na początku sezonu 2025/26. Nyland bronił przez pierwsze pięć kolejek La Liga, ale str-

• **Ørjan Nyland** FOT. REUTERS / DYLAN MARTINEZ

cił miejsce w składzie na rzecz Odysseasa Vlachodimosa. Kłopoty pojawiły się w najgorszym możliwym momencie – sezonie mistrzostw świata.

Ostatecznie w trójce bramkarzy powołanych na mundial – poza Nylandem – znaleźli się Egil Selvik z Watfordu oraz Sander Tangvik z Hamburgu SV.

Nyland na trwającym mundialu wystąpił w czterech z pięciu meczów Norwegów. 35-latek, który miał stanowić najsłabsze ogniwo norweskiej reprezentacji, stał się jej wielkim bohaterem.

5 lipca 2026 roku – cokolwiek się wydarzy w życiu Ørjana Nylanda – zapewnił mu piłkarską nieśmiertelność. W meczu 1/8 finału mundialu przeciwko Brazylii obronił rzut karny wykonywany przez Bruno Guimarãesa, zatrzymywał strzały Gabriela Martinello, Endricka, a przy niefortunnej interwencji Ajera jedną ręką zbił piłkę na słupki bramki. A to wszystko jako bramkarz... bezrobotny.

Z końcem czerwca wygasł kontrakt Nylanda z Sevillą. Umowa nie została przedłużona. ●

Filip Macuda

KSIAZKI

Szalai poBookerze: CIAŁO NAŚLĄCZY WSZYSTKICH, BEZ WYJĄTKU

W SPRZEDAŻY, RÓWNIEŻ Z DOSTAWĄ DO PACZKOMATU

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl**

Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

Były szef NFZ: Trzeba patrzeć, gdzie wyciekają pieniądze

– Limit 240 złotych na godzinę nie przejdzie. Żeby wprowadzić taką sztywną regułę zarobkową, trzeba zrobić z lekarzy funkcjonariuszy państwa w kitlach zamiast mundurów. Nigdy na to nie pójdą.

ROZMOWA Z

ANDRZEJEM SOŚNIERZEM

byłym posłem, doradcą ministra zdrowia, w latach 1999-2002 dyrektorem Śląskiej Kasy Chorych, od 2006 do 2007 r. prezesem Narodowego Funduszu Zdrowia, a teraz ekspertem Konfederacji

JUDYTA WATOŁA: Ministerstwo Zdrowia i NFZ chcą, by lekarze zarabiali maksymalnie 240 złotych za godzinę. Uważa pan, że to możliwe, skoro dziś nawet rezydenci zarabiają więcej?

ANDRZEJ SOŚNIERZ: – To byłby krok w kierunku państwowej służby zdrowia. Państwowej, czyli działającej na tej samej zasadzie, co policja czy straż pożarna. Żeby wprowadzić taką sztywną regułę zarobkową, trzeba zrobić z lekarzy funkcjonariuszy państwa w kitlach zamiast mundurów. To się raczej nie zdarzy, bo lekarze na to nie pozwolą. Więc ta zapowiedź – podobnie jak inne, które w środę padły – to raczej gra pozorów. Niewiele się zmieni i system będzie ulegał dalszej degeneracji. W końcu sytuacja dojrzeje do przeprowadzenia rzeczywistych zmian.

Czyli „czeka nas katastrofa, oby przyszła jak najszybciej”. Pan powtarza to, co już mówił.

– Ale to wciąż aktualne. Propozycje przedstawione przez panią minister to tylko modyfikacje, a nie głębokie zmiany, których potrzebuje system. Skoro dziś wielu lekarzy zarabia po 400-500 zł za godzinę, to wprowadzenie stawki 240 zł jest nierealistyczne. Zacznie się kombinowanie. I oficjalnie będzie taka stawka, a nieoficjalnie coś się temu lekarzowi jakoś doda albo fikcyjnie zatrudni dziesięciu krewnych z jego rodziny. Polacy są w tym biegli.

Dopóki NFZ będzie płacić tak wielkie pieniądze za niektóre procedury i trzymać się sztywnych stawek, takie ruchy, jak wprowadzenie limitu zarobków, niewiele zmieniają, bo nie dotkną źródła problemu.

Stawki ustala Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, przy której działa Rada ds. Taryfikacji. Jeszcze kilka tygodni temu jej szefem był prezes NFZ.

– To też objaw choroby systemu, że prezes niby pilnuje stawek, a w rzeczywistości godzi się na to, żeby przepłacać. Ale nie jestem przeciwny funkcjonowaniu samej agencji. Tylko stawki, które agencja proponuje, powinny być elastyczne i tam, gdzie jest taka potrzeba, powinny podlegać negocjacji. Z tych negocjacji niech potem powstanie protokół dostępny publicznie, tak żeby negocjatorzy brali odpowiedzialność za to, co ustalą. Już dawnałem przykład szpitala w Lesku. Skoro uważamy, że tam porodówka jest potrzebna, to płacimy więcej za jej utrzymanie niż w dużym mieście. Tymczasem agencja ustala sztywne stawki i mam wrażenie, że opiera się na niesprawdzonych, zniekształco-

FOT. JAKUB ORZECZOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

nych danych ze szpitali. Tę instytucję trzeba przemodelować.

Nie obawia się pan, że przy limicie 240 zł za godzinę, lekarze, którzy zarabiają po 500 zł, po prostu nie będą już leczyć na podstawie kontraktu z NFZ? I przejdą do sektora prywatnego jak dentyści? To nie wszędzie będzie możliwe, ale ci, którzy robią endoskopia czy tańsze operacje, wyniosą się z sektora publicznego.

– Owszem. I tak, wprowadzając rozwiązania rodem z komuny, sprywatyzujemy opiekę zdrowotną, niejako wbrew sobie. PiS też przez swoje socjalistyczne myślenie rzucił poradnie rodzinne w ramiona dużych korporacji. Sztywny pułap zarobków to złe rozwiązanie, bo system trzeba dostosować także do naszej mentalności. Nie jesteśmy Szwajcarami, którzy podporządkowują się państwu, bo mają do niego zaufanie. My przez lata uczyliśmy się jak obchodzić państwo i dawać sobie radę bez niego. Nie można tego ignorować.

Jest też ryzyko, że maksimum na poziomie 240 zł stanie się nowym minimum a dyrektorów szpitali pozbawi się narzędzia do zarządzania wynagrodzeniami. Dlatego nie powinniśmy wyznaczać górnej granicy zarobków, ale stworzyć system, który sam będzie to regulował i zapobiegał kominom.

Odgórnie narzucony limit wydatków na wynagrodzenia dla szpitali to podobne w charakterze rozwiązanie jak limit zarobków. Jeśli zostanie ustalony na poziomie 60 proc. – o czym wspominała pani minister – to padną szpitale powiatowe. Nie mają ruchu, bo przecież wydatki na płace wynikają z ustawy narzucającej im dawanie corocznych podwyżek.

– Minister nie powinien w ogóle wchodzić w takie szczegóły. Jest od ustalania reguł, a nie siatki płac w tym czy innym szpitalu.

Ale to byłaby reguła: nie możecie wydawać więcej i już.

– Ale co z takiej sztywnej reguły przyjdzie pacjentom? Że zamkną im szpital, bo wydawał za dużo na płace?

W innych krajach, na przykład Niemczech, czy Wielkiej Brytanii są siatki płac i lekarze nie płaczą, że za mało zarabiają.

– I w Wielkiej Brytanii, owszem, mamy państwową służbę zdrowia. Lord Beveridge wprowadził u nich model siemaszkowski. Mikołaj Siemaszko, skądinąd inteligentny człowiek, był komisarzem ludowym, który wprowadził w Związku Radzieckim centralistyczny system opieki zdrowotnej. Mieliśmy potem taki też w PRL. Do pewnego momentu się sprawdzał, ale to nie jest rozwiązanie na dziś. W Wielkiej Brytanii ten system właśnie się sypie.

Pani minister zapowiedziała też, że będzie centralna e-kolejka. Każdy dostanie swój numer i nikt już nie będzie omijać kolejki, korzystając ze znajomości.

– Proponuję jeszcze przepis, żeby numerki, jakie dostanie ten czy inny minister albo poseł, był publikowany co miesiąc w biuletynie informacji publicznej, żeby wszyscy widzieli, który minister jest w kolejce i że ma jeszcze 4 miesiące czekania na kardiologa. Oczywiście ironizuję.

Centralna e-kolejka to jakaś iluzja. Ludzie szukają znajomości niekoniecznie dlatego, że czują się uprzywilejowani, jak niektórzy politycy, ale dlatego, że po prostu chcą się ratować. Są poważnie chorzy, a system zmusza ich do czekania. Centralna e-kolejka nie będzie działała, bo nie ma prawa działać. Będzie podobnie jak z limitem pensji, znów znajdą się sposoby na obchodzenie systemu. Trzeba robić tak, żeby

Centralna e-kolejka to jakaś iluzja. Ludzie szukają znajomości niekoniecznie dlatego, że czują się uprzywilejowani, jak niektórzy politycy, ale dlatego, że po prostu chcą się ratować

ANDRZEJ SOŚNIERZ

kolejki były jak najkrótsze, a nie zajmować się ich organizowaniem.

NFZ chciał skrócić kolejki, więc zaczął więcej płacić za porady pierwszorazowe. I na to znalazł się sposób. Niektórzy lekarze zaczęli się wymieniać pacjentami. Czyli ja przyjmę twojego pacjenta i on u mnie będzie pierwszorazowy, a ty mojego.

– Pacjent na tym nie zyskuje, bo nie ma ciągłości leczenia. Zamiast rozwiązania problemu, tworzymy nowy. NFZ powinien to wychwycić. Kluczowy w systemie jest skuteczny monitoring, obserwowanie, gdzie wypływa najwięcej pieniędzy, gdzie szpitale czy lekarze oszukują. Powinniśmy więcej wydawać pieniędzy na porządne administrowanie zdrowiem. W tej chwili NFZ jest zdecydowanie za tani.

Kiedyś dawał pan podwyżki w Śląskiej Kasie Chorych i tłumaczył w lokalnej „Wyborczej”, że pan tak musi, bo chce pan mieć dobre kadry, a nie „kasę lapserdaków”.

– To się nie zmieniło. Jeśli chce się mieć dobrych fachowców, trzeba im dobrze płacić. Wtedy będziemy wychwytywać lepiej patologie. Weźmy tych neurochirurgów, którzy zarabiali po 26 tys. zł na godzinę. Oni byli oszustami, ale system im pozwolił. Stosowali optymalizator, czyli program komputerowy, w który „wrzucił się” pacjenta a on podpowiada, jak najkorzystniej rozliczyć jego leczenie z NFZ. To jest powszechnie stosowane narzędzie. Robią tak wszystkie szpitale. Neurochirurdzy z Mostka poszli na bezczelnego, ale – jak powiedziałem – korzystają z tego wszyscy.

Optymalizator jest potrzebny, bo system rozliczeń z NFZ jest za bardzo skomplikowany?

– Tak! I trzeba go uprościć, ale obserwujemy ruch w odwrotnym kierunku. Powinniśmy baczniej obserwować, gdzie wyciekają pieniądze, którzy lekarze czy szpitale niepotrzebnie mnożą świadczenia i sztucznie wydłużają kolejki. Ubezpieczyciel samochodu też dokładnie weryfikuje czy wszystko, co mechanik zrobił, było potrzebne i czasami nie płaci za wszystkie naprawy. Tak samo powinno być w opiece zdrowotnej. Kiedy lekarze zobaczą, że NFZ wypłakuje, gdzie sztucznie produkują kolejki, to sami spuszczają i kolejki się skrócą.

Ale mamy kryzys finansowy w NFZ i zwiększenie wydatków na administrowanie systemem raczej nie przejdzie. Reformy na rok przed wyborami też nikt nie zaryzykuje.

– To prawda, ale można ją zaprojektować i z tym projektem iść na wybory, bo ochrony zdrowia w obecnym kształcie ludzie mają już dość. Propozycje Ministerstwa Zdrowia przedstawione w środę to działania pozorne i raczej nie wejdą w życie. Prostym ruchem w kierunku likwidacji kominów płacowych powinno być zmniejszenie wymagań kadrowych. Jak lekarze zaczną szukać pracy, to rynek sam się po jakimś czasie wyreguluje. Zlikwidowałbym też sieć szpitali, bo ona jest po nic. Szpital utrzymuje chirurgię i płaci nie wiadomo ile chirurgowi, tylko dlatego, żeby utrzymać się w sieci, choć ta chirurgia przynosi mu straty. To byłyby jakieś konkretne działania. To, co zaproponowało ministerstwo, takim działaniem nie jest i nie zapobiegnie katastrofie systemu, po której nastąpi wreszcie reforma.

Czyli jest pan optymistą?

– Tak. Nie ma tego złego, co by na dobre nie wyszło. ●

Rozmawiała Judyta Watoła

Doradca Zelenskiego dla „Wyborczej”

Musimy się dogadać. Albo tracimy

Mój stosunek do Polski zawsze był prosty: odnoszę się z ogromną sympatią, bo rozumiem, jaką rolę odegrała na początku wojny w losach mojego kraju. Zawsze się dogadamy

ROZMOWA Z
MYCHAJŁĄ PODOLAKIEM
doradcą w kancelarii prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zełenskiego, jednym z przedstawicieli Ukrainy w rosyjsko-ukraińskich negocjacjach pokojowych w 2022 r.

WIKTORIA BIELIASZYN: W Ankarze, przy okazji szczytu NATO, doszło do nieoficjalnej rozmowy między Wołodymyrem Zełenskim a Karolem Nawrockim. Prezydent Polski zaznaczył, że rozmowa miała charakter kurtuazyjny, ale jednocześnie podkreślił, że dialog między krajami trwa. Czy możemy mówić o początku końca kryzysu, czy też byłoby to przedwcześnie?

MYCHAJŁO PODOLAK: Bardzo dobrze, że udało im się porozmawiać. Polska jest dla nas partnerem strategicznym z wielu powodów. Wymienię choćby najbardziej oczywiste kwestie: tranzyt, dostawy broni, wsparcie informacyjno-dyplomatyczne. Moim zdaniem Polska odgrywa dzisiaj dużą rolę w regionie, można wręcz powiedzieć, że jest regionalnym liderem. Byłoby dobrze, gdyby udało nam się wspólnie rozwijać nasze partnerstwo.

Dzisiaj wydaje się to trudniejsze.

– Tak, są między nami pewne zaskłóści, problemy, wzajemne pretensje. Moim zdaniem partnerzy powinni rozwiązywać je w ramach dialogu. Doskonale rozumiem, że każdy z naszych krajów ma też własną agendę, niemniej ważne jest, by był między nami dialog na szczeblu prezydenckim i rządowym. Prezydent Zełenski się tego trzyma.

Na razie z bardzo ostrożnym optymizmem odnoszę się do początku tego procesu, o którym pani wspomniała. Mam nadzieję, że doprowadzi on jednak do deeskalacji konfliktu i że wrócimy do maksymalnie konstruktywnego porządku. Nie ma bowiem alternatywy dla naszego wzajemnego partnerstwa strategicznego. Liczę na to, że uda nam się obniżyć poziom napięcia i rozwiązać problemy poprzez rozmowę.

Rozmawiając zarówno z ukraińskimi, jak i polskimi ekspertami, często słyszę, że rozwiązanie problemów historycznych, bo to od nich zaczęły się ostatnie konflikty, między Polską a Ukrainą nie jest możliwe. Pan się z tym zgadza?

– Zgadzam się, że nie ma tu prostych rozwiązań. Nagromadzone pretensje mają wieloletni charakter. Moim zdaniem należałoby nasze problemy rozłożyć na dwie części. Pierwsza zbierałaby wzajemne pretensje historyczne, dla której powołano by robocze grupy ekspertów, których zadaniem byłoby znalezienie rozwiązań kompromisowych. Jestem przekonany, że byłaby to praca długa i trudna. Wszystko, co dotyczy teraźniejszości, wojny, ryzyka, jakie dla Europy stanowi Rosja, byłoby sprawą priorytetową.

Pracowalibyśmy na tym polu nad tym, by synchronizować nasze działania i wysiłki, dążąc wspólnie do zmniejszenia możliwości Rosji. Czyli angażowalibyśmy się we wspólne programy militarne, na przykład rakietowe czy dronowe; tworzylibyśmy przemysłowe sojusze, inwestując w nie finansowo i technologicznie.

Mówiąc ogólnie, chodzi o stworzenie przestrzeni do dwustronnej lub wielostronnej współpracy. Te dwa tematy moim zdaniem należy rozdzielić. Priorytetem powinno być dzisiaj zapewnienie bezpieczeństwa Europy, zbudowanie nowego sojuszu obronnego albo zaangażowanie się we wspólne projekty obronne.

Tylko że w tej sferze też w ostatnim czasie pojawiły się problemy. Szef polskiego MON Władysław Kosiniak-Kamysz w ubiegłym tygodniu poinformował, że Polska nie przekaze Ukrainie myśliwców MiG-29, bo Kijów odmówił Warsza-

• **Prezydenci Karol Nawrocki i Wołodymyr Zełenski podczas konferencji prasowej. Warszawa, 19 grudnia 2025 r.**

FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

wie udostępnienia technologii produkcji dronów.

– Ukraina jest bardzo zainteresowana rozszerzeniem swoich programów dronowych w zamian za zaangażowanie państw, które mogłyby stać się współinwestorami lub współproducentami we wspólnych przedsięwzięciach. Byłoby to dla nas bardzo korzystne. I dotyczy to nie tylko dronów, ale i programów rakietowych oraz wielu innych. Tym bardziej że pozwalają na to finansowe możliwości Polski oraz rola, jaką odgrywa w Europie.

Wszystko to jest kwestią dyskusji, dialogu, w ramach którego moglibyśmy ustalić, czego Polska oczekuje od Ukrainy, jakie projekty byłyby dla nas wzajemnie interesujące. Myślę, że uda nam się porozumieć, bo to przecież absurdalne, by dwa duże sąsiednie państwa nie rozwijały wspólnych przedsięwzięć, mając możliwości.

Nie analizowałbym zbyt głęboko wszelkich spekulacji wokół różnych wzajemnych inicjatyw. Owszem, są emocjonalne oświadczenia przynoszące pewne elektoralne albo informacyjne dywidendy, ale moim zdaniem o wiele lepiej jest myśleć strategicznie. Podkreślę po raz kolejny: tak jak dla Ukrainy Polska, tak dla Polski Ukraina jest bardzo ważnym partnerem. Myślę, że uda nam się zrealizować wspólnie wiele projektów, tym bardziej że Rosja przecież nigdzie nie znika.

Co powinno się wydarzyć w polsko-ukraińskich relacjach, żeby można było mówić o realnej deeskalacji napięć?

– Wyszedłbym tu od praktycznych potrzeb Ukrainy i Polski. Potrzebna nam możliwość zbudowania dużego regionalnego partnerstwa, które będzie odpowiadać na wyzwania stojące przed Ukrainą. Oznacza to du-

że wspólne programy inwestycyjne, jakościowe trasy logistyczne, synchronizację programów przeciwdziałania rosyjskiej dezinformacji. Na tym trzeba się skoncentrować i to umożliwi nam krok po kroku powrót do maksymalnie konstruktywnego partnerstwa.

Nie mam wątpliwości co do tego, że w Polsce nie brakuje ludzi, którym na konstruktywnych relacjach z Ukrainą zależy. Rozumieją na pewno, że takie relacje są korzystne, mają perspektywę, także dochodowe. Z pewnością wiedzą też, że to dla Polski wygodne, jeśli chodzi o prewencję w obliczu niebezpieczeństwa, jakie stanowi Rosja. Praktyczne rozmowy na praktyczne tematy są bardzo potrzebne. Myślę, że także potrzebny i korzystny byłby powrót do takiego formatu naszych relacji, jakie mieliśmy na początku wojny, kiedy wszyscy rozumieli, że priorytetem jest wspólne bezpieczeństwo.

Tylko że problemy między Polską a Ukrainą, które umieścił pan w tej pierwszej grupie, niepriorytetowej, doprowadziły do obecnego kryzysu. Wybuchł w momencie, kiedy prezydent Wołodymyr Zełenski zdecydował się nadać jednostce wojskowej imię „Bohaterów UPA”. Podkreśla pan, że Polska była i jest dla Ukrainy partnerem strategicznym. Dlaczego więc prezydent Ukrainy podjął taką decyzję, skoro dobrze wiedział, że doprowadzi to do konfliktu?

– Jest wielowiekowa historia wspólnych relacji między krajami. Wewnątrz tej historii mamy wiele różnych epizodów, zarówno pozytywnych, jak i negatywnych. Między sąsiednimi państwami, zwłaszcza w średniowieczu, toczyły się wojny, zarówno o terytoria, jak i zasoby...

Doradca Zelenskiego dla „Wyborczej”

Obecny spór nie dotyczy średniowiecza.

– Pani mówi z tamtego punktu widzenia. A ja przedstawię pani inny. Dzisiaj żyjemy w innym świecie, w którym przyjmujemy historię drugiego kraju taką, jaką jest, bo uznajemy, że jest on suwerenny. Możecie mieć więc swoich bohaterów, mówić o nich, upamiętniać ich imiona, nawet jeśli dla nas to nie są imiona bohaterów, bo właśnie tacy jesteście – suwerenni. Macie prawo nadawać imiona Armii Krajowej, chociaż my możemy oceniać jej działalność zupełnie inaczej. Tym samym zawsze istnieć będzie jakieś niezadowolenie, bo relacje między krajami to także relacje przez konflikty, czasami sprzed wieku. Oznacza to, że nigdy nie będzie miało się możliwości ogłosić swoich bohaterów bohaterami, bo zawsze będzie ktoś, kto będzie miał do nich pretensje.

Podejmując taką decyzję, Ukraina nikogo nie chciała sprowokować. Ukraina po prostu buduje taką tożsamość, w jakiej chce się znajdować: ze swoimi bohaterami, ze swoim rozumieniem historii jako procesu.

Dla Polski UPA nie jest bohaterską armią.

– W Ukraińskiej Powstańczej Armii nie wszyscy byli negatywnymi bohaterami, nie wszyscy brali udział w tych wydarzeniach, o których mówi się w Polsce. Wielu jej członków zajmowało się tym, czym zajmowały się ruchy wolnościowe w różnych krajach: formowaniem podmiotowości i suwerenności państwa. Dla nas UPA jest właśnie tym. W historii jest główna zasada: wasi bohaterowie są wasi, a nasi są nasi. Możemy o tym rozmawiać, możemy rozumieć swoje punkty widzenia, ale nie możemy wam czegoś zabraniać, tak jak i wy nie możecie zabraniać nam.

To kwestia tożsamości historycznej każdego kraju. Dodam jeszcze jedno: nie oceniamy wydarzeń z czasów II wojny światowej, które miały miejsce na terytorium zachodniej Ukrainy czy na Białorusi przez pryzmat sowieckich badań historycznych. Wiele jest dowodów na to, że ZSRR stosował taktykę przebierania, udawania, by dyskredytować te lub inne ruchy. Nie tylko w Ukrainie.

Nie mówimy o wydarzeniach wymyślonych czy spreparowanych. Historia mówi, że to Ukraińska Powstańcza Armia odpowiada według szacunków historyków za zabójstwa ok. 120 tysięcy Polaków. Na początku rosyjskiej inwazji wielu ekspertów podkreślało, że dla Ukrainy UPA to przede wszystkim symbol oporu wobec Rosji, że nie czas wyjaśniać teraz z Ukrainą zaszczości historycznych, bo toczy walkę o przeżycie, a czas na rozliczenia przeszłości przyjdzie później. Zgadzam się z tym, że wojna Ukrainy o przetrwanie trwa, natomiast coraz bardziej wydaje mi się, że przestrzenni na dialog na temat wydarzeń historycznych nie ma i nie będzie. Jak pan sobie wyobraża w tych warunkach sąsiedzkie współlistnienie, biorąc pod uwagę, że zbrodnia wołyńska to niezabliźniona rana dla większości Polaków?

– Dokładnie tak samo, w trakcie tej długiej historii, zabitych były dziesiątki, setki tysięcy Ukraińców. Dla nas to też jest bolesne i dla nas to też są tragiczne karty naszej historii. Kiedy mówi pani o ofiarach wśród Polaków w ramach ciężkich procesów historycznych, ja mogę tak samo powiedzieć o ofiarach po stronie ukraińskiej, w ramach tych samych procesów.

Poruszamy tematy, o których powinny rozmawiać grupy ekspertów. Nie wolno żądać od jednego kraju, żeby całkowicie wy-

rzekł się swojej historii. Wspomniała pani genialną rzecz: że dla Ukrainy UPA to symbol oporu wobec Rosji. Bo to dla nas byli ci, którzy płacili swoją krwią za to, byśmy mieli prawo być niepodlegli, samodzielni. Dla nas to jest ważne. Jeśli uważacie, że wewnątrz naszej historii jest coś, co wymaga dodatkowych rozmów, możemy to zrobić. Wyjście jest jedno: rozmawiać, ale nie żądać. Nie można stawiać ultimatum, żądać, byśmy zrezygnowali z naszych bohaterów. To tak nie działa.

Co ma w tej sytuacji zadziałać?

– Musimy sobie nawzajem powiedzieć: możemy nie rozumieć waszej historii, traktować ją różnie, ale ją przyjmujemy. Tylko tak, przez zaciśnięte zęby, prowadząc długie, trudne rozmowy.

Mój stosunek do Polski zawsze był prosty: odnoszę się z ogromną sympatią, bo rozumiem, jaką rolę odegrała na początku wojny w losach mojego kraju. Co by się teraz nie działo, jakie tradycyjne dyskusje historyczne by się nie toczyły, mój stosunek do Polski się nie zmieni. I wiem, że dla Ukrainy zawsze będzie ważnym partnerem. Tak czy inaczej, zawsze się dogadamy, bo początek rosyjskiej inwazji pokazał, że wspólnie możemy rozwiązać wiele problemów. Każda dyskusja jest zrozumiała i akceptowalna. Tak samo, jak każdy punkt widzenia. Oprócz jednego.

Jakiego?

– Ultimatum. Jesteście suwerenni. Macie prawo oceniać wydarzenia związane z waszym krajem tak, jak uważacie za stosowne. I my też jesteśmy suwerenni. Możemy oceniać dotyczące nas wydarzenia, swoich ludzi i działania tak, jak uważamy za słuszne. Możecie na to reagować, ale my nie będziemy odpowiadać na ultimatum. Tak samo, jak wy byście nie reagowali.

Podkreślam: priorytetem jest współpraca. Natomiast wszystko, co dotyczy wspólnego dziedzictwa historycznego, trudnego w naszym przypadku, wymaga rozmowy i działań. Może być wzajemne okazanie skruchy i wybaczenie, a może wcale nie – w zależności od tego, co zostanie uznane za stosowne. Dojdziemy do tego, jestem przekonany. Rozumiem, że są też wewnętrzne debaty polityczne. Wykorzystując te lub inne tematy, na przykład pamięć historyczną, próbuje się dominować na wewnętrznym polu. Dla mnie to zrozumiałe, wiele krajów przez to przechodzi. Ale my musimy albo się dogadać i nauczyć się szukać kompromisów, albo tracimy – mam tu na myśli perspektywę, możliwości itd.

Wielu ekspertów uważa, że właśnie to zrobił prezydent Ukrainy, to znaczy, że zachował się w ten sposób, by zwiększyć swoje poparcie, wykorzystując wzrost nacjonalistycznych sympatii.

– Niestety, ale z powodu działań wojennych nie ma w naszym kraju obecnego cyklu wyborczego. Prezydent nie jest zainteresowany tym, by sytuacyjnie otrzymywać elektoralne korzyści. Zależy mu na tym, by społeczeństwo było zmobilizowane i zjednoczone przeciwko rosyjskiej agresji. Toczona się wojna jest wojną na wyczerpanie, także moralno-psychologiczne. Prezydentowi Ukrainy potrzebne jest, by społeczeństwo rozumiało, w imię czego idziemy na takie wyrzeczenia. Wszystkie jego działania podyktowane są chęcią utrzymania społeczeństwa w stanie mobilizacji.

Nie ma tu żadnej kalkulacji wyborczej ani walki o te lub inne grupy społeczne. O takich kwestiach będziemy rozmawiać, gdy realnie będzie u nas przeprowadzenie wyborów.

W historii jest główna zasada: wasi bohaterowie są wasi, a nasi są nasi. Możemy o tym rozmawiać, możemy rozumieć swoje punkty widzenia, ale nie możemy wam czegoś zabraniać, tak jak i wy nie możecie zabraniać nam

MYCHAŁO PODOLAK

doradca w kancelarii prezydenta Wołodymyra Zelenskiego

Takie działania, jak te, o których rozmawialiśmy, pomagają w mobilizacji społeczeństwa?

– Tak, bo Ukraina jest w momencie, w którym zaczyna rozumieć własną historię, poznawać jej bohaterskie karty oraz bohaterów...

Nawet jeśli ci bohaterowie dopuszczali się zbrodni?

– Powtórzę, że wielu członków UPA zajmowało się tym, czym zajmowały się ruchy wolnościowe w różnych krajach, czyli formowaniem podmiotowości i suwerenności państwa. Historia żadnego kraju nie jest czarno-biała. W obronę swojej tożsamości zawsze wpisują się konflikty i wojny. Do tego trzeba odnosić się jak do wiedzy historycznej, ale nie można powiedzieć, że twoi bohaterowie są ci obcy, bo komuś się nie podobają. Trzeba być w tym zasadniczym.

Historia Polski może nam się podobać albo nie, ale to jest historia Polski. Były w niej różne karty, można je oceniać na różne sposoby, ale do wszystkich odnoszę się ze zrozumieniem, bo to dotyczy wewnętrznego sensu Polski.

Tak samo w Ukrainie, która całe swoje życie walczyła o prawo do bycia Ukrainą. Cały czas walczyliśmy o to, by udowodnić, że jesteśmy inni, że nie jesteśmy Imperium Rosyjskim ani ZSRR. Dla nas to ważne. Ukraina teraz, na tle toczącej się wojny, która jest krwawa, straszna, pełna ofiar, chce przemyśleć swoją historię. I to oczywiście mobilizuje ludzi.

Dojrzała refleksja nad historią własnego kraju zakłada, że mówi się zarówno o jasnych, jak i ciemnych stronach.

– Zgadzam się z tym. I z tym, że wewnątrz naszej historii wiele jest zarówno bohaterskich, jak i tragicznych kart. Należę do grupy ludzi, którzy uważają, że historię trzeba przyjmować w całej jej okazałości: jasne i ciemne strony. Jeśli to konieczne, trzeba przejść przez określone pokajanie się. Nie da się zmienić przeszłości, można tylko uznać historię i ocenić, czy to było właściwe, czy nie. Tylko że to musi odbywać się w procesie dyskusji w całym społeczeństwie wewnątrz kraju, by dojść do konsensusu, a także w środowisku zewnętrznym.

To nie jest tak, że Ukraina przychodzi i chce coś otrzymać. Ukraina też oferuje: swoje doświadczenie, zdolności, technologię, siły zbrojne. Jesteśmy gotowi stać się kontyngentem dla Europy, który będzie ochraniać wschodnią granicę. I chcemy dostać od was jedno: równość

W środę Parlament Europejski przyjął rezolucję, w której wyraża ubolewanie z powodu decyzji prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zelenskiego. Chodzi o nadanie elitarniej jednostce wojskowej imienia „Bohaterów UPA”. Jak pan ocenia ten ruch i czy ma on dzisiaj dla Ukrainy znaczenie?

– Reakcje naszych partnerów są dla nas oczywiście ważne. Odniesiemy się do reakcji Parlamentu Europejskiego, wyjaśnimy nasze stanowisko. Tak przecież działa demokracja, że należy przedstawiać swoje zdanie, pokazywać fakty, wyjaśniać, powołując się na nie, dlaczego jest tak, a nie inaczej. Czy doprowadzi to do zatrzymania jakichś programów partnerskich? Nie, bo ryzyko, jakie stwarza dzisiaj Rosja oraz rozpętana przez nią wojna w Ukrainie, jest znacznie większe i poważniejsze niż dyskusje na tematy historyczne. Co nie znaczy, że nie są one istotne. Pozwalają przejść przez proces oczyszczenia, skrucę, a także uzyskać wzajemne zrozumienie. Będziemy o tym rozmawiać, to będą długie i trudne rozmowy. Niemniej jednak, mamy dzisiaj do czynienia z przebudową podmiotowości całej Europy i jej bezpieczeństwa. Wewnątrz tego procesu Ukraina zajmuje ważną pozycję, tak samo zresztą, jak i Polska.

Historia to pamiętać, a bezpieczeństwo to przyszłość naszych domów, rodzin i dzieci. Ruski mir, którego celem jest śmierć, gwałt, zniszczenie – nigdzie się nie podział. Nadal jest, nadal stanowi ogromne zagrożenie.

W ostatnich tygodniach w związku z napięciami, o których rozmawiamy, w mediach pojawiły się komentarze, że może ukraińskim elitom politycznym nie zależy już tak bardzo na wstąpieniu Ukrainy do UE. Jak pan skomentuje te pogłoski?

– Dla nas priorytetem jest dzisiaj zrozumienie przez europejskie elity polityczne, w jakich czasach żyjemy. Czy działa prawo międzynarodowe, czy działają te lub inne sojusze, między innymi NATO, jakie ryzyko dzisiaj istnieje, jak można je zmniejszyć lub zlikwidować, dlaczego Ukraina nie jest i nigdy nie była Rosją, tylko była i jest nieodłączną częścią Europy. Chcemy, żeby było to oczywiste, że Ukraina jest dla Europy równie ważna, jak Europa dla Ukrainy.

Dla Ukrainy Europa jest ważna, bo to otwarte rynki i granice, możliwość zwiększenia przepływu i wymiany towarów, możliwość zarobku, dostęp do technologii, finansów. Dla Europy Ukraina to zamknięte wrota przed wszystkimi zagrożeniami, jakie ze sobą niesie Rosja, programy obronne, przebudowa systemu bezpieczeństwa, rezygnacja z monopolistycznej obecności w tej sferze USA, a także idące za tym gwałtowne wzmocnienie, jeśli chodzi o własną podmiotowość.

Chcemy pokazać, że Ukraina równolegle jest otwarta na wszelkie dyskusje. Zarówno na takie jak dzisiaj, czyli o trudnych wzajemnych relacjach, kwestiach historycznych, jak i negocjacjach o wstąpieniu do UE. Jedyne, na co Ukraina nie jest dziś gotowa, to stawianie nam ultimatum i oczekiwanie, że się do niego dostosujemy. Nie. Trzeba słuchać i słyszeć siebie nawzajem, przy czym używając argumentów, a nie emocji. To chcemy osiągnąć w ramach naszych relacji z Europą. I to nam się udaje.

To nie jest tak, że Ukraina przychodzi i chce coś otrzymać. Ukraina też oferuje: swoje doświadczenie, zdolności, technologię, siły zbrojne. Jesteśmy gotowi stać się kontyngentem dla Europy, który będzie ochraniać wschodnią granicę. I chcemy dostać od was jedno: równość. ●

Trybunał upomina się o prawa „bezpaństwowych” dzieci

– Mają polskie obywatelstwo, ale nie mają na to żadnych dokumentów. Nasz kraj nie chce ich wydać, bo mają dwie matki albo dwóch ojców – tłumaczy adwokatka Anna Mazurczak. Europejski Trybunał Praw Człowieka właśnie postanowił z tym zrobić porządek.

Paulina Nodzyńska

A.P. i E.K. to Polki, które mieszkają w Northampton w Wielkiej Brytanii. Są parą. W 2014 r. w londyńskim szpitalu przyszedł na świat ich syn. Chłopiec otrzymał brytyjski akt urodzenia, w którym A. wpisano jako matkę biologiczną, a E. – jej partnerkę.

Kobiety chciały dopełnić formalności, nadać dziecku numer PESEL, wyrobić polski paszport. Są i czują się Polkami i właśnie w takim – polskim duchu – chciały wychowywać swojego syna. Ale napotkały mur.

Polski akt urodzenia

Do wydania takich dokumentów potrzebny jest bowiem polski akt urodzenia, którego żaden urząd nie chciał im wydać. Wniosek o transkrypcję londyńskiego aktu urodzenia dziecka złożyły w sierpniu 2025 r. w Urzędzie Stanu Cywilnego w Myszkowie (woj. śląskie). Usłyszały odmowę. Urzędnicy tłumaczyli ją tym, że w polu „ojciec” nie da się wpisać żeńskiego imienia, a „polski system prawny nie uznaje rodziców tej samej płci”.

– To oznacza, że chłopiec ten, a także inne dzieci w podobnej sytuacji, pozostają zawieszone w prawnej próżni. Sam fakt, że przyjdą na świat na przykład w Hiszpanii, ale ich rodzice są Polakami, nie sprawia, że automatycznie otrzymują hiszpańskie obywatelstwo. Mają tylko polskie, ale nie posiadają już na to żadnych oficjalnych dokumentów. Są więc „bezpaństwowcami” – tłumaczy mecenaska Anna Mazurczak, specjalizująca się w prawach osób LGBTI+. W 2018 r., gdy jeszcze pracowała w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich (był nim wówczas Adam Bodnar) zajmowała się tą sprawą.

Pisała pisma do ETPCz w imieniu Polskiego Towarzystwa Prawa Antydyskryminacyjnego. W sprawę angażowała się też Helsińska Fundacja Praw Człowieka.

– Bez transkrypcji aktu urodzenia, a w konsekwencji dokumentów tożsamości nie wiadomo, jak ubezpieczyć dziecko, zawieźć je do lekarza czy zapisać do placówki. Niektórych dzieci nie można było

• Odmawiając transkrypcji, państwo polskie pozbawia dzieci dostępu do jakiegokolwiek dokumentu

FOT. SHUTTERSTOCK

nawet przewieźć do Polski, żeby odwiedzić rodzinę – opowiada. Dodaje, że zwykle szybciej udawało się wynegocjować z tamtejszymi władzami wydanie dokumentów tymczasowych, niż w Polsce wywalczyć transkrypcję aktu urodzenia dziecka rodziców jednej płci.

Jak mówi, trudno ocenić, jak wiele dzieci jest w analogicznej sytuacji. – Na pewno nie mało, bo był moment, kiedy bardzo dużo par opuszczało Polskę, bo tu nie mogły założyć rodziny. Wiele rodzin nie decyduje się też na walkę w sądach. Kosztowną, długą i stresującą – podkreśla.

Interes dziecka

A. i E. odwołały się od odmownej decyzji urzędu w Myszkowie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie – bez powodzenia. Nie poparł ich także Naczelny Sąd Administracyjny, który powtórzył poprzednie uzasadnienia. W 2018 r. kobiety złożyły więc skargę przeciwko Polsce do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu. Na wyrok czekały 8 lat.

Ten, który zapadł 2 lipca, nie jest jeszcze prawomocny. Trybunał orzekł, że Polska naruszyła Europejską Konwencję Praw Człowieka w artykule 8., który mówi o prawie do poszanowania życia prywatnego dziecka. Podkreślił, że dziecko nabyło obywatelstwo polskie z chwilą urodzenia, a mimo tego nie było w stanie uzyskać polskich dokumentów tożsamości. I dodał, że polskie władze odmówiły mu uznania stosun-

ku rodzicielstwa, mimo że jedna z kobiet była jego biologiczną matką, co w efekcie miało wpływ na fundamentalny aspekt jego tożsamości i stanu cywilnego, pozostawiając w sytuacji niepewności prawnej.

Podkreślił, że Polska złamała także artykuł 14. dotyczący zakazu dyskryminacji.

ETPCz uznał, że polskie władze nie uwzględniły w odpowiedni sposób najlepszego interesu dziecka. I nakazał wypłacić poszkodowanemu – w tym przypadku chłopcu – pięć tysięcy euro zadośćuczynienia.

– To bardzo ważny wyrok – podkreśla Mazurczak. – rząd i sądy mają obowiązek go wykonać, a monitorować to będzie Komitet Ministrów Rady Europy – dodaje. Mazurczak podkreśla, że w ciągu najbliższych tygodni polski rząd musi przygotować plan wykonania tego wyroku dla Rady Europy. Zaznacza, że dopóki wyrok nie jest prawomocny, rząd może też go zaskarżyć. Wysłaliśmy pytania do Ministerstwa

Spraw Zagranicznych oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji o to, co zamierza zrobić z wyrokiem.

Wystarczy zmienić wzory aktów

Zdaniem Mazurczak sprawa jest bardzo prosta i nie wymaga dodatkowych rozwiązań legislacyjnych. – Wystarczy zmienić wzory aktów, wprowadzając możliwość wpisania w nich dwóch matek lub dwóch ojców. Czyli podobnie jak stało się to w przypadku transkrypcji aktów małżeństw jedнопłciowych zawartych za granicą. Ten wyrok nie wymaga zmiany ustawy.

Przypomina, że w 2019 r. NSA podjął w tej sprawie uchwałę 7 sędziów. – Sędziowie przyznali wtedy, że odmawiając transkrypcji, państwo polskie pozbawia dzieci dostępu do jakiegokolwiek dokumentu. I że tak nie może być. Nie wyrazili więc zgody na transkrypcję, ale polecili urzędowi wydawać dzieciom dowody osobiste na podstawie zagranicznych aktów urodzenia. Niestety, to nie sprawdziło się w praktyce. Tylko nieliczne urzędy działały zgodnie z tą wskazówką, m.in. ten Warszawa – opowiada Mazurczak.

– Sędziowie podkreślają: dobro dziecka nie może zależeć od orientacji seksualnej jego rodziców. Polskie władze w ogóle nie przeanalizowały, jak odmowa wpłynie na życie i tożsamość chłopca, po prostu automatycznie zastosowały „klauzulę porządku publicznego” – komentuje w swoich profilach społecznościowych Kampania przeciw Homofobii. ●

Dobro dziecka nie może zależeć od orientacji seksualnej jego rodziców

SĘDZIOWIE EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU PRAW CZŁOWIEKA

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34443162

Połącz Kropki

Połącz Kropki
Idealna gra na krótką przerwę

Zeskanuj QR kod i graj

APLIKACJA WYBORCZEJ

Mentzen wziął do partii byłego polityka PiS

Były poseł PiS i minister u Andrzeja Dudy Łukasz Rzepecki jest teraz politykiem Konfederacji. – Mielismy być inni – mówią w Nowej Nadziei.

Tomasz Nyczka

Dekadę temu Łukasz Rzepecki był dyrektorem biura ówczesnego posła PiS Marcina Mastalerka, asystentem europosła PiS Janusza Wojciechowskiego. Był miejskim radnym, a w 2015 roku został posłem PiS.

Szybko pokłócił się z PiS. O jego konflikcie z partią było bardzo głośno. Rzepecki nie poparł wtedy projektu ustawy o Funduszu Dróg Samorządowych, krytykując podwyżkę podatków, i nie wziął udziału w głosowaniu ustawy o Sądzie Najwyższym, mimo że obowiązywała partyjna dyscyplina. Krytykował też prezesa Jarosława Kaczyńskiego, o którym mówił, że powinien pójść na emeryturę. PiS go wyrzucił, kadencję Rzepecki dokończył w klubie Kukiz '15.

W kolejnych wyborach, w 2019 roku, już do Sejmu nie kandydował. W 2020 r. został doradcą Andrzeja Dudy i był nim do końca kadencji prezydenta.

W ubiegłym roku najpierw udzielił oficjalnie poparcia kandydatowi Konfederacji na prezydenta Sławomirowi Mentzenowi, a później dołączył do Nowej Nadziei, partii, której szefuje Mentzen. Rzepecki przekonywał, że „to dla niego ważny moment i wielki zaszczyt”. Wyjaśnił, że w czasie, gdy był doradcą prezydenta Dudy, „jednym z celów jego pracy było łączenie kancelarii ze środowiskiem Konfederacji”. Stwierdził, że „ta współpraca była efektywna”.

Nie szczędził też komplementów Mentzenowi, oświadczył, że „nigdy nie miał żadnych wątpliwości, gdy wspierałem go w wyborach prezydenckich”, bo ten – jego zdaniem – „jest osobą wiarygod-

• **Łukasz Rzepecki i Sławomir Mentzen po spotkaniu z prezydentem Andrzejem Dudą, 18 marca 2025 r.** FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

na, która niezmiennie poglądy głosi od lat, walcząc każdego dnia o dumną, silną i suwerenną Polskę”.

Oburzenie w Nowej Nadziei

W Nowej Nadziei jednak za byłym politykiem PiS nie przepadają i traktują go jak ciało obce. Dla wielu działaczy decyzja Mentzena, który przyjął Rzepeckiego, jest niezrozumiała. Sprawa wróciła w strukturach Konfederacji ze zdwojoną mocą, gdy wybuchła afera w Warszawskim Szpitalu Południowym i znów zrobiło się głośno o politykach zasiadających w radach nadzorczych. Prezydent stolicy Rafał Trzaskowski najpierw odwołał radę nadzorczą Szpitala Południowego, a później ogłosił: – Wprowadzamy zasadę, że w radach nadzorczych miejskich spółek medycznych nie będzie polityków

I wyjaśnił, że chodzi o to, żeby „nie było podejrzeń, że w zarządzaniu szpitalami pojawia się jakikolwiek akcent polityczny”. Przed tygodniem poszedł krok dalej i zapowiedział, że polityków ma nie być w radach nadzorczych wszystkich miejskich spółek.

Przy okazji tej sprawy w Konfederacji zaczęły się dyskusje o Rzepec-

kim. Działacze krytykują to, że ten też zasiadał w radach nadzorczych.

Rezygnacja w trybie pilnym

Z KRS wynika, że za rządów PiS Rzepecki zasiadał w radzie nadzorczej Zakładu Gospodarki Ciepłowniczej w Tomaszowie Mazowieckim (w 2015 r.), w radzie nadzorczej Zakładu Gospodarki Wodno-Kanalizacyjnej w Tomaszowie Mazowieckim (w latach 2021-23), a od września 2024 r. do niedawna był zastępcą przewodniczącego rady nadzorczej Miejskiego Zakładu Komunikacyjnego w Tomaszowie Mazowieckim. Z tej drugiej funkcji rezygnował dopiero kilka dni temu, po naciskach ze strony partii, gdy działacze zaczęli głośno mówić o tym, że to nieakceptowalne, i gdy o sprawie zrobiło się głośno.

W piśmie z 6 lipca, do którego dotarła „Wyborcza”, Rzepecki informuje Grzegorza Franczaka, prezesa Miejskiego Zakładu Komunikacyjnego w Tomaszowie Mazowieckim, że „z dniem 31 lipca 2026 r. składa rezygnację z funkcji członka rady nadzorczej Miejskiego Zakładu Komunikacyjnego w Tomaszowie Mazowieckim”.

– Potwierdzam, że 6 lipca wpłynęło do spółki takie pismo z rezygnacją. Dotarło też do wiadomości nadzor-

ru właścicielskiego – mówi „Wyborczej” Joanna Budny, rzeczniczka prasowa Urzędu Miasta w Tomaszowie Mazowieckim.

Prezydentem tego miasta jest od 2014 r. Marcin Witko, do niedawna polityk PiS. W styczniu został wykluczony z PiS, bo, jak tłumaczył Antoni Macierewicz, to on był odpowiedzialny za odwołanie pisowskiego starosty i zarządu powiatu tomaszowskiego, co Macierewicz nazwał „zdradą narodową”. Za prezydentury Andrzeja Dudy, gdy doradcą u prezydenta był Rzepecki, Witko był członkiem Narodowej Rady Rozwoju przy prezydencie RP.

Posel Koalicji Obywatelskiej z Tomaszowa Mazowieckiego Adrian Witczak zwraca uwagę na to, że to nie pierwsza synekura Rzepeckiego w samorządzie. – Pan Łukasz Rzepecki będzie tam, gdzie więcej zyska. Myślę, że dla niego czy PiS, czy Konfederacja, to już nie ma większego znaczenia – mówi nam Witczak. O prezydencie Tomaszowa mówi, że ten „wyrasta na symbol politycznego kameleona”. – Gdy wymaga tego polityczny interes, zmienia kierunek, sojuszników i narrację. Jednak jest prześląknięty PiS do szpiku i próbuje budować środowisko Morawieckiego. Trudno dostrzec w tym konsekwencję czy wierność wartościom. Widać przede wszystkim walkę o własną polityczną przyszłość. To, co robi, to nic innego jak korupcja polityczna, po to, aby dbać o swój interes, rozdając intratne stanowiska w publicznych spółkach – przekonuje poseł Witczak.

Nie chcą go w partii

– Całą tą sprawą oburzony był Tomasz Grzelak, czyli szef sieraadzkiego okręgu Nowej Nadziei, pod który Łukasz Rzepecki podlega. Relacjonował nam, że to główny temat na grupach członkowskich partii i że ludzie domagają się, żeby Rzepecki sam odszedł z partii albo został wyrzucony – mówi rozmówca „Wyborczej” z Nowej Nadziei.

Działacze podkreślają, że Rzepecki znalazł się w radzie nadzor-

czej w 2024 r., zanim przystąpił do Nowej Nadziei, „ale już wtedy musiał wiedzieć, że w partii się tego nie akceptuje”. Zwracają uwagę, że Rzepecki po przyjeździe do PiS wielokrotnie ostro krytykował swoją byłą już partię, ale robi to samo co ona.

Jak mówią w Nowej Nadziei, chodzi nie tylko o rady nadzorcze. Bo w okręgu do Rzepeckiego nie mają żadnego zaufania. Zarzuca mu się m.in. to, że próbuje „wciskać” do Nowej Nadziei byłych pisowców i że obiecuje im miejsca na listach Konfederacji do Sejmu.

– Z całą pewnością Rzepecki to jest piąta kolumna PiS w Konfederacji. Miał być też taką furtką m.in. dla pisowskiego prezydenta Tomaszowa Mazowieckiego do Konfederacji. Tak naprawdę to nie jest żaden konfederata, więc wśród działaczy może to wywoływać wściekłość – mówi rozmówca z Konfederacji.

Mentzen obiecywał. I co?

W sprawie Rzepeckiego i jego rad nadzorczych politycy Konfederacji, z którymi rozmawialiśmy, powołują się na słowa samego prezesa Sławomira Mentzena, który wielokrotnie mówił, że jeśli Konfederacja dojdzie do władzy, to jej politycy z pewnością nie będą zasiadać w spółkach i radach nadzorczych.

– Oczywiście, że tak – powiedział ostatnio na jednym ze swoich wieców Mentzen, gdy pytany był o to, czy jest w stanie obiecać, że po ewentualnym dojściu Konfederacji do władzy polityków jego partii w spółkach nie będzie.

Polityk Nowej Nadziei: – Ale Rzepeckiego, jak widać, ta zasada przez wiele miesięcy, już po tym, jak dołączył do Nowej Nadziei, nie obowiązywała. No i jak to wygląda? I jak my przez niego wyglądamy? Odszedł z PiS, ale zachowania ma pisowskie. Mielismy być inni. Hipokryzja.

Łukasz Rzepecki i Bartosz Bocheńczyk, sekretarz Nowej Nadziei, odpowiedzialny za politykę personalną w partii, nie odpowiedzieli na pytania „Wyborczej” w tej sprawie. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34414013

JUTRO W „WYBORCZEJ”

**Wydanie
sobotnie „Wyborczej”
możesz kupić
OD SOBOTY
DO CZWARTKU!**

**Szukaj w punkcie
sprzedaży prasy.**

ASTROLOGIA TUSKA, METODYKA NAWROCKIEGO

**Karol Nawrocki otoczył się
profesjonalistami, a Donald
Tusk znowu zamknął się
w gabinecie. Czy to prezydent
mebluje dzisiejszą politykę?**

**MAGDA LINETTE:
Zamrożenie jajeczek
to moja polisa**

Albo duża wojna, albo negocj

Rosja może postawić NATO przed dylematem. Politolog z Uniwersytetu Karola Siergiej Miedwiediew mówi: – Bardzo wątpię w to, by NATO zdecydowało się w imię obrony któregoś z członków wejść w wojenną z konfrontacją z Rosją.

Wiktoria Bieliaszyn

Czy wojska Putina napadną na państwo lub państwa NATO? To pytanie krąży po stolicach, i to nie tylko europejskich. Polska jest szczególnie zainteresowana odpowiedzią, podobnie jak państwa bałtyckie, czy choćby Finlandia. Niezależnie od ostatnich spekulacji w mediach swoje zdanie mają eksperci. Opinie wśród tych, których zapytaliśmy o zdanie, są podzielone.

– Po lutym 2022 roku nie możemy mówić, że to, co robi Putin, to tylko puste groźby czy specyficzna rosyjska dyplomacja – uważa Siergiej Miedwiediew, politolog z Uniwersytetu Karola w Pradze. Ale szybko kontruje go John Lough, ekspert Nowego Centrum Strategii Eurazjatyckich (NEST). – Putin nie zdecyduje się napaść zbrojnie na NATO, dopóki w Europie stacjonują amerykańscy żołnierze.

Roman Dobrochotow, redaktor naczelny portalu śledczego The Insider, jest natomiast przekonany, że obecnie nie ma ku temu żadnych podstaw. – Na 99,9 proc. jestem przekonany, że rosyjskie władze nie tylko tego nie zrobią, ale wręcz, że nie mają przygotowanych żadnych poważnych planów.

Minister MSZ Polski Radosław Sikorski ostrzega przed możliwymi prowokacjami ze strony Rosji. – Rosja nie ma sił, by zaatakować NATO frontalnie, a gdyby miała taki zamiar, byłoby to widoczne po ruchach jej wojsk. (...) To, do czego są zdolni, to jakiegoś rodzaju prowokacja z użyciem fałszywej flagi i dronów – mówił w niedawnym wywiadzie dla CNN.

Odwrócić uwagę od porażki

Politolog Siergiej Miedwiediew, profesor na Uniwersytecie Karola w Pradze, rok temu w wywiadzie dla „Wyborczej” stwierdził: – Jeśli Putin zechce zrzucić na Polskę ładunek jądrowy, to to zrobi. Żadne prowokacje ze strony Polski nie będą mu potrzebne. Zrobi to, bo może.

Dziś, gdy pytam go, czy płynące wciąż ze strony Kremla groźby powinniśmy traktować jako realne zagrożenie, czy próbę wywarcia presji na Europę, by zniechęcić ją do dalszego wspierania Ukrainy, odpowiada: – Po lutym 2022 roku nie możemy mówić, że to, co robi Putin, to tylko puste groźby czy specyficzna rosyjska dyplomacja. Wtedy bardzo się pomylił, myśląc, że Kreml tylko straszy. Widzimy efekt: Putin napadł. Nie możemy dziś patrzeć na zagrożenie i oceniać go przez pryzmat prawdopodobieństwa. Skoro taki rozwój wypadków jest możliwy, a w tym przypadku jest, to musimy się do niego przygotować.

Ekspert wskazuje, że mogłoby to pomóc rosyjskiemu przywódcy odwrócić uwagę społeczeństwa od niepowodzeń na ukraińskim froncie. Podobna sytuacja, przypomina, miała miejsce w 2015 roku.

– Wyczerpała się wtedy krymska euforia, a Rosja niespodziewanie zaatakowała Syrię. Nie zapominajmy, że Putin nie może się wycofać z wojny jako takiej, ona jest mu potrzebna, dla niego tu nie istnieje bieg wsteczny. Może tylko iść naprzód – mówi.

• **26 czerwca br. Rosja, obw. rostowski, Kamensk-Szachtinski. Rosyjski żołnierz z jednostki Południowego Okręgu Wojskowego bierze udział w pokazie umiejętności wojskowych**

FOT. REUTERS / SERGEY PIVOVAROV

Siergiej Miedwiediew

• profesor nauk politycznych, publicysta i pisarz. Urodzony w Moskwie wykładał na uniwersytetach w Rosji, Finlandii i Niemczech, obecnie jest profesorem na Uniwersytecie Karola w Pradze i pracuje na Uniwersytecie w Helsinkach.

John Lough

• ekspert Nowego Centrum Strategii Eurazjatyckich (NEST). Karierę rozpoczął jako analityk w Centrum Badań nad Związkiem Radzieckim (później Centrum Badań nad Konfliktami), gdzie zajmował się polityką bezpieczeństwa Związku Radzieckiego i Rosji. Przez sześć lat pracował w NATO i był pierwszym przedstawicielem Sojuszu z siedzibą w Moskwie.

Kirił Rogow

• politolog, założyciel niezależnego think tanku Re:Russia.

Roman Dobrochotow

• znany rosyjski dziennikarz śledczy, współautor głośnych śledztw, m.in. o otruciu Skripalów, próbie zabójstwa Aleksieja Nawalnego czy zestrzeleniu malezyjskiego boeinga, redaktor naczelny niezależnego portalu The Insider, doktor nauk politycznych.

Dmitrij Kuzniec

• ekspert wojenny „Meduzy”, analizuje wydarzenia związane z wojną w Ukrainie, zwracając uwagę zarówno na same działania wojskowe, jak i na aspekty polityczne.

Z tego powodu, zdaniem Miedwiediewa, nie wolno wykluczyć, że Putin zdobędzie się ponownie na taki krok, tym razem w Europie, na przykład uderzając w państwa bałtyckie, Polskę lub Finlandię. Zwraca uwagę, że jednak nie byłaby to pełnoskalowa inwazja, bo rosyjska armia nie ma takich sił.

– Nie chcę nikogo straszyć, ale żyjemy w czasach, kiedy naprawdę trzeba brać na poważnie, że rosyjskie rakiety i drony mogą polecieć na Poznań czy Warszawę, jak straszą w propagandowej telewizji – mówi.

Fakt, że oznaczałoby to atak na państwo członkowskie NATO, według Miedwiediewa nie ma dziś większego znaczenia. Ekspert uważa, że Sojusz Północnoatlantycki nie jest przygotowany do konfliktu zbrojnego z Rosją, co więcej, między państwami członkowskimi, a wręcz wewnątrz nich, wyraźny jest pewien rozdźwięk. Największym winowajcą ma być zaś Donald Trump, który „zrobił wszystko, by osłabić zaufanie do tej organizacji, prowadząc choćby poważne dyskusje na temat możliwości napaści na Danię”. – Slovo NATO nie jest dzisiaj dla nikogo gwarancją. Dla Putina zaś jest to po prostu papierowy tygrys. Bardzo chciałby pokazać, że NATO nie zdobędzie się na żadną odpowiedź w momencie próby – stwierdza Miedwiediew.

Werbalne groźby

Innego zdania jest Roman Dobrochotow, redaktor naczelny portalu śledczego The Insider. Uważa, że werbalnym groźbom rosyjskiego kierownictwa nie należy nadawać zbyt wielkiego znaczenia. Jako przykład opowiada anegdotę: – Jest taka wieś w Ukrainie, Mała Tokmaczka w obwodzie zaporoskim, która stała się już memem. Przez to, że od mniej więcej od roku, co kilka tygodni, w wiadomościach pokazy-

wane są relacje pewnego z-blogera, który mówi: Rosyjska armia prawie zdobyła Małą Tokmaczkę. Skoro rzekomo druga armia na świecie nie jest w stanie przez lata zdobyć Małej Tokmaczki, to jak możemy na serio zastanawiać się o napaści na państwa NATO? To śmieszne – mówi.

Zdaniem dziennikarza nie ma żadnych podstaw, by poważnie twierdzić, iż Rosja zaatakuje któreś z państw NATO. – Na 99,9 proc. jestem przekonany, że rosyjskie władze nie tylko tego nie zrobią, ale wręcz, że nie mają przygotowanych żadnych poważnych planów.

Dopytuję, czy nie obawia się wygłaszania tak zdecydowanych sądów, zważywszy na to, że pod koniec 2021 i na początku 2022 roku wielu ekspertów mówiło to samo w kwestii Ukrainy. Dobrochotow przypomina, że przed rosyjską inwazją na Ukrainę dane wywiadowcze konkretnie i oficjalnie wskazywały, jaką drogę zamierza obrać Putin i jakich działań z jego strony należy się spodziewać. – Dziś nie widzę żadnych wiarygodnych informacji, które pozwalałyby stwierdzić, że Rosja przygotowuje się do działań wojennych na terytorium NATO – podkreśla. Wyjaśnia przy tym, że medialne doniesienia, w których „pewni dziennikarze powołują się na nieokreślone źródła w służbach wywiadowczych”, nie są dla niego wiarygodnym źródłem w takich sprawach.

Zwraca też uwagę, że tego rodzaju „sianie paniki” sprzyja Kremlowi. Przypomina, że rosyjskim władzom zależy na tym, by Zachód się bał. Na początku napaści na Ukrainę strach przed możliwą eskalacją skutkował tym, że USA, a także część państw Europy, potrzebowały więcej czasu, by zdecydować się na bardziej stanowcze kroki, jeśli chodzi o militarne wsparcie Ukrainy. Miały też duże opory przed tym, by zezwolić jej na wykorzystywanie broni do ataków na terytorium Rosji, co Putinowi bardzo odpowiadało.

Groźby ze strony Kremla pod adresem Zachodu, wskazuje Dobrochotow, stały się dla Rosjan elementem codzienności. Od lat regularnie płyną z rosyjskich telewizorów. – O tym, jak to Rosja będzie zdobywać państwa bałtyckie, widzowie rosyjskiej telewizji mogli usłyszeć w TV jeszcze przed inwazją na Ukrainę. Formułują je zarówno Putin, jak i ludzie z jego otoczenia – wyjaśnia.

Dobrochotow podkreśla przy tym, że państwa NATO powinny zdawać sobie sprawę, że wyraźnie nie są gotowe na wypadek rosyjskiej agresji i wojny w nowych warunkach. – NATO nigdy nie walczyło z dronami i nie potrafi tego robić. Pokazały to jakiś czas temu ćwiczenia, w ramach których ukraińscy żołnierze udawali Rosjan – przypomina.

Co robi NATO?

W rozmowie z Miedwiediewem wspominam o artykule piątym NATO, który głosi, że zbrojna napaść na jednego lub kilku członków NATO w Europie lub Ameryce Północnej jest uważana za atak na wszystkich i zobowiązuje państwa członkowskie do udzielenia pomocy zaatakowanemu. Miedwiediew najpierw precyzuje, że „piąty artykuł, na który chętnie powołują się dzisiaj politycy, napisany jest językiem tak ogólnym, że właściwie do niczego szczególnego nikogo nie zobowiązuje”. A później dodaje:

– Założmy, że Putin pokusi się o sprawozdanie, czy piąty artykuł zadziała i wystrzeliwi raketę w Poznań czy Warszawę. I co? Będzie kontratak na Rosję? Zwykłymi raketami? Jądrowymi? NATO wysłać korpus ekspedycyjny? Dokąd? Do Moskwy? – mnoży pytania. – To oczywiście moje zdanie, ale ja akurat bardzo wątpię,

Branżę IT straszą kontrolami

Programiści, marketingowcy, lekarze, kurierzy – to ich najczęściej wymienia się jako potencjalne cele Państwowej Inspekcji Pracy po reformie, która weszła w życie w minioną środę. Ale zarówno dane, jak i sama Inspekcja mówią co innego.

Kasia Bielecka

Firmy robią audyty umów. Z kontraktów znikają „urlopy”, sztywne godziny pracy i zapisy przypominające Kodeks pracy. Prawnicy tłumaczą przedsiębiorcom, aby nie nazywali osób na kontraktach B2B pracownikami, a menedżerom – żeby nie traktowali ich jak podwładnych.

Wielka reforma PIP

Wszystko przez 8 lipca 2026 roku. Tego dnia weszła w życie reforma Państwowej Inspekcji Pracy, która zapewniła okręgowym inspektorom możliwość stwierdzenia w drodze decyzji administracyjnej, że umowa cywilnoprawna w rzeczywistości jest umową o pracę.

Do tej pory, jeżeli firma nie zgadzała się ze stanowiskiem inspektora, PIP musiała iść do sądu i tam domagać się ustalenia stosunku pracy. Natomiast po reformie ciężar został odwrócony: decyzję wydaje okręgowy inspektor pracy, a niezadowolona firma może odwołać się do sądu.

Decyzja nie będzie jednak zapadła automatycznie ani podczas krótkiej rozmowy z kontrolerem. Strony będą mogły przedstawić swoje argumenty i dowody, a rozstrzygnięcie nie będzie wydawane przez pojedynczego inspektora prowadzącego kontrolę, lecz przez okręgowego inspektora pracy. Reforma nie zmieniła też definicji stosunku pracy. Nadal punktem odniesienia pozostaje art. 22 Kodeksu pracy.

Wokół reformy powstała już cała masa niedomówień i założeń. Wymieniania się chociażby sektory, które powinny szczególnie obawiać się kontroli. Są to: IT, nowe technologie, marketing, reklamę, media, transport, usługi kurierskie, ochronę zdrowia, branżę beauty i budownictwo.

Wyjaśnijmy więc – Państwowa Inspekcja Pracy nie ogłosiła żadnej listy sektorów, w kierunku których miałyby się kierować od 8 lipca. Co więcej, nie ma też żadnych raportów tej instytucji, w których zostałby wskazany kierunek zmian.

Co więcej, sam Marcin Stanecki, były główny inspektor pracy, mówił wprost: „Nie będzie masowych kontroli w wybranych branżach, bo będziemy odpowiadać na skargi albo podmioty do kontroli zostaną wskazane przy wsparciu algorytmu. Nie sposób więc przewidzieć, w jakich branżach zostaną przeprowadzone pierwsze kontrole na nowych zasadach” – tłumaczył 29 czerwca w wywiadzie dla „Rzeczpospolitej”.

Wiemy więc, że to nie jest tak, że PIP będzie szczególnie wyczulona na konkretne branże. Ale na podstawie danych przekazanych nam przez PIP możemy powiedzieć coś jeszcze – w jakich sektorach Inspekcja ma dziś największe doświadczenie i gdzie potrafi wygrać sprawę o ustalenie stosunku pracy?

Mamy na ten temat dane. I nie prowadzą one do programistów.

Tu wygrywała PIP

Zwróciliśmy się do Inspekcji Pracy o dane dotyczące tego, w jakich sprawach do tej pory Inspekcja wygrywała w proce-

sach sądowych. Wynika z nich, że w latach 2022-2024 sprawy wszczęte przez inspektorów pracy w związku z przekształcaniem umów cywilnoprawnych w etaty objęły łącznie 104 osoby. Poprosiliśmy również o dane za 2025 rok i część 2026 roku. Jak tylko je otrzymamy, opiszemy je w osobnym tekście.

Oznacza to, że w ciągu trzech lat PIP nieco ponad sto razy skierowała do sądu sprawę, w której kwestionowała rodzaj zawartej umowy. Z tych postępowań w 34 przypadkach sądy przyznały inspektorom rację i doszło do zmiany umowy cywilnoprawnej na umowę o pracę. W kilku innych sprawach zawarto ugody. Przykładowo firma zgodziła się podpisać umowę o pracę bez oczekiwania na wyrok albo strony ustaliły inne rozwiązanie.

Przeanalizowaliśmy 34 wygrane przez inspekcję sprawy. Wynik jest bardzo wyraźny. Najwięcej zwycięstw PIP odniosła w gastronomii: 12, czyli 35,3 proc. wszystkich wygranych spraw. Na drugim miejscu znalazła się branża budowlana – 9 spraw (26,5 proc.). Natomiast na trzecim był handel – 6 spraw (17,6 proc.). Łącznie te trzy sektory odpowiadały za zdecydowaną większość spraw, w których inspektorom udało się wykazać przed sądem, że osoba formalnie zatrudniona na umowie cywilnoprawnej powinna być pracownikiem.

Inspektor nie będzie sprawdzał wyłącznie tego, co zapisano w umowie. Najważniejsze będzie to, jak współpraca wyglądała w rzeczywistości

Trzeba zastrzec, że mówimy o bardzo małej próbie. Po rozbiciu danych na regiony zostają pojedyncze postępowania. W latach 2022-2024 okręgowe inspektoraty pracy w Katowicach i we Wrocławiu wygrały na przykład po jednej sprawie. Nie jest to więc gotowa mapa kontroli po 8 lipca. Dane pokazują jednak, gdzie do tej pory najłatwiej było inspekcji udowodnić istnienie stosunku pracy.

Te doświadczenia mają jednak niebagatelne znaczenie dla sposobu działania PIP po reformie.

– Powołaliśmy zespół złożony z inspektorów, którzy mają najwięcej wygranych przed sądami spraw o przekształcanie umów. Chcemy opracować skuteczną metodologię, żeby odwołań od naszych decyzji było potem jak najmniej – mówił Wyborczej.biz w połowie września 2025 roku Marcin Stanecki.

Łatwiej u kelnera niż u programisty

Inspektor nie będzie sprawdzał wyłącznie tego, co zapisano w umowie. Najważniejsze będzie to, jak współpraca wyglądała w rzeczywistości.

Czy osoba miała przełożonego, który wydawał jej polecenia? Czy musiała pojawiać się w określonym miejscu i o określonej godzinie? Czy pracowała według grafiku? Czy mogła przysłać zastępcę? Czy samodzielnie decydowała o sposobie wykonania zadań? Czy ponosiła ryzyko gospodarcze?

W gastronomii odpowiedzi często są oczywiste. Osoba formalnie zatrudniona na zleceniu przychodzi do restauracji według grafiku. Pracuje w godzinach ustalonych przez kierownika. Obsługuje stoliki albo przygotowuje posiłki pod jego nadzorem. Nie może dowolnie zdecydować, że tego dnia nie przyjdzie, ani wysłać na zmianę wybranej przez siebie osoby.

Podobnie może być w handlu czy na budowie.

Z programistą jest trudniej – chociażby dlatego, że może pracować zdalnie, sam ustalać godziny, decydować o sposobie wykonania zadania i rozliczać się z efektu. Nawet jeśli współpracuje z jednym software housem, bierze udział w spotkaniach zespołu i korzysta ze służbowego laptopa, nie oznacza to automatycznie, że pozostaje w stosunku pracy.

Podobne problemy pojawiają się w przypadku prawników, analityków finansowych, specjalistów od marketingu czy osób zajmujących menedżerskie stanowiska na kontraktach. Im bardziej specjalistyczna i samodzielna praca, tym trudniej wykazać klasyczne podporządkowanie pracownicze.

Nowe narzędzie może być tępe

Tu ujawnia się podstawowy paradoks reformy. PIP może mieć największy problem z wykorzystaniem swoich nowych uprawnień właśnie w tych sektorach, w których kontraktów B2B jest bardzo dużo.

W IT, finansach, marketingu czy usługach prawnych granica między niezależnym przedsiębiorcą a pracownikiem bywa rozmyta. Część osób rzeczywiście prowadzi samodzielny biznes. Inne funkcjonują w firmie niemal tak samo, jak pracownicy, ale zachowują na tyle dużo autonomii, że jednoznaczne udowodnienie stosunku pracy może być trudne.

Linia orzecznicza nie daje PIP pełnego bezpieczeństwa. Ostatecznie firma może odwołać się od decyzji, a sprawa trafi do sądu pracy. Sama inspekcja nie ukrywa, że nie chce podejmować decyzji, których później nie będzie w stanie obronić.

• Najwięcej zwycięstw PIP odniosła w gastronomii: 12, czyli 35,3 proc. wszystkich wygranych spraw
FOT. SHUTTERSTOCK

– Jeśli pojawi się choćby cień ryzyka, że decyzja zostanie podważona w sądzie, to ona nie przejdzie naszego postępowania administracyjnego. Pracujemy nad wytycznymi, które będą jasne: decyzje wydajemy tylko w sytuacjach oczywistych – mówił Stanecki w rozmowie z Interią Biznes.

Po reformie okręgowy inspektor nadal może zrezygnować z wydawania decyzji i skierować sprawę bezpośrednio do sądu, jeżeli uzna, że samodzielne rozstrzygnięcie wiązałoby się ze zbyt dużym ryzykiem błędu.

Właśnie dlatego gastronomia, budownictwo i handel w praktyce mogą znaleźć się w trudniejszej sytuacji niż branża IT. Ale to nie oznacza, że branże takie jak IT nie ulegną zmianie. Mogą się zmienić chociażby dlatego, że firmy z ostrożności będą chciały uchronić się przed ewentualnymi problemami i będą „dla pewności” decydowały się na pewniejszą formę zatrudnienia (tj. umowę o pracę), albo będą luzowały podporządkowanie pracownicze, żeby na pewno nikt nie zakwestionował kontraktu B2B.

Pierwsze kontrole wskażą sami zatrudnieni

Trzeba przy tym pamiętać, że reforma niekoniecznie będzie przypominała szukania nieuczciwości w firmach. PIP nie zamierza od razu wysłać setek inspektorów do software house'ów, agencji reklamowych albo prywatnych klinik. Jak mówił pod koniec czerwca Stanecki: – Myślę, że w tym roku kontroli planowych może zrobimy tylko kilka – bardziej po to, żeby zdobyć doświadczenie i przetestować nowe rozwiązania. Natomiast spodziewamy się bardzo dużego napływu skarg i to właśnie kontrole skargowe będą w drugim półroczu absolutnym priorytetem. Może ich być nawet kilka tysięcy.

To oznacza, że o pierwszej mapie kontroli mogą zdecydować osoby pracujące na zleceniach i B2B. Tam, gdzie samozatrudnieni są zadowoleni z kontraktów, zarabiają więcej niż na etacie i nie chcą zmiany formy współpracy, skarg może być niewiele.

Z kolei tam, gdzie umowy cywilnoprawne dają niewiele benefitów, ale pozbawiają pracowników ich praw (urlopów, opłacanych składek, płatnego L4) zainteresowanie pomocą PIP może być dużo większe. ●

Fuzja dwóch gigantów zagrożona

Amerykańskie stany szykują pozew, aby zatrzymać fuzję Paramount z Warner Bros. Discovery. Rozpoczęło się dochodzenie w sprawie transakcji o wartości 110 mld dolarów.

Dominik Moliński

Ma ono ustalić, czy transakcja dotycząca Warner Bros. Discovery i Paramount narusza przepisy. Już w przyszłym tygodniu amerykańskie stany mogą złożyć pozew o zablokowanie transakcji – ustaliła agencja Reutersa. Śledztwu w sprawie potencjalnego naruszenia przepisów antymonopolowych przewodzi prokurator generalny Kalifornii Rob Bonta. Jego biuro odmówiło jednak oficjalnego komentarza w tej sprawie. Na pytania dziennikarzy nie odpowiedział również rzecznik Paramount. W ostatnią środę Paramount powiadomił, że nie sfinalizuje przejęcia Warner Bros. przed 22 lipca. Taką informację agencja Reutersa otrzymała od biura prokuratora generalnego stanu Oregon. Wśród przejmowanych przez Paramount kanałów telewizyjnych jest stacja TVN.

Problematyczna fuzja

Planowane połączenie dwóch z czterech największych studiów filmowych w Hollywood budzi ogromny opór w branży. Aktorzy, scenarzyści i inni pracownicy branży filmowej

mówią o obawach przed masowymi zwolnieniami. Protestują także właściciele kin. Obawiają się, że połączenie Warner Bros. (twórców m.in. serii o Harrym Potterze czy Supermanie) z wytwórnią Paramount Pictures przeloży się na mniejszą liczbę produkowanych filmów. To z kolei drastycznie zawęzi wybór dla widzów i osłabi rynek konkurencję. Paramount odpiera te zarzuty. Władze spółki tłumaczą, że połączenie sił z Warner Bros. jest konieczne, aby skutecznie walczyć o widza, talenty i kapitał na coraz trudniejszym rynku. Szef Paramount David Ellison próbuje uspokoić branżę kinową i deklaruje, że połączone studia będą wypuszczać 30 filmów rocznie. Jednak jeśli sprawa trafi do sądu, czas zacznie działać na niekorzyść Paramount. Opóźnienia mogą wygenerować gigantyczne koszty. Po sfinalizowaniu transakcji zadłużenie nowej spółki ma wynieść około 80 mld dolarów. Co więcej, Ellison zgodził się na wypłatę akcjonariuszom Warner Bros. Discovery tzw. opłaty za zwłokę w wysokości 25 centów za akcję. Oznacza

FOT. REUTERS / DADO RUVIC

to, że jeśli transakcja nie zostanie zamknięta przed październikiem, Paramount będzie musiał płacić około 650 mln dolarów w gotówce za każdy kwartał opóźnienia. Co dalej z wielką transakcją? O tym, że Kalifornia, Nowy Jork i inne stany szykują się do batalii sądowej, Reuters informował już na początku czerwca. Lokalne władze decydują się na ostrzejsze kontrole dużych fuzji i przejęć, ponieważ federalne urzędy antymonopolowe w USA

zaczęły podchodzić do nich znacznie łagodniej. Analitycy rynkowi zwracają uwagę, że Paramount mógł liczyć na łatwiejszą ścieżkę i zielone światło od federalnych regulatorów ze względu na swoje wpływy polityczne. Ojciec dyrektora generalnego Paramount, miliarder i współzałożyciel Oracle Larry Ellison od lat utrzymuje bliskie relacje z prezydentem Donaldem Trumpem. Sądowe batalie o zablokowanie fuzji nie zawsze kończą się sukcesem urzędników. Mogą jednak skutecznie zamrozić

proces łączenia spółek na wiele miesięcy, jeśli sędzia zdecyduje o wstrzymaniu transakcji na czas procesu. Dodatkowo sąd może nakazać Paramount i Warner Bros. całkowite rozdzielenie swoich aktywów na czas trwania sprawy. To z kolei zablokowałoby zapowiadane przez Paramount cięcia kosztów, które po fuzji miały przynieść 6 mld dolarów oszczędności. Ze względu na to, że w sprawę zaangażowanych jest wiele amerykańskich stanów, ostateczny termin złożenia pozwu nie jest przesadzony. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34443058

Zapytanie ofertowe

Spółdzielnia Mieszkaniowa im. B. Chrobrego w Łodzi zaprasza do składania ofert na remont elewacji budynku wielorodzinnnych znajdujących się przy ulicach Sacharowa 49 i 51 (blok 345 i 346 w Łodzi). Szczegółowy zakres prac został ujęty w „Koszторыsie Ślepym” dla każdego z budynków. Kosztorys oraz Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia można znaleźć na stronie Spółdzielni: <https://smchrobry.com.pl/>

Zapraszamy do składania ofert do dnia **22.07.2026 r. do godz. 15:00**, oferty prosimy składać zaklejonych kopertach z danymi firmy w siedzibie S.M. im. B. Chrobrego w Łodzi, przy ul. Ćwiklińskiej 22, 92-508 Łódź. Od poniedziałku do piątku w godz. 8-15 (wtorki 10-17) w sekretariacie pok. nr 14. Kopera z ofertą powinna być opisana jako: „Oferta na remont elewacji budynków wielorodzinnnych znajdujących się przy ulicach Sacharowa 49 i 51 (blok 345 i 346 w Łodzi)”.

Otwarcie ofert nastąpi 23.07.2026 r. o godz. 11:00 w siedzibie S.M. im. B. Chrobrego przy ul. Ćwiklińskiej 22, 92-508 Łódź.

W razie jakichkolwiek pytań zachęcamy do kontaktu pod nr telefonu 42 673-43-14 lub 570-594-205, bądź przez pocztę elektroniczną na adres sekretariat@smchrobry.com.pl

Spółdzielnia zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru ofert oraz odstąpienia od wyboru bez podania przyczyn.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34443061

Zapytanie ofertowe

Spółdzielnia Mieszkaniowa im. B. Chrobrego w Łodzi zaprasza do składania ofert na wymianę poziomów wody zimnej, ciepłej i cyrkulacji w budynkach mieszkalnych wielorodzinnnych, znajdujących się przy ulicach Ćwiklińskiej 4, 7 i Dostojewskiego 5 (bloki 105, 110 i 112 w Łodzi). Szczegółowy zakres prac został ujęty w „SWIZ”. Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia można znaleźć na stronie Spółdzielni: <https://smchrobry.com.pl/>

Zapraszamy do składania ofert do dnia **22.07.2026 r. do godz. 15:00**, oferty prosimy składać zaklejonych kopertach z danymi firmy w siedzibie S.M. im. B. Chrobrego w Łodzi, przy ul. Ćwiklińskiej 22, 92-508 Łódź. Od poniedziałku do piątku w godz. 8-15 (wtorki 10-17) w sekretariacie pok. nr 14. Kopera z ofertą powinna być opisana jako: „Oferta na wymianę poziomów wody zimnej, ciepłej i cyrkulacji w budynkach mieszkalnych wielorodzinnnych, znajdujących się przy ulicach Ćwiklińskiej 4, 7 i Dostojewskiego 5 (bloki 105, 110 i 112 w Łodzi)”.

Otwarcie ofert nastąpi 23.07.2026 r. o godz. 11:00 w siedzibie S.M. im. B. Chrobrego przy ul. Ćwiklińskiej 22, 92-508 Łódź.

W razie jakichkolwiek pytań zachęcamy do kontaktu pod nr telefonu 42 673-43-14 lub 570-594-205, bądź przez pocztę elektroniczną na adres sekretariat@smchrobry.com.pl.

Spółdzielnia zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru ofert oraz odstąpienia od wyboru bez podania przyczyn.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34443062

Zapytanie ofertowe

Spółdzielnia Mieszkaniowa im. B. Chrobrego w Łodzi zaprasza do składania ofert na wykonanie okresowych rocznych przeglądów kontroli stanu technicznego budynków mieszkalnych i niemieszkalnych zlokalizowanych na nieruchomościach pozostających z zarządzie Spółdzielni Mieszkaniowej im. B. Chrobrego, zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo Budowlane, obowiązującymi przepisami wykonawczymi, Polskimi Normami oraz zasadami wiedzy technicznej. Wszystkie niezbędne informacje do złożenia oferty zawiera SIWZ. Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia można znaleźć na stronie Spółdzielni: <https://smchrobry.com.pl/>

Zapraszamy do składania ofert do dnia **23.07.2026 r. do godz. 15:00**, oferty prosimy składać w zaklejonych kopertach z danymi firmy w siedzibie S.M. im. B. Chrobrego w Łodzi, przy ul. Ćwiklińskiej 22, 92-508 Łódź. Od poniedziałku do piątku w godz. 8-15 (wtorki 10-17) w sekretariacie pok. nr 14. Kopera z ofertą powinna być opisana jako: "Oferta w postępowaniu na wykonanie okresowych rocznych kontroli stanu technicznego budynków mieszkalnych i niemieszkalnych zlokalizowanych na nieruchomościach pozostających w zarządzie Spółdzielni Mieszkaniowej im. B. Chrobrego".

Otwarcie ofert nastąpi 24.07.2026 r. o godz. 11:00 w siedzibie S.M. im. B. Chrobrego przy ul. Ćwiklińskiej 22, 92-508 Łódź.

W razie jakichkolwiek pytań zachęcamy do kontaktu pod nr telefonu 42 673-43-14 lub 570-594-205, bądź przez pocztę elektroniczną na adres sekretariat@smchrobry.com.pl.

Spółdzielnia zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru ofert oraz odstąpienia od wyboru bez podania przyczyn.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34443043

Burmistrz Miasta Augustowa

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399) podaje do publicznej wiadomości, iż w siedzibie Urzędu Miejskiego w Augustowie na tablicy ogłoszeń oraz w Biuletynie Informacji Publicznej: bip.um.augustow.pl i stronie internetowej Urzędu: urząd.augustow.pl, został zamieszczony na okres od 10.07.2026 r. do 31.07.2026 r. wykaz nieruchomości położonych w Augustowie przeznaczonych:

1) do sprzedaży:

– lokal mieszkalny nr 13 położony przy ul. 1 Pułku Ułanów Krechowieckich 9 wraz ze sprzedającą ułamkową częścią gruntu;

2) do oddania w dzierżawę na okres do 3 lat grunt:

- przy ul. W. Raginisa, działka oznaczona nr geodez. 3091/30, o pow. 37 m²,
- przy ul. Jabłoniowej, działka oznaczona nr geodez. 1247, o pow. 84 m²,
- przy ul. Malinowej, działka oznaczona nr geodez. 1367/12, o pow. 31 m²,
- przy ul. Agrestowej, działki oznaczone nr geodez. 5295/2 i 1367/11, o łącznej pow. 188 m²,
- przy ul. Porzeczkowej, działka oznaczona nr geodez. 1367/13, o pow. 188 m²,
- przy ul. Agrestowej, działki oznaczone nr geodez. 5295/1 i 1367/10, o łącznej pow. 137 m²,
- przy ul. Malinowej, działka oznaczona nr geodez. 5295/7, o pow. 134 m²,
- przy ul. Malinowej, działka oznaczona nr geodez. 5295/8, o pow. 126 m²,
- przy ul. Łaziennej, część działki oznaczonej nr geodez. 2389/7, o pow. 60 m²,
- przy ul. W. Raginisa, działka oznaczona nr geodez. 3091/31, o pow. 70 m²,
- przy ul. Malinowej, część działki oznaczonej nr geodez. 5295/5, o pow. 60 m²,
- przy ul. W. Raginisa, działka oznaczona nr geodez. 3091/26, o pow. 133 m²,
- przy ul. W. Raginisa, działka oznaczona nr geodez. 3091/25, o pow. 128 m²,
- przy ul. Łaziennej, część działki oznaczonej nr geodez. 2389/7, o pow. 100 m²,
- przy ul. Łaziennej, działka oznaczona nr geodez. 3091/18, o pow. 113 m²,
- przy ul. Bluszczowej, część działki oznaczonej nr geodez. 4560/11, o pow. 180 m²,
- przy ul. Bluszczowej, część działki oznaczonej nr geodez. 4560/22, o pow. 140 m²,
- przy ul. Malinowej, część działki oznaczonej nr geodez. 5295/4, o pow. 60 m²,
- przy ul. Porzeczkowej, część działki oznaczonej nr geodez. 1343, o pow. 99 m²,
- przy ul. Słonecznej, działka oznaczona nr geodez. 1258/2, o pow. 88 m²,
- przy ul. Jachtowej, działka oznaczona nr geodez. 4040/1, o pow. 308 m²,
- przy ul. Czeresniowej, działka oznaczona nr geodez. 1258/1, o pow. 89 m²,
- przy ul. Nadrzecznej, działka oznaczona nr geodez. 2926, o pow. 711 m²,
- przy ul. Wspólnej, część działki oznaczonej nr geodez. 4108/19, o pow. 365 m²,
- przy ul. Wspólnej, część działki oznaczonej nr geodez. 4108/19, o pow. 420 m²,
- przy ul. Wspólnej, część działki oznaczonej nr geodez. 4108/17, o pow. 136 m²,
- przy ul. Robotniczej, część działki oznaczonej nr geodez. 928/4, o pow. 200 m²,
- przy ul. Storczykowej, działka oznaczona nr geodez. 4435/1, o pow. 110 m²,
- przy Al. Jana Pawła II, działka oznaczona nr geodez. 1242/4, o pow. 224 m²,
- przy ul. Wiśniowej, część działki oznaczonej nr geodez. 1290, o pow. 100 m²,
- przy ul. Nadrzecznej, działka oznaczona nr geodez. 3001/43, o pow. 117 m²,
- przy ul. Sienkiewicza, część działki oznaczonej nr geodez. 3390/1, o pow. 128 m²,
- przy ul. Sienkiewicza, część działki oznaczonej nr geodez. 3390/1, o pow. 95 m²,
- przy ul. Sienkiewicza, część działki oznaczonej nr geodez. 3390/1, o pow. 97 m²,
- przy ul. 3 Maja, część działki oznaczonej nr geodez. 3619/2, o pow. 20 m²,
- przy ul. Kilińskiego, część działki oznaczonej nr geodez. 3347/4, o pow. 20 m²,
- przy ul. Wojska Polskiego, część działki oznaczonej nr geodez. 2200/6, o pow. 120 m².

Szczegółowe informacje można uzyskać w Urzędzie Miejskim w Augustowie ul. Młyńska 35, pokój Nr 303, tel. 87 643 42 23, 532 401 967.

Burmistrz Miasta Augustowa

Najwyższy czas, aby ośrodki w Gostyninie i Czersku naprawić raz, a dobrze

Tortury w świetle prawa w miejscu,

Wyborcza to Wy Wasze inicjatywy

Skrót Stanowiska Komitetu Bioetyki PAN (tytuły i lead od redakcji). Całość, w tym przypisy znajdują się na Wyborcza.pl/WyborczaToWy.
Piszcze: listy@wyborcza.pl

Stanowisko Komitetu Bioetyki przy Prezydium PAN nr 1/2026 z dnia 2 lipca 2026 r. w sprawie Krajowego Ośrodka Zapobiegania Zachowaniom Dyssocjalnym

Komitet Bioetyki przy Prezydium PAN w pełni podziela opinie od lat wyrażane przez część środowiska medycznego i prawniczego oraz krajowe i międzynarodowe organy ochrony praw człowieka, dotyczące konieczności zasadniczej zmiany celów oraz prawnych i faktycznych warunków organizacji i funkcjonowania Krajowego Ośrodka Zapobiegania Zachowaniom Dyssocjalnym, którego siedziby znajdują się dziś w Gostyninie i Czersku.

Komitet zwraca się z apelem do Ministrów Zdrowia i Sprawiedliwości, parlamentarzystów oraz Prezydenta RP o:

- rewizję celów i zasad funkcjonowania KOZZD oraz stworzenie systemu postpenalnej izolacji terapeutycznej zgodnego z aktualną wiedzą naukową, dobrymi praktykami obowiązującymi w tym obszarze w innych krajach europejskich oraz zasadami państwa prawnego i standardami ochrony praw człowieka;
- podjęcie natychmiastowych działań legislacyjnych, administracyjnych i organizacyjnych nakierowanych na poprawę warunków bytowych osób przebywających w Ośrodku, zwiększenie dostępności i jakości udzielanych im świadczeń terapeutycznych oraz innych świadczeń zdrowotnych oraz podniesienie poziomu przestrzegania przysługujących im praw.

ILUZORYCZNOŚĆ TERAPII

Zasady i warunki prawne funkcjonowania KOZZD określa ustawa o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób. Na jej podstawie w 2014 r. utworzono ośrodek w Gostyninie, a w 2022 r. filię w Czersku. Planowane jest otwarcie kolejnej filii w Strzelewie.

W Ośrodku mogą być umieszczone „osoby stwarzające zagrożenie”, czyli osoby, które odbyły już karę pozbawienia wolności wykonywaną w systemie terapeutycznym, i u których stwierdzono „zaburzenia psychiczne w postaci upośledzenia umysłowego, zaburzenia osobowości lub zaburzenia preferencji seksualnych” lub takie ich nasilenie, iż istnieje co najmniej wysokie prawdopodobieństwo, że dopuszczą się one w przyszłości czynu zabronionego z użyciem przemocy lub groźbą jej użycia przeciwko życiu, zdrowiu lub wolności seksualnej, zagrożonego karą pozbawienia wolności do co najmniej 10 lat (art. 1 ustawy).

Umieszczenie w Ośrodku jest zaliczane do grupy postpenalnych izolacyjnych środków zabezpieczających, tzn. instrumentów o charakterze prewencyjnym, których celem jest zapobieżenie ponownemu popełnieniu przestępstwa przez osobę, która odbyła już karę pozbawienia wolności za wcześniej popełnione przestępstwo.

Zadaniem Ośrodka nie jest jednak tylko dalsza izolacja „osób stwarzających zagrożenie”.

Ośrodek jest podmiotem leczniczym podległym administracyjnie Ministrowi Zdrowia (art. 5 ustawy).

• Krajowy Ośrodek Zapobiegania Zachowaniom Dyssocjalnym w Gostyninie

FOT. WOJCIECH OLKUSNIK/EAST NEWS

Szczegółowe warunki i tryb udzielania świadczeń zdrowotnych osobom umieszczonym w Ośrodku, w tym planowania i realizacji terapii, określa rozporządzenie Ministra Zdrowia. Przepisy rozporządzenia są jednak w tej ostatniej kwestii bardzo lapidarne.

Deklarowany przez ustawodawcę terapeutyczny cel funkcjonowania Ośrodka od lat wzbudza wątpliwości co do jego prawdziwości, zasadności w świetle aktualnej wiedzy i standardów pracy terapeutycznej i resocjalizacyjnej, a także wykonalności.

Należy stopniowo wygaszać działalność Ośrodka w Gostyninie i Czersku w obecnej formie organizacyjnej i prawnej, i co się z tym wiąże, redukować liczbę osób kierowanych i przebywających w Ośrodku

Liczni wypowiadający się w tej sprawie przedstawiciele środowiska psychologów i psychiatrów, a także organy samorządu lekarskiego oraz medycznych towarzystw naukowych negatywnie oceniają przyjęte w ustawie rozwiązania, wskazując w szczególności na wątpliwą skuteczność leczenia osób z wymienionymi w ustawie zaburzeniami psychicznymi, zwłaszcza upośledzeniem umysłowym, oraz nieskuteczność oddziaływań terapeutycznych prowadzonych w warunkach przymusu, permanentnej inwigilacji i kontroli oraz wielowymiarowej deprywacji elementarnych potrzeb egzystencjalnych, emocjonalnych, społeczno-kulturowych i materialnych.

Jakkolwiek próba osiągnięcia celów terapeutycznych bez wewnętrznej motywacji i zaangażowania samych zainteresowanych jest działaniem iluzorycznym. Podobne wątpliwości wyraził Europejski Komitet Zapobiegania Torturom (CPT), który zalecił poddanie dogłębnej analizie koncepcję i cel funkcjonowania Ośrodka. Zdaniem CPT, wbrew deklaracjom ustawodawcy, Ośrodek służy dziś przede wszystkim eliminowaniu ze społeczeństwa „osób stwarzających zagrożenie” poprzez ich bezterminową izolację.

Tylko radykalna zmiana zasad organizacji i funkcjonowania Ośrodka może doprowadzić do przekształcenia go w prawdziwe centrum

terapii i resocjalizacji, dające realną szansę na zmniejszenie ryzyka recydywy oraz na bezpieczny powrót osób z wymienionymi w ustawie zaburzeniami do życia społecznego.

Komitet Bioetyki w pełni podziela te uwagi i postuluje diametralną zmianę koncepcji i zasad funkcjonowania KOZZD.

Troska o bezpieczeństwo ogółu, strach przed „osobami stwarzającymi zagrożenie” i populizm polityczny nie zwalniają przedstawicieli władzy publicznej z obowiązku szukania i wdrażania rozwiązań maksymalizujących szanse osób z zaburzeniami psychicznymi, które odbyły już karę za popełnione przestępstwa, na pełną resocjalizację i powrót do życia w społeczeństwie, a co za tym idzie, możliwość pełnego korzystania z przysługujących im praw i wolności.

WADLIWE PROCEDURY

2 Postpenalne izolacyjne środki zabezpieczające, takie jak pobyt w Ośrodku, orzekane wobec sprawców najcięższych przestępstw po odbyciu przez nich kary pozbawienia wolności w oparciu o prognozę kryminologiczną, czyli przewidywanie dotyczącego tego, co osoby te mogą zrobić złego w przyszłości, od zawsze wzbudzają kontrowersje prawne.

W środowisku prawniczym niejednokrotnie kwestionowano zasadność wprowadzenia takiego środka do polskiego systemu prawnego i wyrażano obawę, że może ona prowadzić do naruszenia porządku prawnego i konstytucyjnych wolności i praw jednostki.

(...) warunki panujące w tej placówce nakładają ograniczenia na wolność jednostki porównywalne, a nawet dotkliwsze od tych, jakie wiążą się z odbywaniem kary pozbawienia wolności.

Osoby przebywające w Ośrodku są pod stałym nadzorem monitoringu i pracowników „służby ochrony”, których zadaniem jest zapewnienie bezpieczeństwa i porządku na terenie Ośrodka, a także zapewnienie, aby „osoby stwarzające zagrożenie” samowolnie go nie opuściły.

Kontroli i drastycznym ograniczeniom podlega niemal każdy aspekt ich funkcjonowania, a warunki, w jakich przebywają są dramatycznie złe. Ustawa dopuszcza ponadto stosowanie wobec tych osób środków przymusu bezpośredniego, takich jak przymusowe zastosowanie środków leczniczych, założenie pasów obezwładniających lub kaftana bezpieczeństwa, izolacja, zastosowanie kajdanek, pałki oraz ręcznego miotacza substancji obezwładniających.

Kolejni Rzecznicy Praw Obywatelskich w licznych wystąpieniach słusznie podkreślali, że umieszczenie osoby w Ośrodku jest w sensie faktycznym i prawnym pozbawieniem jej wolności. Jak podnosi wielu prawników, obowiązująca ustawa oraz wydane na jej podstawie rozporządzenia wykonawcze dalekie są od precyzji i jednoznaczności i zawierają liczne wady. Dotyczą one przede wszystkim procedur umieszczania w Ośrodku i zwalniania z niego oraz stosowania procedury cywilnej w tych i innych sprawach dotyczących pobytu w Ośrodku. A zatem elementów kluczowych z punktu widzenia ochrony prawa człowieka do nietykalności osobistej i wolności oraz prawa do odwołania się do sądu w celu niezwłocznego ustalenia legalności pozbawienia go wolności.

Zasadnicze zastrzeżenia budzi nieprecyzyjność i niekompletność przepisów określających kryteria ustalania, że dana osoba jest „osobą stwarzającą zagrożenie” i podejmowania przez sąd decyzji o tym, czy istnieje konieczność zastosowania wobec niej nadzoru prewencyjnego albo umieszczenia jej w Ośrodku np. brak jest jakichkolwiek wskazań dotyczących metod diagnozowania psychologicznego, psychiatrycznego oraz seksuologicznego osób, które ze względu na zaburzenia psychiczne mogą stwarzać niebezpieczeństwo dla pozostałych członków społeczeństwa.

Kluczowym wyzwaniem dla biegłych i sądu jest jednak ocena stopnia prawdopodobieństwa popełnienia w przyszłości przez „osobą stwarzającą zagrożenie” czynu zabronionego wskazanego w ustawie, będącego głównym kryterium wyboru środka zabezpieczającego.

Eksperci od lat wskazują, że dokonanie różniczenia między prawdopodobieństwem wysokim i bardzo wysokim jest niemal niemożliwe. Może prowadzić do uznaniowości i kierowania do Ośrodka osób, dla których nie miał być on w zamysśle ustawodawcy przeznaczony.

Poważne zastrzeżenia budzi także procedura wnioskowania o zwolnienie z Ośrodka, w tym sposób decydowania przez sąd o zachodzeniu konieczności dalszego pobytu „osoby stwarzającej zagrożenie” w Ośrodku. Sąd nie wydaje postanowienia, na które przysługiwałoby zażalenie. Osoba przebywająca w Ośrodku pozbawiona jest zatem prawa do sądu w tak zasadniczej dla jej praw i interesów sprawie.

W opinii Komitetu Bioetyki przepisy dotyczące procedur umieszczania i wypisywania „osób stwarzających zagrożenie” z KOZZD wymagają bezzwłocznej nowelizacji.

ZŁE WARUNKI, ŁAMANIE PRAW

3 Regularne wizyty Rzecznika Praw Obywatelskich w Gostyninie i w Czersku (ostatnia w lutym 2026 r.), a także raport NIK z 2023 r. i raport Europejskiego Komitetu Zapobiegania Torturom wykazały, że warunki bytowe w tych placówkach i tryb postępowania wobec osób w nich umieszczonych nie są dostosowywane do zaleceń pokontrolnych i nadal nie są zgodne z zasadą humanitarnego i podmiotowego traktowania jednostki, a terapeutyczny charakter pobytu pozostaje wciąż czysto iluzoryczny.

Szczegółowe warunki, w jakich przebywać mają „osoby stwarzające zagrożenie” skierowane do Ośrodka – określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 stycznia 2014 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Rozporządzenie to było na przestrzeni lat kilkakrotnie zmieniane. Potrzeba nowelizacji wynikała ze stale zwiększającej się liczby

gdzie nikt nie chciałby się znaleźć

osób kierowanych do Ośrodka. W pierwotnych planach liczba ta miała wynosić maksymalnie 60 osób. Dziś jest ponad dwukrotnie wyższa i rośnie.

Odpowiedzią Ministerstwa na postępujące przeludnienie jest sukcesywne obniżanie standardów bytowych i socjalnych w Ośrodku. Dla przykładu, w § 3 pierwotnej wersji pozwolanego rozporządzenia przyjęto, że sale łóżkowe będą jednoosobowe. Takiego uregulowania nie ma w obowiązującej wersji tego rozporządzenia. Uchylony został także przepis zawierający wymóg zapewnienia dostępu do urządzeń sanitarnych (umywalka, toaleta, prysznic) w każdej z sal mieszkalnych.

Nic więc dziwnego, że raporty wizytacyjne RPO i innych podmiotów jednoznacznie oceniają warunki bytowe panujące w Ośrodku jako złe. Wieloosobowe pomieszczenia z piętrowymi łózkami i jednym oknem, które wyposażone jest w zewnętrzne stalowe żaluzje powodujące zaciemnienie i uniemożliwiające wietrzenie sali (otwiera się tylko mały lufcik) i stała inwigilacja monitoringowa (także toalet i pryszniców) to tylko niektóre przykłady rażących niedogodności, będących udziałem osób przebywających w Ośrodku.

Do kolejnych zaliczyć należy brak możliwości swobodnego wychodzenia w ciągu dnia na powietrze oraz podjęcia jakiegokolwiek pracy zarobkowej lub nauki, a także ograniczona możliwość kontaktu i widzenia z najbliższymi.

Standard opieki zdrowotnej oferowanej przez Ośrodek pozostaje istotnie niższy od standardu opieki zdrowotnej, którą uzyskują osoby osadzone w zakładach karnych.

Komitet Bioetyki w pełni podziela opinie wyrażone przez RPO, NIK oraz część środowiska medycznego i prawniczego, że warunki panujące w Krajowym Ośrodku Zapobiegania Zachowaniom Dyssocjalnym są niehumanitarne i niezgodne z międzynarodowymi i krajowymi standardami ochrony praw człowieka.

W skrajnych przypadkach mogą być nawet kwalifikowane jako tortury albo nieludzkie lub poniżające traktowanie.

Bezwzględnie konieczna jest natychmiastowa poprawa warunków bytowych w Ośrodku oraz podniesienie poziomu ochrony praw osób w nim przebywających.

OCHRONA GODNOŚCI

4 Komitet Bioetyki przypomina, że wszystkie osoby pracujące w Ośrodku, w szczególności „służba ochrony”, terapeuci oraz personel medyczny, mają bezwzględny obowiązek szanować godność osób przebywających w Ośrodku. Poszanowanie godności człowieka jest fundamentem aksjologicznym każdego prawdziwie demokratycznego społeczeństwa. Doniosłość tej wartości podkreśla art. 30 Konstytucji RP, według którego godność człowieka jest przyrodzona i niezbywalna oraz stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nie-naruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych.

Tak rozumiana godność przysługuje każdemu człowiekowi, niezależnie od jego wieku, stanu zdrowia, poziomu rozeznania, historii osobistej czy preferencji seksualnych. Żadna okoliczność – nawet fakt, że dana osoba dopuściła się w przeszłości czynów zbrodniczych lub odrażających i że nadal stanowi zagrożenie dla innych – nie pozbawia jej godności i nie usprawiedliwia traktowania jej w sposób okrutny, nieludzki lub poniżający.

„Osoby stwarzające zagrożenie” to nie są „bestie”, „nieludzie”. Nikomu nie wolno mówić w ten sposób.

Taki język dehumanizuje, wyklucza z kręgu moralnej troski, spycha poza margines wspólnoty społecznej i politycznej. Potęguje strach, niechęć, pogardę i wrogość. Może wręcz stanowić przyzwolenie, a nawet zachętę do traktowania tych osób w sposób nieludzki i uwłaczający ich godności.

Komitet Bioetyki ma pełną świadomość, że praca z osobami umieszczonymi w Ośrodku jest niezmiernie trudna. Prawo wyposaża pracowników Ośrodka w liczne instrumenty kontroli i nadzoru nad osobami przebywającymi w Ośrodku, w tym możliwości stosowania wobec nich środków przymusu bezpośredniego. Korzystanie z tych instrumentów nigdy nie może być jednak „drogą na skróty”, ani sposobem na pokazanie przewagi, zdobycie posłuchu, rozładowanie stresu lub frustracji. Zawsze musi być celowe, konieczne i proporcjonalne. Zawsze musi szanować godność ludzką i osobistą osób przebywających w Ośrodku.

Europejski Komitet Zapobiegania Torturom zaleca, by wszelkie środki bezpieczeństwa (w tym monitoring wideo, zwłaszcza toalet i pryszniców, obecność pracowników służby ochrony w zasięgu wzroku podczas sesji terapeutycznych oraz konsultacji i innych zabiegów medycznych, zakładanie kajdanek osobom odbywającym wizyty lekarskie poza Ośrodkiem) opierały się na należytej uzasadnionej i udokumentowanej indywidualnej ocenie sytuacji i były dostosowane do pozio-

mu ryzyka, jakie stwarza dana osoba przebywająca w Ośrodku. Zaleca także odstąpienie od praktyki ciągłego noszenia i eksponowania przez pracowników służby ochrony pałek, kajdanek i gazu pieprzowego, uznając, iż stanowi to nieuzasadnioną formę zastraszania.

OCHRONA PRAW PACJENTA

5 Osobom przebywającym w Ośrodku przysługują prawa pacjenta określone w ustawie o prawach Pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz ustawie o ochronie zdrowia psychicznego, w zakresie, w jakim nie przewidziano ich ograniczenia lub modyfikacji w ustawie (o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób).

W pozostałym zakresie prawa pacjenta przysługujące tym osobom nie różnią się jednak od praw przysługujących pacjentom przebywającym w zamkniętych placówkach leczniczych. Jednym z kluczowych obowiązków personelu medycznego jest zatem poszanowanie godności pacjenta przebywającego w Ośrodku.

Respektowanie godności łączy się z obowiązkiem podmiotowego traktowania człowieka i poszanowania prawa każdej osoby kompetentnej do samostanowienia.

Osoby przebywające w Ośrodku nadal zachowują swoją autonomię decyzyjną i personel me-

dyczny udzielający im świadczeń zdrowotnych powinien uzyskać ich zgodę na proponowane czynności diagnostyczne lub terapeutyczne.

Wykonanie zabiegu leczniczego bez zgody pacjenta może prowadzić do wielopłaszczyznowej odpowiedzialności prawnej, w tym nawet karnej na podstawie art. 192 Kodeksu karnego.

Komitet Bioetyki podkreśla więc, że jeśli nie zachodzą przesłanki do zastosowania przymusowego leczenia, wszelkie czynności medyczne wykonywane wobec osób przebywających w Ośrodku wymagają uzyskania ich świadomej zgody.

Pracownicy medyczni przed podjęciem działań medycznych wobec pacjentów przebywających w Ośrodku są zatem zobowiązani do przystępnego, zrozumiałego wyjaśnienia pacjentowi jego sytuacji zdrowotnej oraz wskazania proponowanych i możliwych metod diagnostycznych i terapeutycznych, a także poinformowania o uzyskanych wynikach leczenia.

Konieczne jest również respektowanie prawa do prywatności osób przebywających w Ośrodku, zarówno w warstwie fizycznej, jak i intelektualnej. W szczególności, personel medyczny jest zobowiązany do poszanowania tajemnicy medycznej.

Komitet przypomina, że pogwałcenie tego prawa pacjenta może skutkować odpowiedzialnością cywilną, zawodową, a nawet karną za przestępstwo opisane w art. 266 § 1 Kodeksu karnego oraz występki stypizowany w art. 107 ust. 2 ustawy o ochronie danych osobowych. ●

Rekomendacje Komitetu Bioetyki

1) należy niezwłocznie podjąć prace nad stworzeniem nowoczesnego systemu terapii i rehabilitacji osób, które odbyły już karę za poważne przestępstwa i nadal stanowią zagrożenie dla społeczeństwa ze względu na zaburzenia psychiczne, w tym zaburzenia osobowości i zaburzenia preferencji seksualnych; system taki musi być zgodny ze wskazaniami aktualnej wiedzy naukowej, najwyższymi standardami pracy terapeutycznej i resocjalizacyjnej oraz dobrymi praktykami z zakresu postpenalnej izolacji terapeutycznej osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym zaburzeniami preferencji seksualnych, a także międzynarodowymi i krajowymi standardami ochrony praw człowieka;

2) należy stopniowo wygaszać działalność Ośrodka w Gostyninie i Czersku w obecnej formie organizacyjnej i prawnej, i co się z tym wiąże, redukować liczbę osób kierowanych i przebywających w Ośrodku.

Do czasu wprowadzenia powyższych zmian:

3) należy natychmiast poprawić warunki bytowe osób przebywających w Ośrodku;

4) należy natychmiast wdrożyć skuteczne mechanizmy przestrzegania praw osób przebywających w Ośrodku, w tym przysługujących im praw pacjenta; w szczególności należy:

- odstąpić od praktyki ciągłego noszenia i eksponowania przez pracowników służby ochrony środków przymusu bezpośredniego (pałek, kajdanek, gazu pieprzowego);
- ograniczyć monitoring toalet i łazienek do sytuacji uzasadnionego podejrzenia istnienia bezpośredniego zagrożenia dla życia lub zdrowia osoby obserwowanej lub innych osób;
- ograniczyć obecność pracowników służby ochrony podczas udzielania osobie przebywającej w Ośrodku świadczeń zdrowotnych, w tym oddziaływań objętych indywidualnym planem terapii psychiatrycznej i psychologicznej;
- stosować wszelkie środki bezpieczeństwa tylko na podstawie należytej uzasadnionej i udokumentowanej oceny danej sytuacji i adekwatnie do poziomu ryzyka, jakie stwarza dana osoba przebywająca w Ośrodku;

5) należy natychmiast podnieść dostępność i jakość oddziaływań terapeutycznych, którym poddawane są osoby przebywające w Ośrodku, i realnie ukierunkować na przygotowanie tych osób do życia w warunkach wolnościowych;

6) należy natychmiast podnieść dostępność i jakość ogólnej opieki zdrowotnej oferowanej osobom przebywającym w Ośrodku;

7) należy bezzwłocznie zawęzić i doprecyzować obowiązujące ustawowe przesłanki kwalifikacji do Ośrodka, w szczególności poprzez:

- wyeliminowanie możliwości umieszczenia w Ośrodku osób ze zdiagnozowaną chorobą psychiczną, które powinny być leczone w placówkach psychiatrycznych (na zasadach określonych w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego) oraz osób ze znaczną niepełnosprawnością intelektualną, które z powodu deficytów intelektualnych nie są w stanie poddać się oddziaływaniom terapeutycznym stosowanym w Ośrodku;
- wyeliminowanie możliwości umieszczania w Ośrodku osób, które nie były uprzednio skazane na długotrwałe kary pozbawienia wolności albo kary surowsze, ponieważ nie dopuściły się poważnych przestępstw o znacznym stopniu społecznej szkodliwości, oraz osób, których okres odbywania kary pozbawienia wolności w systemie terapeutycznym wynosił mniej niż połowę całego okresu wykonanej kary pozbawienia wolności;

9) należy bezzwłocznie ustawowo określić prawa i obowiązki osób przebywających w Ośrodku oraz zapewnić zgodność wewnętrznych regulaminów placówek Ośrodka z przepisami ustawowymi oraz Konstytucją;

10) należy bezzwłocznie zrewidować przepisy regulujące procedurę wypisania z Ośrodka poprzez określenie, że odmowa wypisania następuje w drodze postanowienia sądu (a nie notatki) oraz zagwarantowanie osobom tam przebywającym prawa do zaskarżania takiego orzeczenia do sądu II instancji.

Komitet Bioetyki przy Prezydium PAN przyjął powyższe stanowisko 2 lipca 2026 r. w formie uchwały. Za przyjęciem stanowiska głosowało 27 członków i członkiń Komitetu (wszystkie osoby, które wzięły udział w głosowaniu). Stanowisko wyraża poglądy Komitetu i nie powinno być utożsamiane ze stanowiskiem Polskiej Akademii Nauk. ●

8 wystaw na lato

WAKACJE W MUZEACH I GALERIACH

Rajkowska na Wawelu, Dwurnik w Muzeum Sztuki Nowoczesnej, a w Łodzi ogromna wystawa poświęcona polskiej modzie XXI wieku. Podpowiadamy, co warto zobaczyć w muzeach i galeriach.

Magdalena Dubrowska

„XAWERY WOLSKI. W DRODZE”
do 23 sierpnia, Państwowa Galeria Sztuki, Sopot

I Będąc w Sopocie, zajrzyjcie do Państwowej Galerii Sztuki, gdzie trwa wystawa Xawerego Wolskiego „W drodze” inspirowana niezwykle biografiami artysty, który przez ponad trzy dekady mieszkał i tworzył m.in. we Francji, Peru, Meksyku, Indiach, Wietnamie i Korei Południowej.

Zgromadzono tu kilkadziesiąt rzeźb, instalacji i rysunków ukazujących, w jaki sposób podróże i spotkania z różnymi kulturami ukształtowały twórczość Wolskiego. Artysta pracuje zarówno w marmurze, brązie i tkaninie, jak i z wykorzystaniem nieoczywistych materiałów, takich jak nasiona, łodygi roślin czy silikon.

„SI ON. CZARODZIEJSKA KOBIETA I INNE OPOWIEŚCI”
do 31 sierpnia, Galeria Bunkier Sztuki w Krakowie

2 W Krakowie nie przegapcie tej wystawy w Bunkrze Sztuki. To jest absolutne must see. Artystką jest Si On – Koreanka mieszkająca w Krakowie, a kuratorką – pisarka Dorota Masłowska. Mamy zatem ekscytujące połączenie, które zaowocowało ekspozycją: punkową, queerową, trashową i futurystyczną.

„Cielesność w nieunikniony sposób determinuje los kobiety [...] paradoksalnie to stawanie się większą jest niepożądaną, a zmniejszanie się uznawane jest za sukces, za zwycięstwo nad niefortunną, słabą kobietą fizycznością. Odwrotnie do tej tendencji, Si On rośnie na swoich obrazach, przeżywając swoje alternatywne fizyczne istnienia jako wszechmocnej, walecznej olbrzymki: wojow-

niczki-bulimiczki, matki-opiekunki czy polskiej królowej-księżniczki” – pisze Masłowska.

„SZKLARKI. CIAŁO W MATERIALE NAPIĘĆ”
do 20 września, BWA Wrocław – galeria SIC!

3 Na Dolnym Śląsku warto obejrzeć wystawę „Szklarki. Ciało w materiale napięć”, prezentującą twór-

czość trzech artystek – Marty Byrdziak, Mai Kitajewskiej i Sadhbh Mowlds – które wykorzystują szkło jako medium do opowiadania o ciele, tożsamości i społeczno-kulturowych rolach płci.

Punktem wyjścia ekspozycji jest historia szkła jako materiału przez dekady kojarzonego z ciężką, „męską” pracą hutniczą. Artystki przejmują tę tradycję, nadając jej nowe znaczenia. Fantasmagoryczne rzeźby Marty Byrdziak odwołują się do cielesności, seksualności i estetyki kampu, organiczne formy Sadhbh

FOT. Z ARCHIWUM FUNDACJI EDWARDA DWURNIKA

dów Królewskich i dziedzina zewnętrzna artysty pokazuje trzy site-specific instalacje: monumentalne „Pisklę. Kos zwyczajny” – błękitne jajo, w którym można usłyszeć bicie serca wykluwającego się ptaka, autentyczne „Gniazdo” przeniesione z warszawskiej palmy oraz geodę „Wkrótce wszystko się zmieni”, wypełnioną ametystami i odwołującą się do idei „czasu głębokiego”. Wystawa zachęca do refleksji nad relacją człowieka z naturą, historią i geologiczną skalą czasu, proponując nowe spojrzenie na przestrzeń Wzgórza Wawelskiego.

**„JESTEŚ W SERCU ZMIAN. SURREALIZM I ANTYFASZYZM”
do 10 stycznia 2027, Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie**

5 Nowa międzynarodowa wystawa w MSN-ie przygląda się związkom między surrealizmem a antyfaszystowskim zaangażowaniem artystów XX wieku. Ekspozycja przygotowana została we współpracy z Lenbachhaus w Monachium, gdzie była już pokazywana pod koniec 2024 roku.

Zobaczmy tu prace twórców i twórczyń związanych z ruchem surrealistycznym, którzy reagowali na przemoc, nacjonalizm i społeczne kryzysy swoich czasów, takich jak André Breton, Claude Cahun, Pablo Picasso, Leonora Carrington, Max Ernst, Wifredo Lam, Joan Miró, Dorothea Tanning, Remedios Varo czy Toyen, a także Katarzyna Kobro, Alfred Lenica, Jonasz Stern.

Obok obrazów i kolaży pojawiają się fotografie, archiwalia i dokumenty pokazujące surrealizm jako projekt polityczny i emancypacyjny, związany z ideami wolności, rewolucji i antyfaszyzmu.

Gdy faszyzm zyskiwał na sile w Europie i postępowała nazifikacja Niemiec, gdy wybuchały wojny światowe i kolonialne – surrealiści nie ustępowali, pozostawali radykalni w swoich wyborach ideologicznych i politycznych. Zaowocowało to globalną solidarnością: Praga solidaryzowała się z Coyoacán w Meksyku; Kair z Republiką Hiszpańską; Marsylia z Fort-de-France na Martynice; Portoryko i Paryż z Chicago; a Londyn z Nowym Jorkiem. W związku z tym wystawa rozwija się jak na mapie, a nie na osi czasu.

**„DROGI CZARNYCH WKRAČAJĄ W BIAŁY ŁĄD”
do 10 stycznia 2027, Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie**

6 W MSN-ie jest więcej wystaw wartych obejrzenia, najnowsza przygląda się relacjom Polski z Afryką Subsaharyjską w okresie PRL-u, odwracając perspektywę znaną z obrazu Mariana Bogusza „Drogi białych wdzierają się w Czarny Łąd” z 1948 roku. Ekspozycja pokazuje, jak sztuka, polityka i etnografia spletały się z procesami dekolonizacji oraz wymianą ludzi i idei między Polską a nowo powstałymi państwami afrykańskimi.

Na wystawie prezentowane są prace kilkudziesięciu artystów i artystek z Polski oraz Afryki, m.in. Bruce’a Onorakpeyi (Nigeria), Jimoha Akola (Nigeria), Worku Goshu (Etiopia), Johna Alex Karanji (Kenia), Hyacinthe’a Mienandiego, Hailu Tsigiego (Etiopia), Alego Abdel Ghayouma (Sudan), a także Mariana Bogusza, Ewy Kuryluk, Krzysztofa M. Bednarskiego oraz duetu C.T. Jasper i Joan-

FOT. JACEK MARCZEWSKI / AGENCIA WYBORCZA.PL

na Malinowska. Ekspozycję uzupełniają fotografie, filmy i materiały archiwalne dokumentujące kontakty Polski z krajami Afryki w okresie PRL.

**„NOWA MODA POLSKA. KRONIKA GŁĘBOKICH UCZUĆ”
do 3 maja 2027, Centralne Muzeum Włókiennictwa, Łódź**

7 W Łodzi warto zajrzeć do Muzeum Włókiennictwa, gdzie można obejrzeć pierwszą tak obszerną wystawę poświęconą polskiej modzie XXI wieku. Prezentuje prace ponad 50 projektantek i projektantów, ukazując modę nie jako zapis trendów, lecz jako opowieść o tożsamości, pamięci i emocjach. Ekspozycja zestawia inspiracje sarmatyzmem, kulturą ludową czy doświadczeniem powojennych przesielen z queerem, dragiem, muzyką techno i nowymi technologiami, podejmując również tematy postpłciowości, różnorodności i etycznej produkcji.

Na wystawie zobaczyć można projekty m.in. Magdy Butrym, Arkadiusa, MIS-BHV, Gosi Baczyńskiej, Tomasza Armady, Paprockiego i Brzozowskiego, Ani Kuczyńskiej, Chylak, Kasi Kucharskiej, Rad Duetu, Marios Dik (Karol Radziszewski) i Pat Guzika, a także prace Magdaleny Abakanowicz i Pauliny Ołowskiej.

**„EDWARD DWURNIK. DUMA I WSTYD”
31 lipca 2026 – 28 lutego 2027, Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie**

8 Wystawa, której wernisaż odbędzie się pod koniec lipca, skupi się na twórczości Edwarda Dwurnika z lat 70. i 80. XX w. i dwóch jego najważniejszych cyklach malarskich: „Sportowcach” i „Robotnikach”. Artysta portretował w nich rzeczywistość PRL-u – masowe imprezy, propagandę sukcesu, codzienność pracy i społeczne napięcia – z charakterystycznym dla siebie połączeniem ironii, groteski i brutalnej obserwacji.

Tytuł „Duma i wstyd” odnosi się do emocji obecnych zarówno w malarstwie Dwurnika, jak i w doświadczeniu późnego PRL-u. Wystawa ma pokazać znanego artystę jako kronikarza polskiej transformacji społecznej i politycznej, który z jednej strony fascynował się zbiorową energią tłumu, z drugiej – bezlitośnie obnażał przemoc, absurd i hipokryzję systemu. ●

Mowlds balansują na granicy organizmu i rzeźby, przywołując skojarzenia z feministycznym body horror, a Maja Kitajewska tworzy misterne obiekty z tysięcy szklanych paciorków, przekształcając technikę kojarzoną z kobiecym rzemiosłem w pełnoprawne medium rzeźbiarskie.

Ekspozycji towarzyszą wydarzenia specjalne, w tym pokaz rzeźbienia szkła na gorąco w hucie Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu oraz oprowadzanie kuratorsko-autorskie.

**JOANNA RAJKOWSKA, „WKROTCE WSZYSTKO SIĘ ZMIENI”
do 4 października, Zamek Królewski na Wawelu, Kraków**

4 Joanna Rajkowska, autorka legendarnych obiektów w przestrzeni miejskiej, takich jak palma na Rondzie de Gaulle’a w Warszawie, po raz pierwszy prezentuje swoje prace na Wawelu. W historycznej przestrzeni Ogro-

FOT. JACEK MARCZEWSKI / AGENCIA WYBORCZA.PL

FOT. MARCIN STEPIEN / AGENCIA WYBORCZA.PL

Zaplanuj wakacje

Kulturalny rozkład jazdy na lato

Gorące koncerty, wyczekiwane festiwale muzyczne i filmowe. Oto nasz wakacyjny przewodnik kulturalny.

Magdalena Dubrowska
Dawid Drózd
Anna S. Dębowska

26. Sopot Film Festival 4-12 lipca, Sopot

W Sopocie trwa festiwal filmowy. W programie m.in. retrospektywy (Joachima Triera i Agnieszki Smoczyńskiej), a także wiele filmowych nowości, m.in. „Obcy” w reżyserii François Ozona czy „Pejzaż w kolorze sepii” Keia Ishikawy. Na zakończenie publiczność zobaczy przedpremierowo nagrodzonego w Cannes „Minotaura” Andrieja Zwiagincewa.

67. KONCERTY CHOPINOWSKIE W ŁAZIENKACH KRÓLEWSKICH 5 lipca-27 września, Warszawa

Jedno z najstarszych i najbardziej rozpoznawalnych wydarzeń muzycznych w Polsce po raz 67. zaprosi publiczność na bezpłatne recitale pod Pomnikiem Fryderyka Chopina w Łazienkach Królewskich. Koncerty odbywać się będą w każdą niedzielę o godz. 12.00 i 16.00. W kolejnych tygodniach wystąpią m.in. Marc Laforêt, François Dumont, Philippe Giusiano, David Khrikuli, Mateusz Dubiel, Adam Goździewski, Alberto Nòsè, Mateusz Krzyżowski, Martín García García i Zbigniew Raubo. Tegoroczna edycja odbywa się w 100-lecie odsłonięcia pomnika Fryderyka Chopina w Łazienkach Królewskich.

CLOUT FESTIVAL 10-11 lipca, Warszawa

Największy w Polsce festiwal poświęcony światowej scenie rapowej i trapowej powróci na Lotnisko Bemowo już po raz piąty. Na trzech festiwalowych scenach wystąpią zarówno największe gwiazdy mainstreamowego hip-hopu, jak i najciekawszy przedstawiciele nowej fali rapu, m.in. Don Toliver, Wiz Khalifa, Ken Carson, Quavo, Skepta, Destroy Lonely, Lucy, Swae Lee, Homixide Gang, Rich Amiri, Fakemink, Molly Santana, Smokedope2016, Xaviersobased, Slayr, Jorjiana, Nine Vicious, Feng, Apolloredl i Pretti-fun. Będzie strefa mody, sztuki i kultury ulicznej.

AUDIORIVER FESTIVAL 10-12 lipca, Łódź

Jubileuszowa, 20. edycja festiwalu muzyki elektronicznej w Polsce odbędzie

• **Krzysztof Zalewski to jedna z gwiazd tegorocznego Olsztyn Green Festivalu**

FOT. MARCIN KUĆWICZ
/ AGENCJA WYBORCZA.PL

się na łódzkich Bloniach. Wśród ogłoszonych artystów znaleźli się The Prodigy, Disclosure (DJ Set), ZHU, Ben Klock, Len Faki, Damian Lazarus, I Hate Models, Nico Moreno, Mall Grab, Mind Against, KlangKuenstler, Catz 'n Dogz, Marlon Hoffstadt, Héctor Oaks, Eli Brown, Apashe & Brass Orchestra, Rusko oraz A.M.C. & Phantom.

BAD BUNNY 14 lipca, PGE Narodowy, Warszawa

Jeden z najpopularniejszych artystów współczesnej muzyki latynoskiej po raz pierwszy wystąpi w Polsce. Portorykański raper i wokalista, zdobywca trzech nagród Grammy, zaprezentuje materiał z najnowszego albumu oraz największe światowe hity, m.in. „Tití Me Preguntó”, „Moscow Mule”, „Dakiti” czy „MONACO”.

26. MFF TAURON NOWE HORYZONTY 23 lipca-2 sierpnia, Wrocław, 23 lipca-9 sierpnia, online

Festiwal otworzy tegoroczny laureat Złotej Palmy w Cannes – film „Fiord” Cristiana Mungiu przedstawiający życie rumuńskiej rodziny imigrantów w Norwegii. Jedną z głównych ról zagrała Renate Reinsve, norweska aktorka, znana m.in. z „Najgorszego człowieka na świecie” Joachima Triera.

Na zamknięcie zobaczymy z kolei nowy film Agnieszki Smoczyńskiej pt. „Hot Spot”. Twórczyni „Córek dancingu” zabierze nas w futurystyczną podróż, gdzie porządek społeczny wyznacza świadoma sztuczna inteligencja.

W programie znalazły się także retrospektywy uznanych reżyserów i reżyserek. Widownia we Wrocławiu zapozna się z twórczością Marie Kreutzer, znanej m.in. z dramatu kostiumowego „W gorsecie”. Swoją retrospektywę będzie miał także Łukasz Ronduda, reżyser filmów skupiających się na życiu i twórczości artystów współczesnych („Wszystkie nasze strachy”, „Serce miłości”).

ŁÓDŹ SUMMER FESTIVAL 24-26 lipca, Łódź

Bezpłatny festiwal organizowany z okazji urodzin Łodzi w ciągu kilku lat wyrósł na jedno z największych miejskich wydarzeń muzycznych w Polsce. Line-up otwiera jeden z najbardziej wpływowych producentów końca lat 90., czyli Timbaland. Wystąpią też m.in. Mata, Justyna Steczkowska, Sean Paul, Bastille, Bedoes, Happysad czy Żabson.

ZAKOPIAŃSKI FESTIWAL LITERACKI 24-26 lipca, Zakopane

II. edycja festiwalu będzie krążyć wokół hasła „Opowieści stąd”. „To najprostsze słowo określające tożsamość. Kojarzy się z łaką za domem, gdzie spędziliśmy godziny dzieciństwa, i z trzepakiem na wielkomiejskim blokowisku. Wiele opowieści jest »stąd«. To opowieści, które nie mogły wydarzyć się nigdzie indziej” – piszą organizatorzy.

Do rozmów o literaturze zaprosiliśmy wybitnych polskich autorów i znawców literatury. W tym roku będą to między innymi: Ziemowit Szczerek, Inga Iwaśiów, Krzysztof Varga, Magdalena Parys,

• **Anna Dymna przyjedzie na początku sierpnia do Kazimierza Dolnego na 20. BNP Paribas Dwa Brzegi**

FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

na formuła, dwie sceny i starannie dobrany line-up sprawiają, że festiwal od lat przyciąga miłośników muzyki indie, elektroniki, popu i hip-hopu. W tegorocznej edycji wystąpią m.in. Crystal Fighers, Grandson, Salvatore Ganacci, Vito Bambino, Jan-rapowanie, Sokół, Kukon, Zalia, Livka oraz Budka Surfera by Unda.

KONCERT THE WEEKND 4–5 sierpnia, PGE Narodowy, Warszawa

Kanadyjski gwiazdor powróci do Polski z trasą promującą album *Hurry Up Tomorrow*. Dwukrotny zdobywca nagrody Grammy zaprezentuje widowisko łączące największe przeboje z najnowszym materiałem. W programie nie zabraknie takich utworów jak „Blinding Lights”, „Save Your Tears”, „Starboy” czy „Can’t Feel My Face”.

OFF FESTIVAL 7–9 sierpnia, Katowice

Kuratorowany przez Artura Rojka OFF Festival pozostaje najważniejszym wydarzeniem poświęconym muzyce alternatywnej w Polsce. W tym roku wystąpią m.in. Yung Lean & Bladee, The Flaming Lips, Amyl and the Sniffers, Black Country, New Road, Earl Sweatshirt, Johnny Marr, Einstürzende Neubauten, Oklou, Nu Genea Live Band, Deafheaven, Current Joys, Wednesday, Chat Pile, DAM, W.I.T.C.H. oraz artyści polskiej sceny niezależnej.

OCTOPUS FILM FESTIVAL 11–16 sierpnia, Gdańsk

Największy w Polsce festiwal kina gatunkowego po raz dziewiąty zaprosi widzów na pokazy horrorów, thrillerów, science fiction, fantasy i kina kultowego z całego świata. W programie znajdują się premiery, retrospektywy, pokazy spe-

cialne, konkurs główny oraz międzynarodowy konkurs filmów krótkometrażowych Octopus Shorts. Charakterystycznym elementem festiwalu są seanse organizowane w nietypowych lokalizacjach Gdańska, podkreślające wspólnotowy charakter filmowych pokazów. Tegoroczną edycję otworzy amerykański horror „Teenage Sex and Death at Camp Miasma” w reżyserii Jane Schoenbrun. Sprzedaż biletów rozpocznie się w drugiej połowie lipca.

BITTERSWEET FESTIVAL 13–15 sierpnia, Poznań

Druga edycja poznańskiego festiwalu odbędzie się w Parku Cytańdela i połączy koncerty z programem społecznym oraz debatami w ramach BitterSweet Talks. Wśród gwiazd tegorocznej edycji znaleźli się Gorillaz, Robbie Williams, Twenty One Pilots, Lorde, Major Lazer, Tom Odell czy Rita Ora. Oprócz koncertów gwiazd w programie także debaty i wydarzenia społeczne w ramach projektu BitterSweet Talks.

OLSZTYN GREEN FESTIVAL 14–16 sierpnia, Olsztyn

Jeden z najpopularniejszych letnich festiwali poświęconych polskiej muzyce ponownie odbędzie się na plaży nad Jeziorem Ukiel. W tym roku wystąpią m.in. Sistars, Sokół, Kayah MTV Unplugged, Zalewski, Vito Bambino, Pezet, Ralph Kaminski, Igo, Artur Rojek, Grzegorz Turnau, Mery Spolsky, Bass Astral, Kacperczyk, Voo Voo, John Porter, Misia Furtak, Ofelia, Sonbird, Kasia Lins i Coals.

KONCERT ANDREA BOCELLI 14 sierpnia Arena Gdańsk, 16 sierpnia, PGE Narodowy, Warszawa

Słynny tenor wystąpi w wakacje w Polsce na dwóch koncertach – w Gdańsku i w Warszawie. Usłyszymy największe arie operowe, muzykę filmową oraz najpopularniejsze utwory z jego wieloletniej kariery. Koncertowi towarzy-

• **67. sezon
Koncertów
Chopinowskich
w Łazienkach
Królewskich
zainaugurowa-
no w minioną
niedzielę**

FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA
WYBORCZA.PL

zyć będzie orkiestra i zaproszeni goście specjálni.

SANAH NA STADIONACH 4 września, PGE Narodowy, Warszawa

Final stadionowej trasy koncertowej Sanah – po serii wyprzedanych występów we Wrocławiu, Poznaniu, Gdańsku, Białymstoku i Krakowie – odbędzie się w Warszawie na PGE Narodowym. Występy w ramach „sanah NA STADIONACH” to widowiska z oprawą sceniczną, gośćmi specjalnymi i wykorzystaniem systemu Spider, dzięki któremu wokalistka śpiewa, unosząc się nad publicznością.

HOMMAGE À KIEŚŁOWSKI 27–30 sierpnia w Sokołowsku

Hommage à Kieślowski – festiwal poświęcony twórczości Krzysztofa Kieślowskiego. Tegoroczna odsłona projektu ma wymiar szczególny. Piętnaście lat działań festiwalowych spotyka się z trzydziestą rocznicą śmierci reżysera. Festiwal będzie także okazją, aby oddać hołd Krzysztofowi Piesiewiczowi, scenarzyście filmów Kieślowskiego, który zmarł w maju tego roku.

W programie festiwalu znalazły się filmy opowiadające o bohaterach znajdujących się w momencie przemiany – m.in. „Tatarak” Andrzeja Wajdy, „Wrzecziono czasu” Andrzeja Kondratiuka czy „Cztery noce z Anną” Jerzego Skolimowskiego. To – jak podkreślają organizatorzy – „działa prowadzące dialog z wrażliwością Kieślowskiego i przypominające, że kino pozostaje przestrzenią zadawania pytań o sens ludzkich wyborów”.

Ważnym elementem programu będzie także sekcja Polsko-Czeskie Dialogi Filmowe, przypominająca o wieloletnich związkach obu kinematografii. Widzowie w Sokołowsku obejrzą m.in. filmy czeskiego klasyka Zbyńka Bryncha („Transport z raję” oraz „Pięty jeździec Apokalipsy”), koprodukcję w reżyserii Agnieszki Holland „Franz Kafka”, a także surrealistyczny film Jana Švankmajera „Spiskowcy rozkoszy”.

GDAŃSKIE TARGI KSIĄŻKI 11–13 września, Gdańsk

Dziewiąta edycja Gdańskich Targów Książki odbędzie się w Europejskim Centrum Solidarności. W programie znajdują się spotkania autorskie, debaty, premiery wydawnicze oraz stoiska kilkudziesięciu wydawnictw i instytucji z całej Polski. Wśród wystawców będą m.in. Wydawnictwo Znak, Wydawnictwo Agora, Wielka Literatura, Wydawnictwo Poznańskie, Wydawnictwo Literatura, Wydawnictwo Mięta, Krytyka Polityczna, Książkowe Klimaty, Tajfuny, Wydawnictwo Wolno, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego oraz Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie. Wydarzenie co roku gromadzi pisarzy, tłumaczy, ilustratorów i miłośników literatury: dorosłych i dzieci.

A\$AP ROCKY 14 września, Atlas Arena, Łódź

Amerykański raper przyjedzie do Polski w ramach światowej trasy Don’t Be Dumb World Tour. Jeden z najważniejszych artystów współczesnego hip-hopu zaprezentuje materiał z nowego albumu oraz największe hity, w tym „Praise the Lord”, „L\$D”, „Fashion Killa” i „Everyday”. •

• **Antek Sztaba
w „Hamlecie”
w Teatrze Po-
wszechnym.
A od 23 lipca
do 2 sierpnia
w Gdańsku
30. Międzyna-
rodowy Festi-
wal Szekspi-
rowski**

FOT. PAWEŁ
JAŚKIEWICZ

PARTNER GENERALNY

PPF

Budujemy mosty między biznesem a kulturą w całej Europie

Grupa PPF wspiera talenty
i twórczą doskonałość,
angażując się w wiodące projekty
artystyczne na swoich rynkach.
Od 1998 roku jest partnerem-
założycielem Letniego Festiwalu
Szekspirowskiego w Pradze.

Latem 2026 roku, jako Partner
Generalny, z dumą patronuje
inauguracyjnemu sezonowi teatru
plenerowego w ogrodach Zamku
Królewskiego w Warszawie.

Szekspir pod Gwiazdami

Letni teatr,
magia nocy
i klasyka
w nowoczesnym
wydaniu

Grupa PPF to europejska firma inwestycyjna
obecna w Pradze od 1991 roku, która prowadzi
aktualnie działalność w 25 krajach.

ppf.eu

SZEKSPIR
POD GWIAZDAMI

Zamek Królewski w Warszawie

Škoda Group

Hidżab W MIKOŁOWIE

– Bliscy w Londynie prosili mnie, żebym dla bezpieczeństwa zdjęła chustę z głowy – opowiada Konstancja. Wciąż nosi hidżab, ale w Mikołowie.

Kamienica z czerwonej cegły w centrum miasta. Konstancja śmieje się, że w Mikołowie wszędzie jest centrum, bo miasto jest niewielkie. – Mieszka tu 40 tysięcy ludzi. Porównaj sobie to z Londynem – mówi.

Z chustą na głowie przechodzi przez ajnfart [wjazd na podwórkę]. Spotyka starszych panów, którzy z butelkami piwa oblegają codziennie osiedlową ławeczkę. Mówi „dzień dobry”, bo przecież zna ich od dziecka. Tutaj się wychowała. Panowie odpowiadają na pozdrowienie, choć kiedy pierwszy raz zobaczyli Konstancję w hidżabie i abaji, byli zaskoczeni. Niektórzy na jej widok, wciąż się głośno zastanawiają: A co to? Siostra zakonna? No to Szczęść Boże!

Na mikołowskiej ulicy Konstancja słyszy także „Salam alejkum” [pokój z tobą] i odpowiada „wa’alejkum salam” [niech również z tobą będzie pokój].

Do Polski wróciła trzy miesiące temu, po latach spędzonych w Wielkiej Brytanii, gdzie prowadziła małą firmę zajmującą się rekrutacją pracowników medycznych. Mówi, że nie dało się tam dłużej żyć.

– Mieszkalam niedaleko Cambridge, a pod koniec pobytu w Londynie. Bałam się wychodzić z mieszkania, nawet na zakupy. Musiałam brać leki uspokajające, a moi bliscy zaczęli mnie prosić, żebym przestała ubierać hidżab. Nie mogłam się z tym pogodzić, bo hidżab jest częścią mojej tożsamości – mówi Konstancja.

CÓRKA GÓRNIKA I FEMINISTKA PRZYJMUJE ISLAM

Urodziła się na Śląsku. Jej ojciec był górnikiem. Rodzice ochrztili ją, wysłali do pierwszej komunii, ale do bierzmowania już nie chciała pójść.

– Mój dom, choć typowo śląski, nie był konserwatywny. Rodzice zostawili mi możliwość wyboru i zgodnie z ówczesnymi przekonaniem, byłam agnostyczką – opowiada.

Feministka. Brała udział w czarnych marszach. W serwisach społecznościowych, jako jedna z pierwszych kobiet w Polsce, zaczęła prowadzić konto, na którym pokazywała zdjęcia kobiet „plus size”.

Z upływem czasu projekty, na których się skupiała, zmieniały się, podobnie jak rzeczywistość w kraju. Pracowała w międzynarodowej korporacji, zdecydowała się wyjechać za granicę. Miała dość tego, że nie było jej stać na wynajęcie mieszkania w Katowicach, na poziomie, który by jej odpowiadał.

– W czasie studiów zaczęłam badać historię wojny na Bałkanach z lat 90. i odwiedzałam Bośnię. W trakcie pierwszej wizyty weszłam do najstarszego meczetu w Sarajewie meczetu. Zaskoczył mnie spokój, który tam w sobie poczułam. Sięgniecie po Koran było po prostu kolejnym krokiem. Podczas lektury dotarło do mnie, że zgadzam się z wieloma zasadami, spojrzeniem islamu

na świat. Dla mnie to religia pokoju idealnie oddająca to, co zawsze myślałam – mówi.

Niedługo potem przeszła na islam. To była jej suwerenna decyzja. – W końcu poczułam się na właściwym miejscu – mówi Konstancja.

Po wypowiedzeniu szahady, czyli wyznania wiary, musiała zmienić codzienne nawyki. W rozkład dnia zaczęła wpłacać pięć modlitw, odstawiła wieprzowinę i zaczęła uważnie patrzeć na ludzi wokół siebie.

– Hidżab, czyli chustę zaczęłam nosić dopiero po kilku latach. Dopiero wtedy rodzina i znajomi w Polsce dowiedzieli się, że jestem muzułmanką. Kilku znajomych zerwało ze mną kontakt, ale ci, którzy zostali, są moimi przyjaciółmi do dziś. Moje przekonania religijne nigdy nie były dla nich problemem – mówi Konstancja.

Jej najbliższa przyjaciółka Magda nie była zaskoczona. „Tyle grzebałaś w tym islamie, że musiało się to stać”, stwierdziła.

– Koran zaleca, by kobieta i mężczyzna nosili się skromnie, co dla kobiety oznacza m.in. założenie chusty i luźne ubrania zasłaniające sylwetkę. Zresztą hidżab to nie tylko chusta, ale cała paleta skromnych zachowań i ubioru, np. mężczyzna powinien spuścić wzrok, rozmawiając z kobietą, która nie jest jego rodziną. Kobieta i mężczyzna powinni unikać publicznego całowania się. Zasłaniamy się nie dlatego by nie prowokować mężczyzn, ale by skupić się na tym, co naprawdę ważne – na wnętrzu, kontakcie z Bogiem, a nie wyglądem oraz by zachować nasze piękno dla męża lub żony – mówi Konstancja.

Dodaje, że są kraje jak Iran czy Afganistan, gdzie hidżab jest przymusem. – Nie zgadzam się z tym, bo to powinien być wybór. Poza tym, kiedy mam na sobie hidżab, inni mężczyźni przynajmniej patrzą mi w oczy, a ci religijni spuszczaają wzrok. To dla mnie bardzo komfortowe – mówi.

NIE DOŚĆ ŻE POLKA, TO JESZCZE MUŻULMANKA

Najgorzej wspomina ostatni okres pobytu w Londynie. Nastroje pogorszyły się bardzo po brexicie, ale teraz jest naprawdę złe.

– Choć mieszkalam w zachodnim Londynie, który uważany jest za bezpieczniejszą część miasta, bardzo odczułam niechęć do siebie jako muzułmanki. To paradoksalne, bo na początku pobytu odczuwałam niechęć z powodu mojego śląskiego akcentu. Anglicy od razu wylapywali, skąd jestem. Kiedy cztery lata temu ubrałam hidżab, zaczęłam wzbudzać podwójną niechęć. Nie dość że ze wschodu Europy, to jeszcze muzułmanka – opowiada Konstancja.

Bila się z myślami o powrocie, bo niewiele jej zostało, aby załapać się w Wielkiej Brytanii na prawo do emerytury. Minimalny okres składkowy wynosi 10 lat.

Tymczasem agresja słowna zaczęła się przeradzać w fizyczną. Coraz częściej zdarzało się, że ktoś wpadł na nią na pustym chodniku. – Na przykład rosły mężczyzna szedł prosto na mnie, żeby uderzyć mnie barkiem. I uderzył. Początkowo chciałam wierzyć, że to pojedyncze incydenty, albo przypadki. Potem widziałam już w tym tylko czystą intencję. Byłam bardziej narażona na takie sytuacje niż np. osoby o innym kolorze skóry – opowiada Konstancja.

Jej zdaniem ta frustracja Brytyjczyków i ich agresywne zachowania wynikają z przekonania, że brexit niczego nie zmienił, a wyłącznie pogorszył sytuację w ich kraju.

– Miało być lepiej, tymczasem ceny w sklepach poszybowały, bo ograniczono eksport. Firmy zaczęły tracić pieniądze, bo zabrakło pracowników, usługi podróżowały. Życie stało się trudniejsze. Po drodze jeszcze była pandemia, a ostatnio konflikt w Gazie i islamofobiczne wypowiedzi polityków. To wszystko zmieniło postawy wielu Brytyjczyków – mówi Konstancja.

Kilka tygodni temu młody mężczyzna z siekierą wszedł do meczetu w Manchesterze, gdzie modliło się 1500 osób. Znalaziono przy nim także młotek, nóż i kominarkę. Niedawno w Edynburgu zatrzymano mężczyznę, który dźgnął nożem pięciu muzułmańskich mężczyzn, w tym taksówkarza i dostawcę jedzenia. W lutym tego roku zmarł nastolatek zaatakowany nożem przed meczetem w Smethwick niedaleko Birmingham.

Ktoś podpalił też dom imama w Manchesterze. Opublikowane przez BBC nagranie pokazuje, jak zamaskowany mężczyzna podchodzi do drzwi i rzuca w nie kulą ognia. W domu było siedem osób, w tym pięcioro dzieci. – A to tylko zdarzenia z ostatnich miesięcy – mówi Konstancja.

W Anglii przestała czuć się bezpiecznie. – Byłam nagabywana przez starszego Brytyjczyka, który zachodził mi drogę, kiedy szłam w hidżabie. Nie chciał mnie przepuścić. Dwa razy ktoś zerwał mi hidżab z głowy, uderzył. To jest nie tylko zerwanie chusty, dla mnie to coś więcej. Hidżab chroni mnie i moją cielesność przed światem. Czulałam się upokorzona – mówi. Ciężko przeżyła też atak dwóch kobiet. Usłyszała od nich, że jest karaluchem i szmatą. Policji stwierdziła, że to niska społeczna szkodliwość czynu i odmówiła ścigania agresorek.

– Poszłam na terapię. O każdym takim zdarzeniu opowiadałam i terapeutce, i bliskim. Przyjmowałam leki na uspokojenie, bo bałam się wychodzić z domu. Pracowałam wyłącznie zdalnie, zakupy tylko online, a jeśli już miałam gdzieś wyjść, trasę planowałam tak, aby omijać główne ulice, gdzie jest najwięcej ludzi. Jak długo można tak żyć? – pyta Konstancja. – Bliscy prosili mnie, żebym ściągała hidżab, a ja czułam, że nie ma sensu żyć w kraju, gdzie muszę robić coś wbrew sobie i Bogu, aby tylko zapewnić sobie bezpieczeństwo. To przecież paranoja – mówi.

Postanowiła zamknąć firmę i wrócić do Polski.
– Uprawnienia do minimalnej emerytury zyskałabym za dwa lata, ale pomyślałam, po co mi ta emerytura, skoro mogę skończyć martwa – mówi.

UPRZEDZENIA ŁAMIE DOBRYM SŁOWEM

W rodzinnym Mikołowie zamieszkała w dzielnicy, w której się wychowywała. Modli się pięć razy dziennie, w godzinach wyznaczanych przez kalendarz księżycowy. Przypomina jej o tym aplikacja w telefonie.

Dzień zaczyna od modlitwy przed wschodem słońca. Potem jeszcze na chwilę kładzie się spać, następnie praca, po niej codzienny spacer, zakupy, gotowanie, trening, oglądanie seriali, spotkania ze znajomymi oraz studiowanie Koranu. Normalne życie młodej muzułmanki.

– Najbardziej śmieszy mnie, gdy ktoś na ulicy pyta, skąd jestem. Odpowiadam wtedy po śląsku: „Jo zech je dziolcha stond”. Mam wrażenie, że to łamie wszelkie uprzedzenia. Ludzie uśmiechają się szeroko i idą w swoją stronę. Czasem mam wrażenie, że na Śląsku wciąż gorzej przyznać się do bycia z Sosnowca niż do bycia muzułmanką – śmieje się Konstancja.

Kiedyś w kawiarni zapytano ją żartobliwie, czy w plecaku nosi bombę, ale wyjaśniła obsłudze, że to krzywdzące i niesprawiedliwe. Została przeproszona i do dziś zamawia tam ulubione prysmaki.

– Mam wrażenie, że chodząc w hidżabie, wciąż jestem egzotyczna dla otoczenia. W Mikołowie nie spotkałam jeszcze drugiej kobiety w chuście. Ludzie są mnie po prostu ciekawi. Czasem powiedzą coś niefortunnego, ale nie dlatego, że mnie nienawidzą, ale dlatego, że nie wiedzą, kim jestem. Zawsze warto się wtedy odezwać i wyjaśnić. Nigdy nie spotkała mnie przykra reakcja. Kiedyś założyłam różową abaję i hidżab. Na ulicy zatrzymała mnie młoda dziewczyna i stwierdziła, że wyglądam „słodko” – wspomina kobieta.

Konstancja pracuje teraz w dziale marketingu jednego z centrów sportowych. Kilka razy w tygodniu chodzi na zajęcia pilatesu. – Dziewczyny przyglądają mi się z ciekawością. Zdarza mi się słyszeć pytania, czy nie jest mi za ciepło, bo przecież podczas ćwiczeń też jestem zakryta. To nie są pytania podszyte niechęcią, tylko zwykła ciekawość i to jest piękne! Nie wariujemy, bo nie każde pytanie, czy spojrzenie wynika z niechęci. Jeśli ktoś odstawie wyglądem, to naturalnie wzbudza zainteresowanie – mówi.

Widziała ostatnio filmik, na którym gdzieś w Polsce muzułmanin rozwinął dywanik przy stacji benzynowej, bo chciał się pomodlić. Nie pozwolił na to kierowca tira. Kazał mu odejść, bo w Polsce jest inna wiara.

– Pod filmem przeczytałam setki nienawistnych komentarzy, ale mnie w Polsce nic takiego się nie przytrafiło. Słyszałam od grupy chłopców: „ty patrz k...wa,

◀ **Po latach pobytu w Londynie Konstancja wróciła do Mikołowa**

FOT. GRZEGORZ

CELEJEWSKI / AGENCJA

WYBORCZA.PL

Witamy w Polsce

Cykl Witamy w Polsce tworzy zespół kilkudziesięciu reporterów „Wyborczej” pracujących w redakcjach w całym kraju.

Arab!”, ale jakie było ich zdziwienie, kiedy się odwróciłam i poprosiłam, żeby nie przeklinali. Nie spodziewałam się, że rozumiem po polsku. Niektórzy czasem krzykną za mną Allah Akbar, ale przecież to znaczy Bóg jest wielki, więc jak mogę to odbierać jako negatywne zachowanie? – mówi.

Kiedyś w samolocie poprosiła parę z Polski, aby zamienili się miejscami, żeby obok niej usiadła kobieta. Nie mieli z tym problemu, po prostu byli ciekawi, dlaczego jej na tym zależy. – I takie właśnie mam zdanie o Polakach. Nie jesteśmy zamknięci, raczej wycofani wobec nieznanego i może troszkę się tego boimy, ale te lody topnieją w bezpośrednim kontakcie – mówi Konstancja.

Przypomina, że muzułmanie żyją w Polsce od ponad 600 lat i są jedną z najstarszych społeczności muzułmańskich w Europie. – Wystarczy pojechać na Podlasie, żeby się o tym przekonać, bo kim niby są polscy Tatarzy? Mamy też kilka tysięcy konwertytów już w Polsce, i to bez związku z małżeństwem z osobą wyznającą islam. Muzułmanie w Polsce byli, są i będą i nie muszą czuć się zagrożeni, przynajmniej nie dziś. Jeśli nie czytasz komentarzy w internecie, to nie będziesz wiedział, że w Polsce ktoś cię nie lubi za to, że jesteś muzułmaninem – śmieje się Konstancja.

Towarzyszmy jej w drodze do meczetu w Katowicach, który istnieje tu od kilkudziesięciu lat. To ten sam meczet, pod którym w 2016 roku narodowcy zorganizowali protest. Wykrzyczeli nienawistne hasła, zaśpiewali Bogurodzicę i po kilku minutach wszyscy się rozeszli, bo przebywający w środku muzułmanie nie zareagowali. W spokoju kontynuowali modlitwę.

W piątek na obowiązkową modlitwę Dżummuah przychodzi tam kilkadziesiąt osób, zarówno mężczyzn, dla których ta modlitwa jest obowiązkowa, jak i kobiet oraz dzieci.

Przed godziną 13 widać ludzi idących do meczetu. Niektórzy są ubrani w tradycyjne stroje, inni tak, jak większość ludzi na ulicy. – Nigdy nie widziałam, żeby ktoś ich zaczepiał, a przecież „widać”, że to muzułmanie, często nie biali – mówi Konstancja.

POLACY SĄ RACZEJ CIEKAWI

Dostajemy zaproszenie, aby wejść do pokoju modlitewnego dla kobiet. Chcemy zapytać, jak im się żyje w Polsce. Większość z nich to Polki, w tym kobiety, które przeszły na islam same, albo córki z mieszanych małżeństw.

– Polacy są nas bardzo ciekawi. Byłabym niesprawiedliwa, jeśli zarzucałabym im nienawiść czy niechęć. Jeśli tak jest, to jedynie wynik strachu i niewiedzy – mówią nam kobiety w katowickim meczecie.

Przyznają, że słyszą uwagi o muzułmańskich terrorystach i bombach, ale na przytykach się zawsze kończy. – Jeśli słyszę, że mam wracać tam, skąd przyszedłam,

to odpowiadam, że właśnie wracam, bo urodziłam się w Katowicach – mówi nam jedna z kobiet. Jest muzułmanką od 35 lat, żoną imama.

Kobiety często spotykają się właśnie z uwagami, że przecież mają swój dom, to po co im Polska. – Śmiejęmy się z tego, bo my właśnie jesteśmy Polkami. Widząc kobietę w hidżabie, z góry zakłada się, że nie może być stąd. A właśnie może i jest – mówią kobiety w katowickim meczecie.

Konwertytki opowiedziały nam, że najtrudniej im było nabrać odwagi, aby po raz pierwszy wyjść z domu w hidżabie. – Koleżanka w pracy rzuciła zgryźliwie: „i po co ci ta szmata na głowie”, inna dodała: „czekam, aż ci przejdzie”. Trudno, puściłam te komentarze mimo uszu. Wiem, że to nie są złe osoby. Po prostu tak mają – mówi jedna z muzułmanek.

Podobnego zdania jest imam Jabbar, czyli duchowy przywódca muzułmańskiej wspólnoty na Śląsku. Odpowiada za dialog międzykulturowy, dwa razy został zaproszony do Watykanu. Jest członkiem Ligi Muzułmańskiej w Polsce, która w różnych miastach prowadzi swoje centra. Jabbar kieruje też Muzułmańską Fundacją „Pomoc”, a 15 lat temu utworzył w Katowicach Centrum Dialogu i Kultury „Doha”. Zależy mu na organizowaniu wydarzeń, które łączą różne kultury. Co roku władze Katowic wydają Kalendarz Trzech Religii, który Jabbar współtworzy. Współpracuje z Uniwersytetem Śląskim, organizuje spotkania wigilijne dla mieszkańców Katowic, na których częstuje gości przysmakami z Bliskiego Wschodu, które przygotowują wraz z żoną, ale podają również barszcz z krokietem.

– Mam przyjaciół wśród księży katolickich, którzy często mnie odwiedzają. Z sąsiadami też żyjemy blisko i w zgodzie. Gdy wyjeżdżają na dłużej, zostawiają u nas klucze do swojego domu. Nigdy nikt mi nie okazał niechęci czy nienawiści z tego powodu, że jestem Irakijczykiem i muzułmaninem – mówi Jabbar.

Tylko raz pod centrum „Doha” przyszli narodowcy i krzyczeli, że muzułmanie mają stąd iść. – Wyszedłem do nich, przedstawiłem się, powiedziałem, że mam polskie obywatelstwo, płacę podatki, pracuję i zatrudniam w swojej firmie wielu ludzi, i że serdecznie ich zapraszam do środka. Z rasizmem do tej pory radziłem sobie dobrymi słowami i otwartością – mówi Jabbar.

Jednak ostatnia rasistowska demonstracja w Katowicach przstraszyła go. W zeszłym roku na rynek w Katowicach przyszło kilka tysięcy osób, głównie mężczyzn ze środowisk kibicowskich i pravicowych.

– Po raz pierwszy zaczynam się bać, głównie o nasze dzieci. Mam troje i wnuka. Mam też wielu przyjaciół, którzy są lekarzami i pracują w Polsce. Tutaj studiowali i tu postanowili oddać to, czego się nauczyli. Czy teraz mają wyjeżdżać z Polski, bo mają inny kolor skóry? Ja Polskę noszę w sercu – mówi katowicki imam. – Wiem, że to, co się teraz dzieje, to element gry politycznej, ale jej ofiarami są zawsze konkretni ludzie. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34443038

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O III PRZETARGU USTNYM NIEOGRANICZONYM na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej położonej w obrębie Wola Łącka, gm. Łąck

Przedmiotem przetargu jest nieruchomość gruntowa niezabudowana, stanowiąca własność Gminy Łąck, uregulowana w księdze wieczystej Nr PL1G/00008427/1, oznaczona numerem ewidencyjnym 11/21 o powierzchni 1,6765 ha – obręb nr 0019 Wola Łącka, gm. Łąck.

Nieruchomość została przeznaczona do sprzedaży w drodze przetargu ustnego nieograniczonego, **Nieruchomość podlega przepisom** ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego.

Cena wywoławcza 667 000,00 zł
Wadium (wniesione w pieniądzu) 33 500,00 zł
Minimalne postąpienie 6 670,00 zł

Do ceny nieruchomości zostanie doliczony podatek od towarów i usług (VAT), stosownie do art. 41 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775 ze zm.). Przetarg odbędzie się w dniu 23 września 2026 r. o godz. 12⁰⁰ w sali konferencyjnej Hali Sportowej w Łącku, ul. Gostyńska 2A. **Ogłoszenie o przetargu** podaje się do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy w Łącku, u Sołtysa oraz opublikowanie na stronie internetowej Gminy Łąck i w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Łącku. **Dodatkowe informacje** można uzyskać w Urzędzie Gminy w Łącku w Referacie Inwestycji, Nieruchomości i Promocji, pok. nr 12, tel. (24) 384-14-30 (od poniedziałku do piątku) w godzinach 8⁰⁰ – 15⁰⁰.

WÓJT GMINY ŁĄCK
Iwona Sierocka

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34442929

II OGŁOSZENIE SPRZEDAŻY NIERUCHOMOŚCI

Tarnobrzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Tarnobrzegu informuje, że ogłasza **II przetarg** ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej obejmujący działkę nr ewid. 744 o pow. 1,7711 ha położonej w Tarnobrzegu, Obr. 12-Tarnobrzeg powiat M. Tarnobrzeg, woj. podkarpackie, dla której Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu prowadzi księgę wieczystą nr TB1T/00072512/8.

Nieruchomość przeznaczona jest pod zabudowę jednorodzinną-usługową, jest wolna od obciążeń i zobowiązań.

Przedmiotowa działka będzie docelowo bardzo dobrze skomunikowana w związku z planowaną budową drogą ekspresowej relacji Opatów – Nisko, która ma przebiegać przez Tarnobrzeg.

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **netto 1 452 125 złotych zł** plus podatek Vat 23%

Przetarg odbędzie się w dniu 28.07.2026 r., **o godz. 11:00** w siedzibie TTBS ul. Mickiewicza 4, pokój nr 5.

Wadium w formie pieniężnej w wysokości **70 000,00 zł** należy wpłacić na konto Tarnobrzkiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. nr 66 9434 0002 2001 1006 4256 0001 w terminie do dnia 27 lipca 2026 r.

Szczegółowe informacje, dotyczące przetargu (w tym Regulamin przetargu) zamieszczone są stronie www.ttbs.tarnobrzeg.pl Informacje telefoniczne w przedmiocie przetargu można uzyskać pod nr tel. 015 822 98 60.

TTBS Sp. z o.o. zastrzega sobie prawo do odwołania lub zmiany ogłoszenia, a także warunków przetargu, zamknięcia postępowania bez wybrania którejkolwiek z ofert lub jego unieważnienia bez podania przyczyny.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34443063

Zapytanie ofertowe

Spółdzielnia Mieszkaniowa im. B. Chrobrego w Łodzi zaprasza do składania ofert na wykonanie rocznych przeglądów stanu technicznego placów zabaw oraz siłowni plenerowych zlokalizowanych na nieruchomościach pozostających w zarządzie Spółdzielni Mieszkaniowej im. B. Chrobrego. Wszystkie niezbędne informacje do złożenia oferty zawiera SIWZ. Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia można znaleźć na stronie spółdzielni: <https://smchrobry.com.pl/>

Zapraszamy do składania ofert do dnia **23.07.2026 r. do godz. 15:00**, oferty prosimy składać w zaklejonych kopertach z danymi firmy w siedzibie S.M. im. B. Chrobrego w Łodzi, przy ul. Ćwiklińskiej 22, 92-508 Łódź. Od poniedziałku do piątku w godz. 8-15 (wtorki 10-17) w sekretariacie pok. nr 14. Kopera z ofertą powinna być opisana jako: „Oferta w postępowaniu na wykonanie przeglądów stanu technicznego placów zabaw oraz siłowni plenerowych pozostających w zarządzie Spółdzielni Mieszkaniowej im. B. Chrobrego”.

Otwarcie ofert nastąpi **24.07.2026 r. o godz. 11:00** w siedzibie S.M. im. B. Chrobrego przy ul. Ćwiklińskiej 22, 92-508 Łódź.

W razie jakichkolwiek pytań zachęcamy do kontaktu pod nr telefonu **42 673-43-14** lub **570-594-205**, bądź przez pocztę elektroniczną na adres sekretariat@smchrobry.com.pl.

Spółdzielnia zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru ofert oraz odstąpienia od wyboru bez podania przyczyn.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34443065

Zapytanie ofertowe

Spółdzielnia Mieszkaniowa im. B. Chrobrego w Łodzi zaprasza do składania ofert na prace budowlane polegające na wymianie **Rozdzielni Głównych RG i ADM** certyfikowanych z wyposażeniem w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych będących w zasobach S.M. Chrobry w Łodzi. Wszystkie niezbędne informacje do złożenia oferty zawiera SIWZ. Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia można znaleźć na stronie Spółdzielni: <https://smchrobry.com.pl/>

Zapraszamy do składania ofert do dnia **27.07.2026 r. do godz. 15:00**, oferty prosimy składać w zaklejonych kopertach z danymi firmy w siedzibie S.M. im. B. Chrobrego w Łodzi, przy ul. Ćwiklińskiej 22, 92-508 Łódź. Od poniedziałku do piątku w godz. 8-15 (wtorki 10-17) w sekretariacie pok. nr 14. Kopera z ofertą powinna być opisana jako: „Oferta na prace budowlane polegające na wymianie Rozdzielni Głównych RG i ADM w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych będących w zasobach S.M. Chrobry w Łodzi”.

Otwarcie ofert nastąpi **28.07.2026 r. o godz. 17:00** w siedzibie S.M. im. B. Chrobrego przy ul. Ćwiklińskiej 22, 92-508 Łódź.

W razie jakichkolwiek pytań zachęcamy do kontaktu pod nr telefonu **42 673-43-14** lub **570-594-205**, bądź przez pocztę elektroniczną na adres sekretariat@smchrobry.com.pl.

Spółdzielnia zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru ofert oraz odstąpienia od wyboru bez podania przyczyn.

TYLKO ZDROWIE

NIE MIESZAJ...

lek. Mariusz Hochuł*

...chorego serca z nagłymi zmianami temperatur

Upał zmusza organizm do intensywnej pracy nad utrzymaniem prawidłowej temperatury ciała, co może prowadzić do osłabienia, zmęczenia, spowolnienia oraz problemów z koncentracją.

Na układ sercowo-naczyniowy negatywnie wpływają dalekie podróże, szczególnie do egzotycznych krajów, nagle zmiany klimatu oraz nadmierne spożywanie alkoholu.

Niebezpieczne jest też niedostateczne nawodnienie. Serce bez wody musi pompować krew szybciej, co zwiększa jego obciążenie. Jednocześnie podczas upałów zapotrzebowanie mięśnia sercowego na tlen wzrasta. Jeśli jego ilość okaże się niewystarczająca, może dojść do niedokrwienia, a w konsekwencji nawet do zawału.

Osoby z chorobami układu krążenia powinny unikać przebywania na słońcu między godziną 11.00 a 15.00. Najbezpieczniej spędzać czas w cieniu lub półcieniu oraz unikać zatłoczonych miejsc. W klimatyzowanych pomieszczeniach różnica temperatury względem tej panującej na zewnątrz nie powinna przekraczać 5 st. C.

Korzystajmy z letniego wypoczynku, ale pamiętajmy o czynnikach zwiększających ryzyko zawału. ● **Not. ET**

*kardiolog z American Heart of Poland

Polly
Vernon

Ciało,
które wie.
O mądrości
i sile
kobiecego
organizmu

Wydawnictwo
PZWL

Liczba

21

PROC.

lekarzy i stomatologów w Polsce nie wie, jak często odpady medyczne są odbierane z placówek, w których pracują – wynika z badania „Zabezpieczanie odpadów medycznych w placówkach ochrony zdrowia” zrealizowane przez BioStat na zlecenie EMKA S.A.

Książka

Polly Vernon – ceniona dziennikarka i mistrzyni trafnych pytań – zabiera czytelniczki w fascynującą podróż przez kobiece ciało i jego zmiany na przestrzeni całego życia. Od dojrzewania przez cykl menstruacyjny, płodność, ciążę i poród aż po menopauzę i starzenie się. W książce odpowiada na pytanie, jak naprawdę działa kobiece ciało – bez mitów, uproszczeń i przemilczeń. ●

PYTANIE DO... promotorki diety roślinnej

Jak zmieni się jedzenie w szkołach i przedszkolach?

Patrycja Homa

prezeska Fundacji ProVeg

Od 1 września we wszystkich szkołach i przedszkolach zaczną obowiązywać nowe standardy żywienia określone w rozporządzeniu Ministerstwa Zdrowia. Nowe przepisy przewidują obowiązek serwowania co najmniej jednej w pełni roślinnej potrawy w tygodniu przygotowanej na bazie nasion roślin strączkowych. W takim daniu nie mogą znajdować się produkty odzwierzęce. Dwa dni w tygodniu stołówki serwować mają obiad na bazie mięsa świeżego wraz z alternatywą roślinną, najlepiej opartą na strączkach. To rozwiąza-

nie dla osób niespożywających produktów odzwierzęcych.

Jeden dzień w tygodniu podawane ma być danie rybne i roślinna potrawa alternatywa. Jeden dzień w tygodniu jest tzw. elastyczny, w którym obiad może być roślinny, mączny lub rybny. Jeśli chodzi o zupy, to co najmniej dwa razy w tygodniu powinny być przygotowywane na wywarach warzywnych.

Rozporządzenie wymaga też obecności warzywa lub owoców w każdym posiłku, przy czym warzyw w menu powinno być więcej niż owoców. Dzieci mają dostawać więcej produktów pełnoziarnistych i dań przygotowanych z użyciem tłuszczów roślin-

nych. Za to ograniczona została liczba potraw smażonych – do maksymalnie dwóch w tygodniu. Stołówki mają wykorzystywać produkty sezonowe, lokalne i ekologiczne.

W szkolnych sklepikach oraz w przygotowywanych posiłkach dostępne będą napoje roślinne i roślinne alternatywy produktów mlecznych, pod warunkiem wzbogacenia ich w wapń i witaminę B12 oraz spełnienia limitów cukru, tłuszczu i soli. Na stronie internetowej programu Szkoła na Roślinach dostępne są bezpłatne materiały dla szkół i przedszkoli, np. 25 przepisów dostosowanych do żywienia zbiorowego. ●

Not. Katarzyna Staszak

Szybki sposób na bezpłatne badania

Sprawdź, czy nie masz raka

Najbardziej boimy się raka, ale rzadko chodzimy na badania, żeby wykryć go na wczesnym etapie. Zapisanie się na te trzy bezpłatne badania zajmuje kilka minut.

Katarzyna Staszak

Każda osoba, która skończyła 20 lat, może skorzystać z programu profilaktycznego Moje Zdrowie. Wypełnienie ankiety nie wymaga wychodzenia z domu, możesz to zrobić nawet w tramwaju. Potrzebne jest Internetowe Konto Pacjenta (IKP). Każdy z nas je ma – w wirtualnej chmurze czekają na nas załadowane dane o naszym zdrowiu. Jednak trzeba się na koncie zarejestrować. Dane o zdrowiu są powiązane z numerem PESEL.

Konto IKP znajdziemy w internecie lub w aplikacji ściągniętej na telefon – mojeIKP. Logujemy się profilem zaufanym, danymi konta bankowego albo e-dowodem.

Z konta IKP choć raz skorzystało ponad 21 mln Polaków. IKP porządkuje to, co przez lata było rozproszone: recepty, skierowania, wizyty, wyniki badań. Pozwala samodzielnie umawiać badania profilaktyczne, takie jak Moje Zdrowie.

PRAWDZIWE ODPOWIEDZI DAJĄ WIĘCEJ

Program Moje Zdrowie zobaczysz na głównej stronie IKP. Jeśli chcesz zrobić bezpłatny przegląd zdrowia, warto zacząć właśnie od tego programu.

Zapisanie się na badania w ramach Moje Zdrowie zaczyna się od wypełnienia ankiety. Oplaca się udzielać prawdziwych odpowiedzi, bo dalsze badania i kontrole u lekarzy zależą od tego, czy np. palisz. Jeśli tak, po obejrzeniu twoich wyników, lekarz może zaproponować ci badania płuc.

Wypełniona ankieta Moje Zdrowie zostanie automatycznie wysłana do twojej przychodni podstawowej opieki zdrowotnej (POZ). Twoja przychodnia skontaktuje się z tobą w ciągu 30 dni, dostaniesz skierowanie na badania.

Jeśli nie masz wybranego lekarza POZ, zobaczysz informację, że nie masz wybranego lekarza. Możesz go wybrać także przez IKP. Nie obowiązuje rejonizacja – możesz mieć swoją przychodnię POZ w dowolnej dzielnicy czy miejscowości.

Podstawowe badania w ramach programu Moje Zdrowie obejmą morfologię krwi, poziom glukozy, kreatyninę, lipidogram, TSH, a także lipoproteinę A. Niektórym osobom mogą zostać zlecone także próby wątrobowe, test anty-HC, badanie kału na krew utajoną, a mężczyznom także test PSA.

Dwa ostatnie badania mają związek z wykrywaniem nowotworów. Krew utajona w kale informuje o obecności polipa. Pozytywny wynik skutkuje skierowaniem do kolonoskopii, czyli badanie jelita grubego.

A test PSA to podstawowe przesiewowe badanie w kierunku raka prostaty.

Badania z krwi wiele mówią o stanie organizmu, nieprawidłowe wyniki to sygnał i wskazówka, co warto sprawdzić głębiej.

Najczęściej z programu Moje Zdrowie korzystają (na razie) kobiety w wieku 20-59 lat, wypełniły aż 43 proc. ankiet.

Niemal połowę ankiet pacjenci wypełniają samodzielnie, przez IKP lub aplikację mojeIKP. Więcej niż połowa ankiet wypełnia jest w przychodniach.

Z programu Moje Zdrowie skorzystało ponad 4 mln Polaków. Prawie 150 tys. osób z tej grupy dostało skierowania do poradni specjalistycznych. A ponad 60 tys. osób zostało skierowanych na badania, m.in. usg lub kolonoskopię.

CYTOLOGIA BEZ CYTOLOGII

Kobiety mogą zapisać się przez IKP na badanie, które wykrywa raka i zmiany przedrakowe

TYLKO ZDROWIE

• Badania z krwi wiele mówią o stanie organizmu, nieprawidłowe wyniki to sygnał i wskazówka, co warto sprawdzić głębiej

FOT. SHUTTERSTOCK

Program Moje Zdrowie
zobaczysz na głównej stronie
IKP. Jeśli chcesz zrobić
bezpłatny przegląd zdrowia,
warto zacząć właśnie
od tego programu

W wirtualnej poczekalni Zapisz się przez IKP

Przez centralną e-rejestrację widoczną w naszym Internetowym Koncie Pacjenta oraz w aplikacji mojeIKP, możemy zapisać się na pierwszą w życiu wizytę u kardiologa w ramach NFZ. Od sierpnia do listy lekarzy widocznych w IKP dojdą kolejni specjaliści.

Przez IKP umówimy się więc do:

- angiologa lub chirurga naczyniowego
- lekarza chorób zakaźnych
- endokrynologa
- lekarza chorób wątroby
- lekarza chorób układu odpornościowego
- nefrologa
- neonatologa.

spowodowane wirusem HPV. Rak szyjki macicy wykryty na wczesnym etapie jest wyleczalny w ponad 99 proc. przypadków. Kiedyś do jego wykrycia konieczna była klasyczna cytologia, czyli badanie komórek pod mikroskopem. Od ponad roku NFZ refunduje nowsze badanie – najpierw nazywane było cytologią płynną, teraz mówimy, że to test HPV.

– Rak szyjki macicy powstaje przez obecność wirusa HPV. W klasycznej cytologii mogliśmy zobaczyć, że komórki są zdrowe lub zmienione. Żeby stwierdzić obecność wirusa HPV i oznaczyć jego typ, musieliśmy zrobić osobne badanie. To oznacza kolejną wizytę u lekarza i kolejne dwa-trzy tygodnie czekania na wynik. Teraz działamy odwrotnie: pobrana próbka jest badana pod kątem obecności wirusa HPV. Jeśli go nie ma, nie robi się badania komórek pod mikroskopem. Gdy wirus jest wykryty, komórki są badane w zakładzie patomorfologii – wyjaśniał nam prof. Mariusz Bidziński, konsultant krajowy w dziedzinie ginekologii onkologicznej.

Jak się zapisać na tekst HPV HR (High Risk, czyli wysokie ryzyko)? Żeby skorzystać z badania bezpłatnie, trzeba mieć od 25 do 64 lat. Najszybciej umówisz się przez IKP. Wybierz zakładkę „E-rejestracja”, potem „Umawianie wizyty. „Umów badanie profilaktyczne”. Z możliwych badań wybierz profilaktyka raka szyjki macicy. Zaznaczasz interesujący cię termin badania; godziny, które ci pasują i konkretną placówkę z rozwijanej listy albo wybierasz odległość od domu – wtedy zobaczysz wszystkie możliwe miejsca w promieniu np. 5 km. Każde miejsce pokazuje możliwy dzień i godzinę badania. Wybierasz termin i miejsce i gotowe.

Na test HPV przez centralną e-rejestrację zapisało się dotychczas ponad 45 tys. kobiet. Lepiej jest z mammografią. Na profilaktyczne badanie piersi zapisało się przez centralną e-rejestrację ponad 730 tys. kobiet.

MAMMOGRAFIA CO 15 MINUT

Rak piersi jest najczęściej diagnozowanym nowotworem złośliwym u kobiet na całym świecie. Odpowiada za 24 proc. wszystkich nowotworów złośliwych u kobiet i za około 15 proc. zgonów. Wczesne wykrycie zmian i szybkie podjęcie leczenia może dosłownie uratować ci życie – przypomina NFZ.

Szybkich terminów na badania mammograficzne nie brakuje, co widać w IKP. Żeby się zapisać, postępujesz podobnie, jak przy badaniach na wirusa HPV, tylko wiek, w jakim przysługuje bezpłatne prześwietlenie piersi jest inny. Trzeba mieć od 45 do 74 lat.

Widać, w jakich placówkach i o której godzinie (zazwyczaj co 15 minut) dostępne jest badanie.

Badanie mammograficzne powtarza się co dwa lata. Gdy ten okres mija, system znowu umożliwia samodzielne umówienie badania.

Na razie przez IKP nie możemy samodzielnie umawiać kolonoskopii. W ramach NFZ to badanie jest bezpłatne i nie wymaga skierowania, gdy masz 50-65 lat. Jeśli w twojej rodzinie – u rodziców czy rodzeństwa – wystąpił rak jelita grubego, możesz iść na bezpłatną kolonoskopię już po 40. roku życia.

Zgodnie z najnowszą deklaracją Ministerstwa Zdrowia proces rozszerzania e-rejestracji ma zakończyć się do 31 grudnia 2027 r. System obejmie do tego czasu 39 specjalizacji.

W październiku tego roku uruchomiony zostanie voicebot – głosowy robot, który przypomni o wizycie oraz ułatwi jej odwołanie lub zmianę terminu. Ma być to wsparcie dla osób, które na co dzień nie korzystają z internetu, a jednocześnie odciążą rejestrację w przychodniach i szpitalach.

Osobom, które biorą leki z powodu chorób przewlekłych, konto się przydaje do zamawiania kolejnej recepty bez wizyty u lekarza. Dotyczy to przychodni, które korzystają z tej funkcjonalności. ●

Odnawianie recepty Upoważnienia dla bliskich

Osobom, które biorą leki z powodu chorób przewlekłych, Internetowe Konto Pacjenta przydaje się do zamawiania kolejnej recepty bez wizyty u lekarza. Dotyczy to przychodni, które korzystają z tej funkcjonalności. Gdy recepta jest gotowa, dostaje się powiadomienie SMS-em lub mejlem. O ile w swoim koncie dodamy takie dane kontaktowe.

Jeśli nie lubisz już swojej przychodni, nie masz zaufa-

nia do lekarza podstawowej opieki medycznej lub z innego dowolnego powodu chcesz zmienić placówkę, możesz zrobić to również poprzez konto. Kiedyś trzeba było pójść do wybranej przychodni i wypełnić formularz na miejscu.

W dziale „Upoważnienia” możemy wpisać, kto z naszych bliskich dostaje naszą zgodę na dostęp do informacji medycznych o naszym zdrowiu i do przeglądania dokumentacji

medycznej. Takie deklaracje składa się z myślą, że nigdy nie będą potrzebne. Jednak w razie wypadku, gdy jesteśmy nieprzytomni, może okazać się, że daliśmy bliskim uprawnienia do lepszego zadbania o nasze zdrowie. O tym warto porozmawiać ze swoimi rodzicami, rodzeństwem i innymi bliskimi osobami. Może nie wiedzą o tych możliwościach? Może zechcą upoważnić do informacji o swoim zdrowiu właśnie ciebie? ●

OGŁOSZENIE

34429903

Cykl redakcyjny
sponsuruje

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Burmistrz Małomice

ogłasza I ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż budynku użytkowego stanowiącego własność Gminy Małomice położonego przy ul. Bolesława Chrobrego 8 w Małomicach w drodze ustnego przetargu nieograniczonego.

1. Oznaczenie nieruchomości:

- nieruchomość zabudowana (budynek użytkowy oraz budynek gospodarczy) położona przy ul. Bolesław Chrobrego nr 8 w Małomicach. Budynek użytkowy o pow. 551,13 m² w tym parter o pow. 280,78 m², pierwsze piętro 162,19 m², poddasze 57,28 m², piwnica 50,88 m² oraz budynek gospodarczy o pow. 61,76 m². Budynek użytkowy podpiwniczony, dwukondygnacyjny (parter i pierwsze piętro) z poddaszem nieużytkowym. Na poddaszu możliwa jest adaptacja pomieszczenia o powierzchni 50,22 m², która może pełnić funkcje użytkowe czy mieszkalne. Obiekt stanowi główny budynek dwukondygnacyjny z jednokondygnacyjnymi dobudówkami od trzech stron. Położony jest w centralnej części działki. Budynek gospodarczy nieużytkowany – pełnił funkcję magazynową. Położony jest przy południowo – wschodniej granicy działki. Budynek wykonany jest w technologii tradycyjnej, jednokondygnacyjny, niepodpiwniczony. Żużycie techniczne i funkcjonalne budynku dla potrzeb wyceny oszacowano na 70 %. Łączna powierzchnia całkowita budynków wynosi 612,89 m² jednak do wyceny przyjęto powierzchnię użytkową głównego budynku czyli 551,13 m². Dojazd do działki z drogi publicznej o nawierzchni asfaltowej – ul. Bolesława Chrobrego poprzez działkę nr 636/3 jako droga wewnętrzna, z której istnieje wjazd na działkę.

Działka oznaczona w ewidencji gruntów **Nr 627/1 o pow. 1.576 m²**, dla której Sąd Rejonowy w Żaganiu prowadzi księgę wieczystą Nr KW **ZG1G/00054281/4**, w której w Dziale III – Prawa, roszczenia i ograniczenia widnieją wpiś:

OSTRZEŻENIE O NIEUJAWNIONEJ DECYZJI DOTYCZĄCEJ WPISU DO REJESTRU ZABYTKÓW WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO POD NUMEREM REJESTRU L-930/A, PARKU PRZY DWORZE ZABYTKOWYM W GRANICACH OGRÓDZENIA W MAŁOMICACH, ZLOKALIZOWANEGO W GRANICACH DZIAŁEK OZNACZONYCH NUMERAMI 259/3, 503/3, 507/1, 520/6, 520/9, 520/10, 520/11, 520/14, 522, 523, 528/16, 528/51, 529/1, lecz nie dotyczy to działki, która jest przedmiotem sprzedaży.

Zgodnie ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Małomice teren oznaczony symbolem MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub niskiej wielorodzinnej.

Uwaga: Wydanie przedmiotu sprzedaży nastąpi w dniu **30.06.2027r.**

2. Cena wywoławcza nieruchomości wymienionej w pkt 1:

- **849.000,00 zł**

3. Wadium:

- **84.900,00 zł**, wpłata wadium do dnia **07.09.2026 r.** Za termin wpłaty wadium uznaje się dzień wpływu kwoty wadium w kasie Urzędu Miejskiego w Małomicach lub na konto BS Żagań O/Szprowatawa Nr 69 9657 0007 0010 0100 3795 0005.

4. Termin i miejsce przetargu:

- przetarg odbędzie się dnia **10.09.2026 r.** o godz. 10:00 w Urzędzie Miejskim w Małomicach, Plac Konstytucji 3 Maja 1, pok. nr 2a.

5. Informacja o miejscu wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu:

- ogłoszenie o przetargu zostało wywieszone na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Małomicach przy Plac Konstytucji 3 Maja 1, a także na stronie internetowej <http://malomice.bip.pbox.pl/public/?id=38853> oraz umieszczone w prasie.

6. Dane teleadresowe, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje:

Referat Społeczno – Gospodarczy Urzędu Miejskiego w Małomicach, pokój Nr 17, tel. (68) 376 90 27 wew. 38.

Kraj/34442748

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie, II Wydział Cywilny, informuje, że tut. sąd w sprawie prowadzonej pod sygnaturą akt II NS 494/25 wydał postanowienie zezwalające wnioskodawcy Skarbowi Państwa — Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad w Warszawie Oddziałowi w Krakowie na złożenie do depozytu sądowego kwoty 9 565, 00 zł (dziewięć tysięcy pięćset sześćdziesiąt pięć złotych) tytułem odszkodowania za nieruchomość gruntową o nieregulowanym stanie prawnym oznaczonej jako działka ewid. nr 80/1, o pow. 0,0155 ha Obr. 0014, Przestańsko jedn. ewid Iwanowice, pow. krakowski, woj. małopolskie. Powyższa kwota podlega wypłacie na rzecz osób, które wykażą prawo własności ww. nieruchomości przypadającej na dzień przejęcia nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa, tj. 28 kwietnia 2020r. dokumentem świadczącym o tym, że przysługuje im prawo własności przedmiotowej nieruchomości.

Sąd wezwał osoby uprawnione do odbioru ww. kwoty z depozytu sądowego w terminie 10 lat od ogłoszenia niniejszego postanowienia, jednocześnie pouczając, iż niepodjęcie depozytu w terminie 10 lat skutkować będzie likwidacją niepodjętego depozytu i jego przepadkiem na rzecz Skarbu Państwa.

Kraj/34443002

INFORMACJA

Wójt Gminy Osielsko

ogłasza ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Gminy Osielsko

Na podstawie art. 38 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (tj. Dz. U. z 2026r. poz. 399), § 3, § 6 i § 13 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (tj. Dz. U. z 2021r. poz. 2213) Wójt Gminy Osielsko ogłasza ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż niezabudowanych nieruchomości gruntowych.

Lp.	LOKALIZACJA	Nr księgi wieczystej	Nr działki	Pow. w m ²	Cena wywoławcza w zł	Wadium w zł
1.	NIEMCZ , ul. Leona Wyczółkowskiego	BY1B/00066439/3	81/13	1208	461 000,00	46 100,00
2.	OSIELSKO , ul. Polanka	BY1B/00002390/1	168/53	1150	441 200,00	44 100,00
3.	OSIELSKO , ul. Poprzeczna	BY1B/00002390/1	168/73	1494	575 190,00	57 500,00
4.	OSIELSKO , ul. Poprzeczna	BY1B/00002390/1	168/74	1084	476 960,00	47 700,00
5.	OSIELSKO , ul. Poprzeczna	BY1B/00002390/1	168/75	1065	468 600,00	46 900,00
6.	OSIELSKO , ul. Poprzeczna	BY1B/00002390/1	168/76	1141	502 040,00	50 200,00
7.	OSIELSKO , ul. Poprzeczna	BY1B/00002390/1	168/81	1054	463 760,00	46 400,00

Termin i miejsce przetargów: 11 września 2026r. godz. 09:00

Urząd Gminy Osielsko ul. Jana Pawła II 28, Osielsko – sala obrad Rady Gminy

Wadium: wpłaty do dnia 07 września 2026r.

UWAGA – Licytacja nieruchomości odbędzie się w kolejności podanej w ogłoszeniu

Pełna treść ogłoszeń została zamieszczona na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Osielsko (<http://bip.osielsko.pl/>) oraz na stronie internetowej www.osielsko.pl

Przetargi mogą być odwołane z ważnych powodów, o czym organizator przetargu powiadomi poprzez zamieszczenie informacji w prasie i na stronie internetowej Urzędu Gminy: www.bip.osielsko.pl.

Dodatkowych informacji udziela
Urząd Gminy Osielsko, Referat Gospodarki Gruntami i Rolnictwa, tel. (52) 324 18 32

Kraj/34443011

OGŁOSZENIE Wójt Gminy Etk

podaje do publicznej wiadomości,

że w Urzędzie Gminy w Etku przy ul. T. Kościuszki 28 A, 19-300 Etk, wywieszone są wykazy nieruchomości gruntowych przeznaczonych do dzierżawy stanowiące część działek: nr 290/13 obręb Barany o pow. 0,0003 ha; nr 125/13 obręb Bartosze o pow. 0,0003 ha; nr 52/174 obręb Chetchy o pow. 0,0003 ha; nr 22 obręb Chruściele o pow. 0,0003 ha; nr 87/3 obręb Chrzanowo o pow. 0,0003 ha; nr 53/2 obręb Mostoły o pow. 0,0003 ha; nr 74/2 obręb Mrozy Wielkie o pow. 0,0003 ha; nr 42/3 obręb Nowa Wieś Ełcka o pow. 0,0003 ha; nr 266/19 obręb Nowa Wieś Ełcka o pow. 0,0003 ha; nr 53/26 obręb Oracze o pow. 0,0003 ha; nr 1/16 obręb Pistki o pow. 0,0003 ha; nr 25 obręb Regiel o pow. 0,0003 ha; nr 4 obręb Rożyńsk o pow. 0,0003 ha; nr 49/96 obręb Sordachy o pow. 0,0003 ha; nr 45/6 obręb Straduny o pow. 0,0003 ha; nr 236 obręb Straduny o pow. 0,0003 ha; nr 60/9 obręb Szeliği Buczki o pow. 0,0003 ha; nr 258/2 obręb Woszczele o pow. 0,0003 ha w celu posadowienia kontenerów na tekstylia oraz nieruchomości przeznaczonej do zamiany stanowiącej działkę nr 180/1 obręb Przykoppa w celu regulacji przebiegu drogi gminnej.

Kraj/34443044

Wójt Gminy Lelów

informuje,

że w Urzędzie Gminy Lelów przy ul. Szczekocińskiej 18 zostało wywieszone do publicznej wiadomości ogłoszenie o zamiarze podziału nieruchomości o nieregulowanym stanie prawnym stanowiącej działkę oznaczoną w rejestrze ewidencji gruntów i budynków numerem ewidencyjnym 37 o pow. 1,1600 ha położoną w obrębie Paulinów, gmina Lelów. Ogłoszenie podlega opublikowaniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Lelów, na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Lelów <http://www.biplelow.pl>

Kraj/34442900

LESZNO JestemTU

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Prezydent Miasta Leszna

ogłasza V przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej:

1. Oznaczenie nieruchomości: Leszno, ul. Antonińskiej. KW nr PO1L/00006083/7, na ark. mapy nr 13, działki ewidencyjne numer:

Nr dz.	Powierzchnia (w m ²)	Symbol klasoużytku	Cena wywoławcza (w tym 23% podatku VAT)	Wadium (w zł)
5/2	1254	R111a	448 200,00	40 000,00

3. Opis nieruchomości: nieruchomość gruntowa niezabudowana, kształt zbliżony do kwadratu, porośnięta trawą i miejscowo drzewami/krzewami. Nabywca nieruchomości zobowiązany będzie do uzyskania decyzji zezwalającej na wyłączenie gruntu, użytku rolnego klasy R11a z produkcji rolniczej oraz uiszczenia należności i opłat rocznych, zgodnie z ustawą z dnia 03.02.1995 r. o *ochronie gruntów rolnych i leśnych*. Usunięcie drzew i krzewów z terenu nieruchomości jest możliwe na warunkach określonych w *Ustawie o ochronie przyrody*. Wszelkie koszty i opłaty związane uporządkowaniem nieruchomości, utrwaleniem (stabilizacją) na gruncie punktów granicznych nieruchomości znakami granicznymi oraz usunięciem drzew i krzewów obciążają nabywcę nieruchomości.

4. Przeznaczenie: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca.

5. Termin i miejsce przetargu: 15 września 2026 r., godz. 10:00 w sali konferencyjnej Wydziału Architektury, Budownictwa i Planowania Przestrzennego na pierwszym piętrze w budynku Urzędu Miasta Leszna przy Al. Jana Pawła II 21.

6. Termin wniesienia wadium: wadium wymagalne na koncie Urzędu Miasta Leszna nr: 37 1020 3088 0000 8302 0005 7703 PKO BP S.A. I O/Leszno do dnia 10 września 2026 r.

7. Informacja o miejscu wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu: tablica ogłoszeń w Urzędzie Miasta Leszna przy ul. Kazimierza Karasia 15 oraz Al. Jana Pawła II nr 21 a także na stronie internetowej: bip.leszno.pl – w dziale „Przetargi na nieruchomości”.

8. Dane teleadresowe, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje: Wydział Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Leszna, Al. Jana Pawła II 21, 64-100 Leszno, pok. nr 16, telefon 65 / 529-82-13 w godz. 7:00-14:00 w poniedziałki w godz. 7:00-17:00.

www.leszno.pl

Kraj/34442710

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Prezydent Miasta Oświęcim

ogłasza I przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż prawa użytkowania wieczystego Gminy Miasto Oświęcim ustanowionego na nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, położonej w Oświęcimiu w przy ul. Dąbrowskiego obejmującej działkę 2651/57 pow.0,3377 ha użytek Bz, jednostka ewidencyjna Oświęcim – miasto, obręb Dwory I, dla której księga wieczysta jest prowadzona w Sądzie Rejonowym w Oświęcimiu.

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi: 1.000.000, – zł netto (słownie: jeden milion złotych).

Sprzedaż nieruchomości podlega opodatkowaniu podatkiem VAT zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 775 z późn. zm.).

Przetarg odbędzie się w dniu 15 września 2026 r. o godz.10.00 w siedzibie Urzędu Miasta Oświęcim, ul. Zaborska 2 pokój nr 15.

Wadium w wysokości 200.000, – zł (słownie: dwieście tysięcy złotych) należy wpłacić **do dnia 9 września 2026 r.** w pieniądzu przelewem na rachunek bankowy Urzędu Miasta Oświęcim nr 88 1560 0013 2032 9703 5000 0023 – za potwierdzenie wpłaty przyjmuje się datę wpływu wadium na podany rachunek bankowy.

Nieruchomość objęta jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego znajdującą się w jednostce strukturalnej: 2B 7U – tereny zabudowy usługowej oraz fragment działki znajduje się w terenie nieobjętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Ogłoszenie zostało wywieszone na tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta Oświęcim przy ul. Zaborskiej 2 i ul. Jagiełły 23 oraz na tablicy przy ul. Dąbrowskiego, zamieszczone na stronie internetowej Urzędu Miasta Oświęcim <https://oswiecim.pl/urzed-miasta/ogloszenia/> oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Dodatkowych informacji w sprawie przetargu można zasięgnąć w Wydziale Mienia Komunalnego Urzędu Miasta Oświęcim, ul. Jagiełły 23 tel. 33 84 29 218.

Kraj/34443004

Słowo Literówka Quizy Sudoku Krzyżówki

Szukaj

W

APLIKACJ
WYBORCZEJ

Słowo

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

Pobierz z
Google Play

Pobierz w
App Store

MG-M.7150.1.2025

INFORMACJA

Skawina, dnia 07.07.2026 r.

Burmistrz Miasta i Gminy w Skawinie informuje, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie, Rynek 3 zostało wywieszone ogłoszenie o VI przetargu ustnym nieograniczonym, który odbędzie się w dniu **11 sierpnia 2026 r. o godz. 12:00** w sali obrad Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie, Rynek 1, pok. nr 11 na wynajem pawilonu handlowego nr 3, znajdującego się na Placu Targowym w Skawinie. Ogłoszenie zostało również zamieszczone w Internecie (na stronie internetowej www.gminaskawina.pl w zakładce Urząd i Rada - ogłoszenia urzędowe oraz w Biuletynie Informacji Publicznej) a także wywieszone na terenie miasta Skawiny.

Szczegółowe informacje zamieszczono w ogłoszeniu.
Dodatkowych informacji udziela Wydział Mienia i Geodezji,
Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie, Rynek 3, pok. nr 5, tel. (12) 277-01-55.

Kraj/34443052

DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi,
licytacje,
zamówienia publiczne

Ogłoszenia
sądowej rekrutacyjne

Nekrologi,
kondolencje,
wspomnienia

KONTAKT:

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl

nekrologi.wyborcza.pl

OGŁOSZENIE O PIERWSZYM PRZETARGU USTNYM NIEOGRANICZONYM

Burmistrz Krotoszyna

na podstawie art. 38 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2026 r. poz. 399) oraz § 6 i 13 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów i rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2021 r. poz. 2213)

ogłasza pierwszy przetarg ustny nieograniczony
na sprzedaż nieruchomości gruntowej zabudowanej budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym,

- Oznaczenie i powierzchnia nieruchomości:**
- dz. nr **3495/2**, ark. mapy 64 obręb: Krotoszyn, o pow. 0,1599 ha, KZ1R/00048634/5.
- Opis nieruchomości:**
Nieruchomość wymieniona w pkt. I przeznaczona do sprzedaży położona jest w Krotoszynie przy ul. Bolewskiego 27a, zabudowana budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym parterowym, wolnostojącym niepodpiwniczonym. Teren ogrodzony, zagospodarowany, częściowo utwardzony kostką betonową. Budynek mieszkalny wyposażony w instalację: elektryczną, wodną, kanalizacji sanitarnej, centralnego ogrzewania (kocioł gazowy). Powierzchnia użytkowa budynku mieszkalnego wynosi 179,13 m². Budynek mieszkalny znajduje się w dobrym stanie technicznym, występują ślady zużycia wynikające z normalnego użytkowania. Obiekt wykończony materiałami dobrej jakości, w standardzie dobrym, typowym. Budynek wymaga nakładów na odświeżenie i remont.
- Przeznaczenie nieruchomości i sposób jej zagospodarowania:**
Dla przedmiotowej nieruchomości obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Krotoszyna w rejonie ulic Słowińskiej, Ceglarskiej, Wiewiórowskiego i Bolewskiego (Uchwała Nr XXXVI/267/2009 z dnia 30 kwietnia 2009 r.). Zgodnie z przedmiotowym planem nieruchomość stanowi tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej- MN1.
- Termin zagospodarowania nieruchomości:**
Nie określa się.
- Cena wywoławcza nieruchomości w złotych netto:**
850.000,00 zł (osiemset pięćdziesiąt tysięcy złotych 00/100)
Sprzedaż podlega zwolnieniu z podatku VAT.
- Przetarg odbędzie się w dniu 16 września 2026 roku w Urzędzie Miejskim w Krotoszynie ul. Kołłątaja 7 pokój nr 41 o godz. 9:00.**
Upoważnionymi do wzięcia udziału w przetargu są wszyscy, którzy wpłacą wadium i złożą oświadczenie. Wysokość wadium wynosi **100.000,00 złotych** (słownie: sto tysięcy złotych 00/100). Wadium z dopiskiem „Krotoszyn ul. Bolewskiego 27a” oraz imieniem i nazwiskiem osoby biorącej udział w przetargu należy wpłacić najpóźniej do dnia **10 września 2026 roku** na konto Urzędu Miejskiego w Krotoszynie prowadzonego przez Erste Bank Polska S.A. nr **50 1090 1157 0000 0000 1501 5855**. Wadium wpłacone przez oferenta, który przetarg wygrał zalicza się na poczet ceny nabycia. Wadium przepada w przypadku wygrania przetargu i nie przystąpienia do zawarcia aktu notarialnego w wyznaczonym terminie.
- Koszty związane z zawarciem aktu notarialnego ponosi nabywca.
- Informacje dotyczące przetargu można uzyskać w godz. od 8:00 do 14:30 w Urzędzie Miejskim w Krotoszynie ul. Kołłątaja 5 pokój 2, telefonicznie pod nr tel. 62 722 74 32 oraz drogą elektroniczną e-mail: mikolaj.guziak@um.krotoszyn.pl. Ponadto ogłoszenie o pierwszym przetargu umieszczono na stronie internetowej miasta - BIP, w prasie ogólnopolskiej oraz wywieszono na tablicy informacyjnej Urzędu Miejskiego w Krotoszynie.
- Termin oglądania nieruchomości zostanie ustalony nie później niż do 8.09.2026 roku po wcześniejszym wpisaniu się na listę. Zamiar obejrzenia nieruchomości należy zgłosić najpóźniej do dnia 03.09.2026 roku osobiście w godz. od 8:00 do 14:30 w Urzędzie Miejskim w Krotoszynie ul. Kołłątaja 5 pokój 2 lub 6, telefonicznie pod nr tel. 62 722 74 32 lub drogą elektroniczną e-mail: mikolaj.guziak@um.krotoszyn.pl.

Burmistrz zastrzega sobie możliwość zamknięcia przetargu bez wybrania którejkolwiek z ofert.

Kraj/34442702

W Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie II Wydział Cywilny pod sygnaturą akt II Ns 67/26 toczy się postępowanie z wniosku Spółdzielni Budowlano-Mieszkaniowej „Politechnika” w Warszawie

o stwierdzenie nabycia spadku po Aleksandrze Helenie Malinowskiej,

córcie Aleksandra i Antoniny, urodzonej 15 września 1933 r. w Warszawie, zmarłej 18 stycznia 2021 r. w Warszawie, ostatnio stale przed śmiercią zamieszkałej w Warszawie przy ul. Malawskiego 1/31.

Sąd zzywa wszystkich zainteresowanych, aby w terminie 3 miesięcy od ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosili się do Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie II Wydział Cywilny i udowodnili nabycie praw do spadku, gdyż w przeciwnym razie mogą być pominięci w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku.

Kraj/34442961

Zapytanie ofertowe

Spółdzielnia Mieszkaniowa im. B. Chrobrego w Łodzi zaprasza do składania ofert na prace budowlane polegające na likwidacji rur azbestowo-cementowych stanowiących element wyposażenia pomieszczeń zsympowych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych, znajdujących się przy ulicach Ćwiklińskiej 16, Lermontowa 8 i 12 (bloki 102, 356 i 355 w Łodzi). Szczegółowy zakres prac został ujęty w „SWIZ”. Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia można znaleźć na stronie Spółdzielni: <https://smchrobry.com.pl/>

Zapraszamy do składania ofert do dnia **23.07.2026 r. do godz. 15:00**, oferty prosimy składać w zaklejonych kopertach z danymi firmy w siedzibie S.M. im. B. Chrobrego w Łodzi, przy ul. Ćwiklińskiej 22, 92-508 Łódź. Od poniedziałku do piątku w godz. 8-15 (wtorki 10-17) w sekretariacie pok. nr 14. Koperę z ofertą powinna być opisana jako: „Oferta w postępowaniu na wykonanie prac budowlanych polegających na likwidacji rur azbestowo-cementowych stanowiących element wyposażenia pomieszczeń zsympowych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych, będących w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej im. Bolesława Chrobrego w Łodzi”.

Otwarcie ofert nastąpi **24.07.2026 r. o godz. 11:00** w siedzibie S.M. im. B. Chrobrego przy ul. Ćwiklińskiej 22, 92-508 Łódź.

W razie jakichkolwiek pytań zachęcamy do kontaktu pod nr telefonu 42 673-43-14 lub 570-594-205, bądź przez pocztę elektroniczną na adres sekretariat@smchrobry.com.pl.

Spółdzielnia zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru ofert oraz odstąpienia od wyboru bez podania przyczyn.

Kraj/34443067

WÓJT GMINY CZERWONAK OGŁASZA*

I USTNY PRZETARG NIEOGRANICZONY

na sprzedaż nieruchomości położonej w miejscowości Bolechowo, przeznaczonej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod tereny zabudowy obiektów produkcyjnych, składów i magazynów lub usługowej „1P/U”, stanowiącej własność Gminy Czerwonak o oznaczeniach geodezyjnych:

obręb Bolechowo, arkusz mapy 1
działka nr **371/32**, o pow. 0,4991 ha, KW PO1P/00138266/2;
- **cena wywoławcza brutto:** **1 700 000,00 zł**
Ustala się wadium dla działki nr 371/32 w wysokości **340 000,00 zł**

Wadium należy wpłacać w formie pieniężnej na konto Urzędu Gminy Czerwonak:

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. nr 78 1020 4027 0000 1302 1636 7338 z dopiskiem „przetarg na działkę nr 371/32” – najdalej do dnia 8 września 2026 r.

Za dzień wpłaty wadium uznaje się datę wpływu środków pieniężnych na konto Urzędu Gminy Czerwonak.

**Przetarg odbędzie się 14 września 2026 r. o godz. 15⁰⁰
w siedzibie Urzędu Gminy Czerwonak, ul. Źródłana 39, pok. 01.**

Uwaga: Szczegółowych informacji udziela Urząd Gminy Czerwonak ul. Źródłana 39 – Wydział Regulacji i Obrótu Nieruchomościami, pok. 213, tel. 61/65-44-285, 61-65-44-254. Ogłoszenie o I ustnym przetargu nieograniczonym wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Czerwonak (parter i II piętro), oraz opublikowano na: stronie internetowej Urzędu Gminy Czerwonak www.czerwonak.pl, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej <http://bip.czerwonak.pl/public>.

*Wyciąg z ogłoszenia o I ustnym przetargu nieograniczonym

Kraj/34442829

PREZYDENT MIASTA BOLESŁAWIEC

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA PREZYDENTA MIASTA BOLESŁAWIEC Z DNIA 02 lipca 2026 R.

w sprawie II przetargu ustnego nieograniczonego

na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej, oznaczonej jako działka nr **23/1**, stanowiącej własność Gminy Miejskiej Bolesławiec, położonej w Bolesławcu, przy ul. Tadeusza Kościuszki, w obrębie 0001 miasta Bolesławiec – z przeznaczeniem pod zabudowę obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz zabudowę usługową.

Oznaczenie nieruchomości wg katastru nieruchomości	Nr działki	23/1
	Powierzchnia (ha)	0,5540
	Położenie	ul. Tadeusza Kościuszki, obręb : 0001-Bolesławiec-1
Oznaczenie nieruchomości wg księgi wieczystej	Rodzaj użytku gruntowego wg ewidencji gruntów	Grunty orne (RIVa-0,4264 ha, RV-0,1276 ha)
	Cena wywoławcza (zł)	JG1B/00014848/7 – zbiorcza księga wieczysta założona dla obrębu 0014.
Cena wywoławcza (zł)		440.000,00 zł brutto
Forma wniesienia wadium		W pieniądzu
Wysokość wadium (stanowiące do 20% ceny wywoławczej) (zł)		80.000,00 zł
Minimalna wysokość postąpienia (nie mniej niż 1% ceny wywoławczej) (zł)		4.400,00 zł

Termin i miejsce przetargu: **15 września 2026r. godz. 10.00 w siedzibie Urzędu Miasta Bolesławiec, Pl. Piłsudskiego nr 1 (biurowiec, IV piętro, sala 412).**

Wadium na Działkę należy wnieść najpóźniej do dnia 09 września 2026r. – na rachunek bankowy Urzędu Miasta Bolesławiec: PKO Bank Polski S.A./Bolesławiec numer: **04 1020 2137 0000 9402 0046 4271**. Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.

Przed przystąpieniem do przetargu należy zapoznać się z ogłoszeniem o przetargu, warunkami przetargu oraz przedmiotem przetargu.

Zastrzega się prawo odwołania przetargu z ważnych przyczyn.

Pełna treść ogłoszenia o przetargu dostępna jest w Wydziale Mienia i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miasta Bolesławiec – „biurowiec” I piętro, pokój 108, (tel. 75 645 65 15) oraz na stronie internetowej UM Bolesławiec <https://boleslawiec.pl/index.php/mig/sp-estate> przetargi. JP/JP

Bolesławiec, dnia 02 lipca 2026 r.

Kraj/34442675

**kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55**

nekrologi.wyborcza.pl

Ogłoszenie publikowane jest również w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem: <https://bip.uml.lodz.pl/urząd-miasta/przetargi/sprzedaz-nieruchomosci/> oraz na stronie internetowej pod adresem: <https://uml.lodz.pl/dla-biznesu/nieruchomosci-na-sprzedaz/sprzedaz-nieruchomosci/>. Szczegółowe informacje dotyczące przetargu dostępne są również w siedzibie Wydziału Zbywania i Nabywania Nieruchomości w Departamencie Gospodarowania Majątkiem, w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104, (IV p., pok. 457a lub 457) oraz pod numerami telefonów: (42) 638-43-31, 638-54-73, 638-44-14.

Kraj/34442759

Lp.	Nr dziatki	Pow. w m2	Przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	Cena wywoławcza w zł (zawiera 23% VAT)	wadium w zł
1	2	3	4	5	6
1.	3/37	7 236	A.154.P2,U1 teren wielofunkcyjny, zabudowy techniczno-produkcyjnej, drobnego przemysłu, rzemiosła, budownictwa, handlu hurtowego i gospodarki magazynowej, obiektów i urządzeń służących do produkcji energii z odnawialnych źródeł oraz teren zabudowy usługowej komercyjnej: - a) wyklucza się funkcje mieszkaniowe, - b) wyklucza się usługi o charakterze publicznym	1 065 000,00	106 500,00
2.	3/38	7 200	A.154.P2,U1 teren wielofunkcyjny, zabudowy techniczno-produkcyjnej, drobnego przemysłu, rzemiosła, budownictwa, handlu hurtowego i gospodarki magazynowej, obiektów i urządzeń służących do produkcji energii z odnawialnych źródeł oraz teren zabudowy usługowej komercyjnej: - a) wyklucza się funkcje mieszkaniowe, - b) wyklucza się usługi o charakterze publicznym	1 060 000,00	106 000,00
3.	3/39	8 463	A.154.P2,U1 teren wielofunkcyjny, zabudowy techniczno-produkcyjnej, drobnego przemysłu, rzemiosła, budownictwa, handlu hurtowego i gospodarki magazynowej, obiektów i urządzeń służących do produkcji energii z odnawialnych źródeł oraz teren zabudowy usługowej komercyjnej: - a) wyklucza się funkcje mieszkaniowe, - b) wyklucza się usługi o charakterze publicznym	1 245 000,00	124 500,00
4.	3/40	11 773	A.154.P2,U1 teren wielofunkcyjny, zabudowy techniczno-produkcyjnej, drobnego przemysłu, rzemiosła, budownictwa, handlu hurtowego i gospodarki magazynowej, obiektów i urządzeń służących do produkcji energii z odnawialnych źródeł oraz teren zabudowy usługowej komercyjnej: - a) wyklucza się funkcje mieszkaniowe, - b) wyklucza się usługi o charakterze publicznym	1 730 000,00	173 000,00
5.	3/41	11 009	A.154.P2,U1 teren wielofunkcyjny, zabudowy techniczno-produkcyjnej, drobnego przemysłu, rzemiosła, budownictwa, handlu hurtowego i gospodarki magazynowej, obiektów i urządzeń służących do produkcji energii z odnawialnych źródeł oraz teren zabudowy usługowej komercyjnej: - a) wyklucza się funkcje mieszkaniowe, - b) wyklucza się usługi o charakterze publicznym	1 485 000,00	148 500,00
6.	3/42	8 337	A.154.P2,U1 teren wielofunkcyjny, zabudowy techniczno-produkcyjnej, drobnego przemysłu, rzemiosła, budownictwa, handlu hurtowego i gospodarki magazynowej, obiektów i urządzeń służących do produkcji energii z odnawialnych źródeł oraz teren zabudowy usługowej komercyjnej: - a) wyklucza się funkcje mieszkaniowe, - b) wyklucza się usługi o charakterze publicznym	1 125 000,00	112 500,00
7.	3/43	6 001	A.154.P2,U1 teren wielofunkcyjny, zabudowy techniczno-produkcyjnej, drobnego przemysłu, rzemiosła, budownictwa, handlu hurtowego i gospodarki magazynowej, obiektów i urządzeń służących do produkcji energii z odnawialnych źródeł oraz teren zabudowy usługowej komercyjnej: - a) wyklucza się funkcje mieszkaniowe, - b) wyklucza się usługi o charakterze publicznym	740 000,00	74 000,00

Blizszych informacji dotyczacych ogloszenia o przetargu udziela Wydzial Gospodarki Gruntami, Geodezji i Rolnictwa Urzedu Miasta Starogard Gdański, ul. Gdańska 6, pok. 204, II piętro, tel. 58 5306075, mail: joanna.felska@um.starogard.pl

Kraj/34441632

Obalony mit na temat rzutów karnych. Polacy wyróżnieni

Naukowcy są pewni: rzut karny w pomeczowej serii może wyglądać tak samo, jak „jedenastka” w czasie spotkania, ale tak naprawdę jest czymś zupełnie innym. To nie przypadek, że skuteczność znacznie spada, gdy ma on przesądzić o wyniku meczu.

Michał Kiedrowski

Końcówka czerwca 1996 r. Szósta seria rzutów karnych. Stadion Wembley. 75 tys. widzów na trybunach. Stawka: finał mistrzostw Europy. Do piłki podchodzi Gareth Southgate. Strzela, ale Andreas Koepke broni. Chwilę później „jedenastkę” wykorzystuje Andreas Moeller i to Niemcy, a nie Anglia będą grać o złoto.

Trudne do uniesienia

– To było dla mnie najbardziej wymagające doświadczenie w zawodowej karierze – opowiadał 24 lata później Southgate w rozmowie z telewizją Sky Sports. – Graliśmy prawdopodobnie najważniejszy mecz dla tej drużyny od 40 lat. W kraju buzowały emocje i entuzjazm, a potem wychodzisz ze stadionu z poczuciem, że to ty jesteś ostatecznie odpowiedzialny za to, jak to się skończyło.

Potem Southgate dodał: – Nigdy nie czulem złości. Czulem tylko żal, wyrzuty sumienia, poczucie odpowiedzialności za to, co się stało. W pewnym stopniu to wciąż we mnie żyje. Nie udźwignąć presji, ponieść porażkę, gdy cały świat na ciebie patrzy, jest trudne do uniesienia.

Anglik już jako selekcjoner mógł odkupić swoje winy. Gdy został trenerem kadry narodowej, zwracał szczególną uwagę na trenowanie rzutów karnych przez cały zespół. Zaprocentowało to w 2018 r., gdy na mundialu w Rosji Anglia wygrała z Kolumbią. – Miałem element smartwytchwania i odkupienia – skomentował ten sukces.

Trzy lata później jednak podczas mistrzostw Europy drużyna Southgate uległa w rzutach karnych Włochom. Znowu na Wembley, ale tym razem w finale.

Przeanalizowali 50 tys. karnych

Przeżycia Southgate’a są świetnym wprowadzeniem do badań, które trójka naukowców (Silvan Voller z Kopenhagi, David Schoch z Kolonii, i Ulrik Brandes z Zurichu) opublikowała w grudniu 2024 r. Skupili się przede wszystkim na jednym zagadnieniu: jak bardzo rzut karny wykonywany podczas meczu różni się od rzutu karnego wykonywanego po jego zakończeniu, gdy seria „jedenastek” decyduje o wyniku i awansie jednej z drużyn lub o zdobyciu trofeum, gdy jest to finał.

Autorzy przeanalizowali 50 tys. rzutów karnych europejskich rozgrywek krajowych i międzynarodowych w latach (2012-23). Około jedna trzecia badanych „jedenastek” pochodziło z 1,5 tys. meczów rozstrzygnię-

• Norweg Ørjan Nyland broni rzut karny wykonywany przez Brazylijczyka Bruno Guimarães w meczu 1/8 finału mistrzostw świata, 5 lipca 2026 r. FOT. REUTERS / OMAR AZIZ

tych w ten sposób. Jak twierdzą badacze, zawodnicy, którzy strzelają w trakcie meczu, robią to lepiej niż ci w seriach decydujących o wyniku. Jak napisano w konkluzjach badania: „Cztery na pięć karnych jest wykorzystywanych w trakcie meczu, ale tylko trzy na cztery podczas pomeczowej serii. Na 20 karnych w trakcie meczu, 16 jest wykorzystywanych, trzy bronią bramkarze, a jeden strzał nie trafia w bramkę. Na 20 »jedenastek« w pomeczowej serii, 15 jest wykorzystanych, trzy są obronione, a dwa przestrelone”. Te wnioski pokazują, że rola bramkarza w rozstrzygających o wyniku seriach jest mocno przeceniana. Siedmiopunktowa różnica w wykorzystanych karnych w trakcie meczu (82 proc.) z tymi w pomeczowych seriach (75 proc.) wynika bardziej z nietrafienia w bramkę (5 punktów proc.) niż z obron (2 punkty proc.).

Co ciekawe tzw. etatowi wykonawcy rzutów karnych są mniej skuteczni o 4 punkty procentowe (78 proc. vs 82 proc.) w pomeczowych seriach niż podczas karnych w trakcie gry. „Ten spadek wydajności wynika z przestrelonych rzutów karnych i może być spowodowany presją na wykonawcę, a nie specjalnymi umiejętnościami bramkarzy” – piszą autorzy badania. Dodają też: „Wzrost liczby niecelnych rzutów karnych wśród regularnych wykonawców wskazuje, że zawodnicy zbyt mocno starają się, by ich rzuty karne nie zostały obronione w pomeczowej serii”.

To mit, że pierwsi mają łatwiej

Naukowcy wykazują również, że wskaźnik skuteczności wykonywanych „jedenastek” w pomeczowych seriach przez zawodników, którzy nie strzelają ich podczas meczów, spada o kolejne 4,5 punktu procentowego (73,5 proc.). I tu wiąże się to zarówno z tym, że ich karne lepiej bronią bramkarze, jak też z brakiem celności zawodników. Dlatego autorzy badania twierdzą, że tu poza presją na wykonawcę, mają też znaczenie umiejętności zawodników. I tu też mają zalecenia dla trenerów, by powierzali wykonywanie „jedenastek” podczas meczów większej gru-

pie zawodników, a nie jednemu etatowemu wykonawcy. W ten sposób powiększą swoje szanse na wygrywanie serii jedenastek, gdy będą one decydować o awansie.

Jeśli chodzi o kolejność wykonywania „jedenastek” w pomeczowej rozgrywce, to według naukowców, nie ma znaczenia, która z drużyn zaczyna, a która kończy kolejkę. I tu też mają radę dla trenerów i piłkarzy. Według badań ankietowych znacząca ich większość woli, aby to jego zespół strzelał jako pierwszy. To prowadzi z jednej strony do nadmiernej pewności siebie tych, którzy wygrają losowanie, a z drugiej nadmiernego stresu dla tych, którzy losowanie przegrali. Uświadomienie sobie, że losowanie tak naprawdę nie ma większego znaczenia, zdejmie nadmierny ciężar zarówno z jednych, jak i z drugich.

Nie ma też znaczenia zmęczenie zawodnika. Skuteczność wykonywania rzutów karnych podczas meczu nie zależy od tego, czy został on wykonany wcześniej czy później.

Dwie trzecie pomeczowych serii rzutów karnych kończy się bramką, to znaczy, że rywal nie może już wyrównać stanu meczu. Nie ma znaczącej różnicy w skuteczności wykonywania rzutu karnego, gdy może on zdecydować o porażce lub o zwycięstwie. W pierwszym przypadku skuteczność wynosi 74,66 proc, a w drugim 75,76.

Obie wartości są bliskie ogólnej skuteczności wszystkich karnych strzelanych w czasie pomeczowej serii (75 proc.).

Ronaldo taka rada by się nie przydała

Autorzy badania wybrali też najlepszych strzelców rzutów karnych i bramkarzy, którzy je bronią. I mamy tam polskie wątki. Wśród egzekutorów najlepszy był Sólvi Vatnhamar z Wysp Owczych (96,67 proc.), a na drugim Polak Marcin Robak (93,94). Na listę trafili tylko ci zawodnicy, którzy wykonali co najmniej 30 karnych w branych pod uwagę jedenastu sezonach. Wśród bramkarzy najsukuteczniejszy był Chorwat Dominik Livaković (25,71 proc. obronionych karnych) przed Gianluigim Donnarumą (25 proc.). Wojciech Szczesny był ósmy (21,42 proc.).

Światło na wykonywanie pomeczowych rzutów karnych rzucają też psychologowie. Oni twierdzą z kolei, że karne wykonywane po meczu jest zupełnie innym zdarzeniem niż ten w czasie meczu. Przede wszystkim dlatego, że presja jest większa z uwagi na to, że nie ma potem czasu, aby błąd ten naprawić. Strzelający jest też obciążony swoistym poczuciem odizolowania od drużyny i ma poczucie, że losy całego meczu dźwiga na swoich barkach. Co ciekawe według badań w 2008 roku lęk przed niewykorzystaniem jedenastki przekłada się na niższą skuteczność strzału niż podejście do jedenastki z myślą: „jak strzelać, to wygramy”.

Robbie Wilson z Uniwersytetu Queensland na podstawie swoich badań decydujących serii rzutów karnych w międzypaństwowych rozgrywkach radzi, aby drużyny, które strzelają jako pierwsze ustawiały swoich najlepszych egzekutorów na pozycjach 1 i 2. Natomiast te zespoły, które strzelają jako drugie, powinny przesunąć najlepszych strzelców na miejsca 4 i 5. To bardzo kontrowersyjna teoria, zwłaszcza jeśli weźmie się pod uwagę to, co spotkało Cristiano Ronaldo w półfinale Euro 2012. Portugalczyk jako piąty w drużynie w ogóle do karnego nie podszedł, bo wcześniej dwóch jego kolegów: Bruno Alves i João Moutinho, zawałiło sprawę i to Hiszpania awansowała do finału.

Ciekawe też, jak dziś Gareth Southgate widzi swój przestrelony karny i serie, które przegrał już jako selekcjoner. Czy zmieniłyby kolejność strzelców? Czy zerknąłby w badania naukowców i rady psychologów? Tego się nie dowiemy, ale kontekst zawsze warto poznać. ●

SPORT.PL

• **Francja czy Maroko? Analiza ćwierćfinału**

• **Agnieszka Radwańska dla Sport.pl: Mogę pomóc Idze**

• **Czy reprezentacja Polski koszykarzy potrzebuje Jeremiego Sochana?**

Wiadomości, wyniki, historie sportowe znajdziesz na **Sport.pl**

Zapraszamy na Sport.pl+. Subskrypcja za 1 zł miesięcznie przez pół roku. Płatność 6 zł z góry za 6 miesięcy, potem 9,90 zł co cztery tygodnie.

wyborcza

REDAKCJA
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl

REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imieliński
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wieliński
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szałański
Problemy z dostępnością „Wyborczej” lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455

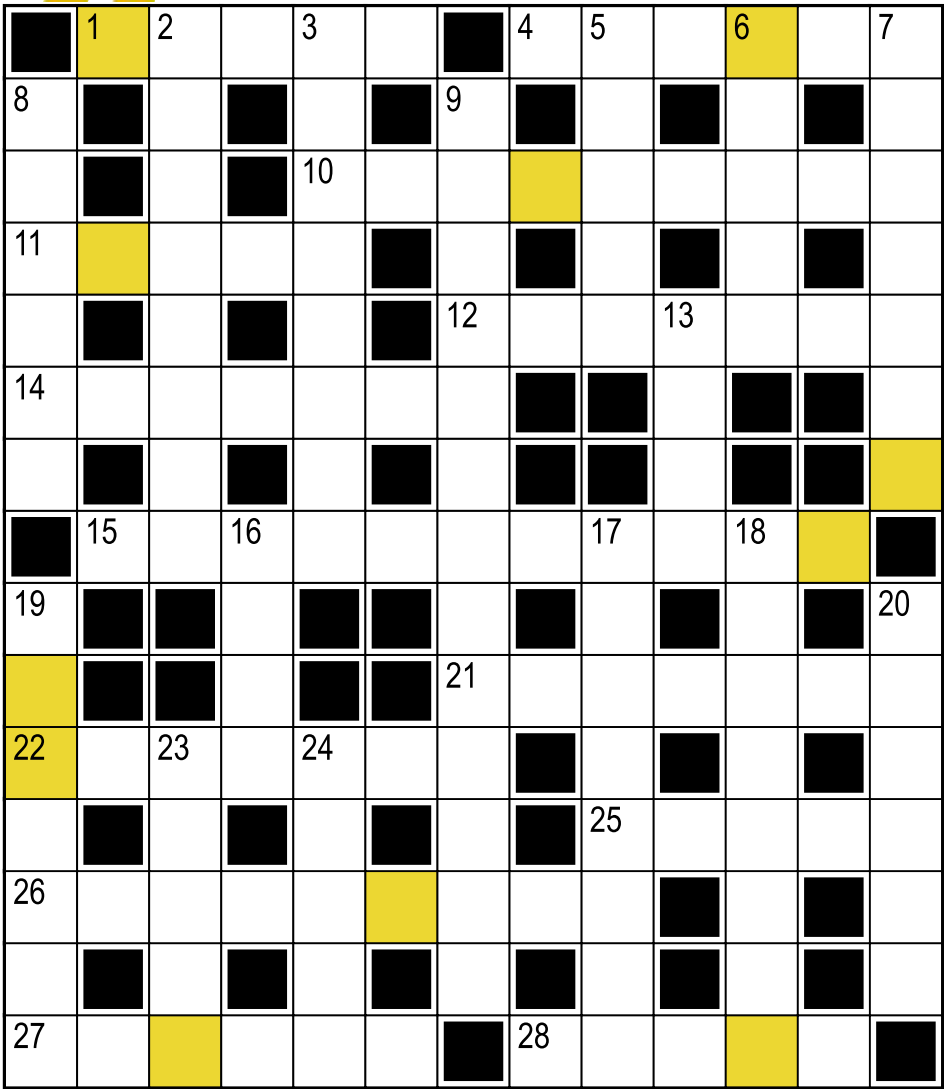
Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych:
facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl, instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Bartosz Wysocki
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X
Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.

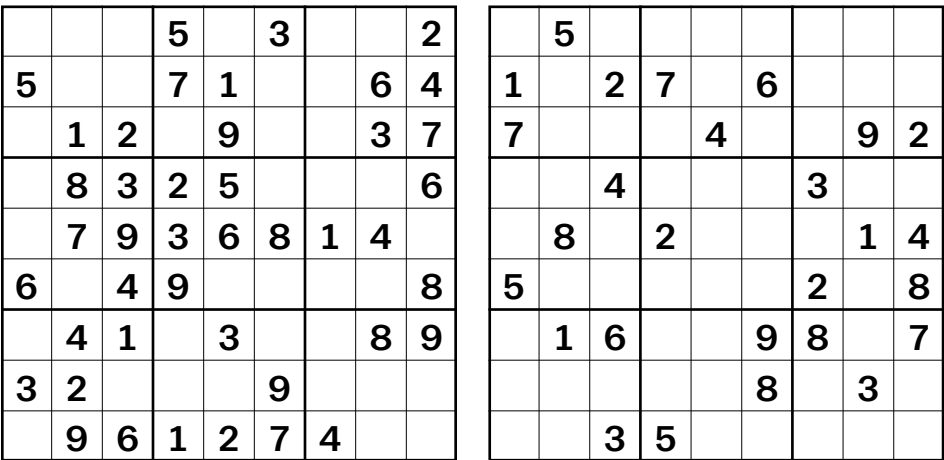
krzyżówka

Hasło:

Rozwiązanie „krzyżówki” nr 70 z 9.07:
Poziomo: 1) Opole 4) skopek 10) Wimbledon 11) ławki 12) rajgras 14) seriale 15) Dostojewski 21) nalepka 22) pijawki 25) znicz 26) jaskółczę 27) iloraz 28) pachy
Pionowo: 2) podwórko 3) lawirant 5) kolej 6) puder 7) koneser 8) potysk 9) impresjoniści 13) głos 16) siła 17) wilczęta 18) kopciuch 19) alpejki 20) marzec 23) Jasio 24) wtórka
Hasło: Kopia kopii.

su do ku

Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

- Poziomo:**
1) halucynacje, omamy
4) Dana Scully i Fox ..., agencji z serialu „Z Archiwum X”
10) Charkowianin lub Lwówianin
11) popularna czcionka komputerowa
12) ... natręctw, przypadłość serialowego detektywa Monka
14) jubileusz czyjejś działalności artystycznej
15) współpraca obywatela danego kraju z okupantem
21) specjalista od sposobów nauczania
22) żdziebełko, badylek
25) AC ..., zagra mecz derbowy z Interem
26) Afrykanka z Abudży
27) Ministerstwo ... Państwowych (wpisujemy w mianowniku)
28) Bob, laureat Oscara i Literackiej Nagrody Nobla

- Pionowo:**
2) rodzaj zakietu lub marynarki
3) śrutowa broń myśliwska, rodzaj dubeltówki
5) piżama, habit lub żupan
6) ciosy – stonie, szable – ?
7) ustalona z góry kwota podatku
8) kosztowności zgromadzone w baśniowym świecie
9) ... ustrojowa w Polsce, kojarzona z 1989 rokiem
13) „Nad pięknym, modrym Dunajem”
16) „Pryskają nieczułe ... i przesady światło ćmące” (Mickiewicz)
17) urzędnicy w salonie gier
18) na okręcie – to mesa
19) mały ładunek powodujący zapalenie materiału wybuchowego
20) ronienie też
23) powieść Jakuba Męcickiego (jak drzenie)
24) zapuszczany, gdy zerkamy komuś przez ramię

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34427030

Czekamy
na Twoje
uwagi i pomysły

ROZRYWKA
@WYBORCZA.PL

zakreślanka

Zakreślaj słowa z listy na planszy. Mogą być ukryte w wierszach, kolumnach lub prowadzić wężkiem. Niewykorzystane litery czytane rzędami utworzą hasło

Z	W	H	C	A	S	I
S	E	O	Ł	P	K	Z
S	C	K	E	O	O	E
Ł	J	A	Z	N	A	L
Y	P	I	U	Ł	B	R
O	T	E	T	Ą	D	Z
W	T	S	R	C	E	Y
E	B	L	A	M	O	S
M	S	Ć	Ś	O	R	T

brzdące meblarstwo pył znaleźisko
stromość etui szwecja pachotek

Hasło z 9.07: ukulele

skojarzenia

Patyki	Uwaga	Telewiz	Marchew
Śnieg	Woda	Kontrola	Haczyk
Niemowlę	Riposta	Astrolog	Węgielki
Paparazzo	Dolar	Astronom	Odprowa

Znajdź powiązania między hasłami i połącz je w cztery grupy po cztery hasła, by każdą grupę łączyło jedno wspólne skojarzenie.

Rozwiązanie z 9.07:
Z rzeczami używanymi: Komis, Lumpeks, Antykwariat, Lombard. **Części serca człowieka:** Przegródka, Przedsionek, Komora, Zastawka. **Zmarnowali pieniądze, przełuli majątek:** Marnotrawca, Birbant, Utracjusz, Hulaka. **Maszyny i urządzenia rolnicze:** Rozrzutnik, Roztrząsasz, Śrutownik, Wialnia

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34426992

Słownko

Wybierz słowo, sprawdzaj litery i kombinuj, aż skończą Ci się próby

Literówka

Kilka liter i jedno zadanie: ułożyć jak najwięcej słów

Jeszcze więcej rozrywki w Aplikacji Wyborczej

Szukaj w aplikacji

Zakreślanka

Skojarzenia

KATOWICE
TYGODNIK

Piątek, 10 lipca 2026 | Redaktorka prowadząca Beata Żurek

katowice.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: katowice@wyborcza.pl

Po połączeniu dwóch oddziałów onkologii dziecięcej

Sześć lekarek
zwolniło się jednego dnia

Zrobiliśmy wiele, aby spełnić oczekiwania lekarzy, ale żądania były wygórowane – wynika z informacji dyrektora szpitala. Onkolodzy nie chcieli między innymi ścisłego kontrolowania czasu pracy.

Przemysław Jedlecki

Budowa siedziby Śląskie Centrum Onkologii i Hematologii Dziecięcej w Zabrze kosztowała około 100 mln zł. Gmach wybudowano przy Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym nr 1. Nowy oddział powstał dzięki połączeniu istniejącego już od 1988 roku oddziału Onkologii i Hematologii Dziecięcej w Zabrze i Górnośląskim Centrum Zdrowia w Katowicach-Ligocie.

Szpitalę prowadzi Śląski Uniwersytet Medyczny.

Lekarki chorują i składają wypowiedzenia

1 lipca, pierwszego dnia działania Śląskiego Centrum Onkologii i Hematologii Dziecięcej, sześć lekarek z Ligoty poinformowało dział kadr, że są na zwolnieniu lekarskim i złożyły wypowiedzenia z pracy z dniem 9 lipca. O sprawie informowała TVP, która cytowała oświadczenie lekarek do Konsultanta Krajowego ds. Onkologii i Hematologii Dziecięcej prof. Jana Styczyńskiego.

Lista zastrzeżeń była długa. Dotyczyły między innymi tego, że w Zabrze mają być leczone dzieci z guzami mózgu, choć nie zajmowano się tym tu wcześniej, że w nowym miejscu ma być tylko jeden lekarz dyżurny na 58 łóżek i że pacjenci na niektóre badania i tak będą musieli być wożeni do Katowic.

„Z przykrością i żałowaniem odbieramy również podtrzymywaną narrację, jakoby ewentualne trudności w funkcjonowaniu nowego Centrum Onkologii miałyby wynikać z naszych rzekomych wygórowanych żądań finansowych. (...) Oświadczamy, że jest to nieprawda. Uważamy, że taka narracja to próba przykrycia braku właściwej organizacji pracy Centrum kosztem dobrych opinii o pracy katowickiego zespołu” – cytowano pismo lekarek.

Dyrektor o oczekiwaniach lekarzy

Dariusz Budziński, dyrektor SPSK nr 1, mówi „Wyborczej”, że oświadczenie onkolożek zna tylko z mediów.

– Nie miałem tego dokumentu w rękach. Wypowiedzenia z pracy nie były scenariuszem, który braliśmy pod uwagę – mówi dyrektor. Dodaje, że starał się pójść na rękę lekarzom w czasie rozmów o przenosinach do Zabrze. – Padło na przykład py-

• Śląskie Centrum Onkologii i Hematologii Dziecięcej w Zabrze FOT. MATERIAŁY PRASOWE

1 lipca, pierwszego dnia
działania Śląskiego Centrum
Onkologii i Hematologii
Dziecięcej, sześć lekarek z Ligoty
poinformowało dział kadr, że
są na zwolnieniu lekarskim
i złożyły wypowiedzenia z pracy
z dniem 9 lipca

tanie, czy będą nadal mogły prowadzić swoich pacjentów z Ligoty. Była na to zgoda – podkreśla.

Nie zgadza się z zarzutami, że zabrzański szpital nie jest dobrze przygotowany do leczenia dzieci.

– Uważam, że trudno wypowiadać się na temat działalności miejsca, w którym nie przepracowało się nawet dnia. Ten oddział działa od niemal czterech dekad – zwraca uwagę Budziński.

Przyznaje, że nie zgodził się na część postulatów pracowników, którzy mieli przejść z Ligoty do Zabrze.

– Jakiś czas temu wprowadziliśmy elektroniczne listy obecności. Każdy pracownik odbija

kartę przy wejściu i wyjściu. To kontrola czasu pracy. Padł postulat, by te osoby, które złożyły wypowiedzenia, były z tej procedury wyłączone – przyznaje dyrektor.

Nie chciał też się zgodzić na to, by onkolożki z Katowic miały w Zabrze dedykowane dla siebie miejsca parkingowe.

– A co do liczby lekarzy na dyżurach. Nigdy nie mówiłem, że będzie jeden. Mówiłem, że będzie to zależeć od liczby zajętych łóżek – wyjaśnia dyrektor zabrzańskiej placówki.

Pytamy też dyrektora o przywołane w piśmie lekarek zastrzeżenia dotyczące finansów.

– Przez trzy miesiące osoby zatrudnione w Centrum zarabiałby tyle samo, ile w Ligocie. Potem zarabiałby znacząco mniej – mówi dyrektor, ale dokładnych kwot nie chce podać.

Podkreśla, że działalność Śląskiego Centrum Onkologii i Hematologii Dziecięcej w Zabrze nie jest zagrożona. – Mamy 9 lekarzy oraz 9 rezydentów. Jeśli chodzi o koordynację opieki nad dziećmi z guzami mózgu, wspieramy się współpracą ze szpitalami w Krakowie, Łodzi i Ligocie. Terapie są kontynuowane – dodaje.

Fundacja Iskierka:
Sytuacja nie służy dzieciom

Oświadczenie w sprawie Śląskiego Centrum Onkologii i Hematologii Dziecięcej w Zabrze

wydała także Fundacja Iskierka, która wspiera chore dzieci.

Aneta Klimek-Jędryka, rzeczniczka fundacji, nie ukrywa, że rodzice chorych dzieci martwią się tą sytuacją. – Myślę, że zostali gdzieś zgubieni w procesie łączenia oddziałów. Było dość czasu, by dobrze to przygotować – mówi rzeczniczka.

Dodaje, że do tej pory rodzice dostawali zapewnienia, że przejście lekarzy będzie płynne i bez szkody dla pacjentów. – Napięcie wśród rodziców jest duże. Ten proces nie poszedł, tak jak wszyscy zakładali – mówi Klimek-Jędryka.

Nie chce oceniać zachowania lekarek. – To zaskakujące i szokujące. Najważniejsza jest przecież opieka nad chorymi dziećmi. Nie powinno być tak, że szukają leczenia poza regionem – mówi.

Dodaje, że Iskierka jest obecna w Zabrze i wspiera dzieci oraz rodziców. – Ale rozumiem zaskoczenie. To nowe miejsce. Rodzice nie pojmują, dlaczego oddział w Katowicach nie może działać – mówi.

Dyrekcja szpitala opublikowała już ogłoszenie rekrutacyjne do zespołu lekarskiego. – Mocno trzymamy kciuki, by dzieci z guzami mózgu mogły być tu leczone. Takie było założenie, gdy powstawał pomysł budowy tego Centrum – podkreśla Aneta Klimek-Jędryka. ●

Metropolia po nowemu

Do jednego miasta jeszcze nam daleko

Jedlecki

Górny Śląsk z Pomorzem połączyła radość z nowej ustawy o metropoliach. Jest potrzebna, ale to szansa, którą łatwo zmarnować.

W Polsce działa tylko jedna usankcjonowana przepisami metropolia. Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia istnieje już od dziewięciu lat, ale od dłuższego czasu było dla wszystkich jasne, że w dotychczasowej formule prawnej i zmieniających się okolicznościach, GZM wyczerpała swoje możliwości.

Świat pędził do przodu, rozpoczęła się transformacja gospodarcza i energetyczna, Rosja napadła na naszego sąsiada, a pod strzechy zawitała sztuczna inteligencja. Tymczasem GZM bazowała na przepisach, które z trudem wynegocjowano, chwilami wręcz wyproszone dekadę temu. Metropolia, którą tworzy 41 miast i gmin, dostała kompetencje, które można tak naprawdę wyliczyć na palcach jednej ręki.

Kluczowe zdanie dotyczyło organizowania publicznego transportu. Metropolia miała też dbać o promocję, rozwój społeczno-gospodarczy, czy koordynację planowania przestrzennego miast. I tyle.

GZM WYCZERPAŁA MOŻLIWOŚCI

GZM nie mogła zatem zbyt wiele. Mimo prób nie udało się np. rozpocząć przygotowań do budowy spalarni odpadów. Trudno było też o dalszą integrację miast i współpracę z powiatami czy województwem.

Równolegle ze staraniami o nowelizację ustawy na Pomorzu trwały zabiegi o ustawę metropolitalną dla Trójmiasta oraz okolicznych gmin. W końcu ustawa powstała, a kilka dni temu prezydent Karol Nawrocki ją podpisał. Zrobił to, mimo że PiS zarówno w Sejmie, jak i Senacie konsekwentnie głosował

• Kierunek GZM Neon Katowice FOT. MATERIAŁY PRASOWE KIERUNEK GZM

przeciwko tym przepisom. Apele o podpis pod ustawą, która tworzy metropolię w Trójmieście i wzmacnia GZM sła-li do Nawrockiego samorządowcy z obu tych miejsc.

A gdy prezydent Nawrocki podpisał już złożył, wielu polityków i samorządowców słusznie ogłosiło, że oto miasta stają przed nową szansą zmiany wielu rzeczy na lepsze, że oto jesteśmy o krok bliżej do tworzenia jednego organizmu miejskiego.

– Dla Katowic i całej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii to również istotny sygnał. Nowe przepisy wzmacniają możliwości działania naszej metropolii i tworzą lepsze warunki do realizacji wspólnych inwestycji, rozwoju transportu publicznego oraz skuteczniejszego odpowiadania na wyzwania związane z transformacją gospodarczą i przestrzenną – mówił Marcin Krupa, prezydent Katowic.

Leszek Pietraszek, szef GZM, dopowiadał, że dzięki nowym przepisom GZM będzie mogła jeszcze skuteczniej

rozвивać transport publiczny, odpowiadać na wyzwania transformacji gospodarczej i przestrzennej oraz wzmacniać konkurencyjność całego regionu.

POMORZU BĘDZIE ŁATWIEJ?

To wszystko prawda. Ale trzeba podkreślić, że szanse, które daje nowa ustawa metropolitalna, łatwo również zmarnować. Paradoksalnie, łatwiej będzie o to w Trójmieście i okolicy, niż w GZM. Na Górnym Śląsku i w Zagłębiu mamy bowiem większe doświadczenie we współpracy miast, głównie dzięki KZK GOP, który organizował wspólny transport, choć krytyki jakości usług nie uniknął.

Na Pomorzu jeszcze trudniej będzie pogodzić interesy 61 miast i gmin niż 41 podmiotów w GZM. Na Górnym Śląsku i w Zagłębiu trudniej niż w Trójmieście będzie zadbać o gospodarkę. Nadmorskie gminy nie muszą się przecież martwić o zamykanie kopalnie i poprzemysłowe tereny.

Trójmiasto z przyległościami będzie się jednak musiało zmierzyć z budową spójnego systemu transportu publicznego, czym z sukcesem zajęła się GZM. Od lat cieszymy się na Górnym Śląsku i w Zagłębiu wspólnym biletem, na cały transport publiczny – łącznie z regionalną koleją i integracją z systemem wypożyczalni rowerowych.

Na terenie GZM trzeba będzie jednak myśleć o tym, jak dostosować miejskie usługi do coraz mniejszej liczby mieszkańców.

USTAWA DAJE, NIE ZMUSZA

Nowa ustawa to też konkret w postaci możliwości budowy spalarni śmieci, wsparcia uczelni. Metropolia zyskuje też większe kompetencje w planowaniu mobilności. Istotną zmianą jest poszerzenie katalogu o linie kolejowe, drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe, w których GZM ma opiniować inwestycje transportowe. Będą mogły też powstawać centra usług wspólnych dla miast. Już od jakiegoś czasu w kulisach mówi się np. o wspólnym prowadzeniu urzędów pracy.

Nowe przepisy pozwalają na to, by metropolie zajęły się tymi przedsięwzięciami, które może wykonać lepiej i skuteczniej niż poszczególne miasta. Co więcej, gminy z obu metropolii będą mogły zawierać porozumienia z powiatami czy województwem, a nawet rządowymi agendami na wykonywanie lub koordynowanie ich zadań. Można sobie wyobrazić, że np. GZM przejmie prowadzenie niektórych szpitali albo zajmie się koordynacją szkolnictwa ponadpodstawowego.

Ustawa ma zatem ogromną zaletę. Jej istotą jest to, że daje możliwości, ale do nich nie zmusza. I to właśnie będzie testem, czy przepisy wejdą w życie, a nie zostaną tylko na papierze. ●

Przemysław Jedlecki

OGŁOSZENIE PŁATNE

Katowice/34442734

OGŁOSZENIE PŁATNE

Częstochowa/34442913

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCYKatowice/34443049

Prezydent Miasta Mysłowice informuje:

Na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta Mysłowice, na II piętrze oraz na stronie internetowej www.myslowice.pl, BIP podano do publicznej wiadomości szczegółowe wykazy nieruchomości stanowiących własność Gminy Mysłowice przeznaczonych do:

dzierżawy:

- zawarcia na czas nieoznaczony umowy dzierżawy nieruchomości niezabudowanej, położonej przy ulicy Cmentarnej, stanowiącej własność Gminy Mysłowice – z przeznaczeniem pod miejsca postojowe dla samochodu ciężarowego, dwóch koparek oraz przyczepy (nowa dzierżawa), zarządzenie 332,
- zawarcia na czas nieoznaczony umowy dzierżawy nieruchomości zabudowanej, położonej przy ulicy Ludomira Różyckiego, stanowiącej własność Gminy Mysłowice – z przeznaczeniem pod altana śmietnikowa wraz z placem gospodarczym (przedłużenie dzierżawy), zarządzenie 331,
- zawarcia na czas nieoznaczony umowy dzierżawy nieruchomości, położonej przy ulicy Laryskiej stanowiącej własność Gminy Mysłowice – z przeznaczeniem pod stację transformatorową (nowa dzierżawa), zarządzenie 343,
- na okres trzech lat przy ulicy Bohaterów Getta nieruchomości zabudowanej stanowiącej własność Gminy Mysłowice – z przeznaczeniem pod cele magazynowe, garaże, cele składowe, zieleni izolacyjna (przedłużenie dzierżawy), zarządzenie 344,
- na okres trzech lat przy ulicy Jana Dzierżonia nieruchomości zabudowanej stanowiącej własność Gminy Mysłowice – z przeznaczeniem pod ogródek letniej konsumpcji (nowa dzierżawa), zarządzenie 345.

termin wywieszenia: 10.07.2026r. do 31.07.2026r.

Zarząd Robotniczej Spółdzielni Mieszkaniowej Hutnik w Częstochowie, Al. Wojska Polskiego 118

ogłasza ustny nieograniczony przetarg na zbycie własności lokali mieszkalnych położonych w Częstochowie:

- 1. ul. Zamenhofska 15 m 10.**
Powierzchnia użytkowa mieszkania 24,83 m².
Mieszkanie jednopokojowe, usytuowane na I piętrze.
Cena wywoławcza wynosi 107 000,00 zł. Wadium 10 700,00 zł.
Przetarg odbędzie się 22 lipca 2026r. godz. 11⁰⁰ w siedzibie Spółdzielni – Al. Wojska Polskiego 118, pokój nr 30.
- 2. Al. Niepodległości 41B m 32.**
Powierzchnia użytkowa mieszkania 39,5 m².
Mieszkanie dwupokojowe, usytuowane na IV piętrze.
Cena wywoławcza wynosi 173 200,00 zł. Wadium 17 320,00 zł.
Przetarg odbędzie się 22 lipca 2026r. godz. 11³⁰ w siedzibie Spółdzielni – Al. Wojska Polskiego 118, pokój nr 30.

Zarząd zastrzega sobie prawo odwołania przetargu bez podania przyczyny.

Stawający do przetargu obowiązani są wnieść wadium płatne przelewem na konto bankowe Spółdzielni: PKO BP S.A. 19 1020 1664 0000 3102 0114 0300

Wpłaty wadium należy dokonać najpóźniej do 20 lipca 2026r.

Na przetarg należy przybyć z dowodem osobistym oraz dowodem wpłaty wadium.

Umowa o ustanowienie odrębnej własności lokalu na rzecz osoby, która wygra przetarg nastąpi poprzez zawarcie aktu notarialnego, w terminie uzgodnionym z notariuszem, po dokonaniu przez wygrywającego przetargu pełnej wpłaty wylicytowanej wartości lokalu.

Koszt zawarcia aktu notarialnego pokrywa wygrywający przetarg.

Osoby zainteresowane przystąpieniem do przetargu mogą zapoznać się z regulaminem przetargu na stronie rsmhutnik.pl lub w biurze Spółdzielni – pokój nr 8.

Informację o mieszkaniu można uzyskać w biurze Spółdzielni – dział członkowsko-mieszkaniowy, pokój nr 15, tel. 691-400-768 lub 34/323-26-36 wew. 112.

Mieszkanie można oglądać, po wcześniejszym uzgodnieniu terminu w administracji osiedla: ADS Hutników – Częstochowa, ul. Zamenhofska 20 – tel. 34 323-23-03.

PREZYDENT MIASTA ŻORY

Działając zgodnie z art. 35 ustawy z 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz.U 2026 r. poz. 399), zawiadamia o wywieszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Żory al. Wojska Polskiego 25, III piętro (tablica ogłoszeń Wydziału Skarbu Miasta) wykazu nieruchomości przeznaczonej do dzierżawy położonej przy ulicy Sejmu Śląskiego działki numer 1900/95.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCYKatowice/34443048

PREZYDENT MIASTA ŻORY

Działając zgodnie z art. 35 ustawy z 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz.U 2026 r. poz. 399), zawiadamia o wywieszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Żory al. Wojska Polskiego 25, III piętro (tablica ogłoszeń Wydziału Skarbu Miasta) wykazu nieruchomości przeznaczonej do oddania w najem położonej przy ulicy Katowickiej działki numer 780/124.

Prokuratura „aresztowała” obraz, bo alpinista nie miał dowodu jego nabycia

Ministerstwo nie potwierdza ustaleń śledczych

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyznało, że obraz „Dzieci nad wodą” nie jest wpisany do rejestru utraconych dóbr kultury. – Będziemy domagać się jego zwrotu – zapowiada prawniczka alpinisty.

Marcin Pietraszewski

Bohaterem tej historii jest 92-letni Adam Zyzak. To legenda polskiego alpinizmu. Ma na koncie imponujące przejścia w Tatrach, Alpach, Andach i na Kaukazie. Zdobył też Mount McKinley, najwyższy szczyt Alaski. Zyzak mieszka na Osiedlu Ptasim w Katowicach.

W 2025 roku Zyzaka odwiedził Stanisław Pisarek, właściciel katowickiego wydawnictwa Stapis. W trakcie rozmowy zauważył na ścianie obraz trójki dzieci bawiących się na plaży.

– Adam powiedział, że to pamiątka po wujku, który w czasie wojny kupił mieszkanie w Warszawie, ale przed powstaniem wrócił z tym obrazem do rodzinnego domu. Adam nie potrafił podać autora dzieła, twierdził tylko, że rodzina ma go od 1944 r. – wspomina Pisarek.

IDENTYFIKACJA ANTYKÓW

Pisarek zrobił zdjęcie płótna i opublikował go na portalu zajmującym się identyfikacją, a także kupnem i sprzedażą antyków. „Dobry wieczór. Czy można dowiedzieć się czegoś o tym obrazie i jego autorze? Płótno z widocznym uszkodzeniem. Wymiary ok 60x90 cm. Uwaga – uprzedzam ew. pytania na priv. Obraz nie jest przeznaczony na sprzedaż – jest dla kogoś ważną, rodzinną pamiątką. Proszę zatem nie zadawać takich pytań” – napisał.

Internauci bardzo szybko zidentyfikowali, że autorem dzieła był Feliks Michał Wygrzywalski. O dyskusji w sieci dowiedzieli się policjanci z Centralnego Biura Zwalczania Cyberprzestępczości, przekazując informację o obrazie Wygrzywalskiego kolegom z wydziału kryminalnego Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach. A ci powiadomili śledczych z działu wojskowego Prokuratury Rejonowej Katowice Południe. To jednostka zajmująca się między innymi poszukiwaniem

• **Obraz zabrany na polecenie prokuratury w Katowicach z domu alpinisty Adama Zyzaka**

FOT. MATERIAŁY POLICJI

dziel sztuki zaginionych w czasie II wojny światowej.

Pracujący w niej prokurator Mateusz Kurpanik uznał, że wiszący w domu Zyzaka obraz pochodzi z zaginionej kolekcji profesora Leona Babińskiego. To prawnik, który w okresie dwudziestolecia międzywojennego współtworzył wymiar sprawiedliwości w Polsce. W czasie powstania warszawskiego jego mieszkanie zostało zniszczone, a znajdujące się w nim dzieła sztuki trafiły na listę zaginionych. Babiński w odrębnym wykazie swojej kolekcji napisał, że „Dzieci nad wodą” miały wymiary 30 na 40 centymetrów.

OBRAZ ZE STATUSEM DOWODU RZECZOWEGO

Policja zabrała obraz z domu Adama Zyzaka. Decyzją prokuratury trafił do Muzeum Śląskiego i ma status dowodu rzeczowego w postępowaniu karnym.

„W toku postępowania uzyskano opinię biegłego z zakresu wyceny i identyfikacji dzieł sztuki, z której wynika, że zabezpieczony obraz stanowi oryginalne dzieło Feliksa Michała Wygrzywalskiego oraz pozostaje zgodny z danymi ujawnionymi w rejestrze strat wojennych w zakresie

autora, tematyki, techniki wykonania oraz okresu powstania” – napisała „Wyborczej” prokurator Maria Paszek, szefowa Prokuratury Rejonowej Katowice Południe. Dodała, że Adam Zyzak nie przedłożył żadnych dokumentów potwierdzających tytuł prawny do przedmiotowego dzieła, a także potwierdzenie jego legalnego nabycia.

Wycena „Dzieci nad wodą”

25
20

TYS. ZŁ

• **Na tyle wyceniono wartość obrazu z kolekcji Leona Babińskiego. Prokuratura znalazła już spadkobierców, którzy wyrazili chęć przejęcia obrazu**

– Prokuratura zapomina, że w pierwszej połowie 1944 r. ten obraz nie był jeszcze dziełem sztuki, jego autor żył i nikt wtedy nie wystawiał paragonów za zakupy – podkreśla Pisarek. W imieniu Zyzaka wynajął radczynię prawną Alicję Manię, która zaczęła badać sprawę. I ustaliła, że biegła, która wydała opinię w sprawie „aresztowanego” obrazu, napisała w swojej opinii, że nie ma wątpliwości, iż to dzieło Feliksa Michała Wygrzywalskiego „Trzej chłopcy nad wodą” (inny wariant tytułu „Dzieci nad wodą”).

Według biegłej obraz znajduje się w „bazie strat wojennych prowadzonej przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego” i jest tam zarejestrowany pod dwoma różnymi sygnaturami i tytułami. Przyznała jednak, że na płótnie jest co najmniej jedna dziewczynka, a przejęty przez policję obraz ma inne wymiary niż te, które Leon Babiński podał w wykazie utraconej kolekcji. Zaznaczyła jednak, że właściciel mógł błędnie określić po wojnie jego wymiary.

SPADKOBIERCY BABIŃSKIEGO

Radczyni prawna Alicja Mania zwróciła się więc do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego o wydanie

odpisu z krajowego rejestru utraconych dóbr kultury. Wskazała, że chodzi o obraz „Dzieci nad wodą”. Podała jego sygnaturę z ministerialnej bazy danych strat wojennych.

Resort kultury odpisał jej, że baza nie jest oficjalnym rejestrem utraconych dzieł kultury, wpisy w niej dokonuje się na podstawie dobrowolnych zgłoszeń, a gromadzone tam informacje są weryfikowane w podstawowym zakresie. Ministerstwo zaznaczyło, że baza jest narzędziem pomocniczym, znajdujące się tam informacje gromadzi się w celach badawczych i nie spełnia definicji rejestru publicznego.

„Faktem znanym organowi z urzędu jest brak wpisu przedmiotowego obiektu, którego dotyczy żądanie – obrazu Feliksa Michała Wygrzywalskiego pt. „Dzieci nad wodą” do krajowego rejestru utraconych dzieł kultury” – czytamy w piśmie MKiDN.

– To stwierdzenie chyba przesądza, że obraz zabrany z domu mojego klienta nie jest dziełem sztuki utraconym w czasie wojny. Dlatego złożę zażalenie na decyzję prokuratury w sprawie zatrzymania płótna i uznania go za dowód rzeczowy. Takie działania naraziło prawa mojego klienta – zapowiada radczyni Alicja Mania.

Prokuratura znalazła już spadkobierców Leona Babińskiego, którzy wyrazili chęć przejęcia obrazu. Jego wartość wyceniono na 25 tys. zł. ●

Rodzina obwinia urzędników

Zbankrutowaliśmy przez pom

Bożena Kasperska przez lata prowadziła stację paliw. Teraz jest na zasilku, jej syn trafił do szpitala psychiatrycznego, a dom może zlicytować komornik. PARP ma inne zdanie.

Michalina Bednarek

Bożena Kasperska w 2013 roku otrzymała dotację z Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Skorzystała z programu „Paszport do eksportu”. Nie udało jej się zrealizować tego, co chciała.

– Chcieliśmy zająć się eksportem różnych rzeczy w czterech krajach, w tym w Wielkiej Brytanii, a pieniądze z dotacji zostały wykorzystane na nawiązywanie kontaktów i próbę uruchomienia nowego biznesu. Nic jednak z tego nie wyszło, Brytyjczycy wyszli z Unii Europejskiej, nie udało nam się znaleźć kontrahentów – mówi kobieta. Dotacja na nowy projekt, który rozwijała z mężem Rafałem, wyniosła 240 tys. zł.

O problemach poinformowali PARP. Umowa zakładała, że przedsiębiorcy będą składać cyklicznie raporty z tego, czy projekt jest realizowany i rozliczać kolejne transze dofinansowania. – Nigdy niczego przed PARP nie ukrywaliśmy – zapewnia pan Rafał.

Małżeństwo czekało na decyzję PARP, czy i jak mają zwrócić pieniądze. Ta nadeszła w 2021 roku, ale małżeństwo nie odebrało listu.

– Pierwszego listu nie odebraliśmy, myśląc, że to nasza wina, ale jak się okazało, dopiero w styczniu 2025 roku, przesyłka była źle adresowana. Do tego jednak wróć.

Warto podkreślić, że nie spodziewaliśmy się, że oni o nas zapomną. Po prostu czekaliśmy na ich ruch. O tym, że decyzja o cofnięciu dotacji zapadła, dowiedzieliśmy się kiedy przyszedł kolejny list. Poinformowano nas, że zostaliśmy wykluczeni z możliwości ubiegania się o dodatkowe dotacje z UE. Żona skontaktowała się wtedy z PARP i dowiedzieliśmy się, że musimy zwrócić całą pożyczkę. To nie był dla nas problem, ale zaproponowano nam, abyśmy jeszcze złożyli wniosek o ulgę w postaci rozłożenia kwoty na raty czy jej redukcji – opowiada pan Rafał.

Ta decyzja także była odmową, ale znów nie dotarła do małżeństwa.

– Przyznaję, że wtedy to już była nasza wina. Nie było nas w domu, nie odebraliśmy listu z pozostawionego awizo, ale też na awizo nie ma informacji, od kogo jest przesyłka. Tak czy inaczej, dalej żyliśmy w nieświadomości – mówi pan Rafał.

Pani Bożena dodaje: PARP odrzuciła mój wniosek o redukcję zadłużenia oraz o rozłożenie kwoty na raty, argumentując, że obywatel nie jest najważniejszy. A przecież możliwości pomocy w spłacie wynika wprost z ustawy o PARP. Prowadziłam działalność gospodarczą od wielu lat, zawsze płaciłam podatki i wszelkie zobowiązania. Nigdy nie korzystałam z pomocy państwa, również podczas pandemii. PARP o tym wiedziała, bo dostarczałam im wszystkie oświadczenia, wyciągi bankowe z trzech lat, PIT-y. Wszystko, co mogło mi pomóc w uzyskaniu pomocy do spłaty zadłużenia. Podsumowując, prześwietlili moją sytuację w 100 procentach.

KONTA BANKOWE ZOSTAJĄ ZAJĘTE

Małżeństwo dalej czekało na decyzję, która już zapadła, ale oni o tym nie wiedzieli. Do lutego 2023 roku, kiedy firmowe i prywatne konta bankowe kobiety zostały zablokowane. W Urzędzie

Skarbowym pani Bożena dowiedziała się, że to przez zgłoszenie z PARP. Kobieta natychmiast pojechała do siedziby Agencji na rozmowę.

– Odpowiedzieli mi na spotkaniu w lutym, żebym znów złożyła kolejny wniosek o ulgę. Natychmiast to zrobiłam i dostałam informację, że rozpatrzenie go potrwa dwa, może trzy miesiące. Pod koniec kwietnia dostałam informację, że odpowiedź dostanę do 30 czerwca – mówi.

Pan Rafał dodaje, że nic nie wzbudziło ich niepokoju, bo w końcu PARP miała zabezpieczenie w postaci ich domu, wartego wówczas około 800 tys. zł.

– PARP niczego nie ryzykowała. Ale my chcieliśmy jeszcze powalczyć o jakąś formę ulgi, skoro była taka możliwość. Niestety, oni przez miesiące zwlekali z wydaniem ostatecznej decyzji, a nas to doprowadziło do ruiny. Gdyby już wtedy nam powiedzieli „spłaćcie wszystko od razu”, to byśmy wzięli kredyt i spłacili – mówi mężczyzna.

Wydanie decyzji PARP ostatecznie wydłużyła do marca 2024 roku. – W tym czasie ciągle były wyznaczane nowe terminy i prośby o kolejne dokumenty. We wrześniu na przykład poproszono mnie o złożenie oświadczenia o wysokości rat, jakie jestem w stanie wpłacać co miesiąc, a ja zaproponowałam 4 tys. zł. Wówczas wciąż jeszcze prowadziłam stację paliw. Po co mnie o to wszystko pytali? To dawało nadzieję – mówi pani Beata.

Mimo zablokowanych kont udało się jej utworzyć konto techniczne, które zostało zwolnione przez Urząd Skarbowy, a dzięki któremu wciąż mogła prowadzić stację i opłacać pracowników, w tym syna, który też tam pracował. Z tego konta opłacała też ZUS i podatki.

– Zapożyczyliśmy się u rodziny. Wciąż jednak mieliśmy nadzieję, że dostaniemy decyzję i popchniemy sprawę dalej. W tym czasie PARP już miała hipotekę na naszym domu. Co im szkodziło dać możliwość spłaty w ratach? – mówi pan Rafał.

ORLEN WYPOWIADA UMOWĘ

W międzyczasie Orlen dostał pismo z Urzędu Skarbowego o zajęciu wynagrodzenia pani Bożeny, wynikającego z umowy z koncernem. – To spowodowało natychmiastowe rozwiązanie ze mną umowy o współpracy. Wtedy straciłam źródło dochodu, a co za tym idzie, możliwość spłaty zadłużenia nawet w ratach – mówi Kasperska.

W wypowiedzeniu umowy Orlen napisał: „Wypowiedzenie umowy o prowadzenie stacji paliw. Rozwiązanie umowy nastąpi z dniem 15 listopada 2023 roku”. Tyle, bez wyjaśnienia.

Pani Bożena wysłała odwołanie na decyzję Orlenu, ale nie otrzymała odpowiedzi. Podkreślała w nim, że stację prowadzi nieprzerwanie od 2011 roku, najpierw pod marką Lotos, a od 2022 roku pod szyldem Orlenu.

– Sytuacja, w której się znalazłam, nie miała nigdy negatywnego przełożenia na pracę stacji ani jej pracowników, wręcz przeciwnie. Obecna trudna sytuacja, nie do końca jest zawiniona przez mnie, jednakże nie uchylam się od odpowiedzialności i aktywnie uczestniczę w jej jak najszybszym rozwiązaniu – argumentowała. Nic to nie dało.

– Marcowa odpowiedź PARP była odmowna. Nie wzięto pod uwagę mojej sytuacji, która

• **Październik 2023 r. Poseł Michał Szczurba podczas kontroli poselskiej w Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości** FOT. JACEK MARCZEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Dotacja

240

TYSIĘCY ZŁOTYCH

• **Tyle wyniosła dotacja z Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Bożeny Kasperskiej, która przez lata prowadziła stację paliw**

była spowodowana bezzasadną opieszałością PARP. Od tej decyzji przysługiwało mi odwołanie, które złożyłam w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej – mówi pani Bożena.

Ma żal do urzędników, że postępowanie się przeciągało i ostatecznie doprowadziło do utraty firmy. Rodzina żyła w ciągłym stresie. Syn Kasperskich zachorował, miał próbę samobójczą. Od tego czasu leczy się z depresji, a kobieta, ze strachu o niego, nie odstępowała go o krok.

– Byłam wtedy na zasilku dla bezrobotnych, mój syn w jednym roku był dwa razy w szpitalu psychiatrycznym – raz kiedy dowiedział się o zablokowaniu naszych kont, drugi po wypowiedzeniu umowy na prowadzenie stacji oraz świadomości straty pracy. Gdyby nie rodzina, która wspierała mnie finansowo, już dawno nie byłabym w stanie funkcjonować, o leczeniu syna nie wspominając – mówi.

Aktualnie kobieta spłaciła PARP około 100 tys. zł. I, jak mówi, spłaciłaby wszystko – 399 tys. zł, czyli kwota główna i odsetki – gdyby nie urzędnicza machina, która pozbawiła ją zarobku.

– Bulwersujące w całej sprawie są dwie rzeczy. Po pierwsze świadome przedłużanie sprawy, które doprowadziło do upadku mojej firmy, a po drugie kompletne ignorowanie mojej sytuacji rodzinnej, do której oni doprowadzili, a o której sygnalizowałam w każdej rozmowie telefonicznej, w mailach, listach. Na moje pisma o trudnej sytuacji, nie reagowały również inne urzędy jak Ministerstwo Sprawiedliwości czy Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej – opowiada kobieta.

Jak zapewnia Kasperska, w każdym piśmie do PARP deklarowałam chęć spłaty zadłużenia.

– Problem tkwił jedynie w tym, że nie dysponowałam kwotą na jednorazową spłatę zadłużenia – mówi kobieta.

Odwołanie do ministerstwa nie przyniosło skutku. W swojej decyzji, ministerstwo poparło PARP, a także dokładnie prześwietliło finansy rodziny. W decyzji na przykład przywołano, że rodzina nie jest w trudnej sytuacji, bo został zakupiony portfel czy lekarstwa w aptece.

– Portfel został zwrócony, więc jedynym argumentem „potwierdzającym” naszą dobrą sytuację finansową są zakupy w aptece, ale wobec pełnej wiedzy urzędników o leczeniu syna, taki argument jest co najmniej kontrowersyjny. Ostatecznie wyszło na to, że jesteśmy oszustami. A komornik zabrał nam nawet 20-letni samochód, mimo że nasz dom jest wciąż objęty hipoteką – dodaje pan Rafał.

Na pytania „Wyborczej” urzędnicy ministerstwa nie odpowiedzieli, mimo że wysłaliśmy je pod koniec maja. Jak czytamy w decyzji MFIPR, sytuacja przedsiębiorcy „została dogłębnie zbadała (...) i w tej sprawie nie wystąpiły szczególne ani niespodziewane sytuacje (...) nie stanowią o tym niepowodzenia finansowe, związane z działalnością gospodarczą”. W piśmie jest tam także stwierdzenie, że „uznanie ulgi stawiałoby rodzinę w roli uprzywilejowanej wobec innych przedsiębiorców”.

PARP: PIENIĘDZY NIE ZWRÓCONO DOBROWOLNIE

PARP wyjaśniła „Wyborczej”, że pani Bożena faktycznie otrzymała dofinansowanie na swój projekt proekspertowy w ramach jednoosobowej działalności gospodarczej. Zgodnie z umową zawartą z PARP była zobowiązana do osiągnięcia celu projektu, czyli rozpoczęcia sprzedaży eksportowej usług doradczych dla branży spożywczej na rynkach zagranicznych oraz do osiągnięcia określonych we wniosku wskaźników rezultatu, w tym przychodów z eksportu i wzrostu udziału eksportu w sprzedaży ogółem.

Obowiązki te miały zostać zrealizowane w trzy lata od zakończenia projektu, czyli do 30 listopada 2018 roku. – W odpowiedzi na wezwanie beneficjentka poinformowała, że nie rozpoczęła sprzedaży eksportowej. W konsekwencji nie osiągnęła również zakładanych wskaźników dotyczących przychodów z eksportu – mówi nam Aneta Zielińska-Sroka, rzeczniczka PARP.

nyłkę w adresie

PARP wezwwała zatem panią Bożenę do zwrotu wypłaconego dofinansowania wraz z odsetkami. – Ponieważ pieniądze nie zostały zwrócone dobrowolnie, PARP wszczęła postępowanie administracyjne, które zakończyło się wydaniem decyzji o zwrocie dofinansowania – dodaje rzeczniczka.

Zapytaliśmy, dlaczego argumenty Bożeny Kasperskiej nie przekonały PARP do zmiany decyzji. – Beneficjentka dwukrotnie składała do PARP wnioski o zastosowanie ulg dotyczących należności wynikającej z decyzji o zwrocie dofinansowania. PARP uznała, że w sprawie nie wystąpiły przesłanki uzasadniające umorzenie należności. Instytucja umorzenia ma charakter wyjątkowy i może być stosowana wyłącznie w sytuacjach nadzwyczajnych, niezależnych od beneficjenta i niemożliwych do przewidzenia. W tym przypadku należność powstała w związku z niewywiązaniem się z warunków umowy, a więc okolicznościami zależnymi od beneficjentki – zaznacza rzeczniczka w odpowiedzi dla „Wyborczej”.

I dodaje, że przyznanie ulgi w postaci umorzenia naruszałoby zasadę równego traktowania wszystkich podmiotów korzystających ze środków publicznych.

Rzeczniczka potwierdziła nam, że pomimo decyzji PARP z 28 marca 2022 roku, odmawiającej udzielenia ulgi, pani Bożena przez kolejne miesiące nie uregulowała należności, ani nie dokonała częściowej spłaty zobowiązania.

Rzeczniczka PARP wyjaśniła, że w przypadku wniosku o rozłożenie należności na raty, kluczowe znaczenie miała niewystarczająca zdolność do spłaty zadeklarowana przez panią Bożenę. PARP analizowała możliwość zastosowania tej ulgi, jednak przedstawione informacje nie pozwalały na przyjęcie, że zobowiązanie będzie realnie spłacane.

Dodatkowo PARP nie zgadza się z twierdzeniem, że pierwsza decyzja z żądaniem zwrotu dofinansowania z 2021 roku została doręczona nieprawidłowo.

PARP NIE MA SOBIE NIC DO ZARZUCENIA

– Decyzja została wysłana na prawidłowy adres. Adres wykorzystany do doręczenia był zgodny zarówno z danymi wskazanymi przez bene-

ficjentkę w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, jak i z adresem widniejącym w ostatnim aneksie do umowy o dofinansowanie, podpisanym przez beneficjentkę – mówi rzeczniczka PARP.

Małżeństwo nie zgadza się z taką argumentacją. – Decyzja nie została wysłana na prawidłowy adres, ponieważ adres o numerze 19/A nie istnieje. To, że źle zaadresowana przesyłka dotarła do nas w 2015 roku to przypadek. PARP obowiązywał adres z umowy z nami, a tam stoi jak byk „19A”, a nie „19/A”. Wszystkie kolejne listy były adresowane prawidłowo, czyli z 19A na kopercie, co oznacza, że wtedy nastąpiła pomyłka w adresie. Być może PARP ma jakiś list z adresem 19/A, który do nich wrócił z adnotacją o błędnym adresie, ale zapewne go nie ujawnia. NSA wielokrotnie podkreślał, że to na organie administracji spoczywa obowiązek dokładnego ustalenia oficjalnego adresu strony – mówi Rafał Kasperski.

Zapytaliśmy PARP o zarzut opieszałości w podejmowaniu decyzji. – Wniosek wymagał uzupełnienia i doprecyzowania. Kompletny wniosek został doręczony do PARP 20 kwietnia 2023 roku – powiedziała nam rzeczniczka i przyznała, że to ostatnie postępowanie wymagało szczególnej analizy sytuacji finansowej beneficjentki.

– PARP ustaliła rozbieżności pomiędzy deklarowanym dochodem, a pieniędzmi pobieranymi przez beneficjentkę z rachunku firmowego do prywatnej dyspozycji. Dlatego PARP prowadziła dalszą korespondencję i wielokrotnie wzywała stronę do uzupełnienia dokumentacji oraz przedstawienia dodatkowych wyjaśnień. Dokumenty i informacje były przekazywane przez beneficjentkę sukcesywnie do września 2023 roku. PARP otrzymała też informację, że beneficjentka zakończyła prowadzenie działalności gospodarczej i nie posiada stałych dochodów. Zmiana ta miała istotne znaczenie dla oceny możliwości zastosowania ulgi w postaci spłaty ratalnej, ponieważ wskazywała na brak realnych możliwości regulowania zobowiązania – wyjaśnia rzeczniczka.

Okazuje się, że PARP nie ma też informacji, jakoby w lutym 2023 roku Bożena Kasperska zgłaszała gotowość jednorazowej spłaty całości należności i zaciągnięcia kredytu w tym celu. Jednak zdaniem PARP mogła w każdej chwili zwrócić pieniądze. – Ale na mocy jakiej decyzji,

skoro wciąż trwało postępowanie? Wciąż prosili o nowe dokumenty i człowiek mógł mieć nadzieję na pozytywne rozpatrzenie sprawy – mówi Kasperska.

ZŁY ADRES NA KOPERCIE?

Małżeństwo w końcu znalazło kancelarię, która zdecydowała się zająć ich sprawą i zgłosić ją do Sądu Administracyjnego w Warszawie. Prawnikom udało się ustalić, że pierwotna decyzja o tym, że małżeństwo ma zwrócić pieniądze z dofinansowania, nigdy do nich nie dotarła, ponieważ w adresie na kopercie popełniono błąd.

– Adres różnił się numerem domu. Mecenas uznał, że skoro pierwsza decyzja nie została dostarczona prawidłowo, to nigdy nie nabrała biegu prawnego. Więc wszystko, co działo się później, nie powinno mieć miejsca – dodaje Kasperski.

■
Nie wzięto pod uwagę mojej sytuacji, która była spowodowana bezzasadną opieszałością PARP. Mam żal do urzędników

PANI BOŻENA

– Ta sprawa jest nietypowa i bulwersująca, ponieważ na podstawie decyzji administracyjnej, która nigdy nie została skutecznie dostarczona, daleko idące konsekwencje poniósł przedsiębiorca i cała jego rodzina. Udało nam się odkryć, że korespondencja zakończona decyzją o zwrocie pieniędzy, nigdy nie trafiła pod właściwy adres, a przedsiębiorca dowiedział się o tym dopiero wtedy, kiedy uruchomiono postępowanie egzekucyjne. Wcześniej przedsiębiorca nie miał pojęcia, że PARP prowadzi działania w jego sprawie – mówi Jakub Janiszewski z Kancelarii Radcy Prawnego Krzysztofa Sopła.

Jego zdaniem, można mieć wątpliwości, czemu przedsiębiorca sam nie dopytywał w PARP, co dzieje się w jego sprawie. – Ale czy to jest obo-

wiązek obywatela, aby ponaglać instytucje? Obywatel czekał na ruch instytucji, o którym nie został powiadomiony. Nie wiedział więc nawet, że trwa w jego sprawie postępowanie dowodowe – dodaje Janiszewski.

Do tej pory ani Ministerstwo ani Sąd Administracyjny nie stanęli po ich stronie. – Przedsiębiorcy odebrano szansę na uczestniczenie w procesie czy odwołanie. PARP miała wszelkie inne możliwości kontaktu z przedsiębiorcą, aby chociażby dać znać, że taka sytuacja ma miejsce. Stoimy na stanowisku, że decyzja PARP o zwrocie dofinansowania nie istnieje, bo nigdy nie weszła do obiegu prawnego. Czekamy też na uzasadnienie sądu, aby się do niego odnieść i dalej działać w tej sprawie – mówi prawnik.

– Zrobiono z nas oszustów, którzy chcieli okraść państwo i teraz jeszcze ukrywają swoje dochody. Co mamy ukrywać, skoro teraz tylko ja pracuję? – mówi pan Rafał.

Pani Bożena nie rozumie, dlaczego nie można było zastosować wobec niej artykułu z ustawy o PARP, który pozwala na odroczenie lub rozłożenie należności na raty w sytuacji, gdy egzekucja zagraża egzystencji dłużnika lub uniemożliwia mu dalsze prowadzenie działalności gospodarczej.

Artykuł ten precyzuje, że „prezes Agencji może umorzyć w całości, odroczyć lub rozłożyć na raty spłatę należności i wierzytelności”. – W moim przypadku jednak nie wzięto tego przepisu pod uwagę, jak również nigdy nie wyjaśniono, dlaczego. I tak oto przepis, który ma służyć przedsiębiorcom, został z premedytacją pominięty. Czy PARP, podejmując decyzję o odmowie, w ogóle brała pod uwagę fakt, że to doprowadzi do zerwania umowy agencyjnej z Orlenem, a tym samym całkowicie pozbawią mnie możliwości zarobkowania i spłaty zadłużenia? I czemu trwało to ponad rok? – zastanawia się pani Bożena.

Na jej pytanie do PARP, jakie warunki spełniły inne firmy, które otrzymały pomoc w postaci całkowitego lub częściowego umorzenia zadłużenia bądź zgody na spłatę w ratach, nigdy nie dostała odpowiedzi.

Rodzina do maja tego roku spłaciła ponad 120 tys. zł kwoty głównej i odsetek. Do zwrotu zostało 158 tys. zł wraz odsetkami liczonymi jak w zaległościach podatkowych. ●

Śledczy nie dopatrzyli się nieprawidłowości w doktoracie dr. n. med. Michała Mielnika

Prokuratura oraz Rada Doskonałości Naukowej nie dopatrzyli się nieprawidłowości w pracy doktorskiej dr. n. med. Michała Mielnika, byłego zastępcy dyrektora do spraw medycznych w piekarskiej urazówce.

Kilka lat temu informowaliśmy o konflikcie między pracownikami w Samodzielnym Publicznym Wojewódzkim Szpitalu Chirurgii Urazowej w Piekarach Śląskich. Chodziło

o pracę doktorską dr. n. med. Michała Mielnika, który był wówczas w placówce zastępcą dyrektora do spraw medycznych.

Jeden z pracujących w szpitalu lekarzy poinformował o wątpliwościach, które nasunęła mu lektura doktoratu, i złożył m.in. w tej sprawie doniesienie do prokuratury oraz powiadomił Radę Doskonałości Naukowej.

Szpital i Śląski Uniwersytet Medyczny przekazały organom dokumentację związaną z doktoratem. Ra-

da po zbadaniu sprawy poinformowała, że dokumentacja przedstawiona przez szpital potwierdzała badania ujęte w pracy. Śledczy prowadzili postępowanie w sprawie poświadczania nieprawdy w pracy doktorskiej, jak również w sprawie objętych zawiadomieniem rzekomych nieprawidłowości w zakresie czasu pracy dr. n. med. Michała Mielnika.

– Prokuratura Okręgowa w Katowicach umorzyła je – decyzja jest prawomocna. Podstawą umorzenia było stwierdzenie braku zna-

mion czynu zabronionego – informuje Aleksander Duda, rzecznik prokuratury.

Nie było to jedyne powiadomienie jakie wpłynęło do śledczych dotyczące dr. n. med. Michała Mielnika. Prokuratura Rejonowa w Tarnowskich Górach została zawiadomiona przez przedstawicieli związków zawodowych działających w piekarskiej urazówce. Tym razem chodziło o utrudnianie wykonywania działalności związkowej na terenie szpitala poprzez założenie i działalność

zakładowej organizacji związkowej, której przewodniczącym został dr. n. med. Michał Mielnik.

– Postępowanie w tej sprawie zostało umorzone. Decyzja jest prawomocna. W sprawie przesłuchano wielu świadków, zebrano materiał dowodowy. Jednak nie ustalono, by doszło do konfliktu interesów, by założony związek miał utrudniać działalność już tym istniejącym organizacjom – mówi Beata Huras, zastępczyni prokuratora rejonowego w Tarnowskich Górach. ● **Red**

Zakład z ponad 120-letnią historią zwalnia ludzi

Planowane grupówki w walcowni Dziedzice

Jeden z najstarszych zakładów przemysłowych w Czechowicach-Dziedzicach przechodzi głęboką restrukturyzację.

Ewa Furtak

Walcownia Metali „Dziedzice” powstała w 1896 r. Zakład wybudowano przy linii kolejowej Wiedeń – Lwów należącej do Uprzywilejowanej Kolei Północnej Cesarza Ferdynanda. Pierwszym jego właścicielem był pruski książę Hugo zu Hohenlohe. Zakład produkował wyroby walcowane z cynku, które wysyłane były do Europy, ale i np. Chin.

Dzisiaj Walcownia to znany na świecie producent półfabrykatów z metali nieżelaznych, a w szczególności prętów mosiężnych, rur mosiężnych, płaskowników mosiężnych oraz rur kondensatorowych do wymienników ciepła.

W Czechowicach-Dziedzicach działała też Śląska Fabryka Kabli. Była jedną z pierwszych sprywatyzowanych w ramach ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych z 1990 roku. Już nie istnieje, a na jej miejscu działa galeria handlowa Stara Kablownia.

W 2020 r. zlikwidowano czechowicką fabrykę zapalek. Marką znaną były i Czechowickie Zakłady Materiałów Opatrunkowych „Polfa”, a w 2019 r. budynki tego zakładu wyburzono.

Bardzo trudna sytuacja jest w miejscowej kopalni „Silesia”. Tuż przed ostatnimi świętami Bożego Narodzenia grupa górników odmówiła po nocnej zmianie wyjazdu na powierzchnię. Tak rozpoczął się protest górników przeciwko groźbie likwidacji zakładu i nierównemu traktowaniu podmiotów górniczych w Polsce. Wcześniej dowiedzieli się od pracodawcy o planowanych zwolnieniach grupowych nawet 754 pracowników – wszystkich pracujących w kopalni.

Perspektywa społeczna

Po protestach i zawartym porozumieniu wielu pracowników liczyło na zakończenie konfliktu. Jak szacują związkowcy, mimo to z pracy odeszło na razie ponad 100 osób. Niestety, zwolnienia grupowe dotkną także Walcownię. 30 czerwca pracodawca przekazał pracownikom, że planuje przeprowadzenie zwolnień grupowych. Zawiadomienie przekazano także do Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej. – Ta trudna z perspektywy społecznej decyzja nie jest

podsytna oceną pracy załogi, ale powodami ekonomicznymi – mówi Anna Janocha, pełnomocniczka zarządu ds. zrównoważonego rozwoju i rzeczniczka w Grupie Boryszew, do której należy Walcownia. Dodaje, że zwolnienia mają objąć 163 pracowników produkcji i 37 biurowych. Na 30 czerwca zatrudnionych w zakładzie było 447 osób, w tym 364 pracowników pośrednio i bezpośrednio produkcyjnych i 83 biurowych.

– Trwają konsultacje, do dnia wypracowania porozumienia ze stroną społeczną nie przekazujemy do publicznej wiadomości informacji o warunkach zwolnień. Mogę zapewnić, że pracodawca przewiduje odpłatność – mówi rzeczniczka. Dodaje, że restrukturyzacja jest odpowiedzialnością walco-wni na niekorzystną sytuację na rynku i dostosowanie procesów i oferty produktowej do oczekiwań odbiorców. Rzeczniczka zapewnia, że Walcownia nadal jest jednym z ważnych podmiotów w Grupie Boryszew. – Strategia dalszego rozwoju opiera się na kilku kluczowych kierunkach. Pierwszy, to rozwój produktów o wyższej wartości dodanej – bardziej zaawansowanych materiałów, specjalistycznych półwyrobów i rozwiązań tech-

nologicznych rozwijanych wspólnie z klientami. Drugi kierunek to materiały przyszłości, w tym stopy bezolowiowe i rozwiązania dla sektorów strategicznych. Trzeci to gospodarka obiegu zamkniętego i dalszy rozwój kompetencji związanych z recyklingiem oraz efektywnym wykorzystaniem surowców wtórnych – informuje rzeczniczka.

Redukcja załogi

200

ETATÓW

• **W związku z wykorzystaniem wszystkich innych możliwości poprawy sytuacji zakładu pracodawca rozpoczął proces restrukturyzacji zatrudnienia, którego założeniem jest redukcja 200 etatów – mówi Anna Janocha, pełnomocniczka zarządu ds. zrównoważonego rozwoju oraz rzeczniczka w Grupie Boryszew, do której należy Walcownia**

Budynki do rewitalizacji

Zakład zmieniał w przeszłości miejsce produkcji. – Budynki po starej walcowni, gdzie głównie zajmowano się przetwórstwem aluminium, które zapoczątkowały istnienie tego jednego z najstarszych zakładów w mieście, stoją teraz w większości puste. Na szczęście, Walcownia Metali „Dziedzice”, choć wyprowadziła się z centrum miasta, istnieje i prowadzi produkcję – mówił wtedy w rozmowie z „Wyborczą” burmistrz Marian Blachut.

Opustoszałe, zabytkowe hale, gdzie pierwotnie działała Walcownia, niszczą, ale dostaną drugie życie. Zarząd Województwa Śląskiego rozstrzygnął pod koniec nabór projektów w ramach Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji – Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Beskidzkiej. Spośród siedmiu przedsięwzięć wybranych do dofinansowania największym projektem jest właśnie adaptacja zabytkowej Hali Walcowni Metali w Czechowicach-Dziedzicach wraz z zagospodarowaniem jej otoczenia. Zrzućmy budynek zyska nowe funkcje społeczne, kulturalne, edukacyjne i rekreacyjne. Mają się tutaj odbywać wydarzenia publiczne, takie jak koncerty, wystawy, spotkania mieszkańców. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Katowice/34442694

INFORMACJA

ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO O WYWIESZENIU WYKAZU

Zarząd Województwa Śląskiego informuje, iż został sporządzony wykaz przeznaczony do oddania w dzierżawę niezabudowanej nieruchomości położonej w Katowicach przy ul. Łędzińskiej, oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków jako działka nr 216/34 dla której jest prowadzona księga wieczysta nr KA1K/00047146/8 stanowiącej własność Województwa Śląskiego, w trybie przetargowym na czas oznaczony do lat 15.

Wykaz zostanie wywieszony na okres 21 dni, od dnia ukazania się niniejszej informacji, w siedzibie Zarządu Województwa Śląskiego przy ul. Ligonja 46 w Katowicach (parter – tablica Departamentu Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego), a także umieszczony na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego www.slaskie.pl.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Katowice/34442854

BK-GN.6840.61.2025

Burmistrz Miasta Czeladź

informuje, że zgodnie z art. 35 ust.1 ustawy o gospodarce nieruchomościami z dnia 21 sierpnia 1997 roku (tekst jednolity Dz.U. 2026 poz. 399), podaje do publicznej wiadomości:

Informację o wywieszeniu **wykazu numer 83/2026** – dotyczącego przeznaczenia do zbycia nieruchomości stanowiącej własność Gminy Czeladź, oznaczonej numerem działki: **278 obręb Czeladź** (dawny numer 24/1 arkusz mapy 62) położonej w pobliżu ul. Wiosennej, zapisanej w księdze wieczystej numer KA1B/00022986/8.

Wykaz wywieszony został na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Czeladź – ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź, II piętro, a także zamieszczony na stronie internetowej www.bip.czeladz.pl na okres 21 dni, licząc od dnia wywieszenia wykazu, tj. **od 10 lipca 2026 r. do 31 lipca 2026 r.**

OGŁOSZENIE PŁATNE

Katowice/34442327

BK-GN.6840.6.2026

Burmistrz Miasta Czeladź

informuje,

że zgodnie z art. 35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz.U. 2026 poz. 399), podaje do publicznej wiadomości:

Informację o wywieszeniu **wykazu numer 82/2026** - dotyczącego przeznaczenia do zbycia w drodze przetargu ustnego nieograniczonego niezabudowanych nieruchomości oznaczonych: **numerami działek 14218 i 14221 obręb Czeladź** o łącznej powierzchni 0,1180 ha, księga wieczysta KA1B/00018273/6 oraz **numerem działki 6206/2 obręb Czeladź** o powierzchni 0,0265 ha, księga wieczysta KA1B/00016648/2, położonych przy **ulicy Hallera w Czeladzi**, stanowiących własność Gminy Czeladź. Grunt o łącznej powierzchni 0,1445 ha.

Wykaz wywieszony został na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Czeladź - ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź, II piętro, a także zamieszczony na stronie internetowej www.bip.czeladz.pl na okres 21 dni, licząc od dnia wywieszenia wykazu, tj. **od 10 lipca 2026 r. do 31 lipca 2026 r.**

OGŁOSZENIE PŁATNE

Katowice/34442848

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA

O PIERWSZYM PRZETARGU USTNYM NIEOGRANICZONYM.

BURMISTRZ MIASTA ŁĘDZINY

informuje o przeznaczeniu do sprzedaży - w drodze przetargu ustnego nieograniczonego - niżej wymienione nieruchomości.

Przedmiotem przetargu jest **sprzedaż niezabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w Łędzinach**, województwo śląskie, powiat bieruńsko-łędziński, jednostka ewidencyjna 241403_1, Łędziny, **obręb ewidencyjny 0005 Smardzowice**, zlokalizowanej **przy ul. Spokojnej**, oznaczonej jako działka numer **3129/51 o powierzchni 0,0801 ha**, zapisanej w jednostce rejestrowej gruntów pod pozycją **G434**, symbol użytku **RVI, PsVI** **wraz z udziałem wynoszącym 1/2 części w działce numer 3132/51 o powierzchni 0,0243 ha**, zapisanej w jednostce rejestrowej gruntów pod pozycją **G434**, symbol użytku **RVI, PsVI**.

Własność przedmiotowych nieruchomości zapisana jest w księdze wieczystej prowadzonej przez Wydział V Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Tychach. W dziale I-O wpisana jest wzmianka o wniosku, nie dotycząca przedmiotowej nieruchomości. Dział I-SP księgi wieczystej jest wolny od wpisów. W dziale III księgi wieczystej wpisane są trzy ograniczone prawa rzeczowe związane z innymi nieruchomościami i nie dotyczą nieruchomości będącej przedmiotem zbycia. Dział IV księgi wieczystej jest wolny od wpisów. Zapisy Działu III przeniesione zostaną do księgi wieczystej nabywczy nieruchomości. Przedmiotowa nieruchomość nie jest przedmiotem praw i zobowiązań względem osób trzecich.

Nieruchomość przeznaczona do zbycia położona jest w północno-wschodniej części miasta Łędziny w obrębie Smardzowice przy ul. Spokojnej (droga wewnętrzna o nawierzchni gruntowej, nieutwardzona). Najbliższe sąsiedztwo stanowią tereny niezabudowane, zadziwione, rolne oraz zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Przedmiotowe działki są niezabudowane, nieogrodzone o lekkim nachyleniu w kierunku zachodnim. Działki są niezagospodarowane i porośnięte trawą. Działka nr 3129/51 posiada regularny kształt zbliżony do prostokąta. Działka nr 3132/51 stanowiąca drogę wewnętrzną posiada mocno wydłużony kształt zbliżony do prostokąta (od strony zachodniej z miejscem do nawracania). Obsługa komunikacyjna możliwa jest z drogi publicznej ul. Fredry poprzez wydzielone pod drogę publiczną działki nr 2568/409, 3902/409, 3904/409, 3569/409, 3075/51, 3066/53, 3109/51, 3134/51 oraz zbywaną działkę nr 3132/51 stanowiącą drogę wewnętrzną. Nieruchomości są nieuzbrojone. Media (energia elektryczna, woda, kanalizacja, gaz) w drodze publicznej ul. Zacisze i ul. Fredry. Przedmiotowe nieruchomości położone są w granicach terenu górniczego „Łędziny I”, objęte są miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego Miasta Łędziny zatwierdzonym przez Radę Miasta Łędziny Uchwałą Nr XL/297/13 z dnia 24 października 2013 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic: Miłej, Żeromskiego, Ułańskiej i Fredry w Łędzinach, który ustala dla przedmiotowego terenu przeznaczenie 12MU – teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej. Zagospodarowanie nieruchomości nastąpi zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Cena wywoławcza nieruchomości: 152 000,00 zł
(słownie: sto pięćdziesiąt dwa tysiące złotych 00/100).

Sprzedaż nieruchomości podlega opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług na podstawie ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług według obowiązującej stawki 23%.

Wadium ustalone zostało na kwotę: 15 000,00 zł
(słownie: piętnaście tysięcy złotych 00/100).

Przetarg na sprzedaż nieruchomości odbędzie się w dniu 18 sierpnia 2026 r. o godz. 10.00 w sali 013 Urzędu Miasta Łędziny przy ul. Łędzińskiej 55.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wniesienie wadium w pieniądzu w terminie do dnia 12 sierpnia 2026 r. Szczegółowych informacji dotyczących przetargu udziela Wydział Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Łędziny, 43-143 Łędziny, ul. Łędzińska 55 (I piętro, pok. 103, tel. 32/ 216-65-11 do 13 wew. 140 w godzinach pracy Urzędu).

Ogłoszenie o przetargu zostało wywieszone na tablicach ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Łędziny przy ul. Łędzińskiej 55, a ponadto informacja o ogłoszeniu przetargu podana została do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta Łędziny, a także na stronach internetowych Urzędu Miasta Łędziny www.ledziny.pl i w Biuletynie Informacji Publicznej.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34443033

NEWSLETTERY

WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.

Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

GAZETA
wyborcza

DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi,
licytacje,
zamówienia
publiczne

Ogłoszenia
sądowe
i rekrutacyjne

Nekrologi,
kondolencje,
wspomnienia

KONTAKT:

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

 Komunikaty.pl
 nekrologi.wyborcza.pl

PREZYDENT MIASTA BĘDZINA OGŁASZA

I przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej, stanowiącej własność Gminy Będzin, położonej w Będzinie przy ul. Odkrywkowej, oznaczonej numerem ewidencyjnym działki 2613/1 obręb Łągisza o pow. 1731 m².

Ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla przedmiotowej nieruchomości przestały obowiązywać.

Do czasu sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zagospodarowanie nieruchomości polegające na budowie obiektów budowlanych lub wykonaniu innych robót budowlanych wymaga ustalenia warunków zabudowy dla danej inwestycji na podstawie decyzji Prezydenta Miasta Będzina.

Na nieruchomości znajduje się otwór wiertniczy, którego wpływ na zagospodarowanie nieruchomości wymaga weryfikacji i przeprowadzenia badań geotechnicznych przed rozpoczęciem procesu inwestycyjnego.

Dla nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta KA1B/00012728/9

W wyżej wymienionych księdze wieczystej brak wpisów obciążeń dla nieruchomości.

Nieruchomość nie jest przedmiotem zobowiązań.

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi 160.000,00 zł netto.

Do ceny nieruchomości osiągniętej w przetargu doliczony zostanie podatek VAT w stawce 23%.

Cena sprzedaży nieruchomości płatna jest przez jej nabywcę przed zawarciem umowy sprzedaży nieruchomości.

Nabywca nieruchomości ponosi koszty opłat notarialnych i sądowych związanych z nabyciem nieruchomości.

Wadium uprawniające do uczestnictwa w przetargu wynosi 16.000,00 zł

Przetarg odbędzie się w dniu 12 sierpnia 2026 o godz. 10.00 w siedzibie Urzędu Miejskiego w Będzinie, ulica 11 Listopada 20, sala 101 (I piętro).

OSOBY ZAINTERESOWANE UCZESTNICTWEM W POWYŻSZYM PRZETARGU WINNY:

- **zapoznać się z regulaminem przetargowym, zawierającym szczegóły związane z zagospodarowaniem nieruchomości dostępnym w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Będzinie (bip.bedzin),**

- **najpóźniej do dnia 06 sierpnia 2026 roku wpłacić wadium w wysokości 16.000,00 zł na konto depozytowe Urzędu Miejskiego w Będzinie Wydziału Księgowo – Budżetowego w ING Banku Śląskim S. A. Oddział w Będzinie Nr 44 1050 1142 1000 0023 0074 0087.**

Wymagane jest aby w podanym terminie wadium znajdowało się na koncie organizatora przetargu.

- **Uwaga ! Osoby , które wpłacą wadium po terminie wskazanym w ogłoszeniu nie zostaną dopuszczone do uczestnictwa w przetargu.**

W przypadku nie przystąpienia przez osoby wygrywające przetarg do notarialnej umowy zbycia nieruchomości w terminie ustalonym przez zbywającego, Prezydent Miasta Będzina może odstąpić od zawarcia umowy notarialnej, a wpłacone wadium nie będzie podlegać zwrotowi.

Wszelkich informacji dotyczących przetargów udziela Wydział Gospodarki Nieruchomościami w Urzędzie Miejskim w Będzinie, telefon 32 267 91 50.

Prezydent Miasta Będzina zastrzega sobie możliwość odwołania przetargu.

Katowice/34442778

Slówko
Literówka
Quizy, Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJA WYBORCZA

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

PREZYDENT MIASTA ŻORY

Działając zgodnie z art. 35 ustawy z 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz.U 2026 r. poz. 399), zawiadamia o wywieszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Żory al. Wojska Polskiego 25, III piętro (tablica ogłoszeń Wydziału Skarbu Miasta) wykazu nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy położonych przy ulicy Księcia Przemysława działki numer 3020/175.

Katowice/34443078

Wójt Gminy Krupski Młyn informuje, iż w dniach od 10.07.2026 r. do 31.07.2026 r. w siedzibie Urzędu Gminy Krupski Młyn zostały wyłożone do publicznego wglądu wykazy Nr 2/2026, Nr 3/2026 i Nr 4/2026 dla nieruchomości gruntowych przeznaczonych do sprzedaży, położonych na terenie Gminy Krupski Młyn.

Katowice/34442725

**KATOWICKIE
CENTRUM
KOMUNALNE**

**POMOC W ORGANIZOWANIU
POGRZEBÓW**

ul. Murkowska 9
40-266 Katowice

CAŁODOBOWE USŁUGI

tel.: 32 255 21 32,
32 255 15 51, 607 399 321
mail: kck@kck.katowice.pl

Katowice/34414054

14-15-16.08
Olsztyn green festival
NA WARMII I MAZURACH

VITO BAMBINO | KACPERCZYK | KAYAH | PEZET | ARTUR ROJEK

SISTARS | SOKÓŁ | GRZEGORZ TURNAU | ZALEWSKI

BASS ASTRAL | HUBERT. | IGO | RALPH KAMINSKI | KASIA LINS | JOHN PORTER | KASIA SIENKIEWICZ | MERY SPOLSKY | VOO VOO

MISIA FURTAK · HELA · BARTEK KRÓLIK · OFELIA · PRZEBIŚNIEGI · RUNFORREST · SONBIRD · THE CASSINO

· ZABŁOCKI/MOZIL · PIOTR ZIOŁA

3 SCENY, 30 KONCERTÓW, TEATRY I STAND-UPY NAD JEZIOREM UKIEL

POCZUJ LATO!

Wrocław/34440499

Nowy program WFOŚiGW w Katowicach cieszy się wielką popularnością

Warto zatrzymywać deszczówkę

Kierownictwo Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach nie kryje zadowolenia z zainteresowania programem Mikroretencja. Można w nim otrzymać do 8 tys. zł na zatrzymywanie wody opadowej.

Michał Hyra

Kilka lat temu rząd ogłosił program Moja Woda. Głównym celem było zatrzymywanie wody opadowej i roztopowej, w obrębie nieruchomości, na którą spadła. Celem była minimalizacja skutków zmian klimatu, które objawiają się m.in. okresami suszy. Moja Woda cieszyła się dużym zainteresowaniem, ale program zakończył się w 2024 roku.

Tymczasem zjawiska pogodowe niosą coraz poważniejsze konsekwencje. W Polsce mieliśmy wyjątkowo suchą wiosnę. Jak wyliczyło IMGW, uśredniona suma opadu atmosferycznego w marcu wyniosła w Polsce jedynie 10,8 mm i była o 27 mm niższa od normy dla tego miesiąca określonej na podstawie pomiarów w latach 1991-2020. W kwietniu w sporej części kraju spadło zaledwie 10 mm wody przy normie mieszczącej się w przedziale 30-60 mm.

WODY BRAKUJE CORAZ CZĘŚCIEJ

Susza obniżyła poziom wód w rzekach, a to szybko przełożyło się na problemy z dostawami wody do mieszkańców. Wiele gmin w całym kraju wprowadziło różnego rodzaju ograniczenia, dotyczące m.in. podlewania, napełniania basenów, czy mycia samochodów. Niestety nie wszyscy stosują się do zakazów.

Gmina Wręczyca Wielka od kilku tygodni zmaga się z problemem braku wody i jako jedna z pierwszych wprowadziła na swoim terenie ograniczenia. Na nic się to zdało. Pod koniec miesiąca władze gminy przekazały informację, jaką otrzymały od operatora sieci wodociągowej.

„W czwartek 25 czerwca od godz. 8 do 22 pompy wtłoczyły 910 m sześć. wody, a poziom wody w zbiorniku zmniejszył się z 220 cm o godz. 8 do 16 cm o godz. 22. Z powyższego wynika, iż do sieci wprowadzono podczas 14 godzin 1160 m sześć. wody. Do zakończenia doby pomiarowej (piątek godz. 8) do sieci wprowadzonych będzie jeszcze 520 m sześć. W sumie zatem Stacja Uzdatniania Wody w Truskolasach wtłoczy w ciągu doby ponad 1680 m sześć. wo-

FOT. SHUTTERSTOCK

dy. Kilku dni z takim poborem wody stacja nie da rady” – brzmiał komunikat.

Efektom było uruchomienie dostaw wody do celów bytowych i gospodarczych przez tamtejszą OSP.

BYŁE NIE DO KANALIZACJI

Dlatego tak ważne jest zatrzymywanie wody opadowej i zagospodarowanie jej na własnym podwórku. Zainteresowanie zatrzymywaniem deszczówki jest spore. Markety budowlane są pełne przydomowych zbiorników na deszczówkę. Nawet nieduży, kilkusetlitrowy zbiornik może zapewnić wodę do podlewania warzywniaków czy kwiatków.

– O gospodarkę wodną i obieg wody powinniśmy dbać, pod kątem wykorzystania w miejscu jej opadu. Już wiele lat temu zainstalowałem zbiornik przy budynku gospodarczym – podkreśla Mateusz Pindel, prezes WFOŚiGW.

Mieszkańcy województwa śląskiego mogą dostać niemałe dofinansowanie inwestycji, pozwalających na gromadzenie deszczówki. WFOŚiGW pokryje do 90 proc. kosztów w ramach programu Mikroretencja. Maksymalna kwota, jaką można otrzymać to 8 tys. zł.

– Program na cały kraj to 173 mln zł, WFOŚiGW w Katowicach pozyskał ponad 20,6 mln zł, które będą do dyspozycji naszych mieszkańców – wylicza prezes Pindel.

Dofinansowanie obejmuje: zakup, dostawę, montaż, budowę, rozbudowę, uruchomienie instalacji do: zbierania wód opadowych i roztopowych z dachów, chodników, podjazdów, magazynowania wód opadowych w zbiornikach, retencjonowania wód opadowych i roztopowych

w gruncie, wykorzystywania deszczówki, np. do podlewania ogrodu.

Dzięki Mikroretencji można sfinansować zakup zbiornika, a także całego osprzętu, w tym pompy, filtry, przewody, zraszacze, sterowniki, centrale dystrybucji wody, inne instalacje umożliwiające zagospodarowanie wody z istniejącego lub nowo budowanego w ramach inwestycji zbiornika.

KRYTERIA UDZIAŁU W PROGRAMIE

Jeśli chcemy otrzymać pieniądze z programu, trzeba spełnić trzy podstawowe warunki. Wartość kosztów kwalifikowanych musi wynieść przynajmniej 2 tys. zł, a suma pojemności zbiorników do magazynowania wody opadowej nie może być mniejsza niż 2 m sześć., do tego powierzchnia, z której retencjonowana jest woda to minimum 50 m kw.

Mikroretencja

570

WNIOSKÓW

• **Już tyle wniosków wpłynęło do 2 lipca do WFOŚiGW o wartości w sumie blisko 4 mln zł. To znaczy – informuje prezes funduszu Mateusz Pindel – że już prawie jedna piąta środków została rozdysponowana**

Co ważne, WFOŚiGW finansuje tylko zakończone inwestycje. Oznacza to, że najpierw wykonujemy prace, a później składamy wniosek do funduszu. Do tego program działa wstecz i obejmuje instalacje wykonane po 1 lipca 2024 roku.

– Celem autorów programu było to, żeby dofinansowanie było jak najprostsze. Wniosek o dofinansowanie jest jednocześnie wnioskiem o płatność. Dołączamy do niego rachunki, zdjęcia i protokoły. Na tej podstawie fundusz wypłaci środki do 90 proc. kosztów – wyjaśnia prezes Mateusz Pindel.

WARTO SIĘ POSPIESZYĆ

Wiosną WFOŚiGW zapowiedział, że w ciągu kilku tygodni aktywny będzie program na zagospodarowanie wody opadowej, a 1 czerwca podano termin startu Mikroretencji, dzięki czemu można było rozpocząć inwestycje. Wnioski o wypłatę fundusz przyjmuje od 22 czerwca.

– Tylko w pierwszych dwóch dniach naborów wpłynęło ponad 300 wniosków – podkreśla prezes Pindel.

W kolejnych dniach tempo trochę spadło, ale do 2 lipca do funduszu wpłynęło ich już 570, o wartości blisko 4 mln zł. Oznacza to, że już prawie jedna piąta środków została rozdysponowana.

– Zachęcam do szybkiej realizacji, bo program cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem i te środki, jeżeli takie tempo się utrzyma, wyczerpią się szybciej, niż nam się wydawało – zaznacza Mateusz Pindel.

W teorii program może potrwać do końca 2027 roku, ale wszystko wskazuje na to, że potrwa znacznie krócej, więc jeśli ktoś chce z niego skorzystać, nie powinien zwlekać. ●

Pracownicy fabryki MAN w Niepołomicach szykują się do strajku

Poszło o wysokość premii
w Niemczech

Pracownicy fabryki MAN w Niepołomicach mówią o upokorzeniu i szykują się do strajku. Poszło o wysokość premii rocznej. W odpowiedzi niemiecki koncern zapowiada miliardowe inwestycje w Polsce.

Anna Kolet

Polscy pracownicy niemieckiego koncernu MAN, zatrudnieni w fabryce w podkrakowskich Niepołomicach, na jednej zmianie są w stanie wyprodukować 105 pojazdów. W tym samym czasie pracownicy w Niemczech – słyszymy od osób, zatrudnionych przy produkcji ciężarówek w Polsce.

– Do tego już dawno zdążyliśmy się przyzwyczaić, ale nie możemy pogodzić się z tym, że w tym roku nasze premie będą pięć razy mniejsze niż w Niemczech – słyszymy od osób, zatrudnionych przy produkcji ciężarówek w Niepołomicach.

MAN Niepołomice: „Najcenniejszym zasobem zakładu jest zespół”

MAN Niepołomice to jeden z najmłodszych ośrodków produkcyjnych Grupy MAN. Został otwarty w październiku 2007 r. i jest obecnie jedną z najnowocześniejszych hal montażowych samochodów ciężarowych na świecie. Zatrudnia kilka tysięcy osób.

„Znakomicie wykształceni i zaangażowani pracownicy” – przekonuje koncern. I zapewnia: „Najcenniejszym zasobem zakładu w Niepołomicach jest zmotywowany, zaangażowany i wykwalifikowany zespół, który stanowi gwarancję sukcesu i ciągłego rozwoju”.

Pracownicy niepołomickiej fabryki podkreślają, że mimo tych zapewnień są gorzej traktowani przez koncern niż osoby zatrudnione w niemieckim zakładzie.

Niemcy dostaną pięć razy wyższe premie niż Polacy

Przedstawiciel zarządu związków zawodowych w MAN Trucks Sp. Z o.o. Niepołomice (prosi o zachowanie anonimowości): – W połowie czerwca do naszego zakładu przyjechali szefowie z Monachium. Opowiadali o inwestycjach, jakie planują w Polsce, pokazywali slajdy, wykresy i slupki.

Przekazali, że w tym roku dostaniemy po 1500 złotych brutto premii. Tymczasem osoby zatrudnione w niemieckiej fabryce otrzymają po 1632 euro na osobę, co w przeliczeniu daje niemal 7 tys. zł. To pięć razy więcej niż w Polsce.

• Samochody ciężarowe MAN FOT. MAN TRUCK & BUS

– Kiedy zapytaliśmy o te dysproporcje i próbowaliśmy przekonywać, że robimy dużo więcej pojazdów niż niemieccy pracownicy, a więc należy nam się większa premia, usłyszeliśmy, że oni nie przyjechali do nas negocjować, tylko oznajmić swoją decyzję. Poczuliśmy się upokorzeni – relacjonują pracownicy.

Czarę goryczy przelała informacja, że uczniowie i studenci zatrudnieni w niemieckim zakładzie mają otrzymać po 365 euro, czyli tyle, ile doświadczeni pracownicy w Polsce.

Związkowcy zapowiadają strajk

W niepołomickiej fabryce zawrzało. – Właśnie jesteśmy na etapie przygotowania protokołu rozbieżności i szykujemy się do sporu zbiorowego z pracodawcą. Domagamy się wypłaty premii w wysokości 5 tys. zł. Jeśli nasze postulaty nie zostaną spełnione, jesteśmy gotowi na strajk – zapowiadają związkowcy.

W przesłanym nam oświadczeniu pracownicy niepołomickiego zakładu tłumaczą: „Trudno zaakceptować sytuację, w której pracownicy generujący znaczną część produkcji i przyczyniający się do budowania wyników finansowych przedsiębiorstwa są traktowani mniej korzystnie niż ich koledzy wykonujący tę samą pracę w Niemczech. Takie działania budzą uzasadnione poczucie niesprawiedliwości oraz podważają deklarowane przez koncern wartości dotyczące równego traktowania, szacunku i partnerstwa społecznego”.

Polscy pracownicy zapewniają, że nie oczekują przywilejów, a jedynie „sprawiedliwego udziału w efektach swojej pracy oraz stosowania jed-

nakowych kryteriów wobec wszystkich zatrudnionych w ramach jednej grupy kapitałowej”.

Dodają, że koncern od lat korzysta ze wsparcia państwa polskiego w postaci ulg inwestycyjnych, zwolnień podatkowych oraz rozbudowy infrastruktury publicznej, służącej funkcjonowaniu zakładów.

– Tym bardziej niezrozumiałe jest pomijanie polskich pracowników przy podziale korzyści, wynikających z osiąganych zysków – denerwują się zatrudnieni w niepołomickim MAN-ie.

I apelują do zarządu o „przedstawienie jasnych i transparentnych zasad przyznawania premii oraz o podjęcie działań zmierzających do wyeliminowania różnic, które nie znajdują uzasadnienia w wynikach pracy”.

„Pracownicy polskich zakładów oczekują dialogu, szacunku oraz równego traktowania niezależnie od kraju zatrudnienia. Sukces koncernu jest bowiem wspólnym osiągnięciem wszystkich pracowników – zarówno w Polsce,

jak i w Niemczech” – kończą swoje oświadczenie robotnicy z Niepołomic.

MAN: Premie zależą od wysokości wynagrodzeń

O powody nierównego traktowania pracowników polskich i niemieckich zakładów zapytaliśmy w centrali MAN w Monachium. Jörn Roggenbuck z biura prasowego firmy w odpowiedzi przekazał nam, że:

„Co do zasady wysokość tego typu świadczeń różni się w zależności od kraju i jest dostosowywana procentowo do poziomu wynagrodzeń obowiązującego w danej spółce, w danym kraju”.

– Aktualna wypłata została szczegółowo omówiona podczas rozmów z przedstawicielami polskich związków zawodowych oraz reprezentantami pracowników – twierdzi Roggenbuck.

Z danych Eurostatu wynika, że Polska zajmuje w Unii szóste miejsce od końca pod względem wysokości średniej rocznej pensji. Według tych danych przeciętny pracownik w Polsce spędza w pracy więcej godzin tygodniowo niż pracownik w Niemczech, ale kiedy przychodzi do wypłaty, otrzymuje za swoją pracę znacznie mniej.

Od 1 stycznia 2026 w Polsce i w Niemczech wzrosły minimalne stawki za pracę.

W Polsce wynosi ono obecnie 4805 zł brutto na etat i 31,40 zł brutto za godzinę. To wzrost o 90 groszy za godzinę w porównaniu z rokiem 2025.

W Niemczech płaca minimalna wzrosła w stosunku do ubiegłego roku o 1,08 euro i wynosi obecnie 13,90 euro brutto za godzinę pracy. W przeliczeniu na złotówki to około 59 zł, czyli niemal dwukrotność minimalnej stawki w Polsce. W ujęciu miesięcznym niemiecki pracownik zarabia ok. 2400 euro brutto (ponad 10 tys. zł).

MAN chce zainwestować miliardy

Jak zapowiada niemiecki koncern, w najbliższym czasie MAN planuje zainwestować w Polsce 2,5 mld złotych, a zakład w Niepołomicach ma stać się jednym z największych i najnowocześniejszych zakładów produkcji samochodów ciężarowych w Europie.

– To właśnie tutaj w przyszłości będą powstawać ciężarówki nowej generacji, oparte na wspólnej platformie TRATON GROUP – zapowiada koncern. I dodaje, że pod koniec tego roku w niepołomickiej fabryce rozpocznie się produkcja w pełni elektrycznego modelu eTGL. Pojazdy lekkiej i średniej klasy będą produkowane w całości w Niepołomicach. Dzięki tym działaniom MAN stworzy setki nowych miejsc pracy w Polsce – zapewnia firma.

– Wygląda na to, że jako pracownicy musimy dorzucić się do tych inwestycji – gorzko konstatuje jeden z zatrudnionych w niepołomickiej fabryce. ●

Co do zasady wysokość premii różni się w zależności od kraju i jest dostosowywana procentowo do poziomu wynagrodzeń obowiązującego w danej spółce, w danym kraju

JÖRN ROGGENBUCK

z biura prasowego centrali MAN w Monachium

Co robi Andrzej Duda na emeryturze?

Ma już firmę i fundację, teraz

O byłym prezydencie Polski znów jest głośno. Tym razem za sprawą jego ekstrawaganckiego zakupu: Andrzej Duda kupił 13-letnie Porsche. A my sprawdzamy, czym zajmuje się jego firma i fundacja oraz co dzieje się w biurze byłego prezydenta, które miało być otwarte już kilka miesięcy temu.

Anna Kolet

• Prezydent Andrzej Duda w centrum Pajęczna w województwie łódzkim, kwiecień 2023 roku
FOT. TOMASZ STAŃCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

O tym, że Andrzej Duda został właścicielem sportowego auta, jako pierwszy poinformował krakowski warsztat samochodowy, który opublikował zdjęcie Dudy kucającego przy swoim nowym Porsche.

„Od zwykłych kierowców po najważniejsze osoby w Państwie – każdy zasługuje na perfekcyjne światła. Dziś nasz warsztat odwiedził naprawdę niesamowity klient. Mieliliśmy zaszczyt gościć prezydenta Polski, Pana Andrzeja Dudę. Nasz zespół zajął się jego Porsche Boxster 98L, przeprowadzając kompleksowe polerowanie reflektorów” – taki wpis pojawił się na profilu warsztatu. Pod postem zaroilo się od komentarzy, głównie negatywnych:

- „Antyreklamę sobie robicie”,
- „Więcej tam nie pojedę”,
- „Już nie skorzystam z tej firmy”,
- „Idealny przykład jak zaorać swój własny biznes”,

• „Ja bym się nie chwalił Dudą. Serio bo nie ma czym”.

To tylko najłagodniejsze z nich. W odpowiedzi warsztat wydał oświadczenie: „Nie spodziewaliśmy się, że jedno zdjęcie z warsztatu wywoła aż takie poruszenie. W imieniu całego zespołu Auto Gamma pragniemy oznajmić, że działamy ponad podziałami politycznymi i dalej planujemy regenerować reflektory dla każdego zainteresowanego klienta, bez wyjątku. Bo samochody nie głosują. One po prostu mają świecić”.

ILE KOSZTOWAŁO PORSCHE?

Radosław Wanat, właściciel Auto Gamma, który sfotografował się z Dudą w warsztacie, nie kryje, że jego firma wykorzystała wizytę prezydenta do promocji własnej działalności. Udało się:

– Mówili o nas nawet w programie TVN – cieszy się. I przyznaje, że dzięki wizycie byłego prezydenta, wbrew negatywnym opiniom pod postem, w jego firmie zaroilo się od klientów.

– Cieszymy się z takiej reklamy, nie wiem tylko, czy pan prezydent jest z tego zadowolony – mówi Wanat w rozmowie z „Wyborczą”. I zdradza, że Duda długo wahał się, czy powinien fotografować się na tle nowego samochodu. – W końcu się zgodził, a teraz pewnie żałuje, bo zrobiło się straszne zamieszanie.

Wanat tłumaczy, że w nowym samochodzie prezydenta uszkodzona była powłoka zewnętrzna w jednym z reflektorów.

– Przy okazji poprawiliśmy mocowanie zderzaka i porozmawialiśmy sobie o życiu. Prezydent zdradził, że jest szczęśliwy, że może w końcu trochę zejść ze świecznika i ubolewał, że ma zakaz jeżdżenia na rowerze i motocyklu – dodaje mechanik.

W sieci pojawiło się wiele spekulacji na temat ceny, jaką Duda miał zapłacić za swoje auto. Portale motoryzacyjne podawały, że mogło to być nawet 180-200 tys. zł.

Radosław Wanat jest przekonany, że cena była dużo niższa.

– Co prawda nie pytałem go, ile zapłacił, ale z pewnością mniej niż 70 tysięcy złotych, jeśli dał więcej, to przepłacił – mówi mechanik.

I tłumaczy, że samochód prezydenta został sprowadzony z USA, co zmniejsza jego wartość, bo zwykle takie auta trafiają do Polski uszkodzone, po stłuczce bądź wypadku.

KUPIŁ PORSCHE OD LEKARZA MEDYCYNY ESTETYCZNEJ

Faktycznie auto byłego prezydenta przyjechało do Polski zza Oceanu, co potwierdza były wła-

REKLAMA

Wrocław/34440498

14-15-16.08

olsztyn

green

festival

NA WARMII I MAZURACH

VITO BAMBINO | KACPERCZYK | KAYAH | PEZET | ARTUR ROJEK

SISTARS | SOKÓŁ | GRZEGORZ TURNAU | ZALEWSKI

BASS ASTRAL | HUBERT. | IGO | RALPH KAMINSKI | KASIA LINS

JOHN PORTER | KASIA SIENKIEWICZ | MERY SPOLSKY | VOO VOO

MISIA FURTAK · HELA · BARTEK KRÓLIK · OFELIA · PRZEBIŚNIEGI · RUNFORREST

SONBIRD · THE CASSINO · ZABŁOCKI/MOZIL · PIOTR ZIOŁA

3 SCENY, 30 KONCERTÓW, TEATRY I STAND-UPY NAD JEZIOREM UKIEL

POCZUJ LATO! ☺

ORGANIZATOR:

WSPÓRORGANIZATOR:

PARTNER GŁÓWNY:

PARTNER STRATEGICZNY:

SPONSORZY STRATEGICZNI:

PARTNER TECHNOLOGICZNY:

PARTNER EKO:

PATRONI MEDIALNI:

PARTNERZY EDUKACYJNI:

PARTNER TERENU:

SPONSORZY:

kupił Porsche

ściciel pojazdu. Jest nim Krzysztof Marosz, lekarz prowadzący w Szczecinie gabinet medycyny estetycznej. W jednym z portali społecznościowych wyjaśnił, że ściągnął samochód dla siebie z USA. Zdradził przy tym, że jest to Porsche Boxster S z roku 2013.

Jest to świetny samochód, już żałuję, że go sprzedałem, mega zabawka – napisał lekarz, również zamieszczając zdjęcie z byłym prezydentem.

WRÓCIŁ DO KRAKOWA, ZAŁOŻYŁ FIRMĘ I FUNDACJĘ

Po zakończeniu prezydentury w sierpniu ubiegłego roku Andrzej Duda z żoną wrócił do Krakowa. Zamieszkali w ponad 130-metrowym apartamencie, który kupili kilka lat temu w kameralnym bloku przy ulicy Kajetana Stefanowicza, w dzielnicy Prądnik Biały.

Zgodnie z prawem byłemu prezydentowi nadal przysługuje ochrona. Funkcjonariusze Służby Ochrony Państwa dzień i noc stacjonują w pobliskim domu, który w tym celu wynajęto. Mają stąd widok na okna mieszkania pary prezydenckiej.

A czym obecnie zajmuje się była głowa państwa?

Pod koniec ubiegłego roku Duda wraz z żoną Agatą założyli spółkę o nazwie Andrzej Duda PAAD, która zgodnie z wpisem do KRS ma zajmować się między innymi doradztwem w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, badaniami naukowymi, badaniami rynku i opinii publicznej, nauką języków obcych (Kornhauser-Duda jest z wykształcenia nauczycielką języka niemieckiego), a także pomocą społeczną i wynajmem nieruchomości.

Andrzej Duda jest komplementariuszem w spółce. Z aktu notarialnego wynika, że wniósł do niej osobiste świadczenie usług oraz wkład niepieniężny, którym są autorskie prawa majątkowe do książki „To ja. Andrzej Duda”, wycenione na 300 tys. złotych. Zakres przeniesionych praw obejmuje m.in. druk i dystrybucję, rozpowszechnianie w formie cyfrowej, audiobooki, tłumaczenia oraz udostępnianie w Internecie.

Duda jest również prezesem fundacji o nazwie: Central European 3seas Institute – Andrzej Duda Foundation, którą założył na początku tego roku. W jej zarządzie nie ma nikogo prócz Andrzeja Dudy.

Zakres działalności jest zbliżony do tego, czym zajmuje się spółka, a dodatkowo wpisano: działalność własności intelektualnej i podobnych produktów, z wyłączeniem prac chronionych prawem autorskim oraz działalność wydawniczą.

INICJATYWA TRÓJMORZA

Nazwa fundacji nawiązuje do Inicjatywy Trójmorza (Three Seas Initiative – 3SI). Jej powołanie zainicjował w 2015 roku właśnie Andrzej Duda oraz ówczesny prezydent Chorwacji Kolinda Grabar-Kitarović podczas spotkania przywódców państw regionu na marginesie Zgromadzenia Ogólnego ONZ w Nowym Jorku. Początkowo w jej skład wchodziło 12 krajów z UE: Austria, Bułgaria, Chorwacja, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Polska, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Węgry, ale w 2023 roku do platformy dołączyła również Grecja. Do Inicjatywy Trójmorza należą również dwa stowarzyszone państwa uczestniczące – Ukraina i Mołdawia. Z kolei jej partnerami strategicznymi są: USA, Japonia, Komisja Europejska i Niemcy.

Fundacja oraz spółka Andrzej Duda PAAD, mają swoją siedzibę w mieszkaniu byłej pary

prezydenckiej przy ulicy Kajetana Stefanowicza w Krakowie. Nie sposób jednak się z nimi skontaktować, bo ani w sieci, ani w KRS nie ma podanego numeru telefonu bądź maila, żadna z działalności nie ma też strony internetowej. Pojawiły się za to pierwsze (zapewne fałszywe) opinie w portalu Google na temat spółki.

- Internauci piszą:
- „Nie polecam, świadczą usługi tylko na rynek ukraiński”,
 - „Nierzetelne i słabe merytorycznie usługi. Absolutnie nie polecam”,
 - „Potwierdzam. Poziom usług poniżej „0”. Niestety brak na skali takiej oceny”,
 - „Jak dla mnie było super, 10/10”.

ANDRZEJ DUDA W RADZIE NADZORCZEJ ZEN.COM

W październiku ubiegłego roku Andrzej Duda został też członkiem międzynarodowej Rady Nadzorczej w spółce fintechowej Zen.com, której założycielem jest przedsiębiorca Dawid Rożek.

We wtorek 30 czerwca „Rzeczpospolita” poinformowała, że w ubiegłym tygodniu był prezydent spotkał się z gen. Arturem Kupielem, szefem Agencji Uzbrojenia, która jest odpowiedzialna za kupowanie nowego uzbro-

jenia dla Wojska Polskiego i obecnie realizuje kontrakty o wartości ok. 700 mld zł. Jak zwraca uwagę gazeta, na spotkaniu nieoczekiwanie pojawił się także Dawid Rożek. Według informacji „Rzeczpospolitej” panowie opowiadali o latających bezzałogowcach, które mogłyby trafić do Wojska Polskiego. – Zachowywali się jak komiwojażerowie – opowiada jedna z osób znających kulisy sprawy.

GDZIE JEST BIURO BYŁEGO PREZYDENTA W KRAKOWIE?

Na początku tego roku były prezydent zapowiedział otwarcie własnego biura w Krakowie. Na jego siedzibę wybrał odrestaurowaną niedawno XIX-wieczną zabytkową willę przy Plan-tach. Budynek zwany „Małym Wawelem” znajduje się przy ul. Podzamcze 10, niedaleko Zamku Królewskiego.

– Na pewno będzie to biuro działające w formule otwartej, chciałbym, by było czynne codziennie. Czy będę tam przyjmował mieszkańców także osobiście? Pewnie tak. Zobaczymy jeszcze, czy będzie to w formie stałych moich dyżurów, czy raczej mieszkańcy – zgłaszający się z danym problemem – będą umawiani na konkretne terminy – mówił w styczniu w rozmowie z „Gazetą Krakowską” Andrzej Duda.

Zapowiadał wtedy, że jego biuro zostanie oficjalnie otwarte w ciągu dwóch najbliższych miesięcy.

Do dziś tak się jednak nie stało. Byliśmy na miejscu. Na drzwiach wejściowych wisi co prawda tabliczka informująca, że mieści się tu biuro prezydenta oraz jego fundacja, ale nie zastaliśmy tam nikogo. Drzwi były zamknięte, nikt nie odbierał domofonu. Zajrzeliśmy przez okno do środka. Wnętrze wygląda na wciąż remontowane. W pomieszczeniu jest jedynie niewielki stolik i dwa krzesła, po kątach stoją kartony i materiały budowlane. Nic nie zapowiada, by biuro miało zacząć działać w najbliższym czasie.

Tymczasem do końca 2025 roku Andrzej Duda otrzymał na jego działalność ponad 71 tys. zł z Kancelarii Prezydenta RP (pieniądze przysługują od momentu zgłoszenia, że rozpoczęto tworzenie biura). Zapytaliśmy w Kancelarii, jaką kwotę wypłacono mu w tym roku. Na odpowiedź czekamy.

Zgodnie z ustawą o uposażeniu byłego Prezydenta RP Andrzej Duda ma prawo do takiego samego ryczałtu na prowadzenie biura jak posłowie. Oznacza to, że co miesiąc może otrzymywać na ten cel 25 tys. złotych.

Z byłym prezydentem nie udało nam się wczoraj porozmawiać. Nie odpisał również na esemesa w sprawie swojego krakowskiego biura. ●

REKLAMA

Kraków/3440560

UL. POWSTAŃCÓW/OS. PIASTÓW

SZEROKA PERSPEKTYWA MIESZKAŃ

WWW.DOM-BUD.PL

Anna Kolet

W mieście zawrzało po ogłoszeniu wyników międzynarodowego konkursu na projekt muralu, który ma ozdobić ścianę kamienicy przy ul. Kościuszki 18 niedaleko Wawelu.

Tematem była mitologia słowiańska. Do konkursu zgłoszono 34 prace. Jury najwyżej oceniło projekt zatytułowany „Konik Zwierzyniecki” autorstwa Wiktora Paprockiego.

– Zwycięska praca w nieoczywisty i pełen humoru sposób interpretuje temat konkursu. Autor twórczo nawiązał do legend i symboli Krakowa – Lajkonika, Smoka Wawelskiego oraz Wisły – wpisując je w opowieść związaną ze Zwierzynicem – chwalił przewodniczący jury prof. Dariusz Vasina, ogłaszając wynik konkursu, w którym do wygrania było 25 tysięcy złotych.

W BAŃCE MYDLANEJ

Zwycięski projekt przedstawia nagiego Lajkonika z długą brodą, groźnie lypiącego okiem na przechodniów. Postać w charakterystycznej czapce z półksiężcem siedzi w wannie, a w ręce trzyma wędkę. Nad nim w bańce mydlanej unosi się Smok Wawelski, a właściwie smoczek przypominający gumową kaczkę do kąpiel. Z boku „oparta” o mur stoi głowa konia na długim patyku.

Autor tak opisuje swoją pracę: „Lajkonik, postać, której legenda przetrwała wieki, udał się właśnie na zasłużony fajrant. Dzielnego flisaka porzucił strój tatarski i zażywa kąpiel, wędkując”.

Mural ma powstać na bocznej elewacji miejskiej kamienicy, w której od kilku lat działa Antykwariat Abecadło. Budynek wpisany jest do ewidencji zabytków.

„TO JAKIŚ ŻART”

– Od lat zabiegałem, żeby na ścianie kamienicy powstał mural, ale czegoś takiego się nie spodziewałem. To jakiś żart – mówi Antoni Stapor, właściciel antykwariatu.

W proteście mieszkańcy przygotowali petycję do władz miasta, którą w trzy dni podpisało ponad 100 osób.

– Poziom estetyczny i plastyczny tego projektu nie jest zadowalający dla tak reprezentatywnej kamienicy – tłumaczy Stapor.

W petycji czytamy: „Zwycięska praca jest w odbiorze społecznym traktowana jako niefortunna satyra na postać Lajkonika, pozostająca w wyraźnym dysonansie ze specyfiką i historycznym nastrojem Półwisia Zwierzynieckiego”. Dalej jest o „niefortunnym żarcie”, który odbiera powagę przestrzeni publicznej.

„Projekt jest powszechnie odczytywany jako satyra na Lajkonika, czyli symbol niezwykle ważny nie tylko dla całego Krakowa, ale przede wszystkim dla tradycji Zwierzynicy”. Zdaniem protestujących ścianę kamienicy przy Kościuszki 18 „wymaga projektu o odpowiedniej randze i estetyce”.

„Każdego dnia obok tego miejsca przejeżdżają tysiące osób, w tym turyści i mieszkańcy kierujący się w stronę autostrady A4 oraz na tereny pozamiejskie”. Protestujący nie chcą, aby taka estetyka była wizytówką i reklamą okolicy.

Sprzeciw mieszkańców budzi również przedstawienie postaci w wannie, a to ze względu na „bezpośrednie podobieństwo do realnych, codziennych problemów tego miejsca”. „Osoby w kryzysie bezdomności niestety regularnie wykorzystują pobliskie ujęcie wody przy Skwerze do załatwiania swoich potrzeb fizjologicznych i higienicznych. Od lat jako społeczność lokalna podej-

• Do konkursu zgłoszono 34 prace. Jury najwyżej oceniło projekt zatytułowany „Konik Zwierzyniecki” autorstwa Wiktora Paprockiego FOT. KRAKOW.PL

Lajkonik w wannie pod Wawelem

Kraków pokłócił się o mural

Lajkonik pluskający się w wannie i smok niczym gumowa kaczka. – Ten projekt to jakiś żart – denerwuje się właściciel antykwariatu, na którym ma powstać mural. Autor obrazu mówi o hejcie, jaki spadł na niego po ogłoszeniu wyników konkursu.

muujemy działania mające na celu zwrócić uwagę na ten problem, a zwycięski projekt zdaje się ten bolesny problem trywializować i wręcz wizualnie sankcjonować”

„Murale powinny być silnie związane z kontekstem i historią miejsca. Projekt, który wzbudza tak silny opór lokalnej społeczności, nie spełnia tego fundamentalnego założenia”.

– Chciałbym, żeby elementem tego muralu były książki, jako promocja czytelnictwa i nawiązanie do działalności antykwariatu – nie kryje Stapor.

WYTWÓR SZTUCZNEJ INTELIGENCJI?

Pod adresem autora projektu pojawił się też zarzut o wykorzystanie przy tworzeniu pracy sztucznej inteligencji, czego wyrażnie zabraniał regulamin konkursu. Roch Urbaniak, artysta malarz, nagrał nawet filmik, w którym wyjaśnia dlaczego, w jego ocenie, obraz powstał z użyciem AI.

Jak podkreśla, mają na to wskazywać między innymi zaburzone proporcje postaci w wannie i odmienny styl poszczególnych elementów rysunku – Lajkonik ma ostre linie, a „kaczko-smok” miękkie, co – jak podkreśla Urbaniak – „jest charakterystyczne dla rzeczy wypływających przez AI”.

Wiktor Paprocki, autor zwycięskiego projektu, w odpowiedzi na te zarzuty przesłał nam oświadczenie, w którym pisze, że zarzuty są nieprawdziwe i krzywdzące. Twierdzi, że projekt został wykonany samodzielnie, z wykorzystaniem standardowego warsztatu ilustratora cyfrowego: „Proces jego powstawania obejmował szkice, liczne wersje robocze oraz ręczne opracowanie wszystkich elementów kompozycji. Korzystam z materiałów referencyjnych, podobnie jak wielu współczesnych artystów i ilustratorów, natomiast ostateczna forma projektu jest efektem mojej własnej pracy twórczej. Od wielu lat zawodowo zajmuję się realizacją murali i innych projektów artystycznych.

Zawsze staram się tworzyć prace dopasowane do miejsca, jego historii i otoczenia. Dlaczego wszelkie zarzuty podważające autorstwo mojej pracy są dla mnie szczególnie przykre”.

Autor tłumaczy też symbolikę swojej pracy: od początku chciał, by mural współgrał z charakterem miejsca i w przystępny sposób nawiązywał do lokalnej historii, tradycji i estetyki: „Stąd pomysł na przewrotną, lekką i moim zdaniem odświeżającą interpretację tematu Konika Zwierzynieckiego. Brodata postać w wannie nawiązuje do dawnej regionalnej nazwy łodzi flisackich z wędką skierowaną ku wodom Wisły, smoczek przypominający gumową kaczuszkę, który odwołuje się do odbywającej się w pobliżu parady smoków oraz koń, który pozostaje nieodłącznym atrybutem Lajkonika”.

LEKKA KONWENCJA ADAPTACJI LEGENDY

W rozmowie z „Wyborczą” Paprocki przyznaje, że nie jest zaskoczony burzą, jaka rozpułała się wokół jego pracy.

– Wychodząc z tym projektem, zdawałem sobie sprawę, że może on wzbudzić kontrowersje. Przyjąłem lekką, odświeżającą konwencję adaptacji tematu lokalnej legendy. Świadomie zdecydowałem się na ryzyko stworzenia pracy opartej na estetyce, która kształtowała mnie od najmłodszych lat – tłumaczy.

I dodaje: – Jest to niejako hołd twórczości Sylwain Chometa, znanego chociażby z nagradzanej animacji pt. „Trio z Belleville”. Charakterystyczna forma, linia i specyficzne przestylizowanie anatomii postaci było punktem wyjścia do stworzenia autorskiej koncepcji.

– Być może Kraków nie jest jeszcze gotowy na tak odważne projekty – komentuje Pola Suchodolska, żona artysty, również autorka murali, członkini Zespołu Paprocki Murale. I przyznaje, że po ogłoszeniu wyników konkursu oboje spotkali się z falą hejtu i nieprzychylnych komentarzy dotyczących zarówno zwycięskiej pracy, jak i ich warsztatu oraz umiejętności.

KONKURS DO POWTÓRZENIA

Radna Agnieszka Łętocha, która zabiegała o wpisanie do tegorocznego budżetu miasta pieniędzy na mural Zwierzyniecki, a potem zasiadała w jury konkursu, podkreśla, że od początku był on „fatalnie zorganizowany”.

– Początkowo tematem konkursu miało być „Miasto i Rzeka”, co nawiązywało do planowanego Muzeum Rzeki przy placu Wielkiej Armii Napoleona. Ku mojemu zaskoczeniu temat został zmieniony na „Mitologia Słowiańska”. Artyści dostali dwa tygodnie na nadesłanie swoich prac, a informacje o konkursie początkowo nie zostały skierowane do zagranicznych środowisk. Dopiero po mojej interwencji regulamin został przetłumaczony i rozesłany szerzej, wydłużono też o tydzień termin składania projektów, co i tak uważam za krótki czas. Artyści musieli pracować w pośpiechu – tłumaczy radna.

Zapewnia przy tym, że wszystkie prace dopuszczone do oceny przez jury zostały zweryfikowane pod kątem ewentualnego wykorzystania narzędzi sztucznej inteligencji.

– Zwycięski projekt zostanie teraz poddany ocenie konserwatora zabytków, którego opinia będzie miała kluczowe znaczenie dla realizacji muralu – dodaje Łętocha.

Radna nie wyklucza też powtórzenia procedury konkursowej. – Zwróciłam się już w tej sprawie z prośbą o opinię do działu prawnego – przyznaje. ●

Do wygrania

25

TYSIĘCY ZŁOTYCH

• Tyle wynosiła nagroda w międzynarodowym konkursie na projekt muralu. Tematem była mitologia słowiańska

Najstynniejsza polska samowola budowlana

Blok przy Centralnej miał zniknąć, a są nowi mieszkańcy z Kambodży

To była spektakularna akcja miasta przed samowolą budowlaną w Krakowie: urzędnicy zapowiedzieli wielką rozbiórkę bloku, a były prezydent Aleksander Miszański ogłosił, że to koniec 20-letniej zabawy inwestora z prawem. Dwa miesiące później: samowola wciąż stoi, właściciel kasuje czynsze, a do bloku wprowadzili się nowi mieszkańcy.

Milena Kuchnia

Właściciel czuje się bezkarny. Tak, jakby w ogóle nie zważał sobie sprawy z konsekwencji. Przez ten miesiąc w bloku pojawili się nowi mieszkańcy z państw takich jak Kambodża, którzy nic nie wiedzą o sprawie. Reszta pyta siebie nawzajem, czy mają może jakieś informacje. Większość nie mówi po polsku albo niewiele rozumie z tego, co się dzieje – opowiada nam mieszkaniec bloku przy ul. Centralnej 73 B.

To jest ulica, która jest zagłębiem samowoli budowlanych w Krakowie – są tam co najmniej cztery. Zdjęcie słynnego warsztatu samochodowego, na którym właściciel bez pozwolenia postawił kilkupiętrowy blok, znane jest w całej Polsce. Władze miasta walczą z kreatywnym inwestorem od prawie 20 lat, bo ten przedłuża wszystkie postępowania: odwołuje się od wydawanych decyzji albo wnosi skargi i zażalenia, które następnie czekają na rozpatrzenie. Za niedostosowywanie się do nakazów otrzymuje co najwyżej grzywny. Oplaca je, co na chwilę ucisza sprawę. A wynajem

• Samowola budowlana przy ul. Centralnej 73B. Na zdjęciu PINB i próba rozpoczęcia rozbiórki 5 maja 2026 roku
FOT. JAKUB WŁÓDEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

mieszkań w nielegalnych blokach ciągnie się dalej.

Miasto zrobiło akcję, a potem zapadła cisza

Wszystko wskazywało na to, że wiosną wreszcie dokonał się przełom. Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego wydał decyzję o ostatecznej rozprawie z blokiem przy ul. Centralnej 73B. Urząd miał sam rozebrać budynek, ale kosztami za akcję obarczył właścicieli. Dodatkowo ukarano go grzywną za brak współpracy i odmówiono mu zawieszenia postępowania.

Miasto wkroczyło na Centralną 5 maja, we wtorkowy poranek. Służby zablokowały drogę wjazdową do budynku, a na miejsce przyjechała policja, straż miejska, PINB oraz MOPS. Były prezydent Krakowa Aleksander Miszański ogłosił w sieci, że to koniec

dwudziestoletniej zabawy inwestora z prawem.

Urzędnicy odcięli ogrzewanie w budynku. Próbowali odłączyć także wodę, ale to się nie udało. Musieliby odciąć ją w całym pionie, a parter stoi legalnie. Nielegalne są nadbudowane na nim piętra.

– Wziąłem urlop na żądanie i od rana biegam góra-dół. Ze stresu nic jeszcze dziś nie jadłem. 90 proc. tutaj to uchodźcy z Ukrainy, nie bardzo rozumieją, co się dzieje i kto jest dobry, a kto zły. Boją się, że ktoś ich chce oszukać. Jest jeszcze kilka osób z Filipin i Kazachstanu, z którymi ciężko się dogadać nawet po angielsku. Oni to już w ogóle nic nie rozumieją – mówił nam wówczas pan Adrian, mieszkaniec bloku.

W całej akcji brał również udział właściciel, który próbował powstrzymać służby. Spotkaliśmy go na klat-

ce schodowej. Na pytanie, czy nie czuje się odpowiedzialny za to, co dzieje się z ludźmi, którym wynajmował mieszkania, odpowiedział krótko: „Nie”. I zapewniał, że jeśli będą musieli opuścić budynek, zwróci im należne kaucje.

Ostatecznie, po całonocnej akcji, urzędnicy opuścili Centralną. Władze miasta opublikowały potem komunikat, że w ciągu najbliższych dni blok zostanie odcięty od kolejnych mediów.

Mieszkaniec samowoli: „Właściciel czuje się bezkarny”

Od spektakularnej akcji minęły prawie dwa miesiące. Blok stoi, tak jak stał, mieszkańcy opłacają czynsze, a brak ogrzewania niespecjalnie utrudnia im życie w letnich miesiącach.

– Woda i prąd są normalnie. Nikogo z miasta przez ten miesiąc u nas nie

było, nie ma też żadnych ulotek, które wcześniej zostawiano w drzwiach. Myślałem, że będą chodzić i namawiać nas do wyprowadzki, ale jest cisza – mówi nam mieszkaniec samowoli.

Jak dodaje, właściciel bloku dalej utrzymuje, że wszystko jest w porządku. Co więcej, w budynku pojawili się nowi, nieświadomi sytuacji mieszkańcy. Mężczyzna, z którym rozmawiamy, ma żal zarówno do właściciela, który wprowadza ludzi w błąd i – jak się wydaje – niewiele robi sobie z tego, co się wydarzyło, jak i do miasta.

– Najpierw na oczach miasta powstaje nielegalny budynek. Ktoś podłącza wodę, prąd i daje na to zgody. Później wchodzi lokatorzy, bardzo często nieświadomi. I dopiero wtedy miasto orientuje się, że jednak trzeba zburzyć budynek. Na koniec to my z naszych podatków płacimy za wielką rozbiórkę – mówi.

Miasto szuka wykonawcy rozbiórki

O to, co się dzieje, pytamy w mieście.

„Obecnie Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Krakowie – Powiat Grodzki realizuje procedurę w celu wyłonienia wykonawcy I etapu robót rozbiórkowych dotyczących budynku przy ul. Centralnej 73B” – przekazuje nam Katarzyna Misiewicz z biura prasowego UMK.

Jak dodaje, przez ten miesiąc właściciel nie został w żaden sposób ukarany.

Znalezienie wykonawcy do rozbiórki bloku, w którym mieszkają ludzie, może być trudnym zadaniem. Na pytanie: jak długo będzie się ciągnął kolejny rozdział w historii samozwańczego inwestora z Centralnej, nikt nie potrafi odpowiedzieć, nawet w przybliżeniu. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraków/34440243

Całodobowe wsparcie i doradztwo

Dbamy o godne pożegnanie w każdej cenie

Kompleksowe usługi pogrzebowe

Rozliczenia bezgotówkowe

Transport krajowy i międzynarodowy

Własne krematorium

Organizacja styp i pożegnań

KARAWAN GRUPA
FIRM POGRZEBOWYCH
TRADICJE OD 1981 ROKU

Punkty Obsługi Klienta 10 lokalizacji w Krakowie

- | ul. Rakowicka 26A 12 222 00 30
- | ul. Sieroszewskiego 5B 12 686 61 45
- | ul. Bieżanowska 24 12 656 21 11
- | ul. Reduta 3B 12 222 50 49
- | ul. Rakowicka 33A 12 421 89 83
- | ul. Dolnych Młynów 3 12 632 11 22
- | ul. Wrocławska 8 12 631 77 95
- | ul. Ćwiklińskiej 10 606 793 279
- | Cm. Batowice 12 413 63 46
- | Cm. Grębałów 12 645 14 35
- | Krakowskie Krematorium
- | ul. Wielogórska 12 413 33 33

KRAKOWSKIE KREMATORIUM
tel. 12 413-33-33
biuro@kremacja-krakow.pl

30-398 Kraków, ul. Wielogórska 20

Gwarantujemy:

| bezpieczeństwo i profesjonalizm | duży wybór urn | możliwość przechowania po kremacji

Zapraszamy do współpracy
firmy pogrzebowe

Ekspert obala największy mit po tragedii w Bieszczadach

Czy niedźwiedzie naprawdę polują na ludzi?

– Niedźwiedź brunatny nie traktuje człowieka jako ofiary. W zdecydowanej większości przypadków to nasze zachowania prowadzą do niebezpiecznych sytuacji – mówi biolog dr Robert Maślak z Uniwersytetu Wrocławskiego.

ROZMOWA Z

DR. ROBERTEM MAŚLAKIEM
biologiem

MAREK PODMOKŁY: Po tragedii w Bieszczadach i licznych doniesieniach o niedźwiedziach pojawiających się przy domach wiele osób zaczęło się bać. Czy rzeczywiście jest się czego obawiać?

DR ROBERT MAŚLAK: Przede wszystkim trzeba obalić najważniejszy mit. Niedźwiedź brunatny nie poluje na ludzi. Człowiek nie znajduje się w jego menu. Jedynym gatunkiem niedźwiedzia, który traktuje człowieka jako potencjalną zdobycz, jest niedźwiedź polarny. Niedźwiedź brunatny, który żyje w Karpatach, w normalnych warunkach unika ludzi i robi wszystko, żeby zejść im z drogi.

Skoro niedźwiedzie unikają ludzi, dlaczego mimo wszystko dochodzi do dramatycznych spotkań?

– Przeanalizowałem przypadki ataków niedźwiedzi na ludzi z całej Europy w ciągu ostatnich 25 lat. Z badań wynika, że 85-90 procent wszystkich przypadków ma charakter defensywny. Niedźwiedź zostaje nagle zaskoczony przez człowieka. Ktoś wchodzi do młodnika, schodzi ze szlaku, pojawia się kilka metrów od zwierzęcia. Niedźwiedź nie ma czasu na ucieczkę, więc reaguje instynktownie, broniąc siebie albo młodych. To zupełnie inna sytuacja niż świadome polowanie.

Z badań zrobionych w Szwecji wynika, że dystans ucieczki niedźwiedzia wynosi średnio 115 metrów w przypadku osobnika wędrującego, aktywnego, oraz 69 metrów, gdy dotyczy niedźwiedzia, który na przykład odpoczywa. Zbliżenie się człowieka na mniejszą odległość powoduje, że niedźwiedź się wycofuje.

Mieszkańcy Bieszczad mówią, że niedźwiedzie coraz częściej pojawiają się przy domach. Dlaczego?

– Bo znajdują tam coś bardzo cennego. Nie ludzi, ale jedzenie. Niedźwiedź jest oportunistą pokarmowym. Jeśli raz odkryje łatwo dostępne, wysokoenergetyczne jedzenie w śmietniku albo kompostowniku, bardzo szybko je zapamiętuje i wraca. Chleb, resztki obiadu czy odpadki są dla niego znacznie łatwiejszym źródłem energii niż wielogodzinne poszukiwanie

• Niedźwiedzie mają świetną pamięć i szybko kojarzą fakty. Jeśli nauczą się, że przy określonym śmietniku zawsze znajdują jedzenie, będą tam wracały

FOT. MAREK PODMOKŁY /
AGENCJA WYBORCZA.PL

Dystans ucieczki

69

METRÓW

• Tyle wynosi dystans ucieczki niedźwiedzia, który odpoczywa. Zbliżenie się człowieka na mniejszą odległość powoduje, że niedźwiedź się wycofuje – wynika z badań zrobionych w Szwecji

naturalnego pokarmu w lesie. Dlatego zawsze powtarzam, że problem często zaczyna się od naszych śmieci, a nie od samych niedźwiedzi.

Często słyszymy, że schodzą do wsi, bo w lesie brakuje pożywienia.

– Nie ma dowodów na to, że tak jest. W Karpatach niedźwiedzie żywią się przede wszystkim pokarmem roślinnym. Owoce, trawy, ziola, bukiawki stanowią ogromną część ich diety. Zdarza się, że korzystają z padliny albo sporadycznie polują na osłabione zwierzęta. Niestety korzystają też z myśliwskich nęcisk, o czym świadczy wysoki udział kukurydzy w ich pokarmie. To nie głód sprowadza je do gospodarstw. Przyciąga je łatwo dostępny pokarm pozostawiony przez ludzi.

Czy niedźwiedzie szybko się uczą?

– Bardzo szybko. To jedne z najbardziej inteligentnych drapieżników. Mają znakomicie rozwinięte zdolności poznawcze, świetną pamięć

i bardzo szybko kojarzą fakty. Jeśli nauczą się, że przy określonym śmietniku zawsze znajdują jedzenie, będą tam wracały. Ale równie dobrze uczą się, czego należy unikać. Dlatego tak skuteczne okazują się odpowiednio zabezpieczone pojemniki na odpady czy elektryczne ogrodzenia. Jedno nieprzyjemne doświadczenie potrafią zapamiętać na długo.

Samorządowcy alarmują, że niedźwiedzi gwałtownie przybywa. Czy potwierdzają to badania?

– Nie. I właśnie tu pojawia się ogromny problem. Nie dysponujemy wiarygodnymi badaniami liczebności całej populacji. Dane, które często pojawiają się w przestrzeni publicznej, są oparte na metodach, mogących prowadzić do wielokrotnego liczenia tych samych osobników. Dlatego bardzo ostrożnie podchodzę do informacji o rzekomej eksplozji populacji. Nie mamy obecnie naukowych podstaw, by twierdzić, że liczba niedźwiedzi nagle gwałtownie wzrosła.

Czy to możliwe, że dziś po prostu częściej je zauważamy?

– To bardzo prawdopodobne. Każdy ma telefon komórkowy. Każde spotkanie z niedźwiedziem trafia do internetu. Każdy film wywołuje kolejne emocje. To sprawia wrażenie, że niedźwiedzi nagle zrobiło się znacznie więcej, choć częściowo wynika to z tego, że dziś niemal każde spotkanie zostaje nagrane i opublikowane. To zmienia społeczne postrzeganie problemu.

Tatry odwiedzają miliony turystów, a mimo to bardzo rzadko dochodzi tam do niebezpiecznych zdarzeń. Dlaczego?

– Bo zarówno ludzie, jak i niedźwiedzie nauczyli się funkcjonować obok siebie. Niedźwiedzie doskonale wiedzą, gdzie przebiegają szlaki uczęszczane przez człowieka.

Co powinien zrobić turysta, który zobaczy niedźwiedzia?

– Przede wszystkim zachować spokój. Nie podbiegać. Nie próbować zrobić lepszego zdjęcia. Nie uciekać. Powoli się wycofać, spokojnie mówić i zostawić zwierzęciu możliwość odejścia. Niedźwiedź niemal zawsze wybierze właśnie ucieczkę, jeśli tylko będzie miał taką możliwość.

Czy konflikt człowieka z niedźwiedziem będzie się nasilał?

– To zależy przede wszystkim od nas. Coraz bardziej zabudowujemy tereny, na których od wieków żyją niedźwiedzie. To oznacza, że spotkań będzie więcej. Nie rozwiążemy tego problemu samym odstrzałem ani straszaniem ludzi. Potrzebna jest edukacja, zabezpieczanie odpadów, odpowiedzialne zachowanie turystów i mieszkańców oraz korzystanie z wiedzy specjalistów. Niedźwiedzie były w Karpatach przed nami i pozostaną ich naturalnym elementem. Musimy nauczyć się z nimi żyć, zamiast budować kolejne mity. ●

Rozmawiał Marek Podmokły

Dr Robert Maślak

• Biolog z Wydziału Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego, członek Państwowej Rady Ochrony Przyrody, popularyzator nauki i jeden z najbardziej znanych w Polsce ekspertów zajmujących się dużymi drapieżnikami. Od lat analizuje zachowania niedźwiedzi brunatnych, bada konflikty na linii człowiek – zwierzę oraz uczestniczy w pracach nad rozwiązaniami ograniczającymi liczbę niebezpiecznych spotkań ludzi z niedźwiedziami.

Przeanalizował wszystkie udokumentowane ataki niedźwiedzi na ludzi w Europie z ostatnich 25 lat.

Internet „zabił” konia, którego nigdy nie było

Fałszywka wywołała hejt

Sekundy wystarczyły, by internet wydał wyrok. W sieci pojawiło się zdjęcie konia padającego na drodze do Morskiego Oka. Obok stał góral, na wozie uśmiechnięci turyści. Zdjęcie wygenerowała AI.

Marek Podmokły

Pod fotografią nie było podpisu, że została wygenerowana przez sztuczną inteligencję. Nie było też żadnego potwierdzenia miejsca ani daty. To jednak nie miało znaczenia. W ciągu kilku godzin obraz obiegł portale społecznościowe, a pod nim pojawiły się tysiące komentarzy. W wielu z nich nie było miejsca na pytania czy wątpliwości. Były za to wyzwiska, nawoływanie do likwidacji przewozów konnych i obraźliwe wpisy pod adresem górali. Jeden z najczęściej udostępnianych komentarzy brzmiał: „Podła hołota. Podła hołota, która ustawia się w kolejkach, by wyczerpać te konie do końca”.

W niedzielę do Komendy Powiatowej Policji wpłynęło zgłoszenie o rzekomo padłym koniu na drodze do Morskiego Oka. Na miejsce pojechał patrol z Bukowiny Tatrzańskiej. Funkcjonariusze nie znaleźli jednak niczego niepokojącego. Powód był prosty: konie tego dnia w ogóle nie pracowały.

PRZEWOZY WSTRZYMANE

Fotografia zaczęła zdobywać popularność w niedzielę – w dniu, w którym przewozy konne na trasie do Morskiego Oka zostały całkowicie wstrzymane. Decyzję o zawieszeniu kursów podjęli sami fiakrzy już dzień wcześniej, przewidując wyjątkowo wysokie temperatury. Informację natychmiast przekazał Tatrzański Park Narodowy, a następnie opublikowały ją media. Przez cały dzień wszystkie konie pozostawały w zacienionych stajniach. Nie było ani jednego kursu. Nie było żadnego padającego konia.

Jeszcze w sobotę fiakrzy sami decydowali o ograniczeniu liczby pasażerów z dziesięciu do ośmiu osób w godzinach największego nasłonecznienia – między 11.00 a 14.00. Kiedy prognozy zapowiedziały jeszcze większe

upały, zapadła kolejna decyzja. W niedzielę i poniedziałek konie nie wychwały na trasę w ogóle. We wtorek kursy odbywały się jedynie do godziny 11. Jak zapowiadają przewoźnicy, podobne ograniczenia będą wprowadzane zawsze wtedy, gdy temperatura stanie się niebezpieczna dla zwierząt.

Równolegle pracownicy Tatrzańskiego Parku Narodowego prowadzili pomiary wskaźnika WBGT, który określa obciążenie cieplne organizmu. To właśnie ten wskaźnik – opracowany przez lekarzy weterynarii we współpracy z organizacjami prozwierzęcymi – decyduje o tym, czy konie mogą pracować. Jak podkreśla TPN, pomiary wykonywano częściej niż raz na godzinę. Żaden z wyników nie zbliżył się do wartości granicznych. Mimo to przewozy zostały zawieszone.

„NIE DAJCIE SIĘ PONIEŚĆ EMOCJOM!” – zaapelowała autorka wpisu na profilu „Zakopane i piękno Tatr”, komentując historię fałszywego zdjęcia. „Jeszcze raz: to nie jest dokumentacja żadnej realnej sytuacji. To nie jest prawdziwe zdjęcie z Morskiego Oka ani żadnego innego miejsca. Dodatkowo – każdy, kto zna realia, wie mniej więcej, jak wyglądają wozy w takich miejscach. Mają zadaszenie, inaczej ustawione są siedzenia, a woźnica siedzi z przodu, są dwa konie, a nie wygląda to tak, jak na tym obrazie. Są też inne szczegóły, które od razu pokazują, że to nie jest fotografia z rzeczywistości” – argumentuje.

„Dlatego apel jest prosty: zanim ktoś coś udostępni dalej albo zacznie się oburzać – warto przeczytać opis, sprawdzić kontekst i zastanowić się, czy to w ogóle ma sens. Internet pełen jest treści generowanych i przerabianych, które nie mają nic wspólnego z rzeczywistością” – konkluduje autorka.

DEZINFORMACJA KLIMATYCZNA

Do sprawy odniosło się również Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Week-endowa fala fałszywych doniesień zo-

stała określona jako przykład dezinformacji klimatycznej. Ministerstwo przypomniało, że decyzję o niewyjeżdżaniu koni na trasę podjęli sami fiakrzy, a Tatrzański Park Narodowy jedynie przekazał tę informację turystom. Jednocześnie resort zwrócił uwagę na niebezpieczny mechanizm. „Gdy skutki zmiany klimatu stają się zbyt oczywiste, by je negować, zamiast rozmowy o faktach pojawia się chaos. Fałszywe zdjęcia, silne emocje, nieufność. Dyskusja przestaje dotyczyć rzeczywistego problemu i zamienia się w niekończące się

sprawdzanie kolejnych sensacyjnych doniesień”.

EMOCJE ZA WSZELKĄ CENĘ

Psycholog Ewelina Żak zwraca uwagę, że podobne działania są charakterystyczne dla współczesnej dezinformacji. – Wykonywanie takich fałszywych newsów jest społecznie szkodliwe, tak jak każda manipulacja. W tym przypadku chodzi o chęć zaistnienia – oczywiście w cudzysłowie – ponie-

waż sprawca ukrywa się pod pseudonimem i pozostaje przynajmniej teoretycznie anonimowy. Dla niego samo wywołanie zamieszania i fali hejtu wobec konkretnej grupy osób staje się formą wewnętrznego dowartościowania – ocenia.

Jej zdaniem internetowe prowokacje coraz częściej nie służą przekazaniu informacji, lecz wywołaniu jak największych emocji. A emocje rozchodzą się w mediach społecznościowych znacznie szybciej niż sprostowania. I internet zaczyna żyć historią, która się nie wydarzyła. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraków/34442542

GRUNTY ROLNE

ODDZIAŁ TERENOWY W KRAKOWIE

Działając na podstawie ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (UoGNRSP) (Dz.U.2025.826) podaje do publicznej wiadomości informację o planowanej sprzedaży nieruchomości wchodzącej w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Informacja o planowanej sprzedaży:

Nieruchomość położona na terenie województwa małopolskiego, powiatu wielickiego, gminy Biskupice, obręb Zabłocie, stanowiąca działkę ewidencyjną nr **575/3** o powierzchni **10,78 ha** (RIIIa=10,02 ha, RIIIB=0,35 ha, ŁIII=0,07 ha, ŁIV=0,04 ha, PsIII=0,19 ha, dr=0,11 ha).

Przeznaczenie nieruchomości według miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:

Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Szczygłów i Zabłocie w gminie Biskupice zatwierdzonym Uchwałą Nr XXIII/335/04 z dnia 20.08.2004 r. Rady Gminy Biskupice i ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego nr 328 z dnia 03.11.2004 r., zmienionym Uchwałą Nr IV/28/07 z dnia 26.01.2007 r. Rady Gminy Biskupice ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego nr 262 z dnia 12.04.2007 r. oraz zmienionym Uchwałą nr LIX/433/10 z dnia 27.10.2010 r. Rady Gminy Biskupice ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego nr 692 z dnia 17.12.2010 r., zmienionym Uchwałą nr XL/281/13 z dnia 29.04.2013 r. Rady Gminy Biskupice ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego poz. 3577 z dnia 20.05.2013 r. działka ewidencyjna nr **575/3** położona w obrębie Zabłocie znajduje się w terenach rolniczych (symbol R), terenach użytkowanych rolniczo (symbol R), terenach zabudowy mieszkaniowej i usług (symbol H6MU), terenach dróg publicznych – droga zbiorcza (symbol 4KDZ), strefie potencjalnego ponadnormatywnego oddziaływania terenów komunikacji – Kpu, strefie archeologicznej, strefie zabezpieczenia ujścia wód dla Bochni na Rabie.

Zgodnie z art. 29 ust. 1 pkt 3 (UoGNRSP) **pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości** przysługuje Dzierżawcy, który dzierżawi nieruchomość na podstawie umowy dzierżawy obowiązującej do dnia 31.10.2030 r.

Zgodnie z art. 29 ust. 4 (UoGNRSP) nieruchomość przy odsprzedaży będzie obciążona **prawem pierwokupu** na rzecz Skarbu Państwa, które przysługuje KOWR w okresie 5 lat, licząc od dnia jej notarialnego nabycia.

W odniesieniu do przedmiotowej nieruchomości KOWR zastrzega umowne **prawo odkupu** na rzecz Skarbu Państwa w okresie 5 lat od dnia zawarcia notarialnej umowy sprzedaży, z ujawnieniem tego prawa w księdze wieczystej.

Oddział Terenowy KOWR zastrzega sobie możliwość odstąpienia od zawarcia umowy sprzedaży, jeżeli oddają nowe, istotne okoliczności, w tym w szczególności nastąpi zmiana przeznaczenia gruntów, nabywający nie wywiąże się z obowiązków wynikających z umów zawartych z KOWR.

Cena nieruchomości wynosi 1 593 800,00 zł *

- * Cena zawiera podatek VAT wg stawki 23%
- * Cena zawiera koszty przygotowania nieruchomości do sprzedaży

Informacje o nieruchomości można uzyskać w Oddziale Terenowym KOWR w Krakowie, ul. Zbożowa 4, 30-002 Kraków, tel. 12 3149900

www.gov.pl/web/kowr

Dla sprawcy samo wywołanie zamieszania i fali hejtu wobec konkretnej grupy osób staje się formą wewnętrznego dowartościowania

EWELENA ŻAK

psycholog

W sprzedaży!

wysokieobcasy

Przewodnik po emocjach

116
STRON

PSYCHOLOGIA żyć lepiej

INDEKS 410837
cena 17,90 zł
(w tym 8% VAT)
Wydanie specjalne
„Wysokich Obcasów”
nr 2/2026

Rozmowy, które ratują związki

Pułapki
terapii

Mózg
i menopauza

Co z nami
robi kultura
wstydu

„Kocham” też ma
termin ważności

Niewygodne
pytania
w związkach

Czy można
być szczęśliwym
bez seksu

Bruksizm
a stres

Zgubna strategia
karania ciszą

Wójt Gminy Mogilany informuje o wywieszeniu w dniach **od 10 do 31 lipca 2026 r.** (włącznie) w siedzibie Urzędu Gminy Mogilany, Rynek 2 wykazu nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży, celem podania do publicznej wiadomości. Wykaz obejmuje **działkę nr 121/1** położoną w Brzeczynie. Szczegółowe informacje dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Mogilany oraz w referacie GRO (pokój 7A i 8A lub pod nr tel. 12 270 10 13 wew. 244, 251).

Kraków/34442747

 ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

Dziel się wspomnieniami o bliskich, których już z nami nie ma

pomoc@odeszli.pl,
tel. 22 55 55 383
22 55 55 399
22 55 55 555

„Nie ma już Ciebie wśród nas,
jednak w sercach naszych pozostaniesz...”

Z najgłębszym żalem i smutkiem zawiadamiamy, że dnia 4 lipca 2026 roku, po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzony św. sakramentami, przeżywszy lat 90, odszedł do Pana

prof. dr hab.

Stanisław Białas

najukochańszy Mąż, Tatuś, Dziadziu, Pradziadziu i Brat

Nabożeństwo żałobne przy Zmarłym odprawione zostanie w poniedziałek, dnia 13 lipca 2026 roku o godzinie 13:40 w kaplicy na Cmentarzu w Batowicach przy ul. Powstańców 48, po czym nastąpi odprowadzenie Zmarłego na miejsce wiecznego spoczynku.

Pogrążona w głębokim żalu

Rodzina

www.nekrologi.wyborcza.pl/34442564

Magdalena Płonka-Kalkowska

Kuka

architekt

W dniu 2 lipca odeszła nasza przyjaciółka. Kukuniu żegnamy Cię bardzo czule. Byłaś cudowną osobą o dobrym sercu i wspaniałym poczuciu humoru.

Pożegnamy Cię 13 lipca 2026 roku o godzinie 13.00 na Cmentarzu Salwatorskim

Teresa i Andrzej Kalinka z córkami i Stasiu Kalinka

www.nekrologi.wyborcza.pl/34442615

 ODESZLI.pl

Dziel się wspomnieniami o bliskich
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

CMENTARZ KOMUNALNY I KREMATORIUM

INFOLINIA: 12 352 44 44
CMENTARZ: +48 502 930 185
KREMATORIUM: +48 502 930 170

Nowy zielony cmentarz

Pierwsza kwatery ekologiczna

Kolumbaria na urny

Kamieniarstwo i opieka nad grobami

www.cmentarzkraow.pl | Kraków, ul. Wielogórska 16

34440226

Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie informuje, że w dniu **31 lipca 2026 r. od godz. 9⁰⁰ w siedzibie Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie, ul. Czerwieńskiego 16 w Krakowie (sala konferencyjna)** zostanie przeprowadzona aukcja oraz aukcje celowe na najem lokali użytkowych.

Zasady najmu lokali użytkowych oraz zasady przeprowadzenia aukcji określa zarządzenie Nr 2760/2013 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 24 września 2013 r. w sprawie trybu i szczegółowych warunków najmu lokali użytkowych stanowiących własność Gminy Miejskiej Kraków wynajmowanych przez Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie (z późn. zm.).

Oferty przystąpienia do aukcji, wg wzoru ustalonego ww. przepisami **przyjmowane są do dnia 29 lipca 2026 r. do godz. 15⁰⁰** w Punkcie Obsługi Mieszkańców Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie, z siedzibą w Krakowie, ul. Czerwieńskiego 16.

Wadium w wysokości określonej przez Organizatora postępowania w wykazach lokali przeznaczonych do wynajęcia w trybie aukcji, **płatne jest do dnia 29 lipca 2026 r. przelewem lub wpłatą na rachunek bankowy Nr 82 1020 2892 0000 5902 0590 1667. O dotrzymaniu terminu dokonania wpłaty wadium decyduje data wpływu środków finansowych na konto Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie.** Organizator zastrzega sobie prawo odwołania aukcji w całości lub na poszczególne lokale, bez podania przyczyny – art. 70¹ § 3 kodeksu cywilnego. Szczegółowe informacje dot. aukcji znajdują się na stronie www.zbk-kraow.pl

Kraków/34442580

Informacja o zamieszczeniu wykazu nieruchomości przeznaczonych do najmu i dzierżawy

Burmistrz Gminy Krzeszowice

działając zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami w dniach **od 10.07.2026 r. do 31.07.2026 r.** na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Krzeszowicach ul. Grunwaldzka 4 (parter – ściana przy pok. nr 4) oraz na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Krzeszowicach: <http://bip.malopolska.pl/umkrzeszowice> (zakładki: Zamówienia publiczne i ogłoszenia -> Ogłoszenia różne -> 2026) zamieszcza się wykaz nieruchomości przeznaczone do oddania w najem i dzierżawę w trybie bezprzetargowym:

- 6.1 – dz. nr. 963/1 o pow. 0,0103 ha obr. Krzeszowice;
- 6.3 – dz. nr 151/1 o pow. 0,0210 ha obr. Rudno;
- 6.4 – dz. nr 751/11 o pow. 0,0010 ha obr. Tenczynek;
- 6.5 – dz. nr 712/19 o pow. 0,0370 ha obr. Wola Filipowska;
- 6.6 – dz. nr 1065/4 o pow. 0,0800 ha obr. Tenczynek.

Kraków/34442951

Prezydent Miasta Krakowa

informuje,

że na tablicach ogłoszeń w budynku Urzędu Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3-4 oraz w budynku Zarządu Infrastruktury Sportowej w Krakowie przy ul. W. Stawka 10, a także na stronie BIP Urzędu Miasta Krakowa oraz na stronie internetowej Zarządu Infrastruktury Sportowej w Krakowie został podany do publicznej wiadomości w dniach **od 10 lipca 2026 r. do 31 lipca 2026 r.** wykaz nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miejskiej Kraków, położonej przy ul. W. Reymonta 20, zabudowanej Synerise Arena - Stadionem Miejskim im. Henryka Reymana w Krakowie, przeznaczonej do oddania w dzierżawę na okres do 3 lat, w celu posadowienia obiektu tymczasowego w postaci namiotu gastronomicznego, kontenera sanitarnego, a także terenów zielonych, dróg dojazdowych i przejść oraz wydzielenia miejsc parkingowych. Wykaz obejmuje tereny działki nr 180/5 obręb 12 Krowodrza o łącznej powierzchni 4210 m² od strony Alei 3 Maja w Krakowie.

Kraków/34442532

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.

Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:

wyborcza.pl/newslettery

 wyborcza.pl

CO JEST GRANE

Marta Gruszecka

To właśnie FMP przypomina i wprowadza do życia koncertowego zarówno zapomniane polskie opery, wielkie dzieła religijne, symfoniczne, lirykę wokalną czy najwyższej próby kameralistykę takich twórców jak Józef Michał Ksawery Poniąkowski, Józef Elsner, Karol Kurpiński, Józef Kozłowski, Roman Statkowski czy Mieczysław Weinberg – mówi Paweł Orski, dyrektor Festiwalu Muzyki Polskiej.

MUZYCZNE BALLADY
DO POEZJI MICKIEWICZA

Tegoroczna edycja skupi się na muzyce polskiej od romantyzmu po współczesność. Siedem tematycznych koncertów, w tym silna reprezentacja kompozytorów emigracyjnych, ballady do słów Adama Mickiewicza, utwory organowe epoki romantyzmu, najpiękniejsze polskie pieśni i arie operowe, prawykonania najnowszych utworów oraz muzyczny hołd dla Mieczysława Karłowicza z okazji 150. rocznicy urodzin młodopolskiego twórcy – tak w skrócie zapowiada się program 22. edycji FMP.

Koncerty będą się odbywały na trzech scenach: Filharmonii Krakowskiej (Zwierzyniecka 1), w Auli Collegium Novum UJ (Gołębia 24) i Bazylice Najświętszego Serca Pana Jezusa (Kopernika 26).

Na inaugurację festiwalu (17 lipca, Filharmonia Krakowska) organizatorzy zaplanowali koncert, zatytułowany „Poland Abroad”. Wezmą w nim udział artyści Sinfonietty Cracovii, którym dyrygować będzie ceniony niemiecki maestro Jürgen Bruns, założyciel KammerSymphonie Berlin.

– Podczas koncertu usłyszymy utwory kompozytorów emigracyjnych: Aleksandra Tansmana, związanego z Paryżem kosmopolity, który wprowadził muzykę polską na światowe salony, Szymona Laksa, który ponad dwa lata przebywał w obozie koncentracyjnym Auschwitz-Birkenau, gdzie był dyrygentem obozowej orkiestry i Jerzego Fitelberga, działającego w Stanach Zjednoczonych syna słynnego dyrygenta, Grzegorza Fitelberga – wymienia Paweł Orski. Repertuar koncertu uzupełni Serenada op. 2 Mieczysława Karłowicza.

Dzień później muzyka polska przenie się do Auli Collegium Novum UJ. Tutaj, podczas koncertu „Theatrum Musicum”, wystąpią pianistka Bojana Dimković i bas-baryton Krzysztof Szumański.

– W ich wykonaniu usłyszymy prawykonanie „Vier Abschieds Lieder” („Cztery pieśni pożegnalne”) autorstwa Krzysztofa Słowińskiego, dyrygenta, kompozytora i pianisty, którego utwory od lat pojawiają się na krakowskim festiwalu. Nie lada gratką będzie cykl „Ballady polskie” Carla Loewego, nazywanego „Schubertem północnych Niemiec” – mówi dyrektor.

Ballady do słów Adama Mickiewicza w tłumaczeniu Carla von Blankenseego, wydane w 1835 i 1842 roku, tworzą zbiór „Die Polnischen Balladen”. Kompozytor stworzył muzykę do takich ballad polskiego wieszczka, jak „Czaty”, „Pierwiosnek”, „Trzech Budrysów”, „Wilija i dziewczica”, „Panicz i dziewczyna”, „Świtezianka” oraz „Pani Twardowska”.

BY NIE POPAŚĆ
W ZAPOMNIENIE

Trzeciego dnia festiwalu jego uczestników powita duet w składzie: Wojciech Koprow-

• **Skrzypek Dayoon You wystąpi 2 sierpnia w koncercie finałowym „Projekt Karłowicz 150” 22. Festiwalu Muzyki Polskiej w Krakowie**

FOT. 307 STUDIO

Festiwal Muzyki Polskiej w Krakowie od 17 lipca do 2 sierpnia

Od romantyzmu
po współczesność

Historia muzycznego święta sięga 2005 r.

– to wtedy odbyła się I edycja FMP, który za misję przyjął przypominanie o twórczości polskich kompozytorów, ale też odkrywanie dzieł zapomnianych.

ski (skrzypce) i Grzegorz Skrobiński (fortepian). Artyści poświęcą swój recital twórczości emigracyjnego kompozytora Zygmunta Stojowskiego (1870-1946).

– Jako pianista zadebiutował w wieku 15 lat w salonie księżnej Marceliny Czartoryskiej. Międzynarodową karierę rozpoczął w 1891 roku w renomowanej sali Érarda w Paryżu. W 1905 roku, na zaproszenie Institute of Musical Art w Nowym Jorku, wyjechał do USA, gdzie spędził resztę życia jako ceniony kompozytor, pianista i pedagog. W Stanach Zjednoczonych za życia cieszył się podobnym statusem co Siergiej Rachmaninow. Był też pierwszym polskim kompozytorem, któremu w 1915 roku poświęcony został monograficzny koncert w słynnej nowojorskiej Carnegie Hall. W Polsce podzielił los innych kompozytorów emigracyjnych, popadając niemal w całkowite zapomnienie – opowiada dyrektor.

Repertuar na ten wieczór obejmuje trzy utwory: „I Sonatę G-dur na skrzypce i fortepian op. 13 (1893)”, „Romans op. 20 (1901)”

oraz „II Sonatę E-dur na skrzypce i fortepian op. 37” (1911).

Jedynym koncertem w Bazylice Najświętszego Serca Pana Jezusa będzie ten pod hasłem „Romantyzm| Polska| Europa” (24 lipca). – Z recitalem organowym w Bazylice Najświętszego Serca Pana Jezusa wystąpi Marcin Armański, organista związany z Dolnym Śląskiem, kantor Kościołów Pokoju w Świdnicy i w Jaworze. W jego wykonaniu na 45-głosowych organach z 1928 roku usłyszymy utwory romantycznych twórców, m.in. Felixa Mendelssohna, Feliksa Nowowiejskiego, Mieczysława Surzyńskiego i Jana Adama Maklakiewicza – zapowiada Paweł Orski.

EUROPA W POŁOWIE
WIEKU

Wspomniana przy okazji inauguracji FMP Sinfonietta Cracovia wystąpi dwukrotnie. Artyści wrócą na festiwal 26 lipca, by w Filharmonii Krakowskiej zapre-

zentować utwory z połowy XX wieku, zarówno polskich twórców emigracyjnych, jak i kompozytorów europejskich. Orkiestrę będzie przewodził Grzegorz Brajner.

– W powyższym koncercie, nazwanym „Europa w połowie wieku”, wystąpi również Justyna Stanek, solistka NFM Filharmonii Wrocławskiej zaprezentuje „Koncert na obój i orkiestrę smyczkową a-moll” angielskiego kompozytora, Ralpha Vaughana Williamsa. Z kolei klawecista Oleh Malovichko wykona „Koncert na klawet i orkiestrę smyczkową op. 31”, także autorstwa angielskiego twórcy, Geralda Finziego. Solistów połączy wykonanie kompozycji Aleksandra Tansmana, czyli „Concertino na obój, klawet i orkiestrę smyczkową” z 1952 roku. W programie również I Koncert na orkiestrę smyczkową Tadeusza Kaserna, kompozytora żydowskiego pochodzenia, który po wojnie wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie działał m.in. jako konsul w Nowym Jorku.

Ukraińska sopranistka Mariana Poltorak w ubiegłym roku wygrała XXI Międzynarodowy Konkurs Sztuki Wokalnej im. Ady Sari w Nowym Sączu. 1 sierpnia w Auli Collegium Novum UJ, w ramach recitalu mistrzowskiego „Acroama Magistrorum”, zmierzy się z repertuarem Mieczysława Karłowicza, Stanisława Moniuszki, Ludomira Różyckiego i Władysława Żeleńskiego. Razem ze śpiewaczką wystąpi pianistka i kameralistka Dominika Peszko. Koncert kobiecego duetu rozpocznie się o godz. 18.

WIELKI FINAŁ

Koncert „Projekt Karłowicz 150” z okazji 150. rocznicy urodzin Mieczysława Karłowicza, z udziałem koreańskiego skrzypka Dayoona You.

O artyście mówi Paweł Orski: – To laureat Konkursu Muzycznego Królowej Elżbiety Belgijskiej (2024), zdobywca II nagrody w Konkursie im. Marguerite Long i Jacquesa Thibaud (2023) oraz finalista Konkursu Weniawskiego (2022). Z Orkiestrą Filharmonii Krakowskiej artysta zaprezentuje Koncert skrzypcowy A-dur op. 8. Program dopełnią dwa poematy symfoniczne Karłowicza: Stanisław i Anna Oświecimowie op. 12 oraz Epizod na maskaradzie op. 14. Orkiestrę Filharmonii Krakowskiej poprowadzi fiński dyrygent Kalle Kuusava, zwycięzca Europejskiego Konkursu Dyrygentów w Oslo (2013) i laureat konkursu Evgenyego Svetlanova w Paryżu (2014). ●

Koncert finałowy zaplanowano na 2 sierpnia (godz. 18) w Filharmonii Krakowskiej. 22. Festiwal Muzyki Polskiej odbędzie się między 17 lipca a 2 sierpnia. Szczegółowy program znajdziemy na stronie fmp.org.pl. Bilety są dostępne na stronie smm.sumupstore.com.

W programie 22. edycji FMP siedem tematycznych koncertów, ballady do słów Mickiewicza, utwory organowe romantyzmu, polskie pieśni i arie operowe, prawykonania najnowszych utworów i muzyczny hołd dla Karłowicza

 Kraków

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY
ZE ŚRODKÓW MIASTA KRAKOWA

Stowarzyszenie Muzyki Polskiej zaprasza
The Polish Music Association invites you

22.

FESTIWAL MUZYKI POLSKIEJ

THE FESTIVAL OF POLISH MUSIC
KRAKÓW 17.07-2.08.2026

17.07

godz. 19.00 7:00 pm

Filharmonia im. K. Szymanowskiego *Szymanowski Philharmonic Hall*

POLAND ABROAD

Alexandre Tansman: Triptyque • **Szymon Laks:** Sinfonietta na orkiestrę smyczkową
Jerzy Fitelberg: Concerto • **Mieczysław Karłowicz:** Serenada op. 2 (w 150. rocznicę urodzin kompozytora)
Sinfonietta Cracovia, Jürgen Bruns dyrygent *conductor*

18.07

godz. 19.00 7:00 pm

Aula Collegium Novum UJ *Collegium Novum Auditorium UJ*

THEATRUM MUSICUM

Krzysztof Słowiński: *Vier Abschieds Lieder* (prawykonanie światowe) • **Carl Loewe:** Ballady polskie op. 50
Krzysztof Szumański bas-baryton *bass-baritone*, **Bojana Dimković** fortepian *piano*

19.07

godz. 18.00 6:00 pm

Aula Collegium Novum UJ *Collegium Novum Auditorium UJ*

PORTRET *PORTRAIT*: ZYGMUNT STOJOWSKI 1870-1946

I Sonata G-dur na skrzypce i fortepian op. 13 • Romans op. 20 • II Sonata E-dur na skrzypce i fortepian op. 37
Wojciech Koprowski skrzypce *violin*, **Grzegorz Skrobiński** fortepian *piano*

24.07

godz. 19.30 7:30 pm

Bazylika NSPJ *Basilica of the Holies Heart of Jesus*

Recital organowy *Organ recital* ROMANTYZM | POLSKA | EUROPA

Felix Mendelssohn: Preludium (Allegro) C-dur BWV W44 • **Alexandre Guilmant:** Marsz na temat Haendla op. 15 nr 2
Feliks Nowowiejski: Kyrie z Mszy XI *Orbis factor* op. 9 nr 3 • **Mieczysław Surzyński:** Sonata d-moll op. 34
Felix Mendelssohn: Preludium i fuga e-moll, WoO 13 (transkrypcja na organy: William Thomas Best)
Jan Adam Maklakiewicz: Prelude pour orgue op. 17
Marcin Armański organy *organ*

26.07

godz. 18.00 6:00 pm

Filharmonia im. K. Szymanowskiego *Szymanowski Philharmonic Hall*

EUROPA W POŁOWIE WIEKU *EUROPE IN THE MID-CENTURY*

Ralph Vaughan Williams: Koncert na obój i orkiestrę smyczkową a-moll • **Gerald Finzi:** Koncert na klarnet i orkiestrę smyczkową op. 31 • **Tadeusz Kassern:** I Koncert na orkiestrę smyczkową
Alexandre Tansman: Concertino na obój, klarnet i orkiestrę smyczkową
Justyna Stanek obój *oboe*, **Oleh Malovichko** klarnet *clarinet*, Sinfonietta Cracovia,
Grzegorz Brajner dyrygent *conductor*

1.08

godz. 19.00 7:00 pm

Aula Collegium Novum UJ *Collegium Novum Auditorium UJ*

ACROAMA MAGISTRORUM – RECITAL MISTRZOWSKI *MASTER'S RECITAL*

zwycięzcy Konkursu im. Ady Sari *of the winner of the Ada Sari Competition*
POLSKIE PIEŚNI I POLSKIE ARIE OPEROWE *POLISH SONGS AND POLISH OPERA ARIAS*
Karol Szymanowski: Sześć pieśni op. 2 do słów Kazimierza Przerwy-Tetmajera • **Tadeusz Szeligowski:** *Pieśni zielone* na głos wysoki i fortepian, słowa wg oryginalnego tekstu ludowego opracował Roman Brandstaetter
Mieczysław Karłowicz: *Idzie na pola* op. 3 nr 3, *Rdzawe liście strząsa z drzew*, *Zasmucone* op. 1 nr 1, *Śpi w blaskach nocy* op. 3 nr 5 • **Stanisław Moniuszko:** aria Hrabiny z opery *Hrabina*, aria Neali z opery *Paria*
Ludomir Różycki: aria Beatrix z opery *Beatrix Cenci* • **Władysław Żeleński:** aria Bronki z opery *Janek*
Stanisław Moniuszko: aria Halki z opery *Halka*
Mariana Poltorak sopran *soprano*, **Dominika Peszko** fortepian *piano*

2.08

godz. 18.00 6:00 pm

Filharmonia im. K. Szymanowskiego *Szymanowski Philharmonic Hall*

KONCERT FINAŁOWY – PROJEKT KARŁOWICZ 150

FINAL CONCERT – KARŁOWICZ 150 PROJECT

Mieczysław Karłowicz:
Koncert skrzypcowy A-dur op. 8, *Stanisław i Anna Oświecimowie* op. 12, *Epizod na maskaradzie* op. 14
Dayoon You skrzypce *violin*, **Orkiestra Filharmonii im. K. Szymanowskiego**, **Kalle Kuusava** dyrygent *conductor*

Bilety dostępne online, szczegółowa informacja na stronie www.fmp.org.pl oraz na godzinę przed koncertem

CO JEST GRANE

Zatańczą na Wawelu i na Rynku Głównym

Balet Dworski Cracovia Danza

Goście z Indii, premiera widowiska „Czary-zegary”, wspólny taniec w najważniejszych historycznie miejscach Krakowa. Tak zapowiada się Festiwal Tańców Dworskich Cracovia Danza, który rozpocznie się 18 lipca.

Marta Gruszecka

Od 27 lat, dzięki działalności artystycznej Baletu Dworskiego Cracovia Danza pod dyrekcją wybitnej choreografki i tancerki Romany Agnel, taniec jest obecny w przestrzeni miejskiej Krakowa. Stolicę Małopolski odwiedziło dotychczas wiele grup tanecznych z Polski, jak i z państw odległych, m.in. Korei Południowej czy Indii, a także z Europy (m.in. Francji, Węgier, Włoch i Słowacji).

Rytm i precyzja ruchu

Wakacje to zawsze moment, w którym taniec wychodzi w plener jeszcze częściej. Festiwal Tańców Dworskich Cracovia Danza przypomina nam o historii baletu, prezentuje obłędne stroje, a przede wszystkim – stwarza okazje do wspólnego tańca w spektakularnych miejscach.

– Tegorocznej, 27. edycji, towarzyszy hasło „Czas i zegary w tańcu i bale-

• Rynek Główny podczas 24. Festiwalu Tańców Dworskich Cracovia Danza

FOT. KONRAD KOZŁOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

cie”, kierujące uwagę ku rytmowi, powtarzalności i precyzji ruchu, a także ku temu, jak taniec od wieków dialoguje z pojęciem czasu. Program artystyczny oraz towarzyszące mu działania edukacyjne – adresowane zarówno do miłośników tańca, jak i uczniów szkół baletowych – odbywać się będą do dziedzictwa Krakowa, Polski, Europy i kultur pozaeuropejskich – zapowiada Romana Agnel, dyrektorka artystyczna Festiwalu Tańców Dworskich Cracovia Danza.

Inaugurację tanecznego święta zaplanowano na 18 lipca – festiwal otworzą parada dworska, warsztaty tańców dworskich i pokaz mody w Galerii Krakowskiej (od godz. 13). Następnie artyści wyjdą w plener, konkretnie na plac przed Galerią Krakowską, gdzie widzowie przez ponad trzy godziny (od godz. 17) będą mogli oglądać pokazy i spektakle taneczne. Wśród propozycji m.in. prezentacja zespołu tańca indyjskiego Kathak z Indii „Sanskriti Alaknanda” oraz „Rajski ogród

Szekspira” w wykonaniu Capelli Antiqua Bialostociensis. A na finał pierwszego dnia festiwalu – spektakl baletowy „Wesele w Ojcowie”, w wykonaniu gospodarzy, czyli Baletu Dworskiego Cracovia Danza.

„Czary-zegary” w VARIETE

Otwarty dla wszystkich miłośników tańca będzie Krakowski Bal Królewski (24 lipca, Rynek Główny 34). To coroczne podsumowanie Warsztatów Tańców Dworskich, odbywających się podczas festiwalu (uczestnicy mają do wyboru m.in. taniec renesansowy francuski i włoski), ale również okazja do zabawy dla tych, którzy nie brali udziału w zajęciach.

Najważniejszym punktem programu tegorocznej edycji będzie Gala Festiwalowa, połączona z premierą widowiska „Czary-zegary”.

– To suita tańców barokowych, inspirowana „Ballet de Nuit” Jeana-Baptiste’a Lully’ego, zawierającym słynny „Balet Godzin”. Spektakl powstał przy udziale Fundacji oraz kompanii tanecznej HeliosKine, a choreografię opracował Pierre-François Dollé – zdradza Romana Agnel.

Widowisko obejrzymy w Krakowskim Teatrze VARIETE (Grzegorzeka 71). Bezpłatne wejściówki do ode-

brania w kasie teatru 15-17 lipca, 20-22 lipca w godz. 12-15.

Polonez na Rynku Głównym

Ostatniego dnia festiwalu Balet Dworski Cracovia Danza zaprasza do dwóch najbardziej krakowskich lokalizacji – o godz. 13 na Zamku Królewskim na Wawelu odbędą się pokazy pod hasłem „Tańce i Balety przed wiekami” (dziedzinec zamku, chyba że pogoda nie dopisze – wówczas organizatorzy zapraszają do Sali Senatorskiej). Wieczorem, o godz. 19, z tancerzami spotkamy się na Rynku Głównym, by wspólnie zatańczyć poloneza.

„Polonez łączy – Alla Polacca” na Rynku Głównym to już tradycja. Plenerowy bal poprowadzi Romana Agnel. – Od 2023 roku polonez jest na liście dziedzictwa UNESCO, zatem tańcem na rynku nawiązujemy do oficjalnych krakowskich i polskich tradycji. Rynek Główny stanie się wielką salą balową. Zapraszamy wszystkich do niezapomnianej zabawy – mówi artystka. ●

27. Festiwal Tańców Dworskich Cracovia Danza odbędzie się między 18 a 26 lipca w Krakowie. Szczegółowy program pokazów i warsztatów jest dostępny na stronie cracoviadanza.pl. Współorganizatorem festiwalu jest Fundacja Ardente Sole.

Letnie Tanie Kinobranie

Nad Bałtyk i na Everest

Wśród widzów na sali emocje sięgające zenitu, w rolach głównych m.in. Morze Bałtyckie i Mount Everest. Tak zapowiada się trzeci tydzień festiwalu w Kinie Pod Baranami.

Marta Gruszecka

Letnie Tanie Kinobranie trwa od końca czerwca. Hasłem jubileuszowej, 20. edycji festiwalu jest „Najlepsze lato ever”. Co to oznacza w praktyce?

Filmowe hity sezonu, gwiazdy na ekranie, historie, które pozostają w pamięci jeszcze długo po wyjściu z kina i muzyka, którą błyskawicznie dodajemy do swojej ulubionej playlisty. Na przykład tej słuchanej podczas wakacyjnej podróży.

Co u pani Mieci?

– Lato to najlepszy czas do podróży. Bez celu, we wszystkie strony świata, w głąb oceanu, a nawet w odległe rejony kosmosu. Podróżujemy wiedzeni potrzebą bliskości, by kogoś odnaleźć, czasem by od czegoś uciec. Z podróży zawsze wracamy odmienieni – mówi Marynia Gierat, dyrektorka Kina Pod Baranami.

• Kadr z „Bałtyku” w reż. Igi Lis (2025) FOT. SO FILMS

Co w programie trzeciego tygodnia Kinobrania (10-16 lipca)? Jakże wakacyjny dokument „Bałtyk” w reżyserii Igi Lis. Młoda reżyserka zabiera nas do Łeby, której niekwestionowaną królową jest pani Miecia, szefo-

wa wędzarni. Nadmorski kurort oglądamy z jej perspektywy – przyglądamy się relacjom Mieci z pracownikami, widzimy radość na twarzach turystów, którzy od lat przyjeżdżają do Łeby specjalnie dla niej, wzruszamy się razem z szefową w codziennych momentach.

Kontrastem dla żywiołu morza będzie dokument o górach pt. „Ciemna strona Mount Everest”, w reż. Jeremy’ego Watta. Najwyższy szczyt Ziemi zobaczymy z perspektywy Szerpów, bez których nie odbywa się żadna wyprawa. Bohaterem filmu jest himalaista Mingma Tsiri Sherpa, który na Czomolungmę wyrusza z misją oczyszczenia jej z ciał martwych poprzedników. Dlaczego Szerpa zdecydował się na tak trudne doświadczenie, choć obiecał rodzinie, że przestanie się wspinać? O tym dokumencie nie da się zapomnieć.

Oscary i Złote Globy

Poza prawdziwymi bohaterami, na festiwalowym ekranie pojawią się gwiazdy, wcielające się w fikcyjne postacie. W repertuarze m.in. „Jedna bitwa po drugiej” w reż. Paula Thomasa Andersona, z Leonardo di Caprio w roli głównej (film zdo-

był w tym roku aż 6 Oscarów i 4 Złote Globy), „Nomadland” w reż. Chloé Zhao ze zjawiskową Frances McDormand (3 Oscary w 2021 roku) oraz tegoroczny hit „Projekt Hail Mary” w reż. Phila Lorda i Christophera Millera, z Ryanem Goslingiem w roli nauczyciela i biologa molekularnego, który pewnego dnia budzi się na statku kosmicznym.

Uczestnicy Letniego Taniego Kinobrania, którzy lubią kino plenerowe, mogą rezerwować czas na dwa pokazy pod gołym niebem. 13 lipca (poniedziałek) widzowie wrócą 35 lat wstecz podczas pokazu filmu „Zawieście czerwone latarnie” w reż. Zhanga Yimou, natomiast 16 lipca (czwartek) zobaczą jeszcze starszego (z 1984 roku) „Amadeusza” w reż. Miloša Formana. Oba seanse rozpoczną o godz. 21.15.

Na pokazy festiwalowe zarezerwowano trzy sale kinowe: Kino Pod Baranami (Rynek Główny 27), Aulę ASSP (plac Matejki 13) i salę widowiskową MOS (Rajska 12). ●

20. Letnie Tanie Kinobranie w Kinie Pod Baranami potrwa do 3 września. Szczegółowy repertuar dostępny na kinopodbaranami.pl. Bilety kupimy zarówno wirtualnie, jak i w kasie kina.

REKLAMA Kraków/34440717

NAJLEPSZE LATO EVER

20. wakacyjny festiwal filmowy

Letnie Tanie Kinobranie

Tydzień #3
10-16.07.2026

LATO PODRÓŻY

Bałtyk • Ciemna strona Mount Everest • Duch śniegów
Grawitacja • Happy Together • Jedna bitwa po drugiej • Jesteś wszechświatem • Kwiat ośmiu gór
Nomadland • Paryż, Teksas • Pociąg • Projekt Hail Mary • Prosta historia • Sirat • Sny o pociągach
Ścieżki życia • Trzy billboardy za Ebbing, Missouri
Wielki błękit • Zmarłych wstanie

Kino Pod Baranami

KINO Pod Baranami

WROCLAW

TYGODNIK

Piątek, 10 lipca 2026 | Redaktor prowadzący Leszek Frelich

wroclaw.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: wroclaw@wyborcza.pl

FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Więziona w Libii 24-letnia Laura Kwoczała:

Słyszałam, jak biją ludzi

► 6-7

Politycy w spółkach

Nie ma szans na zmianę

Prace dwóch prezesów wrocławskiego MPWiK nadzoruje pięciu polityków – dwóch z KO, dwóch z Lewicy i jeden z Bezpартyjnych Samorządowców. Wrocławski polityk KO, który chce zostać anonimowy: – We Wrocławiu nie ma szans na zmianę i żadne odpartyjnianie oczekiwane przez Tuska się nie uda. Tu wszyscy od wszystkich są zależni

► 2

Festiwal Góry Literatury

Robimy rzecz niepopularną

W tym roku tematem przewodnim Festiwalu Góry Literatury są terytoria. – Interesują nas granice państw, regionów i kultur, ale również granice pamięci, tożsamości czy wyobraźni. Chcemy pokazać, że wiele z nich jest znacznie bardziej umownych, niż przyjęło się uważać – mówi Irek Grin. Rozmowa z dyrektorem programowym festiwalu

► 4-5

Wynagrodzenia lekarzy

„Zarabiamy po prostu normalnie”

– Wkurza mnie hejt, że nasze zarobki rzekomo drenują system, a ludzie muszą stać w kolejkach. Gdyby każdy lekarz pracował tylko na jeden etat, to połowa szpitali by padła – przekonuje anestezyjolożka. Jest na kontrakcie, jak większość lekarzy. – Działalność gospodarcza w tym zawodzie, moim zdaniem, jest pomysłką, ale myśmy sobie tego nie wymyślili – mówi ► 8

FOT. WŁADYSŁAW CZULAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Partijni działacze obsiedli wrocławskie spółki

Nie ma szans na zmianę

Prace dwóch prezesów wrocławskiego MPWiK nadzoruje pięciu polityków – dwóch z KO, dwóch z Lewicy i jeden z Bezpartyjnych Samorządowców.

Magdalena Kozioł

Albo legitymacja partyjna, albo stanowisko kierownicze w samorządowej spółce – takie ultimatum działaczom partyjnym postawił prezydent Warszawy Rafał Trzaskowski po aferze w Szpitalu Południowym. Premier Donald Tusk dodał później, że „taki standard byłby bardzo oczekiwany”.

– Wiadomo, to budzi podejrzenia i one są niestety często uzasadnione, że osoby, które z takich nominacji partyjnych, politycznych tam zasiadają, mają zagwarantować kontrolę polityczną nad czymś, co powinno być często apolityczne. Jeśli to jest spółka wodna, kanalizacyjna, to tam nie powinno być miejsca na politykę – podkreślił Tusk, wskazując na zarządy i rady nadzorcze spółek.

Wrocławskie MPWiK to kwintesencja upolitycznienia. Kontrolują je: Marek Dyduch i Michał Huzarski z Nowej Lewicy, wiceprezydent Grzegorz Roman i prezes Dolmedu Jarosław Duda-Latoszewski z KO i były marszałek Cezary Przybylski z Bezpartyjnych Samorządowców.

To jednak wcale nie jest wyjątek. W czerwcu Wroclawianie zobaczyli, jak to się wszystko odbywa, gdy byli zastępcy Jacka Sutryka dostali intratne posady bez konkursów. Renata Granowska w zarządzie MPK, a Michał Młyniczak z legitymacją KO zasiadł w fotelu prezesa spółki Ekosystem.

• Donald Tusk na spotkaniu we Wrocławiu z działaczami PO

FOT. TOMASZ PIETRZYK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Reakcje Wrocławian były ostre: „Koryto plus”, „układ zamknięty”, „Collesium Tumanum”. Właśnie tak przez lata działał PiS, upychając swoich ludzi gdzie się tylko dało. Koalicja 15 października deklarowała, że za ich rządów będzie zupełnie inaczej.

BYŁO WIADOMO, KTO KONKURSY WYGRA

Partie traktują spółki Skarbu Państwa i te komunalne jak polityczny lup. – Nie ma różnicy między politykami PiS, PO czy Lewicy. Jak czują interes, zachowują się tak samo – mówił „Wyborczej” Tomasz Darlak, radny osiedla Psie Pole – Zawidawie, który w 2024 r. walczył przed sądem o ujawnienie utajnianych przez miejskie spółki informacji o tym, jak dorabiają w nich radni.

A Wrocław za Sutryka wymyślił jeszcze rady programowe, żeby po 2 tys. zł miesięcznie mogli dorabiać tam urzędnicy, radni miejscy i wojewódzcy, a nawet poseł. Wypączkowały one m.in. we Wrocławskim Parku Wodnym, TBS czy MPWiK.

Kiedy sprawa wyszła na jaw, zrobił się z tego ogólnopolski skandal. Sutryk z odpłatnych rad

się wycofał, ale karuzela kręciła się dalej. Radni na rzecz miejskich spółek świadczyli „usług doradcze i eksperckie”. Po znajomości i za ogromne pieniądze.

Rekordzistą był radny PO Jarosław Charłam-powicz, który z TBS i MPWiK zainkasował ponad 865 tys. zł brutto, jego partyjna koleżanka Agata Gwadera-Urlep ze Spartana i MPWiK na koncie miała 725 tys. zł. Tak domowy budżet łatali też przedstawiciele Lewicy – Czesław Cyrul miał „wykonywać czynności z zakresu PR”, ze szczególnym uwzględnieniem mediów społecznościowych, we Wrocławskich Inwestycjach. Zarobił na tym 262 tys. zł.

Teraz politykom zostały rady nadzorcze i zarządy spółek. Jest ich tam pełno. Wrocławskie MPK nadzorują Michał Rado i Tymoteusz Myrda z Bezpartyjnych Samorządowców. Obaj ci politycy są radnymi sejmiku, a pierwszy z nich jest wicemarszałkiem.

W Dolnośląskim Centrum Medycznym „Dol-med” zaciąg zrobiono niemal od prawa do lewa. Prezesem jest polityk KO Jarosław Duda-Latoszewski, jego zastępcą Michał Huzarski z Nowej Lewicy, a kontrolę nad tym jak zarządzają spółką, mają związani z Bezpartyjnymi Piotr Koszarek i Paweł Piotr Kleszcz, starosta powiatu lubińskiego. To bardzo ciekawy przypadek, bo zaraz po wyborach samorządowych w 2024 r. dokonano podziału stanowisk jeszcze przed ogłoszeniem konkursów, wiadomo było więc z góry kto te „konkursy” wygra.

Zaskoczenia nie było też, kiedy Marek Łapiński, obecny wiceszef sejmiku z KO, został prezesem miejskiego Spartana, a wiceprezesem związany z Lewicą Paweł Szumniak. W radzie nadzorczej tej spółki swoje miejsce ma też Marta Jędrzyak z KO.

„ODPARTYJNIENIE SIĘ NIE UDA”

Kilka dni przed II turą wyborów, popierany przez KO Jacek Sutryk obiecywał nowoczesny i transparentny urząd oraz otwarte konkursy na stanowiska prezesów i wiceprezesów spółek

miejskich. Dwa miesiące później bez konkursu zrobił wiceprezesem MPWiK Przemysław Gałęckiego, wcześniej swego dyrektora Wydziału Komunikacji Urzędu Miejskiego.

Od 1 czerwca tego roku wiceprezesem w Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej jest Mateusz Jędrachowicz, to radny wojewódzki i sekretarz dolnośląskiej KO, bliski współpracownik Michała Jarosa. Z kolei w radzie nadzorczej WKS Śląsk Wrocław zasiadają: Michał Młyniczak, wicemarszałek Wojciech Bochnak z KO, a także Sergiusz Kmiecik, związany niegdyś z Porozumieniem Gowina. W 2021 r. pożegnał się z klubem PiS, doszłusował do prezydenckiego klubu i Sutryk odzyskał wtedy większość w radzie. W nagrodę Kmiecik został jej szefem, a jego partyjna koleżanka Ewelina Niżnik dostała posadę wiceprezesa w Ekosystemie.

Mechanizm obsadzania spółek politykami jest wciąż niezmienny.

Wrocławski polityk KO, który chce zostać anonimowy: – We Wrocławiu nie ma szans na zmianę i żadne odpartyjnianie oczekiwane przez Tuska się nie uda. Tu wszyscy od wszystkich są zależni, niektórym tylko skończyły się możliwości dorabiania.

Komu, wiadomo. Prezydenci, burmistrzowie i wójtowie mają całkowity zakaz pełnienia jakichkolwiek innych funkcji w spółkach prawa handlowego należących do Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego. A wcześniej korzystali z tego pełnymi garściami, wymieniając się po całej Polsce miejscami w radach nadzorczych. Właśnie tak prezydent Wrocławia z dyplomem Collegium Humanum dorabiał do pensji w Regionalnym Centrum Gospodarki Wodno-Ściekowej w Tychach, w Kolejach Dolnośląskich i w Śląskim Centrum Logistyki.

– Nasze zarobki jako prezydentów przez lata to 7,5 tys. zł na rękę i z całym szacunkiem, ale tyle się płaci operatorowi wózka widłowego w specjalnej strefie ekonomicznej – tłumaczył w rozmowie z „Wyborczą” senator Andrzej Dziuba, przez 23 lata prezydent Tychów i członek rady nadzorczej spółki Stadion Wrocław, do której wszedł 1 maja 2020 r. ●

Lekarze z Wrocławia stworzyli tańszą alternatywę dla protezy na zamówienie

Pionierska metoda rekonstrukcji kości

Zespół lekarzy ze szpitala przy ul. Kamieńskiego jako pierwszy w Polsce zastosował u pacjenta pionierską metodę rekonstrukcji kości po wycięciu guza. Proteza, którą stworzono z dwóch innych, kosztuje dziesięć razy mniej od tych robionych na zamówienie.

Karolina Kijak

Zaczęło się od tego, że 30-letni Mateusz z Wrocławia podnosił plecak i nagle poczuł silny ból ręki. – Na początku zakładałem, że to zwykłe naciągnięcie mięśnia – wspomina Wrocławianin.

Zdjęcie RTG pokazało jednak, że przyczyna jest znacznie poważniejsza. Była to zmiana w kości łokcio-

wej, a biopsja potwierdziła, że to guz olbrzymiokomórkowy. Nowotwór kości o agresywnym przebiegu, który ma skłonność do niszczenia kości i nawrotów. – W pewnym momencie kość po prostu pękła. Lekarz zdecydował o wszczępieniu endoprotezy, dzięki której mogłem zachować pełną ruchomość ręki – mówi Mateusz.

Pierwszy raz w Polsce

Tym lekarzem był Adam Domanasiewicz, wybitny specjalista w zakresie chirurgii ręki, ortopedii i medycyny ratunkowej, związany ze szpitalem przy ul. Kamieńskiego we Wrocławiu.

Podczas zabiegu lekarze usunęli zajęty przez guza fragment kości łokciowej, a następnie zrekonstruowali ją przy użyciu nietypowej protezy, zaadaptowanej

do potrzeb resekcji onkologicznej. Operacja została przeprowadzona w poniedziałek 6 lipca. Jak wyjaśnia dr Domanasiewicz, standardowym postępowaniem w takich sytuacjach jest pozostawianie pacjenta z częściową niepełnosprawnością lub wszczepianie mu protezy indywidualnie tworzonej w technologii druku 3D, której cena jest jednak zaporowa – to minimum 20 tys. euro. – Proteza dedykowana dla konkretnego pacjenta jest niezwykle droga. Dlatego postanowiliśmy zaadaptować dwie istniejące protezy, wykorzystywane dotąd do celów operacji zmian zwyrodnieniowych i pourazowych. Z ich kombinacji stworzyliśmy protezę po resekcji onkologicznej – mówi doktor Domanasiewicz.

Jej koszt to około 10 – 12 tys. zł. Jak podkreśla wrocławski szpital, po raz

pierwszy w Polsce wykorzystano taką „kombinowaną” protezę.

Krystian Leibinger z niemieckiej firmy KLS Martin, producenta wykorzystanych protez, zaznacza, że po raz pierwszy w Europie zastosowano ją również w leczeniu nowotworów. – Można powiedzieć, że polska skłonność do kombinowania i improwizacji zyskała uznanie – śmieje się dr Domanasiewicz.

Pionierska operacja dr. Domanasiewicza

Do tej pory wielu chorych nie miało dostępu do indywidualnych protez właśnie ze względu na ich koszt. Rozwiązanie wrocławskich lekarzy otwiera więc nowe możliwości w zakresie skutecznego i bardziej

dostępnego leczenia okolicy stawu promieniowo-łokciowego.

– Staramy się być źródłem takich innowacyjnych rozwiązań nie tylko dla Dolnego Śląska, ale dla całego kraju – mówi prof. Wojciech Witkiewicz, dyrektor Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego przy ul. Kamieńskiego we Wrocławiu.

30-letni Mateusz przyznaje, że od początku miał pełne zaufanie do dr. Domanasiewicza. Po operacji wraca do sprawności. Może już poruszać palcami, choć ręka nadal nieco boli. – To naturalne po takiej operacji – mówi. – Wiem, że z czasem ból minie.

Operację przeprowadzili dr Adam Domanasiewicz, dr Jacek Martynkiewicz oraz dr Karolina Panasiuk. ●

„Wyborcza” ujawnia kulisy werbowania agentów przez służby Putina

Ukraińskie demonstracje za rosyjskie pieniądze

Członkowie ukraińskich organizacji pozarządowych z dużych polskich miast są w gronie osób wydanych w czerwcu z naszego kraju. ABW twierdzi, że pracowali dla Rosji i za rosyjskie pieniądze.

Marcin Rybak

Wydaleni „aktywiści” to dziewięcioro Ukraińców i dwójka Białorusinów. Wśród nich jest Mariia Klepach, która w kwietniu 2026 stanęła we Wrocławiu na czele polsko-ukraińskiego stowarzyszenia. Pozostali pochodzili z Warszawy, Krakowa, Bydgoszczy czy Zakopanego.

Według ABW zaczęli działać jesienią 2025.

„WYNAGRODZENIE WYNOSI 100 DOLARÓW NA OSOBĘ”

Styczeń 2026. Na kanale rosyjskiego komunikatora Telegram, wykorzystywanego przez mieszkających w Polsce obywateli Ukrainy, ukazuje się anons o możliwości dorobienia sobie.

„Dodatkowa praca 17.01.26. Miasto zostanie podane później, wyjazd z Wrocławia. Transport tam i z powrotem jest organizowany bezpłatnie. Istota tej dodatkowej pracy jest następująca: Organizowany jest wiec przeciwko korupcji na Ukrainie. Trzeba po prostu postać dla stworzenia frekwencji przez 2–2,5 godziny. Wynagrodzenie za tę pracę wynosi 100 dolarów na osobę. Można zabrać wszystkich – znajomych, przyjaciół i krewnych.”

Styczniowy wiec – z doniesień ukraińskich mediów wynika, że miał być zorganizowany w Warszawie – został jednak odwołany. Ale dziwne manifestacje zorganizowano w grudniu 2025 w Warszawie i Wrocławiu – przy pl. Nowy Targ. Stać miała za nimi mieszkająca w Bydgoszczy Viktoriia Dotsenko, prezeska Fundacji Viktoriia, powstałej w październiku 2023. Jest zaangażowana w organizację humanitarnej pomocy dla Ukrainy. Co ciekawe, w 2025 roku Dotsenko dostała medal od Ministra Obrony Ukrainy.

Według informacji „Wyborczej” sama założycielka i szefowa fundacji nie została wydalona z Polski. Jednak jeden z członków władz bydgoskiej fundacji przyznał w rozmowie z nami, że trzech wolontariuszy de-

portowano z Polski. Jako powód podano współpracę z wywiadem obcego państwa.

„ROSJANIE MOCNO INWESTUJĄ W TĘ SPRAWĘ”

Na początku lutego 2026 ukraiński kanał bihus.info opublikował reportaż poświęcony „antykorupcyjnym manifestacjom”. Dziennikarze dotarli do materiałów wskazujących, że demonstranci byli opłacani. W ich materiale padają kwoty od 100 do 200 dolarów. W obydwu miastach w manifestacjach w grudniu uczestniczyła Viktoriia Dotsenko.

Z reportażu wynika, że to ona i jej współpracownik Igor Saienko mają stać za organizacją demonstracji. Dziennikarze koszty każdej z nich – biorąc pod uwagę wypłaty dla „demonstrantów” – szacują na 30 do 60 tysięcy dolarów.

„Rosjanie mocno inwestują w tę sprawę, starając się nie tylko wzmocnić wśród Europejczyków strach, ale także szepczą im do uszu tezy o totalnej korupcji na Ukrainie, skradzionych pieniądzach, rozprzeczonym sprzęcie i tym podobnych rzeczach. Tak, nasze państwo nie jest bez grzechu. (...) Ale wróg rozkręca te historie niemal do skali światowej, nastawiając przeciwko nam coraz więcej państw” – słyszemy w materiale bihus.info.

Dziennikarze ukraińscy przeanalizowali relacje wideo z Wrocławia i Warszawy, udostępnione na facebookowym profilu Fundacji Viktoriia. Dostrzegli w obydwu miastach te same osoby.

Rzeczywiście na jednej i drugiej manifestacji pojawiają się te same plakaty, sporo z nich wygląda jak przygotowywane przez tę samą osobę. Jest mnóstwo ukraińskich flag, ale też flagi amerykańskie i polskie. Na jednym z plakatów rysunek świni ubranej w zielony garnitur wręczającej worek z dolarami prezydentowi Ukrainy. Wiele plakatów ma napisy ostro atakujące Wołodymyra Zelenskiego.

„Jako człowiek, jako wolontariusz, nie mogę już patrzeć na to, co dzieje się na Ukrainie, na to, jak bogacą się urzędnicy. Każda hrywna, która została ukradzioną i nie dotarła do naszych ludzi, jest przestępstwem” – mówi do kamery Viktoriia Dotsenko.

• Wrocław, pl. Nowy Targ, kwiecień 2026. Protest przeciwko korupcji w Ukrainie. Według ABW zorganizowany za rosyjskie pieniądze

FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

W komunikacie ABW o wydaleniu członków ukraińskich organizacji czytamy, że demonstracje m.in. przeciwko korupcji w Ukrainie, „to przykład działań, których celem jest rozbijanie zaufania społecznego, podsycanie napięć i wykorzystywanie osób uciekających przed wojną jako narzędzia rosyjskiej operacji wpływu”

Reportaż o manifestacjach kanału bihus.info skomentowała na Facebooku. Tłumaczy w swoim oświadczeniu, że demonstracje zostały zorganizowane „na bezpośrednią prośbę Obywateli Ukrainy mieszkających na terytorium Polski”. Dodaje też, że „miały one na celu wyrażenie opinii oraz zwrócenie uwagi w Stanach Zjednoczonych, Unii Europejskiej i na Ukrainie na rosnące obawy dotyczące marnotrawstwa i korupcyjnych nadużyć w Ukrainie”.

„JAKIŚ SOLIDNY FACET TAKSÓWKĄ PRZYWIOŻŁ PIENIĄDZE”

29 grudnia 2025 fundacja Viktoriia zorganizowała we Wrocławiu dobroczynną imprezę. „Ponad 100 dzieci otrzymało prezenty, a rodziny spędziły czas w przyjaznej atmosferze. Dzieci ze specjalnymi potrzebami oraz rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej otrzymały dodatkowe wsparcie” – czytamy na profilu fundacji.

Jak ustaliliśmy wśród gości imprezy była mieszkająca we Wrocławiu Mariia Klepach, właścicielka gabinetu kosmetycznego. W połowie kwietnia 2026 wrocławski sąd zarejestrował „Stowarzyszenie Wspólna Droga – Ukraina i Przyjaciele” z prezeską Marią Klepach. Dziewięć dni później jej stowarzyszenie zorganizowało we Wrocławiu demonstrację. Była identyczna z tą z grudnia 2025 i w tym samym miejscu – na pl. Nowy Targ, przed siedzibą Urzędu Miejskiego we Wrocławiu.

Przed udziałem w tej demonstracji przestrzegali konsulat Ukrainy we Wrocławiu. Oleksandr Martyniuk, szef portalu dla Ukraińców w Polsce dotarł do dziesięciu osób, którym proponowano pieniądze. – Dwie osoby w rozmowach z nami przyznały, że wzięły pieniądze. To było 100 do 200 dolarów – mówi „Wyborczej” Martyniuk. – Na kwietniową demonstrację do Wrocławia przywieziono manifestantów autokarami. Było co najmniej siedem autobusów. Parkowały niedaleko Panoamy Racławickiej.

W każdym było około 30 osób. Oleksandr Martyniuk opublikował zrzuty ekranów telefonów komórkowych z informacjami – po ukraińsku – o kwietniowej manifestacji. „W każdym autobusie jest własny koordynator z listą. Liczy wszystkich. Jest też osoba, która przekazuje pieniądze razem z koordynatorem” – to fragment jednej z wiadomości. W innej informacja, że do zaparkowanych autobusów podjechał taksówką „jakiś solidny facet” i przywiózł pieniądze.

„PANI PREZES TO WSPANIAŁA OSOBA”

Skontaktowaliśmy się z Marią Klepach. Zadzwoniliśmy na jej polski

numer telefonu. Przyznała, że jest w Ukrainie. Obiecała odpowiedzieć na pytania przesłane mailem. Jednak nie odpowiedziała. Gdy kolejny raz próbowaliśmy zadzwonić, telefon był niedostępny.

Jak dowiedziała się „Wyborcza” z Wrocławia wydano trójkę obywateli Ukrainy. Co najmniej dwie z nich to działacze wrocławskiego stowarzyszenia „Wspólna Droga”: Maria Klepach i jeden z członków Komisji Rewizyjnej.

Z Viktorią Dotsenko nie udało się nam skontaktować. Obydwa jej numery telefonu, które mamy, są wyłączone. Do Fundacji Viktoriia napisaliśmy na internetowym komunikatorze, prosząc o komentarz do informacji o wydaleniu trojga wolontariuszy.

„Nie znam wszystkich szczegółów tej sprawy. Uważam, że powinniśmy wyjaśnić ją do końca, zamiast działać pochopnie. Wiem jedno: pani Victoria to wspaniała osoba – nie ma nikogo, komu by nie pomogła. A co najważniejsze, nie brała udziału w ostatnich wydarzeniach; nawet o nich nie wiedziała, a mimo to ludzie wciąż łączą ją z tą sprawą. To niesprawiedliwe. Mam nadzieję, że uda się wam to wyjaśnić” – odpowiedział nam przedstawiciel fundacji, który się nie przedstawił. Obiecał, że przeseka odezwie się osobiście, ale tego nie zrobiła.

W komunikacie ABW o wydaleniu członków ukraińskich organizacji czytamy, że demonstracje m.in. przeciwko korupcji w Ukrainie, „to przykład działań poniżej progu klasycznej agresji, których celem jest rozbijanie zaufania społecznego, podsycanie napięć i wykorzystywanie osób uciekających przed wojną jako narzędzia rosyjskiej operacji wpływu”. •

Kulisy przygotowań do Festiwalu Góry Literatury

„Robimy rzecz niepopularną”

W tym roku tematem przewodnim Festiwalu Góry Literatury są terytoria.

– Interesują nas granice państw, regionów i kultur, ale również granice pamięci, tożsamości czy wyobraźni. Chcemy pokazać, że wiele z nich jest znacznie bardziej umownych, niż przyjęło się uważać.

ROZMOWA Z
IRKIEM GRINEM

prezesem zarządu Fundacji Olgi Tokarczuk,
dyrektorem programowym Festiwalu
Góry Literatury

AGNIESZKA DOBKIEWICZ: Zajrzyjmy najpierw za kulisy Festiwalu Góry Literatury. Jak wygląda przygotowanie takiego festiwalu literackiego?

IREK GRIN: To proces, który trwa właściwie przez cały rok, a czasem nawet dłużej. Są autorzy i autorki, których zapraszamy, ale nie mogą przyjechać w danym terminie. Pracujemy więc nad tymi koncepcjami przy kolejnych edycjach. Tak stało się na przykład teraz z wybitnym bułgarskim twórcą Georgim Gospodinowem, laureatem m.in. Angelusa i Międzynarodowego Bookera, który musiał odwołać przyjazd w ubiegłym roku, ale odwiedzi nas w tym. Zresztą dobrze się złożyło, bo zbiegnie się to z polską premierą jego najnowszej książki: „I wszystko stało się księżycem”.

Kiedy pojawia się ten moment, że ta opowieść, którą chcecie w danej edycji pokazać, zaczyna się układać w konkretny program?

– Praktycznie zaraz po zakończeniu ostatniej edycji zaczynamy pracę nad kolejną. Bardzo poważnie traktujemy ewaluację. Rozmawiamy godzinami o tym, co się udało, co warto kontynuować, a co wymaga poprawy. Dotyczy to zarówno programu, jak i organizacji wydarzenia. Właśnie wtedy zaczyna się kształtować idea kolejnego festiwalu.

Przygotowanie takiego wydarzenia, jak Góra Literatury, to także wypadkowa współpracy z partnerami, ich pomysłów i oczekiwań. Dotyczy to na przykład wydawnictw. Staramy się jak najwcześniej dowiadywać o ich planach związanych z publikacjami. Często jeszcze przed oficjalnymi zapowiedziami wiemy, jakie książki ukażą się w kolejnych miesiącach. Dzięki temu możemy odpowiednio wcześniej zapraszać autorów i budować wokół premier interesujące wydarzenia.

Festiwal Góry Literatury jako festiwal premier? Dlaczego nowe książki są tak ważne?

– Nie jesteśmy festiwalem premier. Ale jeśli zapowiedź jest interesująca, to mamy wyjątkową sytuację: to my otwieramy publiczną dyskusję o książce. Od sposobu poprowadzenia rozmowy, od stopnia zaangażowania publiczności często zależy pierwszy odbiór danego tytułu i jego dalsze losy. To ogromna odpowiedzialność, ale też przywilej.

W przypadku książek, które funkcjonują już od lat, autorzy i autorki mają za sobą dziesiątki spotkań i wywiadów. Trudniej znaleźć nową perspektywę. Premiera daje możliwość rozpoczęcia dyskusji, a nie jej konsumowania.

Czy zatem festiwal może realnie wpłynąć na sukces książki?

– Tak. Zdarzały się sytuacje, kiedy książka była już obecna na rynku, ale nie dotarła jeszcze – mimo że na to zasługiwała – do bardzo szerokiej publiczności. Tak było przecież z książką Joanny Kuciel-Frydryszak „Chłopki”. Chyba to właśnie nam udało się podczas festiwalu nacisnąć właściwy przycisk, by książka zaczęła intensywnie żyć w bardzo różnych środowiskach czytelnich.

To zresztą dobry przykład, by pokazać nasz długofalowy sposób myślenia. Podczas różnych edycji festiwalu rozmawialiśmy z kilkorgiem autorów i autorek odrzucających tradycyjną historyczną perspektywę w opisie ważnych zjawisk społecznych i upominających się o właściwe miejsce w historii Polski dla warstw marginalizowanych czy wykluczonych. Mówię o tzw. zwrocie ludowym czy chłopskim. W tym

Od dłuższego czasu mam świadomość, że ludzie myślący odmiennie od dominującej opowieści hurrapatriotycznej, podlanej sosem religijnym, nie są popularni i powszechnie lubiani

IREK GRIN

prezes zarządu Fundacji Olgi Tokarczuk

roku udało się nam zaprosić niektóre matki i ojców założycieli tego nurtu do wspólnej debaty o tym zjawisku. Mówię o wspomnianej już Joannie Kuciel-Frydryszak, o Antoninie Tosiek, Adamie Leszczyńskim i Kacprze Poblockim. Każdy z nich ten zwrot ludowy próbował opisać i zrozumieć z innej strony, w inny sposób. Jesteśmy bardzo ciekawi, co się zdarzy, gdy siadą obok siebie na jednej z naszych scen.

Najlepszym dowodem na siłę festiwalu jest fakt, że coraz częściej wydawcy planują premiery w okolicach ważnych wydarzeń literackich. To pokazuje, że festiwale zaczynają odgrywać istotną rolę, nie tylko w lokalnym życiu kulturalnym, ale również na ogólnopolskim rynku wydawniczym.

Góry Literatury stworzyły coś w rodzaju turystyki festiwalowej?

– To rzeczywiście jedno z naszych marzeń, które stopniowo się realizuje. Widzimy ludzi przyjeżdżających z całej Polski specjalnie na festiwal, biorących urlopy w tym czasie, planujących wakacje pod kątem programu wydarzeń.

To szczególnie ważne dla tego regionu, w którym jesteśmy, czyli południa Dolnego Śląska. Przypomnę, że jednym z celów Fundacji Olgi Tokarczuk jest wspieranie rozwoju Dolnego Śląska poprzez kulturę. Festiwal przyciąga ludzi do lokalnych sklepów, hoteli, restauracji i atrakcji turystycznych. Literatura czy szerzej kultura staje się jednym z ważnych ekonomicznych elementów rozwojowych regionu. Nie powinniśmy się chwalić, ale festiwal jest już laureatem kilku nagród od samorządów i lokalnych organizacji biznesowych.

Wielu uczestników wraca co roku. To chyba najlepsza ocena.

– Przede wszystkim pokazuje, że nie stoimy w miejscu. Gdyby program się powtarzał lub przestał być interesujący, ludzie po kilku latach przestaliby przyjeżdżać. Tymczasem grupa stałych uczestników rośnie. To dla nas sygnał, że oferta pozostaje atrakcyjna i odpowiada na rzeczywiste – i bardzo różnorodne – potrzeby odbiorców. Nie tylko przyjezdnych, ale i miejscowych. Programując każdą edycję, uważnie wsłuchujemy się w głosy publiczności edycji poprzednich.

Wizja świata, do jakiej odwołujecie się na festiwalu, jest liberalna. Tymczasem mówi się, że żyjemy w czasach kryzysu liberalizmu.

– Najpierw musielibyśmy zdefiniować, czym jest obecnie liberalizm i jak to słowo jest dzisiaj nacechowane semantycznie. Jeśli rozumiemy je wyłącznie ekonomicznie albo utożsamiamy z neoliberalizmem, to rzeczywiście może pojawiać się pewien dysonans. Wystarczy jednak zmienić słowo „liberalny” na słowa: „progresywny”, „równościowy”, „demokratyczny”, które są zdecydowanie bardziej pojemne i wciąż nie tak wytarte. Chociaż kiedy to zrobimy i tak okaże się, że podniosą się głosy krytyczne ze wszystkich stron sporu kulturowego, który dzisiaj jest w istocie sporem politycznym, a nie estetycznym.

A nam chodzi o otwartość na siebie i innych, gotowość do trudnych rozmów, głębokie krytyczne myślenie, sprzeciw wobec kłamstwa, manipulacji, ksenofobii czy nacjonalizmu. Te wartości, tak ważne dla literatury i sztuki w ogóle, nie są własnością żadnej ze stron politycznego sporu. Nie zgadzamy się na skrajności, ograniczenia wolności wypowiedzi artystycznej, przedmiotowe traktowanie natury.

Są więc na festiwalu zarówno konserwatyści, jak i liberalowie, a także ludzie lewicy, którzy, po pierwsze, mają pełną świadomość tego, że jeżeli natychmiast nie weźmiemy się za ra-

tunek planety, to wszyscy pomrzemy. Po drugie, że jeżeli natychmiast nie damy odporu tym najgorszym, prymitywnym nacjonalizmom, to za moment zabraknie dla nas miejsca we własnym kraju.

Tylko dlatego, że ktoś jest z natury artystą, z pochodzenia Ukraincem, Żydem, Niemcem albo z urodzenia gejem.

To dodam jeszcze: nie można funkcjonować w pewnych obszarach, dlatego że jest kobieta.

– Oczywiście. Może od tego powinienem był zacząć tę wyliczankę.

Kultura, z naciskiem na literaturę, może być odpowiedzią na obecne kryzysy społeczne?

– Jestem przekonany, że może bardzo pomóc w diagnozie. Kultura czy właśnie literatura niebawem rozwijają relacyjność i empatię, a także zdolność krytycznego myślenia. Uczą rozpoznawania mechanizmów manipulacji i dezinformacji, unikają prostych odpowiedzi na skomplikowane problemy, uodparniają nas i wzmacniają. Dlatego właśnie są tak niewygodne dla wszystkich, którzy chcieliby zamknąć ludzi w oktagonach ideologicznych schematów. Literatura tworzy człowieka otwartego, odważnego ciekawskiego, gotowego do zadawania trudnych pytań i aktywnie poszukującego na nie odpowiedzi.

Wokół festiwalu pojawiają się także najróżniejsze zarzuty.

– Podczas zeszłorocznej edycji festiwalu Olga Tokarczuk, przyglądając się naszej publiczności, powiedziała: „Chciałabym, żeby tak wyglądała Polska”. I teraz w zależności od tego, jak ktoś jest dzisiaj sformatowany, tak różnorako, często w sposób wzajemnie się wykluczający, rozumiał tę wypowiedź. Więc pojawiły się pytania, czy mówimy, uwaga, o Polsce komunistycznej, czy queerowo-tęczowej, czy terroryzowanej przez uchodźców, czy wreszcie – klasistowskiej, no bo przecież my sprzedajemy bilety, zatem bardzo łatwo jest nam zarzucić marginalizację i wykluczanie jakiegos grona, mimo że przychodzimy do tych małych miejscowości i wsi właśnie w proteście przeciwko marginalizacji i walcząc z wykluczeniem z kultury. Po-

• **Publiczność Festiwalu Góry Literatury**
FOT. JERZY WYPCH/ FUNDACJA OLGI TOKARCZUK

To dodam jeszcze: po szóste, że to Polska feministyczna.

– Oczywiście i jak każdy ze wspomnianych elementów i ten nagle okazuje się niestosowny. No i wtedy racjonalny człowiek ze zdziwieniem zadaje sobie pytanie: czy niestosowna jest uczciwa rozmowa o prawdzie historycznej? Rzetelna dyskusja o podziałach społecznych? Odpowiedzialna rozmowa o etni, o narodowości, o tożsamości, o ziemi, o człowieku? Czy to właśnie jest dzisiaj niestosowne w Polsce? Jeżeli tak, to znaczy, że my robimy rzecz dość niepopularną.

Ale chyba nie jest pan zaskoczony?

– Od dłuższego czasu mam świadomość, że ludzie myślący odmiennie od dominującej opowieści hurrapatriotycznej, podlanej sosem religijnym, nie są popularni i powszechnie lubiani.

Coraz potężniejsza siła tej wyssanej z palca opowieści łatwych odpowiedzi i rozwiązań zmierza ku temu, aby takich ludzi jak my – zajmujących się kulturą, wiedzących, jaka jest rzeczywistość moc kultury i jak bardzo jest ona niebezpieczna dla autorytaryzmów i totalitaryzmów – zmarginalizować do tego stopnia, że stanemy się niewidzialni i nieważni.

A tu nagle pojawia się nasz festiwal i mówi: „hola, jesteśmy”. I to mocno jesteśmy obecni, prawda? I jest nas mnóstwo, znacznie więcej niż was. W związku z tym każda następna edycja i to, co się podczas niej i po niej dzieje, potwierdza, że krzewienie poprzez kulturę idei progresywności i wiara w demokrację są bardzo istotne we współczesnym, chorym z nienawiści, życiu społecznym.

Literatura wydaje się dziś mieć trudniejsze zadanie niż inne sztuki.

– To prawda. Literatura wymaga od odbiorcy większego skupienia. Nie dlatego, że jest lepsza czy głębsza od innych form sztuki, ale dlatego, że jej odbiór wymaga aktywnego udziału czytelnika przez długi czas lektury. Uruchomienia wyobraźni i refleksyjności w czasie, w którym jesteśmy sami, ale nie samotni i właśnie dzięki temu literatura rozwija umiejętność rozumienia świata i innych ludzi.

W pędzącej dziś rzeczywistości to spore wyzwanie, by spróbować o literaturze opowiedzieć jako o bardziej uważnym, dłużej trwającym kontakcie z czyjąś opowieścią. Ale warto to robić.

Nawet jeśli czytamy czyjeś esemesy, to obcujemy z czyjąś historią opowiedzianą słowem. Nigdy

jeszcze czytanie nie było tak wszechobecne, jak w naszej epoce. Trzeba to wykorzystać, przekonując do literatury jako najbardziej wysublimowanego sposobu komunikacji międzyludzkiej.

Mam wrażenie, że mówi pan, że literatura dotyczy wszystkich. Ale kilka lat temu głośno było o słowach Olgi Tokarczuk, że „literatura nie jest dla idiotów”. Da się to pogodzić?

– Ta wypowiedź została wykastrowana z kontekstu. To jest nowy sport narodowy Polaków – cytowanie wyrwanych z długich wypowiedzi pojedynczych zdań Olgi przez ludzi, którzy słyszeli, że inni słyszeli, że ona powiedziała to i to i że jak tak można i że to okropne. Olga Tokarczuk mówiła wtedy o problemie dosłownego odczytywania tekstów, o literalizmie – nieumiejętności rozpoznania metafor czy ironii w literaturze.

Literatura wymaga pewnej wrażliwości interpretacyjnej. Uczymy się jej, czytając. Nie chodzi o wykluczanie kogokolwiek, lecz o rozwijanie przez każdego zdolności rozumienia bardziej złożonych komunikatów. To właśnie jedna z najważniejszych społecznych funkcji literatury.

Tegoroczny festiwal rozpoczynacie prezentacją nowej książki Olgi Tokarczuk?

– Tak. Festiwal otworzy lektura fragmentów najnowszej powieści Olgi Tokarczuk, która ukaże się jesienią. To dla nas wydarzenie szczególne. Książka w dużej mierze związana jest z Dolnym Śląskiem – szczególnie Wrocławiem i Wałbrzychem. Podejmuje temat tożsamości, historii ziem zachodnich i różnych mitów założycielskich. To powieść bardzo ważna, odważna i jednocześnie niezwykle bliska codziennemu doświadczeniu – niebywale aktualna. Trudno sobie wyobrazić lepsze rozpoczęcie festiwalu, który będzie opowiadał o przeróżnych terytoriach.

Czy można powiedzieć, że „terytoria” są także opowieścią o granicach – tych geograficznych i symbolicznych?

– Zdecydowanie tak. Interesują nas granice państw, regionów i kultur, ale również granice pamięci, tożsamości czy wyobraźni. Chcemy pokazać, że wiele z nich jest znacznie bardziej umownych, niż przyjęło się uważać. To właśnie dlatego temat terytoriów okazał się tak inspirujący. Pozwala rozmawiać jednocześnie o historii, polityce, kulturze, ekologii i człowieku. ●

Rozmawiała Agnieszka Dobkiewicz

Cały program tegorocznego Festiwalu Góry Literatury na: **fundacjaolgitokarczuk.org**

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Wrocław/34440498

14-15-16.08

Olsztyn

green*

festival

NA WARMII I MAZURACH

VITO BAMBINO

KACPERCZYK

KAYAH

PEZET

ARTUR ROJEK

SISTARS

SOKÓŁ

GRZEGORZ TURNAU

ZALEWSKI

BASS ASTRAL

HUBERT.

IGO

RALPH KAMINSKI

KASIA LINS

JOHN PORTER

KASIA SIENKIEWICZ

MERY SPOLSKY

VOO VOO

MISIA FURTAK · HELA · BARTEK KRÓLIK · OFELIA · PRZEBIŚNIEGI · RUNFORREST

SONBIRD · THE CASSINO · ZABŁOCKI/MOZIL · PIOTR ZIOŁA

3 SCENY, 30 KONCERTÓW, TEATRY I STAND-UPY NAD JEZIOREM UKIEL

POCZUJ LATO! ☺

ORGANIZATOR: wyborcza.pl

WSPÓŁORGANIZATOR: OLSZTYN OGRÓD ZNATURY

PARTNER GŁÓWNY: #gen Warmii i Mazur

PARTNER STRATEGICZNY: LOTTO

SPONSORZY STRATEGICZNI: ING ENERGA GRUPA ORLEN bueno Casablanca LECH NASK

PARTNER TECHNOLOGICZNY: dobra energia by enterdom

PARTNER EXO: ZET chillizet GAZETA.PL AMS HELIOS helios media

PATRONI MEDIALNI: KORTESFERA Centrum Popularyzacji Muzyki i Filmu DSIR Biedronka Cocolino essence instax JORDAN* ALCON MICHELIN SERWIS NOSOWICZ MPEC ZOOL GALERIA WARMIŃSKA AURA KOPCZYŃSKI REKOPOL REMONDIS

Rafał Zieliński

Laura Kwoczała była członkinią międzynarodowej Globalnej Flotylli Sumud, której uczestnicy próbują przełamać izraelską blokadę Strefy Gazy i dostarczać pomoc cywilom.

Konwój lądowy, w którym była, wyruszył na początku kwietnia z Algierii. Pochodząca spod Oleśnicy 24-latką dołączyła do niego 7 maja. Dziesięć dni później – około 6 km od granicy Wschodniej Libii w Sirte – zatrzymały ich siły generała Khalify Haftara, szefa Libijskiej Armii Narodowej.

Prócz niej zatrzymano dziewięć osób z Hiszpanii, Włoch, Argentyny, USA, Urugwaju, Tunezji i Portugalii. Zwolniono ją 24 czerwca, ponad miesiąc po zatrzymaniu.

ROZMOWA Z

LAURĄ KWOCZAŁĄ

z międzynarodowej Globalnej Flotylli Sumud

RAFAŁ ZIELIŃSKI: W jakich okolicznościach was zatrzymano?

LAURA KWOCZAŁA: W obozie przed granicą z Libią Wschodnią czekaliśmy na wynik negocjacji w kwestii wjazdu do tego kraju. Powołano 10-osobowy zespół koordynujący temat ze mną w składzie. Pojechaliśmy na punkt graniczny, spotkaliśmy wojsko i 2-osobową delegację Czerwonego Półksiężycy. Daliśmy list, gdzie zapewnialiśmy, że chcemy współpracować ze służbami. Dostaliśmy numer telefonu, ale nikt go nie odbierał. Pojechaliśmy znów na punkt, ale pogranicznicy kazali nam odjechać, nie mówiąc, że mogą nas zatrzymać. Pojechaliśmy trzeci raz, za nami jechał konwój. Zatrzymano go na punkcie granicznym Libii Zachodniej, a my udaliśmy się do Libii Wschodniej, gdzie wcześniej rozmawialiśmy. Napotkaliśmy blokadę, łącznie około 20 samochodów. Kazali nam zjechać na bok, zabrali paszporty, musieliśmy opuścić pojazd, „trzepali” nasze rzeczy.

Wiedzieliście, o czym mówią?

– W naszej grupie był obywatel Tunezji mówiący po arabsku. Nie było bariery językowej, ale nikt z nami nie chciał rozmawiać. Oni tylko wydawali polecenia. Podzielili nas na kobiety i mężczyzn, najważniejsze rzeczy, jak telefony komórkowe, kazali włożyć do worków, które podpisali naszymi imionami. Zdjęto mi z głowy siłą chustę, rzucono na ziemię czapkę. Koledze rozerwali koszulkę, innemu okopali nogę. Wszystko było dokładnie nagrywane, także dronem. Mężczyzn wpakowano do klatki na jednym samochodzie, nas do więźniarki.

W skali do 10 jak ocenisz brutalność tego zatrzymania?

– Mocna szóstka. Swoje zrobiła nieznajomość języka i obecność broni oraz zachowanie wojskowych. Na przykład w tej więźniarce jedna funkcjonariuszka zaśmiała się jak jakaś wiedźma i strasznym głosem rzuciła „Welcome to Libia”. Myślę, że od początku chcieli nas psychicznie zdestabilizować.

Gdzie was zawieźli?

– Do ośrodka dla nielegalnych migrantów. Oddzielili nas od mężczyzn, ale pozwolono tłumaczyć wszystko naszemu koledze z Tunezji. Zaczęli nas przesłuchiwać. Jeden strażnik kazał mi odblokować telefon. Powiedziałam, że nie zrobię tego, dopóki nie dowiem się, dlaczego nas zatrzymali i usłyszałam, że nie mamy żadnych zarzutów.

Potem pielęgniarz i powiedział, że muszą pobrać nam krew. Mi się zapaliła czerwona lampka, że to może mieć związek badaniami na obecność wirusów, a to oznacza, że planują gdzieś nas osadzić na dłużej. Finalnie się na to zgodziłyśmy.

Drugiego dnia zaproponowałam, żeby zacząć strajk głodowy. Powiedziałyśmy, że chcemy wyjść do toalety. Była w innym budynku. Usiadłyśmy przed bramą, złapałyśmy się pod

FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

Więziona w Libii 24-letnia Laura Kwoczała:

Słyszałam, jak biją ludzi

– Zdjęto mi z głowy siłą chustę, koledze rozerwali koszulkę, innemu kopali. Widzieliśmy, że nie możemy się dać rozdzielić – opowiada Laura Kwoczała, która w areszcie w Libii spędziła ponad miesiąc.

ramiona i powiedziałyśmy, że dopóki nie zobaczymy reszty grupy, nie będziemy jeść i pić. Siedziałyśmy w słońcu kilka godzin. Zapewniono nas, że zobaczymy grupę i wieczorem tak się stało. Powiedzieli, że jedziemy do Trypolisu, ale to było kłamstwo.

Gdzie was zawieźli?

– Na lotnisko w As-Sirra. Tam były pokazowe przeprosiny, zapewniono nas, że lecimy do Trypolisu. W samolocie okazało się, że jednak do Bengazi, a stamtąd sami mamy organizować sobie lot do Trypolisu. Nic takiego się nie wy-

darzyło, bo na lotnisko przyjechały po nas auta. Jechaliśmy bardzo szybko i w pewnym momencie zobaczyłam dwie wieże więzienia. Zrozumiałam, że zostaliśmy oszukani.

W areszcie w Bengazi znów nas podzieli. Znam trochę arabski, więc kazali mi napisać nasze dane w tym języku. Na półtorej doby zamknięto nas w izolatkach. Miałam taką bez światła dziennego i elektryczności, na ziemi był cienki materac, był szale i ciekący kran. Po dobie podłoga była zalana, a materac mokry.

Mam cukrzycę typu drugiego, zabrali mi leki. Grupa żądała, żeby mi je oddali, kopali w drzwi

cel, krzyczeli. Przydzielono mi więc koleżankę, żeby mi pomagała. Wtedy część z nas znów zaczęła strajk głodowy. Powiedzieliśmy, że nie przerwiemy go, dopóki nie dowiemy się, o co jesteśmy oskarżeni.

Przedstawili wam zarzuty?

– Nikt z nami nie rozmawiał. Przeniesiono nas do cel. Jeden ze strażników mówił trochę po angielsku. Pytałyśmy, czy wie, o co nas oskarżono i trzymanie nas bez zarzutu jest wbrew prawu międzynarodowemu. Powiedział, że nie wie, dlaczego nas zatrzymano, ale tu, gdzie jesteśmy, nie ma praw człowieka.

Kiedy pojawiło się światelko w tunelu, że was wypuszczą?

– Wiele razy, bo nas okłamywali. Ciągłe mówili, że „jutro wyjdziecie”. Moment, w którym poczuliśmy, że coś się dzieje, pojawił się dwa dni po mojej operacji. Po konsultacji z lekarzem wypisałam się ze szpitala na własne żądanie, żeby wrócić do grupy. Byliśmy na spacerniku i przyszedł strażnik, mówiąc, że bym zapisała nasze dane tak jak są w paszportach. Powiedział, że „może jeszcze dzisiaj wyjdziecie”. Potem zabrali 4 osoby do Tunezji, a następnie do Rzymu. W końcu zabrali też nas.

Oddali wam wasze rzeczy?

– Straciliśmy wszystko, czego nie było w tych czarnych workach. Koledze zabrali 2 tys. dolarów w gotówce, mi plecak. Nie zwrócono nam też aut. Generalnie rzeczy oddali nam lotnisku, dosłownie minutę przed wylotem. Zabroniono nam włączać telefony, bo nie chcieli, żebyśmy w jakikolwiek sposób dali znać, że wylatujemy z Bengazi.

W niewoli mieliście jakieś przecieki ze świata zewnętrznego?

– Pierwszym kontaktem był konsul włoski, który się z nami spotkał chyba czwartego dnia po porwaniu. Powiedział, że zaczęli działać od razu po naszym zatrzymaniu. Dwa razy przyjechał konsul polski z Tunezji i on nas informował o zarzutach czy decyzjach, a raczej ich braku. Jeśli chodzi o zwykłe informacje, to ten strażnik an-

głojeźyczny coś nam tam czasem przekazał. Ale ta blokada informacyjna była częścią takich tortur psychicznych. Pierwszą dłuższą styczność z newsami miałam tak naprawdę w szpitalu.

Trafiłaś tam na usunięcie wyrostka robaczkowego.

– Kilka dni miałam bóle, ale bałam się to zgłaszać, nie chciałam być oddzielona od grupy. Ale jeden więzień, Libijczyk, farmaceuta, powiedział, że jego zdaniem to wyrostek. Na drugi dzień przyjechali lekarze z zewnątrz, USG nic nie wykazało, zalecili tomografię komputerową. Wyszło, że muszę mieć operację. Dali mi dokumenty do podpisania i okazało się, że w tym szpitalu jestem pod arabskim nazwiskiem. Zabronili mi rozmawiać z pielęgniarkami, miałam też podpisać jakieś arabskie dokumenty, ale odmówiłam. Podpisał je jako mój opiekun strażnik z więzienia, który znał angielski. Operacja się udała, ale źle zniosłam wybudzenie z narkozy. Dostałam środek przeciwbólowy i cały czas byłam pilnowana przez policjantki.

Bałaś się?

– Tak, ale bardziej o grupę, niż o siebie. Wiedziałam, że jak nas rozdzielią, to sytuacja będzie o wiele trudniejsza. Szczególnie bałam się o kolegę z Tunezji, był gorzej traktowany niż my. Nawet nie mówili do niego po imieniu tylko „Tunezyjczyk” albo „tłumacz”. Zastraszano go, na przesłuchaniach zadawano dużo więcej pytań.

W takiej sytuacji nie jest trudno o załamanie.

– Były ciężkie chwile. Kolega z Urugwaju był na granicy hospitalizacji, dziewczyna z Argentyny chwile przed wylotem miała jakieś drgawki. Widziałam osoby, które zostawiły rodziny, dzieci i było im naprawdę ciężko. Gdyby nie to, że mieliśmy siebie, to byłoby bardzo źle. Izolacja naprawdę wpływała na nas fatalnie.

Z drugiej strony wiedzieliśmy, że nasza sprawa stała się polityczna. Dostawaliśmy coraz wię-

cej przywilejów i wolności wraz z tym, jak było o nas głośniejsze. Wtedy dotarło do mnie, że to co nas spotyka, jest absolutnie nieporównywalne do tego, co przeżywają choćby więźniowie palestyńscy. Koniec końców wyszliśmy i to w dobrej kondycji. Zastanawiam się, dlaczego taka presja nie może zostać nałożona w przypadku wielu tysięcy więzionych ludzi. Są przetrzymywani często bez zarzutów, są tam dzieci. Skoro nas udało się wyciągnąć, to czemu nie ich?

Grozili wam, że nigdy nie wróćcie do domu?

– Na początku często. Mówili, że jesteśmy terrorystami, bo tylko terroryści siedzą w tym więzieniu, że nie chodziło nam o Palestynę, tylko o destabilizację Libii. Najgorsze były przesłuchania, gdzie próbowano dojść, kto jest „hershmem naszej bandy”. Dostawaliśmy sprzeczne informacje, byliśmy zastraszani. Myślę, że cała sytuacja pokazuje, że ci, którym zależało, żebyśmy nie dojechali do Strefy Gazy, mają bardzo długie ręce. Mówię oczywiście o Izraelu.

Od wybuchu wojny w Ukrainie ludzie zaczęli się przyzwyczajać do brutalnych obrazków. Tolerancja na zło się przesunęła. My po prostu nie byliśmy w stanie dłużej patrzeć na cierpienie tych ludzi i chcieliśmy coś zrobić

LAURA KWOCZAŁA

Czułaś, że z czasem zainteresowanie waszą sytuacją słabnie?

– Myślę, że to szerszy problem. Od wybuchu wojny w Ukrainie ludzie zaczęli się przyzwyczajać do brutalnych obrazków. Ludzkie cierpienie można obejrzeć na Instagramie, pijąc kawę. Tolerancja na zło się przesunęła i niektórzy nie zadają sobie pytania, dlaczego my właściwie znaleźliśmy się w tej sytuacji. My po prostu nie byliśmy w stanie dłużej patrzeć na cierpienie tych ludzi i chcieliśmy coś zrobić. To właśnie los tych ludzi powinien być w centrum uwagi, bo wrażliwość na takie rzeczy to oznaka człowieczeństwa. Coraz częściej to cierpienie jest pomijane i może nasza sprawa o tym jakoś przypomni.

A co z działaniami polityków?

– Jeśli chodzi o opiekę konsula w Tunezji, to naprawdę jestem wdzięczna. Był bardzo zaangażowany, choć nie mamy stosunków dyplomatycznych z Libią Wschodnią. Bardzo dużo zrobił, nawet przyjechał do mnie do szpitala, choć byłam pod zmienionym nazwiskiem. Jestem też wdzięczna konsulowi w Stambule, który nas odebrał z lotniska i proponował mi opiekę medyczną po operacji. Im szczerze dziękuję, o reszcie nie chcę zbyt dużo mówić, bo chyba nie polityka jest tu najważniejsza.

Kwestia Palestyny dzieli ludzi. Zarzucano wam, że jedziecie wspomagać terrorystów?

– Tak, bo po masakrze z 7 października 2023 roku wiele osób stawia znak równości między Hamasem, a wszystkimi Palestyńczykami. Nie popieram terroryzmu, ale nie chcę wchodzić w politykę. Sprzeciwiam się temu, co spotyka tam cywilów i temu, że dzieje się to za pozwoleniem organizacji międzynarodowych, które powinny stać na straży praw człowieka. Mamymy beczynnienie patrzeć, jak pomoc jadąca do potrzebujących jest blokowana czy odbierana

przez Izrael? Poza tym problem praw człowieka w tamtym regionie jest dużo szerszy i sięga dużo dalej niż październik 2023 roku.

Nie chcesz trochę zwolnić tempa?

– To był tylko albo aż miesiąc, ale odcisnęło to na nas duże piętno w kontekście zdrowia psychicznego. Nie jestem jeszcze w stanie wrócić do codziennego funkcjonowania i myślę, że potrzebuję trochę wyhamować. Mam sporo do zrobienia, w tym obronę pracy magisterskiej. Nie wykluczam nawet pomocy psychologa.

Ale po tym wszystkim wiem, że żyję w kraju względnie bezpiecznym, gdzie możemy robić, co chcemy. Nie zapomnę pierwszego kubka kawy po wyjściu. Wtedy uświadomiłam sobie, jaki to przywilej móc napić się czegoś dobrego, zjeść co się chce.

Jednocześnie widzimy, że bardzo często rządy są współodpowiedzialne za cierpienie innych ludzi choćby dlatego, że otwarcie nie krytykują tych, którzy to cierpienie zadają. Czuję, że powinniśmy protestować przeciwko temu. Jesteśmy wolni, ale dopóki wszyscy nie będą wolni, to czy możemy mówić o wolności? Czy to nie są podwójne standardy? Teraz potrzebuję chwili, żeby przepracować wszystko, ale nie odpuszczę pewnych spraw.

Czujesz, że miałaś szczęście w tej całej sytuacji?

– Zdecydowanie tak. Jestem świadoma, że chronił mnie paszport, że moi znajomi i ludzie tutaj w Polsce wywierali presję, działali. To na pewno mi pomogło i naprawdę jestem za to wdzięczna. Znam wiele podobnych sytuacji i tak – ja miałam szczęście. ●

wyborcza.pl

• Więcej na wroclaw.wyborcza.pl

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34442909

W SPRZEDAŻY,
RÓWNIEŻ Z DOSTAWĄ
DO PACZKOMATU

— **DAVID SZALAY:**
Czym jest dom dla laureata Bookera?
Co łączy go z Węgrami? A co z głównym
bohaterem jego monumentalnej powieści?

— **ROZMOWY Z MISTRZYNIAMI
I MISTRZAMI LITERATURY:**
Jeanette Winterson,
Rachel Kushner, Robertem Macfarlanem
i Robertem M. Wegnerem.

— **KSIĄŻKI NA LATO:**
„Odyseję” opowiadamy wciąż na nowo.

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl**

Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

Lekarka anestezjolożka spod Wrocławia dostaje 40 tys. zł miesięcznie

„Zarabiamy po prostu normalnie”

– Wkurza mnie hejt, że nasze zarobki rzekomo drenują system, a ludzie muszą stać w kolejkach. Gdyby każdy lekarz pracował tylko na jeden etat, to połowa szpitali w tym kraju by padła – przekonuje anestezjolożka ze szpitala pod Wrocławiem.

Magda Nogaj

To, co się stało z zarobkami lekarzy w ciągu ostatnich dwóch dekad to jest kosmiczny skok – przyznaje rozmówczyni „Wyborczej”, anestezjolożka Agnieszka ze szpitala koło Wrocławia. – Gdy skończyłam studia, zarabiałam 1200 zł. Praca ponad siły była jedynym sposobem na przetrwanie. To nie jest żadna przesada, że z pensji nie dało się żyć. Robiłam specjalizację i brałam jeszcze po kilkanaście dyżurów w miesiącu. Dorabiałam w szpitalu nad morzem, bo były tam dobre stawki. Dzięki temu jakoś ciągnęłam. Teraz na pewno warunki się poprawiły, nie ma co gadać. Zarabiamy po prostu normalnie.

Agnieszka jest na kontrakcie. Dostaje 200 zł za godzinę.

– Wkurza mnie hejt, że niby zarabiamy za dużo i trzeba nam wprowadzić limity, bo przez nas system jest niewydolny. Zarobki zależą od specjalizacji, miasta i od szpitala. Jako anestezjolog jestem w grupie, powiedzmy, deficytowej. Jest nas mało, więc dobrze zarabiamy. Sama jednak muszę odprowadzać składki, podatek, ubezpieczenie, to jest działalność gospodarcza.

LEKARZ-SKOCZEK ŁATA WAKAT I ZNIKA

Większość lekarzy pracuje dziś na kontraktach. Według naszej rozmówczyni to systemowa fikcja.

– Działalność gospodarcza w tym zawodzie, moim zdaniem, jest pomyłką, ale myśmy sobie tego nie wymyślili. Zarobki były niskie, trzeba było dorabiać. Umowa zlecenie, jak wiadomo, jest śmieciowa. Nikt nie chciał też zatrudniać np. na 1/4 etatu, bo to się nikomu nie opłacało. Wprowadzili więc, że lekarz może być na samozatrudnieniu. Tylko tak naprawdę, to my nie jesteśmy żadnymi firmami, bo to budżet państwa w całości nam płaci – uważa.

Lekarka zwraca też uwagę, że ten model pracy niszczy poczucie odpowiedzialności za miejsce zatrudnienia. – Niby system miał dzięki temu działać lepiej, ale doprowadzono do tego, że tak naprawdę lekarz nigdzie nie jest do końca u siebie – twierdzi.

Według niej są zawody, w których powinien być zakaz takiej pracy. – Wyobraźmy sobie, że np. policjant pracuje na własnej działalności. Przychodzi dwa razy w miesiącu, coś tam robi, potem go nie ma. Wpływa jakaś sprawa, po czasie kogoś zatrzymują, ale policjanta już nie ma, bo pracuje w pięciu kantonach – porównuje.

Według anestezjolożki w szpitalach bywa podobnie – lekarz zajmuje się pacjentką, a potem

znika na miesiąc, zostawiając ją koledze, który nie zna historii choroby.

– To wszystko zależy od ludzi. U nas w szpitalu wyrabiamy około 180-200 godzin w miesiącu, czyli około półtora etatu. Natomiast to jest konieczne, żebyśmy utrzymali ciągłość pracy. Musimy obstawić dyżury, także w weekendy. Poza tym praca w kilku miejscach też rozwija, np. raz znieczulałam do zabiegów, innym razem dyżuruję na oddziale intensywnej terapii. To ma swoje plusy, ale pod warunkiem, że to nie jest latanie dziur – przekonuje.

DOKTOR QUINN ZE SZPITALA W STRZELINIE

Lekarka podkreśla, że kontrakty są finansowo opłacalne dla szpitali, bo pozwalają na racjonalne zatrudnianie pracowników tylko wtedy, gdy są potrzebni.

Z drugiej strony twierdzi brutalnie: – Gdyby każdy lekarz pracował tylko na jeden etat, to połowa szpitali w tym kraju by padła, bo nie miałyby obsady. Szczepnie mówiąc, to w ogóle nie byłoby takie złe, bo szpitali jest za dużo. Trzeba się zastanowić, po co utrzymywać np. szpital w Strzelinie – uważa medyczka.

Wprawdzie mieszkańcy Strzelina i okolic musieliby jeździć np. do oddalonego o 40 km Wrocławia, ale według lekarki byłoby to dla nich lepsze.

– Jeśli ktoś trafi do szpitala w Strzelinie, bo jest ciężko chory, to ma małe szanse przeżycia. Tam nie ma diagnostyki – zauważa. I wspomina: – Dzwoni raz do mnie lekarka z tamtejszej izby przyjęć. Mówi, że ma pacjentkę, która samodzielnie nie oddycha. Chce, żebym ją wzię-

Działalność gospodarcza w tym zawodzie, moim zdaniem, jest pomyłką, ale myśmy sobie tego nie wymyślili. Zarobki były niskie, trzeba było dorabiać. Umowa zlecenie, jak wiadomo, jest śmieciowa. Nikt nie chciał też zatrudniać np. na 1/4 etatu. Wprowadzili więc, że lekarz może być na samozatrudnieniu

AGNIESZKA

anestezjolożka ze szpitala koło Wrocławia

• **Wysokość zarobków lekarzy w szpitalu zależy m.in. od ich specjalizacji**

FOT. WŁADYSŁAW CZULAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

ła, bo oni nie mają intensywnej terapii. Jednak żeby ją przyjąć, muszę wiedzieć, czy kobieta nie ma np. zawału, bo nie będę kolejną karetką wysyłała jej na koronarografię. Ta lekarka nie ma jednak o tym pojęcia, bo nie ma kardiologa, nie ma USG, nie ma laboratorium, nie ma zdjęć RTG, nie ma respiratora. Mówię więc do niej: „Jeśli jest pani doktor Quinn, to gratuluję, ale ja nie mogę wziąć pacjentki bez diagnozy”.

Według Agnieszki pomysł z likwidacją części szpitali niepotrzebnie wywołuje sprzeciw społeczny. – Nie chodzi o to, żeby w każdym mieście był szpital, tylko pacjent powinien trafić tam, gdzie ma szansę na otrzymanie realnej pomocy. Jeśli ktoś jest chory, karetka go dowiezie – twierdzi.

Lekarka uważa, że również zamykanie porodówek to dobry pomysł: – Nie chciałaby pani rodzić w szpitalu, gdzie jest 100 porodów rocznie. Tam powikłanie zdarza się raz na trzy lata i jak się zdarzy, to dziecko nie ma szansy przeżycia. Lekarze mają za małe doświadczenie.

KOLEJKI NA ZABIEG W SZPITALU

Według lekarki do sprawy trzeba podejść w sposób racjonalny.

– Tak naprawdę szpitali w tym kraju jest za dużo, nie za mało. To POZ-y powinny działać normalnie. Tymczasem pacjent przyzwyczajony jest do tego, że jak jest chory, to sobie idzie do szpitala, na SOR, na izbę przyjęć. Czekają w kolejkach na operację, ale nie dlatego, że nie ma ich gdzie zrobić. Tylko NFZ określa limity wykonań danych procedur w roku. I to jest w porządku. Problemem jest natomiast to, że procedury są źle wycenione. Za koronarografię szpital dostaje ogromne pieniądze, a za usunięcie śledziony marne grosze. Na niejedynej procedurze można zarobić, bo realnie jej koszt to 5 tys. zł, a szpital dostaje za nią na przykład 75 tys. zł.

Dlatego szpitale powiatowe są w tarapatach finansowych, bo zabiegi, jakie wykonu-

ją, to nigdy nie są procedury wysokospecjalistyczne. – W przypadku prostych zabiegów, tj. żyłaki, operacje ortopedyczne, artroskopie, są długie kolejki, dlatego że to są procedury planowe. Można poczekać z ich wykonaniem, bo bez nich się nie umrze. Jak pani robi płytki w łazience, to też nie przejdzie jutro kafelek i nie położy. Poza tym one nie są wysoko wycenione i nie ma wielu chętnych, żeby je wykonywać.

Gdy w szpitalu brakuje pieniędzy, musi kalkulować. – Gdy byliśmy w trudnej sytuacji finansowej, sprawdziliśmy, że totalnie nie opłaca nam się robić żyłaków, tylko musimy np. wykonywać laparoskopowo pęcherzyki żółciowe, bo to jest dobrze płatne. W takiej sytuacji siłą rzeczy wydłuża się kolejka do żyłaków, a skraca się do pęcherzyków, bo musimy zarobić – wskazuje.

Lekarka nieraz denerwuje się, gdy słyszy narzekania na długie kolejki. – Ludzie do szpitala trafiają skrajnie zaniedbani. Weźmy za przykład pęcherzyk żółciowy. Kolejka do jego usunięcia trwa rok. Jednak pan Kazik nigdy nie był na żadnym badaniu, jak żyje 60 lat. Spożywa alkohol z kolegami, zjada niezdrowe posiłki, nie dba o siebie. Zabolalo go coś. Poszedł na USG, okazało się, że ma kamień pęcherzyka żółciowego. Ma ją zapewne od 12 lat, ale do tej pory go tak nie bolało. Teraz nagle odczuł to i olaboga, on rok musi czekać na usunięcie. A wcześniej 12 lat nic nie robił.

Według anestezjolożki pacjenci nie zdają sobie sprawy z tego, jak leczenie jest drogie: – Przyjdzie taki pan z panią do szpitala na 10 dni i jego pobyt na przykład kosztuje 240 000. Ludzie nie zdają sobie z tego sprawy. Dlatego mieliśmy pomysł w naszym szpitalu, że to by wcale nie było głupie, by pacjent wychodząc ze szpitala, miał napisane w karcie informacyjnej: pana pobyt kosztował NFZ np. 240 000 zł. Prawda jest taka, że jego lata składkowe i jego siostry, matki i jeszcze brata nie starczyły na te jego 10 dni leczenia. ●

Świdnica. DNA pomogło rozwiązać zagadkę brawurowej kradzieży 1,5 mln zł

Spalenie samochodu z napadu niewiele dało

To była spektakularna kradzież. W biały dzień obok Galerii Świdnickiej złodzieje wyciągnęli 1,5 miliona złotych z furgonetki przewożącej utarg.

Agnieszka Dobkiewicz

Furgonetka firmy ochroniarzkiej podjechała pod Galerię Świdnicką, która znajduje się niemal w centrum, późnym popołudniem 15 marca 2023 roku. W środku były pieniądze wcześniej zebrane z punktów handlowych w mieście.

Ochroniarz wysiadł z samochodu i poszedł po utarg do galerii. Gdy był w budynku, obejrzał się i zobaczył, że dzieje się coś niepokojącego. W furgonetce, którą przecież zamknął, migały światła awaryjne. Wyszedł na zewnątrz i osłupiał.

BRAWUROWY NAPAD POD GALERIĄ ŚWIDNICKĄ

– Zobaczył trzy zamaskowane osoby, które zabierały ze środka worki z utargiem – mówił „Wyborczej” tuż po zdarzeniu prokurator Marek Rusin, ówczesny szef Prokuratury Rejonowej w Świdnicy.

Gdy mężczyźni zobaczyli ochroniarza, zaczęli uciekać. Ruszył za nimi w pościg. Złodzieje wsiedli jednak do czekającego na nich samochodu i szybko odjechali z pieniędzmi w stronę Wałbrzycha.

Rozpoczęły się poszukiwania. Policjanci znaleźli w lesie między Świdnicą i Modliszowem wykorzystany przez mężczyzn samochód. Złodzieje, próbując zatrzeć ślady przestępstwa, go podpalili. Jednak ogień nie strawił wszystkiego.

– Technicy na miejscu zabezpieczyli wiele śladów i dowodów, który bez wątpienia były związane z przestępstwem i osobami, którego go dokonali – mówił prokurator Rusin.

Kluczowa okazała się krótkofalówka sprawców. Była ustawiona na częstotliwość policyjną, ale bardziej istotne było, co na niej pozostawiono. – Z materiału biologicznego udało się wygenerować materiał genetyczny. Trafił do Komendy Głównej Policji, w której prowadzony jest zbiór danych DNA – opisywał prokurator.

ŚLEDZCY DOPASOWALI DNA

Skrupulatność śledczych się opłaciła. Materiał genetyczny pasował

do jednej z osób, która figurowała w policyjnym zbiorze. Był nią 43-letni Marcin P. z Wałbrzycha. Opinię na ten temat, jednoznacznie dla sprawy, wydał Instytut Genetyki Sądowej w Bydgoszczy. Podkreślono w niej, że prawdopodobieństwo tego, że materiał genetyczny należy do sprawcy, jest 3 miliony razy większe niż tego, że nie należy.

Mężczyzna został zatrzymany w maju 2024 roku. Prokurator zarzucił mu nie tylko włamanie do furgonetki i kradzież ponad 1,5 miliona złotych. Śledztwo wykazało bowiem, że na koncie ma jeszcze kilka innych przestępstw, choć już nie tak brawurowych. Zresztą w jego mieszkaniu znaleziono kilka innych krótkofalówek, łomy oraz mechanizm do otwierania zamków.

– Są to włamania do hurtowni i magazynów w Wałbrzychu, Jaworze i na terenie województwa małopolskiego – mówił szef świdnickiej prokuratury rejonowej.

P. działał podobnie, jak podczas napadu na furgonetkę, ale skradzione kwoty były mniejsze. Szkody miały wynieść w sumie 2,2 miliona złotych. Pomimo oczywistych dowodów, nie przyznał się do zarzucanych mu czynów.

22 grudnia 2025 roku Sąd Rejonowy w Świdnicy nieprawomocnie skazał go na karę łączną 13 lat pozbawienia wolności. Za włamanie i kradzież spod Galerii Świdnickiej dostał w ramach tej kary aż 10 lat więzienia. Musi też naprawić szkody.

SPRAWA W APELACJI

Kara jest surowa i zgodna z tym, czego żądał dla Marcina P. prokurator. Mężczyzna odwołał się jednak od nieprawomocnego wyroku i w środę, 10 czerwca, sprawą zajął się sąd apelacyjny.

Obrońca oskarżonego mecenas Marcin Magiera w mowie końcowej, wygłoszonej przez sędziami: Tomaszem Wysockim, Krzysztofem Pludowskim i Maciejem Kudzią (sędzia sprawozdawca), sugerował, że materiał genetyczny zabezpieczony na krótkofalówce odkrytej w furgonetce mógł się na niej znaleźć w inny, wtórny sposób.

Marcin P. po kilku miesiącach śledztwa, gdy już okazało się, że

• Policja zatrzymała Marcina P. w Wałbrzychu w 2024 roku. Znaleźli jego DNA FOT. MATERIAŁY POLICJI

Materiał genetyczny pasował do jednej z osób, która figurowała w policyjnym zbiorze. Był nią 43-letni Marcin P. z Wałbrzycha. Opinię wydał Instytut Genetyki Sądowej w Bydgoszczy. Podkreślono w niej, że prawdopodobieństwo tego, że materiał genetyczny należy do sprawcy, jest 3 miliony razy większe niż tego, że nie należy

zamówił kilka tego typu urządzeń parę miesięcy wcześniej, zaczął bowiem zeznawać, że zajmował się sprzedażą oraz naprawą takiego sprzętu i mógł mieć z nim kontakt w okolicznościach niezwiązanych z napadem rabunkowym w Świdnicy. Jego ślady DNA znaleziono jednak także w samej furgonetce, którą w podobny sposób ograbiono w Wałbrzychu. Były między innymi na tylnej klamce drzwi. Oskarżony twierdził, że miał z samochodem kontakt, ale nie podczas zdarzenia. Jego obrońca prosił o zastosowanie niższego wymiaru ka-

ry i weryfikację wielkości odszkodowania, jakie ma zapłacić.

– Obrońca Marcin P. wskazywał, że w procesie poszlakowym łańcuch poszlak nie został zamknięty. Wskazywał, że DNA na materiale dowodowym to za mało. Tymczasem śledztwo wykazało, że ten łańcuch został zamknięty – mówił w mowie końcowej prokurator Łukasz Cimała. I dodał: – To okoliczności zdarzeń, a nie DNA umożliwiają przypisanie sprawstwa.

WYROK W APELACJI

I to stanowisko utrzymał sąd II instancji. 17 czerwca sąd skazał oskarżonego na łącznie 11 lat pozbawienia wolności, obniżając mu karę za napad w Świdnicy z 10 do 8 lat. Tylko w tym zakresie sędzia uznał, że było on zbyt surowy.

Apelacja dotyczyła trzech czynów, bo do pozostałych, między innymi włamania do Hurtowni Zabawek w Jaworze, Marcin P. się przyznał.

Obrońca mężczyzny próbował podważyć jego sprawstwo w napadzie na furgonetkę w Świdnicy, bliźniaczy napad na samochód Poczty Polskiej w Wałbrzychu i kradzież w mieszkaniu w Prochowicach.

Sędzia sprawozdawca Maciej Kudzia przypomniał, że w opinii biegłych zabezpieczone przy przestępstwach ślady DNA zostały nazwane jako dowody katarygiczne i ekstremalnie wiarygodne.

Ale nie były jedyne. W dniu napadu w Prochowicach Marcin P. został nagrany przy bramce na autostradzie, jak zmierzał w tę stronę. Kupił też łomy i rękawice w pobliskim sklepie Leroy Merlin i właśnie takie łomy znaleziono na miejscu zdarzenia. W przypadku Wałbrzycha samochód Ford Mondeo, którym się poruszał, był widziany na miejscu zdarzenia.

Sędzia podkreślił też, że mężczyzna był już karany za podobne czyny i działał w warunkach recydywy: – Żył ponad stan. A nigdzie nie pracował. Wyjeżdżał nawet na wczasy w Meksyku. Skądś pieniądze musiał na to brać.

Marcin P. nie działał sam, choć w ocenie sądu jego rola była kluczowa. Śledczym nie udało się jednak do tej pory ustalić pozostałych sprawców brawurowego włamania i kradzieży. Jak zapowiadał prokurator kilka miesięcy temu, nadal interesuje się sprawą i podejmuje czynności, by ukarać wszystkich winnych.

– Wyrok sądu I instancji był słuszny, bo nie często się zdarza taka skrupulatność w zebraniu dowodów w sprawie przez prokuratora, co pozwoliło sądowi wydać prawidłowy wyrok – podkreślił sędzia Kudzia. ●

wyborcza.pl

• Więcej czytaj na wroclaw.wyborcza.pl

Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju. Wystawa o zabezpieczeniach banknotów

Druki testowe są przepiękne, kolorowe

Państwowa Wytwórnia Papierów Wartościowych stale udoskonala zabezpieczenia stosowane w banknotach. W Muzeum Papiernictwa otwarto wystawę „Druki testowe PWPW. Nie znajdziesz ich w portfelu”.

Sławomir Szymański

Druki testowe są po to, żeby wypróbować różne rozwiązania, które później mogą zostać wykorzystane w banknotach polskich lub innych krajów.

– Wystawa stanowi wyjątkową podróż przez rozwój Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych – od początku lat 90. XX wieku, kiedy powstał pierwszy druk okolicznościowy z okazji 160. rocznicy wybuchu powstania listopadowego, po najnowszy Breath-Note. Zestawienie pierwszych projektów z tymi najnowszymi, pełnymi barw i zaawansowanych zabezpieczeń, pokazuje skalę rozwoju możliwości projektowych i technologicznych wytwórni – opowiada Karolina Dyjas z Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju, kuratorka ekspozycji.

Wspomniany BreathNote został wydany w tym roku i widać w nim nowe trendy i technologie.

• Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju

FOT. MUZEUM PAPIERNICTWA W DUSZNIKACH-ZDROJU

– Podłoże tego druku testowego wykonano z lnu i konopi. Również zastosowane przy jego produkcji farby są jednymi z najbardziej ekologicznych farb dostępnych na rynku. Produkcja tak „zielonego” waloru sprawia, że PWPW umacnia swoją pozycję w branży High Security Printing także pod względem neutralności środowiskowej stosowanych przez siebie rozwiązań – zauważa kuratorka.

Co ciekawego znajdują na tej wystawie osoby, które nie są ani specjalistami, ani kolekcjonerami?

– Wspólnie z PWPW staramy się zaprezentować pewne zabezpieczenia. Niektóre z nich są obecne w naszych współczesnych banknotach, a one są stosunkowo nieźle zabezpie-

zione. Każdy użytkownik banknotów powinien wiedzieć, jak odróżnić te prawdziwe od fałszywych – zaznacza Maciej Szymczyk, dyrektor Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju.

I dodaje: – Poza tym te druki testowe są przepiękne, kolorowe, nawiązują do różnych motywów z fauny i flory, z owadami czy kwiatami. Kilka lat temu powstała wspólna seria z żubrami. Ta wystawa ma więc zarówno ogromny walor edukacyjny, jak również estetyczny. PWPW wytwarza też tego rodzaju druki z ważnymi postaciami z naszej historii. Druk najstarszy, z 1991 roku, jest z Piotrem Wysockim. Miał jeszcze niewiele zabezpieczeń, ale to były początki, niektórych technologii wtedy nawet nie było – opowiada.

Dyjas: – Przygotowaliśmy ciekawą aranżację, która z pewnością przykuje uwagę zwiedzających.

Ogromne wrażenie robią wielkoformatowe wydruki i powiększenia detali, pokazujące, z jak ciekawymi projektami mamy do czynienia w przypadku druków testowych – podkreśla.

Wystawie będzie towarzyszył katalog prezentujący prawie wszystkie druki testowe wypuszczone przez PWPW od 1991 roku. Prawie wszystkie, ponieważ niektóre z nich to jednak tajemnica. Wiadomo, że wytwórnia stale udoskonala zabezpieczenia stosowane w banknotach.

– PWPW jest jedną z najlepszych na świecie firm wytwarzających banknoty i różnego rodzaju inne dokumenty. Produkcję druków testowych w pewnym sensie reklamuje też swoje możliwości techniczne. Często mają piękną oprawę graficzną i są obiektem pożądanym kolekcjonerów – dodaje dyrektor Maciej Szymczyk.

Wystawę można już oglądać. W sobotę 25 lipca, przy okazji 25. Święta Pa-

pieru w Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju, odbędzie się oficjalna prezentacja ekspozycji. Muzeum oraz PWPW przygotowują z tej okazji niespodzianki dla zwiedzających.

Wystawa druków testowych PWPW w Muzeum Papiernictwa będzie otwarta prawie do końca września.

Dodajmy, że Święto Papieru potrwa przez cały weekend (25-26 lipca). W programie wydarzenia są pokazy dawnych rzemiosł – np. wykonywania drzeworytów, płaskorzeźb w drewnie czy odbitek na replce prasy Gutenberga, koncerty poezji śpiewanej oraz muzyki folkowej, warsztaty

ty czerpania papieru zgodnie z XIII-wieczną technologią, a także warsztaty shibori, marmoryzowania papieru albo wykonywania suchych pieczęci.

Będzie też „konkurs sprawnościowo-wiedzowy”, a organizatorzy zapowiadają atrakcyjne nagrody. Na dziedzińcu muzeum jak co roku będzie można spotkać producentów regionalnych przysmaków, specjalów i rękodzieła. ●

REKLAMA

PARTNER

Wrocław/34441076

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34442825

Połącz **Kropki**

Idealna gra na krótką przerwę

Zeskanuj QR kod i graj

APLIKACJA WYBORCZEJ

OBWIESZCZENIE

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
z dnia 8 lipca 2026 r., znak: WOOS.420.32.2023.WM.43

Na podstawie art. 33 ust. 1 oraz art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r., poz. 670), zwanej dalej ustawą ooś,

podaję do publicznej wiadomości, co następuje:

• Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu przystąpił do oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia **polegającego na budowie „Zespołu elektrowni wiatrowych Ruja” wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną**”. W toku postępowania przystępuje do zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu;

• Postępowanie zostało wszczęte na wniosek EKO-EN 3 Sp. z o.o., dalej zwanej *Wnioskodawcą*, złożony w dniu 21 czerwca 2023 r., uzupełniony formalnie w dniu 21 lipca 2023 r.;

• Planowane przedsięwzięcie zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 6 lit. b *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.)*, zalicza się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko;

• Zgodnie z art. 75 ust. 1 pkt 1 lit. r *ustawy ooś* organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla ww. przedsięwzięcia jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu;

• Organami właściwymi do wydania opinii co do obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko dla przedmiotowego przedsięwzięcia są: Dyrektor Zarządu Zlewni we Wrocławiu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Legnicy;

• Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Legnicy w postanowieniu z dnia 18 sierpnia 2024 r. (data wpływu: 18 września 2024 r.), nr 137/24, stwierdził, że istnieje konieczność sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dla przedmiotowej inwestycji w zakresie określonym w art. 66 ust. 1 *ustawy ooś*.

• Dyrektor Zarządu Zlewni we Wrocławiu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w opinii z dnia 14 sierpnia 2024 r. (data wpływu: 20 sierpnia 2024 r.), znak: VC.ZZS.4901.170.2024.JS, stwierdził, iż nie istnieje konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania ww. przedsięwzięcia na środowisko, wskazując jednocześnie na konieczność uwzględnienia w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach warunków.

• Postanowieniem z dnia 18 października 2024 r., znak: WOOS.420.32.2023.WM.24, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu stwierdził obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania ww. przedsięwzięcia na środowisko i nałożył na Wnioskodawcę obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, określając jednocześnie jego zakres zgodnie z art. 66 *ustawy ooś*;

• W dniu 31 października 2024 r. Wnioskodawca przedłożył *Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko*, dalej zwany *Reportem*, uzupełniony w dniach: 10 lipca 2025 r., 1 grudnia 2025 r., 6 marca 2026 r.;

• Pismem z dnia 25 marca 2026 r., Wnioskodawca przedłożył dodatkowy materiał dowodowy.

• Pismem z dnia 27 marca 2026 r., znak: WOOS.420.32.2023.WM.35, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu wystąpił do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Legnicy o wydanie opinii dla przedmiotowego przedsięwzięcia.

• Pismem z dnia 6 maja 2026 r., Wnioskodawca przedłożył pismo informujące o podziale części działek, na których planowana jest inwestycja.

• Pismem z dnia 7 maja 2026 r., znak: WOOS.420.32.2023.WM.39 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu przekazał pismo Wnioskodawcy z dnia 7 maja 2026 r. Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Legnicy.

• Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Legnicy w postanowieniu nr 78/26 z dnia 10 czerwca 2026 r. (data wpływu: 10 czerwca 2026 r.), znak: ZNS.9022.5.2.2025.JF, pozytywnie zaopiniował środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia.

• Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Legnicy w postanowieniu nr 81/26 z dnia 11 czerwca 2026 r. (data wpływu: 16 czerwca 2026 r.), znak: ZNS.9022.5.2.2026.JF, z urzędu sprostował oczywistą omyłkę w postanowieniu nr 78/26 z dnia 10 czerwca 2026 r.

• Pismem z dnia 16 czerwca 2026 r., Wnioskodawca przedłożył pismo informujące o podziale działki, na której planowana jest inwestycja.

• Pismem z dnia 17 czerwca 2026 r., znak: WOOS.420.32.2023.WM.41, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu ponownie wystąpił do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Legnicy o wydanie opinii dla przedmiotowego przedsięwzięcia lub o podtrzymanie stanowiska

• Pismem z dnia 23 czerwca 2026 r. Powiatowy Inspektor Sanitarny w Legnicy poinformował, że przedłożone wyjaśnienia o podziale działki nie mają wpływu na wcześniejsze stanowisko.

• Każdy może zapoznawać się z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz z dokumentacją sprawy w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, ul. Jana Długosza 68, 51-162 Wrocław, w godzinach od 8⁰⁰ do 14⁰⁰.

• **Od dnia 13 lipca 2026 r. do dnia 11 sierpnia 2026 r. (włącznie)** każdy może zgłaszać uwagi i wnioski do postępowania w formie pisemnej pod ww. adresem siedziby organu, ustnie do protokołu lub w formie elektronicznej na adres e-mail: sekretariat@wroclaw.rdos.gov.pl, a także za pomocą innych środków komunikacji elektronicznej na adres do doręczeń elektronicznych, tj. AE:PL-32172-91780-DJHHW-27.;

• Zainteresowani chcący uzyskać wgląd do akt sprawy proszeni są o wcześniejsze zgłoszenie takiego zamiaru telefonicznie na numer 71 747 93 00 celem umówienia proponowanej daty i godziny przeglądania akt (od poniedziałku do piątku w godzinach 8⁰⁰ – 14⁰⁰);

• Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu. W uzasadnieniu decyzji, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu poda informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństw;

• Uwagi i wnioski wniesione po wyznaczonym terminie pozostaną bez rozpatrzenia.

Wrocław/34442930

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 7 lipca 2026 roku odszedł nasz kochany Mąż, Tata, Dziadek i Pradziadek

Piotr Olichwer

Pogrzeb odbędzie się w sobotę 11 lipca 2026 roku o godzinie 13:00 na Cmentarzu Komunalnym w Zielonej Górze-Ochli

Pograżona w smutku

rodzina

www.nekrologi.wyborcza.pl/34443053

**SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA „METALOWIEC”
WE WROCŁAWIU PRZY UL. INŻYNIERSKIEJ 17
TEL. 71 3329 300, 71 3329 308, 71 3329 307**

**OGŁASZA DLA CZŁONKÓW SPÓŁDZIELNI SM METALOWIEC i ich rodzin
PRZETARG NA PIERWSZEŃSTWO USTANOWIENIA ODRĘBNEJ
WŁASNOŚCI DO LOKALU MIESZKALNEGO WE WROCŁAWIU,**

przy ulicy Szkockiej 93/18, położonego na szóstej kondygnacji, **o pow. użytkowej 52,10 m²**, składającego się z dwóch pokoi, kuchni, przedpokoju, łazienki, wc.
Do lokalu przynależy komórka lokatorska (piwnica o pow. 2,40 m²).

Cena wywoławcza: 462.000 zł.

Mieszkanie jest do remontu we własnym zakresie.

Oferty z podaniem ceny nabycia mieszkania, formy płatności (np. z własnych środków, z kredytu bankowego), prosimy składać **do 07.08.2026 roku**, w Centrum Obsługi Mieszkańców przy ul. Inżynierskiej 17 (parter), w zamkniętych kopertach z dopiskiem : **„przetarg na mieszkanie przy ul. Szkockiej 93/18”**

Do oferty należy dołączyć dowód wpłaty wadium w wysokości 2.000 zł, na konto Spółdzielni: PKO III O/W-w Nr 78 1020 5242 0000 2802 0027 7640 oraz adres i telefon kontaktowy oferenta.

Pierwszeństwo w nabyciu mieszkania mają członkowie Spółdzielni.

Mieszkanie przy ul. Szkockiej 93/18 można oglądać za pośrednictwem **Administracji Osiedla Nr III, przy ul. Szkockiej 99A, po uprzednim umówieniu terminu tel. 71 357 00 59.**

Regulamin przetargu dostępny na stronie: www.metalowiec.wroclaw.pl.

Spółdzielnia zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.

Wrocław/34442958

**Wyciąg z ogłoszenia nr 75/2026
Prezydenta Miasta Jelenia Góry**

o przetargach ustnych nieograniczonych
na sprzedaż nieruchomości niezabudowanych
stanowiących własność Miasta Jelenia Góra.

1.	Oznaczenie nieruchomości.	1. Działka numer 271/1 o powierzchni 0,0963 ha, obręb 0025, Czarne I oraz udział wynoszący 1/10 części w prawie własności działki numer 271/11 o powierzchni 0,3136 ha, obręb 0025, Czarne I, KW JG1J/00018107/7, położone w rejonie ul. Bławatkowej. 2. Działka numer 64 o powierzchni 0,1732 ha, obręb 0060, 60, AM 17, KW JG1J/00063514/3, położona przy ul. Stanisława Moniuszki.
2.	Ceny wywoławcze netto	Ad 1. 220.000,00 zł Ad 2. 360.000,00 zł <i>do cen ustalonych w przetargach doliczony zostanie 23% podatek</i>
3.	Przeznaczenie w planie miejscowym	Ad 1. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Ad 2. Tereny usług komercyjnych.
4.	Termin i miejsce przetargów	3 września 2026 roku o godz. 10⁰⁰ Urząd Miasta Jelenia Góra, ul. Sudecka nr 29, I piętro, sala nr 13
5.	Wysokość wadium	Ad 1. 22.000,00 zł Ad 2. 36.000,00 zł należy wnieść na konto Miasto Jelenia Góra – Bank MILLENNIUM S.A. nr: 97 1160 2202 0000 0000 6011 5681 najpóźniej do dnia 28 sierpnia 2026 r. <i>Data dokonania wpłaty jest data uznania rachunku bankowego Miasta.</i>
6.	Miejsce wywieszenia i publikacji ogłoszenia	tablica ogłoszeń Urzędu Miasta Jelenia Góra ul. Ptasia nr 2-3, I piętro, strona internetowa bip.jeleniagora.pl – oferty nieruchomości

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Jelenia Góra ul. Ptasia nr 2-3, I piętro, pokój nr 111; tel.: 75/75-46-304, 75/75-46-277 oraz na stronie internetowej www.nieruchomosci.jeleniagora.pl.

Urząd Miasta Jelenia Góra

www.jeleniagora.pl

Wrocław/34442875

Prezydent Wrocławia

informuje,

że dnia 8 lipca 2026 r. wywieszony został wykaz nieruchomości niezabudowanej, położonej w rejonie ul. Starodworskiej (dz. nr 47/8) – przeznaczonej do sprzedaży w trybie przetargowym.

Osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399), mogą składać wnioski o jej nabycie w terminie 6 tygodni od dnia wywieszenia wykazu.

Pełne informacje dotyczące nieruchomości zawiera wykaz wywieszony na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia – Pl. Nowy Targ 1-8 – obok pokoju nr 102, pierwsze piętro oraz na stronie internetowej bip.um.wroc.pl.

Dodatkowe informacje można uzyskać w pok. 126 Urzędu Miejskiego Wrocławia – Pl. Nowy Targ 1-8, tel. 71 777 72 83-84.

Wrocław/34442966

Słowo
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI
WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

**NEWSLETTERY
WYBORCZEJ**

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.

Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:

wyborcza.pl/newsletters

wyborcza.pl

Upały we Wrocławiu w dawnych czasach

Jak przeżyć bez klimatyzacji

W 1473 r. skwarne lato trwało na Śląsku przez siedem miesięcy, od kwietnia do listopada. Chłodziła tylko woda – jeśli nie rzeka, to chociaż fontanny.

Beata Maciejewska

Kronikarze upalne lata skrupulatnie opisywali, bo jak żar lał się z nieba, zboże wysychało, warzyw i owoców było mało, ryby ginęły z powodu przyduszy, lasy się paliły i nadszedł głód, a z nim epidemie.

W 1361 r. wody w śląskich rzekach tak nisko opadły, że pokazały się piaszczyste łachy. W 1455 przez szesnaście tygodni nie spadła kropla deszczu. W 1469 stanęły młyny, rzeka Oława prawie znikła, a przez Odrę mogło przejść dziesięcioletnie dziecko.

Prawie 500 lat później kronikarzy zastąpili dziennikarze i też opisywali znikającą rzekę.

2 lipca 1946 r. termometry we Wrocławiu pokazały 36 st. C. Brzegi Odry błyskawicznie zapelnili się plażowiczami. Rok później wrocławianie mogli się cieszyć równie gorącym początkiem lipca. Upały przekroczyły 30 st. C. Skończyło się takim oberwaniem chmury, że z domów spadały kawałki murów, a ulice zamieniły się w rwące rzeki. Grad tłukł bez litości, po uderzeniu pioruna w „dziewiątkę” wstrzymano ruch tramwajowy, wyłączono telefony i prąd.

GORĄCO? PODGLĄDAJ NAGĄ ZUZANNĘ

Z kolei pod koniec czerwca 1950 r. termometry w mieście pokazały 34 st. C. W Odrze było tak mało wody, że – jak pisała prasa – koło mostu Grunwaldzkiego dzieci brodziły na środku koryta. W lipcu i sierpniu było jeszcze goręcej, więc w sklepach sprzedawano wyłącznie skwaśniałe mleko.

Niezależnie od epoki upały pomagały przeżyć: rzeka, piwo oraz fontanny.

Szczególnie trudno znoszono letnią gorączkę w mieście ściskanych gorsetem murów obronnych. Im większa ciasnota, im mniej zieleni – tym goręcej. Przepisy budowlane z 1668 roku kategorycznie zabraniały we Wrocławiu nie tylko sadzenia przed domami drzew, ale nawet hodowania roślin doniczkowych:

„Nikt także nie ma przed oknem żelaza robić, naczyń i skrzynek z roślinami i kwiatkami na nie stawiać, chyba że będą w solidnie zamocowanych żelaznych okratowaniach”.

Nie ma się więc co dziwić, że jedną z największych atrakcji barokowego Wrocławia był Ogród Wodny, zaprojektowany przez Wolfganga Schar Schmidta, wrocławskiego adwokata i miłośnika wynalazków technicznych, w okolicach dzisiejszej ulicy Wierzbowej.

NEPTUN PUSZCZA WODĘ

Adwokat sam projektował skomplikowane automaty hydrauliczne, „Breslauer Wassergarten”

• Fontanna „Walka i Zwycięstwo” na dzisiejszym pl. Jana Pawła II FOT. FOTOPOLSKA.EU

Jedną z największych atrakcji barokowego Wrocławia był Ogród Wodny, zaprojektowany przez Wolfganga Schar Schmidta, wrocławskiego adwokata i miłośnika wynalazków technicznych, w okolicach dzisiejszej ulicy Wierzbowej

miał zachwycać przemysłowymi „sztukami wodnymi” i zachwycał, a przy tym chłodził: biblijna Zuzanna brała kąpiel w strumieniach wody bijących z oczu podglądających ją starców, a niewiasta z gęsia niosła także koszyk jaj, które tryskały wodą.

Zdarzały się „sztuki” raczej nieprzyzwoite: naga kobieta wypuszczająca wodę „ze wszystkich do tego przeznaczonych miejsc”, błazen wydymający nos do dzbana czy mężczyzna z opuszczonymi spodniami, który wypróżniał się i zarazem wymiotował do kubła. Profanum mieszało się z sacrum, bo w sąsiedztwie umieszczono figurę św. Jerzego walczącego ze smokiem oraz wizerunek Matki Boskiej w wodnej aureoli. Ale święte czy nieświęte – grunt, że chłodne i mokre.

Kto nie był w Wodnym Ogrodzie, musiał się zadowolić fontannami. Efektowna fontanna, w formie kaskadnej, stanęła w 1729 r. po wschodniej stronie klasztoru Norbertanów (dziś zajętego przez filologów z UW), za murem, ale na ogólnie dostępnym dziedzińcu. Tryskała wodą i chłodziła prawie dziewięćdziesiąt lat. Została rozebrana dopiero po sekularyzacji, gdy do klasztoru wprowadził się Wyższy Sąd Krajowy. Na szczęście od 2006 r. znowu tam stoi fontanna, choć dużo skromniejsza.

Wrocław cieszył się znacznie dłużej Neptunem na Nowym Targu. Najsłynniejsza fontanna Wrocławia, dzieło znanego kamieniarza Johanna Adama Karingera, rzeźbiarza Johanna Jakoba Bauera i Johanna Baptisty Lembergera, chłodziła plac od 1732 roku do końca II wojny światowej.

W dziesięciobocznym basenie tkwiła wielka muszla wsparta na dwóch trytonach i dwóch

neroidach. Powyżej na smukłym słupie umieszczono wyobrażenia czterech delfinów (z ich pysków tryskała woda), a całość wieńczyła postać władcy mórz i oceanów. Mężczyzn w średnim wieku, ale w znakomitej formie fizycznej, co każdy mógł zobaczyć, bo na odzienie dla władcy grosza poskąpiono. Z jego trójzęba też tryskała woda, którą doprowadzał wodociąg zasilany z tzw. kacerskiej wieży ciśnień, istniejącej na terenie dzisiejszego placu Dominikańskiego.

Fontanna została rozbita w czasie wielkonoctnego bombardowania Festung Breslau, ale choć archeolodzy znaleźli jej szczątki w 2010 r., Neptun na Nowy Targ nie wrócił. Wody nadal nie ma, a plac w czasie upałów lepiej ominąć.

NAUKA PRZY FONTANNIE

Fontanny zyskały na popularności w belle époque – efektowne pióropusze wody tryskały na Liebhöhe (dzisiejszym Wzgórzu Partyzantów we Wrocławiu), na placu św. Macieja, przed dworcami kolejowymi (miały redukować zanieczyszczenie) i przed Halą Stulecia (dziś widzów zwabia fontanna multimedialna).

Dwie najbardziej popularne fontanny Wrocławia, do dziś podziwiane, uruchomiono niemal w tym samym czasie – posąg Siermiera na placu Uniwersyteckim odsłonięto 26 listopada 1904 roku, a Alegorię Walki i Zwycięstwa na Königsplatz (dzisiaj plac Jana Pawła II) ustawiono rok później.

Chłodzenie się przy fontannach może mieć walor wychowawczy. Jak niesie wieść gminna, posąg Siermiera miał być pokutą rzeźbiarza, Hugona Lederera, za błędy młodości i przestrogą dla młodszych kolegów-studentów, aby nie oddawali się hazardowi. Jak Lederer. Pewnego razu karta wyjątkowo mu nie szła i wesoły student najpierw pozbył się całej zawartości sakiewki, a potem odzieży. Pozostała mu tylko szpada, jako że mężczyzna może stracić inekspymable, ale broni symbolizującej jego honor i rodzową dumę za żadną cenę nie powinien się pozbyć. Posąg Siermiera szybko stał się jednym z symboli Wrocławia i obiektem studenckich żartów.

Z kolei Alegoria Walki i Zwycięstwa, według projektu Bernharda Sehringa i Ernsta Segera, to jedno z ulubionych miejsc zdjęciowych se-

sji ślubnych wrocławian. Obok jest Pałac Ślubów, więc prosto po ceremonii małżonkowie idą do umięśnionego atlety, żeby wdzięcznie pozować. Fontanna była kiedyś mniej romantyczna, powstała jako uzupełnienie odlanego z brązu pomnika Bismarcka, który stał po drugiej stronie placu.

Alegorie towarzyszące fontannie gloryfikowały Żelaznego Kanclerza, ale wybaczone im to po 1945 roku. One przeszły weryfikację, Bismarck musiał odejść. Dziś są cennym drogowskazem na nową drogę życia (mężczyzna ma być jak lew, kobieta jak siłacz), zwykle bardzo wyboistej, choć zdarzają się tacy, którzy z upodobaniem pokonują ją wielokrotnie.

MIŚ I ZDRÓJ NA JEDNYM PLACU

Najwięcej emocji wzbudziło jednak wprowadzenie wody na Rynek, który potrafi rozpalic się do czerwoności. W lipcu 1996 roku zdecydowano, że na zachodniej pierzei Rynku stanie nowoczesna fontanna. Autorem projektu, który wygrał konkurs, a następnie został zatwierdzony przez Zarząd Miasta Wrocławia, był prof. Alojzy Gryt z naszej ASP. Model fontanny pokazano w mediach: pionowo ustawione szklane płyty, oblewane strugami wody i podświetlane od dołu. Natychmiast zawrzało.

Maria Frankowska, która pełniła wówczas obowiązki wojewódzkiego konserwatora zabytków, podkreślała, że nie tylko ona jest przeciwna ustawieniu fontanny w tym miejscu, ale całe środowisko historyków sztuki.

Frankowską poparł prof. Jan Wrabec z Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Wrocławskiego: – Taka fontanna lepiej by wkomponowała się w zabudowę Nowego Targu.

Fontanna miała jednak wielkiego miłośnika, który skutecznie spacyfikował wszystkich wrogów szklanej kompozycji prof. Gryta. Był nim ówczesny prezydent Wrocławia Bogdan Zdrojewski. Postawił na swoim, czyli na fontannie, którą wrocławianie szybko ochrzcili „Zdrojem”. Wciąż tryska na Rynku.

W tym roku wodą tryska także miś. Nie zawsze tak było, miś przeżywał suche lata, gdy dzierżawca Piwnicy Świdnickiej w

Ratuszu zakręcał mu kurek. Rezyduje na Rynku dopiero od 1998 roku, ma półtora metra wzrostu, brązową sierść i waży 270 kilogramów. Właściwie to „stary miś”, tylko w nowym wydaniu.

Figura niedźwiadka trafiła na wrocławski Rynek 17 sierpnia 1904 roku. Dwa lata wcześniej wykonał ją z brązu berliński rzeźbiarz Ernst Moritz Geyer. Miś wspierał się wszystkimi łapami na cokole w kształcie pnia drzewa. Po naciśnięciu kurka umieszczono w obroży na szyi z jego nozdrzy tryskały dwa strumienie zdolne do picia wody.

We Wrocławiu niedźwiadek przebywał prawdopodobnie do 1945 roku. Nikt nie wie jednak dokładnie, kiedy i w jakich okolicznościach zniknął. Zachowały się tylko kamienna misa wodotrysku i metalowa kratka, na której stawało się, aby zaczerpnąć wody. Na szczęście miś powrócił. Pomysł restauracji rzeźby wyszedł od dyrektora Muzeum Miejskiego Macieja Łagiewskiego, a podchwycili go członkowie wrocławskiego bractwa kurkowego. Gipsowy model zrobił na podstawie archiwalnych zdjęć i rysunków wrocławski rzeźbiarz Ryszard Zamorski, a brązowy odlew wykonały Gliwickie Zakłady Urządzeń Technicznych.

W upale z misiem chłodniej. ●

ZAKOPIAŃSKI FESTIWAL LITERACKI

11 ZAKOPIAŃSKI
FESTIWAL
LITERACKI

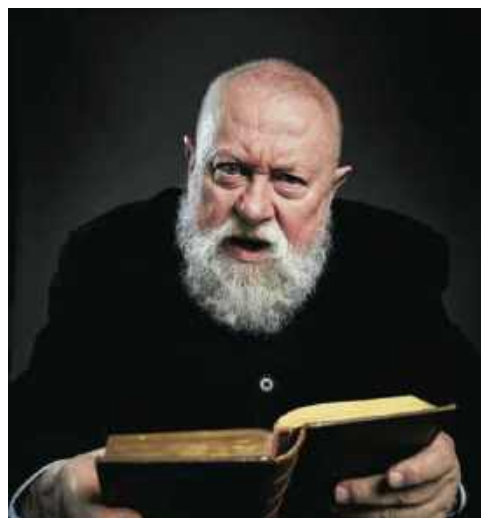
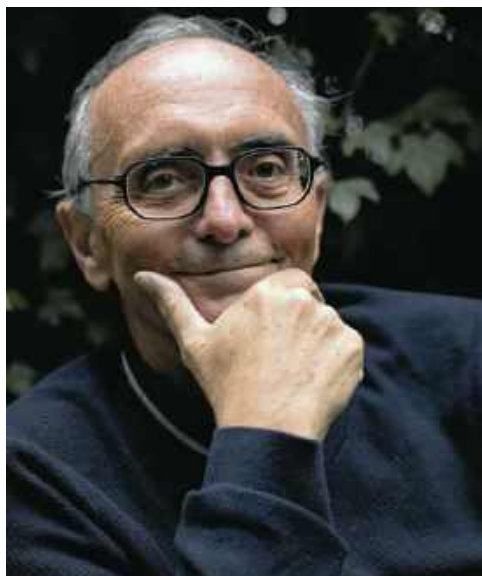
24-26 LIPCA 2026

PLAC NIEPODLEGŁOŚCI, ZAKOPANE

Piątek, 10 lipca 2026 | Redaktorka prowadząca Małgorzata Skowrońska

wyborcza.pl

FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL (2); FOT. MICHAŁ MUTOR / AGENCJA WYBORCZA.PL (2); FOT. ALBERT ZAWADA / AGENCJA WYBORCZA.PL (4); FOT. ROMAN ROGALSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL (4); FOT. MATEUSZ SKWARCZEK / AGENCJA WYBORCZA.PL (4)

Zaproszenie od Burmistrzów Miasta Zakopane

Zakopiański Festiwal Literacki, czyli czas na dobrą książkę

Niespieszna lektura wśród przyrody i z kubkiem kawy w ręce stwarza okazję do literackich odkryć. Gdy towarzyszy jej możliwość bezpośredniego kontaktu z autorem, wymiany myśli i wrażeń, czegoż chcieć więcej? Zapraszamy na literacką ucztę do Zakopanego!

Szanowni Czytelnicy,

cieszymy się na spotkanie z Państwem podczas II. Zakopiańskiego Festiwalu Literackiego. Zakopane jest miastem, które od zawsze inspirowało artystów, pisarzy i intelektualistów, stając się jednym z najważniejszych ośrodków kultury w Polsce. Za sprawą wybitnych gości festiwalu: literatów, felietonistów, dziennikarzy i ilustratorów, ostatni weekend lipca będzie okazją do interesujących dyskusji i spotkań. Także za sprawą jubileuszu 30-lecia działalności Wydawnictwa Czarne, które zostało partnerem zakopiańskiego festiwalu.

Podczas tegorocznej edycji po raz dziesiąty wręczymy Nagrodę Literacką Zakopanego. Stanowi ona wyraz uznania dla autorów, którzy w swoich książkach podejmują tematykę związaną z Zakopanem, Tatrami i Podhalem. Jest dla nas szczególnie ważna, bowiem podkreśla znaczenie nasze-

• Władze Zakopanego: burmistrz Łukasz Filipowicz (pośrodku), Iwona Grzebyk-Dulak i Bartłomiej Bryjak

FOT. MACIEK JONEK/UMZ

go miasta na mapie polskiej literatury i pokazuje, jak inspirujące dla pisarzy jest miasto pod Giewontem i piękno otaczającej nas przyrody. Wśród nominowanych autorzy wywodzący się z kręgów taternickich, witkacolog i polski duet autorów powieści kryminalnych. Przed jurorami zatem trudny wybór.

Tegoroczna edycja festiwalu przynosi jeszcze jedno, zupełnie nowe wyróżnienie – Nagrodę Mecenasa Festiwalu Literackiego, która promować będzie współczesną literaturę polską niezależnie od gatunku czy tematyki. Zapraszamy do udziału w uroczystej Gali Finałowej 26 lipca, podczas której poznamy laureatów obydwu nagród i do uczestnictwa we wszystkich wydarzeniach II. Zakopiańskiego Festiwalu Literackiego.

Niespieszna lektura wśród przyrody i z kubkiem kawy w ręce stwarza okazję do literackich odkryć. Gdy towarzyszy jej możliwość bezpośredniego kontaktu z autorem, wymiany myśli i wrażeń, czegoż chcieć więcej? Zapraszamy na literacką ucztę do Zakopanego! ●

Łukasz Filipowicz,
Iwona Grzebyk-Dulak,
Bartłomiej Bryjak
Burmistrzowie Miasta Zakopane

Program dla dzieci

W parku i kolejką na Gubałówkę

W tym roku dla młodych czytelników Zakopiański Festiwal Literacki przygotował w zielonej przestrzeni parku miejskiego specjalną strefę. Będzie to idealne miejsce na relaks z książką – z wygodnymi leżakami, rozłożonymi kocami i pufami.

To tutaj odbędą się spotkania autorskie z uznanymi twórcami literatury dziecięcej m.in. z Joanną Jagiełło, Małgorzatą Strękowską-Zarębą oraz Rafałem Witkiem. Wszyscy troje tworzą opowiadania do niezwykle popularnej serii „Czytam sobie” (wydawnictwa Egmont / HarperCollins) wspierającej najmłodszych w samodzielnej nauce czytania i wielokrotnie byli nominowani lub nagradzani przez Polską Sekcję IBBY (International Board on Books for Young People), która promuje wartościową literaturę dla dzieci i młodzieży.

Nie zabraknie także zajęć literacko-plastycznych, animacji, gier i zabaw. Wszystkie wydarzenia będą nieodpłatne i otwarte. Zapraszamy mieszkańców Zakopanego, jak i turystów odpoczywających pod Tatrami.

Możemy także pochwalić się, że Zakopiański Festiwal Literacki dla dzieci zyskał wyjątkowe wsparcie. Zostali-

• Zakopiański Festiwal Literacki przygotował program dla dzieci

FOT. MACIEK JONEK/UMZ

śmy laureatami programu grantowego „PKL. Pasje górą”, organizowanego przez Polskie Koleje Linowe. Inicjatywa ta nagradza nieszablony, lokalne projekty, które promują m.in. kulturę i wyjątkowe pasje. Nasz projekt połączył rekreację, ekologię oraz kulturę. Dzięki dotacji m.in. zorganizujemy plener malarski wokół hasła festiwalowego „Opowieści stąd”. Zabe-

rzemy dzieci kolejką wprost na Gubałówkę, gdzie powstaną prace plastyczne inspirowane panoramą. Efekty tej górskiej przygody będzie można zobaczyć podczas wernisażu w parku miejskim.

Jakie jeszcze atrakcje przygotowaliśmy? Odbędzie się Akademia małego czytelnika, czyli wspólne czytanie wierszy polskich poetów, czytanie na

• W zielonej przestrzeni zakopiańskiego parku miejskiego będzie specjalna strefa dla dzieci

FOT. DAWID GADEK / ARCHIWUM FESTIWALU

trawie z aktorami teatru Witkacego. Animatorzy z Harcowni poprowadzą „Tatrzańską przygodę odkrywców”; opowiedzą o zwyczajach zwierząt, dzieci nauczą się rozpoznawać ślady dzikiej zwierzyny, usłyszą najpopularniejsze legendy tatrzańskie. Będą odgadywać nazwy górskich szczytów, dowiedzą się, co to jest ekopatrul. To tylko część z przygotowanych fe-

stiwalowych niespodzianek dla najmłodszych. ●

Bożena Gąsienica

* Dyrektor Zakopiańskiego Festiwalu Literackiego i dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Stefana Żeromskiego w Zakopanem, członkini jury Nagrody Literackiej Zakopanego i Nagrody Mecenasa Zakopiańskiego Festiwalu Literackiego.

Zakopane znów stanie się stolicą literatury

Język, góry i świat na festiwalu

Dwudziestu pisarzy, spotkania autorskie, dwie nagrody literackie i rozmowy o miejscach, które inspirują. Tak zapowiada się 11. Zakopiański Festiwal Literacki.

ROZMOWA Z
MARIUSZ KOPERSKI
dyrektorem artystycznym
Zakopiańskiego Festiwalu
Literackiego

GRZEGORZ NUREK: Kogo z pisarzy w tym roku spotkamy?

MARIUSZ KOPERSKI: – Czytelnicy będą mogli spotkać się z dwudziestoma pisarzami. Jako gościa honorowego zaprosiliśmy Monikę Sznajderman, założycielkę wydawnictwa Czarne, które obchodzi jubileusz 30-lecia. Dziesięć lat temu także na zakopiańskim festiwalu świętowaliśmy dwudziestolecie wydawnictwa. Nasz festiwal dopiero rozpoczynał swoją historię. Przyjadą do Zakopanego autorzy związani z wydawnictwem.

Monika Sznajderman opowie z punktu widzenia wydawczyni i bacznej obserwatorce historii wydawnictwa, o ostatnich trzydziestu latach literatury polskiej, o zmianach społecznych. Przyjadą autorzy, którzy opublikowali książki rezonujące z tegorocznym hasłem naszego festiwalu – „Opowieści stąd”. Wydawnictwo publikuje wiele znakomitych reporterskich książek o różnych miejscach w Polsce i na świecie. To świetny partner do rozważań o genius loci.

Przyjedzie Krzysztof Varga, autor „Śmiejącego się psa”, Patrycja Bukalska, z którą porozmawiamy o jej książce „Ziemia jednorożca. Podróż po Szkocji”, z Ziemowitem Szczerkim podyskutujemy o „Końcach światów”. Marta Tomczok, autorka książki „Bliźny. Krajobrazy po przemyśle”, opowie o postindustrialnym krajobrazie

• Książki nominowane do Zakopiańskiej Nagrody Literackiej oraz nagrody mecenasu festiwalu FOT. ARCHIWUM FESTIWALU

Punktem wyjścia jest Zakopane, na Podhalu mówi się, że są „ptoki, krzoki i pnioki”

Polski. Z Klaudią Pieszczoch porozmawiamy o Madrycie, a pretekstem do rozmowy będzie jej książka „Wysokie niebo nad Madrytem”.

Przyjadą prof. Jerzy Bralczyk oraz Michał Ogórek. Ich spotkanie nawiązujące do hasła „Opowieści stąd” otworzy festiwal. To będzie opowieść o fenomenie języka i jego powiązaniu z miejscem.

Jedną z gwiazd festiwalu będzie Magdalena Parys. Właśnie domknęła najnowszą powieścią trylogię berlińską. Przyjedzie też Jakub Ćwiek, autor kryminałów noir, powieści kryminalnych. Być może opowie o Głucholazach. O Szczecinie porozmawia-

my z Ingą Iwasiów. W ubiegłym roku rozmawiałem o kondycji krytyki literackiej z Łukaszem Wojtusikiem, teraz porozmawiam na ten sam temat z Wojciechem Szotem. Chcemy, aby opowiedział, jak z jego perspektywy wygląda dzisiejszy rynek książki, krytyka literacka i w jaki sposób krytyka jest w stanie wspomóc czytelnika.

Hasłem festiwalu są „Opowieści stąd”. Ale usłyszymy nie tylko opowieści tatrzańskie.

– Punktem wyjścia jest Zakopane. Na Podhalu mówi się, że są „ptoki, krzoki i pnioki”, czyli ci, którzy bywają pod Tatrami („ptoki”), potem ci, którzy mieszkają w Zakopanem i czują się tu jak u siebie, ale nie urodzili się na Podhalu („krzoki”) i wreszcie „pnioki” czyli ci, którzy z Podhalem są związani pokoleniowo, rodowo. Urodzili się pod Tatrami. Zaprosiłem do rozmowy o tatrzańskej, podhalańskiej tożsamości Aleksandrę Karkowską, która pochodzi z Warszawy, ale bywa bardzo często na Podhalu i pisze o nim książki i Macieja Krupę, także

autora, który jest urodzonym Zakopiańczykiem. Ja w tym trio mam być „ptokiem”, bo stąd wprawdzie nie pochodzę, ale mieszkam od ponad trzydziestu lat.

Chciałem też trochę przełamać to zakopiańsko-centriczne spojrzenie na literaturę, zderzyć je z opowieściami skądinąd. Tak naprawdę coraz trudniej zdefiniować, które opowieści dziejące się w Zakopanem czy na Podhalu rzeczywiście są stąd, bo Tatry są często traktowane jako interesujące tło, krajobraz, natomiast nie do końca takie opowieści przybliżają kulturę, problemy, tożsamość tego regionu. Będą historie zakopiańskie w zderzeniu z historiami z całego świata.

Ile książek w tym roku zgłoszono do nagrody, czyje książki znalazły się w finałowej piątce?

– Ta nagroda będzie przyznawana jak w ubiegłych latach za najlepsze książki o tematyce zakopiańsko-tatrzańskiej. Z dziesięciu wybraliśmy pięć książek finalistek: Marka Grocholskiego „Tatry. Ścieżka życia” (Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK), Przemysław Pawlaka „Witkacy. Biografia” (Wydawnictwo Iskry), Beaty Ślasy „Planeta Hala” (Wydawnictwo Czarne), Maryli Szymczkowskiej (czyli Jacka Dehnela i Piotra Tarczyńskiego) „Szaleństwo i śmierć spłyną z gór” (Wydawnictwo Znak Literanova) i Piotra Wojciechowskiego „Kartki holnym potargane. Z kronik Podhalańskiej Akademii Wiedzy” (Oficyna Wydawnicza Volumen).

Pojawi się także zupełnie nowa nagroda – mecenasu festiwalu.

– W tym roku po raz pierwszy przyznany nagrodę mecenasu festiwalu, którą ufunduje Hotel Nosalowy. To będzie wyróżnienie dla najlepszej książki opublikowanej w ostatnim roku. Z czterdziestu zgłoszonych książ-

zek do finałowej piątki wybraliśmy: Radki Franczak „Godzina wieloryba” (Wydawnictwo Cyranka), Stanisława Łubieńskiego „Drugie życie czarnego kota” (Wydawnictwo Agora), Weroniki Murek „Urodziny” (Wydawnictwo Czarne), Grażyny Plebanek „Pola. Ukryte życie Apolonii Machczyńskiej-Świątek” (Wydawnictwo Agora), Zbigniewa Rokity „Aglo. Banka po Śląsku” (Wydawnictwo Znak Literanova).

W sobotę wieczorem będzie spotkanie poświęcone prezentacji nominowanych książek, a w niedzielę na zakończenie festiwalu gala wręczenia nagród.

Jakie jeszcze niespodzianki?

– W Parku miejskim w pobliżu Placu Niepodległości odbywać się będą różnego rodzaju aktywności, czytania, konkursy przygotowane z myślą o dzieciach i młodzieży. Współpracujemy z wieloma zakopiańskimi instytucjami kultury. W Kinie Miejsce w sobotę wieczorem odbędzie się projekcja filmu „Sokół maltański” na podstawie powieści Dashiella Hammetta.

Do południa w sobotę Teatr Witkacego przygotował dla gości festiwalu oprowadzanie po teatrze. Współpracujemy z Muzeum Tatrzańskim, które wspiera nas w organizacji niektórych spotkań autorskich. Przygotują miejską grę literacką i spacer literackie po mieście. W Muzeum Jana Kasprówicza na Harendzie w piątek wieczorem zaprosimy na spotkanie z grupą Związku Pisarzy ze Wsi; Renatą Bożek, Jadwigą Maliną i Adamem Wiedemannem, którzy zaprezentują najnowszą antologię opowiadań tej grupy. ●

Rozmawiał Grzegorz Nurek

Zakopiański Festiwal Literacki odbędzie się w dniach 24-26 lipca.

Więcej informacji na:

literackifestiwal.zakopane.eu.

REKLAMA

34440093

ZAKOPANE – dobre eMOCje

CO SŁYCHAĆ W ZAKOPANEM?

POBIERZ MIEJSKI INFORMATOR

ZAKOPANE
ZAKOPIAŃSKIE CENTRUM KULTURY

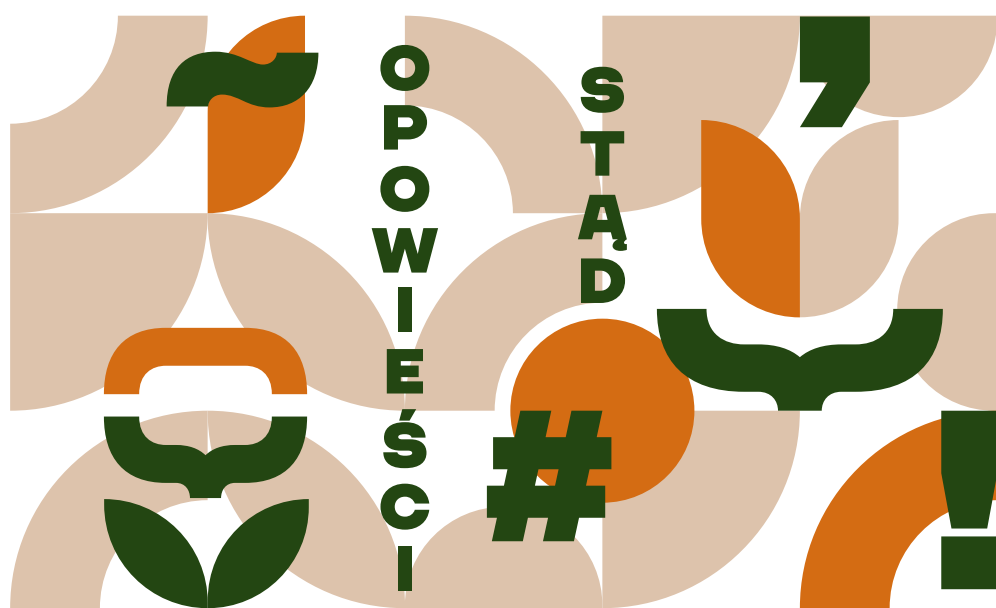
www.zakopane.pl

ZakopaneOfficial

zakopane_official

Zakopane_Official

Urząd Miasta Zakopane

11 ZAKOPIAŃSKI FESTIWAL LITERACKI

24-26 LIPCA 2026

PLAC NIEPODLEGŁOŚCI, ZAKOPANE

**NAGRODA LITERACKA
ZAKOPANEGO**

**NAGRODA MECENASA
FESTIWALU LITERACKIEGO
W ZAKOPANEM —
HOTELE NOSALOWY**

PROGRAM 11. ZAKOPIAŃSKIEGO FESTIWALU LITERACKIEGO 24 LIPCA 2026 (PIĄTEK)

- 10.00 *Witkacy bez tajemnic* — aktorskie oprowadzanie po Teatrze Witkacy dla gości Festiwalu
- 13.00 Oficjalne rozpoczęcie 11. Zakopiańskiego Festiwalu Literackiego
>> Plac Niepodległości
- 13.30 *Opowieści stąd: Język, moja ojczyzna?* Rozmowa profesora **Jerzego Bralczyka** z **Michałem Ogórkim**
>> Plac Niepodległości
- 15.00 *Opowieści stąd: Czarne na Festiwalu: Kraina nie z widokówki*: spotkanie z **Patrycją Bukalską** wokół jej książki „Ziemia jednorożca. Podróż po Szkocji”
/prowadzi Łukasz Wojtusik/
>> Plac Niepodległości
- 16.00 *Opowieści stąd: Szczecin na drugim końcu świata i historii*: rozmowa z **Ingą Iwasiów** wokół jej książki „Bambino”
/prowadzi Paulina Małochleb/
>> Plac Niepodległości
- 17.00 *Nieskończenie wiele odcieni samotności*: rozmowa z **Zośką Papużanką** wokół jej książki „Solo”
/prowadzi: Paulina Małochleb/
>> Plac Niepodległości
- 18.00 *Ptok, krzok i pniok* — rozmowa o zakopiańskiej i podhalańskiej tożsamości — **Aleksandra Karkowska**, **Mariusz Koperski** i **Maciej Krupa**
>> Plac Niepodległości
- 18.00 Literacki spacer z Muzeum Tatrzańskim
- 20.00 *Harenda na Festiwalu, Festiwal na Harendzie: O czym ptaszki ćwierkają?* Spotkanie z **Renatą Bożek**, **Jadwigą Maliną** i **Adamem Wiedemannem** — prezentacja najnowszej antologii opowiadań Związku Pisarzy ze Wsi
>> Muzeum Jana Kasprzowicza na Harendzie
- 21.00 *Dobra książka, film też świetny: „Sokół Maltański” (1941) reż. John Huston*
>> Kino Miejsce

25 LIPCA 2026 (SOBOTA)

- 12.00 Rozstrzygnięcie 55. Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego im. Tadeusza Staicha na wiersz o tematyce górskiej
>> Plac Niepodległości
- 13.00 *Co i jak czytać Zdaniem Szota?* — rozmowa z krytykiem literackim **Wojciechem Szotem** o trudach zagubionego czytelnika
/prowadzi Mariusz Koperski/
>> Plac Niepodległości
- 14.30 *Opowieści stąd: Zbrodnie pod niebem Berlina*: spotkanie z **Magdaleną Parys** wokół jej „Trylogii Berlińskiej”
/prowadzi Łukasz Wojtusik/
>> Plac Niepodległości

- 15.30 *Kto tu się z kogo śmieje?* — rozmowa z **Krzysztofem Vargą** wokół jego książki „Śmiejący się pies”
/prowadzi Łukasz Wojtusik/
>> Plac Niepodległości
- 16.30 *Trzydzieści lat Czarnego, trzydzieści lat polskiej literatury* — rozmowa z **Moniką Sznajderman** z okazji jubileuszu trzydziestolecia Wydawnictwa Czarne
/prowadzi Maciej Krupa/
>> Plac Niepodległości
- 18.30 **Nagroda Literacka Zakopanego i Nagroda Mecenas Zakopiańskiego Festiwalu Literackiego** — prezentacja nominowanych książek
>> Miejska Galeria Sztuki im. Władysława hr. Zamoyskiego

26 LIPCA 2026 (NIEDZIELA)

- 13.00 *Opowieści stąd: Głucholazy pod wodą*: rozmowa z **Jakubem Cwikiem** wokół jego książki „Topiel” i „Tewila Bambi”
/prowadzi Mariusz Koperski/
>> Plac Niepodległości
- 14.00 *Opowieści stąd: Czarne na Festiwalu: Tylko wam się wydaje, że zacie Madryt*: rozmowa z **Klaudią Pieszczochem** wokół jej książki „Wysokie niebo nad Madrytem”
/prowadzi Maciej Krupa/
>> Plac Niepodległości
- 15.00 *Opowieści stąd: Czarne na Festiwalu: Sami sobie zadaliśmy te rany*: rozmowa z **Martą Tomczok** wokół jej książki „Bliźny. Krajobrazy po przemyśle”
/prowadzi Mariusz Koperski/
>> Plac Niepodległości
- 16.00 *Opowieści stąd: Czarne na Festiwalu: Wędrowki po obrzeżach świata*: spotkanie z **Ziemowitem Szczerkim** wokół jego książki „Końce światów”
/prowadzi Maciej Krupa/
>> Plac Niepodległości
- 18.00 **Uroczysta gala: wręczenie Nagrody Literackiej Zakopanego oraz Nagrody Mecenas Zakopiańskiego Festiwalu Literackiego — Hotele Nosalowy**
>> Hotel Nosalowy Park

*wydarzenia zorganizowane przy wsparciu Muzeum Tatrzańskiego im. Dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem

PROGRAM ZAKOPIAŃSKIEGO FESTIWALU LITERACKIEGO DLA DZIECI

24 LIPCA 2026 (PIĄTEK)

- 12:00—15:00
Tatrzańska przygoda odkrywców — animacje
/prowadzenie Harcownia/
>> Park Miejski im. Marszałka Józefa Piłsudskiego

- 13.00 *List z gór* — zajęcia literacko-plastyczne
/prowadzenie Miejska Biblioteka Publiczna/
>> Park Miejski im. Marszałka Józefa Piłsudskiego
- 15.00 Spotkanie autorskie dla dzieci z **Joanną Jagiełło** wokół literatury dziecięcej
>> Park Miejski im. Marszałka Józefa Piłsudskiego
- 17.00 *Tworzymy z gliny* — warsztaty plastyczne
/prowadzenie Miejska Biblioteka Publiczna/
>> Park Miejski im. Marszałka Józefa Piłsudskiego

25 LIPCA 2026 (SOBOTA)

- 10.00 *Malowane Tatry — pejzaż z Gubałówek* — plenerowe warsztaty malarskie
/prowadzi Katarzyna Murzyn/
Obowiązują zapisy: tel. 887 221 228
>> Gubałówka
- 12:00—15:00
Tatrzańska przygoda odkrywców — animacje
/prowadzenie Harcownia/
>> Park Miejski im. Marszałka Józefa Piłsudskiego
- 13.00 *Zapiski z górskiego zeszytu* — zajęcia literackie
/prowadzenie Miejska Biblioteka Publiczna/
>> Park Miejski im. Marszałka Józefa Piłsudskiego
- 14.00 *Akademia Małego Czytelnika* — czytanie wierszy poetów polskich
/prowadzenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Zakopanem/
>> Park Miejski im. Marszałka Józefa Piłsudskiego
- 15.00 Spotkanie autorskie dla dzieci z **Małgorzatą Strękowską-Zarembą** wokół literatury dziecięcej
>> Park Miejski im. Marszałka Józefa Piłsudskiego
- 17.00 *Opowieść w dźwiękach* — warsztaty literacko-muzyczne
/prowadzenie Miejska Biblioteka Publiczna/
>> Park Miejski im. Marszałka Józefa Piłsudskiego

26 LIPCA 2026 (NIEDZIELA)

- 11.00 *Wystawa poplenerowa Malowane Tatry — pejzaż z Gubałówek*
>> Park Miejski im. Marszałka Józefa Piłsudskiego
- 11.00 *Witkacy dla dzieci* — czytanie na trawie
>> Park Miejski im. Marszałka Józefa Piłsudskiego
- 12:00—15:00
Tatrzańska przygoda odkrywców — animacje
/prowadzenie Harcownia/
>> Park Miejski im. Marszałka Józefa Piłsudskiego
- 13.00 *Las w słoiku* — zajęcia literacko-ekologiczne
/prowadzenie Miejska Biblioteka Publiczna/
>> Park Miejski im. Marszałka Józefa Piłsudskiego
- 15.00 Spotkanie autorskie z **Rafałem Witkiem** wokół książki „Ucieczka na Górę Marzeń”
>> Park Miejski im. Marszałka Józefa Piłsudskiego
- 17:00 *Mój bohater z gór* — warsztaty literacko-plastyczne
/prowadzenie Miejska Biblioteka Publiczna/
>> Park Miejski im. Marszałka Józefa Piłsudskiego

Organizatorzy Mecenasi festiwalu Partnerzy

Nasz projekt uzyskał dofinansowanie w konkursie PKL Pasje gór!

CO SIĘ BUDUJE W KRAKOWIE

Piątek, 10 lipca 2026 | Redaktorka prowadząca Małgorzata Skowrońska

wyborcza.pl

FOT. PRZEMYSŁAW SIERSKI

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Analiza rynku

Działki coraz droższe. Deweloperzy szukają ziemi pod inwestycje

Trzeci rok z rzędu deweloperzy więcej budują niż sprzedają. W zeszłym roku 5700 nowych mieszkań zostało w Krakowie sprzedanych. Obecnie 8200 nowych mieszkań jest w ofercie deweloperów w Krakowie – mówi Piotr Krochmal, analityk rynku nieruchomości.

Grzegorz Nurek

– Rynek nieruchomości w Krakowie wygląda podobnie jak w ubiegłym roku. Sprzedaż mieszkań była większa w pierwszym półroczu jedynie o 5 procent. Jawność cen nie wpłynęła na ich obniżkę. To krok w dobrym kierunku; skraca i oszczędza czas przy poszukiwaniu odpowiedniego mieszkania – mówi Piotr Krochmal, analityk i doradca rynku nieruchomości, prezes Instytutu Analiz Monitor Rynku Nieruchomości.

Coraz droższe grunty

Jak twierdzi, na ceny działek budowlanych i koszty budowy to nie wpływa, a to główne czynniki, które decydują o poziomie cen. – W dużych miastach, takich jak Warszawa, Kraków, Wrocław wolnych gruntów jest coraz mniej, są coraz droższe. Deweloperzy przy każdej nowej inwestycji ponoszą coraz wyższe koszty. W każdym większym polskim mieście notujemy dwucyfrowe wzrosty cen ziemi. Są niewielkie wzrosty cen wykonawstwa, pracownicy muszą być coraz lepiej opłacani. To, że deweloperzy nie zwiększają cen mieszkań, wynika z dużej konkurencji. Deweloperzy robią to kosztem swojej marży. Marża średnia netto, wg raportów deweloperskich spółek giełdowych za zeszły rok, była na poziomie 17-18 proc. Na Zachodzie, gdy ta marża spadała poniżej 15 proc., deweloperzy przestawali budować, bojąc się bankructwa – wyjaśnia.

Podczas marcowego VI Krakowskie Forum Dialogu w Centrum Konferencyjnym Fabryczna znakomita większość dyskutantów podkreślała kurczący się zasób wolnych przestrzeni pod zabudowę w Krakowie. Takich terenów jest z roku na rok mniej, ceny ziemi, a co za tym idzie ceny mieszkań, będą rosły.

– Trzeci rok z rzędu deweloperzy więcej budują, niż sprzedają. W zeszłym roku 5700 nowych mieszkań zostało sprzedanych w Krakowie. Obecnie deweloperzy w Krakowie oferują 8200 nowych mieszkań. O wiele więcej niż trzy lata temu. Z roku na rok liczba oferowanych mieszkań rośnie. Jeśli w zeszłym roku to było 7400, to teraz 8200. Buduje się intensywnie m.in. na Ruczaju, Prądniku Białym, Rybitwach i Zabłociu. Kiedyś mieszkania sprzedawano na etapie dziury w ziemi, dziś średnio kilkanaście procent mieszkań w inwestycji jest jeszcze niesprzedanych, gdy już wprowadzają się do bloku pierwsi lokatorzy. Z taką sytuacją nie mieliśmy do czynienia od dawna. To korzystny stan dla klientów. Często po odwiedzeniu kilku lokali wybierają inne mieszkanie, niż planowali, bo bardziej odpowiada im widok z okna – dodaje Piotr Krochmal.

Dzielnica z widokiem

Klienci w Krakowie mimo wszystko mają nie mały wybór; od stosunkowo przystępnych cenowo kawalerek po pięciopokojowe mieszkania w inwestycjach premium.

Katarzyna Mazur z Victorii Dom opowiada o dwóch inwestycjach firmy: Mista Kraków i Viva Piast.

Mista Kraków przy ul. Mistrzejowickiej 53 i 53A zostanie oddane w drugim kwartale 2027 r. Ponad 50 proc. powierzchni osiedla stanowią będą tereny zielone.

– Pierwszy etap stanowią dwa bloki z siedmionami kondygnacjami nadziemnymi, które oferują mieszkania o powierzchni od 31 do 78 m kw. Komfortowe układy pozwoliły na tych metrażach zaprojektować mieszkania 1, 2, 3 i 4-pokojowe – na parterze z zielonymi ogródkami, a na

piętrach z przestronnymi balkonami. Dla komfortu i wygody przyszłych mieszkańców w budynkach przewidziano garaże podziemne, komórki lokatorskie oraz wózkownię. Dodatkowo na terenie osiedla znajdują się lokale usługowe oraz plac zabaw dla najmłodszych. Nowoczesna architektura w stonowanych barwach oraz wysoka jakość zastosowanych materiałów sprawiają, że inwestycja będzie wyróżniać się na tle otoczenia. Lokalizacja na krakowskich Mistrzejowicach sprawia, że przyszli mieszkańcy będą mogli wygodnie korzystać z pełnej infrastruktury na wyciągnięcie ręki (bliskość placówek edukacyjnych, sklepów i restauracji oraz komunikacji miejskiej) oraz cieszyć się sąsiedztwem licznych terenów zielonych (parków i Zalewu Żesławice) – mówi Katarzyna Mazur z Victorii Dom.

Na temat wcześniej ukończonej inwestycji dodaje: – Viva Piast to pierwsza inwestycja realizowana przez Victorię Dom w Krakowie. Osiedle wyróżnia nie tylko nowoczesna architektura, ale też doskonała lokalizacja – tuż przy stacji PKP, zaledwie osiem minut od centrum Krakowa, a jednocześnie blisko licznych terenów zielonych. Mieszkańcy cieszą się licznymi udogodnieniami, takimi jak usługi, przedszkola i place zabaw na terenie osiedla. Mieszkania posiadają duże balkony lub zielone ogródki. Zaprojektowano też garaże podziemne, komórki lokatorskie, wózkownię, rowerownię oraz stację ładowania samochodów elektrycznych. W ofercie pozostało już jedynie 20 gotowych do odbioru mieszkań o kompaktowym metrażu – idealne na start, doskonale na przyszłość jako inwestycja kapitału.

Siedem lokalizacji od ATALA, trzy od Dom-Bud, inwestycja Bumy

ATALA oferuje mieszkania aż w siedmiu lokalizacjach w mieście: przy ul. Obozowej (ATAL Ruczaj), ul. Starego Dębu (ATAL Bronowice), w sąsiedztwie Bulwarów Wiślanych (Zakole Wisły ATAL), przy ul. Przewóz (Przewóz 42 ATAL), przy ul. Akacjowej (Akacja Wita), przy ul. Półlanki (Skwer Harmonia II) oraz przy ul. Gustawa Morcinka (Strefa Cegielnia 2). Ceny są bardzo zróżnicowane; od 11 tys. do 17 900 zł za m kw. Firma oferuje promocyjne rabaty przy zakupie wybranych mieszkań.

Dom-Bud poleca mieszkania w inwestycjach przy ulicach Smętnej i Stawowej w Bronowicach oraz ostatnie mieszkanie przy ul. Meiera 16 E na Prądniku Białym.

Smętna Garden to dwa budynki, w każdym po 28 mieszkań o powierzchni od 30 do 89 m kw. Ceny wahają się między 15 700 zł do 17 900 zł za m kw. W pobliżu znajduje się Park im. Elżsawy Radzikowskiej, IKEA, Castorama i Galeria Bronowice. Przy ulicy Stawowej niedaleko Parku Tetmajera na osiedlu apartamentowców mamy większy wybór, możemy nabyć mieszkania w cenach od 12 500 zł po 16 400 zł/m kw.

• Mista - inwestycja Victorii Dom FOT. MATERIAŁY PRASOWE

W dzielnicy Krowodrza powstaje też inwestycja Bumy – Strada Wybickiego. To dwa bloki, w których znajdzie się 226 mieszkań. Planowany termin ukończenia inwestycji to koniec 2028 roku. Ceny metra kw. mieszkania wahają się między 16 800 a 22 200 zł. Powierzchnia mieszkań wynosi od 32 do ponad 100 m kw. Dla mieszkańców przygotowano m.in., strefę wellness i jogi, prywatną siłownię, pokój zabaw dla dzieci. Inwestycja zlokalizowana jest 300 metrów od przystanku tramwajowego Bratysławska, 50 metrów od przystanku autobusowego „Wybickiego”. W pobliżu niej znajdują się m.in. Park Krowoderski (ok. 1,3 km), Park Wyspiańskiego (ok. 1,1 km), do Rynku Głównego stąd zaledwie 3 km.

Oferta premium od MFC Development Kraków

– Obecnie realizujemy w Krakowie dwie inwestycje mieszkaniowe, skierowane do różnych grup klientów. Pierwszą jest Strzelców 28 na Prądniku Czerwonym. To nowoczesne osiedle dla osób, które szukają komfortu i wygody na co dzień. To lokalizacja, która zapewnia wszystko pod ręką – bardzo dobrą komunikację dzięki pętli autobusowej i powstającemu przystankowi Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej. Do tego dochodzi wszystko, co sprawia, że na co dzień żyje się łatwiej: bliskość Parku Wodnego, galerii handlowej Serenada czy biurowców, w których wielu z nas pracuje. Oferta obejmuje mieszkania o powierzchni od 28 do 90 m kw. – od funkcjonalnych kawalerek po przestronne, rodzinne mieszkania pięciopokojowe. Co istotne, dajemy możliwość łączenia lokali, dzięki czemu klienci mogą stworzyć przestrzeń idealnie dopasowaną do swoich potrzeb. Pierwszy etap inwestycji jest już zamieszkiwany przez nowych właścicieli, natomiast zakończenie drugiego etapu planowane jest na czerwiec 2028 roku. Ceny mieszkań kształtują się w przedziale od około 13 do 18 tys. zł za m kw. – mówi Marek Wasilewski, członek zarządu MFC Development Kraków.

– Zupełnie inną inwestycją jest Libra Residence – kameralny projekt klasy premium w samym sercu Krakowa, na Starym Mieście, u zbiegu ulic Bonerowskiej i Librowszczyzny. To adres dla osób, które chcą być w samym centrum wydarzeń – zaledwie kilka kroków dzieli naszych mieszkańców od Rynku Głównego, Bulwarów Wiślanych czy krakowskich Błoi.

• Strzelców 28 - inwestycja MFC Development Kraków FOT. MATERIAŁY PRASOWE

• **ATAL buduje na Ruczaju** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

• **Stawowa - inwestycja Dom-Bud** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

• **Libra Residence – kameralny projekt klasy premium u zbiegu ulic Bonerowskiej i Librowskiej** FOT. PIOTR PIĄTEK

Budujemy w najwyższym standardzie, z garażem podziemnym, co w ścisłym centrum jest nie do przecenienia. W sprzedaży znajdują się mieszkania o powierzchni od 30 do 129 m kw. – od kawalerek po przestronne lokale czteropokojowe. Ze względu na unikalną lokalizację ceny wynoszą od około 27 do 34 tys. zł za m kw. Strzelców 28 to doskonały wybór dla młodych rodzin i osób szukających swojego pierwszego własnego miejsca, gdzie liczy się logistyka i jakość życia. Libra Residence to z kolei propozycja dla tych, którzy poszukują prestiżu i życia w historycznym centrum bez żadnych kompromisów. Wierzymy, że oba projekty idealnie wpisują się w to, czego dzisiejszy Kraków potrzebuje najbardziej – dodaje Marek Wasilewski.

Tramwaj pomógł w rozwoju północy Krakowa

Wystarczy krótki spacer ulicami Kuźnicy Kółtajowskiej i Banacha na Prądniku Białym, aby napotkać powstające bloki. U uruchomienie linii szybkiego tramwaju do pętli Górka Narodowa przyczyniło się do szybkiego rozwoju dzielnicy. Przy ulicy Banacha i Schillinga powstaje kolejny etap osiedla Ozon, budowanego przez Megapolis. Ceny od 13 200 do 19 400 zł za m kw.

Przy ul. Banacha inwestują też Super Krak S A. (budynek z segmentami A, B, C, termin oddania: marzec 2027 r.), Banacha Antrans Invest (planowane oddanie budynku 09.2027 r.).

Przy ul. Kuźnicy Kółtajowskiej FBWB Sp. z o.o. rozpoczęła budowę trzech budynków mieszkalnych, które planuje oddać do 2027 roku, a niedaleko blok wznosi Spravia Kółtajowska Sp. z o.o.

TDJ Estate wznosi osiedle Meiera przy ulicy o tej samej nazwie (zakończenie budowy planowane w listopadzie 2027 roku).

CABA Development przy Dobrego Pasterza 53 planuje budynek dwusegmentowy (mieszkania od 26 do 60 m kw., ceny od 13 do 17 tys. /m kw., termin oddania III kwartał 2027 roku).

– W ostatnich miesiącach obserwujemy wyraźną poprawę nastrojów na rynku mieszkaniowym. Obniżki stóp procentowych zadziałały jak impuls, zdolność kredytową wielu klientów wzrosła, a ci, którzy przez ostatni rok wstrzymywali się z decyzją, w końcu wrócili do gry. Widzimy to po rosnącej liczbie zapytań oraz po coraz większej liczbie finalizowanych transakcji. Jednocześnie mimo utrzymującej się nie-

pewności geopolitycznej związanej z sytuacją na Bliskim Wschodzie, nie zaobserwowaliśmy istotnego osłabienia zainteresowania zakupem mieszkań. Klienci podejmują decyzje przede wszystkim w oparciu o swoje potrzeby mieszkaniowe i długoterminową ocenę rynku, a nie krótkotrwałe wydarzenia o charakterze międzynarodowym. Krakowski rynek jest na tyle dojrzały, że potrafi zachować stabilność – tłumaczy Marek Wasilewski, członek zarządu MFC Development Kraków.

I dodaje: – Nie spodziewamy się istotnych spadków cen mieszkań. W Krakowie po prostu kończą się atrakcyjne grunty pod zabudowę, a koszty budowy nie maleją. Obserwujemy przy tym ciekawy trend, bo właściciele mieszkań w starszych budynkach coraz chętniej przenoszą kapitał do nowych inwestycji. Szukają wyższego standardu, nowoczesnych rozwiązań energetycznych i niższych rachunków za eksploatację. Nowy standard to dzisiaj najlepsza lokata kapitału.

Strefy coworkingowe lepsze od biurowców

Piotr Krochmal, analityk i doradca rynku nieruchomości, prezes Instytutu Analiz Monitor Rynku Nieruchomości: – Nie zanoszę na silną korektę stóp procentowych kredytów w tym roku. Będzie ciężko w Krakowie przekroczyć pułap 6 tysięcy sprzedanych nowych mieszkań. Na tak duże miasto to relatywnie niewiele. W najlepszych czasach sprzedawało się 12-14 tys. rocznie. Od półtora roku niemal nie zmieniła się średnia cena metra kwadratowego nowego mieszkania w Krakowie; wynosi ona 17 200 zł. Natomiast na rynku wtórnym to ok. 15 tys. zł. Jeżeli nie będzie obniżek stóp procentowych kredytów, to sytuacja na rynku nieruchomości się nie poprawi. Mimo to dostępność mieszkań rośnie wraz ze wzrostem płac. W ostatnich latach potwierdziło się, że zakup mieszkania w Krakowie jest stosunkowo bezpieczną lokatą nadwyżek finansowych. Mówimy o klientach, którzy posiadają własny kapitał i nie potrzebują kredytów. Inwestorzy wrócili i kupują mieszkania w dobrych lokalizacjach. Pandemia wywróciła stolik. Zmienił się model pracy. Wielu preferuje pracę zdalną. Biurowce pustoszeją, nikt nowych nie chce budować. Za to niemal każda nowa inwestycja mieszkaniowa premium oferuje strefy coworkingowe. ●

ZAMIESZKAJ W KRAKOWIE

Apartamenty, mieszkania i lokale od rodzinnej firmy DOM-BUD

Przytulne mieszkanie kilkanaście minut od Ojcowskiego Parku Narodowego, a może komfortowy lokal dla własnej firmy niedaleko od centrum? Oferta mieszkaniowo-lokalowa firmy DOM-BUD jest imponująca, a ceny konkurencyjne.

Osoby zastanawiające się nad kupnem mieszkania mają zwykle jasno sprecyzowane oczekiwania. Ilość pokoi, wanna zamiast prysznica albo odwrotnie, obowiązkowy balkon czy poddasze z wyjściem na taras. Istotnym kryterium jest też odległość do pracy, centrum czy bliskich, a w przypadku rodziców znajdujących się w okolicy żłobki, przedszkola i szkoły. Warto byłoby mieć również gdzie pobiegać, wyjść na spacer z psem albo kotem czy pójść na spacer z niemowlakiem w wózku. Firma DOM-BUD M. Szaflarski Spółka Jawna doskonale zna trendy mieszkaniowe. Powstała 35 lat temu, w 1991 roku, jako firma rodzinna, a dziś jest wiodącą firmą deweloperską i budowlaną. Jej działalność skupia się na realizowaniu zabudowy wielorodzinnej na terenie Krakowa oraz jego najbliższej okolicy. Spółka zajmuje się również zarządzaniem i administrowaniem nieruchomościami oraz kompleksową realizacją robót budowlanych. O wysokich standardach DOM-BUD najlepiej powiedzą liczby – firma oddała do użytku ponad 6,9 tys mieszkań i domów o łącznej powierzchni 450 tys m², w których zamieszkało ponad 19,5 tys mieszkańców.

Blisko do centrum i do przedszkola

Obecnie DOM-BUD ma w ofercie gotowe do odbioru mieszkania w sześciu różnych lokalizacjach w Krakowie. Przy ulicy Glogera, w malowniczej części Prądnika Białego, dostępne są mieszkania o powierzchni od 28 do 95 m² zlokalizowane w budynkach wielorodzinnych. Inwestycja przy ul. Glogera to idealne połączenie sielskiego klimatu obrzeży Krakowa z codzienną wygodą miejskiego życia. Ceny za m² zaczynają się od 13,6 tys. złotych. Mieszkania są gotowe do odbioru.

W sąsiedztwie zieleni

Szybkim połączeniem do centrum Krakowa, bliskością terenów zielonych, urządzonym placem zabaw oraz obecnością żłobka i przedszkola mogą skusić młodych rodziców (ale nie tylko) mieszkania przy ulicy Powstańców na osiedlu Piastów. W budynkach C, E, i F

są dostępne mieszkania o powierzchni od 32 do 72 m². Północno-wschodnia część miasta harmonijnie łączy rozległe tereny zielone, idealne na spacer i aktywny wypoczynek, z doskonałą komunikacją miejską. W pobliżu znajduje się nowoczesny przystanek kolejowy, który umożliwi szybki dojazd do Dworca Głównego w zaledwie 8 minut. Ceny gotowych do odbioru mieszkań przy ulicy Powstańców zaczynają się od 13,8 tys. złotych za m².

Komfortowe apartamenty w modnych Bronowicach

Położone przy ulicy Stawowej 242 i 242A w Bronowicach Wielkich apartamenty będą znakomitą propozycją dla tych, którzy chcą połączyć miejskie życie z bliskością terenów zielonych. Osiedle powstało z myślą o rozwoju. DOM-BUD stosuje energooszczędne rozwiązania, takie jak panele fotowoltaiczne, oraz dba o zachowanie naturalnej zieleni, tworząc przestrzeń przyjazną mieszkańcom i środowisku. Ceny gotowych do odbioru apartamentów zaczynają się od 14,5 tys. złotych za m².

Kameralnie, zielono i z dala od centrum

W sąsiedztwie, przy Stawowej 246, 246A i 246B, znajduje się kameralne osiedle apartamentowe o założeniach podobnych do budynków przy Stawowej 242 i 242A. Apartamenty przy ulicy Stawowej w Bronowicach Wielkich – jednej z najbardziej cenionych dzielnic Krakowa – oferują spokój podmiejskiej okolicy oraz szybką komunikację do centrum. Mieszkańcy mają do wyboru gotowe do odbioru apartamenty o powierzchni

od 42 do niemal 100 m², ceny za metr kwadratowy zaczynają się od 12,5 tys. złotych.

Duży taras i dach z fotowoltaiką

Dzięki firmie DOM-BUD w Bronowicach Wielkich powstał też kompleks dwóch budynków Smętna Garden, który łączy elegancję, funkcjonalność i troskę o środowisko. Mieszkańcy mają do wyboru gotowe do odbioru mieszkania o powierzchni od 30 do 89 m², a ich ceny zaczynają się od 15 tys. złotych za m². Budynki, z których każdy mieści 28 mieszkań, zostały zaprojektowane z myślą o komforcie mieszkańców, zapewniając im jednocześnie przestrzeń i prywatność

Ostatnie tak wygodne mieszkanie w Prądniku Białym

Mieszkania na Prądniku Białym przy ulicy Meiera 16E wyprzedają się szybko. Dla tych, którzy chcieliby zamieszkać w zielonej i dobrze skomunikowanej z centrum dzielnicy Krakowa dobra wiadomość – na sprzedaż wciąż dostępne jest mieszkanie o powierzchni 44,63 m². Lokal znajduje się w budynku w pobliżu największego centrum biznesowego w mieście: Opolska Business Park, Capgemini i Tertium Business Park oraz dla kontrastu, Parku Leśnego Witkowice. Cena za metr kwadratowy mieszkania to 15,2 tys. złotych.

Nowoczesne lokale dla firm przy al. 29 Listopada

Osoby prywatne, przedsiębiorcy czy firmy zainteresowane wynajmem lokali użytkowych mogą sprawdzić inwestycję przy al. 29 Listopada w Krakowie. Ostatni lokal w tej lokalizacji o powierzchni 141,56 m² oddawany jest w stanie deweloperskim niepełnym, co daje szerokie możliwości aranżacji. Inwestycja jest przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz że znajduje się w pobliżu ogólnodostępnych parkingów.

**We wszystkich lokalizacjach
- mieszkania gotowe do odbioru.**

Szczegółowe informacje na temat wszystkich inwestycji DOM-BUD oraz kontakt z działem obsługi klienta są dostępne na stronie **dom-bud.pl**

**tel: 12 421 99 38, tel: 12 422 80 59
email: poczta@dom-bud.pl**

Mista Kraków – nowa inwestycja Victoria Dom w rytmie współczesnego miasta

Nowoczesna architektura, ponad połowa powierzchni przeznaczona na tereny zielone i lokalizacja zapewniająca zarówno spokój, jak i świetną komunikację z centrum – Mista Kraków, najnowsza inwestycja Victoria Dom, odpowiada na potrzeby współczesnych mieszkańców i pokazuje, w jakim kierunku rozwija się krakowski rynek mieszkaniowy.

Jeszcze kilka lat temu krakowski rynek mieszkaniowy napędzali przede wszystkim inwestorzy. Mieszkania znikwały z oferty jeszcze przed rozpoczęciem budowy, a decyzje zakupowe podejmowano często pod wpływem przekonania, że ceny będą rosły niemal bez końca. Dziś sytuacja wygląda zupełnie inaczej. Rynek dojrzał, a jego głównym bohaterem stał się klient indywidualny, który kupuje mieszkanie przede wszystkim z myślą o sobie i swojej rodzinie.

Zmiana ta nie oznacza osłabienia potencjału Krakowa. Wręcz przeciwnie – stolica Małopolski pozostaje jednym z najbardziej atrakcyjnych rynków mieszkaniowych w Polsce. Zmieniły się jednak kryteria wyboru. Kupujący oczekują dziś przemyślanych projektów, dobrej lokalizacji, wysokiej jakości wykonania oraz poczucia bezpieczeństwa. Liczy się nie tylko cena, ale przede wszystkim relacja wartości do jakości życia. – To właśnie dlatego coraz większym zainteresowaniem cieszą się inwestycje powstające poza ścisłym centrum, ale doskonale skomunikowane z resztą miasta i oferujące pełną infrastrukturę potrzebną do codziennego funkcjonowania. Jednym z przykładów takiego podejścia jest nowa inwestycja Victoria Dom – Mista Kraków, realizowana w Mistrzejowicach. Trwa już sprzedaż mieszkań, a zakończenie budowy planowane jest na trzeci kwartał 2027 r. – mówi Ewa Rathe-Głowacka, dyrektor marketingu Victoria Dom S.A.

Rynek należy do klientów

Obecny rynek mieszkaniowy w Krakowie można określić jako rynek świadomych decyzji. Klienci nie spieszą się z podpisywaniem umów. Dokładnie analizują oferty, porównują standard wykończenia, sprawdzają układy mieszkań, dostęp do komunikacji miejskiej czy odległość od szkół, przedszkoli i terenów rekreacyjnych.

Równie ważny stał się etap realizacji inwestycji. Coraz więcej osób wybiera projekty zaawansowane lub prowadzone przez deweloperów o ugruntowanej pozycji, którzy gwarantują bezpieczeństwo realizacji. Kupujący chcą mieć pewność, że ich przyszły dom powstanie zgodnie z planem i w deklarowanym terminie.

Zmieniła się także struktura klientów. Dziś dominują trzy grupy nabywców. Pierwszą stanowią młode osoby oraz pary kupujące swoje pierwsze mieszkanie. Poszukują funkcjonalnych lokali dwupokojowych o powierzchni około 35–45 mkw., które pozwolą wygodnie rozpocząć samodzielne życie, a jednocześnie pozostaną w zasięgu możliwości kredytowych. Drugą grupą są rodziny poprawiające warunki mieszkaniowe. Najczęściej zamieniają starsze mieszkania na nowoczesne, bardziej komfortowe lokale trzy- lub czteropokojowe. Dla nich liczy się przede wszystkim codzienna wygoda – dostęp do szkół, przedszkoli, sklepów, placów zabaw

i terenów zielonych. Coraz większą grupę tworzą również osoby związane zawodowo lub rodzinie z północną częścią Krakowa. Dla nich kluczowe znaczenie ma sprawna komunikacja, umożliwiająca szybki dojazd do pracy i centrum miasta, bez konieczności codziennego stania w korkach.

– W Mista Kraków obserwujemy dokładnie te same trendy. Najlicniejszą grupę naszych klientów stanowią dziś osoby kupujące mieszkanie na własne potrzeby – młode pary rozpoczynające samodzielne życie, rodziny szukające większego komfortu oraz mieszkańcy północnej części Krakowa, którzy cenią sobie dobrą komunikację i rozwiniętą infrastrukturę. Dziś o wyborze mieszkania decydują przede wszystkim funkcjonalny układ, jakość projektu, dostęp do zieleni oraz poczucie bezpieczeństwa zakupu. Klienci podejmują decyzje świadomie, dokładnie analizując ofertę i wybierając inwestycje odpowiadające ich codziennym potrzebom – mówi Ewa Rathe-Głowacka, dyrektor marketingu Victoria Dom S.A.

Zielona strona miasta

Jednym z najważniejszych trendów na współczesnym rynku mieszkaniowym jest powrót do natury. Mieszkańcy dużych miast coraz częściej oczekują dostępu do zieleni, miejsc rekreacji i przestrzeni sprzyjających odpoczynkowi.

– Projekt Mista Kraków wpisuje się również w ten kierunek. Ponad połowę powierzchni osiedla zajmą tereny zielone. Powstaną starannie zaprojektowane przestrzenie rekreacyjne oraz plac zabaw dla najmłodszych mieszkańców. Takie rozwiązania mają dziś znacznie większe znaczenie niż jeszcze kilka lat temu. Zieleni przestaje być jedynie estetycznym dodatkiem, stając się integralnym elementem wpływającym na komfort życia oraz wartość nieruchomości – podkreśla Ewa Rathe-Głowacka.

Mistrzejowice zyskują na znaczeniu

Rosnąca popularność Mistrzejowic nie jest przypadkiem. Dzielnica oferuje jedną z najlepiej rozwiniętych infrastruktur społecznych w Krakowie. W pobliżu znajdują się szkoły, przedszkola, sklepy, punkty usługowe, placówki medyczne oraz liczne tereny rekreacyjne.

Jednocześnie mieszkańcy mogą korzystać z rozwijającej się infrastruktury transportowej. Sprawna komunikacja miejska oraz realizowane inwestycje drogowe i tramwajowe sprawiają, że dojazd do centrum miasta staje się coraz szybszy i wygodniejszy.

To właśnie takie lokalizacje są dziś największymi beneficjentami zmian zachodzących na rynku mieszkaniowym. Kupujący coraz częściej wybierają miejsca oferujące wysoką jakość codziennego życia zamiast prestiżowego, ale zatłoczonego śródmieścia.

Jakość zamiast spekulacji

Dzisiejszy rynek mieszkaniowy premiuje inwestycje dobrze zaprojektowane, funkcjonalne i odpowiadające realnym potrzebom mieszkańców. Minęły czasy, gdy o sukcesie sprzedaży decydowała wyłącznie lokalizacja lub perspektywa szybkiego wzrostu cen.

Klienci szukają dziś mieszkań, które będą wygodne przez wiele lat. Oceniają ergonomię układów, ilość zieleni, dostępność usług oraz jakość przestrzeni wspólnych. Coraz większą rolę odgrywa także wiarygodność dewelopera i bezpieczeństwo realizacji inwestycji.

Właśnie dlatego projekty takie jak Mista Kraków wpisują się w obecny kierunek rozwoju rynku. Łączą nowoczesną architekturę z funkcjonalnością, zapewniają szeroki wybór mieszkań, rozbudowaną infrastrukturę oraz dużą ilość zieleni. To odpowiedź na potrzeby współczesnych mieszkańców Krakowa, którzy szukają nie tylko mieszkań, ale przede wszystkim miejsca do życia – komfortowego, dobrze skomunikowanego i zaprojektowanego z myślą o codzienności.

„
Projekty takie jak Mista Kraków
wpisują się w obecny kierunek
rozwoju rynku. Łączą nowoczesną
architekturę z funkcjonalnością,
zapewniają szeroki wybór
mieszkań, rozbudowaną
infrastrukturę oraz dużą
ilość zieleni. To odpowiedź
na potrzeby współczesnych
mieszkańców Krakowa.

Mieszkanie jako przestrzeń do życia

Zmieniające się oczekiwania klientów wpływają również na sposób projektowania nowych inwestycji. Deweloperzy coraz większą wagę przykładają do funkcjonalności mieszkań, jakości przestrzeni wspólnych oraz ilości zieleni.

Mista Kraków została zaprojektowana właśnie w oparciu o takie założenia. Nowoczesna architektura łączy estetykę z praktycznymi rozwiązaniami, a układy mieszkań odpowiadają współczesnym potrzebom mieszkańców. W ofercie znajdują się zarówno kompaktowe lokale dla singli i młodych par, jak i większe mieszkania przeznaczone dla rodzin.

Każde mieszkanie wyposażone zostanie w balkon lub prywatny ogródek, zapewniając mieszkańcom dodatkową przestrzeń do wypoczynku. Dostępne będą również komórki lokatorskie oraz miejsca postojowe w garażu podziemnym, które podnoszą komfort codziennego użytkowania.

Duży nacisk położono także na funkcjonalność samego osiedla. W parterach budynków zaplanowano lokale usługowe, dzięki czemu podstawowe zakupy czy codzienne sprawy będzie można załatwić bez konieczności korzystania z samochodu.

STRZELCÓW 28

Miejska wygoda w otoczeniu zieleni

Wybór miejsca do życia to zawsze poszukiwanie balansu między bliskością centrum, a potrzebą własnej przestrzeni. Strzelców 28 to inwestycja, która udowadnia, że ten złoty środek jest w Krakowie możliwy do osiągnięcia. To adres, który stawia na przemyślaną spójność, wysoki standard życia i otoczenie, które pozwala odetchnąć od wielkomiejskiego gwaru.

Prądnik Czerwony w ostatnich latach zyskał zupełnie nowy wymiar. Ta północno-wschodnia dzielnica, położona zaledwie kilka kilometrów od śródmieścia, stała się jednym z najbardziej pożądanych miejsc do życia w Krakowie, oferując idealną równowagę między miejską dynamiką a spokojem codzienności.

Kluczowym elementem tej zmiany jest rozwój komunikacji. Doskonałe połączenie z Północną Obwodnicą Krakowa, znajdującą się zaledwie trzy kilometry od inwestycji, zapewnia szybki i wygodny dojazd do różnych części miasta oraz sprawny wyjazd z Krakowa. Co więcej, realizowana stacja Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej Kraków Prądnik Czerwony na trwałe zmieni komunikacyjny układ dzielnicy. Nowy węzeł, integrujący kolej, komunikację miejską i infrastrukturę rowerową, stworzy przyjazną alternatywę dla zatłoczonych arterii, oferując mieszkańcom szybki dojazd do centrum, niezależny od drogowych korków.

Prądnik Czerwony wyróżnia się tym, że ma już wszystko, co potrzebne do wygodnego życia, więc nie musisz czekać, aż w Twojej okolicy powstaną potrzebne

usługi. Szkoły, przedszkola, przychodnie i sklepy działają tu od lat, dzięki czemu możesz cieszyć się pełnym komfortem od pierwszego dnia po wprowadzeniu się, co nie zawsze jest oczywiste w przypadku nowych osiedli.

Strzelców 28
*to zespół budynków, który
nie dominuje nad okolicą,
lecz subtelnie wpisuje się
w jej charakter*

Architekci postawili na wewnętrzne dziedzińce, które tworzą prywatną enklawę dla mieszkańców. Zieleni nie jest tu tylko tłem, lecz kluczowym elementem projektu, będąc naturalnym przedłużeniem domowej przestrzeni. Bezpośrednie sąsiedztwo terenów spacerowych wzdłuż potoku Sudoł oraz liczne miejsca do rekreacji sprawiają, że mieszkańcy mają naturę na wyciągnięcie ręki. Balkony, loggie i tarasy w naturalny sposób łączą wnętrza z otoczeniem, a punkty usługowe na parterach wspierają codzienne funkcjonowanie osiedla.

Dla szukających mieszkania od ręki, gotowe mieszkania z pierwszego etapu są już dostępne w sprzedaży. Po wakacjach rozpocznie się sprzedaż drugiego etapu, w ramach którego również dostępna będzie pełna oferta mieszkań.

Projekt stawia na funkcjonalność i rozwiązania wpływające na codzienny komfort. Podziemne garaże oraz dobrze zaprojektowane części wspólne wpisują się w standard współczesnego budownictwa.

Energooszczędne oświetlenie, trzyszybowe okna i zielone dachy to rozwiązania, które dobrze sprawdzają się na co dzień i pomagają ograniczyć koszty eksploatacji. Do tego dochodzą praktyczne udogodnienia, takie jak miejsca dla rowerów, przygotowanie do ładowania samochodów elektrycznych oraz rozwiązania zwiększające wygodę korzystania z części wspólnych.

Większe mieszkania trzy oraz czteropokojowe w Strzelców 28 zaprojektowano z myślą o zmieniających się potrzebach, od życia rodzinnego po model pracy zdalnej. W ofercie dostępne są również mieszkania jedno i dwupokojowe, będące doskonałym wyborem na start lub pod inwestycję. Zadbana zieleni między budynkami oraz otwartość osiedla tworzą klimat sprzyjający dobrym relacjom sąsiedzkim.

**Zmiany zachodzące
na Prądniku Czerwonym
to proces długofalowy,
a inwestycja Strzelców 28
wpisuje się w ten trend, oferując
adres, który dzięki nowej
infrastrukturze i konsekwentnej
dbałości o przestrzeń z każdym
rokiem zyskuje na znaczeniu**

WAKACYJNY ATAL TOUR PO NOWOCZESNYCH INWESTYCJACH W KRAKOWIE

Nowości i mieszkaniowe promocje od ATAL

W Krakowie ATAL, renomowany deweloper z ponad 35-letnim doświadczeniem, realizuje liczne inwestycje i wciąż wprowadza do oferty nowości.

Dzięki temu osoby poszukujące idealnego mieszkania dla siebie – gotowego lub jeszcze w budowie – mają szeroki wybór w różnych lokalizacjach oraz rozpiętości cenowej. Podjęciu teraz decyzji o zakupie sprzyja stabilizacja na rynku kredytów, a także atrakcyjne rabaty cenowe i inne okazje.

Wakacje to też dobry czas na rozejrzenie się po inwestycjach, zwłaszcza, że wiele z nich jest już gotowych.

Absolutna nowość na mapie przy ulicy Obozowej – ATAL Ruczaj. Jedna z ulubionych do mieszkania dzielnic w Krakowie, a w niej niedawno rozpoczęta inwestycja ATAL Bronowice. I wiele innych, równie ciekawie prezentujących się projektów ATAL, np. Zakole Wisły w stylu miejskiej elegancji, Przewóz 42, Akcyjowa Wita czy Skwer Harmonia i Strefa Cegielnia – dla ceniących spokój i bliskość natury.

OTO PRZEGLĄD INWESTYCJI ATAL W KRAKOWIE

• ATAL Ruczaj

Niedawno ATAL ogłosił rozpoczęcie tej inwestycji i zaoferował w niej atrakcyjne rabaty na start. Pierwsi klienci mają największy wybór, a teraz mogą jeszcze zaoszczędzić do **1000 zł** na każdym metrze kw. To idealny moment na rezerwację któregoś ze **154 mieszkań**.

Projekt zlokalizowany jest przy ul. Obozowej, w sercu dynamicznie rozwijającej się **dzielnicy Ruczaj**, z łatwym dostępem do rozwiniętej infrastruktury miejskiej (np. Parku Handlowego Zakopianka) oraz cenionych przez mieszkańców terenów zielonych, takich jak Las Borkowski czy Zalew Zakrzówek.
<https://atalruczaj.pl/>

• ATAL Bronowice (ul. Starego Dębu)

Łączy wygodę życia w mieście ze spokojnym charakterem Bronowic – jednej z najatrakcyjniejszych do zamieszkania dzielnic Krakowa. W ramach inwestycji powstanie **188 mieszkań**.

Atutami są m.in.: niska zabudowa, zieleń i dopracowana architektura oraz położenie w spokojnej, kameralnej części miasta, z dogodnym dojazdem do głównych tras wylotowych z miasta. Zakończenie budowy planowane jest na **III kw. 2027**.

Teraz obowiązuje wyjątkowa promocja – **rabat 1500 zł/m²** przy zakupie **wybranych mieszkań**.
<https://atal.pl/inwestycja/atal-bronowice>

• Zakole Wisły ATAL

Architektura w stylu klasycznej miejskiej elegancji. Inwestycja powstaje w sąsiedztwie Bulwarów Wiślanych, w pobliżu licznych tras rowerowych i spacerowych, jak również innych terenów zielonych i rekreacyjnych.

Zaplanowano tu **134 mieszkania**, w tym funkcjonalne kawalerki i przestronne apartamenty 5-pokojowe. W standardzie system sterowania typu **smart home**, a w wybranych mieszkaniach także **klimatyzacja**. Planowany termin realizacji to **II kwartał 2027 roku**. Aktualnie w promocji są m.in. mieszkania 2-pokojowe, a zaoszczędzić można nawet **50 000 zł**.

• Przewóz 42 ATAL (ul. Przewóz)

– osiedle w idealnej lokalizacji, na malowniczym krakowskim Podgórzu. Do natychmiastowego wprowadzenia się, gdyż budynki A i B zostały już ukończone. W tej chwili dostępne są tu ostatnie mieszkania, a w promocji można zakupić **miejsce postojowe jedynie za 1 zł**.
<https://przewoz42.pl/>

• Akcyjowa Wita (ul. Akcyjowa / al. Bora – Komorowskiego)

Dogodny adres z terminem zakończenia prac na **III kw. 2026**.

<https://akcyjowawita.pl/>

Inwestycja wita nie tylko komfortowymi mieszkaniami, ale także świetną lokalizacją. Usytuowana w bezpośrednim sąsiedztwie al. Bora-Komorowskiego, z szybkim dostępem do najważniejszych punktów miasta, usług, a jednocześnie w pobliżu terenów rekreacyjnych i parków. Tutaj również można "urwać" coś na cenie

mieszkania 3-pokojowego, dzięki **rabatom** w wysokości **1000 zł za mkw.**

• Skwer Harmonia II (ul. Półtanki)

– kolejny etap częściowo ukończonej inwestycji; oddanie II etapu planowane jest na **I kw. 2027**.

W tej inwestycji można zaoszczędzić nawet **50 000 zł**, kupując któreś z mieszkań objętych aktualną promocją.
<https://skwerharmonia.pl/>

• Strefa Cegielnia 2 (ul. Gustawa Morcinka):

Projekt gotowy do odbioru, umożliwiający natychmiastowe wprowadzenie się i zapoznanie się z ofertą bezpośrednio na terenie inwestycji. Strefa Cegielnia 3 (ul. Gustawa Morcinka): Kolejny etap ww. projektu w rozwojowej okolicy, którego zakończenie budowy planowane jest na **IV kw. 2026**.

Tutaj także znajdziemy atrakcyjne obniżki: **w drugim etapie** wybrane mieszkania kosztują nawet o **99 000 zł mniej**; z kolei w trzecim etapie można skorzystać z rabatu na **miejsce postojowe w garażu za 1 zł**.
<https://strefacegielnia.pl/>

WYGODNIE I POD KLUCZ

We wszystkich inwestycjach deweloper zadbał o maksymalny komfort użytkowania, przewidując garaże podziemne i naziemne miejsca postojowe oraz inne udogodnienia, np. wózkownie, rowerownie. Atrakcyjnie prezentują się również wspólne przestrzenie międzysąsiedzkie i ciekawie zaaranżowane tereny zielone.

Ponadto klienci mogą skorzystać z programu **ATAL Design**. Dostępne pakiety kosztują od **950 zł za mkw.** (pakiet Classic) do **1650 zł za mkw.** (pakiet Premium).

Rozwiązanie to zapewnia komfort, opiekę specjalistów, a także pozwala na zaoszczędzenie czasu i zaplanowanie budżetu na wykończenie. Kupujący zyskują pewność co do terminowości i jakości robót, gwarantowanych umową. Ponadto nie muszą kłopotać się kontrolą ekip remontowych.

Pakiety można rozszerzać o dodatkowe elementy wyposażenia łazienki oraz oświetlenia poszczególnych pomieszczeń. Aby zapoznać się ze wszystkimi elementami i materiałami wykończeniowymi ATAL zaprasza do kontaktu z Działem Wykończeń.

Więcej informacji w biurze ATAL:
ul. Zabłocie 23/18, Kraków
e-mail: dokkrakow@atal.pl
www.krakow.atal.pl

ATAL Zakole Wisły. Inwestycja powstaje w sąsiedztwie Bulwarów Wiślanych.

ATAL Bronowice (ul. Starego Dębu)

NOWA, UNIKATOWA INWESTYCJA MIESZKANIOWA W KRAKOWIE

STRADA

WYBICKIEGO

Sztuka życia w najlepszym wydaniu

STRADA Wybickiego to nowa, unikatowa inwestycja mieszkaniowa powstająca przy ul. Józefa Wybickiego w Krakowie. Łączy nowoczesną architekturę, wysoki standard wykończenia części wspólnych oraz doskonałą lokalizację z szybkim dostępem do centrum miasta i terenów zielonych. W ofercie znajdują się funkcjonalne mieszkania o zróżnicowanych metrażach, z balkonami, tarasami lub ogródkami. Mieszkańcy będą mogli korzystać z licznych udogodnień, takich jak prywatna strefa fitness i wellness, strefa mieszkańca, sala zabaw dla dzieci czy taras widokowy. STRADA Wybickiego to propozycja dla osób, które cenią komfort, wygodę i wysoką jakość życia.

www.stradawybickiego.pl

ul. Wadowicka 6, 30-415 Kraków
tel. +48 602 241 705

35
lat

BUMA

www.buma.com.pl

wyborecza.pl

wyborecza

TV

10-16
LIPCA 2026

VOD: Netflix | Disney+ | HBO Max | Prime Video
CANAL+ | SkyShowtime | Player | Apple TV+

„LALKA” BEZ IDEALIZACJI
SERIALOWA EKSPANIZACJA POWIEŚCI
BOLESŁAWA PRUSA W NETFLIXIE.
S. 3

SERIAL JAK KRZYK ROZPACZY
ŚWIAT, W KTÓRYM KARA DLA TYCH,
KTÓRZY NA NIĄ ZASŁUŻYLI,
PACHNIE UTOPIĄ.
S. 4-5

WYPRAWA DO KRAINY OZ
NA CZYM POLEGA FENOMEN „WICKED”?
S. 6

PRZYŁĄDEK STRACHU

Kto się boi Javiera Bardema **S. 2-3**

Kto się boi Javiera Bardema

Po co robić kolejny „Przylądek strachu”, skoro w pamięci pozostają wersje sprzed lat?

To dziwne uczucie: czekać kilkadziesiąt minut, aż w końcu się pojawi. Wiedzieć, kim jest, kto go gra, domyślać się, jak wygląda – w końcu, nie obejdzie się bez tatuaży.

A mimo to odczuwać ciekawość, może nawet niepokój, jakby jego nadejście miało coś zmienić w dobrze znanej układance. Max Cady został skazany za brutalne zabójstwo ciężarnej żony. Po 17 latach wychodzi na wolność przed końcem wyroku jako człowiek oczyszczony z zarzutów – ale pozostaje postacią mniej jednoznaczną, niż mogliśmy oczekiwać.

Czarujący Javier Bardem

W tym tkwi sens nowej wersji „Przylądka strachu”, opartej nie tylko na powieści Johna D. MacDonalda (w Polsce książka „The Executioners” ukazała się pierwotnie pod tytułem „Egzekucja”), ale też ekranizacjach z 1962 i 1991 r. Showrunner i scenarzysta serialu Nick Antosca próbuje przesunąć akcenty w dobrze znanej opowieści. Skomplikować nasze podejście do bohaterów. Znamy tę historię. Spodziewamy się zemsty. Oczekujemy

momentu, w którym bohater Javiera Bardema zacznie terroryzować małżeństwo grane przez Amy Adams i Patricka Wilsona. Tyle że serial składa się z dziesięciu odcinków, a to daje twórcom czas, by podważyć nasze oczekiwania, wzbudzić wątpliwości i przynajmniej na chwilę uśpić czujność.

W podobny sposób pogrywa z otoczeniem Max Cady. Doskonale zdaje sobie sprawę z tego, jak jest postrzegany. Zachowuje się na przekór oczekiwaniom, korzysta z tego, że innym nie wypada pewnych rzeczy komentować – czy to przez różnice klasowe, czy to, w jaki sposób został potraktowany przez wymiar sprawiedliwości.

Javier Bardem jest w tej roli czarujący, zaskakująco uprzejmy, wręcz łagodny. To jedna z różnic względem poprzednich wersji. Cady w wydaniu Roberta De Niro czy Roberta Mitchuma był żywiołem zła. Destrukcyjną siłą, która od początku budziła grozę. Demonstracyjna grzeczność u tej postaci budzi podejrzenie, że kryje się pod nią bezwzględny plan.

Bardem gra człowieka, który potrafi wejść ludziom do głowy i urządzić się tam na dobre. Jest przebiegłym mani-

pulatorem, jednak w tej odsłonie ma w sobie zdecydowanie więcej tajemnicy. Twórcy serialu podsuwają widzom myśl, że prawdziwe zagrożenie może czaić się gdzie indziej. Że człowiek, którego od ruchowo uznajemy za prześladowcę, może okazać się jedną z ofiar tej historii. I w pewnym sensie jest ofiarą: złego wychowania, niesprawiedliwego systemu, stereotypów.

Perfekcyjna rodzina i mroczny sekret

Być może kluczowa zmiana względem wcześniejszych wersji nie dotyczy jednak Cady'ego. W „Przylądku strachu” były skazaniec mścił się na rodzinie swojego adwokata. Tym razem państwo Bowdenowie okazują się zaangażowani w sprawę Cady'ego: Anna jako jego obrończyni z urzędu, z kolei Tom pełnił funkcję głównego oskarżyciela. Po procesie relacja dwójki prawników przerodziła się w związek.

Jak zauważył Antosca, szczęście Bowdenów zostało w pewnym sensie zbudowane na cierpieniu Cady'ego. Na wieść o jego zwolnieniu Annę i Toma przechodzi dreszcz. Ze strzępków rozmowy pod-

sluchanej przez córkę wyniki, że mają coś do ukrycia. Ukrywają przed światem i widzami mroczny sekret, co sprawia, że podchodzimy do nich z dystansem. Antosca świadomie korzysta z ekranowego wizerunku swoich gwiazd. Amy Adams i Patrick Wilson przyzwyczaili nas do grania postaci budzących zaufanie: rozsądnych, przywoitych, takich, po których nie spodziewalibyśmy się grzechów.

Im dłużej obserwujemy Bowdenów, tym wyraźniej widzimy kolejne pęknięcia na wizerunku perfekcyjnej rodziny ze zdjęcia. Problemy małżeńskie. Syn w kryzysie psychicznym, wykłuty przez rówieśników po szkolnej aferze sprzed roku. Cóрка, która ma dość roli „tej idealnej” i rozpaczliwie szuka uwagi. Cady dostrzega te słabości. Wydaje się coraz bliżej, jak drapieżnik, który cierpliwie podchodzi do ofiary. Przekracza kolejne granice małymi krokami. Pojawia się tam, gdzie nie powinno go być, ale zawsze ma rozsądne wyjaśnienie. Zadaje niewygodne pytania, ale robi to, sugerując troskę. Oferuje zainteresowanie, wsparcie – choćby przy wyciągnięciu z więzienia niewinnego człowieka, któremu próbuje pomóc Anna. To właśnie ona znajduje w sobie odwagę, by podjąć z nim grę.

Coś magnetycznego

Serial buduje klimat osaczenia i pogłębiającej się paranoi. Wszystko podszyte pytaniem, czy obawy są rzeczywiście uzasadnione? A może Anna i jej mąż nie tyle boją się, że Cady może skrzywdzić ich rodzinę, tylko ujawnienia grzechów z przeszłości. W tym sensie Cady nie jest wyłącznie potworem czającym się za płotem. Jest żywym wyrzutem sumienia. Materializacją decyzji, które miały nigdy nie wrócić. Dowodem na to, że nawet najbardziej uporządkowane życie może się okazać zbudowane

na kompromisach, których konsekwencje pojawiają się po latach.

Nick Antosca wykorzystuje atmosferę Savannah – miasta otoczonego mokradłami, które obrosło opowieściami o voodoo. Potężne dęby oplecione hiszpańskim mchem tworzą zielone tunele przypominające dekoracje gotyckiej baśni. Wypełnia ją cały repertuar chwytów z kina grozy. Nieproszeni goście rozkładający się przy basenie, innym razem martwa rodzina skunksów w wodzie, upiorne ołtarzyki. Do tego zamaskowane postacie pojawiające się w kadrze. Wszystko wydaje się podporządkowane wywołaniu w widzach niepokoju. Jakby serial miał przypominać koszmar, z którego budzimy się spoceni. Nagromadzenie gatunkowych schematów sprawia, że z czasem „Przylądek strachu” zaczyna poruszać się na granicy pastiszu.

Trudno rozstrzygnąć, czy to efekt zamierzony. Jedni będą przekonywać, że Nick Antosca świadomie igra z konwencją południowego gotyku i przerysowaniem pulpowych opowieści. Inni uznają, że po prostu przeszarżował. Nawet jeśli niektóre zwroty akcji wydają się przekombinowane, pewne sytuacje mało prawdopodobne, a liczba złowieszczych znaków może doprowadzić do szewskiej pasji, „Przylądek strachu” – tak jak jego bohater – ma w sobie coś magnetycznego. Dlatego chwilami naprawdę trudno się od tego serialu oderwać.

Piotr Guskowski

„PRZYLĄDEK STRACHU”

Thriller kryminalny, USA 2026, tw. Nick Antosca, wyk. Javier Bardem, Amy Adams, Patrick Wilson, CCH Pounder, Joe Anders, Lily Collias, Jamie Hector

odc. 7/10, Apple TV+, nowy odcinek co piątek

„Lalka” bez idealizacji

Netflix opublikował pierwszy zwiastun serialowej ekranizacji powieści Bolesława Prusa.

Jak zapowiadają twórcy, sześcioczęściowa produkcja „łączy rozmach kostiumowego serialu z autorskim, współczesnym spojrzeniem na klasyczną historię”, a w produkcji „ironia i groteska spotykają się z humorem, tajemnicą i melodramatycznym napięciem”.

W rolę arystokratki, Izabeli Łęckiej, wcieli się Sandra Drzymalska, a bogatego kupca, Stanisława Wokulskiego, zagra Tomasz Schuchardt. Serial wyreżyseruje Paweł Maślona na podstawie scenariusza napisanego wspólnie z Pawłem Demirskim i Jagodą Dutkiewicz.

„Serial opowiada historię nieemożliwego uczucia między Izabelą Łęcką a Stanisławem Wokulskim – rozpiętego między przepaścią klasową, obsesją, pragnieniem wolności i uwodzącą potęgą bogactwa. Klasyczna fabuła zostaje rozbudowana o nowe wątki, które nadają jej rytm współczesnego serialu: śledztwo, rodzinne tajemnice oraz konflikty odsłaniające ukryte interesy bohaterów” – czytamy w oficjalnej zapowiedzi.

Twórcy przyznają, że zrezygnowali z „romantycznego idealizowania postaci, pokazując

ich jako ludzi uwikłanych w sieć społecznych zależności, zniszczonych przez ambicje i pieniądze”. Główną bohaterką będzie Łęcka, niedostępna arystokratka, której los jest uzależniony od kapitału i decyzji innych. Próbuje wymknąć się ciasnym ramom tego porządku. Staje się obiektem westchnień Wokulskiego, samotnego człowieka pragnącego przynależeć do elity.

– Serialowa Izabela Łęcka będzie postacią wielowarstwową – mówiła w rozmowie z „Wyborczą” Sandra Drzymalska.

W Ignacego Rzeckiego, przyjaciela i partnera biznesowego Wokulskiego, wcieli się Dariusz Chojnacki, aktor Teatru Śląskiego w Katowicach, znany z ról w filmach „Chce się żyć” Macieja Pieprzycy czy „Chrzest” Marcina Wrony. Tomasza Łęckiego – bankruta dawnego porządku, mającego słabość do hazardu – zagra Jacek Braciak.

W serialu wystąpią także Julia Wyszyńska (Florentyna), Maria Kania (Marianna), Piotr Adamczyk (Krzeszowski), Piotr Pacek (Starski) czy Magdalena Cielecka (Wąsowska).

Serial będzie do obejrzenia od 16 września 2026 roku na Netflixie.

DAWID DRÓŻDŻ

Serial jak **KRZYK** rozpaczy

„Dam ci lekcję” pokazuje świat, w którym kara dla tych, którzy na nią zasłużyli, pachnie utopią.

To nieco dyskusyjny pomysł: dorosły facet, były komandos, bije przetrącone moralnie szkolne dzieciaki, młodocianych przestępców, którym wydaje się, że są dorośli. Ale w południowokoreańskim serialu „Dam ci lekcję” to działa. Bywa, że chciałoby się, by walił mocniej, nie markował ciosów, uderzał, aż poleje się krew.

Dorośli boją się dzieci

Tu nieletni często są dziećmi jedynie według metryki. Wielu z nich to kryminaliści, którzy mogliby trząść niejednym spacernikiem: wytatuowani i zepsuci, dzieciństwo zostawili już dawno za sobą.

„Dam ci lekcję” to serial o przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy, uzależnieniach, problemach, które toczą południowokoreański system edukacji. O świecie, w którym dorośli boją się dzieci, a cenę za to płaci społeczeństwo.

W tym roku Korea Południowa pobiła swój niechlubny rekord: 30 proc. z przepytanych 25 tys. uczniów południowokoreańskich szkół przyznało, że byli lub są ofiarami przemocy rówieśniczej. Kolejnych 20 proc. osób czuje się zagrożonych w klasie. Zrzeszająca ponad 100 państw organizacja OECD podaje, że kraj ma najwyższy wskaźnik samobójstw wśród osób przed 30. rokiem życia spośród setki państw.

Dlatego można sobie wyobrazić, że oglądając „Dam ci lekcję”, Koreańczycy czują satysfakcję, kiedy kolejny młodociany oprych traci ząb, zalewa się łzami i błaga o litość. Albo po prostu łąduje w pace. Daje to poczucie spełnienia, ale smakuje ono gorzko.

To serialowy krzyk rozpacz, opowieść o rzeczywistości, w której wszyst-

ko można naprawić pięścią i sprawiedliwością. Czy ten system jest całkowicie etyczny? Z punktu widzenia społeczeństwa konsensualnego – niekoniecznie. Ale to wciąż przyjemna fantazja, w której zbiry w szkolnych mundurkach ponoszą konsekwencje, bez względu na wiek i koneksje.

Prawo do nauki

Akcja „Dam ci lekcję” toczy się w Seulu. Były komandos Na Hwa Jin wraz z ministrem edukacji i swoim byłym teściem jednocześnie, postanawiają stworzyć Biuro Ochrony Praw Edukacyjnych. Łączą ich wiara w to, że dzieci mają prawo do nauki, a nauczyciele do nauczania w spokoju i bez lęku. Przeżywają też wspólną żalobę: narzeczona Hwa Jina, córka ministra, została zamordowana przez ucznia. Dla nich więc to sprawa także osobista.

W pierwszym odcinku inspektor Hwa Jin nie bez przyjemności funduje rozwałkę bandzie szkolnych oprawców, na których czele stoi syn prominentnego polityka. W drugim daje lekcję chłopakom z technikum samochodowego, których bardziej od silników interesuje gangsterka. W trzecim Biuro zajmuje się samobójstwem nauczyciela kłamliwie oskarżonego przez uczennicę o molestowanie seksualne. A w czwartym bierze na celownik cennego pedagoga, który celowo oblewał zdolnych uczniów z biednych rodzin, by ci mniej pilni, ale bogatsi, pieł się w szkolnych rankingach.

W kolejnych zajmuje się m.in. cyberhazardem, dziećmi dorabiającymi dilerką, roszczeniowymi rodzicami. Czasami robi to z większym wdziękiem, czasami zdarza się, że „Dam ci lekcję” staje się nadmiernie dy-

daktyczne. W każdym odcinku serialu poruszony zostaje jednak istotny problem.

Na Hwa Jin powtarza, że świat, w którym dorosli boją się dzieci, jest na skraju upadku. Nie stoi po stronie uczniów, nie gra też do jednej bramki z nauczycielami. Rozbija nos osilkowi, który nie ma szacunku nawet dla własnej babci, da lekcję matce, która swoimi ciągłymi pretensjami doprowadza młodą nauczycielkę do próby samobójczej.

Patrzy się na to z dziką radością, bo czarne charaktery są tu – jak to w południowokoreańskich serialach – nieznosne. Każdy z nich jest jednak personifikacją pewnej patologii.

Uprzywilejowany szkolny łobuz na szczycie łańcucha pokarmowego symbolizuje hierarchię społeczną całej Korei Południowej.

Nauczyciel sprzedający pytania testu to wykrzywienie systemu, w którym osiąganie najlepszych wyników oczekiwane jest od kilkuletniego dziecka.

Matka podsuwająca nastoletniemu synowi narkotyki – symbol społeczeństwa, w którym porażka jest nie do przyjęcia, a sukces to możliwość zapewnienia statusu całej rodzinie.

Dla zachodniego widza „Dam ci lekcję” już po dwóch pierwszych odcinkach przestanie być po prostu zabawnym serialem, w którym młodociane zbiry dostają łupnia. To lekka, ale głównie przygnębiająca opowieść o współczesnej Korei Południowej. I bardzo utopijna, bo inspektor Hwa Jin ma za sobą ministra, który bierze na siebie krytykę mediów i opinii publicznej, samotnie zmaga się też z polityczną presją.

Nauczyciele nie potrzebują pięści

Na razie „Dam ci lekcję” jest globalnym hitem serwisu Netflix i od premiery 5 czerwca najchętniej oglądanym serialem platformy na świecie.

Każdy odcinek kończy się łatwym katarsis. Łatwym, bo łobuzy idą za kratki albo postanawiają się zmienić, uczą się, że każda akcja niesie ze sobą reakcję.

To jednak za mało, by całkowicie kupić nauczycieli z Korei Południowej. Ci na łamach singapurskiego dziennika „The Straits Times” pytają, czy przemoc wobec uczniów rzeczywiście jest rozwiązaniem. Przyznają jednak, że serial trafnie pokazuje problemy, z jakimi stykają się w pracy.

Koreańska Federacja Stowarzyszeń Nauczycielskich (KFTA) wydała nawet po premierze serialu specjalne oświadczenie.

Zwraca uwagę na to, że „Dam ci lekcję” cieszy się taką popularnością wśród nauczycieli, bo trafia w ich czuły punkt: poczucie bezsilności, z jakim walczą każdego dnia.

Serial pokazuje bez upiększeń realia klas szkolnych i załamanie autorytetu nauczycieli, przemoc, jakiej dopuszczają się uczniowie, których nie można kontrolować, rozpacz pracowników systemu edukacji wzmocniana przez ciągle nieuzasadnione i złośliwe skargi – przyznaje KFTA.

Ale dodaje: „Nauczyciele nie potrzebują pięści. Potrzebują ochrony swoich praw”.

Dziennik „Korea Times” ocenia, że „Dam ci lekcję” podsumowuje południowokoreański system edukacji trafnie, choć całość jest tak ponura, że wydaje się wręcz thrillerem dystopijnym. Oko za oko, ząb za ząb – taką zasadą kierują się pracownicy Biura. Ich brutalność, poza spektakularnymi scenami akcji, daje pewność, że przynajmniej w tym serialu oprawcy zostają ukarani, a ofiary nie są pozostawione na lodzie.

To też najsmutniejszy wniosek po seansie. Wygląda na to, że żyjemy w świecie, w którym konsekwencje i kara dla tych, którzy na nie zasłużyli, pachną fantazją i utopią. Gorzkie.

Przemoc rówieśnicza nie jest jednak problemem wyłącznie Korei Południowej. W tym tygodniu na naszych łamach opisywaliśmy wyniki raportu „Rówieśnicy” Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, powstałego na podstawie badań, w których wzięło udział 140 tys. dzieci i młodzieży w wieku 10-17 lat.

Wynika z niego, że aż 87 proc. uczniów doświadczyło w ostatnim roku przemocy rówieśniczej, 75 proc. co najmniej jednej formy cyberprzemocy, a niemal dwie trzecie (63 proc.) – jednej z form przemocy fizycznej.

Polscy twórcy filmów i seriali rzadko jednak podejmują temat. Najbardziej bezkompromisowo zrobił to w 2011 roku Jan Komasa w swojej „Sali samobójców”.

Prawo po stronie ofiar

Scenarzyści z Korei Południowej znacznie częściej poruszają na ekranie problem przemocy rówieśniczej. Tylko w ostatnich pięciu latach była tematem przewodnim seriali: „Chwała”, „Słaby bohater” i „Pyramid Game”, a frustracja ofiar przemocy zamieniających się w oprawców to także jeden z tematów serialu „Palec na spuście”. W nim twórcy zastanawiali się, co by było, gdyby wzgardzeni przez system dostali nagle dostęp do broni.

Oskarżenia o przemoc rówieśniczą łąnią też kariery południowokoreańskich gwiazd.

W 2021 roku popularnego aktora Ji Soo – znanego m.in. z seriali „Strong Girl Bong-soon” czy „Moon Lovers: Scarlet Heart Ryeo” – byli szkolni koledzy oskarżyli o znęcanie się nad nimi fizycznie i psychicznie. Przeprósł, ale jego kariera się skończyła.

W 2024 roku aktorka Song Ha-yoon zachwyciła widzów rolą zmiłowej postaci w koreanoweli „Marry My Husband”. Krótko potem wypłynęły oskarżenia o przemoc szkolną, a gwiazda zakończyła karierę.

W Korei Południowej sławy muszą być nieskazitelne. Wymaga się od nich więcej niż od zwykłych śmiertelników. Zarzuty przemocy rówieśniczej traktowane są bardzo poważnie – jak lustro moralności znanych i lubianych, a także dowód na wykorzystywanie przez nich cudzej słabości. Po nich nie ma już powrotu na świecznik.

„Dam ci lekcję” nie jest więc pierwszym południowokoreańskim serialem o przemocy rówieśniczej, ale jest pierwszym, w którym Kodeks Hammurabiego jest tak bezpardonowo honorowany. Nie ma tu miejsca na odcienie szarości. I pewnie właśnie dlatego pozwala widzom przeżyć swoje oczyszczenie w finale każdego odcinka. Przy tej produkcji błędą zachodnie próby podejmowania podobnych tematów.

Co prawda Tom Berenger i Treat Williams w serii filmów „Belfer” łamali swoimi nieposłusznymi uczniami ławki szkolne, ale mieli przy tym miny, jakby robili to trochę wbrew sobie. Inspektor Na Hwa Jin czerpie ze swojej pracy wyraźną frajdę. A widz wraz z nim. I chyba nic na to nie poradzimy.

Na ponad dziesięć godzin łatwo zapomnieć, że niektórzy z jego przeciwników nie mogą jeszcze legalnie palić papierosów ani kupić alkoholu. Zasłaniają się swoim dzieciństwem jak tarczą, pewni, że prawo jest po ich stronie. Nie tutaj – w świecie z „Dam ci lekcję” prawo stoi tylko po stronie ofiar.

MARTA GÓRNA

„DAM CI LEKCJĘ”

Serial dramatyczny, Korea Południowa 2026, tw. Hong Jong-chan, Lee Nam-kyu, Kim Da-hee, Moon Jong-ho, wyk. Kim Moo-yul, Lee Sung-min, Jin Ki-joo, Pyo Ji-hoon

10 odc., Netflix

Wyprawa DO KRAINY OZ

Na czym polega fenomen „Wicked”?

Bajkowa opowieść o czarownicach pełna oszalamiających strojów i dekoracji. Energetyczny musical z popisami wokalnymi gwiazd popu i Broadwayu. Hold dla klasyki kina. Ubrana w kostium fantasy opowieść o byciu niezrozumianą, kobiecej przyjaźni i buncie. Polityczna historia o narodzinach autorytaryzmu. To kolejne warstwy musicalu „Wicked”.

Amerykańska baśń

„Wicked” to prequel jednej z najukochańszych opowieści Amerykanów, „Czarnoksiężnika z krainy Oz” L. Franka Bauma z 1900 r. Ta pierwsza amerykańska książka fantasy, nazywana także „amerykańską baśnią”, opowiada o Dorocie z Kansas, która trafia do magicznej krainy. Gdy próbuje wrócić do domu, odkrywa wielką mistyfikację rządzącego Oz czarnoksiężnika.

Co ciekawe pierwszą adaptacją powieści był również musical, który premierę miał już w 1902 r. i grany był nieprzerwanie przez dziewięć lat. Filmowa adaptacja z 1939 r. zaś do dziś króluje w zestawieniach najbardziej cenionych i najważniejszych filmów w historii.

Historia dwóch czarownic

Mieszkańców krainy Oz, którzy cieszą się ze śmierci Złej Czarownicy z Zachodu, odwiedza Dobra Czarownica Glinda. Pytana, czy czasem się nie przyjaźniły, odpowiada ogólnie, że się znały. Zaczynają jednak wspominać czasy, gdy poznała zielonoskórą Elfabę, która miała zostać przekleństwem Oz.

Elfaba była nieślubnym dzieckiem i od małego była niekochana, a później także prześladowana z powodu swojego pochodzenia i wyglądu. Dysponowała wielką magiczną mocą, jednak nie umiała nad nią panować. Pomóc mogłyby studia na Uniwersytecie Shiz, ale to jej młodsza siostra Nessarose, ma się tam uczyć. Jednak w Shiz niechęć ujawnia swoje zdolności.

Dziekanka wydziału czarodziejstwa Madame Morrible oferuje, że będzie jej udzielać prywatnych lekcji. I zakwaterowuje Elfabę jako współlokatorkę w apartamencie Glindy, aspirującej czarodziejki, miłośniczki mody i właścicielki ciętego języka. Glinda próbuje się Elfabę poznać, inni studenci się z niej wyśmiewają, Nessarose jest zazdrosna. I tylko czarujący książę Fiyero, patrzy na nią inaczej.

Zielona skóra Elfaby, a także jej brak obycia i skłonność do irytowania się sprawiają, że jest przez pozostałych studentów

wyśmiewana. Ale Elfaba ma jedną bardzo ważną cechę – nie potrafi znieść niesprawiedliwości i gdy na uniwersytecie zaczyna działać się źle, postanawia interweniować. Glinda, która coraz lepiej ją poznaje, bierze jej stronę. I tak dwie bardzo różne czarodziejki się zaprzyjaźniają.

Ich przyjaźń szybko zostaje wystawiona na próbę, gdy Elfaba dostanie zaproszenie do Szmaragdowego Miasta od samego rządzącego całą krainą i budzącego podziw Czarnoksiężnika. Elfaba ma nadzieję, że ten, jako potężny mag, pomoże jej rozwiązać osobiste i uniwersyteckie problemy. A to dopiero połowa historii.

Gwiazdy śpiewają w „Wicked”

Rozgrywająca się w spektakularnych dekoracjach, wśród ekstrawaganckich kostiumów i napisanej z rozmachem muzyki, historia Elfaby i Glindy, jak na musical przystało, opowiedziana jest także piosenkami. W rolach czarodziejek obsadzono nagrodzoną Tony i Grammy oraz nominowaną do Oscara Cynthię Erivo oraz supergwiazdę pop – Arię Grande.

Reżyserią zajął się Jon M. Chu, który doskonale czuje musicalową materię. Widać też, że czuje poważniejsze tematy kryjące się w efektownym opakowaniu.

Amerykańscy dziennikarze podkreślają, że choć film na pierwszy rzut oka jest historią niezrozumianej dziewczyny, która znajduje nieoczekiwaną przyjaźniolkę, ma też poważne polityczne konotacje.

Gregory Maguire, autor powieści, na której oparty jest musical, zastanawiał się nad korzeniami zła i mechanizmami wynoszenia do władzy dyktatorów (książka powstawała po pierwszej wojnie w Zatoce Perskiej). W USA po wyborach, w których zwyciężył nieukrywający swoich autorytarnych zapędów Donald Trump, ten temat stał się aktualny.

MAJA STANISZEWSKA

„WICKED”

musical, USA, Wielka Brytania, Kanada, Japonia, Islandia 2024, tw. Jon M. Chu, Winnie Holzman, Dana Fox, wyk. Cynthia Erivo, Ariana Grande, Jonathan Bailey

sobota | 21:00 | Canal+ Premium
oraz na SkyShowtime i Prime Video

PIĄTEK 10.07

KOLARSTWO

• TOUR DE FRANCE
UCI World Tour – 7. etap
13:00 | EUROSPORT 1

LEKKOATLETYKA

• DIAMENTOWA LIGA –
HERCULIS EBS
20:00 | POLSAT SPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• MISTRZOSTWA ŚWIATA W
KANADZIE, MEKSYKU I USA
2. ćwierćfinał
20:50 | TVP 1, TVP SPORT

RZUTKI

• PDC EUROPEAN TOUR – ELTEN
SAFETY SHOES W LEVERKUSEN
1. runda
13:00 | 19:00 | CANAL+ SPORT 2 HD

SIATKÓWKA

• LIGA NARODÓW KOBIEĆ FIVB
Ukraina – Dominikana
10:45 | POLSAT SPORT 3
Polska – Brazylia
12:05 | POLSAT SPORT 1
Belgia – Włochy
14:15 | POLSAT SPORT 3
Bułgaria – Czechy
16:15 | POLSAT SPORT 3
Niemcy – Holandia
19:45 | POLSAT SPORT 3

• MECZ TOWARZYSKI MĘŻCZYZN
Polska – Niemcy
20:30 | POLSAT SPORT 1

SNOOKER

• CHAMPIONSHIP LEAGUE
Stage Two – Group Winners'
Stage – sesja dzienna
12:00 | CANAL+ SPORT 5 HD
Stage Two – Group Winners'
Stage – sesja wieczorna
17:30 | CANAL+ SPORT 5 HD

TENIS

• WIMBLEDON
1. półfinał gry pojedynczej
mężczyzn
14:00 | POLSAT SPORT 1, POLSAT
SPORT PREMIUM 1 SUPER HD
2. półfinał gry pojedynczej
mężczyzn
16:00 | POLSAT SPORT 1, POLSAT
SPORT PREMIUM 1 SUPER HD

SOBOTA 11.07

KOLARSTWO

• TOUR DE FRANCE
UCI World Tour – 8. etap
13:00 | EUROSPORT 1

• PUCHAR ŚWIATA MĘŻCZYZN
W VALLNORD-PAL ARINSAL
Zjazd
13:30 | EUROSPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• MISTRZOSTWA ŚWIATA W
KANADZIE, MEKSYKU I USA
3. ćwierćfinał
22:50 | TVP 1, TVP SPORT
4. ćwierćfinał
02:50 | TVP 1, TVP SPORT

RZUTKI

• PDC EUROPEAN TOUR – ELTEN
SAFETY SHOES W LEVERKUSEN
13:00 | 19:00 | CANAL+ SPORT 2 HD

SIATKÓWKA

• LIGA NARODÓW KOBIEĆ FIVB
Tajlandia – Brazylia
08:15 | POLSAT SPORT 2
Japonia – Turcja
12:05 | POLSAT SPORT 2
Bułgaria – Francja
16:15 | POLSAT SPORT 2
Serbia – Niemcy
19:45 | POLSAT SPORT 2
Belgia – Ukraina
04:45 | POLSAT SPORT 3
USA – Brazylia
04:45 | POLSAT SPORT 2

SIATKÓWKA PLAŻOWA

• SIGMA FRESH PUCHAR POLSKI
W PRZYSUSZE
09:00 | 10:00 | 11:00 | 12:00 |
13:00 | 14:00 | 15:00 | 16:00 |
17:00 | POLSAT SPORT 3

SNOOKER

• CHAMPIONSHIP LEAGUE
Stage Two – Group Winners'
Stage – sesja dzienna
12:00 | CANAL+ SPORT 3 HD
12:00 | CANAL+ SPORT 5 HD
sesja wieczorna
17:30 | CANAL+ SPORT 3 HD
17:30 | CANAL+ SPORT 5 HD

TENIS

• WIMBLEDON
Finał gry podwójnej mężczyzn
14:00 | POLSAT SPORT 1
Finał gry pojedynczej kobiet
17:00 | POLSAT SPORT 1

WSPINACZKA

• SERIA ŚWIATOWA W CHAMONIX
Finały wspinaczki na czas
21:00 | EUROSPORT 1

NIEDZIELA 12.07

KOLARSTWO

• TOUR DE FRANCE
UCI World Tour – 9. etap
13:15 | EUROSPORT 1

KOLARSTWO GÓRSKIE

• PUCHAR ŚWIATA KOBIEĆ
W VALLNORD-PAL ARINSAL
Olimpijski cross-country
13:15 | EUROSPORT 2

• PUCHAR ŚWIATA MĘŻCZYZN
W VALLNORD-PAL ARINSAL
Olimpijski cross-country
15:15 | EUROSPORT 2

Lionel Messi FOT. REUTERS/CLAUDIA GRECO

KOSZYKÓWKA ULICZNA

• CITY TOUR W BIELSKU-BIAŁEJ
13:35 | TVP SPORT

RZUTKI

• PDC EUROPEAN TOUR – ELTEN
SAFETY SHOES W LEVERKUSEN
13:00 | CANAL+ SPORT 2 HD
Finał
19:00 | CANAL+ SPORT 2 HD

SIATKÓWKA

• LIGA NARODÓW KOBIEĆ FIVB
Tajlandia – Turcja
08:15 | POLSAT SPORT 2
Japonia – Polska
12:05 | POLSAT SPORT 1
Chiny – Włochy
13:45 | POLSAT SPORT 2
Serbia – Holandia
19:45 | POLSAT SPORT 2

• SIGMA FRESH PUCHAR POLSKI
W PRZYSUSZE
09:00 | 10:00 | 11:00 | 12:00 |
13:00 | 14:00 | 15:00 | 16:00 |
17:00 | POLSAT SPORT 3

TENIS

• WIMBLEDON
Finał gry podwójnej kobiet
14:00 | POLSAT SPORT 1
Finał gry pojedynczej mężczyzn
17:00 | POLSAT SPORT 1

WSPINACZKA

• SERIA ŚWIATOWA W CHAMONIX
Finały prowadzenia
20:30 | EUROSPORT 2

WYŚCIGI ENDURANCE

• MISTRZOSTWA ŚWIATA
ENDURANCE FIA –
6 GODZIN SÃO PAULO
18:00 | POLSAT SPORT 3
Wyścig
18:30 | EUROSPORT 1

ŻUŻEL

• METALKAS 2. EKSTRALIGA
Dakar Development Stal
Rzeszów – INNPOROW Rybnik
13:30 | CANAL+ SPORT 5 HD

Abramczyk Polonia
Bydgoszcz – Moonfin Magnus
Ostrów Wielkopolski
16:00 | CANAL+ SPORT 5 HD

PONIEDZIAŁEK 13.07

SNOOKER

• CHAMPIONSHIP LEAGUE
Stage Two – Group Winners'
Stage – sesja dzienna
12:00 | CANAL+ SPORT 5 HD
Stage Two – Group Winners'
Stage – sesja wieczorna
17:30 | CANAL+ SPORT 5 HD

WTOREK 14.07

KOLARSTWO

• TOUR DE FRANCE
UCI World Tour – 10. etap
13:00 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• MISTRZOSTWA ŚWIATA W
KANADZIE, MEKSYKU I USA
1. półfinał
20:50 | TVP 1, TVP SPORT

SIATKÓWKA

• LIGA NARODÓW MĘŻCZYZN FIVB
Kanada – Argentyna
04:45 | POLSAT SPORT 1

SNOOKER

• CHAMPIONSHIP LEAGUE
Stage Two – Group Winners'
Stage – sesja dzienna
12:00 | CANAL+ SPORT 5 HD
Stage Two – Group Winners'
Stage – sesja wieczorna
17:30 | CANAL+ SPORT 5 HD

ŚRODA 15.07

KOLARSTWO

• TOUR DE FRANCE
UCI World Tour – 11. etap
13:45 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• MISTRZOSTWA ŚWIATA W
KANADZIE, MEKSYKU I USA
2. półfinał
20:50 | TVP 1, TVP SPORT

SIATKÓWKA

• LIGA NARODÓW MĘŻCZYZN FIVB
Belgia – Kuba
08:15 | POLSAT SPORT 2
Japonia – Włochy
12:05 | POLSAT SPORT 1
Niemcy – Słowenia
12:45 | POLSAT SPORT 2
Ukraina – Iran
16:15 | POLSAT SPORT 2
Bułgaria – Polska
18:45 | POLSAT SPORT 1
Serbia – Turcja
19:45 | POLSAT SPORT 2
Francja – Brazylia
22:45 | POLSAT SPORT 1
USA – Chiny
02:45 | POLSAT SPORT 1

SNOOKER

• CHAMPIONSHIP LEAGUE
Stage Three – Final Groups
12:00 | CANAL+ SPORT 5 HD
Finał
17:30 | CANAL+ SPORT 5 HD

TENIS

• LOTTO 100. NARODOWE
MISTRZOSTWA POLSKI KOBIEĆ I
MĘŻCZYZN W GDYNI
Ćwierćfinał
10:00 | POLSAT SPORT 1
12:00 | 14:00 | POLSAT SPORT 3
16:00 | POLSAT SPORT 1,
POLSAT SPORT 3

CZWARTEK 16.07

PIŁKA NOŻNA

• SUPERPUCHAR POLSKI
Mecz w Poznaniu: Lech
Poznań – Górnik Zabrze
18:55 | 20:00 | TVP SPORT

SIATKÓWKA

• LIGA NARODÓW MĘŻCZYZN FIVB
Belgia – Włochy
08:15 | POLSAT SPORT 2
Japonia – Kanada
12:05 | POLSAT SPORT 1
Iran – Niemcy
16:15 | POLSAT SPORT 1
Serbia – Ukraina
19:45 | POLSAT SPORT 1
Chiny – Francja
22:45 | POLSAT SPORT 1
USA – Brazylia
02:45 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• ATP 250 – CROATIA OPEN
Ćwierćfinał
16:00 | 18:00 | 20:00 |
POLSAT SPORT 2

• WTA 250 – VANDA
PHARMACEUTICALS ATHENS OPEN
16:30 | 18:30 | 20:30 |
CANAL+ SPORT 2 HD

Od A do Z

CZEKAJĄC NA WYROK

★★★★

dramat psychologiczny, USA/Kanada 2001, reż. Marc Forster, Roger Michell, wyk. Billy Bob Thornton, Halle Berry, Heath Ledger

23:05 | **tvp kultura**

Czarna kobieta i biały mężczyzna: wdowa po skazanym na śmierć i strażnik, który zaprowadził go na krzesło; oboje stracili swoich synów: miłość niemożliwa, a w tle konserwatywne amerykańskie Południe. **I**

HOBBIT: NIEZWYKŁA PODRÓŻ

★★★★

film fantasy, USA/Nowa Zelandia 2012, reż. Peter Jackson, wyk. Martin Freeman, Ian McKellen, Andy Serkis

19:55 | **polsat**

Po sukcesie „Władcy Pierścieni” Peter Jackson sięga do korzeni, przenosząc na ekran początkowe partie „Hobbita” J.R.R. Tolkiena: Bilbo Baggins dołącza do krasnoludów idących na smoka Smauga.

LEGION SAMOBÓJCÓW: THE SUICIDE SQUAD

★★★★

film s.f., USA 2021, reż. James Gunn, wyk. Margot Robbie, Michael Rooker, Viola Davis

20:00 | **tvn**

Jeszcze jeden komiks: grupa przestępców zyskuje szansę darowania kar, jeśli powstrzyma szaleńca, planującego przejęcie kontroli nad całym światem. Plus energetyczna Margot Robbie jako Harley Quinn.

NIEPOKONANI

★★★★

dramat obycz., USA/Eminaty Arabskie/Polska/Indie/Arabia Saudyjska 2010, reż. Peter Weir, wyk. Dragoş Bucur, Colin Farrell, Ed Harris

21:50 | **kino polska**

Z syberyjskiego gulagu do Indii: dzieje dramatycznej ucieczki więźniów w latach II wojny światowej. Ucieczka – z polskim udziałem – prawdziwa, relacja niezupełnie, ale i tak uwiódła Petera Weira.

NIEPOWSTRZYMANE

★★★★

film biograficzny, USA 2024, reż. William Goldenberg, wyk. Jharrel Jerome, Bobby Cannavale, Michael Peña

20:00 | **cinemax**

Opowieść o Anthonym Roblesie, który urodził się z jedną nogą, a mimo to, dzięki sile woli i

„Doczekać zmroku”

GATUNEK

FILM SENS., USA 1967, REŻ. TERENCE YOUNG, WYK. AUDREY HEPBURN, ALAN ARKIN, RICHARD CRENNA

wsparcu ze strony matki oraz trenerów, spełnił marzenie o zastaniu mistrzem (akademickim Arizony) w zapasach.

NIETYKALNI

★★★★

film sens., USA 1987, reż. Brian De Palma, wyk. Kevin Costner, Sean Connery, Charles Martin Smith

22:05 | **stopklatka**

Wielki triumf Briana De Palmy na 75-lecie Paramountu: ekranizacja serialu „Al Capone i inni” z epickim rozmachem w stylu kina gangsterskiego lat 30. XX wieku i echem filmowej klasyki („Potiomkin”!).

ODDAJ JĄ

★★★★

horror, Australia 2024, reż. Danny Philippou, Michael Philippou, wyk. Sally Hawkins, Billy Barratt, Sora Wong

23:15 | **hbo**

Po śmierci ojca chłopak musi czekać trzy miesiące, by ubiegać się o opiekę nad przyrodną siostrą. Do tego czasu trafiają do rodziny zastępczej w domu na odludziu, gdzie panuje złowroga atmosfera.

POCALUNEK SMOKA

★★★★

film akcji, USA/Francja 2001, reż. Chris Nahon, wyk. Jet Li, Bridget Fonda, Tchény Karyo

20:00 | **tv puls**

Jet Li jako chiński policjant na gościnnych występach w Francji, gdzie demaskuje powiązania miejscowej policji z międzynarodowymi handlarzami narkotyków. Łubu-đu i nic więcej.

RANCZO WILKOWYJE

★★★★

komedial, Polska 2007, reż. Wojciech Adamczyk, wyk. Ilona Ostrowska, Paweł Królikowski, Cezary Żak

23:30 | **tvp 1**

Kinowy dodatek do serialu „Ranczo”: opowieść o Amerykance, która odnalazła miłość na polskiej wsi, ale – jak się okazuje – nie jest do końca rozwiedziona z amerykańskim mężem.

SZEREGOWIEC BENJAMIN

★★★★

komedial, USA 1980, reż. Howard Zieff, wyk. Goldie Hawn, Eileen Brennan, Armand Assante

20:00 | **warner tv**

Nie matura lecz chęć szczerza zrobi z wdowy... zadowoloną z życia kobietę, służącą w armii amerykańskiej. Ponury, choć zabawny antyfeministyczny film werbunkowy z typową rolą Goldie Hawn.

SZTUKA ZBRODNI

★★★★

film krym., USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2020, reż. Danis Tanović, wyk. Jeffrey Dean Morgan, Famke Janssen, Cush Jumbo

20:10 | **ale kino+ hd**

Nowojorski detektyw w asyście skandynawskiej krytyczki sztuki prowadzi śledztwo w sprawie brutalnej śmierci swej córki w podróży poślubnej – niejedynej, która zginęła w podobnych okolicznościach.

SZYFRY WOJNY

★★★★

dramat wojenny, USA 2002, reż. John Woo, wyk. Nicolas Cage, Adam Beach, Peter Stormare

20:05 | **tvp historia**22:10 | **warner tv**

★★★★★

Niewidoma Audrey Hepburn kontra trzech bandytów próbujących wykraść z jej domu lalkę – dowód swoich zbrodni. Pelen napięcia reżyserski popis Terence'a Younga, teraz już klasyka.

John Woo o wojnie na Pacyfiku: Indianie Navajo jako żywe amerykańskie maszyny szyfrujące, co oznacza, że jeśli wpadną w ręce wroga, muszą zginąć. I Nicolas Cage jako ich ochroniarz.

TENET

★★★★

film akcji, USA/Wlk. Brytania 2020, reż. Christopher Nolan, wyk. John David Washington, Robert Pattinson, Elizabeth Debicki

22:00 | **cinemax**

Christopher Nolan ponownie igra z czasem: uzbrojony w słowo klucz bohater, agent CIA, musi zrobić wszystko, by powstrzymać rosyjskiego oligarchę przed rozpoczęciem III wojny światowej.

UCIEKAJ!

★★★★★

thriller, USA/Japonia 2017, reż. Jordan Peele, wyk. Daniel Kaluuya, Allison Williams, Bradley Whitford

20:00 | **hbo**

"Zgadnij, kto przyjdzie na obiad" na miarę XXI wieku. Biała dziewczyna zabiera swego czarnoskórego narzeczonego na weekend do rodziców, a chłopak odkrywa posępną – rasiistowską – tajemnicę domu.

WAMPIR NA BROOKLYNIE

★★★★

horror, USA 1995, reż. Wes Craven, wyk. Eddie Murphy, Angela Bassett, Allen Payne

20:00 | **stopklatka**

Eddie Murphy próbuje pokpiwać z Draculi. Mimo Wesa Cravena za kamerą: ani to śmieszne, ani straszne – zwyczajnie nijakie.

TVPI D3

07:30 Welon, fura i brawura (6)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:10 Pogoda Info
08:20 Janosik (9/13)
09:15 Ranczo VI (13/13)
10:10 Komisarz Alex VII (8)
11:05 Ojciec Mateusz XV (11)
12:00 Serwis Info – magazyn
12:10 Agrobiznes
12:40 Magazyn rolniczy (782)
12:55 Pelagos. Śródziemnomorskie sanktuarium
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info, pogoda
15:10 Pogoda Info
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5712)
18:05 Reportrzy (566)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:25 Studio Mistrzostw Świata w Kanadzie, Meksyku i USA (na żywo)
20:50 Piłka nożna: MŚ w Kanadzie, Meksyku i USA: 2. ćwierćfinał (na żywo)
23:30 Ranczo Wilkowyje *** – komedia Polska 2007, reż. Wojciech Adamczyk (105 min)
01:15 Tożsamość zdrajcy (Unlocked) – thriller USA/Wlk. Bryt./Czechy/F 2017 (105 min)

MEZZO

12:30 Brahms: Sonaty wio-
loncelowe – Miklós Perényi,
Zoltán Kocsis – muzyka klas.
13:30 Moisiej Wajnbreg:
Pasażerka – opera F 2026
16:25 Intermezzo
16:50 Lada Obradovic, David
Tixier – Jazz à Porquerolles
17:30 Richard Bona
– Jazzopen Stuttgart 2024
18:45 Angélique Kidjo
– Jazzopen Stuttgart 2024
20:30 Orkiestra Paryska,
Esa-Pekka Salonen: Ligeti,
Bruckner – muzyka klasyczna
22:10 Behzod Abduraimov,
Tokijska Orkiestra Filharmo-
niczna, Marios Papadopoulos
– Shor, Beethoven – muzyka
klas. Emiraty Arabskie 2025
23:25 Pyotr Ilyich
Tchaikovsky: Eugeniusz
Oniegin – opera Belgia 2023

TVP2 D3

05:30 M jak miłość
06:20 Anna Dymna –
spotkajmy się (436) – dyskusja
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie
– pobudka (7610) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
(7610) – mag. Polska 2026
11:30 Operacja zdrowie (75)
12:00 Rodzinka.pl II (12/26)
12:35 Koło fortuny (1885)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1009)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac
tajemnic – telenowela
16:00 Koło fortuny (1886)
16:35 Familiada (3065)
17:20 Panna młoda – serial
obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1010)
19:30 Jeden z dziesięciu (18)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 Mazurska Noc
Kabaretowa (4, 5, 6)
– Polska 2026
wystąpią m.in.:
Kabaret Ani Mru Mru,
Katarzyna Pakosińska,
Andrzej Grabowski,
Kabaret Zachodni,
Kabaret Małżeński
23:40 To jest grana (96)
– program muzyczny
00:20 Zawsze z Wami
chciałbym być –
30 lat Ich Troje
01:20 Muzyka na dobry
wieczór (5)

PULS 2

06:20 Seriale animowane
11:35 Gus. Mały – wielki
rycerz (48,49/52) – serial anim.
12:00 Psi patrol VIII (22/26)
12:35 Marta mówi!
13:00 Smerfy – serial anim.
13:35 Gumisie V (3/8)
14:00 Kacze opowieści (1)
15:00 Miraculous II (2,4/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy – serial anim.
17:35 Gumisie V (2/8)
18:00 Pingwiny
z Madagaskaru II (23,24/39)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod
zastaw XVIII (8) – serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X
(4,5) – serial krym. Polska 2025
23:00 Zabójcze mokrada
– horror Wlk. Brytania 2025
00:55 Małgosia i Jaś

POLSAT D3

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (1787)
08:30 Malanowski
i Partnerzy VII (14,15/60)
09:30 Trudne sprawy XXVI
(26,27/40) – serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XV (52,53/60)
– serial fabularno-dok. Polska
2023, wyk. Arkadiusz Krygier
13:40 Dlaczego ja? 32 (47,48)
– serial fab.-dok. Polska 2025
15:50 Wydarzenia
16:25 Interwencja (5936)
– mag. reporterów Polska
2026, program prowadzi
Michał Beblo, Michał Stela
16:40 Gliniarze XVIII (47,48)
– serial fabularno-dok. Polska
2024, wyk. Arkadiusz Krygier
18:50 Wydarzenia, sport,
pogoda – wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń” (710)
19:30 Sport – Polska 2026

19:55 Hobbit: niezwykła
podróż – film fantasy
USA/Nowa Zelandia
2012, reż. Peter
Jackson, wyk. Martin
Freeman (235 min)
23:50 Niezniszczalni
*** (The Expendables)
– film sens. USA/
Hiszpania/Bułgaria/
Niemcy 2010 (135 min)
02:05 Słyszeliście o Morga-
nach? (Did You Hear
About the Morgans?)
– komedia romantycz-
na USA 2009 (155 min)

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny
dom VIII (8) – serial dok.
08:55 Policjantki i policjan-
ci X (16,17/65) – serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII
(55,56) – serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (20,21)
– serial fab.-dok. Polska 2026
13:55 Trudne sprawy XV
(7,9,9) – serial fabularno-dok.
16:55 Policjantki i policjan-
ci XXIV (29/65) – serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto
da więcej (517) – reality show
19:00 Policjantki i policjan-
ci XXIV (30/65) – serial obycz.
20:00 Gwiazdy kabaretu (175,
164) – kabaret i satyra
22:05 Wyspa strachu
– thriller USA 2009, reż. David
Twohy, wyk. Steve Zahn
00:05 STOP Drogożona (327)
01:05 Love Island IV

TVN D3

05:05 Recepta na stary
dom III (10) – serial dok. USA 18
05:40 Uwaga! (8036) – mag.
reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (6/60)
06:50 Kuchenne rewolucje:
Zielona Góra – Hot Italian
Pizza 30 (9) – reality show
07:45 Dzień dobry wakacje
(14) – mag. Polska 2026
11:25 Babski biznes II (7/8)
– serial dok. Polska 2026
12:35 Ukryta prawda
(14,15,37/60) – serial fab.-dok.
15:45 Detektywi III (13/60)
– serial fab.-dok. Polska 2024
16:50 Szpital św. Anny (39)
– serial obycz. Polska 2025,
wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Młode gliny (18/50)
– serial krym. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:50 Uwaga! (8037) – mag.

20:00 Legion samobójców:
*** The Suicide Squad
– film s.f. USA 2021,
reż. James Gunn,
wyk. Margot Robbie,
Michael Rooker,
Viola Davis (175 min)
22:55 Reminiscencja
** (Reminiscence)
– thriller USA 2021,
reż. Lisa Joy (140 min)
01:15 Godzilla 2: Król
*** potworów (Godzilla:
King of the Monsters)
– film sens. USA/Japonia
/Chiny 2019 (150 min)

METRO D3

07:35 Tajemnice miłości
(28/68) – serial fab.-dok.
08:30 Szpital (51,52/72)
10:30 Sędzia Anna Maria
Wesołowska – serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji
(32/60) – telenowela doku-
mentalna Polska 2018
13:30 Brzydula (35,36)
14:35 Kiedy ktoś kocha
bardziej (17) – serial obycz.
15:45 The Floor (9, 10)
17:00 Fani czterech
kółek XVII (8/20) – serial dok.
18:00 Prawo Agaty VII (6)
19:00 Kartoteka II (13/14)
– serial fab.-dok. Polska 2012
20:05 Akademia policyjna
– komedia USA 1984
22:05 Oszukać przeznaczenie
V – horror USA/Kanada 2011
00:00 Zbrodnie z pierwszych
stron gazet V (7/12)

TV PULS D3

06:00 Policjanci z Miami III
(6,7/24) – serial kryminalny
USA 1986, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział
specjalny XXII (6,7/13)
10:00 Maria z przedmieścia
– telenowela Meksyk 1995
12:00 Nie igraj z aniołem
– telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III
– serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy (33)
15:00 Lombard. Życie pod
zastaw X – serial obycz.
17:00 Kurierzy (34)
– serial obycz. Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod
zastaw XVIII (20,21)
– serial obycz. Polska 2025

20:00 Pocałunek smoka
*** (Kiss of the Dragon)
– film akcji USA/Fran-
cja 2001, reż. Chris
Nahon, wyk. Jet Li, Brid-
get Fonda (120 min)
22:00 Najwyższy wyrok
*** (Maximum Con-
viction) – film sens.
USA 2012, reż. Keoni
Waxman, wyk. Steven
Seagal (120 min)
00:00 Zakon (The Order)
* – film przyg. USA/
Aruba 2001, reż. Shel-
don Lettich (115 min)

TVN7 D3

05:25 Ten moment (35)
05:55 Szkoła (14,15,16/25)
– serial fab.-dok. Polska 2020
08:45 Ukryta prawda
(57,42,43/71) – serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy
– serial fab.-dok. Polska 2013
13:55 Kryminalni (5)
– serial krym. Polska 2004,
wyk. Marek Włodarczyk
15:00 Szpital (43,44/72)
– serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria
Wesołowska – serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji
(18/60) – telenowela doku-
mentalna Polska 2018
19:00 Ukryta prawda (6/60)
– serial fab.-dok. Polska 2023

20:00 Dom nad jeziorem
*** (The Lake House)
– melodramat USA
2006, reż. Alejandro
Agresti, wyk. Keanu
Reeves (135 min)
22:15 Kolory miłości
*** (Colors of Love)
– dramat miłosny Ka-
nada 2021, reż. Bradley
Walsh, wyk. Jessica
Lowndes (105 min)
00:00 Kocha, lubi, szanuje
*** (Crazy, Stupid, Love)
– komedia romantycz-
na USA 2011 (145 min)

STOPKLATKA

08:45 Robert Makłowicz (159) - mag. kulinarny
09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher: W świecie bajek (8/13) - serial krym. Australia 2012
10:55 Górski lekarz XIX (7/8) - serial obyczajowy
12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher: Królowa kwiatów (9/13) - serial krym. Australia 2012
14:00 Katastrofy w przestworzach XXIV (2,8,3/10) - serial dok.
17:00 MacGyver IV (9/19) - serial sensacyjny USA/Kanada 1989
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (9,10/12)
19:10 Aukcja w ciemno II - serial dok. USA 2012
20:00 Wampir na Brooklynie (Vampire in Brooklyn) - horror USA 1995, reż. Wes Craven, wyk. Eddie Murphy (125 min)
22:05 Nietykalni (The Untouchables) - film sens. USA 1987 (155 min)
00:40 Piła: Dziedzictwo (Jigsaw) - horror USA/Kanada 2017, reż. Michael Spierig, Peter Spierig (125 min)

KINO POLSKA

07:35 Przygody Myski
07:50 Rekisio - serial anim.
08:15 Stawiam na Tolka Banana (2,3/7) - serial młodościowy Polska 1973
09:55 Podróż Pana Kleksa: Wyspa Wynalazców (2) - film dla dzieci ZSRP/Polska 1985
11:30 To nie ze mną (8,9)
12:55 Ranking Naj Polskiego Kina: Seksbomby (1) - mag. kulturalny Polska 2024
13:40 Chłopi (1, 2) - film obycz. Polska 1973, reż. Jan Rybkowski, wyk. Władysław Hańcza, Emilia Krakowska
17:40 Stawka większa niż życie (1,3/18) - serial wojenny Polska 1967, wyk. Stanisław Mikulski, Seweryn Butrym
20:00 Wtorek - komedio-dramat Polska 2001, reż. Witold Adamek, wyk. Bolec, Paweł Kukiz, Małgorzata Kożuchowska, Kinga Preis, Jerzy Pilch, Jerzy Bralczyk
21:50 Niepokonani - dramat obycz. USA/Emiraty Arabskie/Polska/Indie/Arabia Saudyjska 2010, reż. Peter Weir, wyk. Dragos Bucur, Colin Farrell, Ed Harris, Alexandru Potocean
00:45 Prawo ojca - dramat krym. Polska 1999, reż. Marek Kondrat, wyk. Marek Kondrat, Nina Roguż, Łukasz Nowicki

ALE KINO+

09:20 Wolna krowa - film krótkom. PL 23 (40 min)
10:00 Patience (3,4/6)
12:05 Vera VI (4/4) - serial krym. Wlk. Bryt. 2016
14:00 Między światami (Rabbit Hole) - dramat obycz. USA 2010, reż. John Cameron Mitchell, wyk. Nicole Kidman, Aaron Eckhart (115 min)
15:55 Pokuta (Atonement) - melodramat Wlk. Bryt./Francia/USA 2007, reż. Joe Wright, wyk. Keira Knightley, James McAvoy (140 min)
18:15 Vera VII (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2017
20:10 Sztuka zbrodni (The Postcard Killings) - film krym. USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2020, reż. Danis Tanović, wyk. Jeffrey Dean Morgan, Famke Janssen (130 min)
22:20 Brygada (1,2/8) - serial sens. Francja 2023
00:35 Anatomia zbrodni (Crimes et petits mensonges) - komedia krym. USA 2013, reż. Daniel Schechter, wyk. Jennifer Aniston (115 min)
02:30 Król (6/8) - serial krym.

POLSAT FILM

08:25 Przyjaciółki XII (1,2/12)
10:25 Świat według Kiepskich
13:55 Do zakochania siedem lat - komedia romantyczna USA/Wlk. Brytania 2012
16:00 Logan Lucky - komedia USA/Chiny 2017
18:30 Jumanji: Następny poziom - film przyg. USA 2019
21:00 Zakładnik z Wall Street - thriller USA 2016, reż. Jodie Foster, wyk. George Clooney
23:00 Predator - film s.f. USA/Meksyk 1987
01:10 Ślad (10/48) - serial kryminalny Polska 2018

KINO TV

08:40 Panna Scarlet i komisarz III (3/6) - serial krym.
09:50 Panna Marple II (1/4)
11:55 Zagadki kryminalne panny Fisher (4/13)
13:10 Panna Scarlet i komisarz III (4/6) - serial krym.
14:15 Poirot XII (3/4)
16:40 Strażnik Teksasu II (2,3/24) - serial sens. USA 93
18:55 Poirot II (2/10)
20:00 Fenomen - film obycz. USA 1996, reż. Jon Turteltaub
22:40 Pocałunek śmierci - dramat krym. USA 1995
00:45 Za linią wroga - film sens. USA 01, reż. John Moore

TVP KULTURA

09:00 Stawiam na Tolka Banana (6,7/7)
10:25 W 80 dni dookoła świata - film przyg. USA 1956, reż. Michael Anderson (180 min)
13:25 Kim Novak - buntownicza z Hollywood - film dok. Francja 2022
14:25 Gwiazdowski TVP Rozrywka (32)
14:55 Teatr STU. Benefis Zbigniewa Wodeckiego - program rozrywkowy Polska 1994
15:35 Kramarz - film obycz. Polska 1990, reż. Andrzej Barański (105 min)
17:20 Szaleństwa panny Ewy (1) - serial przygodowy Polska 1983
18:25 Mistrzowie wideo
18:55 Rawhide (5/22)
20:00 Mary Reilly - horror Wlk. Brytania/USA 1995, reż. Stephen Frears, wyk. Julia Roberts (120 min)
22:00 Powrót Sherlocka Holmesa (6/13) - serial krym. Wlk. Brytania 1986
23:05 Czekając na wyrok (Monster's Ball) - dramat psychologiczny USA/Kanada 01 (120 min)
01:05 Wstęp do filmu (599)

WARNER TV

10:35 Pełna chata VIII (11,12/24) - serial kom.
11:35 Teraz albo nigdy! (11,12/13) - serial obycz.
13:35 Bajzer z Bel-Air V (8,9,10,11/25) - serial kom.
15:35 Pełna chata VIII (11,12,13,14/24) - serial kom.
17:45 Rodzinnie rewolucje - komedia romant. USA 2014
20:00 Szeregowiec Benjamin - komedia USA 1980
22:10 Doczekać zmroku - film sens. USA 1967
00:20 Upadek - thriller USA/Francja/Wlk. Brytania 1993

PARAMOUNT

09:25 Policyjna grupa pościgowa XVI (2) - serial dok.
10:25 Jak stracić chłopaka w 10 dni - komedia romantyczna USA/Niemcy 2003
13:00 Czarodziejki III (15,16/22) - serial fantasy
15:00 Wyścig z czasem - film s.f. USA 2011
17:20 Terminator: Genisys - film s.f. USA/Kanada 2015
20:00 Terminal - komedia romantyczna USA 2004
22:50 Immortals. Bogowie i herosi - film przyg. USA 2011
00:55 Szeregowiec Ryan - film wojenny USA 1998

HBO

09:55 Jane Austen zrujnowała mi życie - komedio-dramat Francja 2024, reż. Laura Piani (95 min)
11:30 Na planie (28) - mag.
11:55 Król rozrywki - film biograficzny USA/Chiny 2017 (105 min)
13:40 Karate Kid - film przyg. USA/Chiny 2010, reż. Harald Zwart, John G. Avildsen (135 min)
15:55 Vinci 2 - komedia krym. Polska 2025, reż. Juliusz Machulski, wyk. Robert Więckiewicz, Borys Szyc (120 min)
17:55 Kaskader - film sens. USA/Kanada/Australia 2024, reż. David Leitch, wyk. Ryan Gosling, Emily Blunt (125 min)
20:00 Uciekaj! - thriller USA/Japonia 2017, reż. Jordan Peele, wyk. Daniel Kaluuya, Allison Williams (100 min)
21:40 Źródło - film s.f. USA/Kanada 2006 (95 min)
23:15 Oddaj ją - horror Australia 2024, reż. Danny Philippou, Michael Philippou (100 min)
00:55 Ognie - thriller Islandia 2025 (105 min)

CINEMAX

13:15 Jak zostałam pieliczką - komedia Wlk. Brytania/Zambia/Irlandia/USA 2024
14:55 Kundel - dramat obycz. Tajwan/Singapur/Francja 2024
17:05 Paprika - film animowany Japonia 2006
18:35 Jutro o świcie - dramat obycz. Islandia/Holandia/Chorwacja/Francja 2024
20:00 Niepowastrzymany - film biograficzny USA 2024
22:00 Tenet - film akcji USA/Wlk. Brytania 2020
00:30 Conan Barbarzyńca - film przyg. USA/Meksyk 1982

ROMANCE TV

08:40 Górski lekarz (1/8)
09:40 Doktor z alpejskiej wioski (1/8) - serial obycz.
10:30 Dwie kobiety na wszelkie bóle (1,2) - serial obycz.
14:20 Inga Lindström: Po prostu powiedz „tak” - film obycz. Niemcy 2024, reż. Julia Peters
16:15 Rosamunde Pilcher: Pralinki na śniadanie - film obycz. Niemcy 2019
18:05 Górski lekarz (2,2/8)
20:00 Statek marzeń - serial obyczajowy Niemcy 2022
21:55 Wydział zabójstw Stambul (5,6,7/21) - serial krym. Niemcy 2011

CANAL+ PREMIUM

08:20 Kiler - komedia Polska 1997, reż. Juliusz Machulski (105 min)
10:05 Morderstwo w ambasadzie - film sens. Wlk. Brytania 2025 (85 min)
11:30 Królowa chmur - komedia Polska 2003, reż. Radosław Piwowarski (80 min)
12:50 To nie jest zagadka kryminalna (5/6) - serial krym. Belgia 25
13:45 Riefenstahl - film dok.
15:40 Saga »Zmierzchnie« - film fantasy USA 2011, reż. Bill Condon (110 min)
17:30 Premierowa jazda
17:45 Lapu-Capu (164)
17:50 Battleship: Bitwa o Ziemię - film przyg. USA/Japonia 2012, reż. Peter Berg (130 min)
20:00 Czarnowice Mayfair II (6/8) - serial grozy USA 2025, wyk. Alexandra Daddario
20:45 Premierowa jazda
21:00 Rok za rokiem (5/6) - serial obyczajowy Wlk. Brytania 2019
22:05 The Killer - film sens. USA/Korea Południowa/Kanada 2024 (125 min)

TVN FABUŁA

10:55 Szpital św. Anny (45/50)
11:55 Miłość czy pomyłka?
13:55 Prawo Agaty III (13)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:00 Po drugiej stronie kamery (1) - serial dok.
17:05 Bella i Sebastian III - film przyg. Francja 2017
19:00 Szpital św. Anny (46/50)
20:00 Zwyczajna przysługa - komedia krym. USA/Kanada 2018, reż. Paul Feig
22:35 Polityka - dramat obycz. Polska 2019, reż. Patryk Vega
01:10 Cry Macho - western USA 2020, reż. Clint Eastwood

AMC

09:20 10,5 w skali Richtera (1) - nowe filmowe USA 2004
11:00 10,5 w skali Richtera (2) - nowe filmowe USA 2004
12:40 Tristan i Izolda - melodramat USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Czechy 2006
15:15 Iluzjonista - thriller USA/Czechy 2006
17:35 Ad Astra - film s.f. USA/Chiny/Brazylia 2019
20:00 Pakt milczenia - thriller USA/Kanada 2006
22:05 Gorączka - film sens. USA 1995, reż. Michael Mann
01:40 Dzikie żądze - dramat kryminalny USA 1998

AXN

08:25 Ostry dyżur (5/25)
09:25 Castle III (5,6/24)
11:25 MacGyver III (1,2/22)
13:20 Dowody zbrodni (7,8/23)
15:25 Agenci NCIS: Hawaje (2,3/22) - serial krym.
17:20 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IV (2,3/23)
19:10 Castle III (7,8/24)
21:05 Świat w ogniu - thriller USA/Wlk. Brytania/Portugalia/Kanada/Bułgaria 2019 reż. Ric Roman Waugh
23:25 Robin Hood: Początek - film przyg. USA 2018

EPIC DRAMA

08:20 Lekarze na start
09:05 Poirot V (5,6/8)
11:20 Zatraceni w miłości
13:25 Agenci NCIS XVIII (15,16/16) - serial krym.
15:15 Lekarze na start - serial obyczajowy Polska 2017
16:45 Poirot V (7,8/8) - serial krym. Wlk. Brytania 1993
19:00 Zatraceni w miłości - serial obycz. Turcja 2023
21:00 Poirot: Tajemnicza historia w Styles (1/11) - serial krym. Wlk. Brytania 1990
23:15 Projekt Błękitna Księga (7/10) - serial s.f. USA/Kan. 19
00:10 Zatraceni w miłości

TVN STYLE

11:25 Ugotowani (11, 12)
13:30 Kuchenne rewolucje (7, 6) - reality show Polska 22
15:35 Nie opuszczę Cię aż do ślubu (7, 8) - reality show
17:05 W czym do ślubu? (4)
17:40 Kuchenne rewolucje (6, 5, 7) - reality show
20:50 Jestem z Polski XIII (15,20/18) - serial dokumentalny Polska 2024
22:50 Hotel Paradise (26) - real tv Polska 2022
23:50 Ślub od pierwszego wejrzenia: Australia IX
01:35 Dorota was urządzi

TVN TURBO

08:20 Nic do zgłoszenia (3/8)
09:15 Samochód marzeń: Kup i zrób (2) - mag. motoryzacyjny
10:15 Ciężarówką przez RPA
11:15 101 napraw (5, 6)
12:15 Jeździć, obserwować II
13:00 Mobilni mechanicy
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (50/20)
18:15 Naprawy nie do naprawy (1, 2, 3, 4, 5) - mag. motoryz.
22:00 Raport Turbo (50/20)
22:15 Wojny samochodowe (3, 4) - program rozrywkowy
00:10 Niebezpieczne dzielnice (3,4/12) - serial dok. Polska 25

BBC FIRST

11:45 Zagadki doktora Blake'a III (6) - serial krym.
12:55 Zabójcze arcydzieła (1,2/6) - serial krym. Irlandia 25
15:00 Ojciec Brown VII (9/10)
16:00 Lewis V (3/4)
17:00 My Life is Murder III (3/10)
18:00 Morderstwa w Mid-somer XXII (1/6) - serial krym.
19:50 Śmierć pod palmami (6/8) - serial kryminaln Wlk. Brytania/Francja 2011
21:00 Lynley - serial krym.
23:05 Tajemnice Broken-wood XII - serial krym.

FX

09:00 Z Archiwum X II (22/25)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (16,17/24)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (5,6/18)
13:45 Agenci NCIS X (10,11/24)
15:35 SkyMed II (7/9)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami (18,19/24)
18:20 Z Archiwum X II (23/25)
19:15 FBI IV (11/21)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (7,8/18)
22:00 Chirurdzy XXII (17/18)
22:55 Bez twarzy - film sens. USA 1997, reż. John Woo
01:55 Z Archiwum X II (23/25)

HGTV

08:05 Poszukiwacze domów: Australia (1,4) - serial dok.
09:05 Remontujemy dom na plaży VI (4) - serial dok.
10:00 Letnia chata na lata III
11:50 Usterka XI (14)
13:00 Moje miasto, mój dom IX
15:05 Mieszkanie na miarę
17:00 Polowanie na ogród IV
18:15 Weekendowa metamorfoza (1, 2) - reality show
20:10 Będzie pięknie (1/8) - serial dok. Polska 2025
21:15 Zgłoś remont (5)
22:10 House Hunters
00:25 Usterka XI (10,12)

BBC LIFESTYLE

11:30 Wymarzone domy (4)
12:30 Najdroższe bufety świata
13:30 Bake off: zawodowcy
14:30 Wielkie brytyjskie wypieki (6) - program rozrywkowy
15:40 Zapraszam do stołu: wielka porcja (8) - reality show
17:50 Wymarzone domy (5)
18:50 Mistrzowie ceramiki (10)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki
21:00 Kobiety, skalpel i liposukcja (2/3) - serial dok.
22:00 Oblicza seksu II (3/3)
23:00 Wstydlive choroby: online (1) - serial dok.
23:55 Kuchenne kosmary USA IX (7,8/11) - serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:55 Przyjaciele VII (19,20,21,22,23,24/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu VII (11,12,13,14,15,16/24) - serial kom. USA 2013
14:30 Dwóch i pół V (19,1,2,3/19) - serial kom. USA 2008
16:30 Przyjaciele VIII (1,2,3,4,5,6/24) - serial kom. USA 01
19:30 Teoria wielkiego podrywu VII (17,18,19,20,21,22/24)
22:00 The Office PL III (7,8/12)
23:05 Comedy Club (5, 6)
00:05 Miasteczko South Park II (15,16/18) - serial anim.

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex II (12/13)
09:30 Rodzinka.pl V (1/26)
10:05 Klan - telenowela
11:05 Ranczo VIII (12,13/13)
12:45 Komisarz Alex II (13/13)
13:40 Ojciec Mateusz 30 (6,7)
15:40 Komisarz Alex III (1/13)
16:25 Na sygnale
17:35 Ranczo IX (1)
19:35 Ojciec Mateusz 30 (8,7) - serial krym. Polska 2023
21:30 Ranczo IX (4) - serial komediowy Polska 2015,
20:25 Ojciec Mateusz 30 (9)
22:50 U Pana Bożę w Królowym Moście (5/12)
01:25 Oficerowie (6/14)

CANAL+ KUCHNIA

14:55 U sąsiadów w kuchni XIII
15:55 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (1)
16:10 Kulinarne mapa Wielkiej Brytanii (2) - mag. kulinarny
16:40 Jamie Oliver
18:30 Tajemnice indyjskich smaków (3) - program rozrywk.
18:55 Jak mięso (5, 6)
19:50 Nie bój ryby! (5)
20:15 Eva Longoria w poszukiwaniu hiszpańskich smaków (7/8) - serial dok. USA 2025
21:10 Anthony Bourdain VII
23:50 Kolacja z Gavinem Rossdale'em (4)

CANAL+ DOMO

14:05 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (7)
15:00 Dom w miesiąc (1, 2)
15:55 Przekopujemy Ci ogródek (2, 3) - reality show Polska 25
16:50 Gardeners' World (9)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
19:00 Wielkie Projekty III (6/6)
20:00 Daleko od miasta XI (5,6) - serial dok. Polska 2024
21:00 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (8)
21:55 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
23:05 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dok.
01:00 Liczy się miejsce (11)

PLANETE+

14:50 Wiatr. Niewidzialna siła
15:50 Niezwykłe podróże kolej IX (3/7) - serial dok.
16:55 Świat zawarty w obrazie
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (72,73)
18:40 Związani z ziemią. Dzieje życia na wsi
19:45 Ewangelia dobrobytu. Historia kapitalizmu
20:50 Berlusconi. Początki imperium - serial dok.
22:00 Wytwór i wysłój (4/4)
23:10 Strefa nagości (6/6)
00:20 Niezwykłe podróże kolej IX (7/7) - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

12:00 Włoska kontrola celna
13:00 Pojedynek Eda Stafforda
14:00 Nagi instynkt przetrwania: Elita III (10/13)
15:00 Złomowisko PL VI
16:00 Teorie spiskowe pod lupą (8) - serial dok. USA 2026
17:00 Na straży duńskiego lotniska II - serial dok.
18:00 Lotnisko (2/8)
19:00 Nagi instynkt przetrwania X (5/12) - serial dok.
21:00 Specjalistki II
22:00 Bimbrownicy XIV
23:00 Nagi instynkt przetrwania: Mistrzostwa świata
01:00 Hotrod wg Kindiga VI

TVP HISTORIA

11:30 Fenomen Fogga - film dokumentalny Polska 2023
12:35 Starożytne mocarstwa
13:35 Królowie (55)
14:10 Czterdziestolatek (6)
15:15 Sensacje XX wieku
18:00 Tajemnica twierdzy szyfrów (4) - serial sens.
18:50 Wotyń - zapis zbrodni
19:30 Przed sierpniem był lipiec - film dok. Polska 2000
20:05 Szyfry wojny - dramat wojenny USA 2002
22:25 Historia w postaciach zapisana - serial dok.
00:35 Sensacje XX wieku

HISTORY

14:50 Największe tajemnice świata VI (18/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Jak to wyjaśnić V
17:10 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (16)
18:10 Największe tajemnice świata VI (7/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIII
21:00 Wojownicy wszech czasów (1/8) - serial dok.
22:00 W poszukiwaniu potwora V - serial dok.
23:00 Jak to wyjaśnić: tajemnice UFO (1/6) - serial dok.
23:55 Jak to wyjaśnić V
00:50 Starożytni kosmici XVI

NATIONAL GEOGRAPHIC

16:00 Morski patrol: Hiszpania
17:00 Zagadka zaginionych grobowców - film dok.
18:00 Sztuka obrony (4/6)
19:00 Wojna widziana z powietrza III (5/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXI (8/10) - serial dok.
21:00 Korea Północna: cyberprzestępcy - film dok.
22:00 Korea Północna: reżim za zamkniętymi drzwiami
23:00 Utracone bomby zimnej wojny - serial dok. F 2018
00:05 Wcielenia zła: Stalin

FOCUS TV

08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VI
10:00 Gwiazdy lombardu XXI
12:00 I wojna światowa w liczbach (5/6) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XIII (7/8) - serial dok.
14:00 Tajne bazy nazistów III
16:00 Dorwać tuńczyka III (1)
18:00 Rolnicy. Podlasie IV
20:00 Największe wynalazki starożytności (7/10)
21:00 Największe mity historii
22:00 Apokalipsa - bitwa pod Verdun (1,2/2) - serial dok.
00:00 Korea Północna: następny przywódca

BBC EARTH

14:30 W okowach mrozu III
16:25 Londyn Davida Attenborough - film dok.
17:40 Attenborough i największy dinozaur świata
18:45 Malownicze trasy kolejowe III - serial dok.
19:45 Indie z Alexandrem Armstrongiem (2/3)
20:35 Potęgą ssaków: kulisy (2/6) - reportaż Wlk. Bryt. 24
20:55 W okowach mrozu III
22:55 Na kręwości katastrofy
23:55 Zagadka pogoda V
00:55 Attenborough i największy dinozaur świata

POLSAT VIASAT HISTORY

15:35 Jak inżynieria zmieniała świat (7/8) - serial dok.
16:30 Najważniejsze wydarzenia II wojny światowej w kolo-rze (10/10) - serial dok.
17:35 Wojna światowa: 1914-1945 (2/8) - serial dok.
18:40 Historia sprawiedliwości
19:40 Wezuwiusz: historia zaginionych zwójów - film dok.
20:55 Świta Hitlera (6/6)
22:00 1776: niepodległość USA (5/6) - serial dok.
22:55 Naziści: ściśle tajna nauka (6/8) - serial dok.
23:55 Wielkie budowle Rzymian (1,2/3) - serial dok.

Od A do Z

**DOM POD DWOMA ORŁAMI.
KŁAMSTWA ZOFII ★★★**

film obycz., Polska 2023, reż. Waldemar Krzystek, wyk. Karolina Gruszka, Andrzej Konopka, Grzegorz Malecki

21:10 | tvp historia

Zamiast drugiej serii popularnego serialu: mieszkańcy wrocławskiej willi – Polacy, Niemcy i Ukraińcy nie tylko odkrywają nieoczekiwane powiązania, ale i próbują ułożyć swoje dalsze wspólne życie.

**KING RICHARD:
ZWYCIĘSKA RODZINA ★★★★★**

film biograficzny, USA 2021, reż. Reinaldo Marcus Green, wyk. Will Smith, Aunjanue Ellis-Taylor, Jon Bernthal

22:10 | tvn

Oparte na faktach; Will Smith jako Richard Williams, który założył sobie, że jego córki Serena i Venus zostaną profesjonalnymi tenisistkami i – mimo licznych przeciwności – swój cel osiągnął.

KLIENT ★★★

film sens., USA 1994, reż. Joel Schumacher, wyk. Susan Sarandon, Tommy Lee Jones, Brad Renfro

20:00 | stopklatka

Jedenastolatek, który poznał jedną z tajemnic mafii, pod presją gangsterów i prokuratora. Kto mu pomoże? Przebojowa adaptacja powieści Johna Grishama – światła na Susan Sarandon.

KOD DA VINCI ★★★

thriller, USA/Malta/Francja/Wlk. Brytania 2006, reż. Ron Howard, wyk. Tom Hanks, Audrey Tautou, Ian McKellen

20:00 | cinemax

Przebojowy film według bestsellera Dana Browna: religioznawca Tom Hanks i kryptolog Audrey Tautou na tropie zagadki morderstwa kustosa Luwru, która powiedzie do odkrycia jednej z tajemnic Kościoła.

KRYTYCZNA DECYZJA ★★

film sens., USA 1995, reż. Stuart Baird, wyk. Kurt Russell, Halle Berry, Steven Seagal

22:50 | tvn 7

Terrorysta na pokładzie jumbo jeta, groźba skażenia połowy Ameryki, skuteczny kontratak superkomandosów pod dowództwem żółtodzioba w okularach. Głupie, ale ogląda się rewelacyjnie!

„Wicked”

MUSICAL

USA/WLK. BRYTANIA/KANADA 2024, REŻ. JON M. CHU, WYK. CYNTHIA ERIVO, ARIANA GRANDE, JONATHAN BAILEY

MAMMA MIA!**HERE WE GO AGAIN! ★★★**

musical, Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Ol Parker, wyk. Amanda Seyfried, Lily James, Pierce Brosnan

19:10 | canal+ premium

Kontynuacja przebojowego musicalu. Pięć lat po ślubie Sophie przygotowuje otwarcie hotelu Bella Donna – świetna okazja do spotkania starych przyjaciół i wejrzenia w przeszłość. Plus przeboje „Abby”.

PAN I WŁADCA:**NA KRAŃCU ŚWIATA ★★★★★**

film przyg., USA 2003, reż. Peter Weir, wyk. Russell Crowe, Paul Bettany, James D'Arcy

22:25 | cinemax

Russell Crowe prowadzi brytyjski żaglowiec wokół przylądka Horn, by u wybrzeży Galapagos wydać bitwę Francuzom. Porywająca ekranizacja powieści Patricka O'Briana spod ręki Petera Weira (oklaski!).

PODRÓŻ Z SERYJNYM ZABÓJCĄ ★★

thriller, USA/Wlk. Brytania 2023, reż. Jeff Darling, wyk. Jacob Elordi, Zachary Quinto, Patrick J. Adams

20:00 | hbo

Dziwadło: wkrótce po zamachu na prezydenta Kennedy'ego podróżujący z szympansem mężczyzna proponuje nieznanemu go podwózkę. W trakcie podróży wychodzi na jaw, że pasażer jest psychopatycznym mordercą.

SISU:**DROGA DO ZEMSTY ★★★**

film wojenny, USA/Finlandia/Wlk. Brytania 2025, reż. Jalmari Helander, wyk. Jorma Tommila, Stephen Lang, Einar Haraldsson

21:35 | hbo

Ciąg dalszy opowieści: niepokonany fiński komandos wraca po wojnie na tereny okupowane przez Sowietów, by rozebrać i przewieźć przez granicę swój dom – kolebkę rodu. Jednoosobowa armia w akcji!

SZEREGOWIEC BENJAMIN ★★★

komedya, USA 1980, reż. Howard Zieff, wyk. Goldie Hawn, Eileen Brennan, Armand Assante

23:45 | warner tv

Nie matura lecz chęć szczerą zrobie z wdowy... zadowoloną z życia kobietę, służącą w armii amerykańskiej. Ponury, choć zabawny antyfeministyczny film werunkowy z typową rolą Goldie Hawn.

SZYBCY I WŚCIEKLI V ★★★

film sens., USA/Brazylia/Japonia 2011, reż. Justin Lin, wyk. Vin Diesel, Paul Walker, Jordana Brewster

21:55 | polsat

Sprawdzony w nielegalnych wyścigach mistrz kierowcy i były policjant rzucają wyzwanie tropiącemu ich agentowi federalnemu i rozwścieczonemu ich brawurą narkotykowemu bossowi: zastrzyk adrenaliny.

21:00 | canal+ premium

Ekranizacja początku musicalu Stephen'a Schwartz'a i Winnie Holzman, ukazującego życie w Krainie Oz na przykładzie Złej Czarownicy z Zachodu, jednej z bohaterek książeczki L. Franka Baum'a. Plus dwa Oscary.

FOT.

PICTURES

**WROGOWIE
PUBLICZNI ★★★**

dramat krym., USA/Japonia 2009, reż. Michael Mann, wyk. Christian Bale, Johnny Depp, Marion Cotillard

23:45 | canal+ premium

Mit Johna Dillinger'a, gangstera zastrzelonego po wyjściu z kina, w ujęciu Michaela Manna: jako aktorski pojedynek Johna Depp'a i Christiana Bale'a w nawiązaniu do klasyki kina gangsterskiego.

**ZAKOCHANI
W RZYMIE ★★★**

komedya, USA/Włochy/Hiszpania 2012, reż. Woody Allen, wyk. Woody Allen, Penélope Cruz, Jesse Eisenberg

23:05 | tvp 2

Woody Allen na wakacjach w Rzymie podpatruje amerykańskich turystów w relacjach z Włochami w sytuacjach zwykłych, choć niezmiennie zabawnych. Plus komplet międzynarodowych gwiazd.

ZATRZYJ ŚLADY ★★★

dramat obycz., USA/Kanada 2018, reż. Debra Granik, wyk. Thomasin McKenzie, Ben Foster, Jeff Kober

20:00 | tvp kultura

Uciekający przed wojenną traumą weteran zaszwyja się wraz córką w lasach Oregonu. Pracownicy opieki społecznej zmuszają ich do powrotu do społeczeństwa, czemu para uciekinierów próbuje się przeciwstawić.

TVPI **D3 I**

08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni
08:50 Ranczo VII (1/13)
09:45 Komisarz Alex VII (9/13)
10:40 Ojciec Mateusz XV (12)
11:35 Mali mieszkający
Półwyspu Iberyjskiego
12:40 Kolty siedmiu wspania-
łych (Guns of the Magnificent
Seven) – western USA 1968,
reż. Paul Wendkos (110 min)
14:30 Przed ekranem
14:45 Okrasałam przepisy
15:20 Rozmowy na medal (5)
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:35 Rolnik szuka żony (6)
– reality show Polska 2025
18:40 Jaka to melodia? (5749)
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia
20:10 Pogoda Polska 2026

20:25 Człowiek maffii
★★ (Heist) – film sens.
USA 2015 (95 min)
22:00 Zanim przyszła
Solidarność – repor-
taż Polska 2026
22:30 Studio MŚ w Kana-
dzie, Meksyku i USA
22:50 Piłka nożna:
MŚ w Kanadzie,
Meksyku i USA:
3. ćwierćfinał (na żywo)
01:30 Mundial Białe-
Czerwonych: Trzej
przyjaciele z boiska
– film dok. Polska 2006

MEZZO

12:40 Intermezzo
13:30 Monty Alexander:
D Day – koncert Francja 2025
15:05 Shai Maestro Quartet:
Human – koncert Francja 2021
16:10 Fitzwilliam String
Quartet: Szostakowicz,
XIV Kwartet smyczkowy
16:45 Intermezzo
17:20 Hollywood Gala
18:40 Romeo i Julia – muzyka
klasyczna Francja 2022
20:30 Wolfgang Amadeus
Mozart: Don Giovanni – opera
Włochy 2025, reż. Tiziano
Mancini, wyk. André Schuen
23:25 Orkiestra Opery
Paryskiej i Gustava Dudamel:
Koncert inauguracyjny
00:45 Orkiestra symfoniczna
Simóna Bolívara z Wenezueli,
Gustavo Dudamel: Abreu,
Mahler – muzyka klas. F 2025

TVP2 **D3 I**

05:10 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie
– pobudka (7611) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
(7611) – mag. Polska 2026
11:25 Górna półka smaku (3)
12:00 Zmiennicy (6)
13:05 Panna młoda
14:00 Familiada (3066) – tele-
turniej Polska 2025
14:35 Koło fortuny (1887)
15:15 Szansa na sukces.
Opole 2026 (10) – show
16:20 Na dobre i na złe
17:20 Panna młoda
18:15 Va banque (1011)
18:45 Wyższa Szkoła Jazdy (6)
– mag. motoryzacyjny
19:10 Słowo na niedzielę
(1171) – program religijny
19:25 Rodzinka.pl XVII (12)
– serial kom. Polska 2025

20:00 Lato z Radiem
i Telewizją Polską
– koncert Polska 2026
wystąpią m. in.: Smo-
lasty, Natasza Urbań-
ska, Skolim, Natalia
Nykiel, Zakopower
22:10 Gabi Drzewiecka za-
prasza (5) – talk-show
23:05 Zakochani w Rzymie
★★★ – komedia USA/Włochy
/Hiszpania 2012, reż.
Woody Allen (120 min)
01:05 Kod Annie Parker
★★★ – dramat obycz.
USA 2013 (110 min)

PULS 2

08:15 Koati – film anim.
Meksyk/USA/Wlk. Brytania/
Dania/Hiszpania 2021
09:50 Snoopy i Charlie Brown
– film anim. USA 2015
11:25 Wojciech Cejrowski.
Boso Luizjana – serial dok.
13:15 Gwiazdy Mazurskiej
Nocy Kabaretowej (10, 11)
15:30 Złapać miłość za ogon
– komedia romantyczna
Kanada/USA 2022
17:25 Pech to nie grzech
– komedia romant. Polska 18
19:00 Pszczółka Maja. Film
– film anim. Australia/Niemcy
2014, reż. Alexs Stadermann
20:45 Przyjaciel gangstera
– komedia krym. F/Włochy
2003, reż. Francis Veber
22:20 Krwawa gra – film sens.
USA 2015, reż. Ken Sanzel
00:20 Wstydlive choroby VII

POLSAT **D3 I**

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:30 Halo tu Polsat (3023)
11:30 Pierwsza miłość 50
(5,6,7,8) – serial obycz. Polska
2026, wyk. Aneta Zając
14:45 Kopciuszek (Cinderella)
– musical USA/Wlk. Brytania
2021, reż. Kay Cannon,
wyk. Camila Cabello, Nicholas
Galitzine, Idina Menzel, Billy
Porter, Minnie Driver (145 min)
17:10 Jak rozpętałem II wojnę
światową: Wśród swoich
– komedia Polska 1970,
reż. Tadeusz Chmielewski,
wyk. Marian Kociniak, Wirgi-
liusz Gryń, Joanna Jędrka,
Małgorzata Pritulak (100 min)
18:50 Wydarzenia, sport,
pogoda – wiadomości
19:15 Prezydenci i premierzy
19:30 Sport – Polska 2026

19:55 Kabaret na żywo.
Chyba Czesuaf (165)
– Polska 2026, wystą-
pią m. in.: Agnieszka
Litwin, Karolina
Bączek-Abramowicz,
Eliza Borowska,
Tomasz Jachimek
21:55 Szybcy i wściekli V
★★★ (Fast Five) – film sens.
USA/Brazylia/Japonia
11, reż. Justin Lin, wyk.
Vin Diesel (170 min)
00:45 Detonator (The Deto-
nator) – thriller USA/
Rumunia 2006 (125 min)

TV4

07:00 Galileo – pr. popularn.
09:05 #jesteśmyDlaDzieci
09:30 Galileo
10:25 Mini Galileo
10:50 Galileo
12:50 Mini Galileo
13:05 Doktor Dolittle II
– komedia USA 01, reż. Steve
Carr, wyk. Eddie Murphy, Kris-
ten Wilson, Raven-Symoné
14:55 Policjantki i policjan-
ci XXIV (16,17,18,19,20/65)
– serial obycz. Polska 2026,
wyk. Mariusz Węglowski
20:00 Sprawiedliwi.
Trójmiasto III (21,22,23,24)
– serial krym. Polska 2026,
wyk. Jerzy Zelnik, Artur Dziur-
man, Aleksandra Galczyńska
00:00 Gwiazdy kabaretu
(181, 160) – kabaret i satyra
02:00 STOP Drogówka (354)
– mag. policyjny Polska 2025

TVN **D3 I**

05:05 Nauka jazdy (16)
05:40 Uwaga! (8037) – mag.
reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (7/60)
06:50 Kuchenne rewolucje:
Siedliszczę – Bistro 12 31 (2)
– reality show Polska 2025
07:45 Dzień dobry wakacje
(15) – mag. Polska 2026
11:25 Na Wspólnej
13:20 Młode gliny (19/50)
14:20 Pajęczyna Charlotty
(Charlotte's Web) – film fan-
tasy USA/Niemcy/Australia
2006, reż. Gary Winick, wyk.
Julia Roberts, Steve Buscemi,
Oprah Winfrey (125 min)
16:25 Sabrina – komedia
romantyczna USA/Niemcy
1996, reż. Sydney Pollack,
wyk. Harrison Ford (155 min)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:45 Uwaga! (8038)

20:00 Poznaj naszą rodzinę
★★ (Little Fockers)
– komedia USA 2010,
reż. Paul Weitz,
wyk. Ben Stiller, Robert
De Niro (130 min)
22:10 King Richard:
★★★★ Zwycięska rodzina
– film biograficzny
USA 2021, reż. Reinal-
do Marcus Green, wyk.
Will Smith (185 min)
01:15 Galaktyczny wojow-
nik (Soldier) – film s.f.
USA/Wlk. Brytania
1998 (130 min)

METRO **D3 I**

07:05 Gorączka złota XI (4/21)
– serial dok. USA 2020
08:00 Klan z Alaski V (1,2/15)
10:00 The Floor (11, 12)
11:15 Złomowisko PL VI
– serial dok. Polska 2018
13:15 Gwiazdy lumpeksów II
(8/10) – serial dok. Polska 2025
14:15 Makłowicz w Polsce (6)
14:50 No to leć! (4)
15:50 Niezwykłe Stany
Prokopa V (2/8) – serial dok.
16:50 Jestem z Polski II (6/6)
17:50 Kryminalni III (2)
20:00 Idealny facet dla mojej
dziewczyny – komedia roman-
tyczna Polska 09, reż. Tomasz
Konecki, wyk. Marcin Doro-
ciński, Magdalena Boczerska
22:40 Gniew oceanu – film
sens. USA 2000, reż. Wolfgang
Petersen, wyk. George Clooney
01:10 Szpital (45/72)

TV PULS **D3 I**

06:00 Kobra – oddział spe-
cjalny XXII (3,4,5/13) – serial
sensacyjny Niemcy 2017
09:00 Taki jest świat (28)
09:25 Boso przez świat:
Maniok (72) – cykl reportaży
10:00 Lombard. Życie pod
zastaw X (17,18,19,20,21)
– serial obycz. Polska 2022,
wyk. Zbigniew Buczkowski,
Henryk Gołębiewski, Michał
Chorosiński. Jadzka prowadzi
punkt pomocy osobom bez-
domnym. W jego sąsiedztwie
znajduje się elegancki hotel.
Właściciel, któremu nie po-
doba się jadłodajnia, rozpo-
czyna działania mające dopro-
wadzić do jej przeniesienia.

20:00 Transporter III – film
★★ sens. Francja/USA/
Ukraina/Wlk. Brytania
2008, reż. Olivier
Megaton, wyk. Jason
Statham (125 min)
22:05 Ostatni ślad (Last
Seen Alive) – thriller
USA 2022, reż. Brian
Goodman, wyk. Gerard
Butler (120 min)
00:05 Człowiek zasad
★★ (Absolution) – film
sens. USA/Ukraina/
Rumunia 14, reż. Keoni
Waxman (120 min)

TVN7 **D3 I**

05:20 Szkoła (17/25)
06:10 Wiza na miłość:
pierwsze spotkanie III
07:05 New Looney Tunes II
– serial anim. USA 2016
07:35 Za duży na bajki
– komedia Polska 2022
09:45 Zgłoś remont (6)
10:50 Bitwa o gości (2)
– reality show Polska 2025
11:55 Ukryta prawda
(34,35,36/60) – serial fabu-
larno-dok. Polska 2022
14:55 Szpital św. Anny
(21,22/26) – serial obycz.
16:55 Detektywi (1/56)
17:55 Step Up II (Step Up 2:
The Streets) – film muzyczny
USA 2008 (125 min)
20:00 Sztanga i cash (Pain
& Gain) – komedia
sensacyjna USA 2013,
reż. Michael Bay, wyk.
Mark Wahlberg, Dwayne
Johnson (170 min)
22:50 Krytyczna decyzja
★★ (Executive Decision)
– film sens. USA 1995,
reż. Stuart Baird,
wyk. Kurt Russell,
Halle Berry (165 min)
01:35 Góra w ogniu – film
★★ katas. Chiny 2019,
reż. Simon West, wyk.
Jason Isaacs (105 min)

STOPKLATKA

- 08:00 Komisarz Rex II**
(14,15/15) - serial sens.
Austria/Niemcy 1996
- 10:00 Hudson i Rex VIII**
(5,6/14) - serial krym.
- 12:00 Robin z Sherwood**
(2/6) - serial fantasy
- 13:25 Mikołajek** - serial anim.
Francja/Indie/Niemcy/
Luksemburg 2009
- 15:05 Kryptonim Panda**
*** **[Xiong mao ji hua]**
- komedia Chiny 2024,
reż. Luan Zhang (120 min)
- 17:05 Niezgodna (Divergent)**
*** - film s.f. USA 2014, reż.
Neil Burger (175 min)
- 20:00 Klient (The Client)**
*** - film sens. USA 1994,
reż. Joel Schumacher,
wyk. Susan Sarandon,
Tommy Lee Jones,
Brad Renfro (155 min)
- 22:35 Ninja** - film sens.
*** USA 2009, reż. Isaac
Florentine, wyk. Scott
Adkins, Tsuyoshi Ihara,
Mika Hijii (110 min)
- 00:25 Życie za życie (The Life of David Gale)**
*** - dramat kryminalny
USA/Niemcy/Wlk. Bryt./
Hiszpania 2003,
reż. Alan Parker, wyk.
Kevin Spacey (160 min)

KINO POLSKA

- 07:40 Miś Kudłatek (6)**
- 07:50 Boleki i Loleki (5,6/13)**
- 08:10 Pan Wołodyjowski**
- film historyczny Polska 1968
- 11:40 Wielka majówka**
- film muzyczny Polska
1981, reż. Krzysztof Rogulski,
wyk. Jan Piechociński
- 13:40 Poszukiwany, poszukiwana** - komedia Polska 1974,
reż. Stanisław Bareja, wyk. Wojciech Pokora, Jolanta Bohdal,
Mieczysław Czechowicz
- 15:35 Nie ma róży bez ognia**
- komedia Polska 1974, reż.
Stanisław Bareja, wyk. Jacek
Fedorowicz, Halina Kowalska
- 17:40 Anna German.**
Tajemnica białego anioła
- serial biograficzny Ukraina/
Polska/Chorwacja 2012, wyk.
Joanna Moro, Marija Poroszyńska
- 20:00 Och, Karol!** - komedia
Polska 1985, reż. Roman
Załuski, wyk. Jan Piechociński,
Dorota Kamińska, Marta
Klubowicz, Danuta Kowalska,
Jolanta Nowak, Urszula
- 22:05 Kamienie na szaniec**
- dramat wojenny Polska
2014, reż. Robert Gliński, wyk.
Tomasz Ziętek, Marcel Sabat
- 00:15 Mój dług** - dramat krym.
Polska 2021, reż. Denis Delić,
Bogusław Job, wyk. Bartosz
Sak, Piotr Stramowski

ALE KINO+

- 08:15 King Kong żyje (King Kong Lives)** - film przyg.
USA 1986 (130 min)
- 10:25 Kate Winslet.**
Naturalna i piękna
- film dok. Francja 2024
- 11:35 The Office PL III**
(7,8,9/12) - serial kom.
- 13:15 Palatka (Lakana)**
- film krótkom.
Finlandia 2021 (25 min)
- 13:40 Trzej muszkieterowie**
**** **(The Three Musketeers)**
- film przygod.
USA/Hiszpania/Wlk.
Brytania 1973 (130 min)
- 15:50 Niezwykłe miejsce na śmierć (1/4)**
- serial krym. Nowa
Zelandia/Niemcy 2025
- 17:45 Włamanie na śniadanie (Bandits)** - komedia
krym. USA 2001, reż.
Barry Levinson (145 min)
- 20:10 Largo Winch 3: Cena pieniądza (Largo Winch: Le prix de l'argent)**
- film sens. Francja/
Belgia 2024 (130 min)
- 22:20 Chief of Station** - thriller
USA/Wlk. Brytania/
Węgry 2024 (125 min)
- 00:25 Dig** - thriller USA 2022,
reż. K. Asher Levin, wyk.
Thomas Jane (115 min)

POLSAT FILM

- 11:10 Ania z Zielonego Wzgórza** - miniserial
Kanada/Niemcy/USA 1985
- 13:10 Pogromcy duchów: Dziedzictwo** - komedia sensacyjna USA/Kanada 2021
- 15:50 Krurowie 2: Nowa era**
- film anim. USA 2020
- 17:45 2012** - film katas. USA
2009, reż. Roland Emmerich
- 21:00 King's Man: Pierwsza misja** - film sens. USA/Wlk. Bryt.
2021, reż. Matthew Vaughn
- 23:45 Głębia strachu** - horror
USA 2019, reż. William Eubank
- 01:45 Ślad (33/48)** - serial krym.

KINO TV

- 08:00 Stawka większa niż życie (14,15)** - serial wojenny
- 10:45 Przypadkowy bohater** - komediodramat USA 1992
- 13:00 Wyścig** - film sens.
USA/Kanada/Australia 2001
- 15:35 Książę i ja** - komedia romantyczna USA/Czechy 04
- 17:50 Tootsie** - komedia
USA 1982, reż. Sydney Pollack
- 20:00 Zombieland** - czarna
komedia USA 2009, reż. Ruben
Fleischer, wyk. Jesse Eisenberg
- 22:00 Immortals. Bogowie i herosi** - film przyg. USA 2011
- 00:35 Uprowadzona**
- thriller USA/Francja 2008

TVP KULTURA

- 08:10 Kramarz** - film obycz.
*** Polska 1990 (105 min)
- 09:55 Sportowiec mimo woli** - komedia
Polska 1939 (90 min)
- 11:25 Kosmos 1999 (11/24)**
- 12:30 Podróże z Agatą Christie i Sir Davidem Suchetem (2/5)**
- 13:35 Miss Potter** - film bio-
*** graficzny Wlk. Brytania/
USA 2006 (100 min)
- 15:15 Światowy Kongres Tłumaczy Literatury Polskiej 2026**
- reportaż Polska 2026
- 15:50 Noce i dnie (4)** - serial
obycz. Polska 1978
- 17:00 W 80 dni dookoła świata** - film przyg.
USA 1956 (80 min)
- 20:00 Zatrzyj ślady (Leave No Trace)**
*** - dramat obycz. USA/
Kanada 2018, reż. Debra
Granik, wyk. Thomasin
McKenzie (120 min)
- 22:00 Ella Fitzgerald: Live at Montreux 1969**
- 23:20 Mary Reilly** - horror
*** Wlk. Bryt./USA 1995, reż.
Stephen Frears (120 min)
- 01:20 Światowy Kongres Tłumaczy Literatury Polskiej 2026**

WARNER TV

- 10:35 Sophia Grace i Rosie: Królewska przygoda** - komedia
USA 2014, reż. Brian Levant
- 12:05 Invictus: Niepokonany**
- dramat hist. USA 2009
- 14:45 Superman** - film s.f.
USA/Wlk. Brytania 1978
- 17:50 Superman II** - film s.f.
USA/Wlk. Bryt./Kanada 1980
- 20:25 Pan Niania** - komedia
USA 1993, wyk. Michael
Gottlieb, wyk. Hulk Hogan
- 22:00 Wrogie niebo V (6,7/10)**
- serial s.f. USA/Kanada 2015
- 23:45 Szeregowiec Benjamin**
- komedia USA 1980

PARAMOUNT

- 07:55 Krowy na wypasie** - film
anim. USA/Niemcy/Holandia 06
- 09:55 LEGO. Przygoda**
- film animowany USA/Dania/
Australia/Norwegia 2014
- 12:00 Lego Ninjago: film** - film
anim. USA/Dania/Australia 17
- 14:20 Forrest Gump**
- tragikomedie USA 1994
- 17:25 Mission: Impossible II**
- film sens. USA 2000
- 20:00 Mission: Impossible III**
- film sens. USA 2006
- 22:50 Apokalypso** - film przyg.
USA/Meksyk/Wlk. Bryt. 2006
- 01:25 Traffic** - dramat krym.
USA/Niemcy/Meksyk 2000

HBO

- 10:45 Królestwo niebieskie**
*** - dramat hist. Wlk. Bryt./
Niemcy/Hiszpania/
Maroko/USA/Włochy/
Francja 2005 (140 min)
- 13:05 Sprawa Friedy**
*** - dramat obycz. Szwaj-
caria 2024 (110 min)
- 14:55 Oliwia i niewidzialne trzęsienie ziemi**
- film anim. Hiszpania/
Francja/Belgia/Chile/
Szwajcaria 2025 (70 min)
- 16:05 Akademia pana Kleksa II** - film fantasy
Polska 2025 (120 min)
- 18:05 Piotruś Pan** - film
*** przyg. Wlk. Brytania/
USA/Australia/Nowa
Zelandia 2003 (115 min)
- 20:00 Podróż z seryjnym zabójcą** - thriller
USA/Wlk. Brytania 2023,
reż. Jeff Darling (95 min)
- 21:35 Śis: Droga do zemsty**
*** - film wojenny
USA/Finlandia/Wlk.
Brytania 2025 (90 min)
- 23:05 Holland**
*** - thriller USA 2025,
reż. Mimi Cave (105 min)
- 00:50 Wrota do piekiel**
*** - horror USA 2009, reż.
Sam Raimi, wyk. Alison
Lohman (100 min)

CINEMAX

- 11:25 Niepowstrzymany**
- film biograficzny USA 2024
- 13:25 Tenet** - film akcji
USA/Wlk. Brytania 2020
- 15:55 Piksele** - komedia
USA/Chiny 2015
- 17:40 Transformers** - film s.f.
USA 2007, reż. Michael Bay
- 20:00 Kod da Vinci** - thriller
USA/Malta/F/Wlk. Brytania
2006, reż. Ron Howard, wyk.
Tom Hanks, Audrey Tautou
- 22:25 Pan i władca: Na krańcu świata** - film przyg. USA 2003
- 00:45 Nikt** - film sens. USA/
Japonia/Chiny 2021

ROMANCE TV

- 07:45 Górski lekarz (6,7,8/8)**
- 12:25 Gabinet z widokiem na morze** - serial obycz.
- 14:15 Statek marzeń** - serial
obyczajowy Niemcy 2024
- 16:15 Pod jasionem!**
- Uwaga! Grozi złamaniem!
- komedia Niemcy 2022
- 18:05 Pod jasionem!** - Wszystko
płynie - komedia Niemcy 2022
- 20:00 Zabójcze tropiki (3,4/8)**
- serial krym. Francja 2019
- 22:15 Nord Nord Mord (6)**
- serial krym. Niemcy 2017
- 00:05 Pułapka chłopaka**
- komedia romant. USA 2023
- 01:55 Zabójcze tropiki (3/8)**

CANAL+ PREMIUM

- 09:05 Łapu-Capu (165)**
- 09:20 Dzikie roboty**
**** - film anim. USA/Japonia
2024 (100 min)
- 11:00 LARP. Miłość, trolle**
*** i inne kwesty - komedia
Polska 2025 (90 min)
- 12:30 To nie jest zagadka kryminalna (6/6)**
- serial krym. Belgia 25
- 13:25 Kawałek po kawałku**
*** - film anim. USA/Dania/
Australia/Hongkong
2024 (95 min)
- 15:00 Koncert Elton John & Brandi Carlie** - koncert
Wlk. Brytania/USA 2025
- 16:00 Saga »Zmierzch«**
*** - Książę w nowiu
- melodramat USA 2009,
reż. Chris Weitz, wyk.
Kristen Stewart, Robert
Pattinson (125 min)
- 18:05 Bałtyk** - film doku-
mentalny Polska 2025
- 19:10 Mamma Mia! Here We Go Again!** - musical
Wlk. Bryt./USA 2018, reż.
Ol Parker, wyk. Amanda
Seyfried (110 min)
- 21:00 Wicked** - musical USA/
Wlk. Brytania/Kanada
2024, reż. Jon M. Chu,
wyk. Cynthia Erivo,
Ariana Grande (165 min)

TVN FABUŁA

- 11:00 Happy Feet: Tupot małych stóp** - film animowany
USA/Australia 2006
- 13:20 Scooby-Doo** - film
przyg. USA/Australia 2002
- 15:00 Jak stracił chłopaka w 10 dni** - komedia roman-
tyczna USA/Niemcy 2003
- 17:40 Ocean's Eleven: Rzy-
kowna gra** - film sens. USA 01
- 20:00 G.I. Joe: Czas Kobry**
- film sens. USA/Czechy 2009
- 22:35 Włoskie wakacje** - ko-
media Wlk. Bryt./Włochy 2020
- 00:35 Ocean's 8** - komedia
sensacyjna USA 2018

AMC

- 07:50 Pożegnanie z miłością**
- film obycz. USA 2022
- 09:45 Bohater ostatniej akcji**
- film przyg. USA 1993
- 12:30 Elektra** - film sens.
USA/Kanada/Szwajcaria 2006
- 14:25 System** - film akcji
USA 1995, reż. Irwin Winkler
- 16:55 Wybuchowa para**
- komedia sens. USA 2010
- 19:10 Legenda Zorro** - film
przyg. USA 2005, reż. Martin
Campbell, wyk. Alberto Reyes
- 22:00 Negociator** - film sen-
sacyjny USA/Niemcy 1998
- 00:55 Przeprowadnia** - thriller
USA 2002, reż. Mark Pellington

AXN

08:25 Rekrut VIII (13,14/18) – serial krym. USA 2026
10:20 MacGyver II (16,17,18,19,20/23) – serial akcji USA 18
15:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (2,3,4,5,6/22)
20:00 Robin Hood: Początek – film przyg. USA 2018, reż. Otto Bathurst, wyk. Taron Egerton, Jamie Foxx
22:30 Men in Black: International – film s.f. USA/Chiny 2019, reż. F. Gary Gray
00:40 Snajper II – film sensacyjny USA/Węgry 2002

EPIC DRAMA

05:10 Lekarze na start – serial obyczajowy Polska 2017
09:10 Poirot IV (3,1/3) – serial krym. Wlk. Brytania 1992
12:35 Poirot: Przegrany gość V (2/8) – serial kryminalny
13:40 Poirot V (3/8)
14:50 Zatraceni w miłości (34)
20:00 Detektyw Murdoch: Odkryć przeszłość XIX – serial krym. Kanada/Wlk. Bryt. 2025
21:00 Dalgliesh III (3/6) – serial krym. Wlk. Brytania 2024
23:00 Hiszpańska księżniczka: Nowy świat (1/8) – serial hist. USA/Wlk. Brytania 2019
00:05 Zatraceni w miłości

TVN STYLE

11:25 Jestem z Polski XIII (4,10,11/18) – serial dok.
14:35 Kobieta na krańcu świata XVI (2/8) – cykl reportaży
15:35 Projekt City (1)
16:05 Bitwa o gości (9)
17:05 Będzie pięknie (6/8)
18:05 Ugotowani (9)
19:05 Kuchenne rewolucje (6, 7) – reality show Polska 24
21:10 Powiedz „tak” – historia miłości Taylor Swift i Trvisa Kelce’ego – film dok. USA 2025
22:15 Ślub od pierwszego wejrzenia (1, 2) – real tv
00:25 Śluby marzeń

TVN TURBO

09:35 Ciężarówka przez Stany (5,6,7,8/8) – serial dok.
12:30 Wojny samochodowe (4, 5, 6) – program rozrywkowy
15:30 Zawodowi handlarze
17:00 Mobilni mechanicy
18:30 Nauka jazdy (25)
19:00 Usterka XVI (1/25)
19:30 Prawo na świecie. Jazda bez zasad (3)
20:15 Z drugiej ręki (4)
21:00 Naprawy nie do naprawy
21:45 Moto kombat (2)
22:25 Zawodowi handlarze (8)
23:10 Wojny samochodowe (7)
00:10 Duda kontra Szafranski IX (1) – serial dok.

BBC FIRST

08:40 McDonald i Dodds II
10:30 Morderstwa w Mid-somer XXV (1/4) – serial krym.
12:20 Ojciec Brown VI (8,9,10/10) – serial krym.
15:30 My Life is Murder IV
17:30 Ulica nadziei V (8/8)
18:35 Śmierć z dala od palm
19:50 Śmierć pod palmami (7/8) – serial kryminalny Wlk. Brytania/Francja 2011
21:00 Annika (3/6)
22:05 Milczący świadek XXII (7,8/10) – serial krym.
00:15 Śmierć z dala od palm

FX

09:35 FBI IV (7,8/21)
11:25 CSI: Kryminalne zagadki Miami (10,11/24) – serial krym.
13:15 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (21,22/22)
15:05 Z Archiwum X II (19,20,21/25) – serial s.f.
15:05 Z Archiwum X II (20,21,22/25) – serial s.f.
17:55 Królestwo niebieskie – dramat hist. Wlk. Brytania/Niemcy/Hiszpania/Maroko/USA/Włochy/Francja 2005
20:55 Urowadzona III – film sens. USA/Hiszpania/F 2014
23:10 Bad Boys II – film sens. USA 2003, reż. Michael Bay

HGTV

09:55 Polowanie na ogród II
10:30 Uratuj swój ogród (15)
11:30 Wymarzony dom za granicą – serial dok.
12:35 Kolekcjonerski obłęd wart miliony – serial dok.
13:35 Weekendowa metamorfoza (3, 4) – reality show
15:30 Kamera, akcja, wpadka!
17:05 House Hunters (3, 4, 5)
18:45 Będzie pięknie (1/8)
19:45 Weekendowa metamorfoza (1, 5) – reality show
21:35 Mieszkanie na miarę (2,3/4) – serial dok. Polska 2021
23:30 Usterka XI (17,11,13)

BBC LIFESTYLE

08:45 Niezwykłe hotele bez tajemnic VI (3,4,5,6,7,8/8)
15:00 Najlepsze hotele Indii (1,2,3/3) – serial dok.
18:00 Psijaciele w potrzebie (1/4) – serial dok. Wlk. Bryt. 25
19:00 Majorka: śródziemnomorskie smaki (1)
19:35 Wielkie australijskie wypieki III (9,10/10) – serial dokumentalny Australia 2016
22:15 Psijaciele w potrzebie (1/4) – serial dok. Wlk. Bryt. 25
23:10 Wstydlive choroby: otyłość II – serial dok.
01:10 Niezwykłe hotele bez tajemnic VI – serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:00 Tata ma plan II (13/21)
08:30 Teoria wielkiego podrywu VI (17,18,19,20,21,22,23,24,1,2, 3,4/24) – serial kom.
13:30 Przyjaciiele VII (1,2,3/24)
15:00 DMV – Ci od prawka
17:00 9JKL (9,10,11,12/16)
19:00 Duchy (3,4/18)
20:00 Rodzina Addamsów – czarna komedia USA 1991
22:00 The Office PL III (9,10/12) – serial kom. Polska 23
23:05 Comedy Club (7, 8)
00:05 Miasteczko South Park II (7,8,9/18) – serial anim.

TVP SERIALE

05:35 Na sygnale – serial obycz.
06:35 U Pana Boga w ogródku
07:25 Na sygnale – serial obycz.
10:15 Ranczo VIII (9,10/13)
11:55 Rodzinka.pl XVII (13,2)
13:35 Ojciec Mateusz 29 (12,1)
15:30 Komisarz Alex XXIV (11)
16:30 Ranczo VIII (11/13)
17:30 Czerdziestolatki (4/8)
18:35 U Pana Boga w ogródku
19:30 Ojciec Mateusz 30 (2,3,4) – serial krym. Polska 2023, wyk. Artur Żmijewski
22:25 Ranczo VIII (12,13/13) – serial kom. Polska 2014
00:20 Komisarz Alex XXIV (11,12) – serial krym. Polska 25

CANAL+ KUCHNIA

16:05 m jak mięso (3, 4)
16:55 Po prostu Jamie: szybko i łatwo (5) – program rozrywk.
17:50 Ekiporady z Julią Oleś II
17:55 Jakubiak rozgryza Polskę
18:50 Włoska kuchnia Gino: sekrety południa (5/7)
19:20 Jedz, podróżuj, smakuj
15:30 Jakubiak rozgryza Włochy (2, 3) – mag. kulinarny
20:45 Kulisy wielkiej kuchni (5)
21:40 Mistrzowie przekąsek w akcji – Nowa Zelandia (8)
22:35 Kuchenny recykling
23:30 Wszystkie smaki fermentacji (4) – serial dok.

CANAL+ DOMO

13:15 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (2)
14:10 Wielkie projekty
15:15 Wielkie projekty: Nowa Zelandia – serial dok.
16:10 Przekopimy Ci ogródek
16:40 Mam zamek III (1,2)
17:35 Dom w mieście (10)
18:00 Daleko od miasta XII (9)
18:55 Zbudujemy ten dom
20:00 Adres: rezydencje marzeń (6) – reality show
21:00 Wielkie projekty
22:00 Generalna odbudowa II
22:55 Luksusowa ucieczka
23:45 Wielkie projekty: Australia X – serial dok.

PLANETE+

14:40 Genialne rośliny
15:50 Gustave Eiffel. Marzenia ze stali – film dok. F 2023
17:00 Najbardziej punktualny pociąg świata. Japońskie linie shinkansen (1/2) – serial dok.
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (74,75)
18:40 Mam zamek II (6,7)
19:45 Życia i śmierci Christophera Lee – film dok.
22:00 Wszystkie tajemnice Joanny D'Arc – film dok.
23:10 Opowiedz nam Iggy
00:15 Felix Kersten. Zagadka III Rzeszy – serial dok. F 2024

DISCOVERY CHANNEL

11:00 Celnicy na straży Szwecji IV (8/14) – serial dok.
12:00 Celnicy na straży Niemiec – real tv Niemcy 2025
13:00 Złomowisko PL III
15:00 Nic do ukrycia (10)
16:00 Przypadki truckerki
17:00 Ciężarówka przez Afrykę (4) – serial dok.
18:00 Nagi instykt przetrwania XII – serial dok.
20:00 W oku cyklonu: łowcy burz (3) – serial dok. USA 2026
21:00 Bimbrownicy XIV
22:00 Złoto drwali II (8/8)
23:00 Akta ekspedycji II (7/8)
00:00 Tajemnice Alaski

TVP HISTORIA

14:25 Wichry Kołymy
16:20 Flesz historii (769)
16:50 Tajemnice kulturowych seriali (4) – mag. filmowy
17:45 Blisko, coraz bliżej (2)
19:15 Zamordowane dzieciństwo – film dok. Polska 2018
20:10 Wotyń – zapis zbrodni – film dok. Polska 2003
20:55 Dom pod Dwoma Orlami. Kłamstwa Zofii – film obyczajowy Polska 2023
22:35 Szyfry wojny – dramat wojenny USA 2002
01:00 Historia w postaciach zapisana – serial dok. F 2020

HISTORY

12:05 Starożytni kosmici XIV
13:05 Tajemnice skryte w mroku (7/8) – serial dok.
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (11/11)
14:55 Gwiazdy lombardu XXV
16:15 Tajemnice Dolnego Śląska II (6,7) – serial dok.
17:10 Zaginiona księga Nostradamusa – film dok.
19:05 Starożytni kosmici XIII
21:00 Starożytni kosmici: geneza (5/12) – serial dok.
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata V (1,2/18)
00:50 Starożytni kosmici XVI (5/20) – serial dok. USA 2024

NATIONAL GEOGRAPHIC

10:05 Katastrofa w przestworzach XXIII (2,9,6,5,8,7/10)
16:00 Premiera: Car S.O.S. XIV (10) – serial dok. Wlk. Bryt. 25
16:55 Wojna szpiegów
18:00 Gulag – system śmierci (2/3) – serial dok. Francja 2017
19:05 UFO: przełomowe śledztwa II (3/6) – serial dok.
20:00 Miasta w liczbach (2/8)
21:05 Tajemniczy świat Majów (3,4/4) – serial dok.
23:00 Ciemna strona świata II (3,4/10) – serial dok. USA 2021
01:00 Łapać przemytnika X

FOCUS TV

11:00 Porzucone konstrukcje II (9/12) – serial dok.
13:00 Rolnicy. Podlasie VIII
16:00 Podglądacze przyrody
17:00 Największe statki świata (2/8) – serial dok. USA 2019
18:00 Najniebezpieczniejsze drogi do szkoły: Brazylia
19:00 Jak to wyjaśnić II (24,23/28) – serial dok.
20:00 Tajemnice zamków (2/8)
21:00 Niezwykłe konstrukcje II – serial dok. Francja 2021
22:00 Niewyjaśnione zagadki
23:00 Poza kontrolą
00:00 Katakizmy, które wstrząsnęły światem (6/8)

BBC EARTH

11:35 Indie z Alexandrem Armstrongiem (2/3)
12:20 W okowach mrozu II (12,1,2,3/13) – serial dok.
17:15 David Attenborough i cuda natury III (5/6)
17:50 Lucy Worsley i zagadki historii: rewolucja amerykańska
19:00 Najpiękniejsze trasy spacerowe (4/8) – serial dok.
20:00 Pustynia Gobi z Nickiem Knowlesem (1,2/3)
22:00 W okowach mrozu: Kanada II (1/8) – serial dok.
23:00 Słynne indyjskie tygrysy
00:10 Na krawędzi katastrofy

POLSAT VIASAT HISTORY

06:05 Zakazana historia VII (3)
06:50 Naziści: ściśle tajna nauka (2,3,4/8) – serial dok.
09:45 Naziści: korzenie zła (4,5,6) – serial dok. Kanada 25
12:35 Świta Hitlera (1,2,3/6) – serial dok. Wlk. Bryt. 2025
16:00 1776: niepodległość USA (1,2,3,4,5/6) – serial dok.
21:00 1945: dni, które zmieniły świat (1,2) – serial dokumentalny Wlk. Brytania 2025
23:05 Naziści: kosmiczny wyścig – film dokumentalny
00:05 Najważniejsze wydarzenia II wojny światowej w kolorze (4,5/10) – serial dok.

Od A do Z

AMERICAN ASSASSIN ★★★

thriller, USA 2017, reż. Michael Cuesta, wyk. Dylan O'Brien, Michael Keaton, Taylor Kitsch

20:00 | tv puls

Po śmierci swojej dziewczyny w ataku terrorystycznym palający wolą zemsty chłopak zgłasza się do CIA na szkolenie antyterrorystyczne. Czy zamienił się w maszynę do zabijania, po-każe pierwsza misja.

BALLERINA. Z UNIWERSUM JOHN WICKA ★★★

film sens., USA/Węgry 2025, reż. Len Wiseman, wyk. Ana de Armas, Anjelica Huston, Gabriel Byrne

20:00 | canal+ premium

Ana de Armas jako córka pary płatnych zabójców, należących do różnych syndykatów. Dziewczyna idzie śladami za-mordowanych rodziców i ze wsparciem Johna Wicka podejmuje próbę zemsty na ich mordercach.

DANTON ★★★

dramat historyczny, Francja/Polska 1983, reż. Andrzej Wajda, wyk. Gérard Depardieu, Wojciech Pszoniak, Patrice Chéreau

21:10 | tvp historia

Wajda o istocie rewolucji na przykładzie konfliktu między Robespierre'em i Dantonem. Na motywach Stanisławy Przybyszewskiej, w międzynarodowej obsadzie. Obowiązkowo!

DIRTY DANCING ★★★

film muzyczny, USA 1987, reż. Emile Ardolino, wyk. Patrick Swayze, Jennifer Grey, Jerry Orbach

22:00 | canal+ premium

Obyczajowe przebudzenie na wakacjach 1963 roku: amerykańska nastolatka decyduje się na „zakazany” taniec ze starszym od siebie partnerem. Jest Patrick Swayze i Oscar za piosenkę. Bardzo zmysłowe.

DOCZKAĆ ZMROKU ★★★

film sens., USA 1967, reż. Terence Young, wyk. Audrey Hepburn, Alan Arkin, Richard Crenna

23:55 | warner tv

Niewidoma Audrey Hepburn kontra trzech bandytów próbujących wykraść z jej domu lalkę – dowód swoich zbrodni. Pelen napięcia reżyserski popis Terence'a Younga, teraz już klasyka.

„Wymyk”

FILM SENS.

POLSKA 2011, REŻ. GREG ZGLIŃSKI, WYK. ROBERT WIĘCKIEWICZ, ŁUKASZ SIMLAT, GABRIELA MUSKAŁA

DUNKIERKA ★★★

dramat wojenny, Wlk. Brytania/USA/Francja/Holandia 2017, reż. Christopher Nolan, wyk. Fionn Whitehead, Mark Rylance, Tom Glynn-Carney

20:00 | cinemax

Christopher Nolan mistrzowsko eksperymentuje z czasem ekranowym, ukazując z lądu, morza i powietrza ostatnie dni operacji "Dynamo" – ewakuacji brytyjskiego korpusu z Francji w czerwcu 1940 roku.

DZIEWCZYNA NA POŻEGNANIE ★★★

komedie romantyczna, USA 1977, reż. Herbert Ross, wyk. Richard Dreyfuss, Marsha Mason, Quinn Cummings

19:50 | warner tv

Neil Simon uśmiecha się ciepło: samotna matka i aktor, któremu wynajmuje pokój. Happy end plus Oscar dla Richarda Dreyfussa oraz cztery inne nominacje, w tym dla filmu i Marsha Mason.

GORĄCY TEMAT ★★★

film biograficzny, USA 2019, reż. Jay Roach, wyk. Charlize Theron, Nicole Kidman, Margot Robbie

22:05 | ale kino+ hd

#MeToo w mediach: Roger Ailes, szef kanału Fox News, zostaje publicznie oskarżony przez dziennikarki (w tym największe gwiazdy) o molestowanie seksualne, co doprowadziło do jego rezygnacji. Na faktach.

KILL BILL II ★★★

film sens., USA 2004, reż. Quentin Tarantino, wyk. Uma Thurman, David Carradine, Michael Madsen

23:40 | canal+ premium

Quentin Tarantino powraca, próbując zrobić dla współczesnego kina sensacyjnego oparte-go na wzorach azjatyckich to, czego Sergio Leone dokonał dla westernu: niedoszła panna młoda, zawodowa morderczyni, budzi się ze śpiączki i postanawia zemścić się na człowieku, który nie dopuścił do jej ślubu – swoim szefie. Majstersztyk.

KING KONG ★★★

film przyg., USA/Nowa Zelandia/Niemcy 2005, reż. Peter Jackson, wyk. Naomi Watts, Jack Black, Adrien Brody

19:55 | polsat

Peter Jackson po sukcesie „Władcy pierścieni” realizuje remake klasycznego tematu: kolejne wcielenie mitu o Pięknej i Bestii z licznymi odniesieniami do historii filmu, ale bez wdziku pierwowzoru.

OCEAN'S ELEVEN: RY-ZYKOWNA GRA ★★★

film sens., USA 2001, reż. Steven Soderbergh, wyk. George Clooney, Brad Pitt, Matt Damon

23:00 | tvn

George Clooney na czele grupy dokonującej zuchwałego skoku na skarbiec trzech kasyn w Las Vegas, których właściciel uwiódł mu żonę. Plus Julia Roberts i kwiat hollywoodzkiego gwiazdorstwa.

22:25 | kino polska

★★★★★

Kiedy mężczyzna staje w obronie zaczepianej przez chuliganów dziewczyny, jego brat cofa się, co prowadzi do tragicznych konsekwencji. Moralitet Grega Zglińskiego z wielką kreacją Roberta Więckiewicza.

PLAYER ONE ★★★

film s.f., USA 2018, reż. Steven Spielberg, wyk. Tye Sheridan, Olivia Cooke, Ben Mendelsohn

22:20 | tvn 7

Steven Spielberg próbuje sił w konfrontacji z kulturą cyfrową. Kto pierwszy po śmierci wizjonera IT przejmie klucz do panowania nad wirtualnym światem, ostatnim zakątkiem wolności w bliskiej przyszłości?

PORADNIK POZYTYWNEGO MYŚLENIA ★★★

komedie romantyczna, USA 2012, reż. David O. Russell, wyk. Bradley Cooper, Jennifer Lawrence, Robert De Niro

20:25 | tvp 1

Ożywcze kino niezależne z Oscarem dla Jennifer Lawrence: cyklofrenik po wyjściu ze szpitala liczy na odzyskanie żony, a pomóc ma mu w tym inna kobieta. O ile on pomoże jej w rozwiązaniu problemów.

ZBUNTOWANA ★★★

film sens., USA/Kanada 2015, reż. Robert Schwentke, wyk. Shailene Woodley, Theo James, Kate Winslet

20:00 | stopklatka

Młodzieżowa wersja „Igrzysk śmierci”, ciąg dalszy „Niegodnej”: bohaterka zbiera siły, by stanąć na czele ruchu sprzeciwu wobec knowań władzy zmierzającej do rozpadu społeczeństwa przyszłości.

TVPI D3 II

06:20 Słownik polsko@polski
06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Msza święta
08:00 Tydzień (1089)
08:35 Stawka większa niż życie (10,11/18) – serial wojenny Polska 1968
10:55 Ojciec Mateusz XV (13)
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Portret kapłana (16)
13:10 Planeta Ziemia III III (4/8) – serial dok. Wlk. Bryt. 23
14:15 Dom – serial obycz.
16:00 Dziedzictwo
17:00 Telexpress
17:20 Pogoda
17:35 Żona dla Polaka (6) – reality show Polska 2024
18:40 Jaka to melodia? (5777)
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 Poradnik pozytywnego myślenia (Silver Linings Playbook) – komedia romant. USA 2012, reż. David O. Russell, wyk. Bradley Cooper (130 min)
22:35 Romans na godzinę (5 to 7) – komedia romant. USA 2014, reż. Victor Levin, wyk. Anton Yelchin (105 min)
00:20 Człowiek mafii (Heist) – film sens. USA 2015, reż. Scott Mann, wyk. Robert De Niro (105 min)

MEZZO

12:10 Festiwal Oper Barokowych w Bayreuth 2023: Daniel Behle, Concerto Köln
13:30 Intermezzo
14:00 Joyce DiDonato, Il Pomo d'Oro, Maxim Emelyanychev: Eden
15:35 Christa Ludwig – Hold w Wiedniu – muzyka klasyczna
17:05 Intermezzo
17:35 John Adams: Nixon w Chinach – opera F 2023, reż. François-René Martin, wyk. Thomas Hampson
20:30 Jewgienij Kisin na Klavier-Festival Ruhr wykonuje utwory Bacha, Mozarta, Beethovena i Chopina
22:20 Cleveland Orchestra, Marc-André Hamelin: Copland, Gershwin, Ellington
23:50 So What?! – Friedrich Gulda – film dok. Niemcy 2002

TVP2 D3 II

05:10 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7612) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7612) – mag. Polska 2026
11:20 Dzień z życia artysty (10) – mag. kulturalny
11:55 Lato z Radiem i Telewizją Polską – koncert
14:00 Familiada (3067)
14:35 Koło fortuny (1888) – teleturniej Polska 2025
15:10 Szansa na sukces. Opole 2026 (11) – show
16:15 Tak to leciało! (67)
17:15 Maxima. Droga na tron (3/6) – serial biogr. Holandia 2024, wyk. Delfina Chaves
18:15 Rodzinka.pl XVII (1) – serial kom. Polska 2025
18:55 Kocham Cię, Polsko! (5) – quiz Polska 2026

20:20 Postaw na milion (383) – teleturniej Polska 2026, program prowadzi Łukasz Nowicki
21:20 63. KFPP w Opolu (1, 2) – Polska 2026 Bogdan Olewicz, wybitny autor tekstów piosenek, świętuje jubileusz 80-ych urodzin.
23:30 Na przekór losowi (3,4/8) – serial obyczajowy Włochy/Francja/Niemcy 2024
01:40 Król (1/8) – serial krym.

PULS 2

08:25 Wojciech Cejrowski. Boso Luizjana – serial dok.
09:35 Tatuaż – komedia Francja/Włochy 1968
11:30 Człowiek orkiestra – komedia Włochy/Francja 1969, reż. Serge Korber
13:20 Sławna restauracja – komedia Francja 1966
15:00 Zakłète piórko – baśń filmowa Czechy 2020
17:00 Szkoła dla księżąt – film fantasy Czechy 2010
18:45 Błękitne światelko – film familijny Niemcy 2010
20:00 Podwodny strach – horror Australia 2025, reż. Matthew Holmes
21:55 Dzielnica strachu X (1,2,3,4,5) – serial krym.
03:00 Lombard. Życie pod zastaw V – serial obycz.

POLSAT D3 II

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (1807)
08:30 Halo tu Polsat (3029)
11:20 Shrek ma wielkie oczy – film anim. USA 2010 (35 min)
11:55 Jak wytresować smoka II – film anim. USA/Indie 2014
14:05 Rodzina na wakacjach (Johnson Family Vacation) – komedia USA 2004, reż. Christopher Erskin, wyk. Cedric The Entertainer, Vanessa Williams (135 min)
16:20 Wieżnia labiryntu (The Maze Runner) – film s.f. Wlk. Brytania/USA 2014, reż. Wes Ball, wyk. Dylan O'Brien, Kaya Scodelario, Thomas Brodie-Sangster (150 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda – wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń” (712)
19:40 Pogoda – Polska 2026

19:55 King Kong – film przyg. USA/Nowa Zelandia/Niemcy 2005, reż. Peter Jackson, wyk. Naomi Watts, Jack Black, Adrien Brody (245 min)
00:00 Wpadka (Knocked Up) – komedia romantyczna USA 2007, reż. Judd Apatow, wyk. Seth Rogen, Katherine Heigl, Paul Rudd (170 min)
02:50 Świat według Kiepskich XII (9,10/13) – serial kom. Polska 12, wyk. Andrzej Grabowski

TV4

07:00 Ewa gotuje (475)
07:30 Nieznane zdjęcia Hitlera (3/4) – serial dok.
08:30 The Americas (1/10)
09:30 Galileo
11:30 Mini Galileo
11:50 Jaś Fasola: naddziaga totalny kataklizm – komedia Wlk. Brytania/USA 1997
13:40 Doktor Doolittle II – komedia USA 2001, reż. Steve Carr, wyk. Eddie Murphy, Kristen Wilson, Kyla Pratt
15:35 Pięta fala – film s.f. USA/Wlk. Bryt. 16, reż. J. Blake-son, wyk. Chloë Grace Moretz
17:50 Uroczysko IV (19,20,21,22/52) – serial krym. Polska 25
20:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (21,22,23,24)
00:00 STOP Drogówka (355)
01:05 Polowanie na Hitlera (5,6/10) – serial dok. Polska 20

TVN D3 II

05:05 Recepta na stary dom III (11) – serial dok.
05:40 Uwaga! (8038) – mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (8/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Lublin – Pizzalover 31 (3) – reality show Polska 2025
07:45 Dzień dobry wakacje
11:30 Co za tydzień (1251)
12:15 Niezwykłe Stany Prokopa IV (3/11) – serial dok.
12:50 Ugotowani (6)
14:00 Bella i Sebastian: nowe pokolenie – film przygodowy Francja 2022 (130 min)
16:10 Akademia policyjna II – Pierwsze zadanie – komedia USA 85, reż. Jerry Paris, wyk. Steve Guttenberg (105 min)
17:55 Kuchenne rewolucje: Mysłówice – La Farina 31 (5)
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 Transformers: Zemsta Upadłych (Transformers: Revenge of the Fallen) – film s.f. USA 2009, reż. Michael Bay, wyk. Shia LaBeouf (195 min)
23:00 Ocean's Eleven: Ryzykowna gra (Ocean's Eleven) – film sens. USA 2001, reż. Steven Soderbergh (140 min)
01:20 Czarna owca – komediodramat Polska 2021, reż. Aleksander Pietrzak (120 min)

METRO D3 II

07:10 Gorączka złota XI (6/21) – serial dok. USA 2020
08:05 Klan z Alaski V (3,4/15)
10:05 The Floor (13, 14)
11:35 Pajęczyna Charlotty – film fantasy USA/Niemcy/Australia 2006, reż. Gary Winick, wyk. Julia Roberts
13:30 Diagnoza II (8,9) – serial obyczajowy Polska 2018
15:30 Kryminalni III (3,4,5) – serial krym. Polska 2005
18:50 Milionerzy (623, 624)
20:00 Yellowstone (6,7/9) – serial obycz. USA 2018, wyk. Kevin Costner, Luke Grimes
22:00 Legendy ringu – komedia USA 2013, reż. Peter Segal, wyk. Robert De Niro, Sylvester Stallone, Alan Arkin
00:10 Zbrodnie z pierwszych stron gazet V (9/12)
01:15 Szpital (44/72)

TV PULS D3 II

05:40 Taki jest świat (28)
06:05 Kobra – oddział specjalny XXII (6,7/13)
08:05 Don Matteo: Boski detektyw XIV
10:15 Kurierzy (30,31)
12:25 Złapać miłość za ogon – komedia romantyczna Kanada/USA 2022 (115 min)
14:20 Polowanie na prezydenta (Big Game) – film przyg. Finlandia/Wlk. Brytania/Niemcy/USA 2014 (95 min)
15:55 Bibliotekarz – tajemnica włóczęgi – film przyg. USA/Niemcy 2004 (125 min)
18:00 Jack Mimoun: Sekret wyspy Val Verde – komedia Francja/Belgia 2022 (120 min)

20:00 American assassin – thriller USA 2017, reż. Michael Cuesta, wyk. Dylan O'Brien (130 min)
22:10 Pięlrzym (Pilgrim) – film sens. Kanada/Wlk. Bryt./Meksyk 2000, reż. Jose Jimenez, Harley Cokeriss, wyk. Ray Liotta (120 min)
00:10 Jacht (Stowaway) – thriller USA 2022, reż. Declan Whitebloom, wyk. Ruby Rose, Frank Grillo (120 min)
02:10 Dyzur III (38)

TVN7 D3 II

05:15 Szkoła (18/25)
06:00 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie III – serial dok.
07:00 New Looney Tunes II
07:45 Alvin i wiewiórki II – film animowany USA 2009
09:35 Ukryta prawda (37,38,39,40,41/60) – serial fabularno-dok. Polska 2022
14:35 Szpital św. Anny (23,24/26) – serial obycz.
16:35 Detektywi (2/56) – serial fab.-dok. Polska 2023
17:40 Pokemon: Detektyw Pikachu (Pokémon: Detective Pikachu) – film fantasy USA/Japonia/Wlk. Brytania/Kanada 2019, reż. Rob Letterman, wyk. Justice Smith (140 min)

20:00 W morzu ognia (Fire Down Below) – film sens. USA 1997, reż. Félix Enríquez Alcalá, wyk. Steven Seagal (140 min)
22:20 Player One – film s.f. USA 2018, reż. Steven Spielberg, wyk. Tye Sheridan (165 min)
01:05 Gniew oceanu (The Perfect Storm) – film sens. USA 2000, reż. Wolfgang Petersen, wyk. George Clooney, Diane Lane (155 min)

STOPKLATKA

- 08:55 Komisarz Rex IV** (3/13) - serial sensacyjny
- 10:00 Hudson i Rex VIII** (7,8,4/14) - serial krym.
- 13:00 Robin z Sherwood** (3/6) - serial fantasy
- 14:25 K9: Łowcy skarbów** [K-9 Adventures: Legend of the Lost Gold] - film przyg. USA 2014, reż. Stephen Shimek (115 min)
- 16:20 Czarny rycerz** [Black Knight] - komedia USA 2001, reż. Gil Junger (120 min)
- 18:20 Titanic II** - film przyg. USA 2010, reż. Shane Van Dyke (100 min)
- 20:00 Zbuntowana** [Insurgent] - film sens. USA/Kanada 2015, reż. Robert Schwentke, wyk. Shailene Woodley, Theo James (135 min)
- 22:15 Najlepsi z najlepszych** - film sens. USA 1989, reż. Hark Tsui, Robert Radler, wyk. Eric Roberts, Phillip Rhee (115 min)
- 00:10 Psy** - film akcji [****] Polska 1992, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Marek Kondrat (155 min)

KINO POLSKA

- 07:30 Miś Kudłatek** (8)
- 07:40 Bolek i Lolek** (7/13)
- 07:50 Prawo i pięść** - film psychologiczny. Polska 1964, reż. Jerzy Hoffman, Edward Skórzewski, wyk. Gustaw Holoubek
- 09:50 Janosik** - film przyg. Polska 1974, reż. Jerzy Passendorfer, wyk. Marek Perepeczko, Ewa Lemańska, Bogusz Bilewski, Witold Pyrkosz
- 12:45 C.K. dezerterzy** (1, 2) - film przygodowo-wojenny Polska/Węgry 1986, reż. Janusz Majewski, wyk. Marek Kondrat, Zoltán Bezerédi, Wiktor Zborowski, Jacek Sas-Uhrynowski
- 16:20 Noce i dnie** (1, 2) - dramat obyczajowy Polska 1975, reż. Jerzy Antczak, wyk. Jerzy Bińczycki, Emir Buczaccki, Władysław Hańcza
- 20:00 Anna German.** Tajemnica białego anioła - serial biograficzny Ukraina/PL/Chorw. 2012, wyk. Joanna Moro, Marija Porosyzyna, Marat Basharov, Yekaterina Vasilyeva
- 22:25 Wymyk** - film sens. Polska 2011, reż. Greg Zgliński, wyk. Robert Więckiewicz, Łukasz Simlat, Gabriela Muskata, Tomasz Schuchardt
- 00:00 Ekstradycja III** (5,6) - serial sens. Polska 1998, wyk. Marek Kondrat, Janusz Gajos

ALE KINO+

- 10:20 Indiana Jones. Ikona popkultury** - film dokumentalny Francja 2023
- 11:35 The Office PL III** (10,11,12) - serial kom.
- 13:30 Czterej muskietierowie** [The Four Musketeers] - film przyg. Wlk. Brytania/USA/Panama/Hiszpania 1974 (130 min)
- 15:40 Karen Pirie** (2/3) - serial krym. Wlk. Brytania 2022, wyk. Lauren Lyle
- 17:30 Rebeliant** [Free State of Jones] - film sens. USA 2016, reż. Gary Ross, wyk. Matthew McConaughey (160 min)
- 20:10 Niezwykłe miejsce na śmierć** (2/4) - serial krym. Nowa Zelandia/Niemcy 2025
- 22:05 Gorący temat** [Bombshell] - film biograficzny USA 2019, reż. Jay Roach, wyk. Charlize Theron, Nicole Kidman, Margot Robbie (135 min)
- 00:20 Niesłusznie oskarżona** [The Trials of Cate McCall] - dramat obycz. USA 2013, reż. Karen Moncrieff, wyk. Kate Beckinsale (120 min)

POLSAT FILM

- 09:50 Jeźdźcy smoków:** Na końcu świata (11,13,1,2/13)
- 11:45 Krudowye 2:** Nowa era - film animowany USA 2020
- 13:45 Szalone wakacje** na kółkach - komedia Wlk. Brytania/Niemcy/USA 2006
- 15:45 Jumanji:** Następny poziom - film przyg. USA 2019
- 18:25 Van Helsing** - horror USA/Czechy/Rumunia 2004
- 21:00 Predator** - film s.f. USA/Meksyk 1987
- 23:10 W jak morderstwo** - kom. krym. Polska 2021
- 01:30 Ślad** (34/48) - serial krym.

KINO TV

- 08:20 Stawka większa niż życie** (17) - serial wojenny
- 10:55 Panna Fisher i Krypta** - film krym. Australia 2020
- 13:00 Quigley** na antypodach - western USA/Australia 1990
- 15:35 Fenomen** - film obycz. USA 1996, reż. Jon Turteltaub
- 18:00 Wciąż ją kocham** - melodramat USA 2010
- 20:00 Iluzja** - thriller USA/Francja 2013
- 22:35 Urowadzona II** - film sensacyjny Francja 2012
- 00:40 Obóz integracyjny** - komedia USA/Wielka Brytania/Puerto Rico 2013

TVP KULTURA

- 09:00 Przysiął nad Biblią** (19) - program religijny
- 09:20 Mariawici we Francji** - film dok. Polska 2026
- 09:55 Podróż z Agatą** Christie i Sir Davidem Suchetem (2/5) - serial dok. Wlk. Brytania 2025
- 10:55 Światowy Kongres Tłumaczy Literatury Polskiej 2026**
- 11:30 Kosmos 1999** (12/24)
- 12:35 Opole – koncertowe wspomnienia** (13) - koncert Polska 2020
- 12:50 Opole na bis** (3)
- 13:45 Na ostrzu szpady** [Le bossu] - film przyg. Francja/Włochy/Niemcy 1997 (140 min)
- 16:05 Noce i dnie** (5) - serial obycz. Polska 1978
- 17:15 Studio Kultura** (668)
- 18:05 Zbigniew Wodecki i jego goście** - koncert
- 20:00 Lucie Aubrac** - dramat wojenny Francja 1997, reż. Claude Berri, wyk. Carole Bouquet (130 min)
- 22:10 Kulturalni** (26)
- 23:05 Kennedy, Sinatra i mafia** - serial dok.
- 00:05 Kucharz na krąwędzi** - film krótkom. Islandia 2022 (15 min)

WARNER TV

- 10:45 Pan Niania** - komedia USA 1993, reż. Michael Gottlieb, wyk. Hulk Hogan
- 12:15 Superman II** - film s.f. USA/Wlk. Bryt./Kanada 1980
- 14:55 Rodzinne rewolucje** - komedia romant. USA 2014
- 17:10 Invictus:** Niepokonany - dramat hist. USA 2009
- 19:50 Dziewczyna na pożegnanie** - komedia romantyczna USA 1977, reż. Herbert Ross
- 22:00 Yellowstone II** (9,10/10) - serial obycz. USA 2019
- 23:50 Doczekać zmroku** - film sens. USA 1967

PARAMOUNT

- 10:30 SpongeBob Kanciastoporty** - film anim. USA/Australia/Korea Południowa 2004
- 12:10 Szybki jak błyskawica** - film sens. USA 1990
- 14:35 Terminal** - komedia romantyczna USA 2004
- 17:25 Mission: Impossible III** - film sens. USA 2006
- 20:00 Mission: Impossible – Ghost Protocol** - film sens. USA 2011, reż. Brad Bird
- 22:55 Dredd** - film s.f. Wlk. Brytania/RPA/Indie 2012, reż. Pete Travis, wyk. Karl Urban
- 00:45 Suburra** - dramat krym. Włochy/Francja 2015

HBO

- 08:50 Piotruś Pan** - film [**] przyg. Wlk. Brytania/USA/Australia/Nowa Zelandia 2003 (110 min)
- 10:40 Bez hitu** - komedia [***] Niemcy 2025 (115 min)
- 12:35 Nierozłączni** - film [**] anim. Belgia/F/Hiszpania 2023, reż. Jérémie Degruson (85 min)
- 14:00 Serdecznie zapraszamy** - komedia romant. USA 2023, reż. Nicholas Stoller (105 min)
- 15:45 Blade Runner 2049** [****] - thriller USA/Kanada/Hiszpania 17, reż. Denis Villeneuve (160 min)
- 18:25 Karate Kid: Legendy** [***] - komedia USA/Kanada 2025, reż. Jonathan Entwistle (95 min)
- 20:00 Mumia: Film Lee** [**] Cronina - horror USA/Irlandia 2026, reż. Lee Cronin (135 min)
- 22:15 Nocna suka** - czarna komedia USA 2024, reż. Marielle Heller, wyk. Amy Adams (100 min)
- 23:55 Until Dawn** - horror [**] USA/Węgry 25 (100 min)
- 01:35 Schowek 234** [**] - thriller USA 2024, reż. Andy Tennant (85 min)

CINEMAX

- 11:30 Kod da Vinci** - thriller USA/Malta/F/Wlk. Bryt. 2006
- 13:55 Hamlet** - dramat obyczajowy Wlk. Brytania 2024
- 15:55 Faceci w czerni** - komedia sensacyjna USA 1997
- 17:30 Transformers: Zemsta Upadłych** - film s.f. USA 2009
- 20:00 Dunkierka** - dramat wojenny Wlk. Bryt./USA/F/Holandia 2017, reż. Christopher Nolan, wyk. Fionn Whitehead
- 21:45 Patriot** - dramat historyczny USA/Niemcy 2000
- 00:25 Fargo III** (7,8/10) - serial kryminalny USA 2017

ROMANCE TV

- 08:25 Górski lekarz** (1/8)
- 09:20 Doktor z alpejskiej wioski** (1/8) - serial obycz.
- 10:20 Górski lekarz** (2,2/8)
- 12:15 Katie Fforde: Rodzinne wakacje** - film obycz. Niemcy 2018, reż. Frauke Thielecke
- 14:05 Zabójcze tropiki** (1,2/8) - serial krym. Francja 2019
- 16:15 Jeśli to mit** - film obyczajowy Niemcy 2016
- 18:05 Dr Nice** (2,3,4/4) - serial kom. Niemcy 2024
- 23:50 Rejs ku szczęściu** - serial obycz. Niemcy 2007
- 01:40 Dr Nice: Złamane serca** (3/4) - serial kom. Niemcy 24

CANAL+ PREMIUM

- 09:10 Kopnięci w czasie** [**] - komedia Francja/Belgia 2025 (100 min)
- 10:50 Łapu-Capu Extra**
- 11:20 Listy do Julii** - komedia [***] romantyczna USA 2010, reż. Gary Winick (105 min)
- 13:05 Niania w Nowym Jorku** [***] - komedia romantyczna USA 2007 (100 min)
- 14:45 Thelma** - komedia [****] USA/Szwajcaria 24, reż. Josh Margolin (95 min)
- 16:20 Saga »Zmierzc«** [**] - Zaćmienie - film fantasy USA 2010, reż. David Slade, wyk. Kristen Stewart (120 min)
- 18:20 Kiedy nadchodzi jesień** - dramat obycz. Francja 2024, reż. François Ozon (100 min)
- 20:00 Ballerina. Z uniwersum Johna Wicka** - film sens. USA/Węgry 2025, reż. Len Wiseman, wyk. Ana de Armas (120 min)
- 22:00 Dirty Dancing** - film [***] muzyczny USA 1987, reż. Emile Ardolino, wyk. Patrick Swayze (100 min)
- 23:40 Kill Bill II** - film sens. [****] USA 2004, reż. Quentin Tarantino, wyk. Uma Thurman (135 min)

TVN FABUŁA

- 10:40 Bociany** - film anim. USA/Kanada 2016
- 12:35 Przygoda na Alasce** - film przyg. USA 1996
- 14:50 Walentynki** - komedia USA 2010, reż. Garry Marshall
- 17:35 Ocean's Twelve:** Dogrywka - komedia krym. USA 2004
- 20:00 G.I. Joe: Odwet** - film sensacyjny USA 2013
- 22:20 Dziewczyna w czerwonej pelerynie** - horror USA/Kanada 2011
- 00:30 25 lat niewinności.** Sprawa Tomka Komendy - dramat obycz. Polska 2020

AMC

- 08:55 Ad Astra** - film s.f. USA/Chiny/Brazylia 2019
- 11:25 Legenda Zorro** - film przygodowy USA 2005
- 14:20 Mistrz Wing Chun** - Ip Man (Ip Man II) - film akcji Hongkong/Chiny 2010
- 16:40 Powrót na błękitną lagunę** - film przyg. USA 1991
- 18:50 Transformers III** - film s.f. USA 2011, reż. Michael Bay, wyk. Shia LaBeouf
- 22:00 Miasto śmierci** - thriller Meksyk/USA 2006
- 00:15 Miasto kłamstw** - dramat krym. Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Brad Furman

AXN

08:20 Zabójca broń III (14,15/15) – serial krym.
10:15 MacGyver II (21,22,23, 1,2/23) – serial akcji USA 2018
15:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (7,8,9,10,11/22) – serial krym. USA 2010
20:00 Men in Black: International – film s.f. USA/Chiny 19, reż. F. Gary Gray, wyk. Chris Hemsworth, Tessa Thompson
22:25 Snajper II – film sensacyjny USA/Węgry 2002
00:05 Snajper III – film sens. USA 2004, reż. P.J. Pesce

EPIC DRAMA

08:35 Lekarze na start – serial obyczajowy Polska 2017
09:20 Poirot V (4,5,6,7,8/8) – serial krym. Wlk. Bryt. 1993
14:55 Zatrącenie w miłości – serial obycz. Turcja 2023
19:55 Zagadki kryminalne nowej paniny Fisher (2/4) – serial krym. Australia 2019
21:00 Morderstwo w małym mieście: Podejrzany (1/8) – serial krym. USA/Kanada 24
22:20 Marlow: Klub zbrodni (1/4) – serial krym. Wlk. Bryt. 2023, wyk. Samantha Bond
23:20 Zatrącenie w miłości – serial obycz. Turcja 2023

TVN STYLE

07:45 Dzień dobry wakacje
11:30 Kuchenne rewolucje (3)
12:30 Babski biznes (6/8)
13:30 Jestem z Polski XVI (21,20,22/40) – serial dok.
16:35 Bitwa o gości (10)
17:35 Do zobaczenia (9/10)
18:10 Ugotowani (10)
19:10 Kuchenne rewolucje (8, 9) – reality show Polska 24
21:05 Kate. Narodziny Księżnej (1) – serial dok.
22:10 Jestem z Polski studencki (3)
23:10 Cały jej świat (10/12)
00:10 Kobieta na krańcu świata XVI: Urugwaj (3/8)

TVN TURBO

09:05 Raport końcowy (826)
09:30 Jeździć, obserwować VII
10:15 Z drugiej ręki (5, 7)
11:45 Naprawy nie do naprawy
12:30 Wojny samochodowe
14:30 Zawodowi handlarze (9)
15:15 Ciężarówką przez Chile
16:15 Moto kombait (3, 4)
17:45 Raport końcowy (826)
18:10 Ciężarówką przez Stany II (1,2,3,4/10)
21:10 Wojny samochodowe (8)
22:10 Z drugiej ręki (5)
22:55 Naprawy nie do naprawy
23:40 Ciężarówką przez Chile
00:40 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (3) – mag.

BBC FIRST

09:50 Sanditon (1,2/8)
12:00 Duchy (4,5,6/6)
14:00 Morderstwa w Midsomer XXV (2/4)
15:50 Tajemnice Brokenwood XII – serial krym.
17:50 Z pamiętnika położnej X (1/7) – serial obycz.
18:55 Detektyw z Chelsea
19:55 Śmierć pod palmami (8/8) – serial krym.
21:00 Tajemnice Brokenwood
22:55 Annika (3/6)
00:00 Na niebieskich świątach III (5,6/6) – serial krym.

FX

11:25 CSI: Kryminalne zagadki Miami (12,13/24) – serial krym.
13:15 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (1,2/18)
15:05 Z Archiwum X II (22,23/25) – serial s.f.
15:05 Z Archiwum X II (23,24/25) – serial s.f.
16:55 2012 – film katas. USA 2009, reż. Roland Emmerich
20:15 Londyn w ogniu – film sens. USA/Wlk. Bryt./Bułgaria 2016, reż. Babak Najafi
22:20 Air Force One – film sens. USA/Niemcy 1997
00:50 Uciec, ale dokąd? – film sensacyjny USA 1993

HGV

09:00 Nowa Maja w ogrodzie (25, 26, 15, 16) – magazyn
11:05 Polowanie na ogród II (1)
12:40 Letnia chata na lata III
14:35 Będzie pięknie (1/8)
15:35 Zgłosz remont (5)
16:35 Weekendowa metamorfoza (8) – reality show
17:35 Kamera, akcja, wpadka!
19:15 Kolekcjonerski obłęd wart miliony – serial dok.
20:20 House Hunters (8, 1) – reality show Polska 2019
21:25 Dorota inspiruje (5, 6)
23:20 Najgorętsze nieruchomości pod słońcem – serial dok.

BBC LIFESTYLE

08:50 Najbardziej luksusowe wakacje świata (3/3)
09:55 Psijacie w potrzebie
10:55 Mistrzowie ceramiki (7, 8, 9) – teleturniej muzyczny
14:00 Wielkie australijskie wypieki III (9,10/10) – serial dok.
16:35 Winnice Australii i Gary Barlow (4) – serial dok.
18:40 Najpiękniej ukryte hotele II (5/6) – serial dok.
19:40 Mistrzowie szycia (7, 8) – program rozrywkowy
22:00 Niebezpieczny seks (1/3) – serial dok. Wlk. Bryt. 16
00:10 Wstydlive choroby: otyłość II – serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:30 Teoria wielkiego podrywu VII (5,6,7,8,9,10,11, 12,13,14/24) – serial kom.
12:40 Teoria wielkiego podrywu VII (15,16/24) – serial kom.
13:30 Przyjaciele VII (7,8,9,10, 11,12,13/24) – serial kom.
17:00 Duchy (3,4/18)
17:55 Rodzina Addamsów – czarna komedia USA 1991
20:00 Rodzina Addamsów II – komedia USA 1993
22:00 The Office PL III (11,12/12) – serial kom.
23:05 Comedy Club (9, 10)

TVP SERIALE

06:10 Czerdziestolatek (3,4,5)
09:35 U Pana Boga w ogrodzie (8) – serial kom. Polska 2008
11:25 Cztorej pancerni i pies (3,4) – serial wojenny Polska 66
13:35 Ojciec Mateusz 30 (2,3)
15:35 Komisarz Alex XXIV (12) – serial krym. Polska 2025
16:30 Ranczo IX (1) – serial komediowy Polska 2015
17:30 Cztorej pancerni i pies (5,6/8) – serial wojenny Polska 1966, wyk. Roman Wilhelmi
19:40 Ojciec Mateusz 30 (4,5,6) – serial krym. Polska 23
22:35 Ranczo IX – serial kom.
00:25 Rodzinka.pl XVII (9,10)

CANAL+ KUCHNIA

16:35 Ekoporady z Julią Oleś II
16:36 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (2)
16:50 Z pola na stół (6)
17:15 U sąsiadów w kuchni XVI
18:25 Podróże piekarza z Hebrydów (1) – mag. kulinarny
19:20 Jakubiak rozgrzywa Vietnam (2) – mag. kulinarny
19:45 Dzień dobry, obiad (5, 6)
20:40 m jak mięso (3, 4) – mag.
21:30 Wszystkie smaki fermentacji (5) – serial dok.
22:05 Podróż przez smaki Chin II (2) – serial dok.
23:00 Anthony Bourdain VIII

CANAL+ DOMO

11:20 Monty Don – brytyjskie ogrody (4/5) – serial dok.
12:30 Ucieczka na wieś XXIV
14:10 Wielkie projekty
15:15 Luksusowa ucieczka
16:15 Adres: rezydencje marzeń (6) – reality show
17:15 Bitwa o wnętrza (2)
18:10 Tomasz Pagowski. Remont u ciebie (9)
18:35 Daleko od miasta XIV
19:00 Ucieczka na wieś XXII
21:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę – serial dok.
22:50 Cudotwórcy (3, 4)
00:35 Kupiliśmy sobie zamek – damy radę (2) – reality show

PLANETE+

14:40 Genialne rośliny
15:50 Premiera: W królestwie sekwoi – film dok. USA 2024
17:00 Najbardziej punktualny pociąg świata. Japońskie linie shinkansen (2/2) – serial dok.
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (76,77)
18:40 Mam zamek II (8,9)
19:45 Wszystkie twarze Javiera Bardema – film dok.
20:55 Ostatnie słowa Charlotty Masaryk – film dok.
22:20 Sekta – serial dok.
23:10 Syndrom hawański. Kto pierze umysły Amerykanów?

DISCOVERY CHANNEL

12:00 Przygody truckerki
13:00 Ciężarówką przez Afrykę – serial dok.
14:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V (4)
16:00 Specjalistki II
17:00 Nic do ukrycia (10)
18:00 Celnicy na straży Szwecji IV (8/14) – serial dok.
19:00 Celnicy na straży Niemiec – real tv Niemcy 2025
20:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V (4)
22:00 W oku cyklonu: Łowcy burz (3) – serial dok. USA 2026
23:00 Celnicy na straży Niemiec – real tv Niemcy 2025

TVP HISTORIA

10:45 Wszystkie kolory świata
11:50 Góry Europy
12:50 Flesz historii (769)
13:20 O jeden most za daleko
16:15 Starożytne mocarstwa
17:10 Ex libris (608) – mag.
17:35 Blisko, coraz bliżej (3)
19:00 Nieznana wojna na Północy (2/6) – serial dok.
20:05 II wojna światowa w kolorze (2/10) – serial dok.
21:10 Danton – dramat historyczny Francja/Polska 1983
23:35 Wichry Kołomy – film biogr. Belgia/Niemcy/Polska 2009, reż. Marleen Gorris

HISTORY

13:00 Niewyjaśnione tajemnice świata V (3/18)
14:00 Piąta z historii (6)
14:25 David Duchovny: archiwum tajemnic II
15:20 Starożytni kosmici XVII
16:10 Tajemnice starożytności: śmierć (5/6) – serial dok.
17:10 Jak Hitler przeżył wojnę (4,5,6/6) – serial dok.
20:00 Starożytni kosmici XIII (4/11) – serial dok. USA 2021
21:00 David Duchovny: archiwum tajemnic II (1/17)
22:00 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II – serial dok.
23:00 Starożytni kosmici XVII

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Inżynieria po katastrofie (5/6) – serial dok.
15:00 Imperium Mongołów
16:00 Premiera: Starożytne konstrukcje (2) – serial dok.
16:55 Wojna szpiegów
18:00 Gufag – system śmierci
19:10 UFO: przełomowe śledztwa II (4/6) – serial dok.
20:05 CIA: tajemnice i szpiegzy (2/8) – serial dok.
21:00 Największe katastrofy budowlane II (2/12)
22:00 Katastrofa w przestworzach XXI (10,9,10,2/10)

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VI (46)
09:00 Działkowcy
11:00 Z klimatem i z pasją (8)
11:30 Wojny magazynowe VI (18,19,20/29) – serial dok.
14:00 Gwiazdy lombardu XXV
15:00 Nic do ukrycia (10)
17:00 Rolnicy. Podlasie VIII (25,26,27,28) – serial dok.
21:00 Najpiękniejsze domy na wsi (2) – serial dok.
22:00 Życie na marginesie. W romskich obozowiskach – film dok. Francja 2024
23:00 Pogromcy mafii (4)
00:00 Największe śledztwa CBSP – serial dok. Polska 2024

BBC EARTH

12:10 W okowach mrozu III
13:10 Indie z Alexandrem Armstrongiem (2/3)
14:00 Pustynia Gobi z Nickiem Knowlesem (1,2/3)
16:00 Zdrowa zmiana II (11,12)
17:15 David Attenborough i cuda natury IV (1/6)
17:50 W okowach mrozu III
18:50 Mroźna planeta II II (1/6)
21:00 David Attenborough: początek wielkiej przygody
22:05 W okowach mrozu II
23:05 Ben Fogle w Detroit (1) – film dok. Wlk. Brytania 2022
00:30 Zdrowa zmiana II (11,12)

POLSAT VIASAT HISTORY

06:10 Zakazana historia VII (4) – serial dok. Wlk. Bryt. 2022
06:55 1776: niepodległość USA (1,2,3,4/6) – serial dok.
10:45 Historia sprawiedliwości (3,4) – serial dok. Kanada 25
15:25 Najważniejsze wydarzenia II wojny światowej w kolorze (6,7,8,9,10/10) – serial dok.
21:00 Wielkie konflikty: powstania i upadki cywilizacji – serial dok. Australia/Wlk. Brytania/USA 2025
23:15 Czarni faraonowie – film dok. Wlk. Brytania 2023
00:20 Świta Hitlera (2,3,4,5,6/6) – serial dok.

Od A do Z

7 UCZUĆ ★★★

komediodramat, Polska 2018, reż. Marek Koterski, wyk. Michał Koterski, Marcin Dorociński, Katarzyna Figura

22:30 | kino polska

Marek Koterski jeszcze raz o Adasiu Miauczyńskim – ironiczne, aczkolwiek niepozabawione nostalgii, spojrzenie na lata 60. XX wieku: czas dojrzewania i kształtowania postaw. Plus Michał Koterski jako Adaś.

BARRY SEAL: KRÓL PRZEMYTU ★★★

film sens., USA 2017, reż. Doug Liman, wyk. Tom Cruise, Domhnall Gleeson, Sarah Wright

22:50 | polsat

Oparta na faktach historia pilota, który działając na zlecenie CIA, w latach 80. XX wieku uczestniczył w przemyśle narkotyków, z którego finansowano antykomunistyczne siły w Nikaragui. Plus Tom Cruise.

KSIĘGOWY II ★★★

film sens., USA 2025, reż. Gavin O'Connor, wyk. Ben Affleck, Jon Bernthal, J.K. Simmons

21:45 | hbo

Ben Affleck wraca do roli mafijnego księgowego o genialnym umyśle, który tym razem współpracując z agentką skarbowki nagina prawo i zasady w poszukiwaniu mordercy swego dawnego szefa i jego mocodawców.

KUKUŁKA ★★

horror, Niemcy/USA 2024, reż. Tilman Singer, wyk. Hunter Schafer, Jan Bluthardt, Marton Csokas

23:55 | canal+ premium

Po śmierci matki nastolatka wraz z ojcem, jego nową żoną i jej niemą córką przenoszą się do Niemiec, gdzie ojciec modernizuje hotel. Atmosfera gęstnieje, gdy w okolicy pojawia się tajemnicza kobieta.

MNIEJSZE ZŁO ★★

dramat obycz., Polska 2009, reż. Janusz Morgenstern, wyk. Lesław Żurek, Anna Romantowska, Janusz Gajos

20:00 | kino polska

Czytając „Cały czas” Janusza Andermana: młody poeta wpływa na fali solidarnościowego zrywu 1980 roku, ale nie waha się sięgać po cudze teksty, by zachować zdobytą wówczas pozycję. Gorzkie.

„Deszcze nad klubem Babel”

20:00 | cinemax

★★★

Punkowa, nie stroniąca od perwersji, wersja „Piekle” Dantego. Grupa wyrzutków oczekuje w barze Babel, w istocie w czyścisku, na spotkanie ze Śmiercią – w nadziei, że znów uda się ją oszukać.

FOT.

FILMS

KOMEDIA

KOLUMBIA/USA/HISZPANIA 2025, REŻ. GALA DEL SOL, WYK. JHON NARVÁEZ, SOFIA BUENAVENTURA, JOHN ALEX CASTILLO

NINJA: CIEŃ ŁZY ★★★

film sens., Tajlandia/USA 2013, reż. Isaac Florentine, wyk. Scott Adkins, Kane Kosugi, Mika Hijii

20:00 | stopklatka

Amerykański mistrz ninjutsu ściga przez pół Azji narkotykowego bossa, odpowiedzialnego za śmierć jego ciężarnej żony. Egzotyczna rutyna na wysokim poziomie.

NITRAM ★★★★★

thriller, Australia 2021, reż. Justin Kurzel, wyk. Caleb Landry Jones, Essie Davis, Judy Davis

21:40 | tvp kultura

Fabularyzowana opowieść o sprawcy największej w historii Australii strzelaniny w miejscu publicznym, znanej jako Masakra w Port Arthur na Tasmanii (kwiecień 1996), która doprowadziła do śmierci 35 osób.

OCALONA ★★

film sens., USA/Wlk. Brytania 2015, reż. James McTeigue, wyk. Milla Jovovich, Pierce Brosnan, Dylan McDermott

20:10 | ale kino+ hd

Agentka federalna usiłuje w Londynie zapobiec atakowi terrorystów na Nowy Jork, więc jej przeciwnicy usiłują zrobić ją w zbrodnię, której nie popełniła. Plus jak zawsze niebezpieczna Milla Jovovich.

PODŁY, OKRUTNY, ZŁY ★★★

film biograficzny, USA 2019, reż. Joe Berlinger, wyk. Lily Collins, Zac Efron, Angela Sarafyan

22:00 | stopklatka

Zac Efron jako głośny seryjny morderca Ted Bundy, obser-

wowany przez swoją długoletnią partnerkę Liz Kendall, która do końca nie potrafiła uwierzyć w jego odpowiedzialność za popełniane zbrodnie.

POLOWANIE ★★

film sens., USA 2025, reż. Raja Collins, wyk. Mel Gibson, Shelley Hennig, Sofia Hublitz

20:00 | canal+ premium

Mel Gibson jako mistrz survivalu, który wraz z córką ratuje z rzeki raną kobietę, by wkrótce dowiedzieć się, że jest ścigana przez psychotycznego gangstera i jego ludzi. Rutyna aż piszczy.

PORADNIK POZYTYWNEGO MYŚLENIA ★★★★★

komedie romantyczna, USA 2012, reż. David O. Russell, wyk. Bradley Cooper, Jennifer Lawrence, Robert De Niro

23:45 | tvp 1

Ożywcze kino niezależne z Oscarem dla Jennifer Lawrence: cyklofrenik po wyjściu ze szpitala liczy na odzyskanie żony, a pomóc ma mu w tym inna kobieta. O ile on pomoże jej w rozwiązaniu problemów.

STAŻYŚCI ★★★

komedie, USA 2013, reż. Shawn Levy, wyk. Vince Vaughn, Owen Wilson, Rose Byrne

23:00 | tvn 7

Dwóch czterdziestolatków niepotrzebnych bankrutującej firmie szuka pracy i trafia na staż do Google'a. Korporacja, która zawiadnęła umysłami milionów ludzi od środka: bezcenne.

SZYBCY I WŚCIEKLI VII ★★★

film przyg., USA/Chiny/Japonia/Kanada/Arabia Saudyjska 2015, reż. James Wan, wyk. Vin Diesel, Paul Walker, Jason Statham

19:55 | polsat

Ekipa zuchwałych złodziei i zarazem kierowców wyścigowych rozbijwszy gang handlarzy bronią może cieszyć się amnestią, ale najpierw trzeba uniknąć zemsty bandytów. Plus pożegnania z Paulem Walkerem.

TAMTE DNI, TAMTE NOCE ★★★★★

dramat, Włochy/Francja/USA/Brazylia 2017, reż. Luca Guadagnino, wyk. Armie Hammer, Timothée Chalamet, Michael Stuhlbarg

21:50 | cinemax

James Ivory przypomina o sobie, pisząc oscarowy scenariusz według powieści André Acimaina. Wrażliwy siedemnastolatek wobec pierwszej miłości – do odwiedzającego dom jego rodziców młodego mężczyzny.

U PANA BOGA ZA PIECEM ★★★★★

komedie, Polska 1998, reż. Jacek Bromski, wyk. Irina Łaczińska, Jan Wierczkowski, Krzysztof Dzierma

22:55 | tvp 2

Obca wśród (samy) swoich: młoda Rosjanka między mieszkańcami białostockiej wsi – od nieufności otoczenia do prawdziwej miłości. Rewelacja gdyńskiego festiwalu z deszczem nadgród!

TVPI D3 II

08:00 Serwis Info, pogoda
08:10 Pogoda Info
08:20 Janosik (10/13)
09:15 Ranczo VII (2/13)
10:10 Komisarz Alex VII (10)
11:05 Ojciec Mateusz XVI (1)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Rok w ogrodzie extra
12:55 Planeta Ziemia III III (4/8) - serial dokumentalny
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info, pogoda
15:10 Pogoda Info
15:25 Gra słów. Krzyżówka (1065) - teleturniej
16:00 Dziedzictwo
17:00 Telexpress
17:25 Jaka to melodia? (5713)
18:05 Reporterzy (567)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 Prokurator (10/10) - serial krym. Polska 15, wyk. Jacek Koman
21:25 Wielki test (133) - quiz Polska 2026
22:40 Wszystkie role Stanisława Barei - film dok. Polska 2021
23:45 Poradnik pozy-
tywnego myślenia
- komedia romantycz-
na USA 2012 (130 min)
01:55 Kołty siedmiu wspa-
niałych - western
USA 1968, reż. Paul
Wendkos (110 min)

MEZZO

13:30 Dmitri Shostakovich:
Nos - opera Belgia 2023
15:20 Intermezzo
15:45 Orchestre National
du Capitole z Tuluzi,
Tarmo Peltokoski: Mahler
17:00 Young Euro Classic
2025: Joven Orquesta Nacional
de España - muzyka klasyczna
19:00 Pierre Boulez,
Filharmonicy Wiedeńscy:
Bruckner, Symfonia nr 8
20:30 Dawid Ojstrach, artysta
z ludu? - portret, F/Niemcy 96
21:45 Kristóf Baráti wykonuje
utwory Bartoka na skrzypce
i orkiestrę - muzyka klasyczna
23:15 Ana Morales:
„Peculiar” na Festiwalu
flamenco w Nîmes - taniec
00:40 Orkiestra Szwajcarii
Romańskiej pod batutą
Daniele Gattięgo

TVP2 D3 II

05:30 M jak miłość
06:25 Rodzina (nie od) święta
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie
- pobudka (7613) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
(7613) - mag. Polska 2026
11:25 Okrasa tamie przepisy
(265) - mag. kulinarny
12:00 Wyższa Szkoła Jazdy (6)
12:35 Koło fortuny (1888)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1011)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa - pałac
tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (1889)
16:35 Familiada (3068)
17:20 Panna młoda - serial
obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1012)
18:50 Jeden z dziesięciu (19)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 Omnibus - szybcy
i mądrzy (19, 19) - tele-
turniej Polska 2026
20:55 Postaw na milion
(324) - teleturniej
21:50 Na sygnale - serial
obycz. Polska 2026
22:55 U Pana Boga za
piecem - komedia
Polska 1998, reż. Jacek
Bromski, wyk. Irina
Łącznina, Jan Wierzo-
kowski (110 min)
00:45 Karol, władca Hi-
szpanii - serial kostiu-
mowy Hiszpania 2015

PULS 2

06:20 Seriale animowane
09:45 Bing (11, 12/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały - wielki
rycerz (51, 52/52) - serial anim.
12:00 Psi patrol VIII (23/26)
12:35 Marta mówi!
13:00 Smerfy
14:00 Monster High (16/26)
15:00 Miraculous II (4, 10/26)
16:00 Fineasy i Ferb II
17:00 Smerfy
18:00 Pingwiny
z Madagaskaru II (33, 34/39)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod
zastaw XVIII (9) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X
(5, 6) - serial krym. Polska 2025
23:00 Wstydlive choroby VII
- serial dok. Wlk. Brytania 2013
01:00 Dzielnica strachu X (1)

POLSAT D3 II

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:30 Malinowski
i Partnerzy VII (17, 18/60)
- serial fabularno-dok.
09:30 Trudne sprawy XXVI
(28, 29/40) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XV (54, 55/60)
- serial fab.-dok. Polska 2023
13:40 Dlaczego ja? 32 (49, 50)
- serial fab.-dok. Polska 2025
15:50 Wydarzenia
16:25 Interwencja (5937)
- mag. reporterów Polska 26
16:40 Gliniarze XVIII (49, 50)
- serial fabularno-dok. Polska
2024, wyk. Arkadiusz Krygier,
Tomasz Skrzyński, Ewelina
Ruckgaber, Piotr Mróz
18:50 Wydarzenia, sport,
pogoda - wiadomości
19:18 Gość „Wydarzeń” (713)
19:40 Pogoda - Polska 2026

19:55 Szybcy i wściekli
*** VII (Furious 7) - film
przryg. USA/Chiny/
Japonia/Kanada/Arabia
Saudyjska 2015,
reż. James Wan, wyk.
Vin Diesel (175 min)
22:50 Barry Seal: Król
przemytu - film
sensacyjny USA 2017,
reż. Doug Liman, wyk.
Tom Cruise (155 min)
01:25 Kapitan Phillips - dra-
mat obycz. USA 13, reż.
Paul Greengrass, wyk.
Tom Hanks (195 min)

TV4

08:55 Policjantki i policjan-
ci X (18, 19/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII
(57, 58) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (22, 23)
13:55 Trudne sprawy XV
(10, 11, 12) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjan-
ci XXIV (30/65) - serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da
więcej (518) - reality show
19:00 Policjantki i policjan-
ci XXIV (31/65) - serial obycz.
20:00 Uroczysko IV (49, 50/52)
- serial krym. Polska 2025
21:00 Sprawiedliwi. Trój-
miasto III (25) - serial krym.
22:00 Sprawiedliwi - wy-
dział kryminalny XX (25)
23:05 Gniew Caina - film
sens. USA 2010, reż. Ryan
Combs, wyk. Ving Rhames
00:50 Love Island IV

TVN D3 II

05:40 Uwaga! (7733) - mag.
reporterów Polska 2025
05:55 Ukryta prawda (9/60)
06:50 Kuchenne rewolucje:
Wójtowo - bistro „Mateczka”
30 (10) - reality show
07:45 Dzień dobry wakacje
11:20 Doradca smaku (26)
- mag. kulinarny Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje:
Mysłowice - La Farina 31 (5)
- reality show Polska 2025
12:35 Ukryta prawda
(16, 17, 38/60) - serial fab.-dok.
15:45 Detektywi III (14/60)
- serial fab.-dok. Polska 2024
16:50 Szpital św. Anny
(40/50) - serial obyczajowy
Polska 2025, wyk. Jolanta
Fraszyska, Joanna Liszowska
17:55 Młode gliny (20/50)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8039) - mag.

20:15 Na Wspólnej - serial
obycz. Polska 2026
20:50 Bitwa o gości (2) - rea-
lity show Polska 2026
22:00 Saga „Zmierzch”
** - Zacięcie - film
fantasy USA 2010,
reż. David Slade,
wyk. Kristen Stewart,
Robert Pattinson, Tay-
lor Lautner (150 min)
00:30 Transformers:
** Zemsta Upadłych
- film s.f. USA 2009,
reż. Michael Bay, wyk.
 Shia LaBeouf (185 min)

METRO D3 II

07:35 Tajemnice miłości
(29/68) - serial fabularno-dok.
08:30 Szpital (53, 54/72)
10:30 Sędzia Anna Maria
Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji
(33/60) - telenowela dok.
13:30 Brzydula (37, 38)
14:35 Kiedy ktoś kocha
bardziej (18) - serial obycz.
15:45 The Floor (11, 12)
17:00 Fani czterech
kółek XVII (9/20) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty VII (7)
19:00 Kartoteka II (14, 1/14)
- serial fab.-dok. Polska 2012
21:05 Kryminalni III (9/13)
- serial krym. Polska 2005
23:15 CSI: Kryminalne
zagadki Las Vegas XI (9/22)
00:20 Zbrodnie z pierwszych
stron gazet V (10/12)
01:25 Szpital (46/72)

TV PULS D3 II

06:00 Policjanci z Miami III
(7, 8/24) - serial kryminalny
USA 1986, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra - oddział
specjalny XXII (7, 8/13) - serial
sensacyjny Niemcy 2017
10:00 Maria z przedmieścia
12:00 Nie igraj z aniołem
- telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III
- serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy (34)
15:00 Lombard. Życie pod
zastaw XI - serial obycz.
17:00 Kurierzy (35) - serial
obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod
zastaw XVIII (21, 22) - serial
obyczajowy Polska 2025

20:00 Po własnych śladach
*** (Backtrace)
- film krym. USA/
Wlk. Brytania/Japonia/
Kanada 2018, reż.
Brian A. Miller (120 min)
22:00 Pocałunek smoka
*** (Kiss of the Dragon)
- film akcji USA/Fran-
cja 2001, reż. Chris
Nahon (115 min)
23:55 Krwawy biznes
*** - thriller Kanada
2015 (130 min)
02:05 Dzielnica strachu IX
(25) - serial krym.

TVN7 D3 II

05:25 Ten moment (36)
05:55 Szkoła (19, 20, 21/25)
- serial fab.-dok. Polska 2020
08:45 Ukryta prawda (58, 44,
45/71) - serial fabularno-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy
- serial fab.-dok. Polska 2013
13:55 Kryminalni (6)
- serial krym. Polska 04, wyk.
Marek Włodarczyk, Maciej
Zakościelny, Ryszard Filipiński
15:00 Szpital (45, 46/72)
- serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria
Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji
(19/60) - telenowela dok.
19:00 Ukryta prawda (7/60)
- serial fab.-dok. Polska 2023

20:00 Góra w ogniu - film
*** katas. Chiny 2019,
reż. Simon West,
wyk. Jason Isaacs,
Xueqi Wang (120 min)
22:00 Bez kompleksów (2)
- reality show
23:00 Stażyści
*** (The Internship)
- komedia USA 2013,
reż. Shawn Levy, wyk.
Vince Vaughn (155 min)
01:35 Legendy ringu
*** (Grudge Match) - ko-
medie USA 2013, reż.
Peter Segal (130 min)

STOPKLATKA

- 08:45 Robert Makłowicz** (134) - mag. kulinarny
- 09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher** (9/13)
- 10:55 Górski lekarz XIX** (8/8) - serial obyczajowy Niemcy/Austria 2026
- 12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher** (10/13) - serial krym. Austr. 2012
- 14:00 Katastrofy w przestworzach XXIV** (7,9,4/10) - serial dok.
- 17:00 MacGyver IV** (10/19)
- 18:00 Wojny magazynowe: Kanada** (10,11/12)
- 19:10 Aukcja w ciemno II** - serial dok. USA 2012
- 20:00 Ninja: Cień tzy (Ninja: Shadow of a Tear)** - film sens. Tajlandia/USA 2013, reż. Isaac Florentine, wyk. Scott Adkins, Kane Kosugi, Mika Hijiri (120 min)
- 22:00 Podły, okrutny, zły** (Extremely Wicked, Shockingly Evil and Vile) - film biograficzny USA 2019, reż. Joe Berlinger, wyk. Lily Collins (145 min)
- 00:25 Karma (Bleeding Heart)** - thriller USA 2015, reż. Diane Bell (120 min)

KINO POLSKA

- 07:40 Przygody Myszk**
- 07:50 Rekisio** - serial anim.
- 08:20 Stawiam na Tolka Banana** (3,4/7) - serial młodzieżowy Polska 1973
- 10:00 To nie ze mną** (9) - serial komediowy Polska 2022
- 11:25 Skradzioną kolekcja** - komedia kryminalna Polska 1979, reż. Jan Batory
- 13:05 Trędowata** - melodramat Polska 76, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Elżbieta Starostecka, Leszek Teleszyński
- 15:10 Komedia małżeńska** - komedia Polska 1993, reż. Roman Załuski, wyk. Ewa Kasprzyk, Jan Englert
- 17:15 Stawka większa niż życie** (3,2) - serial wojenny Polska 1967, wyk. Stanisław Mikulski, Wanda Koczeska
- 20:00 Mniejsze zło** - dramat obycz. Polska 2009, reż. Janusz Morgenstern, wyk. Lesław Żurek, Anna Romantowska, Janusz Gajos, Borys Szyc
- 22:30 7 uczuć** - komediodramat Polska 2018, reż. Marek Koterski, wyk. Michał Koterski, Marcin Dorociński, Katarzyna Figura, Małgorzata Bogdańska
- 00:55 Obudź się** - dramat obycz. Polska 2022, reż. Filip Dzierżawski, wyk. Martyna Byczkowska, Piotr Żurawski

ALE KINO+

- 09:35 Mother Dear** - film krótkom. (25 min)
- 10:00 Patience** (5,6/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2025
- 12:05 Vera VII** (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2017
- 14:00 Między światami** (Rabbit Hole) - dramat obycz. USA 2010, reż. John Cameron Mitchell, wyk. Nicole Kidman, Aaron Eckhart (125 min)
- 16:05 Pod Starym Dębem** (The Old Oak) - dramat obycz. Wlk. Brytania/Francja/Belgia 2023, reż. Ken Loach, wyk. Dave Turner (130 min)
- 18:15 Vera VII** (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2017
- 20:10 Ocalona (Survivor)** - film sensacyjny USA/Wlk. Brytania 2015, reż. James McTeigue, wyk. Milla Jovovich, Pierce Brosnan (120 min)
- 22:10 Nora Roberts - Niebo** (Montana Sky) - thriller USA 2006, reż. Mike Robe, wyk. Ashley Williams (125 min)
- 00:15 Suburbicon** - komedia krym. Wlk. Brytania/USA/Chiny 2017, reż. George Clooney (115 min)

POLSAT FILM

- 08:30 Przyjaciółki XII** (3,4/12)
- 10:25 Świat według Kiepskich**
- 13:45 Jak rozpętałem II wojnę światową: Ucieczka** - komedia Polska 70, reż. Tadeusz Chmielewski, wyk. Marian Kociniak
- 15:35 2012** - film katas. USA 2009, reż. Roland Emmerich
- 18:45 Niezniszczalny** - thriller USA 2000
- 21:00 Głębia strachu** - horror USA 2019, reż. William Eubank
- 22:55 Hansel i Gretel: Łowcy czarownic** - film akcji USA/Niemcy 2013
- 00:50 Gliniarze VI** (59,60/60)

KINO TV

- 14:15 Poirot** - Morderstwo w Orient Expressie XII: Morderstwo w Orient Expressie (3) - thriller Wlk. Brytania/USA/Malta 2010
- 16:40 Strażnik Teksasu II** (3,4/24) - serial sens.
- 18:55 Poirot II** (3/10) - serial krym. Wlk. Brytania 1990
- 20:00 Wściekły pies** - film sens. USA 2017, reż. Jesse V. Johnson, wyk. Scott Adkins
- 22:00 Dziedzictwo. Hereditary** - thriller USA 2018, reż. Ari Aster, wyk. Toni Collette
- 00:50 The Lodgers. Przeglęci** - horror Irlandia 2017

TVP KULTURA

- 09:00 Szaleństwa panny Ewy** (1) - serial przyg.
- 10:10 Chce się żyć** - dramat obycz. Polska 2013, reż. Maciej Pieprzyca, wyk. Dawid Ogrodnik (115 min)
- 12:05 Mel Gibson - portret ekscentryka** - film dok.
- 13:10 Niespotykanie** (spokojny człowiek) - komedia Polska 1975, reż. Stanisław Bareja, wyk. Janusz Kłosiński (65 min)
- 14:15 Kosmos 1999** (11/24) - serial sens. USA/Wlk. Brytania/Włochy 1975
- 15:20 Miss Potter** - film biograficzny Wlk. Brytania/USA 2006 (100 min)
- 17:00 Szaleństwa panny Ewy** (2) - serial przyg.
- 18:10 Dźwięk Nowego Jorku: Stefon Haris** (7) - cykl reportaży USA 2017
- 18:55 Rawhide** (6/22) - western USA 1959
- 20:00 Angol (The Limey)** - dramat kryminalny USA 1999 (100 min)
- 21:40 Nitram** - thriller Australia 2021, reż. Justin Kurzel (120 min)
- 23:40 Sibelius. Siedem symfonii** (7) - muzyka klasyczna Finlandia 2015

WARNER TV

- 09:25 Bajer z Bel-Air V**
- 10:25 Prawo Agaty III** (3)
- 11:25 Pełna chata VIII**
- 12:30 Teraz albo nigdy!**
- 14:30 Bajer z Bel-Air V** (10,11,12,13/25) - serial kom.
- 16:30 Pełna chata VIII** (13,14,15,16/24) - serial kom.
- 18:35 Godziny szczytu II** - film sens. USA/Hongkong 2001
- 20:20 Godziny szczytu III** - komedia USA/Niemcy 2007
- 22:00 Firewall** - film sens. USA/Kanada/Australia 2006
- 00:05 Czerwona Planeta** - film s.f. USA/Australia 2000

PARAMOUNT

- 07:30 Czarodziejki III**
- 09:25 Policjanci grupa pościgowa XVI** (5) - serial dok.
- 10:25 Pingwiny z Madagaskaru**
- 10:55 Pokój Marvina** - dramat psychologiczny USA 1996
- 13:00 Czarodziejki III**
- 15:00 Żony ze Stepford**
- 17:00 Cast Away** - Poza światem - film przyg. USA 2000
- 20:00 Barb i Star jadą do Vista Del Mar** - komedia USA/Meksyk 2021
- 22:25 Ocalony** - dramat wojenny USA/Wlk. Bryt. 2013
- 00:50 Traffic** - dramat krym. USA/Niemcy/Meksyk 2000

HBO

- 08:15 Władca Pierścieni: Dwie wieże** - film fantasy USA/Nowa Zelandia 2002 (175 min)
- 11:10 Karate Kid: Legendy** - komedia USA/Kanada 2025 (95 min)
- 12:45 Pan Aznavour** - film biograficzny Francja 2024 (130 min)
- 14:55 Felek i Tola ratują las** - film animowany Holandia/Belgia/Luksemburg 2024 (75 min)
- 16:10 Marsjanin** - film s.f. USA/Wlk. Bryt./Węgry/Jordania 2015 (140 min)
- 18:30 The Last Showgirl** - dramat obycz. USA 2024, reż. Gia Coppola, wyk. Pamela Anderson, Dave Bautista (90 min)
- 20:00 Ród smoka III** (4/8) - serial przyg. USA 2026
- 21:00 Miniaturowa żona** (4/10) - serial kom.
- 21:45 Księgowy II** - film sens. USA 2025, reż. Gavin O'Connor (130 min)
- 23:55 Złoto** - thriller Australia/Wlk. Brytania 2022, reż. Anthony Hayes, Max Winkler (95 min)
- 01:30 Enigma** - film dokumentalny USA 2025

CINEMAX

- 13:40 Kika** - komedia Belgia/F 2025, reż. Alexe Poukine
- 15:35 Moje słońce** - dramat obycz. Japonia/Francja 2024
- 17:05 Gorzkie złoto** - western Niemcy/Urugwaj/Chile 2024
- 18:35 Piękna rola** - komedia romantyczna Francja 2024
- 20:00 Deszcze nad klubem Babel** - komedia Kolumbia/USA/Hiszpania 2025
- 21:50 Tamte dni, tamte noce** - dramat Włochy/Francja/USA/Brazylia 2017
- 00:00 Ciało i dusza** - western Luksemburg/Belgia 2023

ROMANCE TV

- 06:45 Hotel Barcelona** - film obycz. Niemcy/Hiszpania 2023
- 08:40 Górski lekarz** (2,2/8)
- 10:30 Diagnosta Betty** (21,22/24)
- 12:25 Inga Lindström: Weekend w Söderholm** - film obycz. Niemcy 2007
- 14:20 Dr Nice** (2/2)
- 16:15 Statek marzeń**
- 18:05 Górski lekarz** (3,3/8)
- 20:00 Rodzina uszczęśliwia** - komedia krym. Niemcy 2011
- 21:55 Bella Australia** - komedia romantyczna Niemcy 2012
- 23:50 Górski lekarz** (3,3/8)
- 01:45 Rodzina uszczęśliwia** - komedia krym. Niemcy 2011

CANAL+ PREMIUM

- 08:50 Łapu-Capu** (165)
- 09:05 Nadzieja** - dramat obyczajowy Niemcy/Polska 2007 (100 min)
- 10:45 Listy do Julii** - komedia romantyczna USA 2010 (105 min)
- 12:30 MTV Unplugged**
- 13:50 The Office PL V** (1,2/12) - serial kom. Polska 2025
- 14:45 Fukushima: atomowy koszmar** - film dok.
- 16:15 Mój jedyny wróg** - film krótkom. Polska 2024 (20 min)
- 16:35 Morderstwo w ambasadzie** - film sens. Wlk. Brytania 2025, reż. Stephen Shimek (85 min)
- 18:00 Łapu-Capu** (166)
- 18:05 Tożsamość Bourne'a** - thriller USA/Niemcy/Czechy 2002, reż. Doug Liman (115 min)
- 20:00 Polowanie** - film sens. USA 2025, reż. Raja Collins, wyk. Mel Gibson, Shelley Hennig (105 min)
- 21:45 Battleship: Bitwa o Ziemię** - film przyg. USA/Japonia 2012, reż. Peter Berg (130 min)
- 23:55 Kułkuła** - horror Niemcy/USA 2024, reż. Tilman Singer (100 min)

TVN FABUŁA

- 09:50 Prawo Agaty IV** (2)
- 10:55 Szpital św. Anny** (46/50)
- 11:55 Miłość czy pomyłka?**
- 13:55 Prawo Agaty IV** (1)
- 14:55 Detektywi** - serial dok.
- 16:00 Magia kina** (2)
- 16:30 Ocean's Thirteen** - komedia krym. USA 2007
- 19:00 Szpital św. Anny** (47/50)
- 20:00 Gliniarz z Beverly Hills** - komedia sensacyjna USA 1984, reż. Martin Brest
- 22:25 Morze śmierci** - thriller USA/Wlk. Brytania 2024
- 00:00 Włoskie wakacje** - komedia Wlk. Bryt./Włochy 2020

AMC

- 12:05 10.5 w skali Richtera** (1) - film katas. USA 2004
- 13:50 10.5 w skali Richtera** (2)
- 15:30 Spokojny Amerykanin** - dramat obycz. Wlk. Brytania/Niemcy/USA/Wietnam/Australia/Francja/Kanada 2002
- 17:35 Ip Man III** - film biograficzny Chiny/Hongkong 2015
- 19:50 Zaborcza miłość** - thriller USA 1998
- 22:00 The Vampire Lestat** (6/7) - serial fantasy USA 2026
- 22:55 Komodo vs. kobra: starcie potworów** - horror USA 2005
- 00:45 Gildia zabójców** - film fantasy Wlk. Brytania 2024

AXN

08:25 Ostry dyżur (7/25)
09:25 Castle III (7/8/24)
11:20 MacGyver III (3,4/22)
13:10 Dowody zbrodni
15:10 Agenci NCIS: Hawaje
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IV (4,5/23)
19:05 Castle III (9,10/24)
21:05 FBI: International IV (13/22) - serial akcji USA 2025
22:00 FBI: Most Wanted IV (16/22) - serial krym. USA 2023
22:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IV (4,5/23)
00:45 Castle III (9/24)

EPIC DRAMA

07:35 Lekarze na start
09:05 Poirot V (7,8/8)
11:20 Zatraceni w miłości
13:20 Agenci NCIS XVI (1,2/24)
15:10 Lekarze na start
16:40 Poirot III (2,3/11)
18:55 Zatraceni w miłości - serial obycz. Turcja 2023
21:00 Projekt Błękitna Księga: Gry wojenne (8/10) - serial s.f. USA/Kanada 2019
21:55 Sprawy pana Booka (3/6) - serial krym. Wlk. Bryt. 2025
23:00 Zatraceni w miłości
01:10 Projekt Błękitna Księga (8/10) - serial s.f. USA/Kan. 19

TVN STYLE

07:10 Co za tydzień (1251)
07:45 Dzień dobry wakacje
11:20 Ugotowani (1, 2)
13:30 Kuchenne rewolucje (10, 9) - reality show
15:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (1, 2) - reality show
17:05 W czym do ślubu? (5)
17:40 Kuchenne rewolucje 6, 8, 9) - reality show
20:50 Jestem z Polski XIII (17,4/18) - serial dok. Polska 24
22:50 Hotel Paradise (27) - real tv Polska 2022
23:50 Ślub od pierwszego wejrzenia: Australia IX

TVN TURBO

11:15 101 napraw (7, 8)
12:15 Jeździć, obserwować II
13:00 Mobilni mechanicy
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (5021)
18:15 Jeździć, obserwować VII
19:00 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (3)
19:45 Usterka XVI (14)
20:15 Naprawy nie do naprawy (4) - mag. motoryzacyjny
21:00 Wojny samochodowe (5)
22:00 Raport Turbo (5021)
22:15 Jeździć, obserwować III (1,2/12) - serial dok. Polska 24
23:45 Z drugiej ręki (7)

BBC FIRST

10:40 Śmierć pod palmami
11:45 Zagadki doktora Blake'a III (7) - serial krym.
12:55 Zabójcze arcydzieła
15:00 Ojciec Brown VII (10/10)
16:00 Lewis V (4/4)
17:00 My Life is Murder III (4/10)
18:00 Morderstwa w Mid-somer XXII (2/6) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami II (1/8) - serial kryminalny
21:00 My Life is Murder V (2/6)
22:00 Diabelski szczyt (5/5)
23:05 Schwytać mordercę
00:10 Harry Wild IV (5/6)

FX

09:00 Z Archiwum X II (23/25)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (18,19/24)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (7,8/18)
13:45 Agenci NCIS X (11,12/24)
15:35 SkyMed II (8/9)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami (20,21/24)
18:20 Z Archiwum X II (24/25)
19:15 FBI IV (13/15)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (9,10/18)
22:00 Tropiciele III (22)
22:55 Z Archiwum X II (24/25)
23:55 Twierdza - film sens. USA 1996, reż. Michael Bay

HGTV

11:05 Usterka XI (18)
12:35 Moje miasto, mój dom VIII - serial dok.
14:35 Mieszkanie na miarę II (1,2/4) - serial dok. Polska 22
16:35 Polowanie na ogród IV (4,5,6/6) - serial dok. Polska 20
18:15 Będzie pięknie (1/8)
19:10 Weekendowa metamorfoza (3) - reality show
20:05 Złóż remont (5)
21:05 Dorota was urządzi V (5,6/12) - serial dok. Polska 16
22:35 House Hunters (4, 5, 6, 7)
00:45 Kupujemy dom na plaży XX - serial dok. USA 2018

BBC LIFESTYLE

11:35 Mistrzowie szycia (5, 6)
13:50 Bake off: zawodowcy (6)
14:50 Wielkie brytyjskie wypieki
16:00 Zapraszamy do stołu: wielka porcja (9) - reality show
17:50 Wymarzone domy (6)
18:50 Mistrzowie ceramiki: Kanada (1) - teleturniej
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (8) - program rozrywkowy Wlk. Brytanii 2022
21:00 Najpiękniej ukryte hotele II (6/6) - serial dok.
22:00 Kurort sławnych i bogatych (6/6) - serial dok.
23:00 Wstydlive choroby: online (2) - serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:55 Przyjaciele VIII (1,2,3,4,5,6/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podryw VII (17,18,19,20,21,22/24)
14:30 Dwóch i pół VI (4,5,6,7/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele VIII (7,8, 9,10,11,12/24) - serial kom.
19:30 Duchy (5,6/18)
20:30 Teoria wielkiego podryw VII (23,24,1,2/24)
22:00 The Office PL IV (1,2/12)
23:05 Comedy Club (11, 12)
00:05 Miasteczko South Park II (17,18/18) - serial anim.

TVP SERIALE

06:30 Na sygnale
07:35 Ojciec Mateusz (7/14)
08:30 Komisarz Alex II (13/13)
09:25 Rodzinka.pl V (2/26)
10:00 Klan - telenowela
10:50 Ranczo VIII (13,1/13)
12:35 Komisarz Alex III (1/13)
13:30 Ojciec Mateusz 30
15:30 Komisarz Alex III (2)
16:20 Na sygnale
17:30 Ranczo IX
19:30 Ojciec Mateusz 30 (9,8) - serial krym. Polska 2023
21:30 Ranczo IX (4,5)
23:25 Ojciec Mateusz 30 (10)
00:20 U Pana Boga w Królowym Moście (6/12)

CANAL+ KUCHNIA

13:55 Podróż przez smaki Chin III (6) - serial dok.
14:55 U sąsiadów w kuchni XIII
15:55 Jakubiak rozgrzyza... (1)
16:10 Kulinarne mapa Wielkiej Brytanii (3) - mag. kulinarny
16:40 Jamie Oliver - mag.
18:30 Tajemnice indyjskich smaków (4) - program rozr.
18:55 m jak mięso (6, 7)
19:50 Nie bój ryby! (6)
20:15 Jamie Oliver (14, 15)
21:15 Anthony Bourdain VII (2,3,4) - serial dok. USA 2016
23:55 Gavinem Rosedale (5)
00:50 Top Chef (9)

CANAL+ DOMO

12:05 Wielkie Projekty: Szwecja III (5/6) - serial dok.
13:05 Liczy się miejsce (10)
14:05 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (8)
15:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dokumentalny
15:55 Tomasz Pagowski. Remont u ciebie (7, 8)
16:50 Gardeners' World (10)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
19:00 Wielkie projekty IX (1)
20:00 Daleko od miasta XI (7,8)
21:00 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (9)
21:55 Wielkie projekty
00:10 Luksusowa ucieczka

PLANETE+

16:55 Cap Corse - film dok.
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (78)
18:15 Polska z góry X (2)
18:40 Premiera: Polska z góry X (3) - serial dok.
19:10 Mam zamek II
19:45 Zaginiona cywilizacja Elamu - film dok. Francja 2024
20:50 Osierocone. Dzieci i wojna (2) - serial dok.
21:55 Ramzes II. 66 lat panowania (1/3) - serial dok.
23:00 Sekta - serial dok.
00:25 Niezwykłe podróże kolej IX (2/7) - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

13:00 Nagi instynkt przetrwania: Elita III (12/13) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VI
16:00 Celnicy na straży Niemiec - real tv Niemcy 2025
17:00 Celnicy na straży Szwecji IV (8/14) - serial dok.
18:00 Lotnisko (3/8)
19:00 Nagi instynkt przetrwania X (7/12)
21:00 Nic do ukrycia (11)
22:00 Celnicy na straży Szwecji IV (9/14) - serial dok.
23:00 Celnicy na straży Niemiec - real tv Niemcy 2025
00:00 Od samochodu do domu II (7) - serial dok.

TVP HISTORIA

13:30 Polskie parki narodowe
14:05 Królowie (56)
14:40 Czterdziestolatek (7) - serial kom. Polska 1977
15:50 Sensacje XX wieku
17:40 Tajemnica J-23
17:55 Tajemnica twierdzy szyfrów (5) - serial sens.
18:55 Tajemnice początków Polski (7) - serial dok. Polska 21
20:05 Oficer (10/13) - serial sensacyjny Polska 2004
21:10 Wszystkie wojny Rosji
22:10 II wojna światowa w kolorze: Droga do zwycięstwa
23:20 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXIV
13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata V (1/18)
14:50 Największe tajemnice świata VI (19/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Wykute w ogniu (11)
17:10 Jak Hitler przegrał wojnę
18:10 Największe tajemnice świata VI (8/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIII (8,6,7/11) - serial dok. USA 21
22:00 Największe tajemnice świata VII - serial dok.
23:00 Niewyjaśnione tajemnice wszechświata (2/8)

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 Katastrofa w przestworzach XVI (6/10) - serial dok.
17:00 Kobiety w prehistorii
18:00 Sztuka obrony: wojny w Europie (5/6) - serial dok.
19:00 Wojna widziana z powietrza III (6/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXV (5/10) - serial dok.
21:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny II
22:00 Ostatni lot: anatomia katastrofy - serial dok.
23:05 Katastrofa w przestworzach XII (10/11) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Byli sobie wynalazcy (11,12/26) - serial anim.
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VI
10:00 Gwiazdy lombardu XXI
12:00 I wojna światowa w liczbach (6/6) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XXIII (9,10) - serial dok.
14:00 Tajne bazy nazistów III
16:00 Dorwać tuńczyka
18:00 Rolnicy. Podlasie IV
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Historia Mosadu
22:00 Zaginione złoto II wojny światowej (7,8/8) - serial dok.
00:00 Starożytni kosmici III

BBC EARTH

14:45 W okowach mrozu III (11,12/12) - serial dok.
16:40 Indie z Alexandrem Armstrongiem (2/3)
17:35 Attenborough i jurajski potwór morski - film dok.
18:45 Malownicze trasy kolejowe IV (2/5) - serial dok.
19:45 Największe zagadki nauki (1/6) - serial dok.
20:55 W okowach mrozu IV (1,2/19) - serial dok. USA 2016
22:55 Indie z Alexandrem Armstrongiem (2/3)
23:40 Paryż-Stambuł z Sue Perkins (2/6) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

12:40 Jak inżynieria zmieniała świat (5,6,1,8/8) - serial dok.
16:40 Najważniejsze wydarzenia II wojny światowej w kolorze (1/10) - serial dok.
17:50 Wojna światowa: 1914-1945 (3/8) - serial dok.
18:50 Historia sprawiedliwości
19:55 Aleksander Wielki: legendarny zdobywca (1/3)
21:00 Wojna Adolfa Hitlera (1/6) - serial dok. Wlk. Bryt. 20
22:00 1776: niepodległość USA (6/6) - serial dok.
23:10 Naziści: ściśle tajna nauka
00:05 Jak inżynieria zmieniała świat (5,6/8) - serial dok.

Od A do Z

BALLADA

O BIAŁEJ KROWIE ★★★

dramat obycz., Iran/Francja 2020, reż. Maryam Moghadam, Behtash Sanaeeha, wyk. Maryam Moghadam, Alireza Sani Far, Pourya Rahimi Sam

21:50 | tvp kultura

Wdowa po skazanym na śmierć dowiadyuje się, że mąż nie popełnił zbrodni, za jaką go stracono. Kiedy podejmuje żmudne starania o odszkodowanie, zjawia się nieznajomy z żądaniem spłaty rzekomego długu.

BATMAN – POCZĄTEK ★★★

film przyg., USA/Wlk. Brytania 2005, reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale, Michael Caine, Liam Neeson

20:00 | tvn 7

Jeszcze raz: spadkobierca fortuny jako malec jest świadkiem śmierci swoich rodziców i szuka zemsty. Plus Christian Bale jako nowy Batman i Christopher Nolan za kamerą: Tim Burton nadal niedościgły.

DUNKIERKA ★★★★★

dramat wojenny, Wlk. Brytania/USA/Francja/Holandia 2017, reż. Christopher Nolan, wyk. Fionn Whitehead, Mark Rylance, Tom Glynn-Carney

20:00 | cinemax

Christopher Nolan mistrzowsko eksperymentuje z czasem ekranowym, ukazując z łądu, morza i powietrza ostatnie dni operacji "Dynamo" – ewakuacji brytyjskiego korpusu z Francji w czerwcu 1940 roku.

GODZINA ZEMSTY ★★★

film sens., USA 1999, reż. Brian Helgeland, wyk. Mel Gibson, Gregg Henry, Maria Bello

23:55 | tvn

Wystawiony do wiatru przez niełojalnego wspólnika Mel Gibson rzuca wyzwanie szefom mafii, która ochrania oszusta. Mroczne, mocne, krwawe, lecz nie pozabawione ironicznego dystansu.

KAMERDYNER ★★★

dramat historyczny, Polska 2018, reż. Filip Bajon, wyk. Janusz Gajos, Anna Radwan, Sebastian Fabijański

20:00 | kino polska

Zrealizowana z epickim rozmachem i gwiazdorską obsadą opowieść o relacjach prusko-każubsko-polskich na Pomorzu Gdańskim w okresie 1900-45 na tle burzliwej historii przetracającej się przez te ziemie.

„Pod gwiazdzistym niebem”

KOMEDIA ROMANTYCZNA

USA 2025, REŻ. MICHELLE DANNER, WYK. ALEX PETTYFER, ANDY GARCIA, TONI COLLETTE

KOMPLETNIENIE
NIEZNANY ★★★

film biograficzny, USA 2024, reż. James Mangold, wyk. Timothée Chalamet, Edward Norton, Elle Fanning

22:05 | hbo

Timothée Chalamet jako 19-letni Bob Dylan wkraczający na pełną ikonizację gwiazd nowojorską scenę folkową, by w ciągu kilku lat całkowicie ją zdominować i kształtować zgodnie ze swoimi odczuciami.

KRZYŻOWY OGIEŃ ★★

film sens., USA/Rumunia/Hongkong 2011, reż. Ernie Barbarash, wyk. Jean-Claude Van Damme, Justin Bursch, Scott Adkins

20:00 | tv puls

Zgrane: rywalizujący dotąd zawodowi mordercy łączą siły, by wykonać szczególnie trudne zadanie. Dla fanów Jean-Claude'a van Damme'a.

LISTY SYCYLIJSKIE ★★★

thriller, Włochy/Francja 2024, reż. Fabio Grassadonia, Antonio Piazza, wyk. Toni Servillo, Elio Germano, Daniela Marra

22:15 | ale kino+ hd

Skorumpowany polityk po wyroku dostaje ofertę nie do odrzucenia: ma wywabić z kryjówki ukrywającego się od lat szefa Cosa Nostry. Polityk nawiązuje kontakt, ale jednocześnie podejmuje grę na dwie strony.

NEGOCJATOR ★★★

film sens., USA/Niemcy 1998, reż. F. Gary Gray, wyk. Samuel L. Jackson, Kevin Spacey, David Morse

23:55 | tv puls

Polityczny negocjator kontra policyjny negocjator, który wziął

zakładników – swoich skorumpowanych przełożonych: kto kogo przekona? Dobra robota pod każdym względem.

NORA ROBERTS – PŁOMIENIE
WSPOMNIENI ★★

thriller, USA 2006, reż. David Carson, wyk. Alicia Witt, Scott Bakula, Matthew Settle

20:10 | ale kino+ hd

Policjantka, która nie potrafi uwolnić się od traumy pożaru, którego świadkiem była w dzieciństwie, musi ustalić, kto dręczy ją telefonami z groźbą podpalenia jej i jej bliskich. Rutyna, niestety.

OSTATNIE TCHNIENIE ★★

thriller, Niemcy/Malta/Belgia/Wlk. Brytania/Francja 2023, reż. Maximilian Erlenwein, wyk. Louisa Krause, Sophie Lowe, Stella Uhrig

20:50 | tvn

Dwie siostry samotnie nurkują w pięknej, lecz dość niebezpiecznej okolicy. Gdy jedna z nich zakleszcza się z resztką tlenu prawie 30 metrów pod wodą, druga próbuje ją ocalić za wszelką cenę.

PODWODNA PUŁAPKA ★★

horror, Wlk. Brytania/USA/Dominikana 2017, reż. Johannes Roberts, wyk. Mandy Moore, Claire Holt, Chris Johnson

22:00 | stopklatka

Dwie nurkujące na Karaibach panie spadają na dno zatrzaśnięte w klatkę mającej chronić przed buszującymi wokół rekinami. Tlenu coraz mniej, za to głodnych rekinów coraz więcej.

20:00
canal+ premium
★★★

Prozaik musi pospieszyć skończyć swoją powieść, w czym przeszkadzają mu rozterki sercowe. Ucieka więc do Włoch, gdzie spotyka kobietę inspirującą, czy jednak zainteresowaną związkiem?

FOT.

BERARDINELLI

PODZIEMNY
KRĄG ★★★★★

dramat psychologiczny, USA/Niemcy 1999, reż. David Fincher, wyk. Edward Norton, Brad Pitt, Helena Bonham Carter

21:50 | cinemax

David Fincher o stresach jałpisonów: młody biznesmen na krawędzi załamania spotyka przewodnika, który pomaga mu zagospodarować skrywaną dotąd agresję. Mroczne, dwuznaczne, kontrowersyjne.

TOŻSAMOŚĆ
BOURNE'A ★★★

thriller, USA/Niemcy/Czechy 2002, reż. Doug Liman, wyk. Matt Damon, Franka Potente, Chris Cooper

22:05 | polsat

Bestseller Roberta Ludluma na dużym ekranie: dotknięty amnezją tajny agent na tropie własnej tożsamości, próbując jednocześnie dociec okoliczności utraty pamięci. Plus Matt Damon i Franka Potente.

WESELE ★★★

dramat obycz., Polska/Lotwa 2021, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Robert Więckiewicz, Agata Kulesza, Andrzej Chyła

23:00 | kino polska

Wocień Smarzowski sięga po wypróbowaną w swoim debiucie formułę, by tym razem skupić się na meandrach relacji polsko-żydowskich – w czasie wojny i obecnie. Plus kilka gorzkich słów prawdy o Polakach.

TVPI **D3 I**

07:30 Kościół z bliska (726)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:10 Pogoda Info
08:20 Janosik (11/13)
09:15 Ranczo VII (3/13)
10:10 Komisarz Alex VII (11)
11:05 Ojciec Mateusz XV (2)
12:00 Serwis Info – magazyn
12:10 Agrobiznes – magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (778)
12:55 Taniec z rosyjskim niedźwiedziem – serial dok.
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info, pogoda
15:10 Pogoda Info
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Telexpress
17:25 Jaka to melodia? (5716)
18:05 Reporterzy (568)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 Studio Mistrzostw Świata w Kanadzie, Meksyku i USA (na żywo)
20:50 Piłka nożna: MŚ w Kanadzie, Meksyku i USA: 1. półfinał (na żywo)
23:30 Ostatni pojedynek – film dok. Hiszp. 2026
00:40 Romans na godziny ****** (5 to 7) – komedia romantyczna USA 2014, reż. Victor Levin, wyk. Anton Yelchin, Bérénice Marlohe (105 min)

MEZZO

10:00 John Adams: Nixon w Chinach – opera Francja 23, reż. François-René Martin
12:40 Intermezzo
13:05 Orkiestra Opery Paryskiej i Gustavo Dudamel: Koncert inauguracyjny
14:25 Orkiestra symfoniczna Simóna Bolívara z Wenezueli, Gustavo Dudamel: Abreu, Mahler – muzyka klasyczna
16:05 Klaus Mäkelä, Daniel Lozakovich, Orkiestra Filharmonii w Oslo: Brahms
17:55 Król walca – film dok.
18:50 Koncert Sylwestrowy Staatskapelle Dresden
20:30 Sleeping Beauty – balet Szwajcaria 2022
22:35 Moisiej Wajnbarg: Pasażerka – opera F 2026
01:30 Życie, które kocham: Menahem Pressler – portret

TVP2 **D3 I**

06:25 Z Utrechtu do Polski – reportaż Polska 2026
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7614) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7614) – mag. Polska 2026
11:30 Rodzinka.pl II (13,14/26)
12:35 Koło fortuny (1889)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1012)
14:35 Na sygnale – serial obyczajowy Polska 2026
15:00 La Promesa – pałac tajemnic – telenowela
16:00 Koło fortuny (2040)
16:35 Familiada (3069)
17:20 Panna młoda – serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1013)
18:50 Jeden z dziesięciu (20)
19:25 Barwy szczęścia – serial obycz. Polska 2026

20:05 Omnibus – szybcy i mądry (20, 20) – teleturniej Polska 2026
20:55 Postaw na milion (325) – teleturniej
21:50 Na sygnale – serial obycz. Polska 2026
22:55 Ku'damm 56 – serial obycz. Niemcy 2016, wyk. Sonja Gerhardt
23:50 Pitbull (3/12) – serial sens. Polska 07, wyk. Marcin Dorociński
00:50 Karol, władca Hiszpanii – serial kostiumowy Hiszp. 15

PULS 2

06:20 Seriale animowane
10:00 Jeżyk i przyjaciele (12)
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały – wielki rycerz (1,2/52) – serial anim.
12:00 Psi patrol VIII (24/26)
12:35 Marta mówi!
13:00 Smerfy – serial anim.
14:00 Monster High (18)
15:00 Miraculous II (10,3/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy
18:00 Pingwiny z Madagaskaru II (35,36/39)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (10) – serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X (6,7) – serial krym. Polska 2025
23:00 Amerykański Sicario – film sens. USA 21, reż. Raja Collins, wyk. Philippe A. Haddad
01:00 Dzielnica strachu X (2)

POLSAT **D3 I**

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień – mag. informacyjny Polska 2026
08:30 Malanowski i Partnerzy VII (19,21/60) – serial fabularno-dok.
09:30 Trudne sprawy XXVI (30,31/40) – serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XV (56,57/60) – serial fabularno-dok. Polska 2023, wyk. Arkadiusz Krygier
13:40 Dlaczego ja? 32 (51,52) – serial fab.-dok. Polska 2025
15:50 Wydarzenia
16:25 Interwencja (5938) – mag. reporterów Polska 26
16:40 Gliniarze XVIII (51,52) – serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak, Ewelina Ruckgaber, Piotr Mróz
18:50 Wydarzenia, sport
19:15 Gość „Wydarzeń” (714)

19:55 Drapacz chmur ****** (Skyscraper) – thriller USA 2018, reż. Rawson Marshall Thurber, wyk. Neve Campbell (130 min)
22:05 Tożsamość Bourne'a ******* (The Bourne Identity) – thriller USA/Niemcy/Czechy 2002, reż. Doug Liman, wyk. Matt Damon (160 min)
00:45 Transfer (Rendition) ******* – thriller USA/RPA 07, reż. Gavin Hood, wyk. Jake Gyllenhaal, Alan Arkin (160 min)

TV4

08:55 Policjantki i policjanci X (20,21/65) – serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (59,60) – serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (24,25)
13:55 Trudne sprawy XV (13,14,15) – serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci XXIV (31/65) – serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (519) – reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (32/65) – serial obycz.
20:00 Uroczysko IV (51,52/52) – serial krym. Polska 2025
21:05 Sprawiedliwi. Trójiasto III (26) – serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (26)
23:05 Impas – film sens. USA 21, reż. Jared Cohn, wyk. Patrick Muldoon, Bruce Willis
01:10 Love Island IV

TVN **D3 I**

05:25 Recepta na stary dom III (12) – serial dok.
05:40 Uwaga! (8039) – mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (10/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Gorzów Wielkopolski 30 (11)
07:45 Dzień dobry wakacje (18)
11:20 Doradca smaku (32)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Gold”, Starogard Gdański XXI (12) – reality show
12:35 Ukryta prawda (18,19,39/60) – serial fabularno-dok.
15:45 Detektywi III (15/60) – serial fabularno-dok.
16:50 Szpital św. Anny (41/50) – serial obycz. Polska 2025, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Młode gliny (21/50) – serial krym. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8040) – mag.

20:15 Na Wspólnej – serial obycz. Polska 2026
20:50 Ostatnie tchnienie ****** (The Dive) – thriller Niemcy/Malta/Belgia/Wlk. Brytania/Francja 2023, reż. Maximilian Erlenwein, wyk. Louisa Krause (110 min)
22:40 Kuba Wojewódzki (14)
23:55 Godzina zemsty ******* (Payback) – film sens. USA 1999, reż. Brian Koppelman, wyk. Mel Gibson (130 min)
02:05 Uwaga! (8040)

METRO **D3 I**

07:35 Tajemnice miłości (30/68) – serial fabularno-dok.
08:30 Szpital (55,56/72)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji (34/60) – telenowela dok.
13:30 Brzydula (39,40)
14:35 Kiedy ktoś kocha bardziej (19) – serial obycz.
15:45 The Floor (13,14)
17:00 Fani czterech kółek XVII (10/20) – serial dok.
18:00 Prawo Agaty VII (8) – serial obycz. Polska 2015
19:00 Kartoteka III (2,3/13) – serial fab.-dok. Polska 2012
21:05 Kryminalni III (11,12) – serial krym. Polska 2005
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (10/22)
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet V (12/12)

TV PULS **D3 I**

06:00 Policjanci z Miami III (8,9/24) – serial kryminalny USA 1986, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXIII (8,8/13)
10:00 Maria z przedmieścia – telenowela Meksyk 1995
12:00 Nie igraj z aniołem – telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III – serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy (35)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XI – serial obycz.
17:00 Kurierzy (36) – serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (22,23) – serial obyczajowy Polska 2025

20:00 Krzyżowy ogień – film ****** sens. USA/Rumunia/Hongkong 2011, reż. Ernie Barbarash, wyk. Jean-Claude Van Damme (125 min)
22:05 Wykonać wyrok ****** (Death Warrant) – film sens. USA/Kanada 90, reż. Deran Sarafian, James Wan (110 min)
23:55 Negociator (The Negotiator) – film sens. USA/Niemcy 1998, reż. F. Gary Gray (155 min)

02:30 Dzielnica strachu IX

TVN7 **D3 I**

05:25 Ten moment (37) – serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (22,23,24/25) – serial fab.-dok. Polska 2020
08:45 Ukryta prawda (59,46,47/71) – serial fabularno-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy – serial fab.-dok. Polska 2013
13:55 Kryminalni (7) – serial kryminalny Polska 2004
15:00 Szpital (47,48/72) – serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (20/60) – telenowela dok.
19:00 Ukryta prawda (8/60) – serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czeakańska

20:00 Batman – Początek ******* (Batman Begins) – film przyg. USA/Wlk. Bryt. 2005, reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale (180 min)

23:00 Człowiek demolka ****** (Demolition Man) – film sens. USA 1993, reż. Marco Brambilla, wyk. Sylvester Stallone (145 min)

01:25 Galaktyczny wojownik (Soldier) – film s.f. USA/Wlk. Brytania 1998 (135 min)

STOPKLATKA

- 08:40 Robert Makłowicz** (220) - mag. kulinarny
- 09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher** (10/13) - serial kryminalny
- 10:55 Górski lekarz XIII** (1,2/7) - serial obycz.
- 12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher** (11/13) - serial kryminalny
- 14:00 Katastrofy w przestworzach XXIV** (9,10,5/10) - serial dok.
- 17:00 MacGyver IV** (11/19) - serial sensacyjny USA/Kanada 1989
- 18:00 Wojny magazynowe: Kanada** (11,12/12) - serial dok. Kanada 2013
- 19:10 Aukcja w ciemno II** (12) - serial dok. USA 2012
- 20:00 Falszeryz (The Forger)** - thriller USA 2014, reż. Philip Martin, wyk. John Travolta, Christopher Plummer (120 min)
- 22:00 Podwodna pułapka (47 Meters Down)** - horror Wlk. Bryt./USA/Dominikana 2017, reż. Johannes Roberts, wyk. Mandy Moore (110 min)
- 23:50 Wojna o honor (Karmouz War)** - film akcji Egipt 18 (145 min)

KINO POLSKA

- 07:40 Reksio** - serial anim.
- 08:00 Stawiam na Tolka Banana** (4,5/7) - serial młodościowy Polska 1973
- 09:35 Podróż za jeden uśmiech** - film przyg. Polska 1972, reż. Stanisław Jędrzyka, wyk. Henryk Gołębiewski
- 11:15 To nie ze mną** - serial komediowy Polska 2022
- 12:40 Pokój z widokiem na morze** - film psychologiczny Polska 77, reż. Janusz Zaorski, wyk. Marek Bargiełowski, Piotr Fronczewski, Gustaw Holoubek
- 14:45 Jeszcze raz** - komedia romantyczna Polska 2008, reż. Mariusz Malec, wyk. Danuta Stenka, Jan Frycz
- 16:50 Stawka większa niż życie** (2,4) - serial wojenny Polska 1967, wyk. Stanisław Mikulski, Lucyna Winnicka
- 20:00 Kamerdyner** - dramat historyczny Polska 2018, reż. Filip Bajon, wyk. Janusz Gajos, Anna Radwan, Sebastian Fabijański, Marianna Zydek
- 23:00 Wesele** - dramat obycz. Polska/Lotwa 2021, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Robert Więckiewicz, Agata Kulesza, Andrzej Chyra
- 01:50 Jezioro Stone** - dramat obycz. Polska/Szwecja 2022, reż. Katarzyna Rosłaniec

ALE KINO+

- 09:15 Wolna krowa** - film krótkom. PL 23 (45 min)
- 10:00 Stenbeck. Imperium** (1,2/5) - serial obycz.
- 12:05 Vera VII** (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2017
- 14:00 Prawo ojca (Une part manquante)** - dramat obycz. F/Belgia/Japonia/USA 2024 (130 min)
- 16:10 Strefa interesów (The Zone of Interest)** (1) - dramat wojenny Wlk. Brytania/Polska/USA 2023, reż. Jonathan Glazer, wyk. Christian Friedel (125 min)
- 18:15 Vera VII** (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2017
- 20:10 Nora Roberts - Plomienie wspomnień (Blue Smoke)** - thriller USA 2006, reż. David Carson, wyk. Alicia Witt, Scott Bakula, Matthew Settle (125 min)
- 22:15 Listy sycylijskie (L'ultimo padrino)** - thriller USA 2024, reż. Fabio Grassadonia, Antonio Piazza (155 min)
- 00:50 Igrajac z ogniem (Un coup de dés)** - thriller Francja/Belgia 2023, reż. Yvan Attal (100 min)

POLSAT FILM

- 07:30 Doktor Martin V** (7/8)
- 08:30 Przyjaciółki XII** (5,6/12)
- 10:25 Świat według Kiepskich** (15,32,2,3,3,6/42) - serial kom.
- 14:05 O Yeti!** - film animowany USA/Chiny/Japonia 2019
- 16:05 Van Helsing** - horror USA/Czechy/Rumunia 2004
- 18:50 Mocne uderzenie** - komedia sens. USA 2012
- 21:00 W jak morderstwo** - kom. krym. Polska 2021
- 23:10 Projektantka** - komediodramat Australia 2015
- 01:40 Fala zbrodni V** - serial sensacyjny Polska 2006

KINO TV

- 08:35 Panna Scarlet i komisarz III** (5/6) - serial krym.
- 09:50 Panna Marple II** (3/4)
- 11:55 Zagadki kryminalne panny Fisher** (6/13) - serial krym.
- 13:05 Panna Scarlet i komisarz III** (6/6) - serial krym.
- 14:15 Poirat XII** (1/4)
- 16:40 Strażnik Teksasu II** (4,5/24) - serial sens. USA 93
- 18:55 Poirat II** (5/10)
- 20:00 3:10 do Yumy** - western USA 2007, reż. James Mangold
- 22:35 Płonąca pułapka** - dramat obycz. USA 2004
- 01:00 Podły, okrutny, zły** - film biograficzny USA 2019

TVP KULTURA

- 09:00 Szaleństwa panny Ewy** (2) - serial przyg.
- 10:10 Na ostrzu szpady (Le bossu)** - film przyg. Francja/Włochy/Niemcy 1997, reż. Philippe de Broca (140 min)
- 12:30 Ula** - film doku-mentalny Polska 2023
- 14:00 Kosmos 1999** (12/24)
- 15:05 Bodo** - musical Polska 2016, reż. Michał Kwieciński (125 min)
- 17:10 Szaleństwa panny Ewy** (3) - serial przyg.
- 18:15 Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki** - serial dokumentalny Wlk. Brytania 2014
- 18:55 Rawhide** (7/22)
- 20:00 Kobra - Sobota wieczorem - niedziela rano** - spektakl teatralny Polska 1978, reż. Andrzej Jerzy Piotrowski, wyk. Leonard Pietraszek
- 21:50 Ballada o białej krowie sefid)** - dramat obycz. Iran/F 2020, reż. Maryam Moghadam, Behtash Sanaeieha (115 min)
- 23:45 Taniec Pol Pota** - film dokumentalny Niemcy/Norwegia 2023

WARNER TV

- 10:25 Pełna chata VIII**
- 11:25 Teraz albo nigdy!**
- 13:00 Tropiciele** (5/10)
- 13:30 Bajaj z Bel-Air V** (12,13,14,15/25) - serial kom.
- 15:30 Pełna chata VIII** (15,16,17,18/24) - serial kom.
- 17:30 Stosunki międzymiastowe** - komedia romant. USA 2010, reż. Nanette Burstein
- 19:35 Pokerowy blef** - komediodramat USA/Niemcy/Australia 2007, reż. Curtis Hanson
- 22:00 Geostorm** - film sensacyjny USA/Hongkong 2017
- 00:00 Yellowstone II** (9,10/10)

PARAMOUNT

- 07:30 Czarodziejki III** (17,18/22)
- 09:25 Policjyna grupa pościgowa XVI** (7) - serial dok.
- 10:25 Chłopięcy świat**
- 13:00 Czarodziejki III** (19/22)
- 15:00 Zagraj to jeszcze raz, Sam** - komedia USA 1972
- 17:00 Forrest Gump** - tragikomedialna USA 1994
- 20:00 Eurotrip** - komedia USA/Czechy 2004, reż. Jeff Schaffer, Alec Berg, wyk. Scott Mechlowicz, Jacob Pitts
- 22:00 Dredd** - film s.f. Wlk. Brytania/RPA/Indie 2012
- 23:50 Mr Brooks** - thriller USA 2007, reż. Bruce A. Evans

HBO

- 08:20 Emma odważna** - film anim. USA/Chiny/Irlandia/Indie 2024, reż. Leo Liao (80 min)
- 09:40 Hobbit: Pustkowie Smauga** - film przyg. USA/Nowa Zel. 2013, reż. Peter Jackson (155 min)
- 12:15 Hitch: Najlepszy doradca przeciętnego faceta** - komedia romant. USA 2005, reż. Andy Tennant (115 min)
- 14:10 Akademia pana Kleksa** - film fantasy Polska 2023 (130 min)
- 16:20 Akademia pana Kleksa II** - film fantasy Polska 2025 (120 min)
- 18:20 Blue Moon** - film biograficzny USA/Irlandia 2025 (100 min)
- 20:00 Stamtd IV** (10/10) - serial grozy USA 2026
- 21:00 Ta inna siostra Bennet** (4/10) - serial obycz.
- 21:30 Życie, Larry i pogoń za nieszczęściem** (3) - serial kom. USA 2026
- 22:05 Kompletnie nieznan** - film biograficzny USA 2024 (140 min)
- 00:25 Victor Frankenstein** - horror Wlk. Brytania/Kanada/USA 15 (110 min)

CINEMAX

- 14:55 Pod szarym niebem** - film biograficzny Polska 2024
- 16:20 Moje miejsce jest tutaj** - dramat obyczajowy Włochy/Niemcy 2024
- 18:10 Negocjator** - dramat obyczajowy Włochy 2025
- 20:00 Dunkierka** - dramat wojenny Wlk. Brytania/USA/Francja/Holandia 2017
- 21:50 Podziemny krąg** - dramat psychologiczny USA/Niemcy 1999
- 00:10 Węgierska krawcowa** - dramat obyczajowy Słowacja/Czechy 2024

ROMANCE TV

- 08:40 Górski lekarz** (3,3/8)
- 10:30 Gdy kobiety odchodzą** - komedia Niemcy 2017
- 12:25 Rosamunde Pilcher: Płomień miłości** - film obyczajowy Niemcy 2003
- 14:20 Wielka prawdziwa miłość** - komedia USA 2022
- 16:15 Nowy adres** - Raj - kom. romant. Niemcy 2013
- 18:05 Górski lekarz** (4,4/8)
- 20:00 Rosamunde Pilcher: Miłość to najlepsza terapia** - romans Niemcy 2023
- 21:55 Käthe i ja: Podrutek** (2/10) - serial obycz. Niemcy 19
- 23:50 Górski lekarz** (4,4/8)

CANAL+ PREMIUM

- 10:30 Orzelek Iggy** - film anim. Polska 2026, reż. Bartosz Kędziński (85 min)
- 11:55 Wszyscy Święci** - dramat obyczajowy Polska 2002 (80 min)
- 13:15 Piękna łąka kwietna** - film krótkom. (30 min)
- 13:45 The Office PL V** (3,4/12)
- 14:40 Iran: Pokolenie Z** - między wolnością a represją - film dok.
- 15:35 Imagine Dragons: Live at the Hollywood Bowl** - koncert USA 2025
- 17:50 Czarna woda** - film krótkom. Polska 2023 (20 min)
- 18:10 Łapu-Capu** (167)
- 18:15 Krucjata Bourne'a** - thriller USA/Niemcy 2004 (105 min)
- 20:00 Pod gwiazdystym niebem** - komedia romant. USA 2025, reż. Michelle Danner, wyk. Alex Pettyfer (100 min)
- 21:40 Triumf i upadek. Historia Michaela Jacksona** - serial dok. Dominikana 2026
- 22:45 Powrót do Silent Hill** - horror Wlk. Brytania/Niemcy/Francja/USA/Serbia 2026 (105 min)

TVN FABUŁA

- 10:55 Szpital św. Anny** (47/50)
- 11:55 Miłość czy pomyłka?**
- 12:55 Zapukaj do moich drzwi**
- 13:55 Prawo Agaty I** (2)
- 14:55 Detektywi** - serial dok.
- 16:00 Filmowe duety** (1)
- 16:35 Alfabet miłości** (13)
- 16:45 Ocean's 8** - komedia sensacyjna USA 2018
- 19:00 Szpital św. Anny** (48/50)
- 20:00 Gliniarz z Beverly Hills II** - komedia sens. USA 1987
- 22:20 Cry Macho** - western USA 2020, reż. Clint Eastwood
- 00:30 Klincz** - film obycz. Polska 79, reż. Piotr Andrejew

AMC

- 06:00 W obiektywie**
- 06:20 Bliżej gwiazd**
- 06:50 Zadanie do wykonania** - dramat wojenny USA 2023
- 09:00 Dzieci Diuny** (1,2,3/3) - miniserial USA/Niemcy 2003
- 14:45 Transformers III** - film s.f. USA 2011
- 17:55 Wybuchowa para** - komedia sens. USA 2010
- 20:10 Jumper** - film s.f. USA/Kanada 2008, reż. Doug Liman, wyk. Hayden Christensen
- 22:00 Droga smoka** - film sensacyjny Hongkong 1972
- 00:15 The Vampire Lestat III** (6/7) - serial fantasy USA 2026

AXN

08:25 Ostry dyżur (9/25)
09:25 Castle III (9,10/24)
11:20 MacGyver III (5,6/22)
13:10 Dowody zbrodni (11,12/23) - serial sens.
15:15 Agenci NCIS: Hawaje (6,7/22) - serial krym.
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IV (6,7/23)
19:10 Castle III (11,12/24)
21:05 Rekrut VIII (15,16/18) - serial krym. USA 2026
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IV (6,7/23)
00:45 Castle III (11/24)

EPIC DRAMA

08:20 Lekarze na start
09:05 Poirot III (2,3/11)
11:20 Zatraceni w miłości (2/8) - serial historyczny USA/Wlk. Brytania 1991
19:00 Zatraceni w miłości - serial obycz. Turcja 2024
21:00 Hiszpańska księżniczka (2/8) - serial historyczny USA/Wlk. Brytania 2019
22:15 Domina (2/8) - serial obycz. Wlk. Bryt./Włochy 2021
23:20 Zatraceni w miłości (2/8) - serial historyczny
01:20 Hiszpańska księżniczka (2/8) - serial historyczny

TVN STYLE

06:50 Pogromcy chaosu (7)
07:45 Dzień dobry wakacje
11:20 Ugotowani (3, 4)
13:30 Kuchenne rewolucje (13, 12) - reality show Polska 22
15:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (3, 4) - reality show
17:05 W czym do ślubu? (6)
17:40 Kuchenne rewolucje (10, 11, 12) - reality show
20:50 Jestem z Polski XIII (18,12/18) - serial dok.
22:50 Hotel Paradise (28) - real tv Polska 2022
23:50 Ślub od pierwszego wejrzenia: Australia IX

TVN TURBO

11:15 101 napraw (9, 10)
12:15 Jeździć, obserwować II
13:00 Mobilni mechanicy (2, 3)
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (50/22)
18:15 Zawodowi handlarze (9)
19:00 Moto kombat (4)
19:45 Duda kontra Szafranski IX (2) - serial dok.
20:30 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (4) - mag. motoryzacyjny Polska 2026
21:15 Z drugiej ręki (5)
22:00 Raport Turbo (50/22)
22:15 Jeździć, obserwować III
23:45 Naprawy nie do naprawy

BBC FIRST

10:40 Śmierć pod palmami II
11:45 Zagadki doktora Blake'a III (8/8) - serial krym.
12:55 Zabójcze arcydzieła
15:00 Ojciec Brown VIII (1/10)
16:00 Lewis V (5/4)
17:00 My Life is Murder III
18:00 Morderstwa w Midsomer XXII (3/6)
19:55 Śmierć pod palmami II (2/8) - serial kryminalny
21:00 Harry Wild IV (6/6)
22:00 Schwytać mordercę (2,3/11) - serial kryminalny
00:05 McDonald i Dodds II

FX

08:00 Kości X (17/22)
09:00 Z Archiwum X II (24/25)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (20,21/24)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (9,10/18)
13:45 Agenci NCIS X (12,13/24)
15:35 SkyMed II (9/9)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami (22,23/24)
18:20 Z Archiwum X II (25/25)
19:15 FBI IV (13/21)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (11,12/18)
22:00 9-1-1: Nashville (1)
22:55 Z Archiwum X II (25/25)
23:55 Londyn w ogniu

HGTV

10:00 Najgorętsze nieruchomości pod słońcem (13)
11:05 Usterka XI (20,21)
12:35 Moje miasto, mój dom VIII (15) - serial dok.
14:35 Mieszkanie na miarę II
16:30 Polowanie na ogród V (1,2/8) - serial dok. Polska 20
18:10 Weekendowa metamorfoza (4) - reality show
19:05 Złóż remont (5)
20:05 Dorota inspiruje (7)
21:00 Dorota wasz urządzi V
22:30 House Hunters
00:40 Kupujemy dom na plaży XX (10,11/13) - serial dok.

BBC LIFESTYLE

11:30 Mistrzowie szycia (7, 8)
13:35 Bake off: zawodowcy
14:30 Wielkie brytyjskie wypieki (8) - program rozrywkowy
15:40 Zapraszam do stołu (10)
17:50 Wymarzone domy (7)
18:50 Mistrzowie ceramiki: Kanada (2) - teleturizm
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (9) - program rozrywkowy
21:00 Królowie smaku: Big Zuu & AJ Tracey (2) - serial dok.
22:00 Niebezpieczny seks
23:00 Wstydlive choroby: online (3) - serial dok.
00:00 Kuchenne koszmary USA IX (11) - serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół VI (7/24)
08:55 Przyjaciele VIII (7,8,9,10,11,12/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu VII (23,24,1,2,3,4/24)
14:30 Dwóch i pół VI (8,9,10,11/24) - serial kom. USA 2008
16:30 Przyjaciele VIII (13,14,15,16,17,18/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu VIII (5,6,7,8,9,10/24) - serial komediowy USA 2014
22:00 The Office PL IV (3,4/12) - serial kom. Polska 2024
23:05 Comedy Club (1, 2)

TVP SERIALE

07:35 Ojciec Mateusz (8/14)
08:35 Komisarz Alex III (1/13)
09:25 Rodzinka, pl V (3/26)
10:00 Klan - telenowela
10:55 Ranczo IX (1)
12:35 Komisarz Alex III (2)
13:35 Ojciec Mateusz 30 (8,9)
15:35 Komisarz Alex III (3)
16:30 Na sygnale
17:40 Ranczo IX (4)
19:35 Ojciec Mateusz 30 (10,9) - serial krym. Polska 2023
21:30 Ranczo IX (5,6)
23:25 Ojciec Mateusz 30 (11)
00:25 U Pana Boga w Królowym Moście (7/12)
01:20 Polowanie na cmy (5/7)

CANAL+ KUCHNIA

13:55 Podróż przez smaki Chin III (7) - serial dok.
14:55 U sąsiadów w kuchni XIII
15:55 Jakubiak rozgryza... (2)
16:10 Kulinarna mapa Wielkiej Brytanii (4) - mag. poradnikowy
16:40 Jamie Oliver
18:30 Tajemnice indyjskich smaków (5) - program rozrywk.
18:55 m jak mięso (7, 8)
19:50 Nie bój ryby! (7)
20:15 Mistrzowie przekąsek w akcji - Nowa Zelandia (8)
21:10 Anthony Bourdain VII (3,4,5/9) - serial dok. USA 2016
23:55 Gavin Rossdale (6)

CANAL+ DOMO

12:05 Wielkie Projekty III (6/6)
13:05 Liczy się miejsce (11)
14:05 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (9)
15:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dokumentalny
15:55 Kupione i co dalej? (1, 2)
16:50 Gardeners' World (11)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
19:00 Wielkie projekty IX (2)
20:00 Daleko od miasta XI
21:00 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo
21:55 Wielkie projekty
22:55 Wakacyjne domy na wynajem (11, 12) - lifestyle
00:40 Liczy się miejsce (13)

PLANETE+

12:35 Ginące rzemiosła Korei (2)
13:45 Na targach świata II
14:50 Wiatr. Niewidzialna siła
15:50 Niezwykłe podróże kolej IX (2/7) - serial dok.
16:55 Polska z góry X (2)
17:25 Świat z góry VII (1)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (79,80)
18:40 Zaginiony lot MH370 (1)
19:45 Wielka rewolucja RNA
20:50 T-Rex. Historia ewolucji - film dok. Japonia/USA 2016
22:00 Ile kosztuje triceratops?
23:00 Sekta - serial dok.
00:20 Niezwykłe podróże

DISCOVERY CHANNEL

12:00 Włoska kontrola celna
13:00 Pojedynki Eda Stafforda
14:00 Nagi instynkt przetrwania: Elita IV (2/11) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VI
16:00 Co zabiło Maradone?
17:00 Na straży duńskiego lotniska II - serial dok.
18:00 Lotnisko (4/8)
19:00 Nagi instynkt przetrwania X (8/12) - serial dok.
21:00 Rolnicy w akcji
22:00 W oku cyklonu (4) - serial dok. USA 2026
23:00 Bimbrownicy XIV
00:00 Od samochodu do domu II (8) - serial dok.

TVP HISTORIA

11:45 Góry Europy
12:45 Wszystkie wojny Rosji
13:45 Królowie (57)
14:20 Czterdziestolatek (8)
15:30 Sensacje XX wieku (33, 183, 184, 79) - program hist.
18:05 Tajemnica twierdzy szyfrów - serial sens.
19:00 Legenda Grunwaldu
20:05 Oficer (11/13) - serial sensacyjny Polska 2004
21:10 Starożytny Egipt - kroniki imperium (2/8)
22:15 Nieznana wojna na Północy (2/6) - serial dok.
23:20 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXIV
13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata V (2/18)
14:50 Największe tajemnice świata VI (20/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 Jak Hitler przeżył wojnę
18:10 Największe tajemnice świata VI (10/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVII
21:00 II wojna światowa w kolorze: największe bitwy
23:00 II WŚ w kolorze - przełomowe momenty (4/10)
23:55 Jak to wyjaśnić V (17)
00:50 Starożytni kosmici XVI

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 Katastrofa w przestworzach XVI (10/10) - serial dok.
17:00 Zaginione skarby Biblii: tajemnice wiary - serial dok.
18:00 Sztuka obrony: wojny w Europie (6/6) - serial dok.
19:00 Wojna widziana z powietrza II (1/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXV (5) - serial dok.
21:00 Służby ratownicze (5,6)
23:00 Premiera: Procesy czarnowic: prawdziwe historie (3)
00:00 Katastrofa w przestworzach XXII (4/10) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Byli sobie wynalazcy
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VI
10:00 Gwiazdy lombardu XXI
12:00 Hitlerowska machina śmierci - serial dok.
16:00 Poszukiwacze historii XXIII (11,12) - serial dok.
14:00 Jak Niemcy przegrali wojnę (1,2/6) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka (4,5/10) - serial dok.
18:00 Rolnicy. Podlasie IV
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Historia Mosadu
22:00 Kobiety Hitlera (1,2/4)
00:00 Starożytni kosmici III

BBC EARTH

12:20 Malownicze trasy kolejowe III - serial dok.
13:20 Rajskie ptaki
14:30 W okowach mrozu III
16:30 Pociągami przez starożytną Grecję (3/5) - serial dok.
17:40 Rajskie ptaki
18:45 Malownicze trasy kolejowe IV (2) - serial dok.
19:45 David Attenborough: początek wielkiej przygody
20:55 W okowach mrozu IV (3,4/19) - serial dok. USA 2016
22:55 Superchirurgia II
00:00 W 80 kilo dookoła świata (2) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

12:40 1776: niepodległość USA (1,2,3,4/6) - serial dok.
16:40 Najważniejsze wydarzenia II wojny światowej w kolorze (2/10) - serial dok.
17:50 Wojna światowa: 1914-1945 (4/8) - serial dok.
18:50 Historia sprawiedliwości
19:55 Aleksander Wielki: legendarny zdobywca (2/3) - serial dok. Francja 2025
21:00 Wojna Adolfa Hitlera (2/6)
22:05 Dzikie Zachód (1/6)
23:00 Naziści: ściśle tajna nauka (8/8) - serial dok.
00:00 1776: niepodległość USA (1,2/6) - serial dok.

Od A do Z

BALLADA

O BIAŁEJ KROWIE ★★★

dramat obycz., Iran/Francja 2020, reż. Maryam Moghadam, Behtash Sanaeeha, wyk. Maryam Moghadam, Alireza Sani Far, Pourya Rahimi Sam

23:45 | tvp kultura

Wdowa po skazanym na śmierć dowiaduje się, że mąż nie popełnił zbrodni, za jaką go stracono. Kiedy podejmuje żmudne starania o odszkodowanie, zjawia się nieznajomy z żądaniem spłaty rzekomego długu.

BATMAN ★★★★★

film sens., USA 2022, reż. Matt Reeves, wyk. Robert Pattinson, Zoë Kravitz, Paul Dano

20:50 | tvn

Mroczniejsza niż zazwyczaj odsłona opowieści o legendarnym bohaterze. Tym razem z Robertem Pattinsonem, który odkrywa wstydlwy sekret z dziejów rodziny, mający wpływ na przeszłość w Gotham.

BRIDGET JONES: SZALEJĄC ZA FACETEM ★★★

komediodramat, Wlk. Brytania/Francja/USA 2025, reż. Michael Morris, wyk. Renée Zellweger, Chiwetel Ejiofor, Leo Woodall

20:45 | canal+ premium

Bridget Jones (oczywiście, niezawodna Renée Zellweger) po raz czwarty: wdowa i samotna matka dwójki dzieci po okresie żałoby za radą życiowych przyjaciół podejmuje poszukiwania nowego partnera.

DANTON ★★★★★

dramat historyczny, Francja/Polska 1983, wyk. Andrzej Wajda, wyk. Gérard Depardieu, Wojciech Pszoniak, Patrice Chéreau

23:30 | tvp 1

Wajda o istocie rewolucji na przykładzie konfliktu między Robespierre'em i Dantonem. Na motywach Stanisławy Przybyszewskiej, w międzynarodowej obsadzie. Obowiązkowo!

DONNIE BRASCO ★★★★★

film sens., USA 1997, reż. Mike Newell, wyk. Al Pacino, Johnny Depp, Bruno Kirby

23:35 | cinemax

Johnnie Depp jako agent FBI, który przenika w struktury mafii i zdobywa przyjaźń drobnego gangstera – rewelacyjnego Ala Pacino. Na faktach: realistyczne, dwuznaczne i dające do myślenia.

„Zawód: szpieg”

Robert Redford bierze odwet na CIA za „Trzy dni kondora”: jako odchodzący na emeryturę as wywiadu organizuje akcję mającą na celu wyciągnięcie z chińskiego więzienia swego ucznia i przyjaciela.

GATUNEK

FILM SENS., USA/WLK. BRYTANIA/NIEMCY/JAPONIA/FRANCJA 2001, REŻ. TONY SCOTT, WYK. ROBERT REDFORD, BRAD PITT, CATHERINE MCCORMACK

FURIOZA ★★★

film sens., Polska 2021, reż. Cyprian T. Olencki, wyk. Mateusz Banasiuk, Weronika Książkiewicz, Mateusz Damięcki

20:00 | tv puls

Policjantka prosi swą dawną „miłość życia” o penetrację znajomego środowiska gdańskich kiboli, powiązanego z trójmiejską mafią, któremu nadal przewodzą ich krewni i przyjaciele z młodości.

GANGSTER ★★★

dramat krym., USA 2012, reż. John Hillcoat, wyk. Shia LaBeouf, Tom Hardy, Jason Clarke

22:05 | ale kino+ hd

Nick Cave pisze scenariusz o bimbrownikach czasu amerykańskiej prohibicji: trzej bracia zamieniają swój region w najbardziej produktywną nielegalną gorzelnię w Ameryce. Stylowa parada gwiazd.

JAK ZDOBYTO
DZIKI ZACHÓD ★★★★★

western, USA 1962, reż. Henry Hathaway, John Ford, George Marshall, wyk. Karl Malden, James Stewart, John Wayne

20:00 | warner tv

Monumentalna epopeja motywów, schematów i rytuałów z domieszką zmitologizowanej historii i parady gwiazd. Parada mistrzów po obu stronach kamery. Dla miłośników gatunku – lektura obowiązkowa.

KSIĘŻNA ★★★

dramat historyczny, Wlk. Brytania/Włochy/Francja/USA 2008, reż. Saul Dibb, wyk. Keira Knightley, Ralph Fiennes, Dominic Cooper

20:00 | cinemax

Keira Knightley jako Georgiana Cavendish – sławna ze swej urody i niezależności księżna Devonshire z XVIII wieku, wzorzec dla Dianę Spencer. I pietyzm wobec epoki, na jaki stać tylko Brytyjczyków.

MUMIA:

FILM LEE CRONINA ★★

horror, USA/Irlandia 2026, reż. Lee Cronin, wyk. Jack Reynor, Laia Costa, May Calamawy

20:00 | hbo

Mała Amerykanka mieszkająca w Kairze znika bez śladu w burzy piaskowej. Po kilku latach wraca do rodziny, by wkrótce ujawnić swą przerażającą tajemnicę – została obłożona starożytną klątwą.

NIE! ★★★

horror, USA 2022, reż. Jordan Peele, wyk. Daniel Kaluuya, Keke Palmer, Steven Yeun

23:20 | hbo

Rodzeństwo hodowców koni, których stado jest dziesiątkowane przez wiszącą nad ich ranchem tajemniczą krwiożerczą chmurę – UFO, próbuje sfilmować zjawisko, by w ten sposób wyrównać poniesione straty.

PIERWSZY GO ★★★

komedia, USA/Wlk. Brytania/Nowa Zelandia 2023, reż. Taika Waititi, wyk. Michael Fassbender, Oscar Kightley, Kaimana

23:05 | polsat

Taika Waititi o piłkarskim cudzie: kadra Amerykańskiego Samoa po słynnej wpadce 0:31 z Australią, dostaje nowego trenera, Thomasa

22:45 | canal+ premium

★★★★

Rongena, który prowadzi drużynę do drugiego w historii zwycięstwa.

PRZYJACIEL DOMU ★★★

dramat obycz., USA/Wlk. Brytania 2019, reż. Gabriela Cowperthwaite, wyk. Jason Segel, Isabella Kai, Violet McGraw

20:00 | tvn 7

Inspirowana artykułem opublikowanym w prestiżowym dwumiesięczniku opowieść o mężczyźnie, który wyrzekł się swego życia osobistego, by wspierać rodzinę przyjaciół w najtrudniejszych momentach.

PRZYSIĘGA IRENY ★★★

dramat wojenny, Polska/Kanada 2023, reż. Louise Archambault, wyk. Sophie Nélisse, Dougray Scott, Andrzej Seweryn

21:05 | tvp kultura

Historia Ireny Gut, która podczas okupacji hitlerowskiej ryzykowała życiem, by ocalić co najmniej siedemnaścioro Żydów. Po wojnie osiadła w USA, wyróżniona medalem Sprawiedliwej Wśród Narodów Świata.

ROZDZIELENI ★★★★★

komedia, USA 2025, reż. James Sweeney, wyk. Dylan O'Brien, James Sweeney, Lauren Graham

21:50 | cinemax

Po stracie brata bliźniaka chłopak zapisuje się do grupy wsparcia dla osób będących w analogicznej sytuacji. Wkrótce nawiązuje szczególną więź z jednym z uczestników terapii, co rodzi pewne konsekwencje.

TVPI D3

07:30 Rodzina (nie od) święta
08:00 Serwis Info, pogoda
08:10 Pogoda Info
08:20 Janosik (12/13)
09:15 Ranczo VII (4/13)
10:10 Komisarz Alex VII (12)
11:05 Ojciec Mateusz XVI (3)
12:00 Serwis Info – magazyn
12:10 Agrobiznes – magazyn
12:40 To się optaca (231)
12:55 Taniec z rosyjskim niedźwiedziem – serial dok.
14:00 Spłątane losy
15:00 Serwis Info, pogoda
15:10 Pogoda Info
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5717)
18:05 Reporterzy (569)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 Studio Mistrzostw Świata w Kanadzie, Meksyku i USA (na żywo)
20:50 Piłka nożna: MŚ w Kanadzie, Meksyku i USA: 2. półfinał (na żywo)
23:30 Danton – dramat
**** historyczny Francja/ Polska 83, reż. Andrzej Wajda, wyk. Gérard Depardieu (145 min)
01:55 Morderstwa w Cantal
*** – dramat kryminalny Francja 2023 (100 min)

MEZZO

12:35 Intermezzo
13:15 Pierre Boulez i Akademia Festiwalu w Lucernie
14:10 Young Euro Classic 2025: Joven Orquesta Nacional de España – muzyka klasyczna
16:05 Lucas Debargue, Orchestre National Bordeaux Aquitaine, Joseph Swensen: Gershwin, Ravel – muzyka klas.
17:45 Martin Donner, Claudio Monteverdi: Poppea // Poppea – balet Niemcy 2017
19:00 Jordi Savall, le Concert des Nations: Beethoven, Missa Solemnis – muzyka klasyczna
20:30 Gaetano Donizetti: Lukrecja Borgia – opera Belgia 2026, reż. Frédéric Cailliez
23:30 Monty Alexander: D Day – koncert Francja 2025
01:05 Shai Maestro Quartet: Human – koncert Francja 2021

TVP2 D3

05:35 M jak miłość
06:30 Mozaika żydowska (23)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7615) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7615) – mag. Polska 2026
11:30 Rodzinka.pl II (15,16/26)
12:35 Koło fortuny (2040)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1013)
14:35 Na sygnale – serial obyczajowy Polska 2026
15:05 La Promesa – pałac tajemnic – telenowela
16:00 Koło fortuny (2041) – teleturniej Polska 2025
16:35 Familiada (3071)
17:20 Panna młoda – serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1014)
18:50 Jeden z dziesięciu (21)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 Omnibus – szybcy i mądry (21, 21) – teleturniej Polska 2026
20:55 Postaw na milion (326) – teleturniej
21:50 Na sygnale
22:55 Ku*dam 56 (4/24) – serial obyczajowy Niemcy 2016
23:55 Pitbull – serial sens. Polska 2007, wyk. Marcin Dorociński
00:50 Karol, władca Hiszpanii (8) – serial kostiumowy Hiszpania 2015
01:50 Nasz dom w górach

PULS 2

06:20 Seriale animowane
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały – wielki rycearz (3,4/52) – serial anim.
12:00 Psi patrol VIII (25/26)
12:35 Marta mówi! Smerfy
13:00 Smerfy
14:00 Monster High
15:00 Miraculous II (3,7/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy – serial anim.
18:00 Pingwiny z Madagaskaru II (37,38/39)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (11) – serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X (7,8) – serial krym. Polska 2025
23:00 Prawo zbrodni – film akcji USA 2011, reż. Brian A. Miller, wyk. Dave Bautista
01:00 Dzielnica strachu X (3)

POLSAT D3

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (1838)
08:30 Malanowski i Partnerzy VII (24,26/60) – serial fabularno-dok., wyk. Bronisław Cieślak, Marta Leleniewska, Marek Krupski
09:30 Trudne sprawy XXVI (32,33/40) – serial fab.-dok. Polska 24, wyk. Piotr Dobosz
11:35 Gliniarze XV (58,59/60) – serial fabularno-dok. Polska 2023, wyk. Arkadiusz Krygier
13:40 Dlaczego ja? 32 (53,54) – serial fab.-dok. Polska 2025
15:50 Wydarzenia
16:25 Interwencja (5939) – mag. reporterów Polska 26
16:40 Gliniarze XVIII (53,54) – serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak, Ewelina Ruckgaber, Piotr Mróz

19:00 Siatkówka: Liga Narodów mężczyzn FIVB: Bułgaria – Polska (na żywo)
21:25 Zróbmy sobie wnuka *** – komedia Polska 2003, reż. Piotr Wereśniak, wyk. P. Deląg (100 min)
23:05 Pierwszy go (Next Goal Wins) *** – komedia USA/Wlk. Bryt./Nowa Zelandia 2023 (145 min)
01:30 Pogromcy duchów: Dziedzictwo – komedia sensacyjna USA/Kanada 2021 (185 min)

TV4

10:55 Na ratunek 112 XVIII (1,2) – serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (26,27)
13:55 Trudne sprawy XV (16,17,18) – serial fab.-dok.
16:55 Policjanci i policjanci XXIV (32/65) – serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (520) – reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (33/65) – serial obycz.
20:00 Uroczysko V (1,2) – serial krym. Polska 2026
21:00 Sprawiedliwi. Trójiasto III (27) – serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (27)
23:00 Strażnik granicy – film sens. USA 2008, reż. Isaac Florentine, wyk. Jean-Claude Van Damme, Stephen Lord
01:00 Love Island. Wypsa miłości IV – serial dok.

TVN D3

05:05 Recepta na stary dom III (13) – serial dok.
05:40 Uwaga! (8040) – mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (11/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Świerklany – Karcza Stodoła 30 (12) – reality show
07:45 Dzień dobry wakacje
11:20 Doradca smaku (34)
11:25 Kuchenne rewolucje: Pizzeria „Familijna”, Żerków XXI (13) – reality show
12:35 Ukryta prawda (20,21,40/60) – serial fabularno-dok.
15:45 Detektywi III (16/60)
16:50 Szpital św. Anny (42/50) – serial obycz. Polska 2025, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Młode gliny (22/50) – serial krym. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8041) – mag.

20:15 Na Wspólnej – serial obycz. Polska 2026
20:50 Tarzan: Legenda [The Legend of Tarzan] *** – film przyg. USA 2016, reż. David Yates, wyk. Alexander Skarsgård, Rory J. Saper (145 min)
23:15 Legion samobójców: The Suicide Squad *** – film s.f. USA 2021, reż. James Gunn, wyk. Margot Robbie (170 min)
02:05 Uwaga! (8041)
02:25 Wallander (11/13) – serial kryminalny

METRO D3

07:35 Tajemnice miłości (31/68) – serial fabularno-dok.
08:30 Szpital (57,58/72)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji (35/60) – telenowela dok.
13:30 Brzydula (41,42)
14:35 Kiedy ktoś kocha bardziej (20) – serial obycz.
15:45 The Floor (15,16)
17:00 Fani czterech kółek XVIII (1/20) – serial dok.
18:00 Prawo Agaty VII (9) – serial obycz. Polska 2015
19:00 Kartoteka III (4,5/13) – serial fab.-dok. Polska 2012
21:05 Kryminalni III (1) – serial kryminalny Polska 2005
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (11/22)
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VII – serial dok.

TV PULS D3

06:00 Policjanci z Miami III (9,10/24) – serial krym. USA 1986, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXIII (8,10/13)
10:00 Maria z przedmieścia – telenowela Meksyk 1995
12:00 Nie igraj z aniołem – telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III (51) – serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy (36)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XI – serial obycz.
17:00 Kurierzy (37) – serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (23,24) – serial obyczajowy Polska 2025

20:00 Furioza – film sens. *** Polska 2021, reż. Cyprian T. Oleński, wyk. Mateusz Banaś, Weronika Książkiewicz (175 min)
22:55 Pitbull. Ostatni pies ** – film sens. Polska 18, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Marcin Dorociński (160 min)
01:35 Kula w łeb [Bullet to the Head] – film sens. USA/Indie/Szwajcaria 12, reż. Walter Hill, wyk. Sung Kang (100 min)

TVN7 D3

05:25 Ten moment (38)
05:55 Szkoła (25,1,2/25) – serial fab.-dok. Polska 2020
08:45 Ukryta prawda (60,48,49/71) – serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy – serial fab.-dok. Polska 2013
13:55 Kryminalni (8/13) – serial krym. Polska 2004, wyk. Marek Włodarczyk
15:00 Szpital (49,50/72) – serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (21/60) – telenowela dokumentalna Polska 2018
19:00 Ukryta prawda (9/60) – serial fab.-dok. Polska 2023

20:00 Przyjaciel domu *** [Our Friend] – dramat obycz. USA/Wlk. Bryt. 2019, reż. Gabriela Cowperthwaite, wyk. Jason Segel (155 min)
22:35 W morzu ognia [Fire Down Below] – film sens. USA 97, reż. Félix Enriquez Alcalá, wyk. Steven Seagal (135 min)
00:50 Dom nad jeziorem *** [The Lake House] – melodramat USA 2006, reż. Alejandro Agresti (120 min)

STOPKLATKA

08:45 Robert Makłowicz
09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher (11/13)
 - serial krym. Austr. 2012
10:55 Górski lekarz XIII
 (2,3/7) - serial obycz.
12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher (12/13)
 - serial krym. Austr. 2012
14:00 Katastrofy w przestworzach XXIV
 (5,5,6/10) - serial dok.
17:00 MacGyver IV (12/19)
 - serial sensacyjny USA/Kanada 1989
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (12/12) - serial dok. Kanada 2013
19:10 Aukcja w ciemno II
 (12/26) - serial dok.
20:00 Najlepsi z najlepszych II (Best of the Best II)
 - film sens. USA 1992, reż. Robert Radler, wyk. Eric Roberts, Phillip Rhee, Chris Penn, Edan Gross (125 min)
22:05 Wampir in Brooklyn
 - horror USA 1995, reż. Wes Craven, wyk. Eddie Murphy (120 min)
00:05 Hitmen - żywi lub martwi - film sens. Wlk. Brytania 2023 (155 min)

KINO POLSKA

07:30 Przygody Myszkii (8)
07:45 Rekisio - serial anim.
08:05 Stawiam na Tolka Banana (5,6/7) - serial młodzieżowy Polska 1973
09:40 Pan Kleks w kosmosie, cz. 1: Porwanie Agnieszki - film przygodowy Polska/Czechosłowacja 1988
11:15 To nie ze mną - serial kom. Polska 2022, wyk. Ada Szczepaniak, Adrian Zaremba
12:40 Prawo i pięść - film psychologiczny Polska 1964, reż. Jerzy Hoffman, Edward Skórzewski, wyk. Gustaw Holoubek, Zofia Mrozowska
14:50 Kingsajz - komedia Polska 1988, reż. Juliusz Machulski, wyk. Jacek Chmielnik, Jerzy Stuhr
17:10 Stawka większa niż życie (4,5) - serial wojenny Polska 1968, wyk. Stanisław Mikulski, Alina Janowska
20:00 Ekstradycja III (7,8/10) - serial sens. Polska 1998, wyk. Marek Kondrat, Janusz Gajos
22:20 Misja Afganistan: Gniazdo niewiernych - serial wojenny Polska 2012
23:35 Wtorek - komediodramat Polska 2001, reż. Witold Adamek, wyk. Bolesław Polak
01:15 Ogród Luizy - film obyczajowy Polska 2007

ALE KINO+

09:20 The Hero - film krótkom. Polska 21 (40 min)
10:00 Stenbeck. Imperium (3/5) - serial obyczajowy Szwecja 2025
12:05 Vera VII (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2017
14:00 Pokuta (Atonement)
 - melodramat Wlk. Bryt./Francia/USA 2007, reż. Joe Wright, wyk. Keira Knightley, James McAvoy, Saoirse Ronan, Romola Garai (140 min)
16:20 Arktyka (Arctic)
 - film przyg. Islandia/USA 2018, reż. Joe Penna, wyk. Mads Mikkelsen, Maria Thelma Smáradóttir (115 min)
18:15 Vera VII (4/4) - serial krym. Wlk. Bryt. 2017, wyk. Brenda Blethyn
20:10 Karen Pirie (3/3) - serial krym. Wlk. Bryt. 2022, wyk. Lauren Lyle, Barrie Hunter, Emer Kenny
22:05 Gangster (Lawless)
 - dramat krym. USA 2012, reż. John Hillcoat, wyk. Shia LaBeouf, Tom Hardy, Jason Clarke (140 min)
00:25 Django (5,6/10) - western Francja/Włochy 2023

POLSAT FILM

08:30 Przyjaciółki XII (7,8/12)
10:25 Świat według Kiepskich
13:45 Piąty element - film s.f. Francja 1997
16:15 Niezniszczalny - thriller USA 2000
18:40 Wydział zabójstw, Hollywood - komedia sens. USA 2003, reż. Ron Shelton
21:00 Hansel i Gretel: Łowcy czarownic - film akcji USA/Niemcy 2013, reż. Tommy Wirkola, wyk. Jeremy Renner
22:50 Zawodowcy - thriller USA 2008, reż. Jon Avnet
00:55 Fala zbrodni V

KINO TV

09:50 Panna Marple II (4/4)
11:55 Zagadki kryminalne panny Fisher (7/13)
13:05 Panna Scarlet i komisarz (1/6) - serial kryminalny
14:15 Póroł XIII (1/5) - serial krym. Wlk. Brytania 2013
16:40 Strażnik Teksasu II (5,6/24) - serial sens. USA 94
18:55 Póroł II (6/10) - serial krym. Wlk. Brytania 1990
20:00 Lot Feniksa - film sens. USA 2004, reż. John Moore
22:15 Missisipi w ogniu - thriller USA 1988, reż. Alan Parker
01:00 Zmielacz - czarna komedia USA 2009

TVP KULTURA

09:00 Szaleństwa panny Ewy (3) - serial przyg.
10:10 Bodo - musical
 - Polska 2016 (120 min)
12:10 Tajemnice kulturowych seriali (3) - mag. filmowy
13:05 Wolna sobota - komedia Polska 1977 (50 min)
13:55 Noce i dnie (4) - serial obycz. Polska 1978
15:00 Zemsta - komedia
 - Polska 2002 (115 min)
16:55 Do przerwy 0:1 - serial młodzieżowy Polska 69
18:15 Muzeum polskiej piosenki (14)
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Rawhide (8/22)
 - western USA 1959
20:00 Przygody Sherlocka Holmesa (7/13) - serial krym. Wlk. Brytania 1984
21:05 Przysięga Ireny
 - (Irena's Vow) V - dramat wojenny Polska/Kanada 2023 (130 min)
23:15 Informacje kulturalne
23:45 Ballada o białej krowie
 - (Ghasideyeh gave sefid) - dramat obycz. Iran/F 2020, reż. Maryam Moghadam, Behtash Sanaeae (120 min)
01:45 Rawa Blues Silesian Sound - koncert

WARNER TV

08:30 Bajzer z Bel-Air V (14,15/25)
09:30 Prawo Agaty III (5)
10:30 Pełna chata VIII
11:35 Teraz albo nigdy! (1/13)
12:05 Tropiciele (5/10)
12:35 Teraz albo nigdy! II (1/13)
13:35 Bajzer z Bel-Air V (14,15,16,17/25) - serial kom.
15:35 Pełna chata VIII (17,18,19,20/24) - serial kom.
20:00 Jak zdobyto Dzikie Zachód - western USA 1962
23:05 Firewall - film sens. USA/Kanada/Australia 2006
01:10 Czerwona Planeta - film s.f. USA/Australia 2000

PARAMOUNT

10:25 Pingwiny z Madagaskaru
11:00 Zostańmy przyjaciółmi - komedia romantyczna USA/Niemcy/Kanada 2005
13:00 Czarodziejki III (21,22/22)
15:00 Mission: Impossible III - film sens. USA 2006
17:45 Barb i Starj adą do Vista Del Mar - komedia USA/Meksyk 2021
20:00 Baywatch: Stoneczny patrol - komedia sensacyjna USA/Wlk. Brytania/Chiny 2017
22:30 Terminator: Genisys - film s.f. USA/Kanada 2015
01:00 Ocalony - dramat wojenny USA/Wlk. Bryt. 2013

HBO

07:50 Harry Potter i Zakon Feniksa - film przyg. Wlk. Brytania/USA 2007, reż. David Yates (135 min)
10:05 Harry Potter i Książę Półkrwi - film fantasy Wlk. Bryt. 2009 (150 min)
12:35 Andrea Bocelli: Because I Believe - film dok. USA 2024
14:25 Nierozłączni - film animowany Belgia/F/Hiszpania 2023 (90 min)
15:55 Królestwo niebieskie
 - dramat historyczny Wlk. Brytania/Niemcy/Hiszpania/Maroko/USA/Włochy/F 2005, reż. Ridley Scott (145 min)
18:20 Eileen - thriller USA/Wlk. Brytania/Australia 2023, reż. William Oldroyd (100 min)
20:00 Mumia: Film Lee Cronina - horror USA/Irlandia 2026, reż. Lee Cronin, wyk. Jack Reynor, Laia Costa (140 min)
22:20 Ród smoka III (4/8) - serial przyg. USA 2026
23:20 Nie! - horror
 - USA 2022 (130 min)
01:30 Everest - thriller
 - USA/Islandia/Wlk. Brytania 2015 (120 min)

CINEMAX

12:45 Ława przysięgłych - thriller USA 2003
14:55 Triumf - komedia Bułgaria/Grecja 2024
16:30 Krótka historia rodziny - thriller Chiny/Dania 2024
18:10 Mój przyjaciel szpieg - Wieczne miasto - komedia sensacyjna USA 2024
20:00 Księżna - dramat historyczny Wlk. Brytania/Włochy/Francja/USA 2008
21:50 Rozdzieleni - komedia USA 2025, reż. James Sweeney
23:35 Donnie Brasco - film sensacyjny USA 1997

ROMANCE TV

12:25 Lato na Lazurowym Wybrzeżu - dramat obycz. Niemcy 24, reż. Kerstin Ahlrichs
14:20 Rosamunde Pilcher: Mężczyzna moich marzeń - film obycz. Niemcy/Austria 2007
16:15 Romans Therese
18:05 Górski lekarz (5,5/8)
20:00 Zabójstwo nad Morzem Wattowym: Na zawsze matiasy - komedia Niemcy 2024
21:50 Pokój ze stajnią: Łut szczęścia - komedia Niemcy 2021, reż. Michaela Kezele
23:45 Górski lekarz (5,5/8) - serial obyczajowy Niemcy/Austria 2018, wyk. Hans Sigl

CANAL+ PREMIUM

08:40 LARP. Miłość, trolle i inne kwesty - komedia Polska 2025 (95 min)
10:15 Jutro będzie nasze
 - komediodramat Włochy 2023 (115 min)
12:10 Łapu-Capu (167)
12:15 Chopin, Chopin!
 - dramat obyczajowy Polska 2025 (130 min)
14:25 The Office PL V (5,6/12) - serial kom. Polska 2025
15:20 Prawdziwa historia szeregowca Ryana - film dok. Francja 2026
16:15 Kiedy nadchodzi jesień - dramat obycz. Francja 2024 (105 min)
18:00 Łapu-Capu (168)
18:05 Ultimatum Bourne'a
 - film sensacyjny USA/Niemcy/Francja/Hiszpania 2007 (115 min)
20:00 Kontyngent (3/6) - serial wojenny Szwecja/Francja 2025
20:45 Bridget Jones: Szalejąc za facetem - komediodramat Wlk. Brytania/Francja/USA 2025 (120 min)
22:45 Zawód: szpieg
 - film sens. USA/Wlk. Bryt./Niemcy/Japonia/Francja 2001 (125 min)

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi (84)
09:50 Prawo Agaty IV (4)
10:55 Szpital św. Anny (48/50)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Prawo Agaty IV (3)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:00 Magia kina (3)
16:25 Walentynki - komedia USA 2010, reż. Garry Marshall
19:00 Szpital św. Anny (49/50)
20:00 Gliniarz z Beverly Hills III - komedia sens. USA 1994
22:15 Wejście smoka - film sens. Hongkong/USA 1973
00:30 Morze śmierci - thriller USA/Wlk. Brytania 2024

AMC

11:05 Spokojny Amerykanin - dramat obycz. Wlk. Brytania/Niemcy/USA/Wietnam/Australia/F/Kanada 2002
13:10 Powrót na błękitną lagunę - film przyg. USA 1991
15:20 Czyste szaleństwo - komedia USA 1980
17:45 Elektra - film sens. USA/Kanada/Szwajcaria 2006
19:45 Gattaca - szok przyszłości - film s.f. USA 1997, reż. Andrew Niccol
22:00 Wolf Creek - horror Australia 2005
00:05 Kraina złoczyńców - film sens. USA 2014

AXN

08:25 Ostry dyżur (11/25)
09:25 Castle III (11,12/24)
11:25 MacGyver III (7,8/22)
13:20 Dowody zbrodni (13,14/23) - serial sens.
15:10 Agenci NCIS: Hawaje (8,9/22) - serial krym.
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IV (8,9/23)
19:05 Castle III (13,14/24)
21:05 Walker: Strażnik Teksasu II (1,2/20) - serial krym.
22:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IV (8,9/23)
00:40 Castle III (13/24)

EPIC DRAMA

07:35 Lekarze na start **08:20** Lekarze na start
09:05 Poirot III (4,5/11)
11:20 Zatraceni w miłości
13:25 Agenci NCIS XVI (5,6/24)
15:15 Lekarze na start
16:50 Poirot III (6,7/11) - serial krym. Wlk. Brytanii 1991
19:00 Zatraceni w miłości - serial obycz. Turcja 2024
21:00 Sprawy pana Booka (4/6) - serial krym. Wlk. Bryt. 25
22:10 Projekt Błękitna Księga (8/10) - serial s.f. USA/Kan. 19
23:00 Zatraceni w miłości
01:05 Sprawy pana Booka (4/6)

TVN STYLE

06:45 Śluby marzeń
07:45 Dzień dobry wakacje
11:20 Ugotowani (5, 6)
13:30 Kuchenne rewolucje (2, 1) - reality show Polska 23
15:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (5, 6) - reality show
17:05 W czym do ślubu? (7)
17:40 Kuchenne rewolucje (13, 1, 2) - reality show
20:50 Jestem z Polski X (1,23/15) - serial dok. Polska 22
22:50 Hotel Paradise (29) - real tv Polska 2022
23:50 Ślub od pierwszego wejrzenia: Australia IX

TVN TURBO

10:15 Cieżarówką przez Australię (2) - serial dok.
11:15 101 napraw (11, 1)
12:15 Jeździć, obserwować II
13:00 Mobilni mechanicy (4, 5)
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (5023)
18:15 Z drugiej ręki (5, 7)
19:45 Moto kombi (4)
20:30 Zawodowi handlarze (9)
21:15 Naprawy nie do naprawy
22:00 Raport Turbo (5023)
22:15 Jeździć, obserwować III
23:45 Duda kontra Szafranski IX (2) - serial dok.
00:30 Usterka XVI (4/25)

BBC FIRST

11:45 Zagadki doktora Blake'a IV (1/8) - serial krym.
12:55 Zbrodnie Saint-Pierre
15:00 Ojciec Brown VIII (2/10)
16:00 Lewis V (6/4)
17:00 My Life is Murder III
18:00 Morderstwa w Mid-somer XXII (4/6) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami II (3/8) - serial kryminalny
21:00 McDonald i Dodds III (1/3)
22:55 Na niebieskich świątach III (5,6/6) - serial krym.
01:05 Zbrodnie Saint-Pierre (1,2/10) - serial krym. Kan. 25

FX

09:00 Z Archiwum X II (25/25)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (22,23/24)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (11,12/18)
13:45 Agenci NCIS X (13,14/24)
15:35 SkyMed III (1/9)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami (24,1/24)
18:20 Z Archiwum X III (1/24)
19:15 FBI IV (14/21)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (13,14/18)
22:00 Matlock (15/19)
22:55 Z Archiwum X III (1/24)
23:55 Speed - niebezpieczna szybkość - film sens. USA 1994

HGTV

11:00 Usterka XI (22,23)
12:30 Moje miasto, mój dom VIII - serial dok. USA/Kan. 2025
14:30 Mieszkanie na miarę III
15:30 Będzie pięknie (1/8)
16:30 Polowanie na ogród V
18:10 Złóż remont (5)
19:05 Weekendowa metamorfoza (5) - reality show
20:05 Dorota inspiruje (8)
21:00 Dorota was urządzi V (9,10/12) - serial dok.
22:30 House Hunters - poszukawce domów (4, 5, 6, 7)
00:45 Kupujemy dom na plaży XX (12,13/13) - serial dok.

BBC LIFESTYLE

09:20 Najpiękniej ukryte hotele (5,6/6) - serial dok.
11:30 Wymarzone domy (5, 6)
13:30 Bake off: zawodowcy (8)
14:30 Wielkie brytyjskie wypieki (9) - program rozrywkowy
15:40 Zapraszam do stołu (11)
17:50 Wymarzone domy (8)
18:50 Mistrzowie ceramiki: Kanada (3) - teleturniej
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (10) - program rozrywkowy
21:00 Mistrzowie szycia (9)
22:00 Zapraszam do stołu (7)
23:00 Wstydlive choroby: online II (1/8) - serial dok.
23:55 Gordon Ramsay (2,3/10)

COMEDY CENTRAL

08:55 Przyjaciele VIII (13,14, 15,16,17,18/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu VIII (5,6,7,8,9,10/24)
14:30 Dwóch i pół VI (12,13,14,15/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele VIII (19,20, 21,22,23,24/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu VIII (11,12,13,14,15,16/24) - serial kom. USA 2014
22:00 The Office PL IV (5,6/12)
23:05 Comedy Club (3, 4)
00:05 Miasteczko South Park III (3,4/17) - serial anim.

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex III (2)
09:25 Rodzinka.pl V (4/26)
10:00 Klan - telenowela
10:55 Ranczo IX - serial kom.
12:40 Komisarz Alex III (3)
13:35 Ojciec Mateusz 30 (9,10)
15:35 SkyMed III (1/9)
15:35 Komisarz Alex III (4)
16:25 Na sygnale
17:35 Ranczo IX (4,5)
19:30 Ojciec Mateusz 30 (11,10) - serial krym. Polska 23
21:30 Ranczo IX (6)
23:25 Ojciec Mateusz 30 (12) - serial krym. Polska 2023
00:20 U Pana Boga w Królowym Moście (8/12)

CANAL+ KUCHNIA

13:55 Podróż przez smaki Chin III (8) - serial dok.
14:55 U sąsiadów w kuchni XIII
15:55 Jakubik rozgrzyca... (3)
16:10 Kulinarne mapy Wielkiej Brytanii (5) - mag. poradnikowy
16:40 Jamie Oliver (15, 16, 1, 2)
18:30 Tajemnice indyjskich smaków (6) - program rozrywk.
18:55 m jak mięso (8, 9)
19:50 Nie bój ryby! (8)
20:15 Jamie Oliver (15, 16)
21:10 Anthony Bourdain VII (4,5,6/9) - serial dok. USA 2016
23:55 Nie bój ryby! (1, 2)
00:50 Top Chef (11)

CANAL+ DOMO

15:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę (3/20) - serial dok.
15:55 Mam zamek III (1,2)
16:50 Gardeners' World (12)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
19:00 Wielkie projekty: Nowa Zelandia IX - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XII (2)
21:00 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (11)
22:00 Tomasz Pałowski. Remont u ciebie (9)
22:30 Przekopimy Ci ogródek
22:55 Daleko od miasta XIV (10/10) - serial dok. Polska 25
23:20 Podzielić M2 (5)
23:45 TkaniNOWE kreacje (8)

PLANETE+

13:45 Na targach świata II
14:50 Wiatr. Niewidzialna siła
15:50 Niezwykłe podróże kolejną IX (1) - serial dok.
16:55 Świat z góry VII (1,2)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (81,82)
18:40 Surfing. Historia nieznaną - film dok. Francja 2024
19:45 Wszystkie odcienie czekolady - cykl reportaży
20:45 Ten inny Bond
22:20 Homoseksualizm na liście chorób - film dok.
23:20 Pedofilia w sieci. Globalne śledztwo - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Stacja Alaska (4/6)
11:00 Przetwórcą nad Jukonem IV (7/9) - serial dok.
12:00 Włoska kontrola celna (12/14) - serial dok.
13:00 Pojedynek Eda Stafforda
15:00 Nagi instynkt przetrwania: Elita IV (3/11) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VI
16:00 Bimbrownicy XIV (2/6)
17:00 Na straży duńskiego lotniska II - serial dok.
18:00 Lotnisko (5/8)
19:00 Złomowisko PL III (7,8)
22:00 Nagi instynkt przetrwania: Mistrzostwa świata
00:00 Policjanci z Kent (2/10)

TVP HISTORIA

12:55 Starożytny Egipt - kroniki imperium (2/8)
14:00 Królowie (58)
14:35 Cztery pancerni i pies (1) - serial wojenny Polska 66
15:40 Sensacje XX wieku
18:10 Tajemnica twierdzy szczyfów (7) - serial sens.
19:05 Grunwald 1410
20:05 Oficer (12/13)
21:10 Zapomniane agentki II wojny światowej (3/6)
21:10 Mundial. Teatr emocji
23:10 Sensacje XX wieku
01:15 Encyklopedia II wojny światowej: Obrona Helu (17)

HISTORY

13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata V (3/18)
14:50 Największe tajemnice świata V (1/15) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 Jak Hitler przegrał wojnę
18:10 Największe tajemnice świata VI (11/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVII
21:00 David Duchovny: archiwum tajemnic II
22:00 Jak to wyjaśnić V (21)
23:00 Niewyjaśnione tajemnice wszechświata (3/8)
23:55 Jak to wyjaśnić V (18)
00:50 Starożytni kosmici XVI

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 Katastrofa w przestworzach XVI (7/10) - serial dok.
17:00 Zaginione skarby Biblii: tajemnice wiary - serial dok.
18:00 Państwa Osi: droga ku porażce (2/5) - serial dok.
19:00 Surfin. Historia widziana z powietrza II (2/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXV (7) - serial dok.
21:00 Premiera: Ukryte pod miastami (7) - serial dok.
22:00 Inżynieria po katastrofie
23:00 Najniebezpieczniejsze drogi Europy IX (3/8)

FOCUS TV

08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VI
10:00 Gwiazdy lombardu XXII
12:00 Hitlerowska machina śmierci - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XXIV (1,2) - serial dok.
14:00 Jak Niemcy przegrali wojnę (4,3/6) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka (6,7/10) - serial dok. USA 2012
18:00 Rolnicy. Podlasie IV
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Historia Mosadu
22:00 Kobiety Hitlera (3,4/4)
00:00 Starożytni kosmici III
01:00 Rolnicy. Podlasie IV

BBC EARTH

14:30 W okowach mrozu III (3,4/8) - serial dok. USA 2015
16:30 Człowiek: historia ewolucji (1) - serial dok.
17:40 Attenborough wśród nietopów - film dok.
18:45 Malownicze trasy kolejowe IV (3/6) - serial dok.
19:45 Pociągami przez starożytną Grecję (4/5) - serial dok.
20:55 W okowach mrozu IV (5,6/19) - serial dok. USA 2016
22:55 Człowiek: historia ewolucji (2) - serial dok.
00:10 Skarby przeszłości i ich tajemnice (5) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

11:40 Naziści: ściśle tajna nauka (8/8) - serial dok.
12:40 1776: niepodległość USA (3,4,5,6/6) - serial dok.
16:40 Najważniejsze wydarzenia II wojny światowej w kolorze (3/10) - serial dok.
17:50 Wojna światowa: 1914-1945 (5/8) - serial dok.
18:50 Historia sprawiedliwości
19:55 Aleksander Wielki: legendarny zdobywca (3/3)
21:00 Wojna Adolfa Hitlera (3/6)
22:05 Dzikie Zachód (2/6)
23:05 Informator z Oświęcimia - film dok. Francja 2021
00:15 1776: niepodległość USA

Od A do Z

27 SUKIENEK ★★

komedie romantyczna, USA 2008, reż. Anne Fletcher, wyk. Katherine Heigl, Edward Burns, James Marsden

19:55 | polsat

Młoda kobieta, której znudziło się już bycie etatową druzną, postanawia wyjść za mąż za skrycie kochanego mężczyznę, o którego względy przychodzi jej rywalizować z własną siostrą. Dla sentymentalnych.

ACH ŚPIJ KOCHANIE ★★

thriller, Polska 2017, reż. Krzysztof Lang, wyk. Karolina Gruszka, Andrzej Chyra, Tomasz Schuchardt

20:00 | kino polska

Andrzej Chyra jako Władysław Mazurkiewicz – postać autentyczna: seryjny morderca z Krakowa, działający w latach 40. i 50., ścigany przez młodego milicjanta, borykającego się z zaskakującymi przeszkodami.

BATMAN – POCZĄTEK ★★★

film przyg., USA/Wlk. Brytania 2005, reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale, Michael Caine, Liam Neeson

22:10 | tvn 7

Jeszcze raz: spadkobierca fortuny jako małe jest świadkiem śmierci swoich rodziców i szuka zemsty. Plus Christian Bale jako nowy Batman i Christopher Nolan za kamerą: Tim Burton nadal niedościgły.

DŹWIĘK ŚMIERCI ★★

horror, Kanada/Irlandia 2025, reż. Corin Hardy, wyk. Dafne Keen, Sophie Nélisse, Nick Frost

21:40 | canal+ premium

Nowa uczennica w liceum, pańienka z burzliwą przeszłością, znajduje w swojej szafce aztecki gwizdek, który – jak się wkrótce okaże – przywołuje gwałtowną śmierć. Bez niespodzianek.

KAMIEŃ NA SZANIEC ★★

dramat wojenny, Polska 2014, reż. Robert Gliński, wyk. Tomasz Ziętek, Marcel Sabat, Kamila Szeptycka

22:00 | kino polska

Ekranizacja kultowej książki Aleksandra Kamińskiego w bardzo młodej obsadzie, odtwarzająca okoliczności odbicia Jana Bytnara „Rudego” z rąk gestapo. Budzi tęsknotę za „Akcją pod Arsenalem”.

„Psy”

FILM AKCJI,

POLSKA 1992, REŻ. WŁADYSŁAW PASIKOWSKI, WYK. BOGUSŁAW LINDA, MAREK KONDRAT, CEZARY PAZURA

KATYŃ ★★★★★

dramat wojenny, Polska 2007, reż. Andrzej Wajda, wyk. Artur Żmijewski, Andrzej Chyra, Maja Ostaszewska

20:05 | tvp kultura

Jeden z najważniejszych filmów dekady: Andrzej Wajda składa hołd ojcu zamordowanemu w Katyń, przywołuje losy polskich oficerów i pokazuje, jak ta zbrodnia wpłynęła na dzieje całego narodu.

KOCHAJMY SIĘ OD ŚWIĘTA ★★

komedie, USA 2015, reż. Jessie Nelson, wyk. Diane Keaton, John Goodman, Ed Helms

22:00 | tvn

Jeszcze jedna dysfunkcyjna rodzina – tym razem czteropokoleniowa – która za wszelką cenę pragnie się pogodzić przy wigilijnym stole. Parada sprawdzonych gwiazd – na próżno.

MINISTERSTWO NIEBEZPIECZNYCH DRANI ★★★★★

komediodramat, USA/Wlk. Brytania/Turcja 2024, reż. Guy Ritchie, wyk. Henry Cavill, Eiza González, Alan Ritchson

21:45 | cinemax

Guy Ritchie bawi się w Tarantino i w stylu „Bękartów wojny” szuka genezy Jamesa Bonda w brawurowej akcji brytyjskich komandosów, mających zakłócić logistykę wsparcia dla hitlerowskich U-bootów.

NA ARENIE ★★

thriller, Francja 2024, reż. Camille Pertion, wyk. Iliès Kadri, Sofian Khammes, Édgar Ramírez

20:00 | hbo

Kiedy nastoletni piłkarz finalizuje kontrakt z ulubionym klubem, pojawia się ustosunkowany agent, który roztacza przed nim wizję obiecującej kariery – o ile zmieści się w okienku transferowym.

PARKINGOWY ★★

komedie, USA 2022, reż. Richard Wong, wyk. Eugenio Derbez, Samara Weaving, Max Greenfield

22:30 | polsat

Z francuskiego na hollywoodzki: kiedy gwiazda filmowa nawiązuje romans z żonatym mężczyzną, dla odwrócenia uwagi udaje związek z przystojnym parkingowym. Remake filmu „Czyja to kochanka?” Francisca Vebera.

PIŁA III ★★

horror, USA/Kanada 2006, reż. Darren Lynn Bousman, wyk. Tobin Bell, Shawnee Smith, Angus MacFadyen

23:20 | canal+ premium

Obrzydliwość ciąg dalszy: szaleńiec od zagadek, w których brak rozwiązania karany jest śmiercią, umiera na raka, ale jego dzieło przejmują krwiożercza wariatka – jedna z jego dawnych ofiar.

PRZEKLEŃSTWO WYSPY ★★★★★

thriller, USA/Francja/Kanada 2002, reż. Kathryn Bigelow, wyk. Elizabeth Hurley, Catherine McCormack, Sean Penn

20:10 | ale kino+ hd

Kathryn Bigelow bawi się konwencją: dziennikarka wraz z mężem i szwagrem z narzeczoną

23:55 | stopklatka

★★★★★

Tarantino po polsku: dwaj byli esbecy po różnych stronach prawnej barykady. Cyнизм czy eksperyment formalny Władysława Pasikowskiego? Niezależnie od odpowiedzi – kultura rola Bogusława Lindy.

próbuję zrekonstruować okoliczności morderstwa sprzed stu lat, nie dostrzegając w porę, że historia lubi się powtarzać. Solidne.

SKYLINE ★★

film sens., USA 2010, reż. Greg Strause, Colin Strause, wyk. Eric Balfour, Donald Faison, Scottie Thompson

22:00 | stopklatka

Tajemnicze światło kusi do wyjścia na zewnątrz, by już nie wrócić, bo to sygnał kosmicznej inwazji obcych próbujących dokonać zagłady ludzkości. Niekoniecznie.

SUJO ★★

dramat krym., Meksyk/USA/Francja 2024, reż. Astrid Rondero, Fernanda Valadez, wyk. Juan Jesús Varela, Yadina Pérez, Karla Garrido

23:45 | cinemax

Czteroletni chłopiec jest świadkiem zastrzelenia ojca, płatnego zbrojcy z kartelu. Dorastając w cieniu mrocznego dziedzictwa ojca, za wszelką cenę próbuje uniknąć losu, który zdaje się mu być pisany.

SURFER ★★

thriller, Australia/Irlandia 2024, reż. Lorcan Finnegan, wyk. Nicolas Cage, Julian McMahon, Finn Little

20:00 | canal+ premium

Nicolas Cage powraca w rodzinne strony w nadziei wykupienia domu, który należał do jego rodziny. Przy okazji chciałby posurfować, ale grupa miejscowych wyrostków nie chce mu na to pozwolić. Pożalują.

TVPI D3 I

08:00 Serwis Info, pogoda
08:10 Pogoda Info
08:20 Janosik (13/13)
09:15 Ranczo VII (5/13)
10:10 Komisarz Alex VII (13)
11:05 Ojciec Mateusz XVI (4)
12:00 Serwis Info – magazyn
12:10 Agrobiznes – magazyn
12:35 To się opłaca (230)
12:55 Taniec z rosyjskim nie-
dźwiedziem – serial dok.
14:00 Spłątane losy
15:00 Serwis Info, pogoda
15:10 Pogoda Info
15:25 Gra słów. Krzyżówka
(1068) – teleturniej Polska 25
16:00 Dziedzictwo
17:00 Telexpress
17:25 Jaka to melodia? (5718)
18:05 Reporterzy (570)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 Ojciec Mateusz 31 (6)
– serial krym. Polska 24,
wyk. Artur Żmijewski
21:25 Sprawa dla reportera
(1584) – cykl reportaży
22:25 Cichy front
– reportaż Polska 2026
23:15 Morderstwa w
*** Chantilly (Meurtres
a Chantilly) – film
krym. Francja 2023,
reż. Marjolaine de
Lecluse (105 min)
01:00 Danton – dramat
**** historyczny Francja/
Polska 1983 (135 min)

MEZEO

14:20 Wieczór z Hansem Van
Manenem – Dutch National
Ballet. Théâtre des Champs-
Élysées, Paryż – taniec F 2026
15:50 Fitzwilliam String
Quartet: Szostakowicz,
XIV Kwartet smyczkowy
16:25 Sandrine Piau, Les
Talens Lyriques, Christophe
Rousset – muzyka klasyczna
17:45 Intermezzo
18:10 Johann Strauß: Zemsta
nietoperza – operetka Belgia
2025, reż. Frédéric Cailliez
20:30 Ballaké Sissoko & Piers
Faccini – Jazz à Porquerolles
21:30 Yom & Théo i Valentin
Ceccaldi: Jazz à Porquerolles
22:30 Jacob Collier
– Jazzopen Stuttgart
23:50 Joyce DiDonato, Il
Pomo d'Oro, Maxim Emelyany-
chev: Eden – muzyka klas.

TVP2 D3 I

06:20 Operacja zdrowie
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie
– pobudka (7616) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
(7616) – mag. Polska 2026
11:30 Rodzinka.pl II (17,18/26)
– serial kom. Polska 2011
12:35 Koło fortuny (2041)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1014)
14:35 Na sygnale – serial
obyczajowy Polska 2026
15:05 La Promesa – pałac
tajemnic – telenowela
16:00 Koło fortuny (2042)
16:35 Familiada (3072)
17:20 Panna młoda – serial
obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1015)
18:50 Jeden z dziesięciu (1)
– teleturniej Polska 2025
19:25 Barwy szczęścia

20:05 Omnibus – szybcy
i mądzy (22, 22) – te-
leturniej Polska 2026
20:55 Kocham Cię, Polsko!
(6) – quiz Polska 2026
22:25 Daleko od szosy (6)
– serial obyczajowy
Polska 1976
23:50 Pitbull – serial sensa-
cyjny Polska 2007
00:45 U Pana Boga za
**** piecem – komedia
Polska 1998, reż. Jacek
Bromski, wyk. Irina
Łącznina, Jan Wiczor-
kowski (105 min)

PULS 2

06:20 Seriale animowane
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały – wielki
rycerz (5,8/52) – serial anim.
12:00 Psi patrol VIII (26/26)
12:35 Marta mówi!
13:00 Smerfy – serial anim.
14:00 Monster High
15:00 Miraculous II (7,8/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy – serial anim.
18:00 Pingwiny
z Madagaskaru II (39,1/39)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod
zastaw XVIII (12) – serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X
(8,9) – serial krym. Polska 2025
23:00 Przyjaciel gangstera
– komedia kryminalna Francja/
Włochy 2003, reż. Francis
Veber, wyk. Gérard Depardieu
01:00 Dzielnica strachu X (4)

POLSAT D3 I

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:25 Malanowski
i Partnerzy VII (27,28/60)
09:25 Trudne sprawy XXVI
(34,35/40) – serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XV (60,1/60)
– serial fabularno-dok. Polska
2023, wyk. Arkadiusz Krygier,
Tomasz Skrzypniak
13:40 Dlaczego ja? 32 (55,56)
– serial fabularno-dok.
15:50 Wydarzenia
16:25 Interwencja (5940)
– mag. reporterów Polska 26
16:40 Gliniarze XVIII (55,56)
– serial fabularno-dok. Polska
2024, wyk. Arkadiusz Krygier
18:50 Wydarzenia, sport,
pogoda – wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń” (716)
– program publicystyczny
19:30 Sport – Polska 2026

19:55 27 sukienek
** (27 Dresses) – kome-
dia romant. USA 2008,
reż. Anne Fletcher,
wyk. Katherine Heigl,
Edward Burns (155 min)
22:30 Parkingowy
** (The Valet) – komedia
USA 2022, reż. Richard
Wong, wyk. Eugenio
Derbez (165 min)
01:15 Pitch perfect 3 (Pitch
** Perfect 3) – komedia
muzyczna USA/Chiny
17, reż. Trish Sie, wyk.
Anna Kendrick (115 min)

TV4

08:55 Policjantki i policjanci
X (24,25/65) – serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII
(3,4) – serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (28,29)
– serial fabularno-dok.
13:55 Trudne sprawy XV
(19,21) – serial fabularno-dok.
16:55 Policjantki i policjanci
XXIV (33/65) – serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da
więcej (521) – reality show
19:00 Policjantki i policjan-
ci XXIV (34/65) – serial obycz.
20:00 Uroczysko V (3,4)
21:00 Sprawiedliwi.
Trójmiasto III (28) – serial krym.
22:00 Sprawiedliwi –
wydział kryminalny XX (28)
23:00 Kariera Nikosia Dyzmy
– komedia Polska 2002
01:25 Love Island IV
02:25 Hardkorowy lombard

TVN D3 I

05:40 Uwaga! (8041)
05:55 Ukryta prawda (12/60)
06:50 Kuchenne rewolucje:
Bartoszyce – Gościnnia/
Piwem Podlane XXIV (1)
– reality show Polska 2022
07:45 Dzień dobry wakacje
(20) – mag. Polska 2026
11:20 Doradca smaku (15)
– mag. kulinarny Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje:
Restauracja „Diavolo”,
Częstochowa XXI (14)
12:35 Ukryta prawda (22,23,
41/60) – serial fab.-dok.
15:45 Detektywi III (17/60)
16:50 Szpital św. Anny
(43/50) – serial obycz. Polska
2025, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Młode gliny (23/50)
– serial krym. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8042) – mag.

20:15 Na Wspólnej – serial
obycz. Polska 2026
20:50 Kuchenne rewolucje:
Garwolin – Pod Orłem
31 (6) – reality show
22:00 Kochajmy się od
** święta (Christmas
with the Coopers)
– komedia USA 2015,
reż. Jessie Nelson, wyk.
Diane Keaton (135 min)
00:15 Heaven in Hell
** – dramat obycz. Polska
23, reż. Tomasz Man-
des, wyk. Magdalena
Boczarska (140 min)

METRO D3 I

07:35 Tajemnice miłości
(32/68) – serial fabularno-dok.
08:30 Szpital (59,60/72)
10:30 Sędzia Anna Maria
Wesołowska – serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji
(36/60) – telenowela dok.
13:30 Brzydula (43,44)
14:35 Kiedy ktoś kocha
bardziej (21) – serial obycz.
15:45 The Floor (17,18)
17:00 Fani czterech
kółek XVIII (2/20) – serial dok.
18:00 Prawo Agaty VII (10)
– serial obycz. Polska 2015
19:00 Kartoteka III (6,7/13)
– serial fab.-dok. Polska 2012
21:05 Kryminalni IV (2,3)
– serial krym. Polska 2006
23:15 Kuba Wojewódzki (8)
00:25 Zbrodnie z pierwszych
stron gazet VII – serial dok.
01:25 Szpital (53/72)

TV PULS D3 I

06:00 Policjanci z Miami III
(10,11/24) – serial krym. USA
1986, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział
specjalny XXIII (10,12/13)
10:00 Maria z przedmieścia
– telenowela Meksyk 1995
12:00 Nie igraj z aniołem
– telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III
– serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy (37)
15:00 Lombard. Życie pod
zastaw XI – serial obycz.
17:00 Kurierzy (38) – serial
obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod
zastaw XVIII (24,25) – serial
obyczajowy Polska 2025

20:00 Largo Winch – thriller
** Francja 2008, reż.
Jérôme Salle, wyk.
Tomer Sisley (130 min)
22:10 Largo Winch 2: Spi-
** sek (Largo Winch II)
– thriller Francja/Bel-
gia/Niemcy 2011, reż.
Jérôme Salle (135 min)
00:25 Pielgrzym (Pilgrim)
** – film sens. Kanada/Wlk.
Bryt./Meksyk 2000,
reż. Jose Jimenez, Har-
ley Cokeliss (120 min)
02:25 Dzielnica strachu IX
(26) – serial krym.

TVN7 D3 I

05:25 Ten moment (39)
– serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (3,4,5/63)
– serial fab.-dok. Polska 2020
08:45 Ukryta prawda
(61,50,51/71) – serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy
– serial fab.-dok. Polska 2014
13:55 Kryminalni (9)
15:00 Szpital (51,52/72)
– serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria
Wesołowska – serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji
(22/60) – telenowela doku-
mentalna Polska 2018
19:00 Ukryta prawda (10/60)
– serial fab.-dok. Polska 2023,
wyk. Agnieszka Czeakańska

20:00 Kryptonim Polska
** – komedia Polska 2022,
reż. Piotr Kumik, wyk.
Borys Szyc, Maciej
Musiałowski (130 min)
22:10 Batman – Początek
**** (Batman Begins) – film
przyg. USA/Wlk. Bryt.
2005, reż. Christopher
Nolan, wyk. Christian
Bale (170 min)
01:00 Sztanga i cash (Pain
** & Gain) – komedia sen-
sacyjna USA 2013, reż.
Michael Bay, wyk. Mark
Wahlberg (150 min)

STOPKLATKA

- 08:45 Robert Makłowicz** (12/2) - mag. kulinarny
- 09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher** (12/13) - serial krym. Austr. 2012
- 10:55 Górski lekarz XIII** (3,4/7) - serial obycz.
- 12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher** (13/13) - serial krym. Austr. 2012
- 14:00 Katastrofy w przestworzach XXIV** (5,1/10) - serial dokumentalny Kanada 2024
- 17:00 MacGyver: Uciekinierzy IV** (13/19) - serial sensacyjny USA/Kanada 1989
- 18:00 Wojny magazynowe: Kanada** (2) - serial dok.
- 19:10 Aukcja w ciemno II** (15) - serial dok. USA 2012
- 20:00 Mścicielka [The Assignment]** - thriller F/Kanada/USA 2016, reż. Walter Hill, wyk. Michelle Rodriguez (120 min)
- 22:00 Skyline** - film sens. USA ** 2010, reż. Greg Strause, Colin Strause, wyk. Eric Balfour (115 min)
- 23:55 Psy** - film akcji Polska **** 1992, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda (155 min)

KINO POLSKA

- 07:40 Reksio II** - serial anim.
- 08:00 Stawiam na Tolka Banana** (6,7/7) - serial młodzieżowy Polska 1973
- 09:40 Pan Kleks w kosmosie: Misja Voltana** (2) - film przyg. Polska/Czechosłowacja 1988
- 11:00 To nie ze mną** (1) - serial komediowy Polska 2022
- 12:25 Ranking Naj Polskiego Kina** - serial dok. Polska 2024
- 12:55 Masza** - film krótkom.
- 13:25 Wielka majówka** - film muzyczny Polska 1981, reż. Krzysztof Rogulski, wyk. Jan Piechociński
- 15:25 W zawieszeniu** - dramat obycz. Polska 1987, reż. Waldemar Krzystek, wyk. Krystyna Janda
- 17:15 Stawka większa niż życie** (5,7/18) - serial wojenny
- 20:00 Ach śpij kochanie** - thriller Polska 2017, reż. Krzysztof Lang, wyk. Karolina Gruska, Andrzej Chyry, Tomasz Schuchardt, Arkadiusz Jakubik
- 22:00 Kamienie na szaniec** - dramat wojenny Polska 2014, reż. Robert Gliński, wyk. Tomasz Ziętek, Marcel Sabat, Kamil Szeptycki
- 00:10 Konwój** - film sens. Polska 16, reż. Maciej Żak, wyk. Robert Więckiewicz, Janusz Gajos, Przemysław Bluszcz

ALE KINO+

- 09:35 Problem** - film krótkom. Polska 2020 (25 min)
- 10:00 Stenbeck. Imperium** (5/5) - serial obycz.
- 11:05 Nicolas Cage: Szalony geniusz Hollywoodu** - film dok. Francja 2025
- 12:20 Vera VII** (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2017
- 14:20 Punkty zwrotne** (Puntos suspensivos) - thriller Hiszpania 2024, reż. David Marqués, wyk. Diego Peretti (115 min)
- 16:15 W sieci wojny [Fog of War]** - thriller USA 2025, reż. Michael Day (120 min)
- 18:15 Vera VIII** (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2018
- 20:10 Przekleństwo wyspy** (The Weight of Water) - thriller USA/Francja/Kanada 02, reż. Kathryn Bigelow, wyk. Elizabeth Hurley, Catherine McCormack (140 min)
- 22:30 Czerwone niebo** (Roter Himmel) - komediodramat Niemcy 2023, reż. Christian Petzold, wyk. Thomas Schubert (130 min)
- 00:40 Przejścia [Passages]** - dramat obyczajowy Francja 2023 (105 min)

POLSAT FILM

- 07:30 Doktor Martin VI** (1/8)
- 08:30 Przyjaciółki XII** (9,10/12)
- 10:30 Świat według Kiepskich**
- 13:50 Van Helsing** - horror USA/Czechy/Rumunia 2004
- 16:35 Mocne uderzenie** - komedia sensacyjna USA 12
- 18:45 Narzeczony mimo woli** - komedia USA 2009
- 21:00 Projektantka** - komediodramat Australia 2015
- 23:30 Venom III: Ostatni taniec** - film s.f. USA/Wlk. Brytania/Kanada 2024
- 01:45 Ślad** (13/48) - serial kryminalny Polska 2018

KINO TV

- 11:55 Zagadki kryminalne panny Fisher** (8/13)
- 13:05 Panna Scarlet i komisarz** (2/6) - serial kryminalny
- 14:15 Poirot XIII** (2/5)
- 16:40 Strażnik Teksasu II** (6,7/24) - serial sens. USA 1993
- 18:55 Poirot: Podwójny grzech II** (7/10) - serial krym.
- 20:00 13 godzin: Tajna misja w Benghazi** - film sens. USA/Malta/Maroko 16, reż. Michael Bay, wyk. John Krasinski
- 23:00 Cyborg** - film s.f. USA 1989, reż. Albert Pyun
- 00:50 Ucieczka gangstera** - film sens. USA/Japonia 1994

TVP KULTURA

- 08:30 Informacje kulturalne**
- 09:00 Do przerwy 0:1**
- 10:15 Zemsta** - komedia **** Polska 2002, reż. Andrzej Wajda (115 min)
- 12:10 Reżyserzy VII** (5)
- 13:00 Zajęcia dydaktyczne** - dramat obyczajowy Polska 1980 (75 min)
- 14:15 Noce i dnie** (5) - serial obycz. Polska 1978
- 15:20 Fuks** - komedia sens. **** Polska 1999, reż. Maciej Dutkiewicz (100 min)
- 17:00 Do przerwy 0:1** (3) - serial młodzieżowy
- 18:20 Dzień, w którym umarła gwiazda rocka** - serial dok. Wlk. Brytania 2018
- 18:55 Rawhide** (9/22) - western USA 1959
- 20:00 Wstęp do filmu** (487)
- 20:05 Katyń** - dramat wojenny **** Polska 2007, reż. Andrzej Wajda, wyk. Artur Żmijewski (130 min)
- 22:15 Historia mistrza: Jeff Beck. Wiecznie w trasie** - film dok. Wlk. Brytania 2018
- 00:00 Przysięga Ireny** **** [Irena's Vow] V - dramat wojenny Polska/Kanada 2023 (130 min)

WARNER TV

- 08:55 Bajer z Bel-Air V**
- 09:55 Prawo Agaty III** (6)
- 11:00 Pełna chata VIII** (19,20/24)
- 12:00 Teraz albo nigdy! II** (1,2/13)
- 14:00 Bajer z Bel-Air V** (16,17,18,19/25) - serial kom.
- 16:00 Pełna chata VIII** (19,20,21,22/24) - serial kom.
- 18:00 Dziewczyna na pożegn timer** - komedia romantyczna USA 1977, reż. Herbert Ross
- 20:15 Rewolwer i melonik** - film sens. USA 1998
- 22:00 Kula** - film s.f. USA 1998
- 00:40 Geostorm** - film sensacyjny USA/Hongkong 2017

PARAMOUNT

- 10:25 Jak stracić chłopaka w 10 dni** - komedia romantyczna USA/Niemcy 2003
- 13:00 Czarodziejki IV** (1,2/22)
- 14:55 Wyścig z czasem** - film s.f. USA 2011
- 17:05 Mission: Impossible – Ghost Protocol** - film sens. USA 2011, reż. Brad Bird
- 20:00 Sahara** - film przyg. USA/Wlk. Bryt./F/Niemcy/Hiszpania 2005, reż. Breck Eisner, wyk. Penélope Cruz
- 22:35 Eurotrip** - komedia USA/Czechy 2004
- 00:20 Drugie oblicze** - dramat kryminalny USA 2013

HBO

- 09:50 Zabawy z piłką** - komedia USA/Niemcy 2004, reż. Rawson Marshall Thurber (90 min)
- 11:20 Istoty fantastyczne** - komedia USA 2024, reż. John Krasinski (100 min)
- 13:00 Horton słyszy Ktosia!** - film anim. USA/Wlk. Brytania 2008 (85 min)
- 14:25 Leonardo. Odkrywca** - film anim. Irlandia/F/USA/Iran 2023, reż. Jim Capobianco, Pierre-Luc Granjon (95 min)
- 16:00 Diva Futura** - dramat obycz. Włochy 2024, reż. Giulia Louise Steigerwalt (125 min)
- 18:05 Agentka** - komedia kryminalna USA 2015, reż. Paul Feig (115 min)
- 20:00 Na arenie** - thriller F 24, reż. Camille Pertont, wyk. İlhan Kadri, Sofian Khammes (95 min)
- 21:35 Gangi samochodowe**
- 22:55 Wieczne Wartości: Kult piękna** (2) - cykl reportaży USA 2026
- 23:55 Nasienie świętej figi** - dramat krym. Niemcy/F/Iran 24, reż. Mohammad Rasoulof, wyk. Soheila Golestani (165 min)

CINEMAX

- 14:40 Biegając po piasku** - komedia Izrael 2023
- 16:25 Wszystko, czym jesteś** - dramat obyczajowy Niemcy/Hiszpania 2024
- 18:10 Witaj, smutku** - dramat obycz. Kanada/Niemcy/F/Wlk. Brytania/USA 2024
- 20:00 Fargo III** (9,10/10) - serial krym. USA 2017
- 21:45 Ministerstwo Niebezpiecznych Drani** - komediodramat USA/Wlk. Brytania/Turcja 2024
- 23:45 Sujo** - dramat krym. Meksyk/USA/Francja 2024

ROMANCE TV

- 08:40 Górski lekarz** (5,5/8)
- 10:30 Świeża krew w starym kraju** (1,2/2) - miniserial
- 14:20 Zabójstwo nad Morzem Wattowym** - komedia Niemcy 2023, reż. André Erkau
- 16:15 Rosamunde Pilcher: Wiatr nadziei** - film obycz. Niemcy 97, reż. Rolf Von Sydow
- 18:05 Górski lekarz** (6,6/8)
- 20:00 Inga Lindström: Ktoś cię kocha** - dramat obycz. Niemcy/Szwecja 2022
- 21:55 Jak wygrać wojnę rozwodową** - film obycz. Niemcy 2015, reż. Titus Selge
- 23:45 Górski lekarz** (6,6/8)

CANAL+ PREMIUM

- 08:45 Pan Tadeusz** - film obyczajowy Polska/Francja 1999 (150 min)
- 11:15 Peacock** - dramat obycz. USA 10 (90 min)
- 12:45 Królowa chmur** - komedia Polska 2003, reż. Radosław Piwowarski (80 min)
- 14:05 The Office PL V** (7,8/12)
- 14:55 Czy AI zabija internet?** - film dok. Niemcy 2025
- 15:50 Kopnieci w czasie** - komedia Francja/Belgia 2025, reż. Vinciane Millereau (100 min)
- 17:30 Hollywood Buzz** (7)
- 17:55 Łapu-Capu** (169)
- 18:00 Jason Bourne** - film sens. USA/Chiny/Hiszpania/Japonia/Izlandia/Niemcy/Włochy 2016, reż. Paul Greengrass (120 min)
- 20:00 Surfer** - thriller Australia/Irlandia 2024, reż. Lorcan Finnegan, wyk. Nicolas Cage (100 min)
- 21:40 Dźwięk śmierci** - horror Kanada/Irlandia 2025 (100 min)
- 23:20 Piła III** - horror USA/Kanada 2006, reż. Darren Lynn Bousman, wyk. Tobin Bell (105 min)

TVN FABUŁA

- 10:55 Szpital św. Anny** (49/50)
- 11:55 Zapukaj do moich drzwi**
- 13:55 Prawo Agaty IV** (4)
- 14:55 Detektywi** - serial dok.
- 16:00 Po drugiej stronie kamery** (3) - serial dok.
- 17:05 Alfabet filmowy** (7)
- 17:15 Scooby-Doo** - film przyg. USA/Australia 2002
- 19:00 Szpital św. Anny** (50/50)
- 20:00 Pacific Rim** - film s.f. USA 13, reż. Guillermo del Toro
- 22:50 G.I. Joe: Czas Kobry** - film sens. USA/Czechy 2009
- 01:15 Gliniarz z Beverly Hills** - komedia sens. USA 1984

AMC

- 09:10 10.5: Apokalipsa** (2) - film katas. USA/Albania 2006
- 10:55 Pretender** - dramat obyczajowy USA 2015
- 12:55 Ad Astra** - film s.f. USA/Chiny/Brazylia 2019
- 15:25 Zaborcza miłość** - thriller USA 1998
- 17:30 Pakt milczenia** - thriller USA/Kanada 2006
- 19:35 Wojna światów** - film s.f. USA/Japonia 2005, reż. David Michael Latt, wyk. C. Thomas Howell, Peter Greene
- 22:00 Thirst** - horror USA 2015
- 23:50 Gorączka** - film sens. USA 1995, reż. Michael Mann

AXN

09:25 Castle III (13,14/24)
11:15 MacGyver III (9,10/22)
13:10 Dowody zbrodni (15,16/23) - serial sens.
15:10 Agenci NCIS: Hawaje (10,11/22) - serial krym.
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IV (10,11/23)
19:05 Castle III (15,16/24)
21:05 Agenci NCIS XX (22/22)
22:00 Agenci NCIS: Hawaje II (11/25) - serial krym. USA 2023
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IV (10,11/23)
00:45 Castle III (15/24)

EPIC DRAMA

06:05 Agenci NCIS XVI (5,6/24)
07:45 Lekarze na start
09:15 Poirot III (6,7/11) - serial krym. Wlk. Brytania 1991
11:25 Zatraceni w miłości
13:30 Agenci NCIS XVI (7,8/24)
15:15 Lekarze na start
16:50 Poirot III (8,9/11)
19:00 Zatraceni w miłości - serial obycz. Turcja 2024
21:00 Detektyw Murdoch: Ultimatum XIX - serial krym. Kanada/Wlk. Brytania 2025
21:55 Agenci NCIS XVII (3/20) - serial krym. USA 2019
22:55 Zatraceni w miłości
00:55 Detektyw Murdoch XIX

TVN STYLE

07:45 Dzień dobry wakacje
11:20 Ugotowani (7, 8)
13:30 Kuchenne rewolucje (5, 4) - reality show Polska 23
15:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (7, 8) - reality show
17:05 W czym do ślubu? (8) - program rozrywkowy
17:40 Kuchenne rewolucje (3, 4, 5) - reality show
20:50 Projekt City (1,2) - serial dokumentalny Polska 2026
22:50 Hotel Paradise - Rajske Rozdanie (30) - real tv
23:50 Ślub od pierwszego wejścia: Australia IX - serial dok.

TVN TURBO

08:20 Nic do zgłoszenia (7/8)
09:20 Samochód marzeń: Kup i zrób (12) - mag. motoryz.
10:15 Jeźdźarówką przez Australię (3) - serial dok.
11:15 101 napraw (2, 3)
12:15 Jeździć, obserwować III
13:00 Mobilni mechanicy (6, 7)
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (50/24)
18:15 Wojny samochodowe
20:15 Moto kombat (4)
21:00 Ciężarówką przez Chile
22:00 Raport Turbo (50/24)
22:15 Jeździć, obserwować III
23:45 Zawodowi handlarze (9)

BBC FIRST

11:45 Zagadki doktora Blake'a IV (2/8) - serial krym.
12:55 Zbrodnie Saint-Pierre
15:00 Ojciec Brown VIII (3/10)
16:00 Lewis V (7/8)
17:00 My Life is Murder III
18:00 Morderstwa w Mid-somer XXII (5/6) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami II (4/8) - serial kryminalny
21:00 Blackshore (1,2/6) - serial krym. Irlandia 2024
23:10 Lynley - serial krym.
01:10 Zbrodnie Saint-Pierre (3/10) - serial krym. Kan. 2025

FX

08:00 Kości X (21/22)
09:00 Z Archiwum X III (1/24)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (24,1/24)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (13,14/18)
13:45 Agenci NCIS X (14,15/24)
15:35 SkyMed III (2/9)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (2,3/24)
18:20 Z Archiwum X III (2/24)
19:15 FBI IV (15/21)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (15,16/18)
22:00 Zakłamanie
23:00 Z Archiwum X III (2/24)
00:00 Air Force One

HGTV

09:05 Remontujemy dom na plaży VI - serial dok.
10:00 Poszukiwacze domów - domy nad wodą IV
11:00 Usterka XI (24,25)
12:25 Moje miasto, mój dom VIII
14:30 Mieszkanie na miarę III
16:30 Połowanie na ogród V
18:15 Weekendowa metamorfoza (6, 7) - reality show
20:05 Dorota was urządzi V (11,12/12) - serial dok.
21:35 Będzie pięknie (1/8)
22:35 House Hunters
00:45 Kupujemy dom na plaży XXI (1/13) - serial dok.

BBC LIFESTYLE

11:30 Wymarzone domy (7, 8)
13:30 Bake off: zawodowcy (9) - program rozrywkowy
14:30 Wielkie brytyjskie wypieki (10) - program rozrywk.
15:40 Zapraszam do stołu (12)
17:50 Wymarzone domy (9)
18:50 Mistrzowie ceramiki: Kanada (4) - teleturniej
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki: gwiazdy (2)
21:00 10 lat mniej w 10 dni II
22:00 Kobiety, skalpel i liposukcja (3/3) - serial dok.
23:00 Wstydlive choroby: online II (2/8) - serial dok.
23:55 Gordon Ramsay (4,5/10)

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół VI (15/24)
08:55 Przyjaciele VIII (19,20,21,22,23,24/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu VIII (11,12,13,14,15,16/24)
14:30 Dwóch i pół VI (16,17,18,19/24) - serial kom.
16:25 Przyjaciele IX (1,2,3,4,5,6/24) - serial kom. USA 2002
19:30 Teoria wielkiego podrywu VIII (17,18,19,20,21,22/24) -
22:00 The Office PL IV (7/8)
23:05 Comedy Club (5, 6)
00:05 Miasteczko South Park III (5,6/17) - serial anim.

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex III (3)
09:25 Rodzinka.pl V (5/26)
10:00 Klan - telenowela
10:55 Ranczo IX (4)
12:35 Komisarz Alex III (4)
13:30 Ojciec Mateusz 30 (10,11)
15:30 Komisarz Alex III (5)
16:20 Na sygnale - serial obycz.
17:30 Ranczo IX (5,6)
19:30 Ojciec Mateusz 30 (12)
20:25 Komisarz Alex XXIV (12) - serial krym. Polska 2025
21:30 Ranczo IX (8) - serial kom.
23:25 Ojciec Mateusz 30
00:20 U Pana Boga w Królowym Moście (9/12)
01:20 Pitbull (3) - serial sens.

CANAL+ KUCHNIA

13:25 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (9)
13:55 Podróż przez smaki Chin IV (1) - serial dok.
14:55 U sąsiadów w kuchni XIII
15:55 Jakubiak rozgryza... (4)
16:10 Kulinarne mapy Wielkiej Brytanii (6) - mag. kulinarny
16:35 Jamie Oliver (17, 18, 3, 4)
18:30 Tajemnice indyjskich smaków (7) - program rozrywk.
18:55 m jak mięso (9, 10)
19:50 Nie bój ryby! (9)
20:15 m jak mięso (2, 3)
21:15 Anthony Bourdain VII
23:55 Nie bój ryby! (3, 4)

CANAL+ DOMO

13:05 Liczy się miejsce (13)
14:05 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (11)
15:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę (4/20) - serial dok.
15:55 Daleko od miasta XIV
16:50 Gardeners' World (13)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
19:00 Wielkie projekty IX (4)
20:00 Daleko od miasta XII (3)
21:00 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo
22:00 Monty Don - brytyjskie ogrody (5/5) - serial dok.
23:10 Gardeners' World (20)
00:15 Adres: rezydencje marzeń (6) - reality show

PLANETE+

15:50 Niezwykłe podróże kolejną IX (5/7) - serial dok.
16:55 Świat z góry VII (2,3/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (83,84)
18:40 Ludwik XIV, król tajnych agentów - serial dok.
19:45 Żydowski nazista (2)
20:50 Ramzes II. 66 lat panowania (1/3) - serial dok. F 2025
22:00 Premiera: Jalta 1945. Prawdziwa cena pokoju
23:10 Mężczyźni nienawidzący kobiet - film dok. Francja 2024
00:20 Niezwykłe podróże kolejną X (2/5) - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

12:00 Włoska kontrola celna
13:00 Pojedynki Eda Stafforda
14:00 Nagi instynkt przetrwania: Elita IV - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VI
16:00 Bimbrownicy XIV (4)
17:00 Na straży duńskiego lotniska II - serial dok.
18:00 Lotnisko (6/8)
19:00 Nagi instynkt przetrwania X (10/12) - serial dok.
21:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V (5)
22:00 Złoto drwali II (1)
23:00 Akta ekspedycji II (8/8)
00:00 Policjanci z Kent (3/10)
01:00 Hotrod wg Kindiga VI

TVP HISTORIA

13:55 Królowie (59)
14:30 Cztery pancerni i pies (2) - serial wojenny Polska 66
15:35 Sensacje XX wieku
18:10 Tajemnica twierdzy szyfrów (8) - serial sens.
19:10 Ex libris - magazyn
19:35 Flesz historii (770)
20:05 Oficer (13/13)
21:05 Bangladesz. Zatoka krwi (1) - film dok. Indie 2023
22:05 Fundusz Obrony Narodowej (1) - film dok.
23:05 Sensacje XX wieku
01:15 Encyklopedia II wojny światowej: Obrona Helu (18)

HISTORY

13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata V (4/18)
14:50 Największe tajemnice świata V (2/15) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa w kolorze: największe bitwy
18:10 Największe tajemnice świata VI (12/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVII
21:00 Kłątwa Wyspy Dębów XIII (16/26) - serial dok.
22:00 Wojny magazynowe XVII
23:00 Absurdy przeszłości: historie pełne ryzyka
23:55 Jak to wyjaśnił V (19)

NATIONAL GEOGRAPHIC

17:00 Zaginione skarby Biblii: tajemnice wiary - serial dok.
18:00 Państwa Osi: droga ku porażce (1/5) - serial dok.
19:02 Wojna widziana z powietrza II (3/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXV (4) - serial dok.
21:00 Premiera: Ekstremalne katastrofy III (1) - serial dok.
22:06 Grand Prix Monako: za kulisami wyścigu - film dok.
23:25 Megametro II
00:34 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny V

FOCUS TV

08:00 Byli sobie wynalazcy
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VI
10:00 Gwiazdy lombardu XXII
12:00 Hitlerowska machina śmierci - serial dok. F 2017
13:00 Poszukiwacze historii XXIV (3,4) - serial dok.
14:00 Jak Niemcy przegrały wojnę (3,6/6) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka
18:00 Rolnicy. Podlasie IV
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Poszukiwacze historii IV (1) - serial dok. Polska 2015
23:00 Znaki zła - runy SS
00:00 Starożytni kosmici III

BBC EARTH

13:25 David Attenborough: te wspaniałe jajka - film dok.
14:30 W okowach mrozu III
16:30 Największe zagadki nauki (1/6) - serial dok.
17:40 David Attenborough: te wspaniałe jajka - film dok.
18:45 Malownicze trasy kolejowe IV (4) - serial dok.
19:45 Morze Śródziemne: przyroda w potrzasku
20:55 W okowach mrozu IV (7,8/19) - serial dok. USA 2016
22:55 Konopie: lek czy narkotyk? - film dok. Wlk. Bryt. 2019
00:05 Superchirurgzy II

POLSAT VIASAT HISTORY

12:40 Jak inżynieria zmieniała świat (1,2,4,3/8) - serial dok.
16:40 Najważniejsze wydarzenia II wojny światowej w kolorze (4/10) - serial dok.
17:40 Wojna światowa: 1914-1945 (6/8) - serial dok.
18:50 Historia sprawiedliwości (9) - serial dok. Kan. 2025
19:50 Ciemna strona starożytnej Grecji (1/5) - serial dok.
21:00 Wojna Adolfa Hitlera
22:05 Dzikie Zachód (3/6)
23:05 Tatuażyści z Auschwitz: historia prawdziwa - film dok.
00:15 Informator z Oświęcimia - film dok. Francja 2021

JAK ROZWIĄZAĆ
SZYFROPANORAMĘ?

Część
„panoramiczną”
należy rozwiązać
jak zwykłą krzyżówkę
panoramiczną.
Przy okazji część liter
z wpisywanych haseł
wypełni niektóre pola
zaznaczone kolorem,
czyli te należące do
szyfrokrzyżówki.
W niej każdej liczbie
odpowiada inna litera.
„Rozkodowane” litery
można wpisywać
do pustych pól pod
diagramem (pola 1-20).
Aby odczytać hasło
trzeba przepisać je
do właściwych kratrek
w polu „rozwiązanie
krzyżówki”.

Rozwiązanie z wydania
3 lipca:
PLAŻA W MIKOSZEWIE

**Jeszcze
więcej rozrywk
i na ostatniej
stronie „Gazety
Wyborczej”**

APLIKACJA
WYBORCZEJ

📱
🔍
⚙️
🔒

aniol z trzema parami skrzydeł	▼	konny uczesnik walki byków	▼	śpiewa „Smooth Operator”	▼	uderzenie nogą czarny plak	▼	Święty ... patron Irlandii	▼	Polud- niowa – z Mount Rushmore	▼	miasto nad Mleczną	▼	fotel z dawnej epoki	▼	wykony- wany lub wyuczony	▼	domena wrotek	▼	zimowa odmiana jabłoni	▼	San ... enkawa
aparat projek- cyjny	▶	16	9	10	7	11	6	9	▶	opraco- wanie utworu	▶	1	2	5	20	2	19	12	2	zręda	▶	
papuga z Filipin	1	▶	11	2	1	9	2	14	▶	praca płuc osiedle Warszawy	▶	2	14	19	19	8	6	1	▶	▶		
▶	2	11	2	13	3	oddziele- nie części od całości	▶	14	▶	▶	▶	13	17	19	4	2	5	10	▶	▶		
zabawa z laniem wosku	15	urządza wnętrza	▶	13	16	11	6	▶	▶	▶	▶	▶	11	2	▶	1	2	5	▶	▶		
▶	10	▶	6	ogórków – słoń wodą	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	16	13	17	14	6	▶	▶		
▶	5	13	1	8	▶	▶	▶	▶	▶	asymetria babilo- ska bogini młodości	▶	angielski kuc	▶	17	▶	17	2	▶	▶	▶		
warszawska elektrociepłownia	▶	1	▶	▶	czarno- niebiescy z Serie A	▶	np. pajęcza	▶	▶	▶	▶	zalegają na półkach	▶	plac smaczony z jajek	▶	▶	17	5	10	▶		
naj- szybciej pływająca ryba	▶	20	2	▶	▶	▶	▶	rodowa opowieść	▶	▶	▶	David, brytyjski piosen- karz	▶	▶	▶	▶	zatoniony statek	18	▶	▶		
▶	16	▶	▶	▶	▶	▶	▶	miasto na trasie Kwidzyn – Malbork	▶	▶	▶	▶	▶	lot wiszący śmig- łowca	▶	▶	▶	10	▶	▶		
uczes- nicy spotkania	▶	przodek	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶		
▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	widły z gęstymi zębami	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶		
„... wrocił”, powieść	▶	wyrabia goudę, brie	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶		

Tu wpisz litery z pól oznaczonych cyframi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Rozwiązanie krzyżówki

7	11	18	16	9
9	2	9	10	16
1	5	10	19	8
17				

Rozrywka w „Wyborczej”
Codzienna porcja łamigłówek
od poniedziałku do soboty na ostatniej
stronie „Gazety Wyborczej”

PROSTO Z POLSKI

TYGODNIK

Piątek, 10 lipca 2026 | Redaktor prowadzący Leszek Frelich

Prokuratura w Zielonej Górze bada sprawę „martwych dusz” w urzędzie i miejskiej spółce

Etatowa ośmiornica miała odciążyć Falubaz

Miasto i jego spółka wydały ponad milion złotych na pensje „martwych dusz”, które w rzeczywistości pracowały dla zielonogórskiego klubu żużlowego. Fikcyjne etaty w Falubazie bada prokuratura. Dzięki wielu osobom przedstawiono już zarzuty.

Maja Sałwacka

– Historia jest banalna: w miejskim zakładzie komunalnym zrobiono audyt, który miał rozliczyć ekipę byłego prezydenta. Okazało się, że śmieciowa spółka zatrudnia osoby, których nikt nie widział na oczy. Zaczęto sprawdzać, kim one są, trop wiódł na żużlowy stadion. Gdy tam pojechano, jedna z martwych dusz równała tor – mówi osoba znająca kulisy sprawy. Wkrótce odnaleziono kolejnych „zaginionych pracowników” Zakładu Gospodarki Komunalnej, także tych fikcyjnie zatrudnionych w urzędzie miasta.

Prezydent Zielonej Góry kilka lat wcześniej kupił akcje żużlowego Falubazu. Liczył, że drużyna zdobędzie mistrza Polski, co znacząco poprawi jego sondaże. Tak się nie stało. Klub nie miał dobrej passy, za to pochłaniał duże koszty. Był jednym z najmocniej wspieranych klubów w Polsce z miejską kasą.

– Zamiast sukcesu, były porażki i wielkie zobowiązania. By zmniejszać koszty działania klubu, zaczęto część z nich wkładać do budżetu miasta – mówi nasz informator. Na liście osób zatrudnionych znalazły się osoby, które sprawowały kierownicze funkcje w Falubazie.

Kogo zatrudniano tylko na papierze?

Sprawę bada Prokuratura Okręgowa w Zielonej Górze. Śledztwo dotyczy nieprawidłowości związanych z finansowaniem Zielonogórskiego Klubu Żużlowego w latach 2020 – 2024.

– Straty miasta i miejskiej spółki oszacowano na 1,2 mln zł. Przedstawiono zarzuty dziewięciu osobom – mówi prokurator Ewa Antonowicz, rzecznik Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze. Jednym z podejrzanych jest Janusz K. był prezydent Zielonej Góry. – Miał dopuścić się stworzenia mechanizmu polegającego na zatrudnianiu przez miasto oraz miejską spółkę osób, które faktycznie wykonywały pracę na rzecz klubu żużlowego. K. działał w porozumieniu z prezesem spółki, klubu – mówi prokurator Antonowicz.

Byłego prezydenta mają obciążać zeznania świadków, którzy twierdzą, że prezydent sam

• Stadion zielonogórskiego klubu żużlowego
FOT. WŁADYSŁAW CZULAK
/ AGENCJA WYBORCZA.PL

wymyślił układ finansowania pracowników. – Działo się to na jego wyraźne polecenie – mówi „Wyborczej” prokurator Antonowicz. Nieoficjalnie ustaliliśmy, że zeznania potwierdzające ten fakt miały złożyć zaufane osoby prezydenta, z bliskiego otoczenia.

Ze śledztwa wynika, że część osób była formalnie zatrudniona przez miasto na podstawie umów o pracę, mimo że wykonywała obowiązki związane z działalnością klubu. – Na polecenie byłego prezydenta, podobne zatrudnienie miało zostać zorganizowane w Zakładzie Gospodarki Komunalnej, gdzie kolejne osoby wykonywały prace fizyczne na terenie stadionu na rzecz klubu żużlowego. Inne osoby podpisywały za nie listy obecności w fikcyjnych miejscach pracy – mówi prokurator Antonowicz.

Ustaliliśmy, że chodzi o toromistrza, dwóch mechaników, kierownika sportowego drużyny, osoby na kierowniczych stanowiskach, które pracowały w klubie. Zarzuty przedstawiono także Wojciechowi D., prezesowi zarządu Zielonogórskiego Klubu Żużlowego oraz Krzysztofowi S., byłemu prezesowi Zakładu Gospodarki Komunalnej. Wcześniej zarzuty usłyszał Kamil K., były dyrektor w żużlowym klubie.

Straty miasta i miejskiej spółki oszacowano na 1,2 mln zł. Przedstawiono zarzuty dziewięciu osobom

EWA ANTONOWICZ

rzecznik Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze

– Odpowiedzialnością objęto także osoby uczestniczące w procedurze fikcyjnego zatrudnienia. Grozi im kara od roku do 10 lat więzienia – mówi prokurator.

Były prezydent mówi, że kiedyś wszystko wyjaśni

Janusz K. nie rozmawia z „Wyborczą”, od lat odmawia komentarza. Jego tłumaczenia można znaleźć na Facebooku, gdzie ma 40 tys. obserwujących. Zasięgi zdobył w pandemii, gdy podważał istnienie koronawirusa, nazywając pandemię „koronaścianą”.

– Pamiętacie, jak po wyborach prezydent miasta i Platforma Obywatelska robili konferencje prasową? No tą, gdzie padło milion mądrych słów: patologie, dojenie miasta, fikcyjne etaty, łamanie prawa, finansowa zapaść... Serio, jakby ktoś robił ranking najbardziej dramatycznych konferencji sezonu, to byłby finał Ligi Mistrzów. No to czas na aktualizację – napisał Janusz K. w 2025, gdy sąd odrzucił powództwo miasta wobec byłego prezesa ZGK. – Miał być uosobieniem zła, złodziejem, królem patologów, wygrał sprawę. Sąd oddalił pozew miasta. Miasto przegrało i jeszcze musi zapłacić za proces – podkreślił. Nie krył, że w wielu postępowaniach uczestniczył.

– W części spraw jestem jako świadek, część jako podejrzany. I co? Obiecuję, odnoś się do wszystkiego, ale po wyrokach. Bo wtedy to jest mówienie faktami, nie bajkami, nie opowiadanie farmazonów i głupot. I to różni mnie od tych, co krzyczą z konferencyjnych mównic, a potem chowają się za spin-doktorami – pisał Kubicki w 2025 roku.

Prokuratorzy przyznają, że Janusz K. nie przyznaje się do winy i złożył wyjaśnienia. Niebawem do sądu wpłynie akt oskarżenia. Tym ra-

zem sprawę będzie rozpoznawał Sąd Okręgowy w Zielonej Górze. – Ze względu na duży rozmiar szkody – mówi prokurator Antonowicz.

Wynajęcie kamienicy za 15 mln zł i „martwe dusze” w żużlowym klubie. Co łączy te sprawy?

To nie jedyna sprawa, w której przedstawiono zarzuty Januszowi K. Kilka dni temu rozpoczął się proces, w którym były prezydent jest oskarżany o niegospodarność przy wynajmie secesyjnej kamienicy od biznesmena sponsorującego żużlowców. Janusz K. zapowiedział, że na pytania prokuratora odpowiadać nie będzie.

– Obie sprawy łączy nazwisko byłego żużlowca, trenera, który znalazł sponsora, działał w klubie żużlowym – mówi „Wyborczej” informator z miasta. Prokuratura na razie nie chce potwierdzić nazwiska sportowca. – Jest zbyt wcześnie – tłumaczy prokurator Antonowicz.

Według prokuratorskiego śledztwa biznesmen z Podkarpacia, żużlowy sponsor, zostawił w biurze podawczym miejskiego urzędu kartkę z propozycją współpracy. – Pewnie takich kartek wpływa wiele do urzędu i pozostają bez odpowiedzi, ale tak nie było tym razem. Ruszyła procedura, która zakończyła się wynajmem kamienicy – mówił „Wyborczej” prokurator Daniel Kolasieński, prokurator Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze. Z śledztwa wynika, że tempo rozmów z biznesmenem było ekspresowe. Dokument złożył w piątek, w poniedziałek został zaproszony na rozmowy.

Według śledczych podpis byłego prezydenta uruchomił urzędniczą maszynę rozpoczynającą negocjacje z biznesmenem. W efekcie miasto, zamiast kupić kamienicę wartą 6 milionów złotych, postanowiło ją wynająć. Wcześniej przeprowadzono w niej remont warty ok. 3 mln zł. Razem z czynszem, bo umowa została podpisana na dziesięć lat, miasto wyda 15 milionów.

Secesyjna kamienica przy ul. Niepodległości 10 w Zielonej Górze od lat była wystawiona na sprzedaż. Jej zakup planowało nawet miasto, ale wycofano się z negocjacji. Wtedy pojawił się sponsor z odległego południa Polski, który miał wpaść na pomysł zakupu secesyjnego budynku, przechadzając się po zielonogórskim deptaku.

Potem podpisał z miastem umowę na 10 lat, bez możliwości jej zerwania, obwarowaną karami.

Janusz K. nie przyznaje się do winy, złożył 1,5-godzinne wyjaśnienia. Twierdził, że miasta nie było stać na zakup budynku, bo potrzebowało pieniędzy na wkłady własne unijnych dotacji. Nie chciał „zamrażać pieniędzy w betonie”, obawiał się, że musiałby dostosować budynek do innej dyrektywy budowlanej. ●

Sąd w Opolu bezwzględny dla biznesmena z Krapkowic

Powiesił psa na lince – taką miał metodę wychowawczą

Jest finał głośnego procesu w sprawie psa Timo, który został powieszony w Krapkowicach.

Piotr Zapotoczny

Podwórka zakładu produkcyjnego w Krapkowicach strzegły dwa psy rasy akita. W styczniowe popołudnie 2024 r. jeden z nich – Timo zawisł na stalowej lince przyczepionej do wózka widłowego.

KOSZMARNĄ ŚMIERĆ PSA TIMO

Wszystko wydarzyło się kilkanaście minut piechotą od centrum Krapkowic. Po południu jedna z pracownic zakładu usłyszała przeraźliwy skowyt. Wybiegła z hali, by sprawdzić, co się dzieje. Przed sądem zeznała, że widok ją przeraził. Pies Timo wisiał na stalowej lince przyczepionej do wózka widłowego i wił się z bólu. Miał „wybaluszone oczy”, a z pyska toczyła mu się piana. Kobieta próbowała interweniować, ale właściciel zakładu nie chciał uwolnić zwierzęcia.

„Wyborcza” była na miejscu rok po tym tragicznym zdarzeniu. Przedsiębiorca – Jan D. – przyjął nas w pomieszczeniu socjalnym z religijnymi obrazkami na ścianach.

– Te pieski to nasze pupile, które zawsze były otaczane troską, niczego im tu nie brakowało – zapewniał.

Twierdził też, że to, co stało się z Timo, „to był nieszczęśliwy wypadek” i chciał psu po prostu założyć szelki, by ograniczyć mu swobodę poruszania się po podwórku.

– Podniosłem psa wózkiem, żeby mi było łatwiej założyć linkę wokół głowy i drugiej łapy, ale nie zauważyłem, że w tym czasie zaplątał się w linkę, która mu się okręciła wokół głowy i zacisnęła, bo skakał i się obracał. Tak zmarł, przez samouduszenie – mówił nam Jan D.

Po zakończeniu śledztwa mężczyźni postawiono zarzuty uśmiercenia psa. Ustawa o ochronie zwierząt przewiduje za to karę do pięciu lat więzienia.

• Timo pilnował zakładowej posesji

FOT. PIOTR ZAPOTOCZNY

Wyrok zapadł pod koniec 2025 r. Sąd nie dał wiary wyjaśnieniom przedsiębiorcy, ale zmienił kwalifikację czynu ze znęcania się ze szczególnym okrucieństwem na znęcanie się.

Sędzia Grzegorz Fedyczkowski podkreślał wówczas, że choć oskarżony mógł nie mieć bezpośredniego zamiaru zabicia psa, to z pełną świadomością godził się na jego cierpienie. Według sądu Jan D. chciał psa podduś, po to, żeby zwierzę straciło przytomność i nie miało już więcej siły się bronić. Właściciel miał traktować podduśczenie jako metodę wychowawczą, by „złamać” charakter psa.

– Oskarżony nie chciał, żeby pies zmarł. Ale przez swoje zachowanie – przez to, że zaniechał opuszczenia widel wózka widłowego, nawet mimo prośby świadka – godził się z tym, że pies umrze – mówił sędzia Fedyczkowski.

Mężczyzna został skazany na pięć miesięcy bezwzględnego pozbawienia wolności. Zgodnie z zapowiedzią odwołał się jednak od wyroku i sprawa trafiła do Sądu Okręgowego w Opolu.

CELOWE ZADAWANIE CIERPIENIA CZY WYPADEK?

Podczas tego procesu prokurator Piotr Krzemionka-Kowalski z Prokuratury Rejonowej w Strzelcach Opolskich przekonywał, że zachowanie Jana D. miało charakter odwetu.

– Działania oskarżonego stanowiły swego rodzaju zemstę. Były obliczone na celowe zadanie cierpienia zwierzęciu wyłącznie dlatego, że wcześniej, w ocenie oskarżonego, nie zachowało się ono prawidłowo – mówił Piotr Krzemionka-Kowalski.

Obrońca Jana D. oczywiście temu zaprzeczał. – Wbrew temu, co można przeczytać zarówno w sentencji, jak i uzasadnieniu zaskarżonego

wyroku, celem oskarżonego nie było pozbawienie życia [psa] ani zadanie mu cierpienia. Cierpienie nie stanowiło samo w sobie celu, którym kierował się oskarżony – mówił mec. Jacek Konowalczyk.

Sam Jan D. podtrzymywał swoją dotychczasową linię obrony, przekonując, że był to wypadek. Dodał też, że kara może utrudnić mu leczenie choroby nowotworowej.

– W więzieniu polskim nie ma właściwie możliwości leczenia onkologicznego. I teraz, skazując mnie na te pięć miesięcy więzienia, stwarza się sytuację, w której choroba się tak rozwija, że później będzie niewyleczalna – mówił Jan D.

Przedsiębiorca konsekwentnie przerzucał winę na inne osoby.

– Wskazywał między innymi na psa, twierdząc, że to jego zachowanie doprowadziło do tragedii. Winą obarczał również kobietę, która miała zwrócić mu uwagę, aby opuścił widły, argumentując, że jej reakcja go rozproszyła i przez to nie zdążył zareagować. Pojawiały się także inne wyjaśnienia, w których odpowiedzialność była zrzućana na czynniki zewnętrzne. Jan D. w żadnym momencie postępowania nie przyjął jednoznacznie, że jego działania były błędne i że to on ponosi odpowiedzialność za skutki zdarzenia – mówi Agnieszka Staszaków-Bularz, adwokatka i oskarżycielka posiłkowa.

Jej zdaniem przedsiębiorca nie zdobył się na refleksję nad skutkami swojego działania i nad cierpieniem, jakie zostało zadane zwierzęciu w wyniku tego zdarzenia.

Prawomocny wyrok w tej sprawie zapadł 30 czerwca.

– Rozpatrujący sprawę sąd odwoławczy podtrzymał w całości wyrok sądu pierwszej instancji – mówi Aneta Rempalska z Sądu Okręgowego w Opolu.

Oznacza to, że Jan D. pójdzie do więzienia. Musi zapłacić 5 tys. zł na rzecz Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Opolu. Ma też ponieść wszystkie koszty związane z postępowaniem sądowym.

– Sąd uznał, że to, czego dopuścił się oskarżony, stanowiło okrucieństwo wobec zwierzęcia. Być może rzeczywiście nie miał on od początku zamiaru zabić psa, jak sam twierdził, jednak godził się na taki skutek. Stosując – jak to określał – metody wychowawcze wobec psa, polegające na jego podduśzaniu – godził się na zadanie zwierzęciu cierpienia – komentuje Agnieszka Staszaków-Bularz.

Jak dodaje, samo postawienie psa na dwóch łapach, czyli w nienaturalnej dla niego pozycji, powodowało dyskomfort, cierpienie i panikę.

– To właśnie doprowadziło do sytuacji, w której zwierzę zaczęło wirować i ostatecznie się powiesiło. Ten pan miał możliwość zareagowania. Mógł opuścić zwierzę, obniżyć wózek widłowy, aby pies mógł oprzeć łapy o podłoże. Wówczas do tej tragedii by nie doszło. On jednak tego nie zrobił – mówi adwokatka. – Takie zachowanie musi spotkać się ze stanowczą reakcją wymiaru sprawiedliwości.

Sąd uznał, że oskarżony, stosując wobec psa takie metody, godził się na zadanie mu cierpienia, a miał możliwość przerwać swoje działanie i zapobiec tragedii. Dlatego wymierzono mu karę bezwzględnego pozbawienia wolności

SUROWA KARA ZA OKRUCIEŃSTWO WOBEC ZWIERZĄT

– Ten pan powoływał się na swój stan zdrowia, wskazując, że choruje na nowotwór. Nie ma to jednak znaczenia dla samego faktu popełnienia przestępstwa. On dopuścił się czynu zabronionego i za ten czyn poniesie odpowiedzialność karną – mówi Agnieszka Staszaków-Bularz. – Gdyby przyjąć, że osoby, które po popełnieniu przestępstwa zachorowały i przez to nie mogą zostać ukarane, to prowadziłyby to do absurdalnych wniosków. Odpowiedzialność karna jest bowiem oceniana na podstawie popełnionego czynu. Natomiast kwestie związane ze stanem zdrowia mogą być rozpatrywane dopiero na etapie wykonywania kary. Wówczas można wnioskować o odroczenie jej wykonania, na przykład do czasu zakończenia chemioterapii albo o zapewnienie odpowiedniego leczenia podczas odbywania kary pozbawienia wolności.

W jej opinii sąd słusznie utrzymał karę bezwzględnego pozbawienia wolności.

– Najważniejsze jest wysłanie społeczeństwu jasnego sygnału, że okrucieństwo wobec zwierząt będzie stanowczo karane i sąd nie będzie wobec takich sprawców pobłażliwy. To surowy wyrok, ale w mojej ocenie jest on sprawiedliwy – mówi Agnieszka Staszaków-Bularz. ●

Obrońca, adwokat Jacek Konowalczyk, odmówił komentarza w sprawie wyroku: – Po analizie pisemnego uzasadnienia wyroku razem z klientem rozważymy wniesienie kasacji do Sądu Najwyższego – powiedział. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34441938

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

wyborcza.pl

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.

Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:

wyborcza.pl/newsletters

Fundusze Europejskie
dla Polski Wschodniej

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A.

Prace na kolejowej „ósemce” wchodzą w kolejny etap

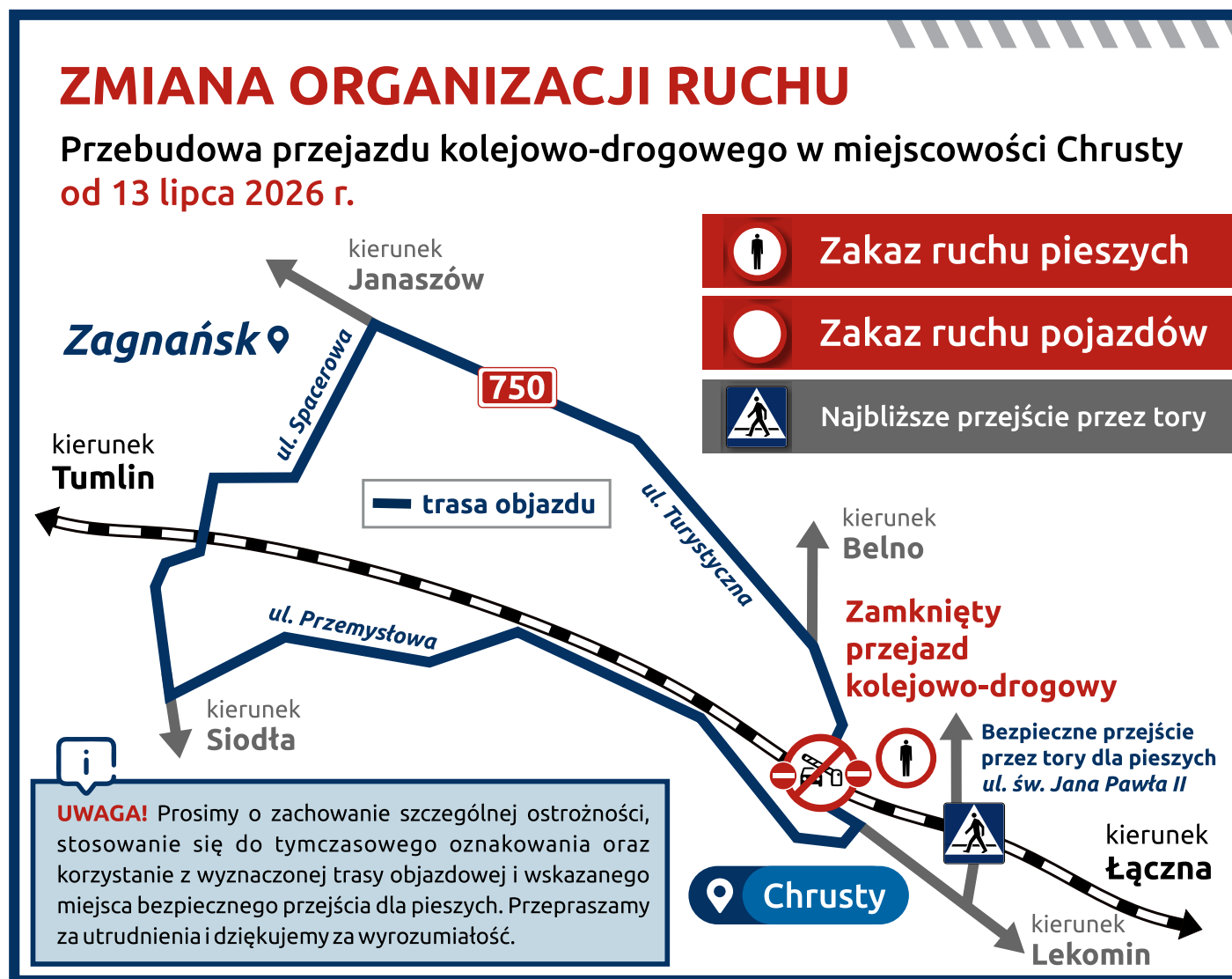
Postępuje modernizacja linii kolejowej nr 8 na odcinku Skarżysko-Kamienna – Tumlin. To największa inwestycja Polskich Linii Kolejowych SA w regionie. 13 lipca 2026 r. rozpocznie się przebudowa przejazdu kolejowo-drogowego zlokalizowanego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 750 w Chrustach. Zamknięcie przejazdu potrwa do 20 lipca.

Na czas prac w rejonie przejazdu wykonawcy wyznaczą objazd dla wszystkich pojazdów. Tymczasowo nie będą na nim obowiązywać dotychczasowe ograniczenia tonażu. Trasa objazdu została poprowadzona drogami powiatowymi nr 1292T i 1289T oraz drogą wojewódzką nr 750. Ruch pieszych zostanie skierowany na sąsiedni przejazd kolejowy zlokalizowany przy ul. Jana Pawła II w Chrustach. W następnych miesiącach konieczne będą kolejne krótkotrwałe ograniczenia ruchu w tej lokalizacji.

Prace związane z modernizacją linii kolejowej na odcinku Skarżysko-Kamienna – Tumlin obejmują: ułożenie ponad 62 km torów, wymianę sieci trakcyjnej i instalację nowych systemów sterowania ruchem kolejowym, a także budowę nowoczesnych peronów na stacjach Suchedniów, Łączna, Zagnańsk oraz przystankach kolejowych Skarżysko Zachodnie, Suchedniów Północny i Berezów. W ramach zadania przebudowanych będzie też 37 obiektów inżynierskich.

Po modernizacji najważniejszej linii kolejowej w województwie świętokrzyskim pociągi pojadą szybciej, zwiększy się przepustowość trasy, a dzięki nowoczesnej i funkcjonalnej infrastrukturze pasażerskiej poprawi się dostępność transportu kolejowego.

Projekt „Prace na linii kolejowej nr 8 na odcinku Skarżysko-Kamienna – Kielce – Kozłów, etap I: Skarżysko-Kamienna – Tumlin” ubiega się o dofinansowanie w ramach programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej.

PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. ul. Targowa 74, 03-734 Warszawa
www.plk-sa.pl / www.plk-inwestycje.pl / www.portalpasazera.pl
www.mapadotacji.gov.pl / www.plk-polskawschodnia.pl

Projekt „Prace na linii kolejowej nr 8 na odcinku Skarżysko-Kamienna – Kielce – Kozłów, etap I: Skarżysko-Kamienna – Tumlin” ubiega się o dofinansowanie w ramach programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej.

Zaginiony pierścień Zygmunta I Starego wrócił do Polski

Ćwierć wieku temu na moment pojawił się w Częstochowie

Królewski pierścień zrabowany podczas II wojny światowej można było przez miesiąc oglądać w Muzeum Częstochowskim. Wtedy nikt jednak nie wiedział, jak wielką ma wartość.

Beata Strąk

Warszawa, 19 czerwca 2026 roku. Konferencja prasowa z udziałem ministerstwa kultury i dziedzictwa narodowego, ambasadora Niemiec, muzealników, naukowców. Na środku sali w szklanej gablocie dwa przedmioty: średniowieczny rękopis zawierający najprawdopodobniej najstarszy zachowany zapis hymnu „Gaude Mater Polonia” oraz pierścień króla Zygmunta I Starego.

O pierścieniu mówi prof. dr hab. Andrzej Szczerski, dyrektor Muzeum Narodowego w Krakowie.

– Odzyskujemy nie tylko znakomite dzieło rzemiosła artystycznego – to wspaniałe 24-karatowe złoto, znakomicie cięty diament – ale odzyskujemy coś więcej, historię. Warto przypomnieć, że obiekty związane z polskimi królami, przede wszystkim regalia, przepadły bezpowrotnie po III rozbiorze. Wojska pruskie zniszczyły całkowicie nasze korony historyczne, berła i inne atrybuty państwowości. Dlatego każdy obiekt związany z polskim królem jest tak szczególnie cenny – podkreśla.

Pierścień zaginął podczas II wojny światowej, odnalazł się w Niemczech. W wyniku zmuszonego procesu restytucyjnego właśnie wrócił do Polski.

Nie byłoby tego powrotu, gdyby nie wystawa w Częstochowie ćwierć wieku wcześniej.

NIEMCY POKAZUJĄ „TO, CO MAMY NAJCENNIJSZEGO”

Częstochowa, 13 grudnia 2000 roku. W pawilonie wystawowym Muzeum Częstochowskiego otwiera się ekspozycja „Pierścienie czterech tysiącleci”. Na niej 300 precjozów z różnych kultur i epok ze zbiorów Muzeum Biżuterii (Schmuckmuseum) w Pforzheim.

– Częstochowa jest miastem zaprzyjaźnionym z nami. Zdecydowaliśmy się zaprezentować to, co mamy najcenniejszego – mówi dr Fritz Falk, ówczesny dyrektor niemieckiego muzeum, które swoją kolekcję zaczęło budować już w XIX wieku.

Rzeczywiście, Pforzheim to miasto partnerskie Częstochowy. Około 120-tysięczna miejscowość w Badenii Wirtembergii w przeszłości była złotniczym centrum Niemiec, nazywano ją „złotym miastem”. W 2000 roku oba samorządy podpisały umowę o wspieraniu i przyjaźni, natomiast umowę bliźniaczą w 2007 roku. Trwająca do dziś współpraca zaowocowała wieloma projektami edukacyjnymi, społecznymi, sportowymi, kulturalnymi.

Wystawa w 2000 roku była jednym z nich. Prezentowane w jej ramach pierścienie wypełniły cały parter muzealnego pawilonu w Parku Staszica.

„Każdy z eksponatów ma swoją historię. Jeden z najstarszych, zdobionych hieroglifami, należał do faraona Amenofisa IV żyjącego w Egipcie w XV wieku p.n.e. Jeden z piękniejszych znaleziony został w grobie średniowiecznego biskupa Bordeaux. Ciekawym podzbiorem są pierścienie żałobne z XVIII i początku XIX wieku: były one zamawiane przez rodzinę i rozdawane wśród przyjaciół zmarłego, by o nim pamiętali. W posiadaniu muzeum jest też około 25 pierścieni pochodzących z Polski, pozyskanych w wyniku trwającej od 20 lat współpracy z Ars Poloną” – opisywała wtedy częstochowska „Wyborcza”.

Czy wśród pokazywanych wtedy obiektów był pierścień, który teraz został przypisany Zygmuntowi Staremu? – W naszym archiwum nie mamy takich informacji – mówi Katarzyna Ozimek, dyrektorka Muzeum

Częstochowskiego. – Wtedy jeszcze tu nie pracowałam – dodaje.

Pracowała za to Monika Świerczewska, dziś kierowniczką muzealnego Działu Edukacji i Wystaw. Ta z Pforzheim w 2000 roku była jedną z pierwszych, którymi się zajmowała.

– Wystawa została przygotowana specjalnie dla naszego muzeum – opowiada. Tego konkretnego pierścienia jednak nie pamięta. – Kilka dni temu przeglądałam teczkę z materiałami dotyczącymi tego projektu. Niewiele w nich wynika. Ten pierścień mógł się kryć pod wzmianką „Europa Środkowa” – zastanawia się.

W tece jest m.in. folder towarzyszący wystawie. „Każdy pierścień należy traktować jako małe dzieło sztuki, dające nam oryginalne przeżycia estetyczne” – można przeczytać. Poza krótkim opisem pokazywanych precjozów oraz historią Muzeum Biżuterii w Pforzheim wydrukowano też program wernisażu. Oprawę artystyczną wieczoru zapewnił Zespół Muzyki Dawnej „Camerata Cracovia”, który wykonał XVII-wieczne utwory z Polski i Niemiec.

W NAUCE CZASEM RZĄDZĄ PRZYPADKI

Wystawę „Pierścienie czterech tysiącleci” można było oglądać w Częstochowie tylko przez miesiąc, do 15 stycznia 2001 roku. Wystarczyło, by na jeden z pierścieni: XV-wieczny, złoty z diamentem zwróciła uwagę historyk sztuki z Lublina. – Nie byłam na wystawie, zobaczyłam zdjęcia z niej w jednej z popularnych gazet – dziś wspomina dr hab. Ewa Letkiewicz, prof. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.

Jest uznaną badaczką rzemiosła artystycznego, przede wszystkim złotnictwa, wykładowczynią, autorką ponad stu publikacji.

– Zwróciłam uwagę, że jeden z pierścieni bardzo przypomina inny, który zaginął w czasie wojny. Jego zdjęcie akurat miałam w ręku kilka dni wcześniej, bo zbierałam materiały do książki. Te dwa pierścienie wydały mi się uderzająco do siebie podobne. Stąd się wzięło to dalsze szukanie,

szperanie – opowiada. – W nauce czasem rządzą przypadki – dodaje.

Specjalistka od biżuterii historycznej zaczęła analizować i porównywać formę, wymiary i wagę pierścieni, obsadę kamienia, jego nietypowy, bardzo rzadki szlif. Sięgnęła po opisy i ikonografię. Nawiązała kontakt z muzeum w Pforzheim, korespondując z dyrektorem Fritzem Falkiem.

W 2007 roku w „Biuletynie Historii Sztuki”, branżowym kwartalniku wydawanym przez Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk, ukazał się jej artykuł pod tytułem „Domniemany pierścień Zygmunta I”.

„Muzeum w Częstochowie przez blisko miesiąc na przełomie roku 2000/2001 gościło wystawę niezwykłych pierścieni powstałych na przestrzeni czterech tysiącleci, będących własnością Schmuckmuseum w Pforzheim. Wśród pokazanych precjozów znalazł się pierścień z końca XV w. wykazujący niezwykle podobieństwo do zaginionego podczas drugiej wojny światowej pierścienia Zygmunta I” – brzmiał pierwszy akapit artykułu.

W ostatnim akapicie autorka napisała, że wszystkie jej ustalenia dają „podstawę do przypuszczeń, że pierścień z Pforzheim to pierścień Zygmunta I” oraz że pozwalają „mieć nadzieję, że być może inne klejnoty »szkatuły królewskiej«, bezcenne pamiątki po królach Polski, zaginione w czasie wojny szczęśliwie ocalały od zagłady”.

Swoimi wnioskami Ewa Letkiewicz podzieliła się także w monografii „Klejnoty w Polsce. Czasy ostatnich Jagiellonów i Wazów”.

PIERŚCIEŃ WYDOBYTY Z KRÓLEWSKIEGO GROBU

O jaką „szkatułę królewską” chodzi? Należała do księżnej Izabeli Czartoryskiej (1746-1835), kolekcjonerki i fundatorki pierwszego polskiego muzeum historycznego – Świątyni Sybilli w Puławach.

W hebanowej skrzyni umieściła klejnoty, które wydobyl w 1791 roku z królewskich grobów w katedrze na Wawelu Tadeusz Czacki – historyk, współzałożyciel warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, członek Komisji Skarbu Koronne-

▲ Pierścień Zygmunta I Starego
w Muzeum Książąt Czartoryskich
w Krakowie, 2 lipca 2026 roku

FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

go z ramienia Sejmu Rzeczypospolitej. Celem przedsięwzięcia było zabezpieczenie klejnotów królewskich przed zaborcami.

Pierścień Zygmunta I Starego (1467-1548), króla z dynastii Jagiellonów, był jedną ze znalezionych wtedy kosztowności. Z jego grobu wyjęto też m.in. krzyż na złotym łańcuchu, złotą blaszkę z cyfrą Zygmunta I oraz imieniem Bony, jego żony, brylantowy krzyżyk Anny Jagiellonki, ich córki, królowej Polski od 1575 roku.

Cenne przedmioty zostały przekazane Izabeli Czartoryskiej najprawdopodobniej po 1796 roku, kiedy wojska pruskie wycofały się z Krakowa, a miasto zajęli Austriacy. Precjoza umieszczone w hebanowej skrzyni, nazwanej „szkatułą królewską”, były przechowywane w Świątyni Sybilli.

W 1876 roku szkatuła trafiła do otwieranego wtedy Muzeum Książąt Czartoryskich w Krakowie. Stanowiąc rodzaj depozytu narodowego, była konsekwentnie uzupełniana o nowe odnalezione pamiątki po polskich monarchach.

Tuż przed wybuchem II wojny światowej najcenniejsze obiekty muzeum wywieziono z Krakowa do pałacu Czartoryskich w Sieniawie (obecnie woj. podkarpackie), co miało uchronić je przed grabieżą w przypadku ataku Niemiec na Polskę. Szkatułę z klejnotami królewskimi zamurowano w pałacowej oficynie. Niestety, w połowie września 1939 roku pałac zajęły wojska niemieckie. „Najprawdopodobniej wtedy łupem okupanta padły pamiątki po polskich królach, w tym złoty pierścień Zygmunta I” – można przeczytać na stronie ministerstwa kultury.

Pierścień, już anonimowy, trafił do zbiorów Muzeum Biżuterii w Pforzheim w 1963 roku. Był częścią kupionej wtedy przez tę placówkę kolekcji Heinza Battke,

niemieckiego malarza i grafika, znawcy i kolekcjonera pierścieni, autora publikacji na ten temat.

MATERIALNY ŚLAD WIELKIEJ EPOKI

Po latach, przypadkiem, za sprawą wystawy w Częstochowie, królewski klejnot wypatrzyła w zbiorach niemieckiej placówki dr hab. Ewa Letkiewicz. Jej ustalenia, publikacje i zabiegi z czasem nadały sprawie biegu. Odkryciem zajął się resort kultury.

„Zgromadzona dokumentacja dotycząca pochodzenia pierścienia, a następnie jego oględziny przeprowadzone w 2022 roku przez polskich ekspertów oraz sporządzona na ich podstawie opinia (analiza tożsamości) potwierdziły, że jest to polska strata wojenna” – ogłosiło.

W marcu 2023 roku stronie niemieckiej został przekazany wniosek restytucyjny, który dał początek rozmowom na temat zwrotu zabytku. 12 maja 2026 roku Rada Miasta Pforzheim podjęła uchwałę o zwrocie pierścienia do Polski.

Pierścień został przekazany ministrze kultury Marcie Cienkowskiej 17 czerwca w Berlinie podczas Forum Polsko-Niemieckiego, zorganizowanego w ramach obchodów 35-lecia podpisania traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy. Poza pierścieniem Niemcy zwrócili także zrabowany podczas wojny fragment średniowiecznego rękopisu ze zbiorów Biblioteki Seminarium Duchownego w Płocku z zapisem „Gaude Mater Polonia” oraz eksponaty pochodzące z przedwojennej Muzeum Komunikacji w Warszawie.

Dwa dni później klejnot oficjalnie pokazano w Warszawie. – Historia wra-

ca do domu – zapowiedziała ministra w filmiku opublikowanym w mediach społecznościowych.

W trakcie uroczystości 19 czerwca Marta Cienkowska mówiła o pierścieniu: – To obiekt wyjątkowy nie tylko ze względu na swoją wartość artystyczną. To materialny ślad epoki, w której Polska była jednym z najważniejszych państw Europy.

Wśród zaproszonych gości była dr hab. Ewa Letkiewicz. – Pani profesor, dziękuję za wiedzę, dziękuję za determinację i pracę badawczą, dzięki którym możliwe było zidentyfikowanie pierścienia króla Zygmunta Starego w zbiorach Schmuckmuseum Pforzheim. To doskonały przykład tego, jak wielką rolę odkrywają naukowcy i eksperci w procesie odzyskiwania naszego dziedzictwa – zaznaczyła Marta Cienkowska.

– To wszystko nie udało się bez zaangażowania Elżbiety Przyłuskiej z ministerstwa kultury – zastrzegła w rozmowie z „Wyborczą” Ewa Letkiewicz, podkreślając zasługi głównej specjalistki od odzyskiwania strat wojennych. – Od 2003 roku bardzo intensywnie zajęła się kontaktami z osobami, które mogłyby pomóc w niepodważalnym udowodnieniu, że mamy do czynienia z tym samym pierścieniem.

Odzyskany pierścień króla Zygmunta I Starego wrócił już do Muzeum Książąt Czartoryskich w Krakowie, które teraz jest oddziałem Muzeum Narodowego.

Jak podsumował resort kultury, obecnie prowadzi ponad 200 postępowań restytucyjnych w 22 krajach. Od 2008 roku do Polski wróciło 915 utraconych dóbr kultury z 14 krajów. W tym roku – 32 obiekty. „W bazie strat wojennych, która jest na bieżąco aktualizowana, znajduje się obecnie około 70 000 rekordów” – można przeczytać na stronie ministerstwa. ●

REKLAMA

Kielce/34441954

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH IM. PROF. EDWARDA LIPIŃSKIEGO W KIELCACH

REKRUTACJA TRWA

Oferta studiów dziennych i zaocznych:

KIERUNKI STUDIÓW ANS:

✓ Administracja	✓ Zarządzanie i coaching
✓ Bezpieczeństwo wewnętrzne	✓ Kosmetologia
✓ Prawo	✓ Pielęgniarstwo
✓ Ekonomia	✓ Studia podyplomowe
✓ Finanse i rachunkowość	

Masz pytania?
41 345 13 13
ans@lipinski.edu.pl

 @ANSKielce @ANSKielce

ZESKANUJ KOD I DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ!

AKADEMIA LIPIŃSKIEGO W KIELCACH, UL. JAGIELLOŃSKA 109A

WWW.LIPINSKI.EDU.PL | WWW.PODYPLOMOWE.LIPINSKI.EDU.PL

Podkarpacie. Referenda w Kolbuszowej i Mielcu

Ofensywa Konfederacji

Oficjalnie chodzi o odwołanie starostów.

W praktyce referenda w Kolbuszowej i Mielcu stają się testem politycznej strategii Konfederacji, która chce przejąć wyborców PiS i zdobywać wpływy w samorządach.

Anna Gorczyca

RKL, od tych liter rozpoczynają się rejestracje aut w powiecie kolbuszowskim. Te same litery są na banerach i ulotkach promujących referendum w sprawie odwołania starosty i rady powiatu kolbuszowskiego. Ale na banerach znaczą: Rozwój, Koniec Układów, Lepszy Powiat.

– Mieszkańcy mają dość arogancji starosty Józefa Kardysia. Mają dość przykaskującej mu rady powiatu, dlatego chcą ich odwołania. – mówi Dariusz Kaźmierczak, koordynator komitetu referendalnego na gminę Kolbuszowa.

DLACZEGO STAROSTA POWINIEN ODEJŚĆ?

Zbieranie podpisów pod wnioskiem zaczęło się 27 kwietnia. – O referendum zaczęliśmy mówić już w listopadzie ubiegłego roku, po tym, jak radni podnieśli staroście Józefowi Kardysowi wynagrodzenie. Ludzi to bardzo oburzyło. Pan starosta jest bardzo pazerny na pieniądze – stwierdza Tomasz Buczek, działacz Ruchu Narodowego, europoseł Konfederacji.

Organizatorzy referendum podkreślają, że jest to inicjatywa mieszkańców powiatu kolbuszowskiego, ale Tomasz Buczek, nie ukrywa, że to on stoi za tą inicjatywą. O odwołaniu Józefa Kardysia mówi od kilku lat. Wyjaśnia, dlaczego referendum nie odbyło się w ubiegłym roku, gdy buzowały emocje. – Zimą, trudno byłoby zebrać podpisy. Gdy w maju ruszyliśmy z akcją, byliśmy wszędzie: na targowiskach, pod sklepami. Ludzie, bardzo chętnie podpisywali się na listach. Wiem, bo sam stałem z wolontariuszami – mówi Buczek, który zachęcał także na Facebooku do złożenia podpisów.

Europoseł przypomina największe „grzechy” starosty Józefa Kardysia. To, np. wyjazd z grupą samorządowców do Zambii. Zapłacili za to, podatnicy. W 2018 roku Kardys zrezygnował z funkcji starosty na dwa dni. Dzięki temu uzyskał prawo do emerytury i odebrał wysoką odprawę. Potem tę odprawę zwrócił, ale od 2019 roku pobiera wynagrodzenie i emeryturę. – Starosta chwali się najniższym zadłużeniem powiatu, ale prawda jest taka, że przy inwestycjach powiatowych w gminach drenował budżety tych gmin. Gminy musiały

• **Tomasz Buczek, poseł do Parlamentu Europejskiego, podczas konferencji prasowej Konfederacji dotyczącej wniosku o referendum w sprawie odwołania Prezydenta Rzeczypospolitej, 29 maja 2026 roku**

FOT. PATRYK OGO-RZAŁEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

partycypować wkładem własnym. – podkreśla Tomasz Buczek.

Buczek przypomina, że starosta skompromitował się po tzw. aferze oknowej.

Pod koniec stycznia br. w mediach społecznościowych pojawiło się nocne nagranie budynku starostwa. Przez okno jednego z gabinetów widać było ekran z filmem, który internauci rozpoznali jako film porno. Starosta Józef Kardys w rozmowie z Radiem Leliwa skomentował to zdarzenie słowami „G... jest. Całe g... jest”. I zarzucił opozycji, że robi z tego aferę.

Słowa starosty oburzyły wiele osób i prawdopodobnie za tę wypowiedź został odwołany z funkcji szefa struktur powiatowych PiS. Jego miejsce zajął Bogdan Romaniuk.

Tomasz Buczek uważa, że powiat kolbuszowski potrzebuje zmian, potrzebuje nowych inwestycji – np. energetycznych, dzięki którym można byłoby obniżyć koszty energii dla basenu, szkół czy innych gminnych instytucji. – Ale do tego trzeba uczciwej współpracy z samorządami gminnymi, a tego nie było za starosty Kardysia – stwierdza europoseł.

Listy z podpisami już zostały złożone w delegaturze Krajowego Biura Wyborczego w Tarnobrzegu.

– Żeby można było ogłosić referendum, pod wnioskiem powinno się podpisać 4973 osoby uprawnione do głosowania. Organizatorzy referendum złożyli wg deklaracji 6669 podpisów. Ze wstępnych ustaleń wynika, że liczba złożonych podpisów jest wystarczająca, by referendum zostało ogłoszone – informuje Elżbieta Koziańska, dyrektor delegatury wyborczej w Tarnobrzegu.

Zastrzeża, że podpisy są nadal weryfikowane, opisywane są błędy. Zgodnie z harmonogramem, referendum mogłoby się odbyć 30 sierpnia br.

Ludzie myślą: skoro Konfederacja jeszcze nie miała w sposób bezpośredni okazji do tego, żeby rządzić w kraju, to znaczy, że tego nie zepsuła. Więc skoro oni jeszcze niczego nie zepsuli, to być może trzeba dać im szansę

DR DOMINIK SZCZEPAŃSKI
politológ z Uniwersytetu Rzeszowskiego

Starosta Józef Kardys o jego inicjatorach mówi krótko: Anarchia. Nie chce rozmawiać o referendum. Przypomina, że Tomasz Buczek w 2023 roku obrzucił jajami ówczesnego ministra rolnictwa, Henryka Kowalczyka, podczas Forum Rolniczego w Jasionce, oraz że wyrzucał gnój pod biurem posła Zbigniewa Chmielowca. – Anarchia – podkreśla starosta.

Bogdan Romaniuk, szef PiS w powiecie kolbuszowskim uważa, że jeśli dojdzie do referendum, to nie dojdzie do odwołania rady powiatu i starosty Józefa Kardysia.

– Może starosta czasem się niefortunnie wypowiada, ale jest dobrym gospodarzem. Ma poparcie radnych z gmin w powiecie. Jeśli do tego referendum dojdzie, to mieszkańcy docenią, że jest dobrym gospodarzem – mówi Bogdan Romaniuk.

REFERENDUM W MIELCU

W Mielcu zbieranie podpisów pod wnioskiem o referendum dopiero się rozpoczęło. Tu pretekstem do odwołania rady powiatu i starosty mieleckiego jest sprawa szpitala. Rada powiatu przyjęła intencyjną uchwałę o konsolidacji Szpitala Specjalistycznego w Mielcu z Uniwersyteckim Szpitalem Specjalistycznym w Rzeszowie. Głównym powodem jest trudna sytuacja finansowa szpitala. Sprzeciwiają się temu m.in. związki zawodowe z mieleckiego szpitala.

– Już na początku maja zapowiadaliśmy, że jeśli rada zgodzi się na przejęcie szpitala, zorganizujemy referendum. Boimy się, że szpital pójdzie w obce ręce, że jak szpital uniwersytecki rozbuduje się w Świlczy, to do Rzeszowa zostaną przeniesione najlepsze oddziały z naszego szpitala – mówi Bogdan Kołacz, szef NSZZ „Solidarność” w szpitalu, przewodniczący komitetu referendalnego.

Zarzuca radzie powiatu i staroście, że uchwała o konsolidacji nie była konsultowana z mieszkańcami i pracownikami szpitala. Przypomina, że mieszkańcy Mielca nie zostali wpuszczeni na sesję rady powiatu.

– To referendum to wołanie do władz powiatu: Opamiętajcie się – mówi związkowiec i radny PiS w Radzie Miejskiej Mielca Wicestarosta odpowiada: – Wydaje mi się, że wiele z osób, które podpisują się pod wnioskiem o referendum, tak naprawdę nie wie, o co chodzi ze szpitalem. Pytają o cel tego referendum i słyszą, że chcemy zlikwidować albo przenieść szpital do Rzeszowa. To nieprawda. Szpital jest zadłużony a my jako nieprawdą działamy w słusznej sprawie, szukamy najlepszych rozwiązań. Żadne decyzje w sprawie szpitala jeszcze nie zapadły – przypomina wicestarosta mielecki Andrzej Bryła

Zauważa, że referendum jest kosztownym przedsięwzięciem. W przypadku Mielca może kosztować blisko 1,7 mln zł. – Te pieniądze przydałyby się w wielu innych miejscach. – mówi.

Referendum w Kolbuszowej ma wyraźny polityczny kontekst. Jego twarzą jest Tomasz Buczek. Gdyby udało się odwołać radę, w której PiS ma 14 mandatów w 19-osobowej radzie, byłby to wielki sukces polityka z Ruchu Narodowego.

– Sądzę, że lokalny PiS czuje się zagrożony. Mam sygnały, że sporo osób, może

nie członków, ale sympatyków PiS-u, teraz będzie za odwołaniem rady i starosty – mówi Tomasz Buczek.

Dodaje, że mogło nie dojść do referendum. – Udałem się do Ewy Leniart, wojewódzkiego pełnomocnika PiS. Powiedziałem jej, że nie będziemy zbierać podpisów, jeśli PiS odwoła starostę albo przekona go do odejścia. Tak się nie stało, więc może się zdarzyć, że PiS straci władzę w powiecie kolbuszowskim na własne życzenie – stwierdza Buczek.

W Mielcu referendum firmują związki, ale obok nich pojawili się działacze Ruchu Narodowego, Konfederacji. To m.in. asystenci europosła Tomasza Buczka. Nie mieszkają w Mielcu, ale jak zauważa Buczek, albo wywodzą się z Mielca, albo byli z nim związani np. pracą. Wg niego nie ma w tym nic nadzwyczajnego.

Mieszkańcy Mielca ich zaangażowanie oceniają inaczej. – Narodowcy wykorzystują pretekst, jakim jest sprawa szpitala, by się pokazać, zaistnieć w mediach. Sądzę, że robią to już z myślą o przyszłych wyborach. Myślę, że część osób, które są w komitecie referendalnym, będzie potem na listach wyborczych. – mówi pan Wojciech.

Kolejny mielczanin zwraca uwagę na inny aspekt. – Mamą radę, w której PiS jest w mniejszości. Jeśli to referendum zostanie przeprowadzone i rada zostanie odwołana, to otwiera się szansa dla PiS-u. Nie wiem, może na to liczą działacze PiS-u? Może liczą, że stworzą koalicję z Konfederatami? – pyta.

By doszło do referendum w Mielcu, komitet organizacyjny powinien zebrać 10 512 podpisów. Ma na to czas do 14 sierpnia.

Organizatorzy chwalą się, że w pierwszym tygodniu zbiórki udało się im przekonać do tego pomysłu blisko 3 tysiące osób.

POLITOLOG: KONFEDERACJA MOŻE PRZEJAĆ WŁADZĘ

Dr Dominik Szczepański politolog z Uniwersytetu Rzeszowskiego przypomina, że po referendum w Krakowie i odwołaniu prezydenta Aleksandra Miszańskiego, podobne próby są podejmowane w wielu innych mniejszych miastach.

To próby zainicjowania tzw. fali referendalnej, ale nie każde referendum będzie skuteczne i doprowadzi do odwołania rady i burmistrza czy prezydenta.

– A jeśli nawet będzie skuteczne, to problemy nie znikną jak za machnięciem magicznej różdżki. Wymiana rady miasta czy wymiana wójarza nie rozwiązuje w sposób natychmiastowy problemu, z powodu którego zostało przeprowadzone referendum – mówi politolog.

Uważa, że Konfederacja może przejąć nie tylko wyborców PiS-u, ale również innych partii.

– Ludzie myślą: skoro Konfederacja jeszcze nie miała w sposób bezpośredni okazji do tego, żeby rządzić w kraju, to znaczy, że tego nie zepsuła. Więc skoro oni jeszcze niczego nie zepsuli, to być może trzeba dać im szansę. Społeczeństwo jest zmęczone starymi partiami obecnymi w parlamencie – mówi dr Szczepański. ●

Mazury

Zamiast inwestycji Lewandowskiego ma być muzeum jezior

Po tym jak z interesu wycofał się Robert Lewandowski, w Giżycku pozostała opuszczona budowla nad samą wodą. Władze tego miasta chciałyby urządzić w niej unikalne muzeum.

Tomasz Kurs

Muzeum ma powstać w niszczącym budynku, w którym wcześniej miała być restauracja na wodzie.

O pomysł stworzenia placówki, zwanej roboczo „muzeum jezior”, poinformowała burmistrz Giżycka Ewa Ostrowska. Jej zdaniem interaktywne muzeum, prezentujące historię mazurskich jezior, byłoby atrakcją przedłużającą w mieście sezon turystyczny.

Porzucony „Wodny świat” Roberta Lewandowskiego

Atutem ma być unikalność projektu i jego lokalizacja. Podobnego obiektu właściwie nigdzie nie ma. Nasze muzeum ma szansę stać się wyjątkowe.

• Niszczący budynek w którym miała powstać restauracja na wodzie, inwestycja m.in. Roberta Lewandowskiego

FOT. TOMASZ NOWOCIŃSKI/AGENCJA SE/EAST NEWS

Chcemy, by obiekt działał całorocznie, oprócz wystawy mogłyby tam być kawiarnia czy punkt widokowy na jezioro – mówi Ostrowska.

Samorząd Giżycka chce, by interaktywne muzeum jezior powstało w niszczącym obiekcie na nadbrzeżu jeziora Niegocin. Przed kilkoma laty na wydzierżawionym terenie spółka Nowe Mazury 8, której udziałowcem był piłkarz Robert Lewandowski, planowała w tym miejscu zbudować restaurację na wodzie.

Pomysł budził wtedy duże zainteresowanie, nie tylko ze względu na piłkarza, ale także ambitny plan łączenia konsumpcji z aspektem edukacyjnym dotyczącym mazurskich wód.

Projekt „Wodny świat” miał kosztować 71 mln zł, a większość pieniędzy (ok. 40 mln) miało stanowić dofinansowanie z Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

Gdy wyszło na jaw, że jeden z udziałowców spółki jest osobą karaną, Lewandowski wycofał się z interesu, a rozpoczęta budowa nie została skończona.

Z punktu widzenia samorządu Giżycka istotne jest, że opuszczony obiekt znajduje się w reprezentacyjnym punkcie – w pobliżu portu i plaży miejskiej. Tętniąca życiem placówka byłaby atrakcją, tymczasem teraz opuszczony budynek jest dla Giżycka problemem wizerunkowym.

– Są oceanaria, ale takiego obiektu na jeziorach jeszcze nie ma, a Giżycko z jeziorami się utożsamia. Pomysł budowy takiego muzeum przewijał się już wcześniej. Chcemy też wykorzystać możliwość, żeby zrobić

część pod powierzchnią i umożliwić obserwację przez specjalne okna. Myślę, że powstanie też część z akwariami, w której będzie można zobaczyć występujące tu ryby – mówi Ostrowska – To wszystko chcemy skonsultować jeszcze z mieszkańcami.

Miasto negocjuje z właścicielem

Do realizacji droga jednak daleka, bo miasto najpierw musiałoby przejąć nieruchomość. Na Mazurach były już przypadki, że tego rodzaju próby trwały latami. Tak było np. z niszczącą wieżą ciśnieni w Szczytnie, którą samorząd ostatecznie odkupił w 2025 roku – po przeszło dwóch dekadach.

Giżycko liczy, że uda się obiekt pozyskać dużo sprawniej. – Z moich rozmów z obecnym właścicielem obiektu, który zaczyna już niszczeć, wynika, że nie ma on ani środków, ani chęci zakończenia tej inwestycji. Dlatego rozpoczęliśmy negocjacje dotyczące możliwości sprzedania miastu tego obiektu – wyjaśnia burmistrz Giżycka. I dodaje, że zaproponowana przez

właściciela cena była dla miasta nie do zaakceptowania, ale została w trakcie negocjacji obniżona.

Obecnie jesteśmy na takim etapie, że miasto jest gotowe zapłacić 6 mln zł, a właściciel oczekuje 8 mln zł.

Zgodę na ewentualny zakup nieruchomości musi wyrazić rada miasta, ale jeszcze nad taką decyzją nie obradowała. Zdaniem Ostrowskiej, jeśli strony dojdą do porozumienia w kwestii ceny, transakcja mogłaby dojść do skutku już w przyszłym roku.

Obecny właściciel otrzymał umowę dzierżawy od Wód Polskich do 2039 roku. Jednak miasto – na wypadek niepowodzenia – ma też lokalizację alternatywną.

Osobną sprawą pozostaje urządzenie muzeum. Burmistrz Giżycka przyznała, że miasto nie ma środków na jego organizację. – Ale są możliwości pozyskania na taką inwestycję dofinansowania.

Zastrzegła, że wcześniej miasto musi przeprowadzić procedurę dotyczącą koncepcji zagospodarowania tego miejsca. ●

PAP

REKLAMA

Białystok/34442043

WSZYSTKIE DZIECI NASZE SĄ

26.06–30.08.2026
GALERIA ARSENAŁ
W BIAŁYMSTOKU
UL. A. MICKIEWICZA 2, 15-222 BIAŁYSTOK

ARTYSTKI / ARTYŚCI / OSOBY ARTYSTYCZNE:
KAROLINA BALCER, LUCIA DOVIČÁKOVÁ, ANETA GRZESZYKOWSKA,
DAGMAR HOCHOVÁ, LENKA KLODOVÁ, EVA KOŤÁTKOVÁ,
YAREMA MALASHCHUK & ROMAN KHIMEI, MARKÉTA MAGIDOVÁ,
RAFAŁ MILACH / ARCHIWUM PROTESTÓW PUBLICZNYCH,
TAMARA MOYZES & VĚRA DUŽDOVÁ HORVÁTHOVÁ / ROMA BLACK
PANTHERS, PRAŽSKÉ MATKY, LUCIE ROSENFELDOVA,
KATEŘINA ŠEDÁ, JAŠMÍNA WÓJCÍK

KURATORKI:
JITKA HLAVÁČKOVÁ, ZUZANA ŠTEFKOVÁ,
ELIZA URWANOWICZ-ROJECKA

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa NarodowegoNarodowe MuzeumNarodowa BibliotekaNarodowe ArchiwumNarodowe TeatryNarodowa OperaNarodowy BaletNarodowy CirkusNarodowe Teatry Lalek

OBWIESZCZENIE

Stosownie do art. 11d ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. **o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych** (jednolity tekst: Dz. U. z 2024 r., poz. 311) w związku z art. 10 § 1 i art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. **Kodeks postępowania administracyjnego** (jednolity tekst: Dz. U. z 2025 r., poz. 1691),

STAROSTA PRZEMYSKI

zawiadamia, że w dniu 07 lipca 2026 r. została wydana decyzja **nr 3/2026, znak UAB-II-C8.6740.34.2025** na rzecz **Wójta Gminy Orły, ul. Przemyska 3, 37-716 Orły** o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej i zatwierdzeniu projektu zagospodarowania terenu oraz projektu architektoniczno – budowlanego dla inwestycji drogowej pod nazwą:

„Budowa drogi łączącej drogę powiatową nr 2108R Orły – Niziny z drogą gminną nr 116384R Zadąbrowie – Strefa”.

Inwestycja dotyczy nieruchomości na działkach ewidencyjnych położonych w miejscowości Zadąbrowie, gmina Orły, powiat przemyski, województwo podkarpackie:

jednostka ewidencyjna 181307_2 Orły,
obręb ewidencyjny 0013 Zadąbrowie:

289/35 (289/7), **295/6** (295/2), **295/7** (295/2), **301/4** (301/2)
(w nawiasach podano numery działek przed podziałem)

oraz na działkach ewidencyjnych, z których korzystanie będzie ograniczone, poza liniami rozgraniczającymi teren inwestycji, niezbędnych dla budowy lub przebudowy obiektów budowlanych, położonych w miejscowości Zadąbrowie, gmina Orły, powiat przemyski, województwo podkarpackie:

jednostka ewidencyjna 181307_2 Orły,
obręb ewidencyjny 0013 Zadąbrowie:

295/3, 295/8 (295/2), **301/1, 301/5** (301/2), **289/4**
(w nawiasach podano numery działek przed podziałem)

Decyzją nr 3/2026 zatwierdzony został podział nieruchomości znajdujących się w liniach rozgraniczających teren inwestycji, które jednocześnie stanowią linie podziału tych nieruchomości.

Informuje się, że wydzielone pod inwestycję wraz z dojazdami, nieruchomości lub części nieruchomości, których właścicielem lub użytkownikiem wieczystym były osoby fizyczne lub prawne, stają się z mocy prawa własnością właściwej jednostki samorządu terytorialnego – z dniem, w którym niniejsza decyzja stanie się ostateczna (art. 12 ust. 4 pkt 2 ustawy 10 kwietnia 2003 r. **o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych**).

Właściciele lub użytkownicy wieczysti nieruchomości podlegających podziałowi z przeznaczeniem pod przedmiotową inwestycję drogową są zobowiązani do niezwłocznego wydania ww. nieruchomości i opróżnienia lokali i innych pomieszczeń położonych w liniach rozgraniczających teren planowanej inwestycji (**art.17 ust.1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych**).

Zainteresowane strony będące uczestnikami tego postępowania mogą zapoznać z treścią decyzji w Wydziale Urbanistyki, Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Przemyśle, Plac Dominikański 3 (pok. Nr 79, od poniedziałku do piątku w godz. od 7.30 do 15.30).

Od ww. decyzji stronom służy odwołanie do Wojewody Podkarpackiego w Rzeszowie, za pośrednictwem organu, który wydał decyzję, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia. Doręczenie uważa się za dokonane w dniu odbioru decyzji przez wnioskodawcę, a dla pozostałych stron, zgodnie z art. 49 *Kodeksu Postępowania Administracyjnego* doręczenie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia tj. od daty ukazania się obwieszczenia na w prasie lokalnej, w Biuletynie Informacji Publicznej, tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Przemyśle, na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej Urzędu Gminy Orły.

Przed upływem terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

z up. STAROSTY PRZEMYSKIEGO
mgr inż. arch. Wiesław Czekierda
Naczelnik Wydziału Urbanistyki,
Architektury i Budownictwa

Rzeszów/34442779

BURMISTRZ MIASTA I GMINY MORAWICA

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399)

informuje

o wywieszeniu w dniach **od 10 lipca 2026 r. do 31 lipca 2026 r.** włącznie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Morawicy przy ul. Spacerowej 7 oraz zamieszczeniu na stronach internetowych Urzędu Miasta i Gminy w Morawicy pod adresem: www.morawica.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta i Gminy Morawica pod adresem: <https://morawica.biuletyn.net/> w zakładce mienie komunalne -> informacje o wykazach nieruchomości, wykazu nieruchomości gruntowej będącej własnością Miasta i Gminy Morawica, położonej w obrębie geodezyjnym Brzeziny, stanowiącej część działki nr 792/11 o pow. 0,1001 ha - przeznaczonej do oddania w użyczenie na okres do 31 grudnia 2029 r. na rzecz Klubu Sportowego „Moravia” – celem realizacji zadań statutowych.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Referacie Rolnictwa, Gospodarki Gruntami i Geodezji Urzędu Miasta i Gminy w Morawicy (pokój nr 6) lub pod nr tel. 41 306 75 14

Kielce/34442535

Lublin, dnia 8 lipca 2026 r.

OBWIESZCZENIE WOJEWODY LUBELSKIEGO

Działając na podstawie art. 11d ust. 5 oraz art. 11a ust. 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r., o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 311 ze zm.) zawiadamiam, że na wniosek Zarządu Województwa Lubelskiego zostało wszczęte postępowanie administracyjne w przedmiocie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej:

„Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 878 w zakresie budowy skrzyżowania typu rondo z drogą krajową nr 74 w Janowie Lubelskim”.

Inwestycja jest realizowana w województwie lubelskim, w powiecie janowskim w gminie Janów Lubelski Miasto, na działkach:

- I. **Działki objęte inwestycją w liniach rozgraniczających:**
oznaczenie działek:
– Numer działki przed nawiasem - działka przed podziałem,
– (...) Numer działki w nawiasie - działka po podziale przeznaczona pod inwestycję
Obręb: 0003 Janów Lubelski Czwarty, gmina Janów Lubelski Miasto, powiat janowski, województwo lubelskie
936 (936/1; 936/2) – dr woj. nr 878; 1052/2 (1052/3); 1434/1 (1434/2, 1434/3); 1435 (1435/1), 1436/1; 1436/2 (1436/3); 1437/1 (1437/5); 1472 (1472/1); 1473/1 (1473/4); 1474/1;
II. **Działki poza projektowanym pasem drogowym z których korzystanie będzie ograniczone, zajmowane w trybie art. 11f ustawy, przeznaczonych pod rozbiórkę obiektów budowlanych, budowę / przebudowę sieci uzbrojenia terenu, budowę/przebudowę innych dróg publicznych, budowę/przebudowę zjazdów:**

Nr działki przed podziałem	Nr działki po podziale pozostająca u dotychczasowego właściciela	Rodzaj robót związany z ograniczeniem czasowym
Jednostka ewidencyjna: Janów Lubelski Miasto, obręb: 0003 Janów Lubelski Czwarty		
1436/1	-	– budowa/przebudowa dróg innych kategorii; – budowa/przebudowa sieci energetycznej; – budowa/przebudowa sieci telekomunikacyjnej; – budowa sieci wodociągowej;
380/2	-	– budowa/przebudowa dróg innych kategorii (droga krajowa Nr 74 ul. Zamoyckiego; droga gminna Nr 108920L ul. Kołtątaja); – budowa/przebudowa zjazdów zwykłych; – budowa/przebudowa sieci kanalizacji deszczowej; – budowa/przebudowa sieci wodociągowej; – budowa/przebudowa sieci elektroenergetycznej; – budowa/przebudowa sieci telekomunikacyjnej;
380/3	-	– budowa/przebudowa dróg innych kategorii (droga krajowa Nr 74 ul. Sukienicza); – budowa/przebudowa zjazdów zwykłych; – budowa/przebudowa sieci kanalizacji deszczowej; – budowa/przebudowa sieci wodociągowej; – budowa/przebudowa sieci elektroenergetycznej; – budowa/przebudowa sieci telekomunikacyjnej;
1434/1	1434/4	– budowa/przebudowa dróg innych kategorii (droga gminna Nr 108920L ul. Kołtątaja); – budowa/przebudowa sieci elektroenergetycznej; – budowa/przebudowa sieci telekomunikacyjnej;
1435	1435/2	– budowa/przebudowa dróg innych kategorii (droga gminna Nr 108920L ul. Kołtątaja);
1472	1472/2	– budowa/przebudowa dróg innych kategorii (droga gminna Nr 108987L ul. Sukienicza); – budowa/przebudowa sieci elektroenergetycznej;
1473/1	1473/3	– budowa/przebudowa dróg innych kategorii (droga krajowa Nr 74 ul. Ulanowska); – budowa/przebudowa sieci kanalizacji deszczowej; – budowa/przebudowa sieci wodociągowej; – budowa/przebudowa sieci elektroenergetycznej; – budowa/przebudowa sieci telekomunikacyjnej.

- Zakres inwestycji obejmuje:
- rozbiórkę istniejącej jezdni/dróg dla pieszych/zjazdów na DK 74 i DW 878,
 - budowa skrzyżowania typu rondo jednopasowe wraz z przebudową wlotów na skrzyżowanie na drodze krajowej i wojewódzkiej,
 - przebudowa włączenia drogi gminnej nr 108920L do DK 74,
 - wycinkę drzewa i zarośli drzewiastych kolidujących z inwestycją.
 - rozbiórkę i budowę sieci kanalizacji deszczowej wraz ze studniami, przykanalikami oraz wpustami krawężnikowo-jezdniowymi,
 - rozbiórkę i budowę sieci wodociągowej z hydrantami.
 - rozbiórkę i budowę sieci elektroenergetycznej kablowej (linie nN).
 - rozbiórkę i budowę sieci elektroenergetycznej oświetlenia drogowego oraz zasilania kamery monitoringu wizyjnego,
 - budowa nowego oświetlenia drogowego.
 - rozbiórkę i budowę kanalizacji kablowej sieci telekomunikacyjnej.

Jednocześnie informuję wszystkich zainteresowanych o możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy w Wydziale Infrastruktury Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie przy ul. Lubomelskiej 1-3, telefon (81) 74-24-425, w poniedziałek, wtorek, czwartek i piątek **z wyłączeniem środy**, w godzinach 9⁰⁰ ÷ 14⁰⁰ **po uprzednim telefonicznym umówieniu**.

Zgodnie z art. 41 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r., Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U.2024.572 ze zm.) oraz z art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U.2025.1151 ze zm.) o zmianie adresu do korespondencji i zmianach danych w nieruchomości objętej wnioskiem, należy niezwłocznie poinformować tut Urząd.

Z up. Wojewody Lubelskiego
Aneta Ciesielczuk
Z-ca Dyrektora Wydziału Infrastruktury
/podpisano elektronicznie/

Lublin/34442884

PREZYDENT MIASTA RZESZOWA

ogłasza,

że Zarządzeniem nr 451/2026 z dnia 8 lipca 2026 r., na tablicy ogłoszeń został wywieszony w Biurze Gospodarki Mieniem Miasta Rzeszowa, Plac Ofiar Getta 3 i zamieszczony na stronie internetowej Biura pod adresem bip.erzeszow.pl do publicznej wiadomości na okres 21 dni, wykaz lokali użytkowych przeznaczonych do wynajęcia na czas nieoznaczony w trybie przetargowym.

Rzeszów/34442898

PREZYDENT MIASTA RZESZOWA

ogłasza,

że Zarządzeniem nr 450/2026 z dnia 8 lipca 2026 r., na tablicy ogłoszeń został wywieszony w Biurze Gospodarki Mieniem Miasta Rzeszowa, Plac Ofiar Getta 3 i zamieszczony na stronie internetowej Biura pod adresem bip.erzeszow.pl do publicznej wiadomości na okres 21 dni, wykaz pomieszczeń przeznaczonych do użyczenia na czas nieoznaczony.

Rzeszów/34442897

PREZYDENT MIASTA RZESZOWA

Ogłasza,

że Zarządzeniem nr 449/2026 z dnia 8 lipca 2026 r. został wywieszony w Biurze Gospodarki Mieniem Miasta Rzeszowa, Plac Ofiar Getta 3 oraz umieszczony na stronie internetowej Urzędu Miasta Rzeszowa (bip.erzeszow.pl) do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonej do wydzierżawienia na czas nieoznaczony w drodze bezprzetargowej położonej w Rzeszowie przy ul. ptk. Kazimierza Iranka-Osmeckiego

Rzeszów/34442893

Burmistrz Międzyzdrojów informuje,

informuje, że w siedzibie Urzędu Miejskiego zostało wywieszone:

– Zarządzenie Nr 160/GN/2026 Burmistrza Międzyzdrojów z dnia 8 lipca 2026 r. w sprawie ogłoszenia wykazu nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży.

Szczecin/34442885

Burmistrz Supraśla

podaje do publicznej wiadomości,

że zamieszczono na stronie internetowej bip.um.suprasl.wrotapodlasia.pl oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Supraślu przy ul. J. Piłsudskiego 58 na okres 21 dni

wykaz nieruchomości przeznaczonej do oddania w dzierżawę, dz. nr 301 położna w Surżkowie (02.07.2026 r. – 23.07.2026 r.).

Białystok/34442876

Słowno
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

Szukaj
W APLIKACJ
WYBORCZEJ

Słowno

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

**WYCIĄG Z OGŁOSZENIA BURMISTRZA MIASTA CHEŁMŻY
O II PRZETARGACH USTNYCH NIEOGRANICZONYCH**

NA SPRZEDAŻ:

NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH, NIEZABUDOWANYCH, położonych przy ul. Tęczowej/Ogrodowej w Chełmży, stanowiących własność Gminy Miasta Chełmża.

L.p.	Oznaczenie nieruchomości wg księgi wieczystej	Nr działki, obręb	Powierzchnia działki w ha	Przeznaczenie nieruchomości w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego	Cena wywoławcza NETTO w zł	Wysokość wadium w zł
1.	TO1T/00123170/0	80/7 obręb 0008	0.1087	18 MN	100.000,00	10.000,00
2.	TO1T/00123170/0	80/8 obręb 0008	0.1089		100.000,00	10.000,00
3.	TO1T/00123170/0	80/10 obręb 0008	0.1282		120.000,00	12.000,00
4.	TO1T/00123170/0	80/11 obręb 0008	0.1283		120.000,00	12.000,00

Przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego: Zgodnie z Uchwałą Nr XXII/131/08 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 29 października 2008 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmży, dla terenu położonego pomiędzy ul. Chełmińskie Przedmieście oraz północnymi granicami administracyjnymi miasta, tereny oznaczone są symbolem 18MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

PRZETARGI ZOSTANĄ PRZEPROWADZONE W DNIACH:

L.p.	Oznaczenie nieruchomości wg księgi wieczystej	Nr działki	Powierzchnia działki w ha	Data przeprowadzenia przetargów	Godzina przeprowadzenia przetargów
1.	TO1T/00123170/0	80/7	0.1087	12 sierpnia 2026 r.	9:00
2.	TO1T/00123170/0	80/8	0.1089	12 sierpnia 2026 r.	9:30
3.	TO1T/00123170/0	80/10	0.1282	12 sierpnia 2026 r.	10:00
4.	TO1T/00123170/0	80/11	0.1283	12 sierpnia 2026 r.	10:30

W siedzibie Urzędu Miasta Chełmży przy ul. Gen. J. Hallera 2, Sala Mieszczańska (pokój nr 8)

WADIUM POWINNO ZOSTAĆ WPLACONE DO DNIA 6 sierpnia 2026 r.

INFORMACJA O MIEJSCU WYWIESZENIA I PUBLIKACJI OGŁOSZENIA O PRZETARGU:

Tablice ogłoszeniowe: Urzędu Miasta Chełmży, Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o.;

Strony internetowe: Urzędu Miasta Chełmży (www.bip.chelmza.pl, www.chelmza.pl), Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o. (www.zgmspzoo.vot.pl).

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Gospodarki Miejskiej Urzędu Miasta Chełmży, ul. gen. J. Hallera 2, 87-140 Chełmża, pokój nr 17 lub telefonicznie pod numerem: (56) 639 23 48 lub (56) 675 22 91 wew. 48.

Bydgoszcz-Toruń/34442839

**WYCIĄG Z OGŁOSZENIA BURMISTRZA MIASTA CHEŁMŻY
O II PRZETARGACH USTNYCH NIEOGRANICZONYCH
NA SPRZEDAŻ LOKALI MIESZKALNYCH**

Lp	Oznaczenie księgi wieczystej budynku, nr ewidencyjny działki, powierzchnia	Położenie nieruchomości, powierzchnia	Przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	Cena wywoławcza w zł	Wysokość wadium w zł
1.	KW nr TO1T/00029277/1 dz. nr 139 obręb 0004 o pow. 0.0515 ha	Lokal mieszkalny nr 3 położony przy ul. gen. Wł. Sikorskiego 3 w Chełmży o pow. użytkowej 40,28 m ²	Zgodnie z Uchwałą nr XXX/250/06 Rady Miejskiej w Chełmży z dnia 13 czerwca 2006 r. teren oznaczony jest symbolem: A.14.MW.U	109.000,00	21.800,00
2.	KW nr TO1T/00031439/2 dz. nr 105/1 i 105/2, obręb 0005 o pow. łącznej 0.1716 ha	Lokal mieszkalny nr 13 położony przy ul. gen. Wł. Sikorskiego 44 w Chełmży o pow. użytkowej 49,11 m ²	Zgodnie z Uchwałą nr XXX/250/06 Rady Miejskiej w Chełmży z dnia 13 czerwca 2006 r. teren oznaczony jest symbolem: B.25.MW,U	99.000,00	19.800,00
3.	KW nr TO1T/00034750/9, dz. nr 61/6 obręb 0006 o pow. 0.0510 ha	Lokal mieszkalny nr 19 położony przy ul. B. Głowackiego 5 w Chełmży o pow. użytkowej 28,02 m ²	Zgodnie z Uchwałą nr VII/69/03 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 28 sierpnia 2003 r. teren oznaczony jest symbolem: Mw6	79.000,00	15.800,00

PRZETARGI ZOSTANĄ PRZEPROWADZONE W DNIACH:

L.p.	Oznaczenie nieruchomości wg księgi wieczystej	Położenie nieruchomości	Data przeprowadzenia przetargów	Godzina przeprowadzenia przetargów
1.	TO1T/00029277/1	Lokal nr 3 przy ul. gen. Wł. Sikorskiego 3	11 sierpnia 2026 r.	10:00
2.	TO1T/00031439/2	Lokal nr 13 przy ul. gen. Wł. Sikorskiego 44	11 sierpnia 2026 r.	10:30
3.	TO1T/00034750/9	Lokal nr 19 przy ul. B. Głowackiego 5	12 sierpnia 2026 r.	8:30

w siedzibie Urzędu Miasta Chełmży przy ulicy gen. J. Hallera 2, Sala Mieszczańska (pokój nr 8).

WADIUM NALEŻY WPLACIĆ DO DNIA 6 sierpnia 2026 r.

INFORMACJA O MIEJSCU WYWIESZENIA I PUBLIKACJI OGŁOSZENIA O PRZETARGU:

Tablice ogłoszeniowe: Urzędu Miasta Chełmży, Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o.;

Strony internetowe: Urzędu Miasta Chełmży (www.bip.chelmza.pl, www.chelmza.pl), Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o. (www.zgmspzoo.vot.pl).

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Gospodarki Miejskiej Urzędu Miasta Chełmży, ul. gen. J. Hallera 2, 87-140 Chełmża, pokój nr 17 lub telefonicznie pod numerem: (56) 639 23 48 lub (56) 675 22 91 wew. 48.

Bydgoszcz-Toruń/34442837

**OBWIESZCZENIE
WOJEWODY KUJAWSKO-POMORSKIEGO
z dnia 7 lipca 2026 r.**

o wydaniu decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej

Na podstawie art. 11f ust. 3 i 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 331) zwanej dalej specustawą drogową oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 1691) zwanej dalej kpa,

zawiadamiam,

że dnia 7 lipca 2026 r. została wydana decyzja nr 17/2026, znak: WI.V.7820.12.2025.AS o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn.: „Budowa chodnika przy drodze wojewódzkiej nr 552 Różankowo – Łysomice – Grębocin – Lubicz od km 6+514 do km 6+687 w miejscowości Łysomice” usytuowanej na działkach ewidencyjnych o numerach:

Oznaczenie nieruchomości lub ich części, objętych wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację przedmiotowej inwestycji drogowej:
– przed nawiasem podano numer działki ulegającej podziałowi,
– w nawiasach podano numery działek po podziale,
– w nawiasach pogrubioną czcionką zaznaczono numery działek niezbędnych dla realizacji inwestycji.

Powiat toruński, jednostka ewidencyjna 041506.2 Łysomice,

- Numery działek objętych inwestycją:**
Obręb 0007: 85/68 (85/79, 85/78).
- Numery działek, dla których ustanawia się ograniczone korzystanie z nieruchomości dla realizacji inwestycji:**
Obręb 0007: 84, 236.
- Działki przewidziane na realizację inwestycji, dla których uzyskano oświadczenie o posiadaniu praw do dysponowania nieruchomością na cele budowlane:**
Obręb 0007: 73, 85/42.

Decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

Strony postępowania zakończonego wydaniem w/w decyzji mogą zapoznać się z jej treścią w Wydziale Infrastruktury Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy przy ul. Jagiellońskiej 3 (budynek B), pokój 113a na XI piętrze (tel. 52 349 77 38) w dniach pracy Urzędu, w godz. 9.00-14.00 wyłącznie po uzgodnieniu terminu. Od decyzji służy odwołanie do Ministra Finansów i Gospodarki za pośrednictwem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, w terminie 14 dni od dnia zawiadomienia stron o jej wydaniu. Odwołanie strony od decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej zawiera zarzuty odnoszące się do tej decyzji, określa istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazuje dowody uzasadniające to żądanie. Zgodnie z art. 11f ust. 3 specustawy drogowej, w związku z art. 49 kpa zawiadomienie stron postępowania uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia poprzez obwieszczenie w prasie lokalnej, na tablicach ogłoszeń w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy, a także w urzędach gmin właściwych ze względu na przebieg drogi oraz w urzędowych publikatorach teleinformatycznych – Biuletynie Informacji Publicznej tych urzędów.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania stronom przysługuje prawo do zrzeczenia się odwołania. Z dniem doręczenia Wojewodzie Kujawsko-Pomorskiemu oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, niniejsza decyzja staje się ostateczna i prawomocna. Zrzeczenie się prawa do wniesienia odwołania skutkuje brakiem możliwości odwołania od decyzji oraz jej zaskarżenia do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Ponadto jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania niniejsza decyzja podlega wykonaniu przed terminem do wniesienia odwołania.

Znak sprawy: WI.V.7820.12.2026.AS

Z up. WOJEWODY KUJAWSKO-POMORSKIEGO
Agnieszka Waszak
Kierownik Oddziału Budownictwa Specjalnego
w Wydziale Infrastruktury

Bydgoszcz-Toruń/34442832

**WYCIĄG Z OGŁOSZENIA BURMISTRZA MIASTA CHEŁMŻY
O V PRZETARGACH USTNYCH NIEOGRANICZONYCH
NA SPRZEDAŻ LOKALI MIESZKALNYCH**

Lp.	Oznaczenie księgi wieczystej budynku, nr ewidencyjny działki, powierzchnia	Położenie nieruchomości, powierzchnia lokalu	Przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	Cena wywoławcza w zł	Wysokość wadium w zł
1.	KW nr TO1T/00157253/3 dz. nr 78, obręb 0004 o pow. 0.0408 ha	Lokal mieszkalny nr 10 położony przy ul. Szewskiej 12 w Chełmży o pow. 29,96 m ²	Zgodnie z Uchwałą nr XXX/250/06 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 13 czerwca 2006 r. teren przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną oraz zabudowę usługową. Symbol planu: A.21.MW,U	50.000,00	10.000,00
2.	KW nr TO1T/00001693/1, dz. nr 10/1 oraz 10/7 obręb 0004 o pow. łącznej 0.1019 ha	Lokal mieszkalny nr 9 położony przy ul. Szewskiej 1 w Chełmży o pow. 37,68 m ²	Zgodnie z Uchwałą nr XXI/160/17 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 25 maja 2017 r. teren przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, zabudowę mieszkaniową jednorodziną oraz zabudowę usługową. Symbol planu: 10 MW/MN/U	48.000,00	9.600,00

PRZETARGI ZOSTANĄ PRZEPROWADZONE ZGODNIE Z PONIŻSZYM HARMONOGRAMEM:

L.p.	Oznaczenie nieruchomości wg księgi wieczystej	Położenie nieruchomości	Data przeprowadzenia przetargów	Godzina przeprowadzenia przetargów
1.	TO1T/00157253/3	Lokal nr 10 przy ul. Szewskiej 12	11 sierpnia 2026 r.	9:00
2.	TO1T/00001693/1	Lokal nr 9 przy ul. Szewskiej 1	11 sierpnia 2026 r.	9:30

w siedzibie Urzędu Miasta Chełmży przy ulicy gen. J. Hallera 2, Sala Mieszczańska (pokój nr 8).

WADIUM NALEŻY WPLACIĆ DO DNIA 6 sierpnia 2026 r.

INFORMACJA O MIEJSCU WYWIESZENIA I PUBLIKACJI OGŁOSZENIA O PRZETARGU:

Tablice ogłoszeniowe: Urzędu Miasta Chełmży, Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o.;

Strony internetowe: Urzędu Miasta Chełmży (www.bip.chelmza.pl, www.chelmza.pl), Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o. (www.zgmspzoo.vot.pl).

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Gospodarki Miejskiej Urzędu Miasta Chełmży, ul. gen. J. Hallera 2, 87-140 Chełmża, pokój nr 17 lub telefonicznie pod numerem: (56) 639 23 48 lub (56) 675 22 91 wew. 48.

Bydgoszcz-Toruń/34442836

30 AGENCJA MIENIA WOJSKOWEGO

Dyrektor Oddziału Regionalnego Agencji Mienia Wojskowego w Szczecinie
informuje, że ogłosił: drugi ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż n.w. lokalu mieszkalnego
potożonego w Mirosławcu Górnym przy ul. Lotnictwa Polskiego 29
(dz. nr 50/40 o pow. 0,1361 ha, KW Nr KO1W/00027970/9)

Adres lokalu	1) pow. użytkowa lokalu 2) udział we współwłasności 3) pow. pom. przynależnego (piwnica)	Termin przetargu / godzina	Cena wywoławcza netto lokalu	Wysokość wadium/ termin wniesienia	Usytuowanie lokalu w budynku, struktura
Mirosławiec Górny ul. Lotnictwa Polskiego 29/19	1) 77,77 m ² 2) 552/10.000 3) 3,67 m ²	25.08.2026 r. godz. 10⁰⁰	132.000,00 zł	26 000,00 zł do dnia 19.08.2026 r.	IV piętro 4 pokoje, kuchnia, łazienka z wc, przedpokój

Pierwszy ustny przetarg nieograniczony odbył się w dniu 27.05.2026 r.

Przetarg odbędzie się w budynku Oddziału Regionalnego Agencji Mienia Wojskowego w Szczecinie, przy ul. Księcia Sambora 4, w sali nr 13.

Warunkiem udziału w przetargu jest wniesienie wadium w wysokości **26.000,00 zł** przelewem na rachunek bankowy Oddziału Regionalnego Agencji Mienia Wojskowego w Szczecinie nr **91 1130 1176 0022 2114 1520 0010** w Banku Gospodarstwa Krajowego w nieprzekraczalnym terminie do dnia **19.08.2026 r.** z dopiskiem: „Przetarg na sprzedaż lokalu mieszkalnego potożonego w Mirosławcu Górnym przy ul. Lotnictwa Polskiego 29/19”. Za osoby wnoszące wadium na przetarg uznaje się właściciela rachunku bankowego, z którego dokonano wpłaty lub osobę/osoby wskazane jako wpłacający w tytule wpłaty wadium. W dowodzie wpłaty wadium powinna zatem być wskazana osoba / osoby zamierzające nabyć nieruchomości.

Organizator zastrzega, że przysługuje mu prawo do odwołania przetargu z ważnych powodów.

Informacje – Oddział Regionalny Agencji Mienia Wojskowego w Szczecinie, **tel. (91) 447 2022**.

Ogłędzin lokalu mieszkalnego można dokonać po wcześniejszym telefonicznym uzgodnieniu terminu z pracownikiem AMW Towarzystwa Budownictwa Społecznego „KWATERA” Sp. z o.o. pod numerem telefonu: **797-345-715** w poniedziałki w godzinach 10:00 – 18:00, od wtorku do piątku w godzinach od 8:00 – 15:00.

Umówienie spotkania celem okazania lokalu jest możliwe również drogą mailową poprzez zgłoszenie na adres **zachodniopomorski@amwkwaterra.pl**.

Pełna treść ogłoszenia została wywieszona na tablicy ogłoszeń Oddziału Regionalnego Agencji Mienia Wojskowego w Szczecinie, przy ul. Potulickiej 2 / ul. Księcia Sambora 4 i opublikowana na stronie internetowej www.amw.com.pl i w Biuletynie Informacji Publicznej.

Oddział Regionalny w Szczecinie • ul. Potulicka 2, 70-952 Szczecin, skr. poczt. 1100
Sekretariat: tel. 91 447-20-00, Kancelaria: tel. 91 447-21-10, faks 91 447-20-01
e-mail: szczecin@amw.com.pl • www.amw.com.pl

Szczecin/34442764

Lutowiska, 10.07.2026 r.

OGŁOSZENIE WÓJTA GMINY LUTOWISKA

o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących zintegrowanego planu inwestycyjnego Gminy Lutowiska w obszarze dz. ew. 420 i części dz. ew. 403, 424 obręb Lutowiska wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko

Na podstawie art. 37ec ust. 4 lit. d ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2026 poz. 538, 781), art. 39 ust. 1 oraz art. 40 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2026 poz. 670) Wójt Gminy Lutowiska **zawiadamia o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących zintegrowanego planu inwestycyjnego Gminy Lutowiska w obszarze dz. ew. 420 i części dz. ew. 403, 424 obręb Lutowiska, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.**

Konsultacje społeczne będą prowadzone w terminie **od dnia 10.07.2026 r. do 31.07.2026 r.** i obejmą zbieranie uwag do projektu planu w terminie trwania konsultacji społecznych. Projekty zmiany planów zostają udostępnione w siedzibie Urzędu Gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Urzędu Gminy Lutowiska.

Uwagi do projektu planu można wносить w formie papierowej w Urzędzie Gminy Lutowiska drogą pocztową na adres: Lutowiska 14, 38-713 Lutowiska lub w formie elektronicznej w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej mail: gmina@lutowiska.pl lub e-Doręczenia na adres AE:PL-67986-40784-WATRC-25 w **nieprzekraczalnym terminie do dnia 31.07.2026 r.**

Uwagi należy składać na formularzu pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego, którego wzór dostępny jest udostępniony na Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Lutowiska pod linkiem: <https://lutowiska.bip.gov.pl/wzory-dokumentow/plany-ogolne.html>

Uwaga powinna zawierać imię i nazwisko albo nazwę interesariusza, adres zamieszkania albo siedziby, adres poczty elektronicznej o ile taki posiada, a także dodatkowe dane do kontaktu, takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu, przedmiot, oznaczenie nieruchomości, której uwaga dotyczy, a także informację czy składający wniosek i uwagę jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej wnioskiem i uwagą.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag będzie Wójt Gminy Lutowiska.

Szczegółowe informacje związane z przetwarzaniem danych osobowych uzyskanych w toku prowadzenia postępowania dotyczącego sporządzenia aktów planistycznych zamieszczone zostały w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Lutowiska w treści Obwieszczenia.

Wójt Gminy Lutowiska -/-

Rzeszów/34442774

BA.6740.76.16.2026.XI Łęczna, dn. 08.07.2026 r.

OBWIESZCZENIE STAROSTY ŁĘCZYŃSKIEGO

Na podstawie art. 11f ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 311) zawiadamiam, że po rozpatrzeniu wniosku Wójta Gminy Spiczyn z dnia 04.03.2026 r. (uzupełnionego w dniu 06.07.2026 r. na podstawie pisma BA.6740.76.2.2026.XI z dnia 13.03.2026 r.) Starosta łęczyński w dniu 06.07.2026 r. wydał decyzję ZRID Nr 222/26 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej w zakresie rozbudowy drogi gminnej nr 105130L w m. Ludwików, gm. Spiczyn. Przedmiotowej decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

Zakres inwestycji obejmuje:

- geodezyjne wytyczenie punktów charakterystycznych drogi wraz z założeniem reperów wysokościowych;
- usunięcie warstwy ziemi urodzajnej;
- wykonanie warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego AC 11S 50/70 o grubości 3cm;
- wykonanie warstwy wiążącej z betonu asfaltowego AC16W 50/70 o grubości 4cm;
- wykonanie warstwy podbudowy z kruszywa łamanego 0/31,5mm grubości 8cm;
- wykonanie warstwy podbudowy z kruszywa betonowego 0/63mm grubości 25cm wraz z dodatkiem cementu – recykling głęboki na miejscu na głębokości 25cm;
- Wykonanie poboczy z kruszywa łamanego 0/31,5mm o grubości 7 cm i o konstrukcji analogicznej jak pod nawierzchnię bitumiczną;
- wykonanie robót ziemnych – koryto pod nawierzchnię;
- budowa nawierzchni o szerokości 3,5-5m z betonu asfaltowego
- zabezpieczenie istniejącej infrastruktury na warunkach dysponentów sieci

Przedmiotowa droga projektowana jest w liniach rozgraniczających teren inwestycji i będzie realizowana na działkach wymienionych poniżej:

- jednostka ewid. 061006_2 – Spiczyn, obręb ewid. 061006_2.0005 Ludwików: 23/4 (23/5), 24/2 (24/6), 25/2 (25/6), 25/4 (25/8), 28/2 (28/4), 61, 26 (26/2), 29 (29/2), 30 (30/2), 37 (37/2), 40/3 (40/6), 40/4 (40/8), 43/2 (43/5), 43/3 (43/7), 45/3 (45/6), 46/5 (46/7), 48/10 (48/12), 55/3 (55/6), 106 (106/1), 107 (107/1), 116 (116/1), 117/1 (117/3), 117/2 (117/5), 118/1 (118/5), 118/2 (118/7), 119/1 (119/7), 119/2 (119/9), 119/3 (119/11), 121/1 (121/3), 121/2 (121/5), 122/1 (122/5), 122/3 (122/7), 122/4 (122/9), 124 (124/1), 125 (125/1), 126 (126/1), 127 (127/1), 128 (128/1), 129 (129/1), 130 (130/1), 131 (131/1), 132 (132/1), 133/1 (133/3), 134 (134/1), 135 (135/1), 136 (136/1), 137 (137/1), 138 (138/1), 153 (153/1), 155/1 (155/4), 155/3 (155/6), 156, 178 (178/1), 179/1 (179/3), 179/1 (179/4), 179/2 (179/6), 181/3 (181/10), 181/1 (181/6), 181/4 (181/8), 182/6 (182/16), 182/10 (182/18), 197 (197/2), 198 (198/2), 199 (199/2), 202 (202/2), 203 (203/1), 207 (207/1), 210 (210/2), 212 (212/2) w m. Ludwików, gm. Spiczyn

W nawiasie wskazano numer działki po podziale, która zostanie przejęta na rzecz Gminy Spiczyn i zostanie włączona pod projektowany pas drogowy.

Decyzja do wglądu znajduje się w Wydziale Budownictwa i Architektury Starostwa Powiatowego w Łęcznej parter, pok. nr 10, tel.: (81) 53 15 263, w godzinach pracy Starostwa.

Od niniejszej decyzji stronom przysługuje prawo odwołania do Wojewody Lubelskiego, za pośrednictwem Starosty łęczyńskiego w terminie 14 dni od daty jej skutecznego doręczenia. Zgodnie z art. 49 ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego doręczenie uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia.

Jednakże zgodnie z art. 127a K.p.a., przed upływem terminu do wniesienia odwołania, strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania od decyzji. Oświadczenie o zrzeczeniu się prawa do odwołania składa się w formie pisemnej organowi, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna. Skutkiem zrzeczenia się prawa do odwołania jest brak możliwości zaskarżenia decyzji do WSA.

Zgodnie z art. 10b ust. 1 ustawy Prawo budowlane, odwołanie od decyzji lub zażalenie na postanowienie wydane na podstawie ustawy zawiera zarzuty odnoszące się do decyzji lub postanowienia, zakres żądania będącego przedmiotem odwołania lub zażalenia oraz wskazuje dowody uzasadniające to żądanie.

Lublin/34442869

Wyciąg z ogłoszenia
BURMISTRZA MIASTA I GMINY MORAWICA

o pierwszym nieograniczonym, przetargu pisemnym ofertowym na dzierżawę nieruchomości gruntowej położonej w Lisowie, stanowiącej część działki nr 314 o pow. 0,0509 ha, zabudowanej budynkiem sklepu spożywczo – przemysłowego

1. Oznaczenie, położenie i opis nieruchomości będącej przedmiotem pierwszego przetargu pisemnego nieograniczonego. Przedmiotem pierwszego przetargu pisemnego nieograniczonego jest dzierżawa na okres 10 lat nieruchomości gruntowej położonej w Lisowie stanowiącej część działki oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków nr ewidencyjnym 314 o pow. 0,0509 ha, dla której Sąd Rejonowy w Kielcach prowadzi księgę wieczystą K1/L/00185059/5, zabudowanej budynkiem sklepu spożywczo – przemysłowego o pow. użytkowej 81,69 m². Nieruchomość wraz z zabudowaniami stanowi własność Miasta i Gminy Morawica. Nieruchomość obciążona służebnością przesyłu na rzecz spółki pod firmą NEXERA Sp. z o.o.
2. Cena wywoławcza miesięcznego czynszu dzierżawnego wynosi 1 270,00 zł netto + podatek VAT w wysokości ustawowej.
3. Wysokość miesięcznego czynszu dzierżawnego podlegać będzie corocznej waloryzacji o średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszany przez Prezesa GUS.
3. Czynsz dzierżawny nie obejmuje kosztów utrzymania przedmiotu dzierżawy.
4. Koszty przystosowania przedmiotu dzierżawy do proponowanej działalności ponosi dzierżawca.
3. Wadium w wysokości 200,00 zł należy wpłacić w terminie do dnia 20 lipca 2026 r. na konto Urzędu Miasta i Gminy w Morawicy.
4. Pisemne oferty z proponowanym miesięcznym czynszem dzierżawnym, rodzajem prowadzonej działalności oraz koncepcją zagospodarowania nieruchomości należy składać w zamkniętych, nieidentyfikujących oferenta kopertach z adnotacją „Oferta w sprawie dzierżawy nieruchomości w Lisowie” w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Morawicy na Biurze Obsługi Klienta w terminie do dnia 20 lipca 2026 r. (poniedziałek)
5. Część jawna przetargu odbędzie się **11 sierpnia 2026 r. (wtorek)** w Sali Samorządowego Centrum Kultury i Biblioteki w Morawicy.
6. Wadium ulega przepadkowi na rzecz Miasta i Gminy Morawica w razie uchylenia się uczestnika, który przetarg wygrał, od zawarcia umowy dzierżawy.
7. Osoby biorące udział w przetargu obowiązane są zapoznać się ze stanem prawnym i technicznym przedmiotu dzierżawy oraz warunkami przetargu – przed przystąpieniem do przetargu.
8. Ogłoszenie o przetargu wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Morawicy, ul. Spacerowa 7 i sołectwie Lisów oraz opublikowano na stronach internetowych: Urzędu Miasta i Gminy w Morawicy pod adresem www.morawica.pl i w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta i Gminy Morawica pod adresem <https://morawica.biuletyn.net/> w zakładce mienie komunalne – > przetargi na sprzedaż dzierżawę nieruchomości.

Szczegółowych informacji o przetargu udzielają pracownicy Referatu Rolnictwa, Gospodarki Gruntami i Geodezji Urzędu Miasta i Gminy w Morawicy, ul. Spacerowa 7, pok. 6, tel. (41) 306 75 14 w godzinach pracy Urzędu Miasta i Gminy: pn. – pt. od 7:30 do 15:30.

Zastrzega się prawo zamknięcia przetargu bez wybrania którejkolwiek z ofert.

Kielce/34442453

AB.6740.1083.2026.JW Lublin, dnia 7 lipca 2026 r.

OBWIESZCZENIE STAROSTY LUBELSKIEGO

o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie zmiany decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej

Działając na podstawie art. 11d ust. 5 w związku z art. 11f ust. 7 oraz art. 11a ust.1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 311) oraz zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego /Dz. U. z 2025 r. poz. 1691/

Zawiadamiam

że w dniu 19.06.2026 r. zostało wszczęte na wniosek P. Bernadety Zachwieja-Gnyp – pełnomocnika Wójta Gminy Głusk postępowanie administracyjne w przedmiocie zmiany decyzji Nr 835/25 z dnia 16.06.2026 r. znak: AB.6740.101.2025.JW wydanej z up. Starosty Lubelskiego o zezwolenie na realizację inwestycji drogowej pn. „**Budowa chodnika przy ul. Jasnej w miejscowości Kliny na odcinku ok. 1,35 km**” w zakresie zmiany decyzji wodnoprawnej z Nr 104/D/ZUZ/2025 znak: LZ.ZUZ.4210.73.2025.JC z dnia 11.03.2025 r. na decyzję wodnoprawną Nr 275/D/ZUZ/2026 znak: LZ.ZUZ.4210.1001.265.2026.AH z dnia 9.06.2026 r.

Jednocześnie tutejszy Organ informuje, że nie nastąpiły zmiany w projekcie budowlanym w zakresie urządzeń pasa drogowego i projektu zagospodarowania terenu w tej części.

W Wydziale Architektoniczno-Budowlanym Starostwa Powiatowego w Lublinie przy ul. Spokojnej 9, pok. 113, w godzinach pracy Wydziału /poniedziałek, środa, czwartek, piątek 8.00 – 15.00, wtorek 7.30 – 16.45/ udzielane będą informacje dotyczące przedmiotowej inwestycji.

Strony mogą zapoznać się z wnioskiem i dokumentacją techniczną: drogą telefoniczną pod nr tel. **81 528 66 47**, drogą elektroniczną na adres mailowy: **abud@powiat.lublin.pl**, osobiście w Starostwie Powiatowym w Lublinie ul. Spokojna 9 **po uprzednim umówieniu wizyty**.

Z up. STAROSTY LUBELSKIEGO
dr Barbara Grylak-Gabriel
Dyrektor Wydziału
Architektoniczno-Budowlanego

Lublin/34442908

nekrologi.wyborcza.pl

ODESZLI.pl

Zamieść:
nekrolog kondolencje wspomnienie

nekrologi@wyborcza.pl
pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383,
22 55 55 399,
22 55 55 555

DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi,
licytacje,
zamówienia
publiczne

Ogłoszenia
sądowe
i rekrutacyjne

Nekrologi,
kondolencje,
wspomnienia

KONTAKT:

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl

nekrologi.wyborcza.pl

**OBWIESZCZENIE
WOJEWODY KUJAWSKO-POMORSKIEGO
z dnia 8 lipca 2026 r.**

**w sprawie przystąpienia do przeprowadzenia
ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko**

Na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.)

zawiadamiam,

że w ramach postępowania administracyjnego, prowadzonego na wniosek Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, w sprawie zezwolenia na realizację inwestycji drogowej dla zadania pn.: „Projekt i budowa obwodnicy Kamienia Krajeńskiego i Sępólna Krajeńskiego z podziałem na 2 części. Część 1 Projekt i budowa obwodnicy Kamienia Krajeńskiego w ciągu drogi krajowej nr 25 na odcinku od km 81+100 do 84+405”, przystępuje się do przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko na etapie postępowania w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej.

Organem administracji właściwym do:

- wydania postanowienia uzgadniającego warunki realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy;
- wydania opinii dotyczącej powyższego uzgodnienia jest Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sępólnie Krajeńskim, Dyrektor Zarządu Zlewni w Chojnicach Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie;
- wydania decyzji o zezwoleniu na realizację przedmiotowej inwestycji drogowej jest Wojewoda Kujawsko-Pomorski.

Jednocześnie zawiadamiam, że:

- niezbędna dokumentacja sprawy jest wyłożona do wglądu w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy przy ul. Jagiellońskiej 3 (budynek B, pokój 113b, XI piętro, tel. (52 349-74-14), w dniach pracy tutejszego Urzędu, w godz. 9.00-13.00;
- uwagi i wnioski można składać w terminie 30 dni, tj. od 13 lipca 2026 r. do 12 sierpnia 2026 r. do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 81, 85-009 Bydgoszcz;
- uwagi lub wnioski złożone po upływie powyższego terminu, pozostawia się bez rozpatrzenia;
- uwagi i wnioski mogą być wnoszone: w formie pisemnej, ustnie do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1725);
- złożone uwagi i wnioski zostaną rozpatrzone przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

Znak sprawy: WI.V.7820.35.2025.JB

**Z up. WOJEWODY
KUJAWSKO-POMORSKIEGO
Agnieszka Waszak
Kierownik
Oddziału Budownictwa Specjalnego
w Wydziale Infrastruktury**

Bydgoszcz-Toruń/34442943

**NEWSLETTERY
WYBORCZEJ**

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.

Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:

wyborcza.pl/newsletters

wyborcza.pl

**BURMISTRZ SUCHOWOLI
podaje do publicznej wiadomości,**

że na tablicy ogłoszeń oraz na stronie BIP Urzędu Miejskiego w Suchowoli na okres 21 dni, został wywieszony wykaz nieruchomości Gminy Suchowola przeznaczonych do sprzedaży:

- w drodze przetargu nieruchomość gruntowa stanowiąca działkę nr 1261/2 o pow. 1,8293 ha położona w obrębie Suchowola,
- w drodze przetargu nieruchomość gruntowa stanowiąca działkę nr oraz nr 283/2 o pow. 0,0528 ha położona w obrębie Suchowola.

Bliższych informacji udziela: Urząd Miejski w Suchowoli, tel. (85) 7229 407.

Białystok/34442915

**INFORMACJA
BURMISTRZ PIASK**

informuje,

że podany został do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Piaskach ul. Lubelska 77, **wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w drodze przetargu nieograniczonego:**

1. działka nr 669/7 o pow. 0,1300 ha położona w Piaskach przy ul. Zbożowej, nieruchomość gruntowa stanowiąca własność Gminy Piaski.

Wykaz podlega wywieszeniu na okres 21 dni.

Lublin/34442914

Znak: PPGN.6840.40c.2.2025

Mikołajki, 2026r.07.10

**WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU
BURMISTRZ MIASTA MIKOŁAJKI
INFORMUJE**

o ogłoszonym czwartym przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości położonej w Mikołajki, obręb geod. Mikołajki oznaczonej nr geod. **19/30 o pow. 0,1023 ha**

Cena wywoławcza nieruchomości: 178.000,00 zł

Wysokość wadium: 26.000,00 zł, postąpienie nie mniej niż 1.780,00 zł

Przetarg odbędzie się w dniu **14 sierpnia 2026r. o godz. 13.30** w sali obrad Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach przy ulicy Kolejowej 7.

Dla w/w nieruchomości Sąd Rejonowy w Mrągowie – Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr OL1M/00044398/7.

Przedmiotowa nieruchomość jest objęta „Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej położonych przy ulicach Mrągowskiej i Warszawskiej w Mikołajkach” uchwalonym uchwałą Rady Miejskiej w Mikołajkach nr XXI/119/2020 z dnia 16 grudnia 2020r. (Dz. U. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 25 stycznia 2021r., poz. 340), którego treść jest dostępna na stronie <https://mikołajki.e-mapa.net/>.

Pełna treść ogłoszenia z dnia 10 lipca 2026r. znak: PPGN.6840.40c.2.2025 znajduje się na tablicy informacyjnej Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach przy ul. Kolejowej 7 oraz na stronie internetowej www.bip.mikolajki.pl i www.mikolajki.eu.

Dodatkowe informacje można uzyskać pod numerem telefonu: 087- 4219056, drogą elektroniczną

e-mail: gospodarka.gruntami@mikolajki.pl oraz osobiście w Urzędzie Miasta i Gminy w Mikołajkach ul. Kolejowa 7, pokój nr 110 - od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 14.00.

ZASTRZEŻENIE:

Burmistrz Miasta Mikołajki zastrzega sobie możliwość odwołania przetargu z przyczyn uzasadnionych, informując o tym na piśmie poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu, w sposób zwyczajowo przyjęty oraz na stronie internetowej www.bip.mikolajki.pl i www.mikolajki.eu

Olsztyn/34442947

Znak: PPGN.6840.40c.1.2025

Mikołajki, 2026r.07.10

**WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU
BURMISTRZ MIASTA MIKOŁAJKI
INFORMUJE**

o ogłoszonym czwartym przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości położonej w Mikołajki, obręb geod. Mikołajki oznaczonej nr geod. **19/23 o pow. 0,1017 ha**

Cena wywoławcza nieruchomości: 177.000,00 zł

Wysokość wadium: 26.000,00 zł, postąpienie nie mniej niż 1.770,00 zł

Przetarg odbędzie się w dniu **14 sierpnia 2026r. o godz. 13.00** w sali obrad Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach przy ulicy Kolejowej 7.

Dla w/w nieruchomości Sąd Rejonowy w Mrągowie – Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr OL1M/00044398/7.

Przedmiotowa nieruchomość jest objęta „Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej położonych przy ulicach Mrągowskiej i Warszawskiej w Mikołajkach” uchwalonym uchwałą Rady Miejskiej w Mikołajkach nr XXI/119/2020 z dnia 16 grudnia 2020r. (Dz. U. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 25 stycznia 2021r., poz. 340), którego treść jest dostępna na stronie <https://mikołajki.e-mapa.net/>.

Pełna treść ogłoszenia z dnia 10 lipca 2026r. znak: PPGN.6840.40c.1.2025 znajduje się na tablicy informacyjnej Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach przy ul. Kolejowej 7 oraz na stronie internetowej www.bip.mikolajki.pl i www.mikolajki.eu.

Dodatkowe informacje można uzyskać pod numerem telefonu: 087- 4219056, drogą elektroniczną

e-mail: gospodarka.gruntami@mikolajki.pl oraz osobiście w Urzędzie Miasta i Gminy w Mikołajkach ul. Kolejowa 7, pokój nr 110 - od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 14.00.

ZASTRZEŻENIE:

Burmistrz Miasta Mikołajki zastrzega sobie możliwość odwołania przetargu z przyczyn uzasadnionych, informując o tym na piśmie poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu, w sposób zwyczajowo przyjęty oraz na stronie internetowej www.bip.mikolajki.pl i www.mikolajki.eu

Olsztyn/34442945

**Herbatniki
Leibniz
PickUp!**
różne rodzaje
1 kg = 15,67/14,21 €
n.c. = 3,29 €
opak. 127/140 g

PROMOCJA

1⁹⁹

**Czekolada
Ritter Sport**
różne rodzaje
1 kg = 11,10 €
opak. 100 g

PROMOCJA

1¹¹

Oferta obowiązuje od 13 do 18.07.2026 lub do wyczerpania zapasów.

Gut&Günstig
krem czekoladowo-
orzechowy
1 kg = 4,98 €
opak. 400 g

PROMOCJA

1⁹⁹

**Perwoll płyn
do prania**
różne rodzaje
1 pranie =
0,26/0,18 €
opakowanie
na 19/27 prań

PROMOCJA

4⁹⁹

**Kawa
Dallmayr
Home
Barista**
ziarnista
różne rodzaje
n.c. = 18,99 €
opak. 1 kg

PROMOCJA

12⁹⁹

**Amicelli
lub czekoladki
Ritter Sport**
różne rodzaje
1 kg = 16,99/14,95 €
n.c. = 4,29 €
opak. 176/200 g

PROMOCJA

2⁹⁹

**Chipsy Crunchips
lub orzeszki
Nic Nac's**
różne rodzaje
1 kg = 9,00/6,60 €
n.c. = 1,99 €
opak. 110/150 g

PROMOCJA

0⁹⁹

**Żelki
Katjes**
różne rodzaje
1 kg = 3,76 €
opak. 210 g

PROMOCJA

0⁷⁹

Wszystkie ceny w euro, n.c. = najniższa cena z ostatnich 30 dni.

EDEKA center • Landgrabenpark 1 • 16303 Schwedt/Oder • godziny otwarcia: pon. – sob. 8:00 – 20:00

Wydawca: Dritte EDEKA-Markt Minden-Hannover GmbH, Wittelsbacherallee 61, 32427 Minden

Szczecin/34441300

Połącz Kropki

Idealna gra na krótką przerwę

Zeskanuj QR kod i graj

APLIKACJA
WYBORCZEJ